N 90 A

N° 8

Brieven en Papieren

van

Guinea

aan de

Vergaderinge der Thienen

beg. den 24 April 1706.
en. eijnd. den 25 Maij 1707.

W. J. C. 99

[illegible]

[Accounts . 1702 - 1705]

[illegible]

Archief der Ned. Legitimgen
ter Kuste van Guinea

Inventa N° 59

Extracts from Letter from Dir. Gen. Pieter Nuijts to the Assembly of the X. dd. Elmina 24 April 1706. -

fol. 4 - 11.

fol 4c

Rel. Engl. with the Caboceer Jan Cabes visit to Elmina with King of Aquafo 2 Nov 1705

Waaronder ons eerstelijk voorkomen de Engelsche Natie hier ter custe, met vien wij altijd hebben getragt te leven in een goede correspondentie, maar hoe zeer wij daarna hebben getragt, en alle redenen van misnoegen zoo ten voorte komen, zoo zijn wij nogtans zoo ongelukkig geweest, dat 'er nog iets aan scheen te moeten haperen, en 't geen zonder de minste fondamenten of reden bij haar wierd ge-exerceert. -

Wij hebben U Ed groot agtb^e in onze Missive per het schip d'Africaansche Galey geadviseert, hoe dat den Caboceer Jan Cabes had verzogt met ons in conferentie te mogen komen, 't welk wij hem geerne hebben willen accordeeren (overmits U Ed groot agtb^e aan een yder serieuselijk recommandeeren, om met alle de Naturellen te leven in een goede harmonie, in zonderheid met die geene, welke ons veel voordeel of schade zoude kunnen te vege brengen, en 't geen wij vermeijne onder 't relsnemen van U Ed-groot agtb^e hier in te hebben beoogd) zoodat hij ook vervolgens op den derde November a^o pass^o alhier in het casteel ons is komen begroeten, zijnde geaccompagneert met den coning van Commanij, en verdere rijks grooten, die wij zeer minnelijk hebben ontfangen, maar door dien wij dies tijd grootelijx waren geoccupeert, hebben wij met hem ook niets particuliers kunnen verhandelen, en waarom den gem^d Caboceer Jan Cabes ons verzogt tot nader gelegentheijd naar zijn dorp in 't Land gelegen te mogen vertrekken, 't welk wij hem toestonden; gelijk hij dan op den 7^e dito wederna derwaarts ging. -

Soodra den Engelsche Heer Generael Dalbij Thomas dit aan Cabo Corso maar verstaen had, dat gemelde Jan Cabes bij ons in het Ca-

-steel

1706

Dolb Thomas
aanmaning
daarbij over
d Jan Cabes
reeve of debi-
teur Co R AC.

was geweest, schreef ons een brief daar over, en daar bijons in beschuldigde even off wij een groote mis-daad hadden begaan, eijsschende denzelve van ons, om aan hem over te leveren, onder een privaat pretext, dat den gem^en Jan Cabes een groote somme aan de Royale Compagnie zoude schuldig zijn, welke op gem^e clissive wij aan den Raad demonstreerde en daarop een pariglijk re-solveerde, dat men in substantie den Ridder Dalbij Thomas zoude rescribeeren, wij aan alle de negotie zonder aanzien van persoon, acces en recès tot onse portresen verleenden, en waarom me ons ook niet konden verbeelden, zijn Edele ons doen zou kunnen veroordeelen, gelijk breeder bijons dagregister sub dato 16 November jongst staat geinsereert; - Jn hoope U^Ed gro-ogtb^e ons doen volkomen zullen approbeeren, vant bij aldien wij ter contemplatie van de Engelsche Natie ons in haar moeijelijkheden zoude moeten of willen inwikkelen, zoo dienen wij met de meeste naturellen vel in vijand-schap te leven, alzoo zij met de principaalste negros over hoop leggen (zoo als in het vervolg nader zullen zeggen) en naar het zig laat aanzien, zou den Engelsche Ridder Dalbij de-zelve alle vel zodanig traagten te constrin-geeren, dat de Naturellen ten eenemaal van hem behoorde te dependeeren, t'geen wel een uijtnemende zaak voor ons alle hier ter custe zoude zijn! daar Ed gro ogtb^re Heeren, daar is nu nog in der Eeuwigheid geen apparentie toe, om zoo gelukkig te kun-nen werden; en wij vertrouwen, zoo de vori-ge Directeurs Generaals daar eenige voordeel in hadden gezien, om die roem te kunnen er-porteeren, zij het zelve al over lange soude verk-stellig gemaakt hebben; dierhalven wij on-der U^Ed gro ogtb^re goedvinden ons in het minste niet zullen emelleeren, maar er ons ten eene-maal buijten houden, om U^Ed gro ogtb^re

1706

negotie deste beter te kunnen voortzetten.-
The English attack against the Fort W[illem] Hendrik
Dog om U Ed Grocht[bare] mit breeden eens aan te-
thoonen d'onregtmatige proceduren van ge-
melde Engelsche Heer Generael mit het aanhou-
den van alle bedienders, die uijt den dienst
van d'Ed[ele] compag[nie] tot haar overlopen, zullen
U Ed Grocht[bare] in ons dagregister in dato 11 en
12 January, alsmede op den 7[en] Februarij bree-
der kunnen zien, hoe wij dezelve gereclameert
hebben! en wat antwoord desvegen hebben ont-
fangen, en om verder te gaan, zoo gelieve U E-
Grocht[bare] ons dagregister eens na te zien
onder dato 18 January, alwaar een brief
van den commies Lieftink tot Sacconde staat
The English plan to occupy Tacorarie
gemereert, waarbij hij ons adviseerd, d'Engel-
sche het dorp Taccorarie in possessie vilde ne-
men, t'geen ons noodzaakte te resolveeren
de nodige ordres aan den commies van Dalen
tot Boutrij te geven, ten eijnde hij de negros
onder zijn fortres zoude hebben te disponnee-
ren, om de negros van het dorp Taccorarie
(als het gerequireerd vierd) voor haar Brouw-
looskeden van daar te doen delogeeren; bre-
der zoo ontfingen wij op den 21 en 23 January
Col de Dalby Flamand commis de Sacconde (Janv 1706)
over het zelve subject nog twee missives, alle
in ons dagregister genoteerd, van den commies
Lieftink, en uijt welke laatste wij bevoogden,
den Engelsche Heer Generael persoonlijk aan
Sacconde was gekomen, om het opgem[elde] Taccora-
rie te occupeeren; dierhalven bij den Raad
dien zelfden avond nog geresolveert vierd,
[Mise hors de N.B.]
den commies ter Secretarie Jan Magenius
met den adsistent Butler van Commanij (over-
mits de laatste d'Engelsche taal prompt spreekt,
naar derwaarts te zenden, om nevens den
Protest de Dalby
commies Lieftink zodanige protest aan opge-
melden Ridder Dalbij desvegen voor te dra-
gen, als U Ed Grocht[bare] uijt d'annexe copie
4 onder [cf[r] 4] vinden zullen opgesloten, daar
den gem[elde] Ridder op heeft gelieven te repli-

1706

in substantie als U:Ed Grocgtb:e uijt het annexe Rapport onder N:o (5) gelieven te zien; buijten en behalven dat dezelve daar zeer veel verfoeijelijke Expressien bijvoegden, die gantsch niet met de caracter van zijn persoon conveniërde, en die wij uijt eerbiedigheijd aan U:Ed Grocgtb:e ons schamen hier ter neder te stellen, als strekkende 't-zelve niet alleen tot disrespect van onze persoon, maar tot disreputatie, en declin van haar Hoog-moog. de Heeren staten Generaal, en U:Ed Grocgtb:e; onder-tusschen hadden wij met communicatie van Raden (gelijk hier vooren hebbe gezegt, ook de nodige ordres aan de commiesen van Dalen en Lieftink gezonden, met recommandatie zij haar onderhoorige naturellen zoude hebben te disponneeren, om de Negros van Taccorarie totaliter te ruineeren, 't geen zij ook corduaat hebben verricht (wanneer 's avonds te voren d'Engelsche die plaats veder hadden verlaten, zoo als nader in ons dag Register in dato 29 Januarij is te zien.-

Dog schoon den gemelden Ridder Dalbij Thomas zag, dat zijn onregtmatige procedures en ondernemingen op gem:t Taccorarie niet na zijn opinie quamen te succedeeren, zoo konde hij egter niet nalaten, om daar nog verder in te continueeren, 't zij op d'een of d'andere manier.- Den commies Lieftink schreef ons op den 5 Februarij veder een missive, behelsende dat d'Engelsche Heer Generaal hem door zijn clergeant van Zacconde had laten zeggen, hij van meninge was, om zijn versamelde schelpen aan Taccorarie tot calk te laten branden, en waar van hij hem om de vruntschap met onse Natie te onderhouden veel Kennisse van had willen geven, verzoekende hij commies onze ordre desvegen te mogen erlangen; waar-over wij dien zelven dag aan hem nog re-scribeerden dat hij commies gem:te Ridder Dalbij uijt onzen naam zoude hebben voor-

fol 7a

-te dragen, dat wij aan onze kant mede geen reden van klaagten zouden geven, en dat wij hem heer Dalbij 't zelve zeer geerne willen accordeeren, mits dat hij dan ook op die plaats geen possessie zoude traagten te nemen, en zoo hij Heer Generaal met deze onze aanbiedinge tevreden was, zouden wij hem nooijt in 't verzamelen van schelpen aldaar verhinderen; zoo als U Ed groctgtb^e uijt ons dagregister snb dato 5 Februarij zullen kunnen beoogen, en waaromtrent wij meenden den Ridder Dalbij volkomen gecontenteerd te hebben, maar neen; al onze betragtinge tot onderhoudinge van een opregte vrundschap was vrugteloos en tevergeefs, want daags daar aan volgende ontfingen wij nader schrijvens van gem^en commies met bericht, den Engelsche Heer Generaal het Faccorarie met geweld tragte te occupeeren, ter oorzaake der koniste van twee Engelsche oorlog- nevens nog drij - schepen van de Roijale compagnie, waarvan op zijn plaats breeder spreeken zal, 't welk ons deed resolveeren van een soldaat met een prince vlag na derwaarts te zenden, om te thoonen dat wij de regte eijgenaars van de gemelde plaats waren, gelijk U Ed groctgtb^e nader in ons dagregister snb dato 6 Februarij zullen vinden geinsereert, en 't geen ook naar alle gedagten 't behoud van gem^en plaats is geweest. —

fol 7b

Den Ridder Dalbij Thomas op den 8^en dito aan Sacconde' komende (na dat zig eenige dagen aan Dikjes cove had onthouden) ontbood den commis Lieftink bij hem in zijn fort, tegen vien hij andermaal betuijgde, te zullen bouwen daar het hem luste en geliefde, ten spijt van onze natie. 't geen U Ed groctgtb^e op gem^e datum in ons dagregister zullen vinden opgesloten, nevens nog eenige frivole voorgevens, daar zijn Edele ons mede beschuldigt, en waar van wij alleenigljk maar zullen zeggen, dat

door ons mooijt eenige ordres zijn gegeven, om haar blanken eenig molest aan te doen, maar ter contrarie den commies tot saccondé geor-donneert hij zijn devoir zoude hebben aante-wenden de twee gearresteerde Engelsche blan-ken weder gerelaxeert vierden, als bij ons dag-register in dato 2 Februarij te zien is, zoodat wij daar in den onregten van dien heer verder beschuldigt.—

Dalby Thomas returns to Cape Corso with the ships on 9th February

Op den 9en dito passeerde den gemn Engelsche Heer Dalbij Thomas hier voorbij met zijn Esquader schepen naar Cabo Corso, en op hoedanig een wijz zullen U Edgrocgtbre in ons dagregister op gem. datum gelieven te zien.—

capt.n Lt. D. Pree kwam ons op den 13 dito rela-teeren dat hij daags te vooren een matroos naar de Engelsche schepen, die ter rhede van Cabo Corso lagen, om verversing te laten kopen, had gezonden, maar in plaats dat dezelve we-der zoude retourneeren, was hij al in den dienst van d' Engelsche overgegaan, en aangenomen; welke ondraagelijke en insupportable procedures wij aan den Raad hebben gecommuniceert, en daarover zodanig hebben geresolveert, dat wij den Ridder Dalbij ten overvloede en voor de laatste maal desvegen zoude schrijven, en van-neer wij daar geen voldoeninge over beguamen off geen redenen van zijn bedrijff vilde geven, wij een Generael Pardon aan alle de gedeser-teerders zouden verleenen; zoo als U Edgrocgtb uijt d'annexe Resolutie onder cr.e 6 verd gelsuppediteerd, en daar wij des te beter toe heb-ben kunnen resolveeren, door de sware dienst der militaire, ter oorzaake van t kleen getal en veele zieken, waar uijt te dugten stond, dat 'er wel meer die weg in geslagen zoude hebben; ook waren wij verzekert, dat na het geven van een generael Pardon wel eenige weder in onze dienste zoude overkomen gelijk in het vervolg blijken zal.—

Tot voldoeninge van de bovengem.e Resolutie zon-
-den wij op den 14 Februarij den auditeur Jacob
Donder andermael na Cabo Corso, met zodani-
-gen ellisive als U.Ed.Grocht.bre in ons dagregi-
-ster zullen vinden geregistreert, en daar wij
daags daaraan antwoord op ontfingen, al-
-waar gen.e Heer Dalbij onder andere zijn me-
-nige klaarlijke expresseerde, dat die geene, welke
van ons comp.e bij hem quamen overlopen, in zijn
dienst soude aannemen, zoo als U.Ed.Grocht.bre
in ons dagregister breder zullen vinden geregi-
-streert, 't welk wij aan den Raad hebben voor-
-gedragen, als mede de reschriptie, die wij op
gem.e ellisive weder zouden doen, bij resolutie
onder cf.e 7 en in ons dagregister onder dato
24.en Februarij is te zien, en daar wij tot nogtoe
geen nader antwoord op hebben ontfangen. —
Ondertusschen hebben wij op den 23.en Februarij een
Generael Pardon laten publiceeren en naar
de respective comptoiren beoosten, en bewesten
Elmina verzonden, en waar op ook kort daar-
-na drij soldaten, die voor deze uijt U.Ed.gro-
-chtb.re dienste waren gedeserteerd, weder in
dienst van U.Edgrochtb.re zijn overgekomen, en
wij twijffelen niet off daar zullen 'er nog vel
meer volgen, die wij met U.Edgrochtb.re goed-
-vinden ook in dienst zullen aanneemen, vant
wij zijn van gedagten, wij in geen goede harmo-
-nie met de Engelsche heer ter custe zullen le-
-ven, zoolang den voorschr.e Ridder het roer
der Regeering aldaar blijft behouden, als zijnde
een Heer die met een regte ingebeelde Engel-
-sche vaniteit regeerd, en dat hij van gedagten
is, wij als rebublicquijnen hem alles behoorden
te avoueeren en toe te staan; ook zoude hij
zeer geerne zien, wij ons zelven in zijne moeije-
-lijkheeden met de naturellen inwikkelde,
daar wij ons (zoo als hiervooren hebbe gezegt)
vel zullen buijten houden en onze handen niet
leenen, om zijn gebraade castanjes uijt het

vuur te halen; midlerwijle gelieve U Ed grocht. gepersuadeert te wezen, wij met de meeste omsigtigheid met die natie zullen leven, en al ons doen, dat er in tijd en wijlen zoude mogen voorvallen, met rijpe deliberatie van Raden overwegen, om des noods zijnde U Ed grocht^{re} des te beter in staat te stellen van in Europa verantwoordinge te kunnen doen; eenigelijk moeten wij tot U Ed grocht^{re} speculatie hier nog bijvoegen dat de voorn^{e} natie alle haar fortressen, die bij de onze gelegen zijn, als Commanij, Sacconde en Acra zeer deffensief maken.-

Ve Franch

Wij zullen dan om U Ed grocht^{re} alles vervolgens, en na behoren te suppediteeren van onze moejelijken vrund, overgaan tot onzen gedeclareerden vijand de france Natie.- In onzen laatste van 18^{en} December a^{o} passo hebben wij U Ed grocht^{re} geadviseerd, hoedat op den 22^{en} November te vooren vier france schepen voor Mouré en Cormantijn waren gezien, en die wij vertrouwden dat naar Fida zouden zijn gezeijlt, daar ze egter volgens het schrijven van den commies Pantzer onder dato 28e januarij en op den 10e Februarij in 't dag register geinsereert met zijn aangekomen, en volgens het spargeeren der Francen aldaar zijn 'er eenige schepen van haar ten roof uijtgeruist, welke mogelijk deze cust een schuring hebben willen geven, en van hier na Angola zijn gestevent, zedert zijn 'er nog twee france schepen op de boven custe bij rio Chester door twee gearriveerde Engelsche oorlogschepen verovert, maar een frans schip van 40 stukken resisteerde haar zoo deftig, dat niet-tegenstaande zij met haar ses capitale schepen, egter genoodzaakt waren, om af te houden, en die op den 10^{e} Februarij ons schip de Guinea en het Jagt de Valk omtrent Bercou heeft vervolgt gehad, maar zijn hem ten

fol 96

2 Franch Ships explored by 2 Englishe Warships de Rio Cesta.

allen gelukken nog door den avond ontkomen.-
En zoodra wij de tijdinge daarvan hadden ontfan-
-gen zonden wij het Cruijsschip den Gouden Arend
tot adsistentie van het schip de Guinea naar
Accra, gelijk U Edgroctgtbre in ons dagregister mb da-
-to 14 Februarij gelieven te believen, als mede de
Instructie, die wij aan Captn Du Pree desvegen ter
hand stelde; ook schreven wij daer een brief aan
den Engelsche Heer Generael Dalbij Thomas met
die gedagten, dat zijn Edle zoude mede een van
de Engelsche oorlogschepen naar derwaarts zen-
-den, doch tot onze groote verwondering bleven
zij ter rhede van Cabo Corso leggen, zoodat wij
desvegen niet anders kunnen zeggen, als dat
dezelve maar schijnen gekomen te wezen om't
fol 10a Casteel aldaar te bewaren, en niet d' Engelsche
schepen, want'er twee diestijds omtrent Accra lagen
— die ook perijkel genoeg hebben gelopen van
genomen te verden, en maar wij hebben kunnen
vernemen, zijn de twee ver over de france schepen,
die geene welke U Ed groctgtbre Jagt Opmeer hebben
genomen gehad, en daar zij van Fida mede zijn
komen opzeijlen tot voor Appam, alwaar ze het-
-zelve ook verbrand hebben.—
Op den 26 Februarij ontfingen wij een brief van
den commies Yr Landman tot Axim, waar bij
hij adviseerde dat hij uijt het rapport van een
Engels scheepje verstaan had, dat de negros aan
Axiné tegens deselve captn gezegt zoude hebben,
eenige dagen te voren aldaar een fransch schip
tegens een ander slaags had geweest, maar den
uijtslag desvegen wist hij niet, en waar door wij
U Edgroctgtbre geen nader bericht van kunnen
geven; alleenlijk is mijne bekommering voor
U Edgroctgtbre schepen zeer groot geweest doorde
sterke vaart der vijandelijke schepen hier ter
custe zedert eenige tijd, en waarom wij den Heer
-en heer gouverneur door den commies Haring
tot Accra hebben laten verzoeken, of hij onze
schepen desnoods zijnde velop zijn coninklijke

rhede (als zijnde een neutraal vorst) zoude willen protegeeren, en 't geen hij volgens 't schrij-
-ven vanden voorn.ᵉ commies heeft aangenomen, 't zelve te stellen doen voor zoo verre het in zijn vermogen zoude zijn, gelijk Edgroctgtᵉ uijt de brieven van gen.ᵉ commies blijkende in dato 24.ᵉ December in ons daagregister gelieven te zien dierhalven wij aan den schipper van de Guim-
-ra ordre gaven, dat zoo hij bij komste van vijandelijke schepen haar met kost ontleggen, alsdan zijn toevlugt aldaar zoude nemen, gelijk hij met het jagt de Valk, toen zij gejaagt wierden, ook hebben gedaan gehad, en waar omtrent wij hoopen Edgroctgtᵉ contentement in stellen nemen.—

Brandenburgers

En om deze mijn ordre te vervolgen, zoo gaan wij over tot de Brandenburger natie, met wien wij in goede confederatie en vruntschap leven, alleenlijk staat ons deswegen maer te seggen als dat desselvs Heer Generael Johan Cluntz ons bij clissive van 6 januarij schreef, hij naart patria stond te vertrekken, en instantelijk verzogt om betaling van 40 rollen tabacq, die de Heer Pall zal.ᵉ van hem had ontlangen, ten eijnde om dezelve voor zijn Edele te verkopen, en dat hij voorts veel inclineerde, om met ons cruijsschip den trend over te willen gaan, zoo als bij ons daagregister snb dato 9.ᵉ januarij is geinsereert, en op den 10.ᵉ dito.—

fol 11a

als dat hij met een van de gearriveerde Lorre-
-draijers stond te vertrekken, en waarop wij hem op den 11.ᵉⁿ dito prescribeerde, als in ons daagregister insgelijke is te beoogen, als mede desselvs antwoord op den 16.ᵉⁿ daar aan volgende, op welke wij hem den 18.ᵉ dito het resteerende goud met goedvinden vanden Raad tot voldoeninge en voor Reekening van de Heer Pall zal.ᵉ hebben gesonden, als Edgroctgtᵉ bij annexe Resolutie en copie vande gequiteerde Reekening onder cf.ᵉ (8) gelieven naar te zien,

en alwaar wij ons met alle onderdanigheijd aan gedragen. –

---

fol. 14 – 22.

fol 14 b

Slave trade a la Gold Coast

Uw mijnen laatste van 18 December a.s. passado hebben wij U Ed grogt.bre nog geadviseert, hoe – dat wij het schip de Quinina een maand vruchteloos hier ter rheden hebben moeten hou- – den, ter oorzaake der komste van vier france schepen (waarvan hier vooren hebbe gesproken) maar zoodra dezelve vertrokken waren, de- – pecheerde wij 't zelve op den 14 December laast- – leden met 120 slaven naar de comptoiren Apam, Bercoe en Accra met ordre aan de respective opperhoofden, aldaar zij alle de – voiren zouden hebben aan te wenden van het genoemde schip ten allerspoedigste aan zijn gerequireert aantal slaven te helpen, mits dezelve alle pesos d'Indios moesten zijn, gelijk wij den schipper wel ernstig recommandeerde, geen andere dan goede en leverbaare slaven te accepteeren, en om hem des te spoe- – diger te depecheeren, zoo zonden wij hem succes- – sivelijk alle de slaven, die hier en op de boven comptoiren wierden ingehandelt, t geen in 't begin zoo voorspoedig ging, dat hij bin- – nen een maand over de 400 stuks ontfing,

fol 15 a

dog zoodra d'Engelsche x.p.c.te schepen hier ter custe bij een groot getal arriveerde, stuijten den handel weder schielijk, en in sonderheijt aan Accra, door dien den coning van Aquam – boe met zijn broeder in groote questie geraakte, waardoor de passagien voor de slaavse negotie ten eenemaal gesloten wierd, dier- – halven wij met communicatie van Raden Leb- – ber moeten resolveeren, de waarde van 4 Engels Goud per man meerder te betalen als ordinair, wijl maar 100 stux aan zijn la- – ding manqueerde, en waartoe ook zeer veel moeijten is aangewend geworden, om dezelve

Instelle Interview King of Aquamboe & his brother

1706

te bekomen, door dien de schipper zoo extraordi-
-nair vies en onbeleeft is geweest, dat wanneer
de slaven maar een swarte tand in de mond
hadden (door het tabacq rooken als anders)
of die door vermoeijtheijd dan van het lang-
-zitten in de canoos of door alteratie van ver-
-koqt te snellen werden een koorsje hadden ge-
-kregen, zoo begeerde hij dezelve niet te accep-
-teeren, schoon die van 2 chirurgijns waren
gevisiteerd en voor goed gekeurt, waardoor wij
tot diversche reijsen genoodzaakt zijn geworden
dezelve aan de respective cooplujden weder
toe te zenden, om een andere voor in de plaats
te bekomen, en hoeveel tijd daar vrugteloos
is mede doorgebragt, snellen U Edgrocht^{bre} ge-
-noegzaam kunnen afnemen, want bij aldien
hij schipper wat civielder had geweest, of wat
beter kennisse van slaven had gehad, hij sou-
-de in de tijd van een maand leggens meer
dan zijn gerequireert aantal slaven hebben
bekomen, die mede pesos d'Indios zouden zijn
geweest; daar hij nu eerst op den 23^{en} chaart
met een nomber van 547 slaven naar Cura-
-cao is vertrokken, en waar onder hij 45 dooden
had, zoodat met 502 p^{ce} levendige en seer
schoone gesonde slaven zijn reijse heeft vervor-
-dert, in hoope dat dezelve een goede markt
snellen aantreffen; wij kunnen U Edgrocht^{bre}
middeler wijl zeggen dat bij aldien wij van
tapzels, micanesen, en platillios zijn gepro-
-deert, wij hier op de goud cust in staat zijn van
een goede quantiteit slaven alle jaren te
kunnen leveren, want wij dagelijks onder-
-vinden de naturellen haar van dag tot dag
op de slaavse negotie stileeren, en waar voor
zij soo veel goederen verlangen, die haar ge-
-noegzaam schijnen te voorzien, uijt dewelke
moet defloreeren de goud negotie weder ver-
-mindert, doch om U Edgrocht^{bre} daar van ac-
-dentelijk te onderrigten, en dezelve voor te dra-
-gen,

Negotie en factorij:

soo staet ons desvegen eerst te noemen de comp-toiren: —

Ancober en ctrim, welke een negotie hebben, en die ook zedert onzen laatste op ultimo Januarij 40 dlk. liquide goud in de cas van Ed.grootgt.e hebben gebragt, en op ultimo Maart 34 dlk. 70, blijvende de goede negotie aldaar nog continueeren, en t'geen wij verhoopen door de tijd nog meer zal accresseeren. van

Boutrij, Bakkebeurs, Lekkeu Wasa en Tdan

Boutrij moeten wij wederom het tegendeel zeggen, en daar de slegte negotie continueert, door de swevende onlusten met de Landschappen Wassa en dtdom, alzoo de laatste de passagien na derwaarts sluijten. —

Saccondé is om boven gealleguerde redenen insgelijks negotieloos, en zoo d'Engelsche aan Taccorarie possessie hadden gekregen, was Boutrij en Saccondé nog meer geruineert geweest, ja zodanig dat nooijt in staat zouden geraken, van haar onkosten te kunnen goedmaken; omtrent het laatste hoopen wij, d'Ed.e comp.e geen meer van zullen hebben, alzoo wij d'aldaar leggende commies geordonneert hebben, bij Limoenyap door zijn slaven zoude persen laten (overmits de Limoenen daaromtrent te krijgen zijn) en waartoe wij hem het benodigde gereedschap hebben gezonden, t'geen d'onkosten wel zullen goedmaken. —

Chama

Chama is nog redelijk en naar alle gedagten zou daar een goede negotie komen, bij aldien wij maar zoo gelukkig waren, om de bewoonders van het eerste rijland van daar te kunnen verdrijven, en waartoe den commies Le candele zig heeft aangeboden, om zulks op zijn eijgen kosten te willen verrigten, t'geen hem bij den Raad is geaccordeert, als bij annexe resolutie onder cr.e 13 consteerd; desselvs uijtslag hoopen wij Ed.grootgt.e pernader occasie te adviseeren. —

Schotse of Fida Island En de Inwoners

Commanij en Elmina, welke een en deselfde

Commany & Fetu
Schrijven Heeren Commany, Fetu & Saboe aan 't Fort Zeeland fol. 172

negotie hebben, moeten wij tot onze groote smerte zeggen, dat beijde als negotie loos zijn, ter oorzake de onlusten die de coningen van Commanij, Fetu en Saboe tegen de 't Fort Zeeland hebben, en wat middelen wij daar toe hebben aangewend, en nog dagelijkx daar toe aanwenden, om die te determineeren, zullen U Edgro clgtbre breeder bij ons dagregister onder 25, 29 November 4, 8, 11, 26, 27, 29 December, 9 en 24 January inclusif gelieven te besoogen, en waaraan wij ons met alle onderdanigheija gedragen, smertende ons niet weijnig, dat wij door de quade directie vanden overleden heer La Palma sodanige ontmoetinge (reeds gehad en) nog dagelijkx meer te verwagten hebben; niet te min dit alles leven wij in hoope van onder de goedheijd Gods hetzelve gelukkiglijk te boven zullen komen, en U Edgro clgtbre negotie op deze Custe weder in zijn vorige en gewenschte staat zoeken te brengen; en dewijl wij hier voren gesproken hebben vanden bejaamden caboceer Jan Cabes, soo staat ons deswegen U Edgro clgtbre te vertthoonen, als dat wij met hem op den 26en November in conferentie zijn geweest, als nader bij ons dagregister is te zien, en waar van wij op den 4 January rapport aan den Raad hebben gedaan, als bij resolutie onder Nº (14) consteerd; ingevolge van dien hebben wij in hoope geweest, dat wij 10 à 20 Marken goud in de cas van U Edgro clgtbre zoude hebben gebragt gehad voor zijn quade conduites voor dezen aand' Edre compagnie betoond en daar een uijtnemende apparentie toe opkwam, overmits genoemde Cabes van de Engelsche af zijnde, zig zelver in 't Land niet zeker voor zijn persoon agtende omtrent den Coning van Commanij en 't Zuffer, als van zijn eijgen volk genoodzaakt wierd, om weder een beschermheer te verkiezen, als bij in luijster en ontzag bij de naturellen

Caboceer Jan Cabes

Instructie of beleid en Reglement te geven aan onsen Chef wegens zijne conduite

fol. 176

en zijn onderhoorige begeerde te blijven; dier-
halven wij ons als geretireert hielden, of wij ons
veijnig aan zijn persoon lieten gelegen zijn,
om hem op zoo een wijze nog meer in verleger-
heid te stellen, maar de Engelsche Natie on-
dertusschen met stil sittende zorgten op alle
boegen den genoemde Cabes veder in haar be-
langen over te brengen, en vaartoe de komste
van de gewezene agent William Flickes voor
oppercoopman zeer veel toeheeft gecontribueert
als zijnde voor dezen een groot vrund van
voorschr.e Cabes geweest, en die door den Engelsche
heer Generael Dalbij naar zijn arrivement aan-
stonds veder aan commanij is geplaatst, om
den gem.en Cabes des te beter in haar belangen
over te brengen, gelijk hij vervolgens ook veder
al diversche malen in haar fortres aldaar is
geweest, als nader in ons dagregister bij den
commanij'ze commies zijn dussives onder dato
24 Januarij en 20 Februarij is te zien. -
fol 182
Egter laat Jan Cabes ons dagelijks door zijn
couzijn, de zoon van den overledene makelaar
Aban weten, hij nooit met d'Engelsche in een
goede confederatie zal leven, en dat de corres-
pondentie en conversatie met hem en d'Engelsche
natie alleenlijk maar is dienende, om zijn
verovert goed veder voldaan te krijgen, t'geen
hij op 25 cllk. goud extimeert, en vaarvoor
zij hem al 10 cllk. hebben aangeboden; ook in-
steerd hij zeer vij de woninge van den gem.en
Aban zal.e veder voor hem geliefde te laten
opmaken, om aldaar in te komen wonen, daar
wij voor als nog veijnig speculatie toehebben,
want gelijk hier vooren gezegt hebben, moet hij
Ed Grogtb.e eerst voldoeninge van penningen
geven; en zonder dat zullen wij (onder Ed Gro-
-gtb.es goedvinden) met hem in geen alliantie
treden, maar hem zoo continueel dragende
houden, om vaarhet mogelijk Ed Grogtb.e be-
veelen deswegen middelerwijl te mogen er-
-langen,

1706

hier uijt znllen Ed groclgtbre zonneklaar kunnen zien, op wat fondament den Ridder Dalbij zijn schrijven van 10e November heeft gesteund, en hoe frivool hetzelve is geweest.—

Met den coning van Commanij leven wij wel in vrundschap, maar egter toond hij die verpligtinge in geenen deele niet, welke hij aan onze Natie wel is verobligeert, en 't geen wij aan de conduites van den Ridder Dalbij moeten imputeeren, alzoodie den onderconing (welke de Engelsche Natie zeer is toegedaan) continueel tegen deselvs broeder, den coning opbitst, en de terwijl deze in magt veel sterker is, zoo heeft hij coning de hardiesse niet, om zijn authoriteit en gezag te thoonen, als wel behoorlijk was, 't geen ons dagelijkx veel moeijte verorzaakt; in zonderheijd van de climaze negros van wien hij over de minste en geringste schuld haar op de wegen laat arresteeren, en schoon wij hem noch znlke drij gementen doen van andere middelen bij de hand te znllen nemen, zoo heeft znlkx om boven gealleegeerde redenen weijnig ingressie bij hem; alhoewel het zig laat aanzien, is zijn genegentheijd wel goed, maar deselvs vermogen te gering; wij znllen onderlusschen niet mangueeren, van alle mogelijke middelen in 't werk te stellen, die voor Ed groclgtbre commercie dienstig znllen geoordeelt werden, om d' Engelsche haar quade derseijnen te verijdelen.—

Belangende 't fort Nassau tot Mouré, heeft mede geen gewenschte negotie, door dien de Engelsche Heer generaal 't Landschap Cocanie tot zijn dispositie heeft omgekogt, om de coningen van Fetu en Sabor (daar hij en openbaren oorlog mede heeft) totaliter te later verslaan, maar wanneer hij de gewenschte successen zal zien, zal hij wel een mooijetijd patientie moeten nemen, hoewel wij van gedagten zijn de gem coningen het hem wel

zullen verduuren. –

Comantijn: Comantijn is de negotie insgelijx sober, ter oorzake van de bovengem^e onlusten, en ten anderen, dat het Landschap van Tantijn met die van Cabes terra in questie leven, bovendien zoo contribueert de sterken aanvaard der Engelsz 10 p^r ct^o slepen daarmede mietwijnig toe. –

Apam: Apam 't zelve is mede negotieloos nademael de oneenigheden tusschen d'Akimse, en de Agonna's blijven continueeren. –

Akim & Agonna.

Van Bercow kunnen ook geen andere reden gegeven werden, maar hieromtrent moeten wij U Ed groot^gt^e wat nader en breeder onderhouden, alzoo het geval zedert onze laatste heeft gewild, dat de naturellen van Agonna ons als halv

Bercow:

hebben gepersuadeert van die plaats te moeten abandonneeren, of aldaar volgens de beloften bij den overleden Heer Generael gedaan, een vastigheijd te laten bouwen, zijnde 't zelve bij ons dagregister onder dato ultimo December a^o passado nader te zien, en op hoedanig een wijze U Ed groot^gt^e Effecten mi gevaar hebben gestaan van door de Negros veroverd te werden, waarom wij bij den Raad mi dato 2 Januarij geresolveert hebben, aldaar een kleijne sterkte te bouwen, zoo als U Ed groot^gt^e uijt de Rezolutie annex onder N^o (15) werd gesuppediteerd, insgelijx een aftekening van 't zelve, zullende deze opbouw veijnig of geen onkosten voor d'Ed^e comp^e zijn, alzoo de clipsteenen aldaar in abondantie zijn te bekomen, en de kalkhebben wij aan ons zelven, de planken en balken, die daar mede toe benodigt waren, hebben, schoon dezelve van die valeur met en zijn, als de vaderlandse van ctrim bekomen, bovendien zoo kwam dit voorval op een tijd, dat wij de Metzelaars door gebrek van klinkert veijnig dienst konde laten doen, en waarom wij dezelve daar maar van arbeijdsvolk lieten beginnen, 't geen ook een uijtnemende spoedige

1706

Dalle Klaas
ziekte King of
Aquamboe te
gaan Tuitle
Cum Bercoe

voortgang heeft gehad, en wij twijffelen niet,
of den opbouw zal in d' aanstaande maand
volkomen waardig zijn; maar wat moeijte en
moeijelijkheden wij in den opbouw, eer zoo verre
gekomen zijn, gehad hebben, zullen wij U Ed Gro:
dagtbre na behooren suppediteeren, en waarom
trent ons weder eerst staat te noemen d' Enge
-sche natie, die alle devoiren bij den coning
van Aquamboe hebben aangewend, om ons tijt
die voordeelige possessie te doen delogeeren;
maar zoodra wij haar voornemens hadden ver-
staan, stelden wij de nodige ordres aan den
ondercommies alldaar ter hand, en zonden
hem tot zijn diffensie, in cas van attacque,
eenig canon met ses man militaire nevens
een partije swarte soldaten naar derwaarts,
ook lieten wij 't schip de Quinira daar ter rhe-
-de leggen, met ordre aan den schipper, dat
zoo hij zag, zij aan Land geattacqueert wier-
den, haar met sloep en boot zoude te hulpe
komen; ondertusschen zonden wij den make-
-laar Pieter Pasop, nevens een van onze die-
-naars naar Accra (om was het mogelijk den
Aquamboe'ze coning van dat opzet der Engel-
-sche af te schrikken) en hem in onze belangen
ten eenemaal over te brengen, omtrent welke
laatste hij zeer vel was geinclineert, maar
aangaande den opbouw tot Bercoe begeerde
hij met te luijsteren, betuijgende met ronde
woorden, dat hij dezelve met alle vigeur zou-
-de tegengaan, en beletten ten kosten van zijn
leven, onder voorgevinge dat zoo wij aldaar
een vastigheid hadden, zijn luijsterenmo-
-gentheijd bij d' Europianen aan Accra daar-
-door zoude verden gedeclineert en geschon-
-den, overmits die van Akim niet meer
haarzelven aan hem zoude laten gelegen
leggen, maar direct uijt haar Land door
het Landschap van Agonna na Bercoe zou-
-de komen, (t' welk maar een dag reijsens is)

fol 201

Pieter Pasop
naar Accra
te zenden de
King of Aquamboe
van hunnen
staat offers
indien d' Jon
de Bercoe
because it will
give the King
direct ontlet
for their trade
effects of them
Land to trade
through the King
of Aquamboe, to
his profit

Agouambo
en
Akim

en waardoor hij gefrustreert verd van hare
goudbeursen voortaan niet meer in zijn han-
den te zullen krijgen, om 'er zijn voordeel me-
de te kunnen doen, want dewijl d'Akinse niet
aan strand mogen komen, om te negotieeren,
zoo neemt hij haar alsdan de moeijten af, en
zend het goud aan ctera, alwaar hij hetzelve
laat besteden aan de schepen, en zoo 'er geen-
fol 21a -en zijn, zoo komen dan eijndelijk zijn respective
onderhorige aan de fortresen aldaar, en haar
zaken verrigt hebbende, zoo keeren zij weder na
cloquamboe, wanneer den coning, alsdan de
Akinse negotianten met zoo veel coopmanschap-
pen na haar land laat vertrekken, als hij oor-
deelt, met zijn eijge Yntrest en baatzugtigheijd
overeen komt. 't welk pas de helft is van haar
goud, dat zij aan hem hebben moeten geven,
't geen d'Akinse al overlange heeft verdroten
en waardoor zij continueel met die van cloquam-
boe over hoop leggen, gelijk U Ed grocht bre na-
der in de elusives van den commies Haring
tot ctera in dato 18 en 27 januarij in ons dag-
register geregistreert gelieven te zien, en zoo 'er
oojt een fortres op deze custe is gestabileert, daar
d'apparentie van een florisante negotie zoo
groot is, zoo zal het waarlijk deze post zijn, en
waar van wij verhoopen, U Ed grocht bre per naa-
ste het goed succes te zullen demonstreeren. —
De Negotie aan ctera zou eenigsints redelijk
zijn, zoo wij maar van de daar toe gerequi-
fol 21b -reerde coopmanschappen waren geprovideert,
als brede tapzels, nicanesen, en plattillios, want
dat zijn de beste en couranste goederen, om
slaven en goud te kunnen fourneeren, en daar
wij nu tot ons leedwezen niet van zijn voor-
zien, hoewel hoopen wij U Ed grocht bre ons
daar van ten spoedigste zullen provideeren. —
Ponni Nopende het dorp Ponni hebben wij U Ed groclgt-
-bre nog iets voor te dragen, alzoo de negros
van 't gemelde dorp, bevindende wij bij kom-
-ste

1706

van slaavschepen ijmant met coopmanschappen
na derwaarts zonden, om aldaar den slaven-
handel en goudhandel te cultiveeren, en dat
wij, zoo den handel aldaar was verrigt of de negotie
wat begon te stremmen wij die plaats aanstonds
veder abandonneerde, en waarom zij positivelijk
begeerden te weten, of wij aldaar een Logie geliefde
te stabileeren; zoo ja, zouden zij aldaar een goe-
de negotie zoeden te brengen, en zoo neen begeer-
den zij niet, wij op zodanigen wijze aldaar kwa-
men negotieeren, of zouden ons met geweld van
fol 22a daar doen delogeeren, zoo als U Edgrocgtbre wijt
de Missive van den Commies Haring, in dato 14de-
cember in ons dagregister zullen kunnen bevoogen,
't geen wij aan den Raad ook hebben gecommuni-
ceert, en daarop dies tijd sodanig hebben geresol-
veert als U Edgrocgtbre wijt d' annexe Resolutie
(16) onder dr° (16) zullen gelieven te zien, en waar omtrent
wij U Edgrocgtbre moeten zeggen, wij om de onlusten
die de coning van Coquamboe met zijn broeder heeft
aldaar nog tot dato dezer geen possessie hebben
genomen, en die zig continueel omtrent Ponni
ophoud met te stroopen en roven, waardoor de
passen na 't comptoir dera voor de gaande en
komende cooplujden gesloten zijn, maar zoodra
dezelve met malkanderen weder zijn vereenigt
zullen wij eenig voordeel voor U Edgrocgtbre om-
trent het in possessie nemen van 't gemelde dorp te-
gemoet ziende met de meeste menagie het ve-
der met een negros huijs en twee blanken, die wij
de bezetting van dera zullen moeten komen,
fol 22b laten restabileeren; wij willen hoopen U Edgro-
cgtbre zullen onze verrigtinge omtrent het voort-
zetten van de goud negotie goedgunstiglijk ap-
probeeren, en waar van wij overgaan om U Edgro-
cgtbre den Tandhandel te suppediteeren.—
Fuerte Crode de Fuerte Crode = Rijksdaalder Rosios
De Tandhandel op de Reijnenist, Cogts, en Rievie-
ren van de welke wij U Edgrocgtbre zedert onze
laatste van 13 November met veel nader ad-
vijs van kunnen gedoen, als dat het zagt de

vakende Craan. op den 18 dito een omlandse togt is gaan doen, en welke tot dato dezer nog niet is gereventeerd, hoewel wij hem alle uuren zijn verwachtende, maar wij kunnen niet voor bij om U Ed groogtb^re hier nog wat mede bezig te houden.-

---

fol. 25.

fol. 25a

Dus verre dan U Ed groogtb^re den toestand van haar drij capitale Hoofd negotiën, en navigatien voorgedragen hebbende, en alles daarinne ter neder gesteld, het geen aanmerkens waardig heeft geweest, dies wij niet anders daaromtrent meer van kunnen zeggen, als dat U Ed groogtb^re overvloedig uijt het zelve zullen zien wij geen voordeelige tijden beleeven; en veel minder d'Engelsche Natie, die haar zelven bij alle Naturellen gehaat maken, en waar mede wij ons voordeel, voor zoo verre in ons vermogen zal zijn, verhoopen te doen, zullende het talent, 't geen wij van den hemel hebben ontfangen, in U Ed groogtb^re dienst en ter voordeele van d'Ed^e comp^e employëeren.-

De Engelse Natie Q. de Noties

---

fol. 34.

fol. 34a

Wij hebben met alle de voorn^e schepen geen Brieven van U Ed groogtb^re Illustre vergadering voor den overledene Heer Generaal La Palma ontfangen, maar haar Ed groogtb^re ter camer Amsterdam hebben bij Missive van dato 9 October 1705 aan den gem^e Heer Generaal zal^e gelieven te schrijven over eenige gepasseerde zaken met d'Engelsche Natie hier ter custe, en te zenden copia van 't zelve dat tusschen den Ridder Talbij, en den overleden Heer La Palma was voorgevallen, alsmede een ontwerp van zeker cartel, dat de Heeren van de Röijale compag^e uijt London aan haar Ed groogtb^re tot Amsterdam hebben gezonden, en waarover haar Ed^e den overleden Heer Generaal zijn consideratie geerne eerst wilde hooren, het geen wij aan den Raad hebben gecommuniceert, en bevonden zodanig te wezen als

1706

U Edgroctgbre zullen vinden opgesloten, anne onder crno 35, daar wij U Edgroctgbre nog voor ons in het particulier kunnen bijvoegen, dat den Engelsche Ridder Dalbij den overledene Heer La Palma zalre opeen privoole wijze heeft belogen maar of dien Ridder zijn schrijven wel geloof kan meriteeren daar zou grootelijkx twijffel aan slaan, door dien hij hier ter custe niet als een mensch, maar als een onchristen leeft, die zig dagelijx engageert met vijf à ses negrinne, behalven de malatinnen, en waarvan U Edgroctgbre nogeen passagie in ons dagregister onder dato 14 December zullen vinden gemisereert hoe dat hij den overledene Heer La Palma zijn mates insgelijkx om aan Cabo Corso te komen heeft verzogt gehad, daar hij nogtans volgens het rapport van alle Engelsche de schoonste huijsvrouw met drij à vier Kinderen in Europa heeft, die men zou kunnen venschen, en om alle welke reden hij ook van zijn eijgen natie den uijterste verfoeijt werd.- Wat zijn Regering belangd, kunnen wij U Edgroctgbre zeggen, dat ze mede zeer exhorbitant is en zoo aldaer eens een Generale opstand quam, het zoude ons geen wonder zijn te hooren, want hij zijn bedienders godloos tracteerd; hier uijt zullen U Edgroctgbre wel kunnen zien zijn conduites niet veel met zijn caracter overeenkomen, en ook genoegzaem verbeelden, wat man het is gelijk wij mede hier voren hebben gezegt.-

---

fol. 45.

crno 5.- Rapport.-

Taccorais

Wij ondergeschreven commissarissen hebben ons in gevolge onze authorisatie vervoegt na het Engelse fortres tot Saccondé, alwaar den Engelse Heer Generaal Dalbij Thomas zig onthield, en aan sijn Edre 't annexe Protest voorgedragen, waarop zijn Edre antwoorde, dat hij zig geensints aan het Protest door den Edren Heer P. Nuijts en

Raden liet gelegen leggen, en daarop ook geen antwoord wilde geven, alzoo de Hollanders pretendeerden, dat de geheele goudcust van Axim tot aan Accra onder hare jurisdictie behoorde, en dewijl zijn Ed^e van contrarie gevoelen was, soo soude hij bouwen daar hij oordeelde 't met 't interest van zijn heeren en meesters te convenieeren, wij hebben ook zijn Ed^e aangepresenteert een copie in communie forma van 't Protest te accepteeren, om me zig verder over te beraden, en alsdan een satisfactoor antwoord op te kunnen geven, maar zijn Ed^e gav ons tot antwoord, dat hij geen copie begeerde aan te nemen, alzoo hij wel wist, wat hij dede, en gevolglijk niet gehouden was daar satisfactie van te geven.—
Aldus gedaan en gepasseert voor ons ondergeschreven als in den hoofden deses gemelt, desen 24 January 1706 tot sacconde (was getekend)
Abram Lieftink, J. Magenius, Willem Butler
Accordat cum suo principali Magenius
commies ten secretarie

---

fol. 63

fol 63 C

N^o (13.)— Extract uijt de Resolutie genoomen bij den Ed^en Heer President en Raaden, ni dato Maandag den 1ste Februarij 1706.—

Den commies P. C. Le Candele den Raad versoekt hebbende (wijl d'Inwoonders op 't Adomse Eijland de negotie aan Chama door haar toedoen ten eenemaal ruineerende) om dezelve op zijn eijge kosten te moogen verdrijven of verslaan. 't geen hij oordeelde niet weijnig tot een florizante negotie aan Chama zoude contribueeren.— Alle 't welk den Raad rijpelijk overwegende eenpariglijk hebben geresolveert, den commies Le Candele zijn versoek te accordeeren, 't geen haar EE. mede persuadeerde veel tot een goede negotie aan Chama zal contribueeren.—
Aldus gedaan 'n 't casteel St^e George d'Elmina, datum ut supra (was getekend) Pieter Nuijts, Johan Dirk Ingilbij, Michiel Jolin, A. Dubois, F. Rempelaar, W. Middlum, Anth. Coster.—

Adom Island

1706

fol. 65 – 66.

Jan Cabes

Nº 14. – Extract uijt de Resolutie genoomen bij den Edtre Heer president en Raaden in dato maandag den 4 January 1706.–

Den Edlen Heer President heeft ter vergadering gecommuniceert sijn dagregister, en aldaar circumstantieel verthoond, hoedat hij met den caboceer Jan Cabes op den 26 November anno passato in conferentie was geweest over de pretentie die de Edle compagnie nog tegen hem was hebbende, monteerende een somme van cltk. 10. 7 0. 4 en waer teegen hij zeer sterck hadde gedebatteert, voorgewende, dat den geweesen Heer Directeur Generaal Johre Staphorst in den Jaaren 1694 satisfactie had bekoomen van de Commanise grooten, en dat hij daarom niet konde oordeelen, noch respondabel daarvoor te weezen, het welck den Edlen Heer President den Raadt in bedencken geeft hoedanig sijn Edle zijn deeze zaake zoude hebben te ebentueeren zonder dat de negotie daardoor zouden verden getrouwbleert.–

Op alle 't welcke den Raad rijpelijck deliberee-rende, hebben eenparighlijck geresolveert dat men de pretentie van cltk. 10. 7 0. 4. Engre in statie zoude laaten tot dat haar Edle Gro agtbre d'Heeren bewinthebberen deesaengaende de noodige kennisse was gegeven, doch dat den Edlen Heer President ondertusschen wert versoght, met gemte Jan Cabes over de vrije toegang tot 's compe fortressen ten meesten voordeelen vande Ele compe te accordeeren.–

Aldus geresolveert bij den Edle Heer President en Raaden, in 't casteel St George d'Elmina, datum als boven.– (was geteekent)

Pieter Nuijts, Johan Dirck Engilbij, J. v. d. Broucke, Michiel Jolin, N. Dubois, Anth. Coster, W. Middlem.

fol. 66a.

fol. 75- 76.

fol 75

Nº 17.- Extract uijt de Resolutie genoomen bij den Heer President en Raaden in dato saturdag den 2den januarij 1706.-
's naarmiddags

Den Edlen Heer President den Raad geconvoceert hebbende, heeft haar EE. voorgedraegen en verthoont hoedat het E. compe Cruijsschip de Gouden Arent alhier ter pheede moet blijven leggen alleenig-lijck bij gebrek van victualij, waerdoor d'Ee compe een merkelijke schaede komt te leijden, eens-deels door de maandelijke gagien en kostgel-den, die het successivelijk tot onderhoudinge van t'selve benoodigt is, anderdeels dat d'E. compe daar door gefrustreert werd eenige progresse te kunnen maeken, so in 't veroveren van Lorren-draijers als andere onvreije scheepen, waerdoor de voorgene onkosten soude kunnen werden gesup-pleert als meede 's compes negotie gefavoriseert. al het welke den Edn Heer President den Raad in bedenken heeft gegeeven, off sulke toevallen d'E. compe niet totaliter moet ruineeren, en off men niet tot soulagement van sulke excessive on-kosten behoorde, soo't selve te bekoomen was vic-tualij in te koopen, te meer wijl jegenwoordig de tijt is dat de Lorrendraijers en Portugeezen zig na deese Custe vervoegen, leggende jegenwoordig een Portugees scheepje voor Annemaboe, het wel-ke de negotie tot Cormantijn niet weijnig decli-neert, 't gen gemaklijck soude kunnen werden

fol 76a

geremedieert, indien het schip den Gouden Arent maer was gevictualieert, en dewijl jegenwoordig twee Engelse captns ons aanpresenteeren eenige victualie te willen verkoopen voor een ordinaire prijs off men niet behoorde die occasie waer te-neemen, waar van den incoop omtrent de helft (: als anders een maand costgeld bedraegt :) soude monteere, en waerdoor het voorn Cruijs-schip noch eenige progresse soude kunnen ma-ken.-

Alhet welk den Raad in deliberatie genomen hebbende, hebben geresolveert, dat het bove gealllegeerde is met het Jntrest van d' Ed^e comp^e conveniërende, en dat men soo veel victualij sullen incoopen, als men sal kunnen bekoomen. Aldus geresolveert bij den Ed. Heer President en Raaden in 't casteel St. George d'Elmina datum ut supra (: was geteekent)
Pieter Nuijts, Johan Dirck Jngelbij, N. DuBois, J. v. d. Broucke, Michiel Jolin, Anth. Coster, V. v. Middum. —

---

fol. 133.

fol 133 b

N° 30. — Extract uijt de Resolutie genoomen door ordre van den Ed^re Heer Presidenten Raaden, in dato

Taccorarie

Saterdag, den 13 Februarij Anno 1706. —

Heeft den Ed^e Heer President den Raad voorgedraagen, hoeveel men de Anteeze caboceers tot recompenze van haar dienst aan d'E. comp^e noopende 't verdrijven der Taccorarie'ze gedaen, sullen geven; welk eenpariglijk hebben goed gevonden, dat men den die onder ons fortres tot Boutrij zorteeren, sullen geeven 40 p^ce slaaplakeren en een halve aam brandewijn, oordeelende 't zelve tot 't respect en menagie van d'E. comp^e is strekkende. —
Aldus gedelibereert en gerezolveert in 't casteel St Georgie d'Elmina, datum ut supra (w.g.)
Pieter Nuijts, Johan Dirck Jngelbij, J. v. d. Broucke, Michiel Jolin, F. Rempelaar. ~

---

fol. 141 - 142.

fol 141 b

N° 33. — Extract uijt de Resolutie genoome bij den Heer President en Raeden

Fraude

in dato Mercurij (s. Dingsdag) 30 Mart 1706. —

Den Ed. Heer President heeft de respective Leede van den Raet voorgedraege, en doen voorleesen de Missive van de Ed groogt^bre Heeren Bewinthebberen van de geoctrojeerde nederlants West Jndische comp^e ter camer Amsterdam

en principael de periode waerbij den overleden Directeur Generael Wilhelm de La Palma aengeschreven werdt, om me met de scheepe van d'Edele comp^e, welke als nu uijt het Patria sijn gearriveert, soo de occasie het presenteerde, een Expeditie op de France op deese cust navigeerende te doen, maer alsoo voor het jegenwoordige geen France scheepen op deese Cust sigh onthouden heeft den Heer President den Raet in bedenken gegeven off het niet het best waere, men de scheepen maer depescheerde naer haere bescheijde Posten, alsoo het tot merkelijke prejuditie van d'E. comp^e soude strekken, vanneer men deselve quam opteboude, ook of men d'Edele comp^e niet bekoorde te versoeke dat de equipages nae dato te doen meede soodaenig moghte verde gereguleert, dat men in staet was om den vijant het hooft te bieden.-

fol 142a Alle t'welk met rijpe deliberatie van Raden overwooge sijnde, is goetgevonde dat men de scheepen op het spoedighste zal depescheeren, en d'Edele comp^e versogt verde dat d'equipage in het toekomende op deselve wijse als nu geschiet is mooge gereguleert werden en de respective capteijns op het alderernstigste gerecommandeert niet van malkanderen te scheijden. Aldus . . . .

---

fol. 155-157.

fol 155 Op huijden den 3 April A^o 1706 compareerde voor mij Abraham Engelgraaff Robbertzoon, provisioneel Boekhouder der soldije, in dienste van de Generaele geoctrojeerde Nederlantse West Ind. comp^e op de custe van Guinea, en de naer beschrevene getuijgen den E. Heer Pieter Vuijts, oppercoopman President, en voorsitende Raedt deser Custe, Johan Dirk Ingilbij, en Jacobus van den Broucke, oppercoopluijden, Nicolaes du Bois, provisioneel Boekhouder Generael, Francois Rempelaer, Adriaen Schoonhijd, commiesen, en Hendrik de Haen, Baes van Greijn,

alle in voorgemelde Dienste, en haare respective plaetse bescheijden, verclaere en attesteeren, ter Requisitie van de Generale Geoctrojeerde Nederlandse West Indische comp.e voor en vaeraghtig te sijn.-

Edouard Barter

En eerstelijk hij eerste, derde, vierde, vijfde, en seste Deposante, hoe dat eenen Capoeijer, genaemt Edouard Bartar, nae dat volgens het eijge verhael van d'Engelsche Natie van onder haer hooft Casteel Cabo Corso was verjaegt geworden sig selve heeft geretireert gehadt onder de protectie van den coning van Commanij als doen genaemt Tekkij Enkan, sonder dat sij deposanten weeten den voorn.e Edouart Barter ooijt onder de protectie van de Hollansche natie of wel van den geweesenen en nu overleedenen Directeur Generael Willem de La Palma heeft gestaen; gelijk sij vierde, seste, en laeste deposanten verclaere dat gem.e Edouart Barter mede onder de protectie van den genoemden coning van Commanij gestorve sijnde, niet weete dat alhier in het Casteel soude weese begraeve, ook veel minder dat voor hem soude sijn geschoote; gelijk sij vierde, vijfde en seste attestanten verclaere, ook meenigmael gehoort te hebbe, dat den gedaagte coning van Commanij en Tollenaer van het selve coninklijk sijne Erfgenaeme sijn geweest.-

fol 15 a

Wijders verclaerdt hij vierde Deposant, dat ten tijden van Brigantijn gen.t de Griffioen alhier ter Rhede van Elmina arriveerde, doorden Directeur Generael Willem de la Palma (sijnde als doen mitsgeen Equipagie meester present was, geordonneert om het opsight over d'Equipagie etc. te neemen, aengestelt) is een boort gesonde met een groote canoa; waerbij gevoeght is de sloep van het schip Hollandia, als doen gevoert bij den capt.n Lodewijk van der Lijn, met order om de Engelsche per gem.t canoa en chaloup aen Lant te brenge; maer dat hij depo-

-sant,

noq gem^te Lodewijk v. de Lijn genige hostiliteijt aen de Engelse natie heeft gepleegt, en vaerover den voorm^e capteijn alsmeede Wouter Reniersz. als nu commandeerende het E. comp^e schip de Quirina, als daer meede present soude kunne ondervraeght werden. -

Vogh verclaerdt hij tweede, en sesde Deposant, en eerste, hij seste dat wijl den Directeur Generael Willem de la Palma, t'zedert zijn arrivement op deese custe, tot in de maendt Februarij 1703 met tegenstaende twee maelen aen 't comptoir Cormantijn heeft geweest, alwaer hij attestant doen residerende, hem nooijt eenige order heeft gegeven, om de Fantijnse natie tegen de Engelse op te hitsen, maer in tegendeel altijdt gerecommandeert, omme soo veel inmers moogelijk was met deselve natie in alle goede vruntschap te leeven; gelijk hij tweede attestant verclaerde, dat de voorn^e Generael hem 't zedert den 23 Januarij 1704 tot den 4 September 1705, in welke tijd aldaer sijn Residentie heeft gehadt, nooijt eenige ordres ten boove gemelde eijnde heeft gegeven, noch oock in dien tijd persoonelijk aldaer heeft geweest. -

Insgelijks verclaert hij derde attestant, dat met den Engelse Factoor aen Fida, gen^t Richard Willes, nooijt eenige belofte heeft aengegaen, om niet afsonderlijk met de France natie te accordeeren tot veijligheijt van de Rheede aen Fida gedurende deesen oorlogh; maer dat dat waer is, gen^e Factoor alr Richard Willes niet eens maer differente reijse geseght heeft, dat hij gehoort hadt, Engelsche oorlogschepe aen Cabo Corso Casteel waeren g'arriveert, en dat hij deselve aldaer verwaghte, wanneer de France selve op de Rhede van Fida soude attacquere. En laestelijk verclaerdt hij eerste attestant in deesen wel waer te sijn, dat ten tijde hij oppercoopman aen clouré was, twee Engelse maetrose aldaer sijn gekoome, nae alle gedagte de genoem-

-de

Abram Pietersz en Hennik Jngelbeek, maer dat ook waer is, sij hoer dienst hebbe aengeboode, om in Hollandse dienst overte gaen, en dat naer Elmina mochte gesonde werde, 't geen ook op den 6 Januarij des voorleden Jaers per een tweeschepers canoa is geschiet, doch sonder dat der een eenig persoon met geweer heeft bijgewoont. —

fol 157a

Alle het welke voorschreve staet verclaere sij Deposante waer en waeraghtig te sijn, gevende voor suffisante reedene van wetenschap dat sij aen en present sijn geweest, of sulx duijdelijk verstaen, en gehoort te hebbe en derhalve bereijt dese (des geveught sijnde) ten allen tijde nader te bevestige. —

't welk aldus gepasseert binne voorschr.en casteel ter presentie van Hendrik van Havere en Abraham Warnsink als getuijge.

---

fol. 157- 160.

fol 157 b

(35) ?

Antwoord gedaan door den E.r Heer President en Raaden over de Noord- en Zuijd custe van Africa op de Klagten der Heeren Engelse aan Cabo Corso. —

Reply to the Complaints of the English

Eerstelijk repereeren ons aen de annexe attestatie, uijt welke sonneklaar sal blijken, hoe ongefondeert de klaghten der Engelsche natie is, en wijders seggen dat nopende de Heer Peck, het notoir is, de bediende van de Rojale comp.e gehouden sijn, aan de scheepen en persoonen van haare natie, die alhier (mits 10 p.r c.t betaalende) navigeeren, alle hulpen assistentie te bewijzen, waarom het haar Ed.e niet vreemt off ongerijmt kan voorkoomen dat de bovengem.e Heer Peck permissie heeft gehad, om water en brandhout aan Chama op sijn eijgen costen te haalen, als moetende geconsidereert werden, te sijn een onderdaan van haare Majesteijt van Engelant, en boven dien een persoon, welke voormaals agent van de Rojal comp.e aan Cabo Corso geweest, sijnder nooijt

reeden van clagten aan de Hollantse Natie heeft gegeven, en dat hij door den overleeden heer la Palma zoude gebruijkt zijn, daarvan heeft den Raadt geen Kennisse, en vertroet ook dat d'Heeren Engelsche dit zegge bezwaarelijk znllen goet kunnen maaken.-

Ten tweede wat aengaet dat capt.n Coster, commandeerende het schip de Carolus Secundus het casteel Cabo Corso zonder vlag zoude gesalueert hebben, blijkt contrarie uijt hetonderstaande extract van den heer president sijn dagregister aan elkouré als oppercoopman dies tijts leggende, gehouden.-

Sondag den 23 dito Paascha ~

Ook quam hier 's morgens even boven dit fort ten ancker 't E.e compe schip 't casteel d'Elmina fol 158a en naar de middag ten 4 uuren zaagen het schip de Carolus secundus boven Cabo Corso ten anker koomen, saluerende het casteel onder de prince vlag met 9 schooten, dog vierd niet bedanckt sonder de Lorrendraijers op de Rheede te attacqueeren, zoodat de Engelse na het schijnt haar aan 't parool van 't gemaakt cartel niet meer houden, en teegen den avond boegseerde d'eene Enterlooper digt onder de wal.-

Hiermede komt overeen de brief van capt.n Simon Coster geschreeven aen d'Heer La Palma op den 24 (2) Martij 1704, en den 25 ditto in 't groot dagregister geregistreert waaraan ons refereeren.-

Ten derde heeft den Raad gesien, dat de Engelsche den Heer La Palma mitsgaders de respective factoors soeken te beschuldigen met het vercoopen van neegers, waar omtrent wij niet anders kunnen zeggen, als dat den Raad geen de minste Kennisse daarvan draagt, en voor haar prive dat selve nooijt getragt, veel min gedaan hebben, maar wel zonder de Raad kunnen aantoonen dat met meerder regt en reedenen den Engelsche Heer Generaal Dalby Thomas daarmeede zoude kunnen verden beschuldigt als

1706.

vader blijkt uijt het Extract van 't dagregister in
dato 15 Februarij dezes Jaars. –
Maandag den 15 Februarij 1706. –

Op de middag quam alhier van Cabo Corso de
Caboceer Jguin van Annemaboe, welke ons uijt
naame van d'Heer Dalbij Thomas groete en ook
uijt zijne naame verzogt, wij den Caboceer Adu
-wamba eens wilde afvaardigen, om wat redenen
hij drij slaaven van de Roijale compie van com-
-manij had gearresteert en noq in het commanij-
-ze Land bewaarden, op welke demonstratie ik
fol 158 b
den Caboceer Aduwamba binnen 't casteel liet
roepen en vraagden hem de reeden af, die mij
ten antwoord gaf, dat het nu een jaar verloops
was, hij zijn volk na Clouré met een canoa, om
olij jammes etc. te coopen, had gezonden, maar
in het weeder keeren na herwaerts aan Cabo Cor
-so door den Engelse Heer Generaal uijt zee aan
-gehaalt, onder protext, zij particuliere negotie
op zijn pheeden aen de scheepen, diestijds voor
Cabo Corso ten anker leggende quaamen drij-
-ven, daar zij nogtans direct van Clouré na
herwaerts quaamen; off d'Heer Dalbij nu dit
contrarieren kan dat zal de tijd leeren, althans
wij vertrouwen van neen. –

Ten vierde dat de Engelsche protesteeren teegen
het in possessie neemen van de barca de Triffoen
zoo dient dat den Raadt niet en kan begrijpen
door wat regt zij haar sulx zoude konnen aan-
-maatigen, want het paspoort door den com-
-mandeur van de fransce scheepen aen de opper
-stierman van het schip de Jeffr Rachel ver-
-leent in 't groot dagregister op den 18 Augustus
des jaars 1704 geregistreert, zegt klaar om de En-
-gelse in de Sierra Liones aen land te zetten, en
fol 159 a
dan te zeijlen, waar het hem goedagte; – En aen
welke paspoort wij ons refereeren. –

Ten vijfde dat d'Heer La Palma dezerteurs heeft
aangehouden, zoo zeggen dat 't zelve niet
een geschied is, als nadat d'Heer Dalbij hem

de weg daar toe had geweezen, en de bediende van de E.e comp.e aengehouden. —
Laastelijk koomen aen het gepasseerde tot Accou, daar de Heere Engelsche meede seer breed van op-geeven, zoo zullen hier niet ophaalen, van hoe lange tijd wij bij opdragte 't selve strant en den berg Cong voorn.d van den Saboe'ze coning hebben verkreegen, maar de onderstaend' attestatie zal overbodig genoeg getuijgen, hoe onregtvaardig d'Heer Dalbij zijne beschuldinge zijn, en dat als den zaak ten principaale in gezien verd, selver moet bekennen, off quaalijk onderrigt off niet een vooroordeel ingenoomen te zijn geweest, de attestatie luijd als volgt:

Wij ondergeschreeven verclaaren ten Requi-sitie vanden Heer Pieter Nuijts, oppercoopman in 't fort Nassou tot Mouré in Guinea, hoedat waar en waarachtig is, dat op den 12.en deezer 's morgens met het aenbreeken van den dag de Roijale Engelsche comp.e door de onderdaa-nen van de coning van Saboe zijnde geattac-queert op de plaats Accou door de Engelsche gen.t coninginne Anmas Pundt haar eenige Mouré'ze vissers zonder geweer off vaapenen, maar alleen met vissers gereedschap voorsien, omtrent voorn.e plaats zijn weezen vissen, en twee van de gem.e canoas haar in de baaij heb-ben begeeven op 't vinken van twee slaaven vande Roijale comp.e voorn.d, welke twee slaaven haar in zee hadden begeeven, om haar leeven voor de Saboe'ze negros te bergen, als zijnde door dezelve afgesneeden, waar van d'eene niet kunnende swemmen verdronken is, maar de andere door een vande voornoemde vissers geborgen, welke visser gen.t Cobbena de slaav aan Mouré heeft gebragt, en snel door den opper coopman gewaar geworden zijnde, aan-stonts deselve slaav in protextie heeft ge-noomen, en hem slaav aan den Ridder Dal-bij Thomas, generaal vande Roijale Engelsche

fol 1596

1706

comp^e selus aan Cabo Cors op den 15 deser heeft overgelevert, voor welk beleefthejd den Ridder Dalbij Thomas aan den voorn^e opper coopmaragt Ong^e gout tot bergloon heeft gegeeven voo- den neeger Cobbena, en door meer gem^e heer Nuijts op den 19^e deezer aengenom^en Cobbena uit- gereijkt.-

Verclaaren verder als dat d'Heer Nuijts aen zijne onderhoorige negros op den 12 dezer voor- noemde heeft gelast haar niet te onderstaen eenige hostiliteijten te doen, veel minder den Coning van Sabo zijn volkeren op eenige ma- nier te helpen tegen meergem^e Roijale En- gelse comp^e, maar in haar dorp te blijven, fol 66a en sig stille houden, het welke de voornoemde Mouréze ook hebbe gedaan, geevende voor reedenen van weetenschap, dit alles gehoort en gesien te hebben, en daaromme met ons gewoon handtijken bekragtigt, en bereijdt hetselve (des- noots) naader met Eede te bevestigen.-

Actum in 't Fort Nassouw tot Mouré dezen 20 Januarij 1705 (en naar geteekent)

Abram Lieftinck, Abraham Pantzer.-

Dit oirdeele genoeg te zijn, om de clagte der En- gelse contrarie te demonstreeren en te thoonen dat niet wij maer zij altijt reedenen van misnoegen hebben gegeeven.-

Aldus gedaan bij den E^e Heer President en Raaden in 't Casteel St George d'Elmina deezen 15. April 1706.-

---

Extracts from letter from Dir. Gen. Pieter Nuijts, to the Assembly of the X. dd. Elmina 9th September 1706.-

(Lect. 24 Mej 1707.) (N.T.C. 99, fol. 211.)

fol. 211.

fol 211 b

.. Onder dato 24 April deses Jaars is mijne onder- daenige laeste aan N.Ed^le Grogtg^re gevest, met de scheepen den Trend en Eva Maria met de welke ick N.Ed Grogtg^re soo veel retouren hebbe gesonden, als bij inleggende Generale Carga onder L^ra A. vertoond

't geen wij verkoopen God almachtig in salvo tot
U Ed^le gro^te Agt^bre zal hebben overgebragt, en aan wel
-ke ellinive ick mij deesen versoeke te mogen gedra
-gen.-

---

fol. 212-213.

fol 212 b
Gold Coste
fol 213 a

De Goud Negotie is zeedert mijne opgem^te laeste
eenigzints reedelijk geweest, zijnde alle d'aange-
-voerde snaphaanen, welke de scheepen de Carolus
Muscouw en Eva Maria hebben meede gebragt, ver-
-debiteerd, zoodat wij voor tegenswoordig van
geen courrante koopmanschappen geprovideert
zijn, verdende den handel althans bijons alleenig
maer gedaan met slaaplakens, Bospolver, en
Brandewijn, welke drie soortemente van goederen
d'eenigste zijn, die men kan zeggen nog iets
getrocken te veezen, maer buijten dezelve hebben
wij ook niets dat gevilt is; dienvoegen wij in
de uijterste verlangste naer de verwagt ver-
-dende scheepen zijn, in die hoope dat U Ed^le gro-
-Agt^bre onse overgezondene petitie, welke met
d'Africaensche Galey gestiert hebben, daermeede
zullen voldaen; en zoo die goederen hier spoe-
-dig koomen t'arriveeren, en't geluck aen-
-treffen dat wij voor tegenwoordig hebben, zul-
-len dezelve binnen twee maenden alle ver-
-debiteert veezen.-

---

fol. 214 - 16.

fol 214 b
Vlaie Vaart
ship a la
Coast

Op den 23te augustus jongst ontfange wij van den
ctrime koopman Landman schrijvens als dat
er drie france scheepen op de booven cust omtrent
Assine en Jumoré vaeren, en zedert hebbe wij
nader tijding vanden Bercoe'se commies DuBois
bekoomen, als dat er op den 27 van voornoemde
maand een groot ship daer voorbij naer be-
-neden waer gepasseert, maer van d'andere
twee hebben wij niets nader vernomen; onder-
-tusschen hebben wij aanden capteijn van 't
eenijschip de Carolus ordre gezonden, bij booven
wind de genoemde vijandlijke scheepen zou

gaan recognosceeren, en vorders naer Cabo das Salmas te zeijlen, om aldaer op de verwachverdende scheepen eenige tijt te gaan cruijssen om haar van voornoemde vijandlijke scheepen te verwittigen, want zij ouijtend zelve groote perijkel zouden loopen, van in haarhaden te zullen vervallen.—

fol 216a

De strand coningen hier aan Elmina gelegen, leven in een sitteren oorlogh tegens elkander, zijnde den onderconing van Commanij den eenen dagh 't speel meester, en den andere dag is hij weder door den coning desselfs broeder t' ondergebracht, overmits dezelve door die van Fetu en Saboe geassisteerd werd; wat uijtslag deezen oorlogh zal neemen, moet ons de tijd leeren, in middels houde wij ons zelver neutraal, tot dat we zien wie van haar volkoomen zal triompheeren, als wanneer wij U Edle Grootgtbre interest wel zullen weeten te behertigen.—

Wat tuschen de Koning of Commany (aenlangd de Koning of Fetu & Saboe) en de ander Koning of Commany

D'Engelsche natie daeren tegens leeven in een openbaare oorlogh tegens die van Fetu en Saboe, t geen den Ridder Dalbij zoo belemmerdt, dat wij vastelijk vertrouwen hij vel eenste jnecks nooijt had begonnen; dogh nu zoo zijnde zoo oordeele onder Reverentie van U Edle Grootgtbre t best voor d'Edle compagnie te weezen, wij hem zijn eijgen zaaken maar laaten afhaspelen, dogh zonder onze jnteressie gelooven wij niet hij hetzelve ooijt zalte boven koomen.—

De Engelsh at war with Fetu & Saboe

fol 215b

Nademael ick uijt U Edle Grootgtbre Missive, sub dato 25. November 1695 aen den Directeur Generaal Zevenhuijsen geschreeven, gezien hebbe, dat de oude compagnie en U Edl Grootgtbre nog eenige somma goudt van diverschen Landschappen als etcanij, Fetu, en Commanij moet hebben, en van welke wij hier op de oude boeken geen nette opening kunnen vinden, overmits sommige boeken vergaan, en andere door 't gedierte zijn opgegeeten, zoo versoeke

We hebb due to WIC by Accany, Fetu & Commany

wij N Ed^le Groctgtb^re zeer eerbiedig ons per eerste gelegentheijt een nette reeckening of leijste van dezelve gelieven te zenden, met specificatie, wat voor goederen, en aen wien dezelve geborgt zijn, om te zien off wij iets van 't selve met deese sweevende oorloghen (die occasie geeven dat er veel vluchtelinge van diversche fol 216a Landschappen onder onze respective Fortressen haarzelver koomen te begeeven, daar iets van kunnen invorderen.—

Extract from letter from Dir. Jan Pieter Nuijts, to the Cts-semblij of the X., dd. Elmina, 10to December 1706.—
(Lect. Augustus 1707.) (W.I.C. 99, fol. 229)

fol. 230 - 232.

fol 230f .. Voorschreven schijp de Philippus Johannes hebbe wij op den 20 deeser naer Fida gezonden, om aldaer door den commies Pantzer van zijn gerequireert aental slaven geprovideert te verden; fol 231a bij die occasie is er een gezandschap van den Aquamboese coning (: daer de Fidaase coning een groote vreese voor heeft:) nevens twee onse dienaers naer derwaerts gegaen, om 't Interest van d' Edele compagnie bij de Fidaase coning en Rijcks grooten te helpen bevorderen, daer ick N Edgrocchtb^re p^te naeste een goed succes van verkoope te zullen kunnen adviseeren.—

Gold Coast D' goud negotie is zeedert onse opgen^e schrijvens heel florissant geweest, en bij aldien van de gepetitioneerde goederen waeren geprovideert, wij zouden U Ed^le grocchtb^re in 't aenstaende voorjaer groote retouren hebben kunnen remitteeren, daer 't nu gering zal weesen, want de cass maer tot op 300 ckt. is geadvanceert, gelijck U Ed^le grocchtb^re breeder uijt de notitie der retour vaaren onder L^ra B. gelieven te besoogen en bij L^ra C 't generael restand der coopmanschappen, die er op de custe zijn, en in dewelke U Ed^le groctgtb^re zullen vinden, wij

gantsch met van courrante coopmanschappen
zijn voorsien; dier volgen bij ons en Raaden
deeze nadere beslotene petitie onder Dto Dn
opgestelt, met ootmoedig versoeck deselve
door een salutaire Resolutie bij U Ed.te grocht
-bre geapprobeert, en met d'eerst van daer ve
-treckende scheepen voldaen mag werden. —
fol 231 r Nopende den Tandhandel hebbe wij U Ed Grocht
Cust Rade -bre nisgelijx bij onse voorschr.te laeste geadviseert.
deselve door gebreck van de vereijschte jagts en goe
-deren meest stille stond, want wij niet meer dan
't barquije de twee Marianen (: buijten 't droevig
en onbezeijlt Cruijsschip de Carolus Secundus;) hier
ter custe hebben, en 't geen wij binnen weijnig daa
-gen naer Rio Benijn, Gabon, Cabo de Loop, en bo
-ven cust zullen zenden, om nog eenige retour
-vaaren van tanden te gaan negotieeren, mae
naer die vorjagie zal 't selve ook afgevaeren
zijn, dienhalven andermael de vrijmoedigheijt
neeme, U Ed.te Grocht bre onderdanigelijk te ver
-soecken, drie bequaeme jagts met een gesorteerd
cargazoen naer herwaerts gelieven te stieren,
om dien handel kragtdadig te mogen voortzetten.
D'oorloge onder de strand coningen hier omtrent
Elmina gelegen, blijven nog continueeren sonder
dat men zeggen kan wat uijtslag deselve zal
neemen; in tusschen houden wij ons buijten alle
deeze moejelijkheeden om te zien hoedaenig 't
zal afloopen en daer wij U Ed.te Grochtbre per
naeste breeder van zullen schrijven. —

Deeze dusverre vervaerdigt zijnde soo bekoome
wij op den 25 Courrant uijt een Engels comps
scheepje de droevige tijding, 't retour schip den
Arend omtrent de hoogte van Schottland door
twee franse scheepen van 38 en 40 stucken naer
een hartneckig gevecht zoude zijn verovert, maer
dat het jagt d'Eva Maria het ontkoomen en be
-houden in 't Patria waar gearriveert, en ter
-wijl erin de cognossementen een abuijs door
den Boeckhouder Generael DuBois wegens 584 ps

carbeijrs is begaen, die hij te min heeft gestelt, soo als U Ed^le grocht^bre bij attestatie onder L^ra A^a daertoe relatief gelieven te zien, zoo hebbe wij van ons plicht geacht U Ed^le grocht^bre daervan advertentie te geeven ten eijnde d'Edele comp^e (: bij verassureering gelijck wij verhoopen :) buyten schaade mag blijven. —
Jnmiddels bidden Jod Allmagtig Hij d'Edle compagnie voor diergelijke rampen genadiglijk behoede; en naer U Ed^le grocht^bre in zijne divine protexie bevoolen te hebben, zoo blijven steets met schuldige eerbiedigheijdt

---

Extracts from letter from Dir. Jen. Pieter Cruijts, to the Assembly of the X., dd. Elmina, 25te Maij 1707. —
(9.59. p. 128.)

" (Note. The original letter is missing from V.J.C. 99. The following extracts have been taken from the copij of the letter in Letter Book, 9.59. p. 127) "

p. 128 – 154

p. 127 Originele verzonden per 't schip d'Africaanse Galij, capt^n Jan van Saanen
Duplicate verzonden per 't schipje 't casteel St^e Jago, schipper Reijck Hagenos. —

p. 128 .. Jck gae dan over tot onse geallieerde vrunden maer heijmelijke vijanden d'Engelsche Natie hier ter custe en van de welke Jck U Ed^le G.A. bij Dispatches inh. the English mijne Missive van 24 April 1706 onstandigt hebbe geadviseert, wat tentamen d'Engelsche Natie op 't dorp Taccorarij hebben gedaan en zeedert onse opgem^e schrijvens heeft den Ridder Galij Thomas zulx de novo getraagt verkstelligh te maeken, want op den 5 Maij 1706 Both Thomas arrives at Cape Coast Castle from Taccorary ontfinge wij advijs van den Saccondeese coopman Lieftinck, dat dezelve met de Cabocceers in onderhandelinge waer, en op den 14 d^o dat hij ses oncen goud aen goederen ten dien fine hadde gedistribueert, maer t'zelve is tot dato vruchteloos bij hem afgeloopen. —
Jnmiddels ontfinge wij op den 6 Maij van gem^e

1706.

Heer Ridder een brief, in antwoord op de onse van 25 Februarij gedagh teekent tot Cabo Corso sub dato primo maart s.v. opgehoopt met vele p. 129 -le calumnieuse expressies gelijck U Ed^e Gr. Ct. onder N^o (3) gnllen vinden opgeslooten, neevens onse rescriptie (; met communicatie van Raade op deselve uijt dewelke U Ed^e Gr. Ct. gnllen bevoo- -gen, hoe trouwloos lijk hij die reets aen zijn Heeren en Meesters had verzonden, 't geen ons buijten staat heeft gestelt U Ed^e Gr. Ct. deselve m het vertreck van de scheepen den Arendt en Eva Maria te suppediteeren; wij hebben tot dato nogh geen responsive rescriptie op deeze onse brief ontfangen, en hij zall nooijt door hem beantwoordt werden; 't geen d'Heer Brouwer (; die zijn tweede stemm hier ter custe heeft ge- -weest, en door hem op een onmenschelijke wijze is mishandelt, en weijders naer Engelandt ver- -zonden; ons meenigmael heeft verzeekerd, en dat hij die voor zijn Heeren en Meesters zoeckt te verduijsteren, overmits hij all zijn quaet en onlusten, welke hij met de meeste naturellen hier ter custe is hebbende, op onse natie zoeckt te schuijven, t welck wel de principaelste oor- -zaeck is geweest nij zijn brief zoo lang gere- -tineerd heeft, ombat wij met in staat zou- -den zijn deweegen ad patriam te kunnen rescribeeren. —

Onder wijl quam het te gebeeren dat der op pri- -mo Junij twee Engelsche soldaten tot ons den Couree zijn koomen overloopen, en die bij ons in dienst zijn aengenomen!!, 't geen den gem^s Heer Ridder geneldigh deed surpreneeren en met een resolveeren haer soldeije van 9 Ec^s ter maandt tot op 11 Ec^s te verhoogen, t welck twee militaire van ons guarnisoen tot Acra en nogh een van Percoe zoodaenigh aen moe- -digde, dat se haer nae d'Engelsche in dienst p. 130 begaaven, zoo als U Ed^e G. Ct. bij ons dagh regi- -ster sub dato 21 Julij uijt de brieven vande

Letter van Sir Dalby Thomas Cpp. (3). (P. 64 pt.)

Overlopers of Soldiers

commiesen Haaring en Du Bois gelieven te beoogen, en onder dato 7 dugusters nader bericht van opgem^ten commies Haaring, desweegen aen ons gedaan. –
omtrent deeze desertie hielden wij ons still, alzoo 't over en weer paseerde, en wij well verzeekert waaren meer volck van hem dan hij van ons zoude erlangen geleijck gebleeken is. –
Op den 5 September ontfinge wij schrijvens van voornoemden Heer Ridder, zoo als bij ons dagh-
Under King of Commany – register consteert, dienende alleenigtijck ten verzoeke van den onder coning van commanij (: waer van wij U Edl^e G.ct. in 't vervolgh breeder zullen entreteeneeren :) om desselfs volck vij-heijdt te verleenen, waer naer toe zij haer vil-de begeeven, en daer wij zijn E.den 6^e dito op respondeerden op gem^e onder coning zijn volck door ons onverhindert wierd gelaten. –
Correspondence with Sir Dalby Thomas (Visit also King) Maer 't was op den 7 daaraen volgende bij ons des-weegen een beleefde brief van vrundtschap schreef, zoo als U Edl^e G.A. bij ons dagh register zullen vinden geinsereert, en op noodaenige vlijende weijze en vel, quasie als tot interest van beijde de comp^e streckende, ons in zijn verschillen door 't maeken van een accord zoot te impliceeren (: maar daer zulle wij ons well buijten houden en de reedenen in 't ver-volg demonstreeren :) ; hier op respondeerde wij zijn E.G. den 9^e d^o (: bevoorens 't advijs van Raaden te hebben ingenomen :) dat wij met zeer veel vermaeck en agting hadden ge-zien zijn E. geinclineert waer, om met onse Natie voortaen in een goede harmonie te vil-len leeven, en verzoot desweegen een plaats te beraemen, om met elckander daerover verder te abouccheeren ; waerop vervolgens per-sonelijck naer Cabo Corso zijn gegaen, geleijck U Ed^e G.ct. bij 't daervan zijnde rapport onder vr^o H gelieven te zien en bij N^o J wat desselfs verrigting hier aen Elmina heeft geweest. –

p. 131

Hijs Visit to Cape Corso opp. (4) p. 91.

Dalby Thomas visit to Elmina opp. (5).

1706

Paspoort aen de 4 Spanuse passagiers by Dalle Thomas.

Overcomste met Dalle Thomas alias de deserteur van Bercoe

Dalle Thomas complaints off sijn factor by Bercoe Saconde en Boutrij

Insolentien Alexander de Bercoe

Naer dat wij dan 't advijs van de respective commiesen weegens 't opgestelde cartell hadden ingekreegen, soo stierde wij 't zelve op den 27 September aen zijn E. met verzoeck 't door ons bij de gratificeert mogt werden, maer in plaats van dat verzoogt hij uijtstell, als bij ons dagh-verhael snb dato 28ste d° staat genoteert. — Op den 13 October daeraen volgende ontfinge wij van den Bercoe'ze commies Du Bois schrijven dat een van desselfs soldaten uijt zijn guarnisoen tot d' Engelsche den 8 inpa was overgeloopen, en over welke ick den Engelschen Heer Generael op dien eijgensten dagh nogh schreef, met verzoeck deselve aen ons geliefde over te leeveren (: nitsinchen ontfinge we op voorn: dato datum van zijn E. ook schrijvens, waerbij verzoogt een van zijn compe Barcquentijne in de riebier alhier te mogen brengen, om schoon te laaten maken en te calefateren, t'geen wij zijn E. minnelijck accordeerden, dogh 't zelve is hier tot dato bijoen legegen, alzoo 't meeste volck daer van quam te sterven en 't irreparabel was:) en naer veel brieven met elckander over gen: deserteur gewisselt te hebben, zoo liet hij ons deselve op den 8 November door zijn dienaer overhandigen met instantelijck verzoeck, wij hem wilde perdonneeren, t'geen wij onder Ed^le 9bre goedvinden tenzijnen respecte hebben gedaen. —

't was verder op 1mo October dat wij een dissive van gen: Heer Ridder ontfingen, inde-welke H Ed^le G. ct. zullen vinden geinsereert de eerste periode weegens boevengen: deserteur, neevens nogh een parthij opgeraepte klaghten over onse opperhoofden van Bercoe, Saconde, en Boutrij, maer in sonderheijd had hij het op Bercoe gesien en dat zijn doelwit maer alleen is, op den makelaer Alexander, zijnde dengeene, welke ons uijt naeme van de coninginn van Cgonna aen Bercoe heeft komen ver-

— zoeken

possessie te willen neemen en die hij op een manier als een deserteur van de Royale compe van ons komt te eijschen gelijck in 't vervolg breeder zall blijken; onderwijl naer de beloorlijke informatie van onse opperhoofden ingenomen hebbende, zoo antwoorde wij zijn Edle op deselfs gedaene klaghten snb dato 17 November als bij ons dagh register conteerdt Edele Gr. Agtbre Heeren 't is bijnae onmogelijk U Ed^le Gr. Agtbre een recht detail door de penne van deeze moijelijke natie te kunnen geeven, p. 133 want behalven haer aengeboren insupportabel naturell zoo zoeken se U Ed^le Gr.A. op alle manier te onderkruijpen, en onse commercie de dwarsboomen, want op den 20 November derfde dien heer zigh well onderstaan, een Portugees scheepje Portugese schip detineert en Vlissingen (: dat op de boven cust van 't schip de Philippus Johannes was gattrapseert en hier op gebragt :) te reclameeren, onder voorgeeven 't aen zijn Edele geaddresseert was; maer hierontrent vierd bij ons en Raaden goedgedagt, 't zelve hier ter rheede te houden, en zijn contrabande waeren volgens usantie te confisqueeren daer wij zijn Edele op den 22 d^o kennis van gaaven, met presentatie zoohij daer eenige Rariteijten in had, wij dezelve ten zijnen respecte zouden laeten volgen.- Dello Rumes' Goods inde Portugese schips. Maer nopende, deeze affaires, vinde wij ons ten dierbaersten verpligt U Ed^le Gr. A. dezelve vat klaerder voor te leggen, alzoo wij van ter zeijde hebben vernomen den meergem^te Engelschen Heer Generael in een contract met de portugeesen van Brazil staet te treeden, om haer negotie vrij en onverhindert hier ter custe te konnen drijven, en haer van slaaven te provideeren, voorwelke zij hem 30 p^ce mann en 40 E^ce per vrouw zullen voldoen in uijtneemend Brazijels goudt, en waermeede die natie haer handel teegenwoordigh meest drijven (: zoo als in 't vervolg zall aenthoonen :) en reijnig contrabande coopmanschappen hier ter custe meer aenbrengen; ook om deeze Lorrendraijereijen te faciliteeren heeft

meergemelde Engelsche Heer Generael een van zijn opper cooplüijden met namen d'Hr Blindij naer de Brazieł gesonden, en die dageliję met een Portugees scheepje hier ter custe verdt verwacht, dewelke haer well beroemen, onse cruijs scheepen die niet snellen mogen attaqueeren of opbrengen, alzoo zij van Engelsche passen snellen voorzien weesen, en evenwel uijt Brazieł koomen. Dogh alzoo niet en twijffele of U Ed^le g.A. snellen deeze quade genie der Engelsche tenoogsten mishagen, zoo verzoeke U Ed^le gr.ct. oodmoedigh mij met zoodaenige ordres gelieven te verzien als U Ed^le Gr.ct. snellen oordeelen met 't meeste interest van d'Edele comp^e te bekoeren, om er de instructies vande capt^n der cruijsers naer te reguleeren, en om dien Engelschen Ridders zijn quade voorneemens te doen vereijdelen. —

Dolk Thomas Visits Sluisa

Op den 2 December quaem gem^e Heer Ridder ons de visite alhier geeven, sonder datter iets van belang tusschen ons beijde passeerde, maer op den 1^ht d^o wierde wij door derselfs opper-cooplüijden Hickes en Perzing (: welke met de Heer gouverneur van Rio Janbij geaccompagneert waeren :) andermael bezoght, bij welke occasie wij discoursive van d'Hr Hickes verstonden, zij een parthij slaaven in vorraet hadden zitten, en waer meede zij door 't retardeeren van haer scheepen belemmert waeren, 't geen ons bewoog te zeggen, dat zoo zij eenige, teegen een redelijke prijs begeerden te verkoopen, wij dezelve voor 't schip de Catharina Clasteina requireerde, waerop gem^e heeren ons beloofde, het haer Heer Generael te snellen voordraagen, gelijck zijn Ed^le op den 16 daeraen volgende, ons per clissive een quantiteijt aen-boodt, die wij met communicatie van Raaden (: als bij Resolutie onder d^o 6 blijcht :) accepteerden, vervolgens zijn wij op den 19 d^o persoonelijck naer Cabo Corso gezeilt, om met zijn Ed^le

Ruijs Visits Cape Corso

over dezelve te contracteeren, en zijn met hem geaccordeert weegens 70 p.c. mans en 35 vrouwen die wij zijn Edele bij eerste occasie zoude restitueeren, omtrent welck voorvall wij verhoopen U Ed.le G.A. vergenoeginge zullen neemen.—

Deserteur van St Jago

Den Commendant van St Jago quam ons op den 14 January relateeren datter een persoon uijt zijn guarnisoen was gedeserteerd, en dien eegenstenavond ontsinge wij desvegen een beeefde brief van den Engelschen Heer generael, alsdat dezelve daer was aengekomen met presentatie die aen ons over te leeveren gelijck zijn Ed.le die aen ons op den 15 d.o liet volgen en op den 16 d.o door onse Adsistent Leempoel hier wierdt gebraght.—

Deeze twee velldaden aen ons bewesen, dee ons in hoope leeven, dat dien heer van sints was, om voortaen met onse Natie een goede vrundtschaps te willen onderhouden, dogh Edle G.A.e Heeren, wij zaagen kort daeraen deeze onse verwagtingh plotzelijck ter needergestort, want op den 27 January stierde hij aen ons een brief met zijn twee Heeren Raaden, bij dewelke hij van ons op een zeer pregnante wijze reclameerde den hier voren genoemde makelaer Alexander, om dezelve aen hem als een deserteur over te leeveren, daer wij zijn Ed.le op gen.te datum kortelijck op respondeerde, alzoo wij desweegen 't advijs van Raaden vilde innemen als meede d.o Informatie vanden Bercoeze commies Du Bois.—

Makelaer Alexander

p 136

Portugese schip dwingt te succoreren het Engelsch schip en haer Engelsch vlag

Ondertusschen kadt 't Cruijs schip de Carolus 2 duis een Portugees snauwtje tot onder ons en haer fort van Idcondi gejaagt, en vaer omtrent capt.n Crans onse ordre verjaagt, of hij het zelve van de gemeene Rheede alldaer met gewelt zoude afhaalen, overmits het met Engelsche militie was bezett, en ook haer vlagh daervan lieten waijen, zoo als bijons daghregister sub dato 28 January staat genoteerdt, neevens onse ordre,

dat hij hetzelve aldaer maer zoude laeten leggen, en reijze naer Ax:in vervorderen, waeromtrent den octroij dief Planke heer onthield, dienderwijle gelasten wij ook den commies Liefting tot Saccondé, dat hij ons van 't vertreck van opgem:en Portugeese snauwtje spoedigh kennisse moeste doen erlangen, om het hier in 't voorbij passeeren door de Barcq, de twee chariaeren te laeten vervolgen. —

Dutch Skipper attacks Port: Ship drives it up the River

Maer in plaats dat meer gemelde capteijn Cras deeze onse ordres had behooren af te wagten, zoo attaqueerde hij 't zelve op eijgen authoriteijt en met geweld, halende hetzelve teegens de will van d'Engelsche van daer en stierden het vervolgens herwaerts, zoo als bij ons dagregiste onder 29 dito is te zien, insgelijx onder Nº 7 de attestaties daer toe relatief.—

Zoodra wij Advijs van deeze affaires hadden bekomen veronderstelde wij dat 't zelve een groote verweijdering tusschen onsen d'Engelsche

p. 132

zoude baaren, edoch alzoo 't op een gemeene rheede gepasseert waer, daer wij zoo well als zij over te gebieden hebben, en 't hart voor onse natie zoude weesen de ruineuse handelaers onder 't bereijck van ons eijgen canon te zien protegeeren, daeren booven d'Engelsche eerst opons cruijs schip doet, daersten anker quam hadden geschooten, zoo resolveerde wij onder

Nieuwe protests te Bath Thomas of against his protection of the Port: Ship

Ridder Dalbij in zijne klaghten voor te Koomen hem per chissive als protesteerender weijze te demonstreeren 't al oude recht, dat wij op de Portugeese natie hier ter custe waeren hebbende en nijt wat oorzaeck desselfs coopman ons van die voordeelen zoo te berooven, met de Portugeesen en haer goederen te bergen, en ook op ons volck derfde schieten, gelijck bij ons dagverhael sub dato 30 January breeder is te bevoogen en onder Nº 8 hoe wij genoodzaeckt zijn geweest 't zelve van zijn goederen te moeten ontlossen alzoo 't gevaer liep van te zul-

len

stranden.—

Wij ontfingen dan op den 3 Februarij antwoort van gemelte Heer Ridder nopende 't voorschreven snauwtje, waer bij hij 't zelve weeder quam te eijschen, met zeer veel fulmineerende Expressies, als dat capt.n Crans haer Majesteijts Rheede had gevioleert et cetera en bij ons Dagregister breeder is te leezen, welke missive wij tot deliberatie van Raaden braghten, en die daerop soodaenige besluijt hebben genomen, als U Ed.le G.A. bij resolutie onder cr.o 9 zullen vinden opgeschooten, uijt consideratie de opgebraghte goederen van wijnig importantie waeren als bij factura onder cr.o 10 is te zien, en wij geen oorzaeck tot eenige moeijelijckheeden begeerde te geeven, van welke ontslaging wij zijn Ed.le dien avond nogh advertentie gaven, en hebben daegs daeraen 't voorn.e snauwtje met deselfs coopmanschappen aen zijn Ed.les ordre overgeleevert, als bij acquit onder cr.o 11 constreedt; op welke tijt wij zijn Ed.le oock respondeerde op de zijne van 3 Februarij als bij ons dagh register breeder staat geexpresseert, en naerdat wij 't rapport van den Bercoeze commies Du Bois, nopende de makelaer Alexander hadden ontfangen, en 't geen snb dato 11 Februarij in ons dagverhaal staat geinsereert (: welck ootmoedigh verzoche U Ed.le Gr. dogtre eens gelieven naer te leezen :) zoo repliceerde wij zijn Ed.le op de zijne van 27 Januarij met advijs van Raaden in dier voegen, als U Ed.le G.A. meede in ons dagh register onder dato 14 Februarij zullen vinden genoteerdt.—

Want Ed.le Gr. dogtre Heeren zoo wij een vrij geboren neeger gnaemen over te leeveren, zoud respect van onse natie niet alleen ten eenemael geflestreert, maer oock bij de naturellen voor zeer verfoeijelijck aengemerckt werden; dierhalven wij U Ed.le Gr. dogtre onder reverentie zeer ootmoedigh verzoeken van met de Rorjale Engelsche comp.e

1701.

nooijt in dit Articul te treeden, alzoo wij bijna nimmer een uur zonder oorlooch of rusie met de naturellen onder deezen moeijelijken Heer zijn regeering zoude kunnen leeven, want 't die natie nooijt en ontbreeckt vanme de naturellen onregt maetigh te procedeeren, en daer tot vijanden te maeken, en zulx zonder zij door ons gaerne uijtgevoert willen hebben; 't is well waer, dat dit Articul voor deeze bij d'Heeren Cogenten van de Roijaele compag^e en den Directeur Generael Sevenhuijsen dto dato 21 Februarij 1701 in 't Cartell is geratificeert, maer 't zelve geschieden dies tijdts uijt redenen van staat. –

p. 139

Vervolgens ontfinge wij op den 21 Februarij van voornoemde Heer een zeer impertinent en reprochabel antwoordt op onse brieven van 3^en d^o, in de welke hij zijne woorden zoodaenig verdraijet, als U Ed^le Og^tb^re zullen kunnen zien, zoo 't zelve teegens 't rapport van 't gepasseerde alhier aen Elmina gelieven te confronteeren, gaende opgemelde brieven onder cr^o 12 hierbij neevens onse rescriptie op dezelve bij welke wij ook onder cr^o 13 open leggen een attestatie van den Assistent Leempoel op hoedaenigen wijze zij genoemde Portugees hebben mishandelt. –

App (12) p 99.

(13)

U Ed^le Og^tb^re zullen verder onder d^o 26 Februarij een brieve in ons dagh register van den Commies Haaring tot Accra vinden geinsereert, uijt dewelke U Ed^e Og^tb^re overtoodigh zullen zien, door wat verfoeijlijke schelmstucken d'Engelsche Natie ons onder de hand soecken te bederven, en ons dorp aldaer (: door 't corrumpeeren van een heijdens Baalpriester :) in de asche hebben laaten leggen, waerop wij daegs daeraen den makelaer Pieter Pasop met soodaenige ordres aen opgemelten commies hebben gesonden, als bij ons dagh verhaal is te zien; en vervolgens op den

Accra fine als Dalila Veldge Engelsche accurd.

vide fijne 26. 29 Febr.

p. 140

16 dito d' onnoselheijdt der heijdenen;
Dogh wat uijtslagh deeze zaacke zull neemen,
moet ons de tijd leeren.-
Eer ick van deeze moeijlijke natie afgae, moet ick
nogh zeggen, dat zij ons aen alle kanten zoeken
te perturbeeren, en 't geen ons insgelijx veel
nootzaeckt, haer met gelijke munte te betaa-
len, want met vrundtschaps bij deezen Engel-
schen Heer Ridder niet te doen is.-

Van Engelsch handel.

Oock ben ick van terzijde geinformeert de Roijaele
Engelsche compag^e geresolveert heeft, de gond-en
tandhandel hier ter custe en de slaave negotie
aen Fida op 't kragdaedigste te zullen voortzet-
ten, 't geen van mijn pligt hebbe geagt U Ed^l
Gr. dagtb^re tot haer speculatie t'adverteeren, de
slaaven, welke vij van hem, om 't schip de Catha-
rina Christina zoo veel te spoediger te depescheeren
hebben ontfangen, werden hem onder 't vervaer-
digen van deeze bij partheijen van 30 en 40
gerestitueert, en quaem gem^d Heer Generaal ons
op den 23 dito in 't retourneeren van 't En-
gelsche fort Commanij met desselfs tweede stemm
d'Heer Hickes hier aen Elmina bezoeken, toonen-
de niet als alle minn- en vrundtschaps, dogh
dezelve hebbe vij ondervonden het brosse Eijs ge-
lijck te zijn, want ijmand daerop betrouwende
breekt het zelve; gem^d Heer Ridder verzogt bij
zijn vertreck zeer instandigh, ick en den Heer
van Wesel hem insgelijx aen Cabo Corso eens
mogten koomen bezoeken, 't welck vij beloofden
bij occasie te zullen doen.-

p. 141

French

Vu 3 (Oud)schips
aen de Fida
Vu Other 2 Eijf.
Cask

Vu koome vij tot onse openbaere vijanden de
france natie, en waervan vij U Ed^l Gr. dagtb^re
onder dato 9 September hebben geadviseert, hoe
dat vij op den 23 Augustus 1706 schrijvens van
den commies Landman tot Axim reegens de
Komste van drie france scheepen op de boorencust
ontfinge, en 't zeedert hebbe vij advijs van den
commies Pantzer tot Fida bekoomen, welke melt
dat op den 30 dito aldaer een frans schip

1704

met 44 stucken en 200 man waer aengekomen. 't geen half ter roof was uijtgerust, maer van de andere twee, die op de booren cust bij hem zijn geweest, hebben wij niets vernomen; zoo dat we veronderstellen, die haer cours naer Angola zullen genomen hebben, en daar ze 't schip de Justitia in zijn handel vrij nadeelig zullen weezen, maer om hem eenig leed aen zijn schip toe te voegen zijn zij niet in staet (: zoo als capt^n Crans mij bericht heeft, hebbende dezelve op jacht gehadt :) overmits 't maer kleijne scheepjes zijn geweest. —

Ons Rijk in Bengalen Cracalijn

Ondertusschen is alhier nogh op den 12 Februarij diep zee gepasseert een kloeck schip, en waervan wij op den 13 advijs van den oppercommies van den Brouke tot Cormantijn kreegen, als datter gespargeert wierdt 't een frans schip waer, zonder datter eenige verdere navigting daer van is ingekoomen. —

Brandenburgers

Met de Brandenburg'ze natie leeven wij in een goede harmonie, en waer omtrent wij U Ed^le gr^de 6re tot haer speculatie moeten advertteeren, als dat zijn Pruijsische Majesteijt die compag^e naer zigh heeft genomen, zoo als U Ed^le gr^de 6re in ons dagh register uijt de successive brieven van den commies Landman tot Axim onder dato 29 September, 13 October en 22 januarij gelieven te zien, en bij de laeste dat gemelde Majesteijt ordre aen zijn Heer Generael heeft gesonden, alle onvrije scheepen op zijn kheede te moeten protegeeren. —

p. 142

Danes

Met de Roijaele Deense compag^e hebben wij geen de minste verschillen gehadt. —

Portugese

Dogh hier vooren gesproken hebbende van de Portugeese natie, en hoedaenig zij haere commercie in praejuditie van d' Ed^le compag^e en door wat middel zoeken voort te zetten, hebben wij U Edl^e gr^de 6re hier vooren aengethoondt, maer hier omtrent vinde wij ons verpligt, 't selve U Ed^le gr^de 6re wat klaerder te

demonstreeren.—
Ons referreerende aen ons daghregister sub dato 25 December en 29 januarij in de welke U Ed^le Grogtb^re twee facturas van coopmanschappen zullen vinden geinsereert, die uijt de opgebraagte Portugeese scheepen zijn gekoomen, neevens eenig goudt, welck wij daeruijt hebben gehaalt, en ook aengehouden uijt reeden wij van een Portugeese scrivent guaemen te verneemen, zijn Majesteijt van Portugall, een placcaet in de Brazil had gesonden, waer bij zijn Majesteijt alle zijne onderdanen op leevensstraffe verboot geen mineraal naar deeze Lande te voeren maer zij 't selve direct naer Lissabon zoude hebben
fo 143 te zenden, 't welck ons bewoogen heeft, 't gevondene aan te houden, in hoope U Ed^le Gr. Achtb^re daer vergenoeging in zullen neemen, en wesweegen wij U Ed^le Gr. Grogtb^re ordre verzoeken te moogen erlangen, op hoedaenige weijze wij ons hier in verder zullen gedraagen.—
Eer dat wij van deeze natie afgaen, zoo dient nogh dat U Ed^le Grogtb^re in ons daghregister sub dato
a Portugese schip Engels op, het released 7 julij zullen vinden genoteerdt alhier een Portugees scheepje door 't jaagt de wakende Craen is opgebraagt, en 't welck van port à port naer Rio de geneere was gedestineert, gelaaden met bestell- en stuckgoederen, en terwijl hij deeze custe door noot had moeten aendoen, en geen cargazoen voor dezelve in hadt, zoo heeft den Raad goetgevonden, 't selve te relaxeeren als bij resolutie on-
(14) der d^o 14 is te zien, en in ons daghverhael sub dato 17 julij 1706.—
Trade Om alles dann in ordre te vervolgen, zoo gaen wij over tot U Ed^le Grogtb^re commersie, en dewelke in drie capitaale hooftnegotien bestaat als de
Slave Trade dierbaere slaven handel, goudt- en tandnegotie
& Fida Noopende d'eerste zullen U Ed^le Grogtb^re bij onse opgem^te laeste schrijvens van 9 September en ult^mo December beijde des voorleeden jaers gezien hebben de depeches van de scheepen de Stadt Amst^m en Muscouw zoo voorspoedigh aen Fida niet zijn

geweest, als wij desweegen veel gewenscht hebben, boven dezelfde d' Edle compag^e nogheen merkelijke schaade met 't afbranden van de Logie aldaer heeft geleeden en hoe zulx toe is gecomen zullen U Ed^le Gr. elgtb^re in ons dagregister onder 8 dezer uijt de brieven van de coopluijden van den Brouke en schoonheijd circumstantieel kunnen brooden (: waervan wij 't vervolgh onder de domestique zaaken breeder zall spreeken :) verders onder 30 d^o 9 September en 14 November inclusive de reeden die voor^e coopluijden neevens den commies Pantzer van den slegten handel aldaer geeven, wij zonder verder zullen U Ed^le G. A. op genoemde datum uijt 't schrijven van mer^r gen^r Pantzer kunnen verneemen, 't bij nae voor ons onmogelijck zall zijn (: door de trouweloosheijd van die landaart, welke door den goeden handel die zij eenige jaeren zoo voordeelig met verscheijde Europianen hebben gedreeven, nu weelderig en reijck geworden zijnde 't haer weijnig of niet meer differeert, op wat wijze zij ons en alle andere naties naer haer goeddunken maer tracteeren met de Logie zelve in de brandt te laaten steeken de daaders bij 't leeven te houden en in plaats van er justitie over te doen er onse bedienders nogh de schuld van derven geeven :) de Logie op goodaenigen voet te laeten continueeren zonder de perijkel die de Edele compag^e dagelijx ; ja alle uuren aen haer goederen te verwagten hebben, en waervan dezelve nu tot twee maal toe reële preuves hebben gehadt, hoe dat haer Effecten met een Logie te houden in gevaer zijn, om alles te verliezen, en wat schade er reets aen geleeden hebben : dienvaegen ick noghmaels onder U Ed^le Gr. elgtb^re goedvinden van gedaegten ben, de depeches der slaavenscheepen door een oppercommies behooorden verrigt te werden, en maer een bequaem undercommies den Fida houden, om bij voorvallende occasie ons interest (: in absentie van den oppercommies :) bij den coning en Reijksgrooten waer te nemen,

en te bevorderen, en er ons verslag van doen, wat er dagelijx aen dat hoff passeert, om bij tijd en wijlen met de Konste der slaave scheepen ons daervan te bedienen, 't zij dezelve naer Fida of elppa te stieren, nae dat de zaaken haer laeten aenzien, zullende op deeze weijze den handel oock met minder onkosten verder gedaen, want zoo men remarqueerdt 't reets verbrante, en de gevaeren, die er dagelijx zijn neevens den onderhoud van een commies met andere mindere bedienders, zoo zullen U Ed^le^ gr. dgt^re^ bevinden dat den handel door een opper coopman zeer facielder en minder in kosten zallverden gedreeven, als gaende van hier met de scheepen naer derwaerts en van daer met een jagt afgehaalt verdende, zoo vernegotieeren zij de restanten in de bogt en op de bovencust, t'geen de minste costen voor d' Ed^le^ compag^e^ is en vaer teegens U Ed^le^ Gr. dgt^re^ een heele bezetting en desselfs onderhoud zullen uijtwinnen, neevens alle verdere schaade en onheijlen voorkoomen; dierhalven wij ootmoedigh versoeken U Ed^le^ Gr dgt^re^ haer gedagten daerover gelieven te laeten gaen, en ons van zoodaenige ordres te voorzien, als U Ed^le^ gr dgt^re^ zullen oordeelen met de meeste dienst van d' Ed^le^ compag^e^ te convenieeren.—
p 146
Onderwijle is het koomen te gebeuren dat den cooning van Fida twee afgesanten herwaarts stierden, en dewelke hier op den 15 November aengenamen, dezelve groeten ons uijt de naem van dien vorst en verdere Reijcksgrooten met verzoeck wij den elguamboe'ze cooning geliefde te persuadeeren van een groote canoa naer Fida te willen stieren, om een partheij geschenken, die zij voor hem hadden verwaerdigt af te laeten haelen en waer mede zij van gedagten waeren d'quade bevatting, welke dien vorst teegen de Fida'ze heeft opgenomen, in een goede vruindtschap te veranderen.—
Deeze zaeck oordeelden wij van zoodaenigen

1707

aengelegentheijd te zijn, om dezelve niet voorbij te laeten gaen, zonder ons Interest daarmeede op 't kragdadigst te behertigen, alzoo den Fida-ze cooning zijn swackheijd daermeede genoeg-saem te kennen geeft; wij zonden dann den voorn^n afgesant op den 23 November naer de-za met een van onse dienaers, en dewelke der clquam boeze cooning onder ons fort aldaer aentroffen; bij welke occasie wij door den dia-Kelaer Pieter Pasop (: die met voorn^n cooning ver-swagert is, en zeer veel aen hem refereert:) bij dezelve hadden laten bewerken, bij de Fidaaze afgesanten vat ruuw zoude aenspreeken, en meteen ons Interest aen dezelve voordragen, zen-dende hem ten dien eijnde, om dit werck zoo veel te meerder effect te doen hebben, een schoon zeij-de kleed met goude bloemen, t'geen zoo veel slaagde, dat hij op de Komste van gem^e Fidaaze afgesanten dezelve dreijgde in de boeijen te willen zetten, maer 't alleen ten onsen respecte liet, omdatter een van onse dienaers bij waer, en eyter zoodrae zij haer boodtschap aen hem hadden geopenbaert, antwoorde hij cooning meer-gem^e afgesanten met zeer veel bittere Expresie-betragtigende 't zelve door een Eedt met desselfs sabel in de handt naer, d'aerdt der negros, dat zoo hij het niet en liet ten respecte van onse natie alloverlang omtrent Fida veeder zou-de hebben komen oorlogen, en bij alldien hij andermael klagten van 't quaet tractement, t'geen onse natie aen Fida viendt aenge-daen, te hooren quam als dann andere mesures soude neemen; eijndelijk liet hij hem beweegen, van een zijner dienaers derwaerts te zenden, om de geschenken te gaen afhaelen welke clquamboeze afgesant met die van Fida op den 20 December met 't schip de Phili-ppus Johannes derwaerts zijn vertrocken per dewelke wij ook twee van onse dienaers insge-lijx hebben gesonden, om den clquamboeze

p. 147
De wijfs inwerck inde Clquambo kluij en Fida

p. 148

Afgesant (: die wij een goede beloninge op zijn terug-
komste hebben belooft, vanneer hij ons interest bij
dien vorst bekertigde, met dezelve wat bits uijt de
naem van zijn Heer toe te spreeken :) gaade te
slaen, en den anderen om volldoeninge van den
Fidaaze cooning wegens t verbrandte goed te
eijschen, zoo als U Ed^le gr. dogt^re breeder in ons
dagregister int dato 20 December uijt de brieven
die wij desweegen aen den commies Cantzer ge-
schreeven, zullen vinden opgeslooten, van wel-
ke bezendinge wij alle uuren den uijtslagh
zijn verwagtende, en mogelijck zall dezelve
well onder t vervaerdigen van deese opdagen.
Den slaaven handel alhier op de goudcust is
) in Gold Coast. eenigzints redelijck gevreest, zoo als U Ed^le gr. dogt^re
bij onse Missive van ult^mo December 1706
zullen vernomen hebben, alt hoewell desvee-
gen geremarqueert moet werden dat ze zeer
ongestaedigh is, want bij alldien wij in den
voorleeden Jaere in de maendt van Julij en
August twee slaave scheepen present hadden
gehadt dezelve zouden zeer spoedigh haer
gerequireerdt getall hebben kunnen bekoomen,
daeren teegens zoodra d'Engelsche 10 p^r c^t schee-
pen, welke uijt Engeland, Barbados en Ja-
maika hier ter custe koomen, stuijt dien
p. 149 handel ordinaris zeer subiet, ja all wilde
men dann de waerde van drie once goudt
voor een p^r mann betaalen, zoo heeft men
eeter veeck genoeg om dezelve te kunnen er-
langen, doch wij hebben in aenmerking ge-
nomen dat zoo de slaave scheepen hier op de
goud cust van haer aentall slaaven werden
geprovideert en zij direct van hier daer mee
naer de respective colonies kunnen vertrecken
het d'Ed^le compag^e merklijke voordeelen in
de spoedige depeches komt bij te brengen, wes-
halven mijn gedagten daerover eens rijpe-
lijck hebbe laeten gaen, en daer van de baa-
ten en lasten eens opgemaeckt gelijck U Ed^le

gr. dogt^re

1707

bij de daervan zijnde reeckeningen onder cl°
(15) 15 gelieven te zien, en dewelke naer onze ge-
- dachten zeer voordeelig is dienvolgen wij oot-
- moedigh versoeken U Ed^le gr. dogt^re ordres
daeromtrent te mogen erlangen en of wij
niet met het handelen der slaaven hier ter
custe zullen mogen continueeren. –
U Ed^le gr. dogt^re alles gezegt hebbende wat om
2. Gold Coste - trent dien handel aen te merken is geweest zo
zullen wij dann voort gaen tot de goud ne-
- gotie, ons eerstelijck refereerende aen onse
drie successive laeste dissives, uijt dewelke
U Ed^le Gr. dogt^re zullen gezien hebben, dat ge-
- melde handel nogh een veijnigh redelijck
heeft geweest, en om daervan een regte aen-
- weijzing te geeven, van op wat plaatsen dezel-
- ve voordeelig voor d' Ed^le comp^e verd ge-
p 150 - dreeven, zoo staet ons eerst te noemen de comp:
a) de Ancober en Axim - toiren Ancober en Axim, welke een negotie
hebben, en die zeedert ons schrijven van 24^e
April 1706 290 Mk. goud alleen in de cass
van d' Ed^le compag^e hebben gebraagt, en zoo
wij den commies Landman van zijn geweer
en andere coopmanschappen hadden kunnen
provideeren den ontfangst zou wel meer als
eens zoo groot zijn geweest, blijvende de nego-
- tie alldder nogh continueeren, en 't geen
den Raad heeft doen resolveeren op 't in-
- stantelijck versoeck der Naturellen van aen
Ancober een kleen fortje te laaten bouwen,
(16) als bij resolutie cl° (16) is te zien en waer om-
- trent wij verhoopen U Ed^le gr. dogt^re een vell
behaegen in zullen neemen. –
b) de Boutry Boutrij heeft insgelijx nogh redelijke negotie,
maer t zelve heeft door gebreck van coop-
- manschappen tot dato veijnigh in de cass
gebraagt. –
Secondee, Louis Juica saccondee heeft zijn onkosten met 't persen van
Limoensap eenigsints kunnen goedmaken. –
Chama daeren teegens leevert niet anders dan

't gerequireerde houdt en vaeter.-
Commanij en Elmina hebben een en deselve ne-
-gotie maer hier omtrent moeten wij Nd^le^ gr.-
-clgtbre^ wat breeder onderhouden, en ons an-
-dermael refereeren aen onse successive laeste
Missives, in de welke wij Nd^le^ gr. clgtbre^ hebben
p. 151 geadverteerdt, de strand cooningen hier omheen
een bittere oorlogh teegens elckander voerden,
en waervan wij den Ridder Dalbij alleenig de
schuld moeten geeven, alzoo deselve de t'Jffer-
-ze negros all overlang heeft omgekoopt ge-
-hadt om de cooningen van Saboe en Tetu
ten onder te brengen, waertoe noch gekomen
is d' onlusten die den cooning van Commanij
door zijn gevaarde conduite met zijn broeder
den ondercooning heeft gekreegen, en 't geen
wij op alle manier hebben zoeken te asso-
-pieeren, dogh t is telkens vruchteloos afgeloo-
-pen, gelijck Nd^le^ gr. clgtbre^ circumstantieel
onder dato 4, 6, 7, 8, 9, 10 Maij, 7 Junij, 4en
7 July in ons dagh register zullen vinden ge-
-registreert, en wijders op den 31 Augusty, hoe
dat den ondercooning van Commanij zijn broe-
-der door de hulpe der t'Jfferije uijt zijn Rijck
heeft verdreeven, en hoe dat de cooningen van
Tetu en Saboe haer voor de partheije van den
cooning van Commanij verklaerde, zoo als Nd^le^
-gr clgtbre^ onder dato primo September in ons
dagh register gelieven te beoogen, en op den 2^den^
d^o^ de onderhandeling, welke wij met gem^r^
ondercooning alhier hebben gehouden, nee-
-vens deselfs trouwloosheijd op den 3d^o^ van
in plaats naer zijn leeger te gaen, zijn toe-
-vlugt bij den Engelschen Heer Ridder Dalbij
gaet neemen, die hem met open armen en
p. 152 ten Koste van zijn Heeren en Meesters goed, in
alle minnelijckheijdt recipieerde, en onder-
-steunde hem met magt van gouldt en goede-
-ren, maer wat voordeel hij daer tot dato
van heeft genooten, heb ick niet kunnen

1697

verneemen, en 't zall ock naer mijne gedag-
-ten in eijdelen roock verdwijnen, geleijck de
voorige oorlogen, die bij onse predecesseurs ten
grooten kosten van d' Ed^le compag^e zijn ge-
-voert, ick en weet niet waerom en tot wat
insigt alzoo de dagelijxe experientie ons ge-
-noegzaem leert, wij met veel verder over die
heijdenen te gebieden hebben, als 't canon van
de respective fortresen zijn toereijkende, en 't
overige moet door goed beleijt en niet door
groote spendie werden verrigt, zoo als wij
omtrent deeze affaires ock altijd met de
uijterste omzigtigheijd hebben gehandelt, en
leeven tot dato met beijde de strijdende par-
-theijen in een goede vruntschap, als bij ons
dagverhael snb dato 22 en 28 October con-
-steerdt, op hoedanigen veijze wij van de
coningen van Tetu en Saboe zijn versogt
als mediateurs om de opgereesene verschillen
te determineeren, 't geen bij ons onmogelijck
werd geoordeelt, eensdeels de andere parthij
als hier vooren gezegt door den Ridder
Dalbij werd onderstelundt, en ten anderen
deeze volslaege vijanden met d' Engelsche
zijn, die nimmer met elckanderen zullen
verzoenen; dierhalve ick onder reverentie van
U Ed^le g. dagt^e van gedagten ben, wij ons
daer buijten houden, om geen onnodige
kosten te causeeren en komen nu tot het fort
Nassauw aen Mouree, welkers negotie noch
reedelijck is geweest zoo in goud, slaaven als
limoensap.—

Cormantijn daeren teegens heeft veijnig ver-
-handeling eensdeels door de komste der En-
-gelsche 10 p^ce ct^e scheepen, en ten anderen zoo
heeft den Ridder Dalbij de Fantijnze Land-
-aart omgekoopt, ten eijnde de cooningen van
Tetu en Saboe ter onder te brengen, maer de
zelve bedriegen hem even zoowel als zij ons
in den Jaere 1697 hebben gedaen.—

Aspam. De negotie aen Aspam blijft nogh reedelijck en met de komste van courrante coopmanschappen, zall 't zelve vell vat floreeren, alhoe-well de naturellen alldaer geweldig bru-taal en die met Lijdzaemheijd volgens de naem van 't fort moeten werden behandelt, want alle questies schadelijck voord' Edele com-pagnie zijn.-

Bercoe Bij onse Missive van 24 Aprill heb ick U:Ed:e Gr. Agtb:re gedemonstreert wij aen Bercoe een fort compleet vastigheijd zoude laaten bouwen. 't zelve is nu volltrocken als bij afteekening A:o 17 is (18) te zien, en onder A:o (18) de resolutie van de betaalde kosten aen den makelaer Pieter Pasop voor extraordinaire dienste desree-gen gedaan, en wat den handel belangt twijffele wij niet of dezelve zall nu bij arrivement van courrante coopmanschappen alldaer zeer voordeelig weesen, door dien Du Bois Spanw:de Agentie p. 154 den commies Du Bois met de opperhoofden van Agouna tot voordeel van de negotie een nader contract heeft aengegaen 't geen op den 13 December in ons daghregister staat geinsereert.-

Acora den Acra is den handel insgelijex nogh all redelijck geweest en wij vertrouwen vastelijck dezelve met de komste van courrante coopman-schappen zeer vell zall floreeren maer nopen-Ponni. de 't dorp Ponni, waer van ick U:Ed:e Gr. Agtb:re in mijn brieff van 24 Aprill 1706 hebbe ge-schreeven hebbe tot dato nogh niet in possessie Difficulteijten Koning of Aquamboe en Bas Crobber. laeten neemen door de continueele onlusten, die den Aquamboeze cooning met zijn broeder heeft.-

p. 165 - 166.

p. 165 U:Ed:e Gr. Agtb:re gelieven ook wijders te zeggen, dat zijn Heeren predecesseurs, en andere opper-hoofden de naturellen veel gout op een onbe-hoorlijke manier hebben afgekneevelt; 't zelve is nimmer bij ons gepractiseert, maer ter con-

-trarie verfoeijt, en waervan N Ed^le gr. dgtb^re in ons dagh register overvloedige bewijzen zul-len vinden, op hoedaenigen wijze wij met de naturellen procedeeren. -
Dogh alzoo de crimineele delicten der Natu-rellen van oudts heer een Emolument van onse predecesseurs zijn geweest, en N Ed^le gr. dgtb^re mij opdezelve gagie en Emolumenten hebben gelieven aen te stellen, zoo will met hoopen dat N Ed^le groetgtb^re mij tzelve zullen ontrecken, eensdeels ondat wij met meerder zoghtigheijd als onse predecesseurs haer be-handelen, en ten anderen ook een onmoge-
p. 166 lijcke zaack is, zonder 't geheel ontzagh van een generael en alle opperhoofden te sobenden, die alsdann over de naturellen niet meer te zeg-gen zouden hebben, behalven dat veele op-perhoofden daer van moeten subsisteeren, die anders genoodzaakt zouden zijn d'Ed^le compag goederen aen te tasten, of dezelve in een of ander manier fraudeeren, alzoo d'Emolumen-ten zeer gering zijn, en verweegen den Raad N Ed^le gr. dgtb^re breeder is schrijvende. —

---

p. 167 - 169.

p. 167 De aenstelling der bedienders, welke N Ed^le gr. -
Personeel dgtb^re in haer Illustre vergadering hebben ge-lieven te doen, vinde wij omtrent de nieuwe-linge zeer groot te zijn; en 't geene de oude die-naers zoodaenig doet constringeeren, dat er zommige haer dimissie moeten verzoeken, en de overige in vaanhoop doet stellen, van ooijt door trouwe dienste te kunnen avanceeren, waeruijt well zoude kunnen defflueeren, en zommige anders well geintentioneerde gemoe-deren aen d' Ed^le comp^e trouwloos wierden, alzoo ze moeten zien, en dagelijx menschen ex patria boven haer hooft werden gestelt, en die nogh geen of weijnigh bequaemheijd heb-ben, 't geen ook aen een directeur generael

hier ter custe niet anders als tot disreputatie, zoo
aan de commercie, die zij met en verstaen, als
anders door onkundigheijd van 't goud en met
de Naturellen te verseeren, kan strecken, be-
halve de dagelijxe moeijlijckheeden, die men
heeft, haer met brieven in de landts affaires
te moeten onderrechten; dierhalven ick onder
behoorlijke submissie U Ed^le gr. clgt^re verzoeke
van voortaen geen hooger bedienders aen te-
stellen dan cadsistente, alzoo 't anders groote-
lijx tot ruine van d' Ed^le comp^e is strekende,
overmits een ijder wie hij ook zij, alles van de
grond op moet experimenteeren, in zonderheijd
d'aert der Naturellen hoe haer respective Landen
strecken en costuijme leggen, want door onkunde
van een opperhooft d' Ed^le comp^e in een voeden-
de oorlogh met de naturellen zoude kunnen
werden ingewickelt, gelijck haer Ed^le in voor-
gaende commanije oorlogh de gevoelen tot
mijn Leedweesen, maer alteveel hebben ge-
smaeckt en dierghelijken Exempel beleeven wij je-
genwoordigh aen d' Engelsche Heer Generaal, t-
geen aen de Roijaele comp^e naer alle gedag-
ten oock niet smackelijck zall zijn. Dogh dit
laeste is een point buijten ons besteck, en wij
koomen
tot d'ordres die U Ed^le Gr. clgt^re aen mij en Raa-
den weegens de menagie van 't canoa loon zoo
dierbaer hebben gelieven te geeven; dewelke wij
zullen observeeren en eerst hieromtrent zeggen,
dat wij niet voor de gedaene declaratien van
onsen predeceseur kunnen respondeeren, alzoo
ze in meer andere als oock in deeze post ex-
horbitant genoeg zijn, maer t geen dies aen-
gaende ons betreft moeten wij U Ed^le Gr. clgt^re
met alle Eerbiedigheijt te binnen brengen, dat
bij onse dlissive van 24 April en 10 Februarij
tot vermindering van zulke kosten all eenige
propositien hebbe gedaan, dogh alzoo deeze
uytgaaven als oock de dagelijxe spendue van

1707

een Directeur Generael mit't geheel met kunnen geexciteert werden; indien hij vande vrij-geboorne naturellen eenige dienst requiteerde zoo zoude t'mijnes eraghtens zeer wel Koomer N.Ed.le Gr. Edgtbre deeze uijtgaaven mieen zeker post alleen geliefde te stellen en eens 100 aam Neederlandtsche brandewijn voor N.Ed.le Gr. Edgtbre generaele reeckening herwaerts te zenden; om deeze onkosten alleen daer uijt te bereekenen zoo zullen N.Ed.le Gr. Edchtbre zien alle gem.e onkosten (except extraordinaire gevalle van oorlogen en diergelijken, dè wij niet kunnen voorzien;) daer uijt kunnen werden volldaen, waerdoor mit toekomende zulke posten niet meer op de boeken zouden werden gebracht, en N.Ed.le Gr. Edgtbre oock zouden weeten voor wat tonturn dezelve mit't toekomende Konden hebben, te meer wijl de brandewijn geleijck nader zall demonstreeren niet anders als voor cacaraes goud kan werden verkoopt.-

---

p. 170 - 173.

p. 170 p. 171 Dolly Thomas & Taccorary

yntusschen komt dien moeijlijken Ridder Dalbij t'werck van Taccorarij, t'welck hij nu een geheel Jaer hadde laeten steecken, (gelijck hier vooren aengeroert hebben;) wederom hervatten, als zigh gepersuadeert houdende, wij all te diep in de affaires bezigh waeren, en dierhalven geen wakend oogh op zijne verraderlijke desseijnen hielden, in welke meening dien Heer hem eyter geweldigh heeft bedrogen, want wij all ses dagen van te vooren zijn quaede genie hadden ontdeckt, en alleenig maer wagtende waeren, hij dezelve zoude uijtvoeren, 't geen hij met alle zijn magt oock heeft zoeken werckstellig te maecken, dogh onse noodige voorsieninge heeft hem in dit zijn voorneemen met laaten reüsseeren, alzoo wij de domijnen van de Hoochog.e Heeren Staaten Generael en N.Ed.le Gr. Edgtbre zoo ligt

aen geen Engelsche zullen inruijmen. – daer
terwijl hij door deeze onrechtvaerdige en prae-
-judiciale onderneemingen d'Ed^le comp^e op groo-
-te onkosten heeft geholpen, en dezelve verder
op goodaenigen wijze in haer respective posses-
-sien wel zoude zoeken te perturbeeren, zoo
agte voor mijn privé van de uijterste nood-
-zaekelijckheijd te weesen, dien Ridder de ge-
-voelens in 't toekomende bragt daadigh daer
-van te laaten smaaken, alzoo genoegzaem
ondervinden, zijn vrundtschap wel open-
-baere vijandtschap mag werden genoemt, en
die wij ook goodaenig zullen considereeren,
aengemerckt dezelve 't recht der volkeren heeft
geschonden in 't laeten vermoorden van twee
onser comp^s slaaven, gelijck U Ed^le Grocht^bre
p. 172 alles circumstantieler in de brieven en bijlagen
van mijen Raaden weevens mijn dagh register
Jany 6 April – 't zeedert 16 ctprill tot 5 Maij gelieven te becogen
Mayo 1704 en daer mij in deezen neederig aen gedrage. –
U Ed^le Grocht^bre gelieven ook in ons opgen^t dag
-register sub d° primo en 5 Maij te zien, hoe-
-daenig onder 't vervaerdigen van deeze onse
dienaers weevens den afgezant vanden ctquam
-boeije coning van Fida zijn gereverteerdt,
Lieutenant of Guard
to King of Aquambo
Ben Fida
meede brengende twee ctlissives van den com
-mies Cantzer, waeruijt U Ed^le Grocht^bre zullen
kunnen becogen. 't schijn de Philippus Johannes
op ult^mo Februarij met een nombre van 510.
slaaven naer Rio Zuriname is vertrocken, en
ook aen Fida een goede goud handeling
is, bij welkers occasie wij ook twee brieven
van den Fidaaze coning en Reijcksgrooten
hebben ontfangen, als bij ons meer gen^t dagh
-verhael in 't booven gen^t dato staat gemise-
-reert, en waeruijt klaerblijkelijck consteerdt,
op gen^e commies bij dien coning en Reijcks
-grooten niet aengenaem is ook denselve daer
niet langer begeeren; dierhalven deeze affai
-res tot deliberatie van Raaden hebben gebragt,

1707

en alsoo wij U Ed^le Gr. dgtbre hier vooren onse gedagten weegens den slaaven handel (: die ons zoo dierbaer van U Ed^le gr dgtbre gerecommandeert verdt :) hebben te kennen gegeven hoedaenigh die behoorde verden gere-
p. 173 -guleert ; zoo is bij ons en raaden ook zoodaenigh darin voorzien als bij resolutie annex aen de brieve van mij en Raaden zall consteeren. —

Ingevolge van boovengem^e resolutie is den oppercommies van den Brouke op den 12 chaij met 't schip de cooning van Portugall (: tgen wij zoo well weegens de komste van francescheepen als tot de Expeditie van Taccoraij hier zoo lang tot ons smertelijck leedweesen hebben moeten op houden :) naer Fida vertrocken, onder zoodaenige ordres als bij ons dagh verhaal sub eodem dato breeder is te vinden. —

1706

App (2).

Missive van den Engelschen Generaal Dalbij Thomas
in dato 6 chaij 1706. — (W.V.C. 99, fol. 282.)
V^o (3). — fol. 282 - 293.

Cape Corst Casteel Mauk! 1705/6 O.S.

Mijn Heer Pieter Schuijts!

Yck ben geobligeert voor de Uwe van den 25 Februarij, en ben niet vervondert, om te zien dat U.E. brieven in de eijgen stijle geschreeven worden, als in de tijdt van de overleede Generaal, ziende dat Du-Bois alhier in onse fort roem gedragen heeft. dat hij de autheur was van alle brieven, die toe aan mij geschreeven wier, en dat de Generael een oversigtig persoon was, en alles aan Du Bois overliet en teijkende onder all wat hij schreef en het is het opinie van U eijgen volck dat hij U.E. gouverneur is ende oorsaake van groote hart-
-branding onder U lieden, maar dat raackt mij niet, schoon hij zijn tallant misbruijckt heeft, gelijck van hem gereporteert verten van hem ook seloer geseght dat niet waar is, dan moet

Letter from Dalby Thomas

ick zeggen dat hij de auteur van veel ruïne ge-
-weest is met het schrijven, zoo als hij meende
wijse dingetjes, en met spotten in plaats van af-
-faires te schrijven, gelijck hij nu veer doende is,
en ick bevin, dat, indien ghij zoo onversigtig
bent als de overleede Generaal, dat zijn wijsheijt
U E. heel vel aanstaat, de welke heel schandeleus
is, en sonder regard van de waarheijd of be-
-leeftheijt. hij leijt veel dinge te last maar schrijft
eens en hij geeft nergens antwoord op U fran-
-sche papier, dat daar binnen was kan uijt het
hollands niet vertaalt zijn van dat is veel
slimmer als het hollants als in't particulier
mijn insolent propositie mijn valse leugens en
sneke dingen, 't is waar, 't is op zijn edelmans ge-
-schreeven maar in antwoord 't is Du Bois zijn brieff
die ghij geteijkent heb.-
Jck ben blijd dat ghij ons voor geen Portugees
aanneemt, om all U affronten en commanden
te verdragen en wensch dat U E. gedagten met
U woorden overeen magh koomen, ick begeer
maar dat ick maar sulk positive antwoorden
op de mijne mag hebben als ghij op de Uwe
heb en van mijn hebben zal.-
deserteurs Want ick ben nooijt beschaamt om te bekennen
het geen dat ick doe ghij zegt dat U brieven
van deserteurs geweest is, en daar heb ghij mijn
volle antwoord op gekreegen en dat ghij U daar
-na weet te reguleeren, wel magh het U E. be-
-komen, maar ick bid U mijn Heer ofte zijts vaer
-om moet ick U deserteurs leveren ghij weet
zedert dat ick hier geweest heb en in den ande-
-ren generaalstijd zijn de eerste deserteurs
van hem ontfangen en ghij zelver hebt ver-
-scheijde van onse volck na d'Elmina van
Mouree gesonden tegens haar will en van-
-daar veer naar andere plaatsen, omdat
wij niet weeten zoude, waar zij waaren
en andere die na elmin gevlugt waaren
van de fransken konde daar geen hulp krij-
-gen

1706

of zij moesten dienst neemen goede christelijke
Letter from Dutch Thanes
daade tot het verlies van meenigte van haar
chajesteijts subjecten, eenige zijn gevlugt en
hebben ons dit verklaart en andere zijn noch
gedwongen, om te blijven, ja schoon dat die aen
strim haar eerst gedwonge accordatie al uijt
gestaan hebben, soo worden zij noch opge-
houden, ghij gebruijckt de subjecten van
haar chajesteijt van Engeland of zij U eijgen
vasallen waren, en noch verwacht ghij, dat
fol 283 d
ick U volck wederom soud leveren, die hier uijt
haar eijgen wij will komen, en zijn ock nooit
belett, om wederom te keeren en schoon dat mij
verhaalt word dat ghij hondert ponds will
geven voor ijder Engelsman, die van ons will
deserteeren, en soo will ick geen Cra Cra geven
aan een hollander, die van U tot ons komt,
niet of ick sal alle hollanders met civiliteijt
gebruijken, die bij mij met civiliteijt komen
toe de overlede Fiscaal en mijn Heer Pell
aan d' Elmina gouverneerde; zij waaren heel
civiel en ick stuurde strax een wederom,
die gedeserteert was sonder vraag en schreef
daarbij, dat in dien zij hem niet en straf-
ten dat het mijn Encouragement sou geven,
om hetselfde hier na weder te doen, daar was
een van U coopmans, die mijn geobligeert
had en daarna ontfing ick een brief van
zijn soldaten, dewelke mij bekent maackten
dat Yck haar aan sou neemen, dat zij al-
temael bij mij sou komen; Yck stierde tot
antwoord neen, want haar coopman was
een vriendelijck mann, dit is waar en een
goede getuijgenis, dat ick gewillig ben in
vriendschap te leeven met de Hollanders, die
gewillig zijn om met mij in vriendschap te
leeven! —

Tuesday. Ghij belieft te zeggen, dat wat ick geschreeven
heb wegens de coopman van Boutroe zijn or-
dres aan de swarten, toe hij ammuntie en

wapenen uijtleverde aan het volck van Taccarada, maar frivoles pretentie en schandelijck mis informatie en dat ghij versekert blijft dat Obin, dewelk ick geloof bij mij Ben van Boutroe genoemt vord, nooijt sulck ding heeft kunnen vertellen; dit is all het eijgen-sinn met het franssche papier, dewelk mijn heet liegen schoon dat het de prompte woorden niet zijn als Insolentie en leugens, als ghij U ordres, die ghij aan de coopman gedirecteert heb niet bekennen will, maar zeggen dat ghij versekert blijft, dat Ben mij nooijt woort heeft gesonden, dat zijn ordres waeren, om onse blanke manshoofden af te sneijden; dat is mijn schult niet, 't is maar U manier om te directeeren en daarneen te seggen, want dat heb ghij voor mijn aangesigt gedaan van wegens de matroosen, die ghij van Chouree na Elmina stierde en dat ghij van dit ook niet en wist, is niet anders als ick verwacht had. —

fol. 284a

Ick heb heel goede getuijgenisse dat onse coopman van Dixcove mijn daar van schreef, eer ick aan Land ging en eer dat ick vist dat de native door U gewapent waren; ook soodra ick aen Land quam, vertelde mijn de Caboceers van Dixcove dat U coopman van Boutroe wapenen en ammunitie aan de swarte had uijtgegeven met ordres, om all het volck van Taccaraaa om hals te brengen, en alle de Engelsche te vermoorden, die zij kunnen, en indien zij mij levendigh kunde krijgen, dat zij mijn hoofd af zou sneijden en stuuren het na d'Elmina aan de goede Heer Huijts; ick heb ook getuijgenis dat toen ick de boode zond, om de twee Engelsche en der canoe volck te verlossen, zeij, dat Ben zij, dat hij mijn zou zeggen dat zijn ordres waren, om de Engelsche te vermoorden, en daarom had heel veel met mijn gedaen, dat hij ze mijn levendigh voor dat gelt weerom gaf, ghij kunt ook laaten of ghij

1706

Letter book Batty Thomas Vol. 2842

Taccoradi (vanR.)

gelooven will, dat ick een bende gegeven heb voor de twee Engelsche en tien Pees voor de twee canoevolck, die aan Pompone genomen waare oock of dat de canoevolck toen zij genomen waaren, in U fort Boutrij gedragen waaren en daar gehouden tot het gelt betaalt was.-
Nu dijn Heer Nuyts als dit U ordres niet en waare, en dat U vasallen, soo als ghij ze noemt, contrarij dit hadde gedaan tegens U ordres, zoo zou ghij het geld dadelijck wederom hebbe betaald of laatend haar doen, want zo lang als zij het houde, moet alle menschen ordeelen, dat ghij U coopman gedirecteert heb, om die ordres aan U vasallen te geven, en dit waar zijnde, diende ghij het geld te betaalen uijt vrees, dat zij in Europa het als een breuck van vreede tuschen beijde Natien zoude neemen.-
Nu ick van Boutroe spreeck komt mijn in hoofd van U assistent, die daar onse coopman aen Dixcove quam besoeken, zeggende hem, dat ick en ghij heel goede vrienden waren, en dat de Heeren aan Elmina mij had neeven besoeken, weet ghij daarvan ick weet van geen stap van vriendschap, die ghij gemaackt heb nog dat U Heeren mijn hebben neeven besoeken zeedert dat ghij coopman aan Elmina geweest bent, maar ghij leijd U volk in de weg nu zij jong zijn, die ghij hebbe sou, dat zij gaan zou als zij oudt zijn.-
Ghij belieft mijn te laaten weeten, dat indien ick maar na reeden had geluijstert op den 23 Januarij S.N., zoo zou de vasallen van Taccoradi misschien niet tot ruin gekomen hebben, maar door mijn op een onredelijke manier gecorrumpeert.-
Heb ick well een brief van U ontfangen om U sinn te laaten weeten, had ick, zoo mogt ick een redelijck antwoord daarop gegeeven, maar

ick geloof, dat ghij meent, had na die twee Jong-
fol 285a -mans gelijstert, die aan Succundé, die een pam-
-pier in hollandts las en name het weer meede.-
Yck zij haar, dat zij geen andere reden hadde,
om het volk aan Taccorada om hals te brengen
maar omdat zij onse vriende waare, en schoon
het bij swarte gedaan weer, sou men evenwel
gelooven, dat het door Hollanders gedaan was
en dat ick geloofde, dat het als een breuck van
vreede sou gereekent worden, dat ghij het ge-
-daan heb, seij ghij niet tegen en dit is een
manier van vreede souken met ons.-
Yck versoeck U edlijn Heer Vrijts als ghij gelegent-
-heijt hebt, om mijn te laaten weeten, wie op
deese custe U vassallen met en zijn en wat
grond op de custe de Uwe met en is, dat ick
weeten mag, tegen wie dat ick praaten mag,
of waar ick treden mag sonder leet te doen
of edlijn Heer Vrijts te affronteeren.-
ghij segt dat ghij alle plaatsen gekogt heb, ja
heele koningrijke en al het volck darin, om U
vassallen te zijn en nogh buijten de Reijck van
U stucken, ja onder U vallen in veel plaat-
-sen is daar geen een, die U dienst will doen,
of ghij moet zij betaalen, oock doen zij U dick-
-maals weeten dat ghij geen voet land buij-
-ten U poorten heb, nogh U poortgang langer
als ghij rente betaaldt, moeije roemers moeije
coopluij. edlijn Heer Du Bois, met weetende, wat
circumpatie hij mij te laste sou leggen van de
Taccorade luij, zeijde op laast van onredelijck-
-heijdts maar had ghij edlijn Heer Vrijts niet
meer gegeven, omde Taccorade luij om hals te
brengen en onste vermoorden als ick ze gege-
fol 285b -ven heb, zoo hadden zij nog behouden geweest,
en laat Du Bois schrijven en ghij teijlenen zoo-
-veel als ghij will, en hetgeen ghij weet dat vals
is even vell, zeg ick dat zij nooijt de waardij
van een Cra Cra hebben gehad (als twee of drie
anckers rum) meer als zij verdient hebben met

1706

Letter Baron Belle Plaine

oeijster schelpen te raapen, maar ghij heb een moeije manier, altijd legh ghij U guade actien op ons en weet ons te laaden met het geen dat ghij doet.—

Taccorade (vervolg)

Du Bois wetende, dat daar niet veel in was in het geen dat ghij tegens mijn had geschreeven van Taccorade, en daarom om iets extraordinaris te zeggen, leijt hij mijn te last mijn Expressie tot het groot vernedering van haar Hoo. Hoo. Staten Generael der vereenigde Nederlanden en dat noogh niet genoegh maar ook de geoctr. West Ind. compagnie en op soo een manier dat ghij het schaamt te spreeken, in den brief staat, dat wij ons schaamen te spreeken, dewelk wij, ick neem de dichter en de Teijkenaers te zijn.—

Yck zie dat het heel perikuleus is met Hollanders op deese custe te spreeken, benaamen als Du Bois sulck een absolute swang heeft, want hij kan menschen om verhoogerings will doen seggen of sweeren alle dingen, ick weet dat Du Bois reekent dat daar niets is, dat teslim geschreeven kan weeren van mijn, dat weet ick heel well en in de tijd van de overleede generael La Palma ick heb heel goede getuijgenisse, die de heele tijd met mijn geweest is, en kan verklaaren, dat daar sulck discours niet geweest is, maar met submissie aan uwe Hoogheer Du Bois, hoe lag het in mijn magt, om de staaten generaal te vernederen, se zijn immers te groot, om van mijn vernedert te worden, en waarom zou ick tegens de Heeren van de West Ind. compe spreeken, die tegens deese daade zijn, die ghij hier doet, dit zijn maar slegte Excuses, om U guade intentie te bedekken, het fransse papier seijt ick weet, dat het waar is.— waarlijck mijn Heer Du Bois weet meer als ick weet, ick had alsoo veel verwagt, om te hooren dat ick tegens haar Majesteijt van Groot Brittannien gesprooken

fol 286 vo

had, dewelke God lang bewaaren mag en de Roÿaal Africaensche compag^e van Engeland, dewelke ick hoope, dat godt bewaaren sall met haar volk tegens U yntentie als tegens de staaten van Holland en de West ynd. comp^e, van dewelke ick nooÿt geen peeden heb gehad, om qualijck te spreeken tegens haar en ick wensche van herten, dat haar Majesteÿt van Engeland de staten Generaal van Holland de Roÿaale Africaensche, comp^e van Engeland en de Hollandtsche West ynd^e comp^e al mijn actien maar wisten en yntentie en U beÿde actien en yntentie van wegens de affairen en negotie op deese cust, en dan zouden zÿ weeten, wie meest in het gemeene yntrest was; Yck heb dickmaals in de tijd van de overleede generaal gezegd, dat niets meer dienstig zou weesen voor beÿde compagnien als een goed verstand en een vriendelijke correspondentie tusschen haare dienaars en ick heb geoffert, om te assisteeren, om het vreÿ negotie en alles open te maaken na het oplands volk en
fol 26b het strand volk te beletten, dat zÿ zoo den baase niet meer met ons zou speelen, hÿ scheen het altijd voor goed te houden, maar begon het nooÿt, maar op het laast zeÿ hÿ, dat het zÿn schuld niet en was, dat hÿ niet met mijn accordeerde, maar zÿn raad en dat hÿ aan haar gebonden was ghÿ mijnheer Nuÿts was een leÿende man darin.-

Ad Wagenaer. En van wegens Adwamma ick zie dat gÿ daar niet tegen seggen kan of ghÿ het hem gedereecteerd, om de comp^s slaaven te panjaren, hetwelk meer is als de overleede Generaal ooÿt gedaan heeft en hÿ was niet minder wÿs als ghÿ.- Yck kan U verzeekeren dat ick aan U niet en stuurde van wegens haar luÿ. Eggin had geen ordres van mijn, om bÿ U te komen, mijn ordres waren aan d'Elmina Caboceers, om te weeten, of zÿ het voor goed hiel-

-de,

1706

dat d'Adwamma gedaan gehad, zoo niet zoo ver-
wagten ick de slaven wederom en zoo ick ze
niet wederom had zoo zou ick bekennen, dat
zij het voor goed hielde, en dat zij het niet quali-
jaude neemen, als ick mij selve sogt te regte;
ghij maackt of d'Adwamma recht had in het doen
dat ghij hem derecteerde, om dat ick drie van
zijn slaven panjaarde, als mijn Heer d'Ruijts wil
zoo will ick accordeeren, dat Cape Corst een open
plaats van negotie zal zijn voor Hollandtse
goederen en d'Elmina volck, in dien ghij toevid
-laten dat d'Elmina een open plaats van ne
-gotie voor Engelse goederen en Cabo Corso-
fol. 287a -volck ick heb hier goederen verkoopt gehad, die
gepanjaard was bij de overleede Generaal Valk
die na Otguaffo gedragen vier en niet na d'
Elmina, gelijck mijn gezeijd vier, maar ick
geloof dat wij ons selve niet meester moeten
reekenen van Cabo Corso, schoon ghij Heer van
d'Elmina moet zijn.-

Jan Cabes Te waare reede waarom dat ick Jan Cabes nie
en hield, toen hij bij mij in fort was, omdat ick
o Bosman. geen bosman ben; hij quam bij mijn op mijn
beloften, dat ick hem niet houden sou noch
geen quaad doen, en ick ben geobligeert mijn
woord te houden aan de slegste van onse vij-
-ande, en ick heb het nooijt gebroken zedert
dat ick op de kust geweest ben; Yck kon niet
doen als Bosman hij versogt hem op strand
bij hem te koomen met beloften van hem geen
quaad te doen, maar toen hij quam loosten
hij twee pistolen na hem, dewelke hij in zijn Hol
-landtse broeken meede gebragt had. t is
waar hij deed hem geen quaad, maar Jan
mag geluck daar meer voor bedancken als
Bosmans Honneur of Eerlijckheijd.-
ghij mag zeggen, dat ghij zoo wel geobligeert
zijt U woort te houden als ick; ick wensche
van herten dat ghij zoo dagt en in alle din-
-ge zoo doen sout, maar als ghij sulke vriend-

-schap

voor ons had als ghij ons doen gelooven wou als het met woorden te doen was, soo sou ghij U woord aan hem niet gegeven hebben.-

fol 287b Als wetende dat Jan een valse dienaer was aan ons en een die tegens ons soogt en zijn best deed, om ons fort te nemen, wat meent Du Bois met seggen als ick zulck reeden hadt, heeft hij zijn best niet gedaan om ons fort in te nemen, was hij geen valse dienaer, maar dat recommendeerde hem te beeter, want geen persoon kan bij ons een groot schelm weesen, maar vliegens kan ghij hem in U boesem nemen; Mijn Heer Du Bois is een persoon van zulck groot intelligentie en weet soo veel vandeese dingen dat ick geen hoef te noemen.-

Zeeker Du Bois is een groote carcombon te zeggen dat ick de gek speel, daar is nogh eenige onderscheijd tusschen ick en hem maar 't is zijn afrikaensche beleefdheijd.-

Arme Du Bois is tot laast van zijn verstand gedreeven, maar moet evenwell schrijven en weet een brief te vullen, al is het met valse dingen onbeleefdheijd en zulk een partheij soeck, dat men daar niets van verstaat, noch uijtvinden kan, dit will hij doen liever als niet schrijven.

Desertrs. Als dat de overleede generall en ick geaccordeert had geen deserteurs van elkander te ontlangen, soo heeft hij de eerste aangenomen, na dat ick op de custe quam en is dat sulcx, om mijn te beschuldigen met een ding dat zij met mijn eerst begonnen hebben, maar wanneer een mensch hand over hand schrijft, soo leijdt hij het nooijt met geen reeden over; de overleede Generaal en ick

fol 288a hadde geaccordeert, om geen nieuwe cantooren op de cust te hebben, soo langh als wij hier waaren wij van de opinie zijnde dat daar al reede te veel waaren, om tot onse meesters Intrest te weesen, maar veijnigh dagen daarna wierd ick geinformeert van het bouwen van Bercoe Bercoe ick klaagde en vier beloofd, dat het niet voort sou gaan, maar die beloften niet gehou-

-den

1706

Letter from Dolly Thomas

en nogh veel andere, soo begon ick op het laast te vaanhoopen dat nooijt geen belooften gehouden zou verden, daarom een dagh een interlooper t'Annemaboe ziende, versoght ick hem na boven met belofften van protectie; hij quam ens anderen daags een ander, en een Portugees lag op deselve tijd oock bij mij, en toen quam een schrickelijck protest en DuBois stuurde mijn voort; als het waar is, dat hij vande overleede Generaal gesegd heeft, dat U scheepen ze met geweld uijt mijn ree zou nemen, maar mijn Heer DuBois weet wel dat ick niet bang was, ick magh de Interloopers minder leijen als ghij en heb oock van haar niet gekoght als wat kleijne noodsaekelijckheeden, en dat maar veijnigh, en met verloff van mijn Heer DuBois, zoodenck ick dit geen quaad actie nog zal het zoo van jmand gereekend worden, die maar weeten, om wat reden dat het was, maar dit is all niement all, hij begint all weer te dunderen en leijd mijn te laat het geen hij weet, dat vals is en brengt een doot

fol. 288 b

man te getuijgen, het geen dat hij versint, seggende dat ick gewapende negros na Bercoe stuurde, om de Hollanders om hals te brengen. Maar den heemel braght het andersom tot mijn schande, schoon het fort driemaal in een lichte vlam stond; zeker ick schaam mij niet voor het geen dat ick daar geordert heb dat gedaan zou zijn als van het fangen van Curacoo van Bercoe, maar dat was mijn schuld niet vant hadden zij geland, zoo als zij veel moghte en als ick ze gedirecteerd had, zoo hadden zij hem gehad, maar de vent die haar leijde was vals en waghten tot den dagh nu ick heb heel goede getuijgen Engelsche van goede rang en qualiteijt en oock swarte die getuijgen kunnen dat mijn ordres waaren, om de Hollands fort niet aan te doen haar goederen nogh haar volck ja nogh meer dat zij geen vande Native eenige leed of zeer zoude doen, nogh haar huijsen en dat

zij voor dag zoude lande en gaan na Princen
Huijs en neemen hem gevangen en brengen hem
bij mijn, want ick had hem maar van noode als
zijnde een valse dienaer daartoe geincoura-
geert met Hollandts geld, ick pretendeerde hem
eerst van de overleede Generaal, terwijl de vent
in d' Elmina fort was maar vier gewijgert hij
wier gevraagt of het zijn meesters orders niet
en was om valse dienaars aan ons overte-
leveren, hij zij ja, maar dat zij haar eijgen
interest hier niet en wisten en wou het niet
doen op zneck een manier, wat kan men ver-
wagten van de accordatien die tusschen Bey-
de compag^e gemaackt worden, terwijl haar
dienaars van de redelijckheijd willen oorde-
len en doen als zij believen, om de quaade
natuur, die zij ons toedragen en evenwel
verwagt ghij dat wij doen zoude gelijck als
met de comp^e geaccordeert is, maar aan U
kant wort niets gedaan. —

Fol 29a U Hollander aan Bercou kon niet seggen of het
was in ons maght, om hem ende heel dorp gerui-
neert te hebben en om dat zij het niet en deede
is het een teeken, dat het tegen haar orders was
en ick heb veel swarte gevraagt wat huijs of
dat was, dat in een vlam stond, maar zij
ant woorden geen huijs dat zij gesien hebben. —
U/u mijn Heer Huijts, als ick zneck derectie ge-
geven had als Du Bois zeijt ick heb, daar een
President voor van 't hollants geld vermoorden
ons volck en ruineerde ons fort aan Saccondé
en zoo heb ghij op de selfde manier onse vriende
aan Taccorade om hals gebraqt en wou nogh
meer gedaan hebben, had ghij gekunnen.
ick reeken dat het de gebruijck is van de Hol-
landers soo te doen, en daarom heb ghij geen
quaad gedaan, Du Bois kan ook niet helpen
of hij moet mijn U actie te last leggen, jaen
wat hij meer beliefd, schoon hij weet dat wij
geen schuld hebben. - Het word mijn ook

1706.

te last gelegd dat ick de jonge Koning aan't werck zou zetten, om de tegenwoordige Koning van kant te helpen; — Jck seg dat het vals is, ick moet bekennen, ick zou op die tijd heel vell tevreede hebben geweest, om hem verhuijst te hebben gesien, ock zoude mijn hulp niet van noode hebben gehad, ick zou ze vell gehulpen hebben. —
Ock reeken ick niet dat ick qualijck doe dat ick een swart man verhuijsen kan die mijn meester affronteeren en vijanden zijn tegens haar Jntrest en waarom mag ick het niet doen, U Generaals hebben het voor deese gedaan, zij hebben Cquoffo verbrandt, zij hebben de Cufferos gehuurt om de Cquaffers aan kant te helpen en ons ock aan Commendo, zij hebben de Fetuiers gehuurt of om ons fortificatie in te neemen aan Deens bergh, maar tot haar schande wierd het bekent gmaakt, en zoo verlooren zij het geld dat zij gaven en de Fetuiers gingen als gecken wederom, het zou een groot volumen vullen, als men all haar en U gudaade actie zoude schrijven, die aan ons gedaan zijn, maar zij hadden ock die excellente qualiteijt, die ghij luij hebben, zij vonden alle dingen doen en daer na zeggen dat zij daar niet van wisten p.e Exempel de Heeren, die hier waaren, doen sij hoorden dat de Cufferos ons op't hals zou vallen aan Commanij, schreeven zij aan de Heer Sevenhuijsen om het te beletten of zij zoude een protest moeten schrijven, want dat zij geinformeert waaren, dat het door zijn directie was dat sij daar bij ons quam, om ons volck van kant te helpen; hij gaf tot antwoord dat hij daar niet van wist, en zij moesten haar zelver zien te behelpen, zoo vell als zij kosten; hij had voor zijn fort zorg gedragen en had daar twee scheepen na toe gestuurt, om zijn fort te bewaaren, hij niet wetende of zij quamen, om zijn fort onder de voet te helpen, zijn brieven hebben wij nogh te bewijsen, maar

Letter from Bally Thomas

fol 289

mijn Heer Bosman heeft de generaal een leuge-
-naar gemaackt, want in zijn boeck zeijd hij dat
het 5 duijsent pond sterlings costen, om deese leeger
nu beneden te brengen. En evenwell paackten zij
altemaal capot, omdat zij met well gecommandeert waaren. dat is de straf van God quam
-haar op den hals, en wou niet toelaaten, dat sulke quade actie uijtgevoert soude zijn, en dan
gaat hij verder en seijt dat de Engelsche haar
soo veel geld gaven, om still te zitten als seven
-huijsen haar gaff, om te vechten, dewelk klaar-
-lijck blijckt, dat wij ons maar soghten te defen-
-deeren, gelijck ick geloof, dat ghij well weet dat
wij nooijt anders soecken als ons te defendeeren
tegen de quade intentie van de Hollanders
hier.—

Had mijn Heer Du Bois zijn hersenen met all
Cong droog gewreckt, hij sou nooijt van Cong point soo
gesprooken hebben, om dat als een quaad te
reekenen, een had mijn Heer Nuijts met all soo
sorgeloos geweest als Du Bois zeijdt, dat de over-
-leede generaal was, soo sou hij soo een brief nooijt
geteijkent hebben; ghij mijn Heer Nuijts heb mijn-
-selver geseijd, dat ick de Hollanders groote
dienst gedaan had met het geen ick dan Cong-
-point gedaan had, om dat zij daar sulke groo-
-te quantiteijten van Interloopers en Portu-
-geese goederen daar braghten en dat ghij
het selver gedaan sou hebben dat ick ge-
-daan had dat ghij maar dorst, maar wat
van een Hollander gedaan is, dat is well meer
wat een Engelsman doet, dat is qualijck ge-
-daan, hebben wij questie met de swarte, vlie-
-gens staa ghij haar bij, hebben wij vriendschap
met de swarte, soo soeck ghij haar te ruinee-
-ren en dit is U teijken van vriendschap aan
ons, gelijck ghij in U brieven schrijft, 't is
hoog tijd, om dit manier van schrijven afte-
-laaten en laat het wat meer aan U verken
zien.—

fol. 290b

Letter from Dolly Thomas

Cong Point

King of Aquambo

fol. 291a

cluijn dunckt dat ghij vassal hebt over geheel
Africa, ghij neemt de naam van Heeren en Mee
-sters over al te maal, maar ick kan niet zien
of ijder persoon is meester van zijg zelver zon-
der U tens danck te geven. U overleede gene-
raal zeijd mijn dat zij Cong point over jaaren
gekoght hadden, maar niemand die daar van
weet de koning van Saboe zeijdt dat het een
storij was en het scheijnt ook zoo te zijn, want
hij heeft het meenige jaaren in possessie gehad
en ook na het constitutie van het gouverment
zoo kan ghij het niet langer hebben als ghij het
in possessie heb en dan moet ghij daar eenige
kraght hebben of anders moet ghij de naturel-
len jaarlijx contenteeren; ick wensche U geen
quaad, schoon ghij groot en maghtige Heeren
zeijt van niemendall.—
Jck verstaa niet regt wat ghij zeggen wilt van
onderhand werck of onder een deckmantel
van wiendtschap met den koning van Aquam-
boe, het woord niet geseijd op wat manier
noch niemendall, daarom kan ick geen
antwoord op geven; daar is geen een van
deese valse actie, die ghij mij te last leght,
of ghij doet het dagelijx of zoo dickmaals
als ghij gelegentheijd heb.—
ghij moet klagen, omdat de heeser gelooven
zou, die misschien een vreemdeling magh
weesen, dat men U hier heel qualijck tractee-
ren, maar ghij kan met onse vijande aan-
-spannen en ruineeren onse wienden en
klagen over ons, als wij ons selver maar zien
te defendeeren.—
Jck kan U versekeren cluijn Heer Nuijts, schoon
ghij zoo veijnig maackt van de Heeren van
de Roijale compag^e van Engeland, zij zijn
persoon van honour en waardeij en verstand
en zoude mij gestraft hebben had ick maar
half zoo veel aande Hollanders hier gedaan
als ghij aan ons gedaan heb, maar ghij

magh verseekert blijven dat zij het geen fout zullen reekenen om U te beletten dat ghij haar niet ruineeren zall nogh haar dienaars, die hier zijn. –

Ick moet bekennen 't is een schrickelijck zaak, dat zijn overleede chajesteijt Koning William en haar tegenwoordige chajesteijt Koningin Anna, dewelke ick bid dat God lang bewaaren magh haar Hoog chloogende vijande haar vijanden zou maaken en dat de natie van Engeland geweest hebben en nogh hebben jaarlijcks sulck groote onkosten, om de Hollanders te bewaaren in Europa en daar de Hollanders hier all de gelegentheeden nemen, om onse vijanden haar vrienden te maeken en onse vrienden haar vijanden te maaken en ons te ruineeren van ons leeven en fortuijnen met alle gelegentheeden gelijck als in de tijd van Coning William het vermoorde van ons aen Sacconde en het inneemen van ons forten sogt Fetseloe aan Commanij te doen U schieten met U stucken van het fort Commanij, om ons volck het werken te beletten ons canoen met leijm ook geruineert, om ons bouwen te beletten. U scheepen schooten op ons booten, omdat zij niet landen zoude, zij begeerden ook Deens berg aan haar door verraderij over gegeven te hebben. dit en veel andere dingen vierden in de tijd van Coning William gedaan, terwijl dat de Engelsche natie alles waagde, om de Hollanders te bewaren in Europa, en nu in de tijd van Coningin Anna heb ghij met de coning van Saboe aengespannen, dewelk ghij met leijen moght tot dat hij met ons crakeelde, om dat ghij de leijende man was vanden Raad aan d'Elmina stuurde ghij de caboceer op dij van Fetu te zijn en aan 't hooft van de rebellige tegen ons te gaan en nu geef ghij se selver encouragement, ghij doet zoo veel als ghij kan, om questie te mainteneeren tusschen

1706

Letter from Bolts Flows

ctquaffoe en ons, ghij soeckt Jan Cabes in U dienst te krijgen, omdat hij tegens ons gerebel-liert heeft, en in courageert alle de swarte, om het selve te doen, oock ghij of U coopman Tot Boutroe ordonneerde, dat wij vermoord sou-de zijn aan Taccorade, ghij hebt het volk dan geruineert, om geen ander reden, maer om-dat zij ons aan oester-schelpen hulpen en is dit met een schrickelijck zaack, dat ghij zulk actie uijt sou voeren tegens de subjecten van de Koninginne van Engeland op een tijd, wan-neer haar Majesteijt sulck glorieus actie is uijtvoerende, om de staaten van Holland in Europa.—

Taccorary

Mijn Heer Cruijts, ghij hebt lang hier op de cust geweest en daarom weet zeckerlijck wat groot onkoste de Vest Ind.e Compag.e hebben gehad door haar dienaers hier veroorsaackt, om ons hier te ruineeren, en wij, om ons selve te defen-deeren tegen U intentie, en ick geloof niet, dat ghij zeggen kan, dat U compag.e een oortje te beeter is nogh wij te minder in maght; de swarte zijn slimme volcken weet ons tegen malkander te zetten, om haar eijgen Interes-sen nullen noijt niet leijden, dat den een veel te swaar voor den andere zal zijn; ick heb meenigmaal de overleede generaal gepre-
fol 291a — senteert, om met hem aan te spannen, om deese dinge te beletten en goede negotie te maaken voor beijde compagnien, maar tot deese tijd is het voor niet geoffert geweest op het ontfangen van eerste brief; toen ghij aan Elmina quam, zoo hoop-den ick, dat het in onse tijd sou gedaan zijn, maar ghij deed mijn gouw anders gelooven, ghij geloofde, dat ghij groot leed sou doen, om met ons vijanden aan te spannen, die van Saboe en Fetu; dat was de reden geloof ick dat U intentie van vriendschap afgebrooken is geweest, nidien ghij oijt eenige vriendschap voor ons ge-hadt heb, het blijckt in U brief dat ghij U selven

Saboe & Fetu

offert,

om de differentie opte maaken, ick wenschte maar dat ghij het meende, ick zou daar heel gewillig toe zijn, als dat beijde compagnien met vele kan vaaren voor eer vij daar toe Komen; indien ghij het meent, zoo maackt eenige redelijke propositie en zoo ghij het niet en meent, zoo zal ick daar niet meer van hooren. —

Yck hoop dat ick U brieven vell gewoagen en in consideratie genomen heb gelijck ghij versoght heb; ick kan vergeeten en vergeeven, wat gepaseert is, zoodraa als ick maar weet, dat ghij het oprecht meent, en dat ghij vriendelijck bij ons doet; ick heb U een vollen antwoord gegeven na de beste translatie, die ick krijgen kan van U brief en N fransche papier en had het gauwer gedaan, had ick niet belett geweest door affairen en goede conversatie. —

Bl. 2928 Mijn Heer Du Bois gaff mijn veel moeijte met schrijven mi de overleede generaal zijn tijd en nu begint hij weer, maar van deese tijd af zall ick geen antwoord geeven op geen van ynventie verschende N vell en blijve

Vale

U ootmoedige Dienaer

Zeedert het hier booven geschreeven ben ick geinformeert dat N coopman tot Commanij eenige ankers rum gepanjaert heeft, die bij ons uijtgeleevert vas. en hij stuurde aan onse coopman, om hem te seggen dat briefjes moest geven met het goed dat wij verkoopen; mijn Heer moeten wij negotieeren onder U verlof; ick meende dat wij hier vrij volck, en niet onder subjectie, dit is een oud kunstje, dat ghij dickmaals met ons gespeelt hebt, 't is mijn leed, dat mijn Heer Hicks sig gemasiert heeft om de rum weer te krijgen, maar [illegible] lange disputen en slegte pretentie[illegible] na [illegible] van N coopman. geleevert [illegible] wier het ick ter te ko wie moet dat [illegible] het een half ad'affront, is dit met [illegible] ick een teijcken vo[illegible] van U begeerte vriendschap te leven met ons allegaer. —

1706

letter from Holly Thomas

maar voorden Jck moet zeggen mijn Heer
cruijts, ghij hebt meer haast gemaackt, om als
die costumarij manieren van ons te affron-
-teeren door te loopen als oijt eenige generaa
gedaan heeft daar mangueert maar 2 din
-gen dat ghij doen moet, eer dat ghij egaa
met de andere zijt en dat ons fort neemen en
ons volck vermoorden op deese tijd nu daar
soo een goed verstandenis is tuschen beijd
Natie in Europa gelijck ghij deede in de tija van de
overleede koning, Wiliam; Jck wensche maar dat ghij
deese dingen maar overleggen wou, gedenckt maar
of d'Heeren van de Rojale Africaensche compagnie
van Engeland zullen U daden well in agt neemen
en in zijn proper plaats ock well klaghten daar
-van doen.-

Jck versoeck dat ghij mijn wou believen te zeggen
uijt wat autoriteijt dat U cruijser hier haar Ma-
-jesteijts van Engeland subjecten uijt haar schee-
-pen commandeert of haar scheepen te visiteeren
en op onse scheepen te schieten en se still te doen
leggen verbiedt U schippers dat zij het niet
meer doen of wij zouden het niet langer ver-
dragen, als in 't particulier kortelings U cruij-
-ser schoot twee schooten na onse schip de gray-
-hound galeij, de welke U schipper zoo well Ken
-nen moet als zijn eijgen schip.-

Mijn Heer, de brief is geschreeven geweest, eer dat
haar Majesteijts van Engelandts capiteijnen weg
gingen en het vale daarna zoo als het mijn
bekent gemaackt war, maar de brief is eenig tijd
belett geweest, om reeden dat de vertaalder
zieck is geweest, en daar na heb ick het opgehou-
-den, omdat ick het niet zenden wou in 't hoog-
ghij gaf U affairen en plaseeren; als ghij Uwe
met ons vijfder bij onse vijanden stuurd, om
en Fetu; dat was haar te verhinderen, om met
intentie van vriendscken, zoo verzoeck ick dat
indien ghij oijt eenig [illegible] secteren, dat zij haar
-had heb, het blijckt. [illegible] saten loopen

van weegens ons gelijck geinformeert ben, want ick verseeker U, de geene die het veer doet, zoo-dra als zij in mijn weegh vallen, zoo zall ick haar op 't manier leeren exerceeren voor haare daaden.-

Wij ondergeschreevenen verklaren ter requisitie van den Edle Heer Pieter Nuijts oppercoopman commandant over de noorden-zuijd custe van Africa, dat hem is overgeleevert opdato deeser een Missive van den Ed^re H^re Dalbij Thomas Ridder en Generaal van de Engelsche Royale Afri-caansche compagnie door den persoon Thimotheus Fisch, dewelke in deselve inserreerde dat opgemelde Missive met d'Engelsche oorlog schee-pen naar Engeland verzonden had, gedende voor redenen van wetenschap dat zulx per-soonelijck hebben gehoord en gesien en toen-maals aan en present zijn geweest, veshal-ven bereijd zijn 't zelve ten allen teijde des-noods met Ede te bevestigen.-

Actum in 't casteel St George d'Elmina deesen 6 Maij 1706.- (was geteekent)

Fr. Rempelaer, J. v. d. Venne.-

---

fol. 294 - 298.

Antwoord van den Directeur generaal Nuijts op de-selve in dato 9 July 1706.-

Aan den Ed. H^re Ridder Dalbij Thomas.

Wel Edele Gestrenge Heer

Uwe Heer, U.E. Brieff van p^mo Maart O.S. is ons eerst op den 6 Maij jongstleden door U.E. Gode Monsr Fisch wel aangebragt, wij bevonden deselve van vier vellen meddaanpapier groot, gelijk ons al een maand van te voren gerapporteerd was, dat zoo een Missive aan ons bij U.E. in de maak waar, en waerlijk 't heeft zijn reden! dat hij zoolang onder handen heeft geweest, want om een partij frivole verciersels bij den anderen te halen en brengen, zoo heeft men al vrij vat werk om deselve te versinnen, van die op 't pa-

-pier

1706

Reply from Nieuits.

ter neder te stellen, gelijk wij ook bevinden gij in
UE. brief gedaan hebt, en daar wij UE. voor af
op zullen zeggen, dat wij die aan onze Heeren
en Meesters per eerste occasie zullen zenden.
alhoewel wij wel gewenscht hadden, gij dezelve
op zijn behoorlijke tijd (zooals de datum van
den brief dicteerd) had gezonden, als wan-
neer wij die al naar Europa met onze twee
schepen zoude hebben gestierd, gelijk gij zegt de
zelve al met haar Majesteits schepen te hebben
verzonden; wij laten aan UE. oordeel of zulx
niet strijdig is tegens het regt der volkeren
dat men een copie van een brief verzend, een
die zijn addres heeft gehad, ja twee maan-
den naar dato eerst, onder voorgeving den
fol 295 translateur elbr. Fisch siekelijk was, daar hij
nogtans op April alhier persoonelijk bij ons
heeft geweest, de veridere overweging omtrent
deze zaak zullen wij aan UE. Heeren en
Meesters mitsgaders ook aan onze Heeren
Majores overlaten. —
Dat Monsr Du Bois alles schrijft, en wij 't zelve
maar ondertekenen, is bij UE. te abrupt en
ook te privaat geschreven, want mijn Heer zijn
wij aan Choure in staat geweest UE. te kun-
nen respondeeren op UE brieven, wat zoude
ons doen manqueeren, om 't zelve nu insge-
lijks met te kunnen doen? —
Dienvolgens wij UE. zeggen met anders opnemen
als een faamrovende Exceptie, die uijt een
gepraemiditeerde passie schijnt voort gekomen
te zijn; en schoon genomen mijn Heer 't was
nu alzoo dat de heer La Palma zal. of wij
onze affaires door voornoemden Du Bois
hadden laten verrigten, zoo is het immers
een zaak, die UE. in het minste niet en raakt
en wij gelooven, of zijn ook wel verzekert gij
somtijds UE. brieven door UE. gewezene Secre-
taris Michiell of andere hebt laten concipi-
eeren en schrijven, daar wij nog wel eenige

van zoude kunnen allegeeren, maar alzoo't onze methode nooyt en is geweest, van ijmant in zijn fatsoen te tasten, of deselfs caracter te kort te doen in een zaak, die buijten onze directie is, zoo zullen wij't zelve onde geallegeerde motiven met stilswijgentheid voor dezemaal nog passeeren.—

Gij zegt vorders in UE. brief als dat wij haar Chaj. Stijds onderdanen met geweld hebben gedwongen, van in onze dienste over te moeten komen, daar wij UE. 't tegendeel van kunnen onderrigten, en met bescheiden aantoonen, dat dezelve wijwillig in onze dienste tot ctr in haar hebben begeven, en volgens 't gemaakte accord van een Jaar te dienen, zoo zijn de resteerende ook alle met onze schepen naar Europa vertrokken.—

't is UE schandelijk aangebragt, dat wij eenige beloften zoude gedaan hebben, van 100 L. Sterlings voor 5 Engelsche soldaten, die bij ons kwamen over te loopen, te willen geven, t'geen wij nimmer in onse gedachten hebben gehad, veel min in onze mond, en't welk ons doet besluijten, 't UE. weijnig meer differeert, of logens dan waarheid schrijft.—

Dat gij een soldaat van ons aan de Heeren Radermacher en Poll terug hebt gezonden is waar en van't zelve kunnen wij getuijgenis dragen, als mede dat UE. omtrent 4 maanden van te voren eeter onze tuijnman en bombardier ook niet weder hebt gelieven te geven, maar tot spijt vanden overleden heer La Palma zal^e aan UE. poort van't casteel op schildwagt gezett bij occasie zijn Ed^le UE. dese visite gudm geven; waarom wij ook niet kunnen geloven als dat een gehele wagts volk van een onzer fortresse UE. heeft willen komen overloopen, ende't zelve bij UE. afgeslagen zoude zijn geweest uijt redenen zij eerst een brief geschreven hadden.—

1706

Overgaande tot de zaken, waarmede gij ons de Nood betigt, dat wij ordres zouden hebben gegeven van U.E. blanken en U.E. zelver te laten om hals brengen, is een schandelijke logentaal, en daar wij bij onze laatste van 25 Februarij van geprotesteerd hebben geen part of deel daar nimmer in te hebben gehad.-

fol 196a Taccorary

D'Exceptie die ghij in U.E. schrijvens gebruijkt dat die twee Jongmans, welke op den 23e Januarij jongst bij U.E. aan Sacconde waren (om uijt onzen naam U.E. te doen weten, dat 't dorp Taccorarie een plaats was, welke aan onze Natie lang heeft toebehoord) met 't papier dat ze U.E. voorlasen en aanstonds retrokken waren, was dat gij geen copie van dezelve begeerde te accepteeren, en haar met zeer veel smaadwoorden bejegende, en alwaar gij U.E. nu ignorant van schijnt te houden.-

Adwazuma

Gij zegt den Caboceer Jgnien aan de caboceers van Elmina om U.E. drij slaven van Adwamma te reclameeren hebt gesonden; ei waarlijk mijn Heer, 't verwonderd ons zeer dat dengemelde Jgnien zulks uijt U.E. zijn naam aan ons quam te verzoeken, en in 't minste de Caboceers daarover met een heeft wezen spreken, maar voorst Caboceer Jgnien dagt mogelijk tzelve tegens de welbetrendheid en 't respect strijdig was, gelijk 't ook inderdaad moet verden opgenomen; dienvolgens hij volgens pligt U.E. boodschap aan ons deed, in dewelke wij hem ook aanstonds hebben geassisteerd, ten eijnde den Caboceer Adwamma de slaven van de Roijale compagnie aan voornoemden Jgnien terhand zoude hebben te stellen, gelijk hij ook gedaan heeft, en waar uijt klaarblijkelijk te zien is, dat wij in 't minst van dat aanhouden met een hebben geweten, egter geeft gij ons daarvan al mede de schuld, dienvolgens wij met reden (en gij niet) niet mogen zeggen,

't gevaarlijk is met malkanderen hier ter custe te verkeeren; want gij zegt mijn Heer, dat ik a tegens U.E. aan cabo Corso gerapporteerd soude hebben, dat wij zeer blij waren U.E. 't dorp
(uig (Acon) Acon had verbrand, en dat wij deswegen altijd
d 296 swarigheid hadden gemaakt, om 't selve uijt te voeren; wat deswegen bij U.E. zijnde hebbe gezegt, staat mijn nog zeer wel voor, maar dat mijne redenen bij U.E. verdraaijt werden, is niet fraaij! mijn zeggen is bij U.E. geweest als dat Acon een plaats was, daar groote schelmstukken van particulieren handel door de naturellen wierd gedreven, 't geen wij met hert en ziel hebben getraagt te weeren, maar terwijl 't gem.e dorp onder de gehoorzaamheijd van den Saboe'se coning hoorde, zoo hebben wij altijd swarigheid gemaakt, om 't selve vijandelijk te verdestrueeren, als wel wetende, wij met die Potentaat daarover in questie zoude geraken, zonder daar bij veel voordeel te kunnen profiteeren (en wij hebben ook nooijt diestijds gedaagt U.E. aldaar een sterkte zoude bouwen) gelijk gij immers ook niet hebt gedaan; maar door U.E. onwetenheid als nog jong in 't Land zijnde en de aard der naturellen nog niet kundig, heeft U.E. in veele moeijelijkheden doen storten, en daar gij ons nu dagelijkse de schuld van derfd geven, om zoo doende U.E.e zaken deste beter voor U.E. Heeren en meesters te kunnen bewimpelen, en verantwoorden.—

Jan Cobes De redenen, die U.E. omtrent Jan Cobes geeft, zijn soo onnozel, dat ze waarlijk haar zelver schamen, en zijn ook tegens U.E. eijgen schrijven van 29 october 1705 geneldig strijdig, ~~om~~ mits U.E. hem als een ontrouw dienaar ~~te~~ quam te stellen, ja die wij gedebaucheerd zouden hebben, en aan dezelve alle protectie onder dit casteel hadden verleend, eijschende hem op die voet strafelijk van ons, onder voorgeven, het een rebel en groot debiteur vande Roijale

1706

fol 213 a

compagnie was, die wij bij gevolge aan U.E. be-
-hoorde over te leveren; maar nu men hem
dagelijkx zelver kan krijgen, zoo zegt men, dat
Papier koo
gewijst
gij zijn woord aan hem had gepasseerd van
geen leed te doen; ei vaarlijk mijn Heer
Dalbij, wij geloven dat immers ons parool
zoo goed als het Uwe is, doch hoedanig gij ge-
-abuseerd zijt geweest, wij hem protexie had-
-den verleend, zulet U.E. uijt gemelde brief
van U.E. breder kunnen zien en hoedanig
U.E. schrijvens van selver tegens de waarheid
is vervallen, gelijk alle U.E. brieven ook zulle
doen, —

D'andere zaken, welke voor dezen hier ter custe
gepasseert zijn, en in U.E. brief de novo verden
opgehaald, zullen wij uijt redenen van meer
-der verwijdtinge voor te komen passeeren,
want wij insgelijkx wel 24 vellen papier zou
-de meten te beschrijven, zoo als wij U.E. bij onze
vorige van 25 Februarij reeds hebbe gezegt. —
Wij vinden nog in U.E. brief opgesloten een
vreemde Expressie, bestaande in de volgende
termen; : ik moet bekennen 't is een skrikke
-lijke zaak, dat zijn overledene Majesteijt
Coning William en haar tegenswoordige Maje
-steit Coningin Anna, (dewelke ik bid god
bewaren mag) haar Hoog mogende vijan
-den haar vijanden zou maken, en dat de
Natie van Engeland geweest hebben en nog
hebben jaarlijkx zulke groote onkosten, om
de Hollanders te bewaren in Europa et ca ...,
en terwijl deze materie te teer is, daar gij
mijn Heer nog wij niet toe bevoegd dezelve te
behandelen, zoo zullen wij die aan onze Heeren
Majores renvoijeeren; ondertusschen protest eeren
wij tegens U.E. frivole lastertaal, als dat wij
U.E. vijanden zoude encourageeren. — Neen
fol 297 b
mijn Heer, zulex is bijons nooit gedaan, veel
min, dat wij een van onze dienaars zoude heb
-ben gezonden, om die tegens U.E. op te maken,

't welk gij ook nimmer zult kunnen bewijzen. —
Gij gelieft te zeggen dat ons Cruijsschip een van
U.E. schepen had willen visiteeren, om te weten,
waar hij vandaan was, 't geen wij zien bij U.E.
qualijk werd opgenomen, daar het noghtans een
gebruijk is, want hare Majesteits oorlogschepen
die in de maand Maart laast vande custe
zijn vertrokken ons schip de Stad Amsterdam op
de hoogte van Saconde rencontreerende hebben
zulx insgelijks gedaan, en 't zelve convenieert
ook met de reden, dat alle negotieerende sche-
pen voor schepen van oorlog haar pas moeten
toonen, of zij vrij of onvrij zijn, want U.E. ge-
noegzaem weet de 2 Lorrendraijers haar met
Engelsche vlaggen behelpen, en tegens dewelke
onze comps een Cruijschip, die met een com-
missie van Haer Hoog Mogt is gemuniceert,
hier ter custe houden, om die ruineuse hande-
laars te agterhalen, ende te vervolgen, als
zijnde de grootste vijanden van onze en U.E.
comps, 't geene bij U.E. als Bewindhebber vande
Roijale Engelsche compagnie voordezen ookzoo
is geconsidereert; doch nu als generaal 't volle
tegendeel, en tot meerder hoon van ons op U.E.
rhede hebt geprotegeerd gehad tot merkelijke
schade van beijder compagnien, maar tot een
groot voordeel van U.E. eijgen beurs, gelijk'er
gesparqeerd werd. —
Hopende 't gepasseerde tot commanij wegens
het aanhouden van een anker rum, daar
U.E. zoo een ophef van gelieft te maken, moeten
wij U.E. zeggen, dat het 'tmmers van ouds her
een gebruijck is geweest, men geen goederen
onder een ander zijn fortres of Jurisdictie
mag zenden, om 't zelve aldaar te laten ver-
kopen, of het is de confiscatie onderworpen,
dierhalven wij verwondert zijn U.E. ons derwegen
moeijelijk valt. —
Voen voor't slot van U.E. brief zegt gij dat gij
vergeten en vergeven kan, en zoodra U.E. onze

1706

Regt. Kon. Huijs

opregte intentie Kon, wij van de Uwe zoude
mogen verzekert zijn; op deze periode mijn
Heer, moeten wij U.E. antwoorden, dat wij niet
weten, waarin gij ons zoude behoeven te ver-
-geven, want daar geen misdaat is, behoeven
zulke termen niet gebruijkt te werden, en wij
hebben U.E. bij onse voorige missive van 25
Februarij sinceerlijk gezegt, en ons aange-
-boden, om met U.E. een goede confederatie
te onderhouden, 't geen onzer beijder pligt ook
is door de naauwe alliantie, die haar
grootmagtigste Majesteit van groot Brittag-
-nien met haar Hoogmog.e de Heeren Staten
generaal der vereenigde Nederlanden ter
zer bloedigen oorlog onderhouden, om de
gemeene ruste van Europa te helpen bevorde-
-ren; dienvolgens wij U.E. nogmaal bij dezen
betuijgen, dat zoo U.E. inclineert, van met
ons in een goede Economie te willen leven,
wij ons in alle reden en billijkheid zullen
laten vinden, in welke verwagtinge wij ons
onderteekenen te zijn
Wel Edele gestrenge Heer U.E. ootmoedige
vrund en Dienaar (w.g.) Pieter Nuijts
Elmina, A.o 1706.–

fol 298b

P.S. Mijn Heer
Alzoo wij geexprimenteerd hebben onze brieven bij U.E.
niet wel verden getranslateerd, zoo hebben wij U.E. brief
om gem.e redenen tot dato onbeantwoord gelaten, ook
-mits onze commies Doutreleau op een voyagie heeft
geweest, en deze onze brief nu in 't Frans getrans-
-lateerd, de welke wij ons verzekert houden, door de
Heer Chaigneau wel nijt Frans in 't Engels zal werden
overgebragt.–
Een Boukanier gaat met dezen, die wij agterhaeld
hebben, maar d' andere, of het Bospolver kunnen
wij niet vernemen, waar dat is, wijl die twee solda-
-te het al aan de Naturellen hebben verdebiteerd
gehad, eer zij hun zelfs aan ons fortres tot Mouri
hebben aankomen geven.– (w.g.) Pieter Nuijts
Vale.–

fol. 300 – 301.

№ 4 – Rapport van 't gepasseerde in 't Engelze Casteel tot Cabo Cors, ten behoeve van den oppercoopman President Pieter Nuijts van ons ondergeschrevene (: als die tijd present zijnde geweest: in geschrifte gestelt en onderteijkent. –

Den oppercoopman President Pieter Nuijts met den Engelsche Heer Talbij Tomasz diverse brieven gewisselt hebbende, heeft eijndelijck geresolveert van zijn E. op den 12 courrant de visite aan C. Cors te gaan geven in comp^e van ons ondergeteekende, omme, waar't mogelijck met de Engelse Natie hier ter custe in een goede Economie te leeven, en onderhouden, en 't welck ook van den voor^e Heer Nuijts (eer en alvorens men tot eenige andere pointen quam) is geproponeert met te zeggen znlx de pligt van beijde was, door de naauwe alliantie, die van wederzeijts Souvereijnen in Europa vierden onderhouden, om met elckanderen hier ter custe in een goed verstand (tot Interest van beijde de comp^e) van vrundschap behoirde te stabileeren, 't gunt immediaet van den Heer Talbij (zonder tegenspreeken) vierd geavoueert. –

Verder soo vierd er gesprooken over't subject der negotie, alwaer onder andere den Ridder Talbij niet duijster te kennen gaf, hij zigh geengageert vond in oorlog teegens de coningen van Saboe, Petu en commanij en alwaer hij geern den Heer Nuijts socht in te brecken off ten minsten te persuaderen aan de voorn^e coningen geen polver of geweer te verkoopen, 't welck hem t'eenemael, en volslagen vierd geweijgert, alsoo znlx 't eenemael was streckende tegens 't Interest van d'E. comp^e, dewijl er groote aftreck in was en dierhalve dit onmogelijck konde geobserveert werden. –

Ten derden vierd'er voorgeslagen, dat in gevalle eenige coopmanschappen van d'Engelsche off hollantsche factorijen door de negros inge-

-kogt

1706

zijnde voor bij des anderen fortresse vierd gedra-
gen niet behoorde aangehaalt te werden, waer-
op van weeder zeijden lang vierd gedebatteerd,
waerop eijndelijck vierd geresolveert, dat men we-
derzeijts een opstell van een accord zouwe ma-
ken, 't gunt geapprobeert vierd en zeijde den Heer
Talbij, dat hij op zondagh aenstaende den Edle
Heer Pieter Nuijts aan Elmina zoude comen zien
als van neer zijnde E. t'selve zoude mede brengen.
Alles welke in dier voegen is gepasseert in 't Casteel
C. Cors den 12 September 1706 ter presentie van
ons ondergeschreevene, (en was get.) Johan Direk
Ingilbij, Clodr. Schoonheijd, J. Faureleau, W. Butler

App (5)
fol 302b

fol. 302. - 303.

N.5. —

Rapport van 't gepasseerde in 't Casteel St. George d'Elmina tusschen den Edlen Heer Talbij Thomas en den Edlen Heer oppercoopman President Pieter Nuijts deezen 19 September 1706. —

Talbij Thomas Vijd in Elmina

19 Sept 1706

Den Engelschen generael d'Heer Talbij Thomasz alhier aan Elmina gearriveert zijnde, heeft
hem den E. Heer oppercoopman President ver-
soogt, om met malkanderen eens te spreeken, no-
pende d'affaires van d'Edle compagnie en des-
selfs interest volgens afspraeck van voorlee-
de zondag, 't welck zijn E. volkomen goed
vond, en zeijde dat hij een opstell van accord
had mede gebraagt ten eijnde omme met mal-
kander hier ter custe in een goede harmonie
te convenieeren ten beste van beijde weeder-
zeijts compagnie. — Waerop den E. Heer Nuijts
repliceerde, t'selve mede al over 2 à 3 daagen
reets had opgesteld en las zijn E. de voorn.
articulen voor, dewelke hij zeijde meest met
de zijne over een te koomen, dewelke hij voor't
meerendeel approbeerde, en goet vond als
alleenig, dat hij nogmaelen te kennen gaf,
hij wel wenste, dat wij aen de coningen van

Saboe, Fetu en commanij geen polver off geweer
jouden verkoopen, 't welck door ons en den gehee-
-ten Raad wierd gedisapprobeert, deweijl 't selve
t'eenemael strijdig was tegen 't Interest van d'
fol. 303a Edle compagnie, en de meeste negotie jegen voor-
-digh daar in bestond, waar van wij met suffi-
-cante redenen wierd overtuijgt;
Eijndelijck betuijgden wij malkánderen in een
vaste en onveranderlijke vrundtschap, en Enig-
-heijd te zullen leeven.—
Vorders verzogten wij zijn E. zoo lang te willen
patienteeren, tot dat wij de voorn.e Articulen
aan de respective commiesen van onse comptoi-
-ren hadden gezonden, om haer goedvinden
daer over te verstaen als wanneer zijn E. daar
af copie zouden laeten toekoomen, om 't selve
dan ten zijner tijd van wedergeijts kanten be-
-hoorlijck te koomen teijkenen, waermeede zijn
E. volkomen was gecontenteert en verzogt daar
af copie, om in 't Engels te konnen getransla-
-teerd werden.—
Aldus gepasseert ten overstaan van ons onder-
-geschreevene datum ut supra (en was get.)
Johan Dirck Vrijlij, J. v. d. Brouken, Cl.e den Schoon-
-heijd, Fr. Rempelaer, J. Dautreleau.—

---

fol. 304 - 307.

Volg Plans's Papiers fr Japanse Colonie Atl. & Suplik

N.o 5.— Voorstellingen hoe men best vrund-
-schap, vrede en vrijdom in de negotie zal
hebben tusschen de Rojale africaansche
compag.e van Engeland en de West Ind.e
comp.e en haar dienaars op de zuijder-
cust van africa leggende en tusschen
Caap Mont en Cudva.—

Tot welk begnaam is:
om te considereeren welk van de nativen Liefhebber
zijn van vrede, vrundschap en een vrij negotie en
welk of vijanden zijn;
Daarom zal wij de op land nativen van de strand
volk separeeren.—

1706

Het volk op land zijn de eenigste negotianten van deze Landen en van haar moeten wij onze negotie verwagten, en om haar eijgen interest zullen zij het met ons houden; ook is het ons Interest om haar te protegeeren en adsisteeren tegens haar vijanden, en haar vijanden moeten wij onze vijanden maken, om dat zij d'onrusters en beletters zijn van haar en onze negotie vreede en welvaart.—

Het strand volk niemendal hebbende zoo is het haar Interest om de negotianten te ontrusten haar en haar goederen te panjaren, en om dat wij haar laten begaan zouden ons te vrede stellen, zoodienen zij reis bij de Hollanders en dan bij d'Engelsche zoo als het meest tot haar eijgen Interest strekt, en dan hebben zij nog loon maar niderdaad zijn zij beletters van de negotie en wanneer zij de negotianten panjaren of haar goederen, diend wij haar met ons beijde als vijanden te tracteeren van de negotie en vreede.—

Fol 50 a

Somtijds zijn zij instrumenten, om ons tegen malkander te zetten, maar op 't laatst zijn wij zoo gek, en zij zoo slim, dat zij nooit toe zullen laten, dat den een al te groote avantagie over de ander zal hebben, en op 't laatst zijn zij niet gerust tot dat zij degeen, die meest geleden heeft in dezelve conditie stellen, als hij in eerst geweest en daarom hebben zij zekerlijk ons geld om niet, en met beurte zijn ze schelmen tegen ons beijde en dienden gerekent te worden als vijanden en ontrusters van onze vreede en op zulk een occasie diende men haar als zulke te tracteeren.—

En dit is in mijn opinie zoo geschied door een abuijs dat aan veerkanten is geweest, want 't is elk zijn Interest geweest, om den andere te beschadigen dewelke beijde compag^n geen kleine somme gelds gekost heeft, schoon niet te beteren heeft de rede geweest van veel vreemde schepen op de cust te brengen, want zij hebben groot encouragement ge-

-vonden omdat wij malkanderen zoo veel ontrust hebben als wij kunnen. -
Als ik maar bedenk wat voor deze geschied heeft en wat groote onkosten beijde compagnie gehad hebben ook de negotie verloren en andere de negotie weggedragen, zoo moet ik geloven dat het tot de ynterest van beijde compagnie wezen zal, om onse oude quade gedragten, die wij tegen malkanderen gebruijkt hebben te verlaten en te probeeren wat vrede, vruntschap en een vrij negotie met malkander doen zal. -
2de ook dienden wij te weten dat wij alle beijde van een egale sterkte zijn, en dat het qualijk te weeten is, wie sterkste is, of malkanderen het meeste schade zou kunnen doen, 't is zekerlijk, het in ons magt beijd, om groote somme geld van onze meesters te verdoen en de negotie vanmalkander te beletten, zonder dat een van beijde compagnie veel voordeel kunnen hebben. -
3de om tot deze vrede te komen:
wij moeten geloven en wel weten, dat wij geexperimenteert hebben dat deze voorschr practijken beide compagnie veel schade heeft gedaan en geen voordeel. -
2de wij moeten ons zelven aanwennen wel tevrede te zijn, als wij zien dat elkander floreert door de vrijheijd van de negotie en dan
3de wij moeten resolveeren nooijt onderhand te werken noch indirect methode gebruijken, om malkanderen van de negotie te beletten; wij moeten accordeeren, om malkander zoo veel dienst te doen als wij kunnen en de vijanden en ontrusters van de negotie van een compagnie dien bij de andere compagnie ook als haar vijanden gefiacteerd te werden. -
In deze voorschr voorstellinge mag mi eerst veel dingen moeijlijk schijnen en impracticable, maer degeen die van de opinie zijn dat onze vorige methode heel contrarij is geweest, om een van beijde compagnie voordeel aan te

doen,

zoo is het heel begnaam, dat men het op een an-
dere manier probeert, en daar zullen alle din-
gen, die waar lijken, heel ligt en practica-
bele wezen. —
Om deze vorige intentie te volendigen, zoo is
mijn opinie, dat wij eerst moeten resolveeren
om ons affaires zoo te ordonneeren, dat wij el-
kander geen affront kunnen aan doen op geen
manier nog pretentie, en daar toe te komen
moeten wij accordeeren, dat geen van beijde
compag^e eenige dezerteurs zullen logeeren
of protigeeren, zoo dat hij vanden anders
dienst blijft, ook dat geen goederen nog nego-
tianten die van onze of Uwe fortressen of lo-
gies of binnen het bereijk van't canon, of door
onze of Uwe dorpen passeeren, gaande of ko-
mende gepanjaard zal worden of opgehou-
den, of het moet goederen zijn, die zij daar
hebben gelogeert of zoogten te verkopen in een
vande dorpen leggende onder de protexie
van elkanderens fortressen of logies of bin-
nen het bereijk van't canon of in elkanders
zee of havens, ook dat geen van onze schepen
of vaartuijgen behoorende aan een van beijde
compag^e in den een of anders ree of havens
nog digt daarbij zal komen op geen manier
nog pretentie, wat het zijn mag of het moet
aan Saeconde, Commanij en Ekcra zijn, daar
de fortressen zoo digt bij malkander leggen
dat men niet weten kan, wie de ree toe be-
hoord. —
2^e om alle jallousij te beletten en ook malkan-
der geen nadeel in de negotie te doen, zoo is
het heel begnaam dat al de geen van de na-
tieven die de negotianten zullen panjaren of
beletten, die met haar goud of slaven aan een
van ons beijde komt of gaat als vijanden zul-
len getracteert worden, en indien daar eenige
questie komt te geraken tusschen de strand-
negros en een van ons beide op eenige an-

Fol 30ba

-dere manier als van te voren gezeijt is dat den andere, alschoon hij niet aanspannen will zoo zal hij den anders vijand niet protegeeren, adsis-teeren, nog encourageeren, nog het volk aan het selve Land behoorende, daar men questie mee hebben mag, ook zal den andere haar direct nog indirect geen vapenen nog ammunitie verkopen nog toelaten dat het volk onder 3066 Uwen of onzen Jurisdictie den vijand incoura-geert of protegeerd nog toelaten dat Uwen of onzen volk haar eenigen vapenen of am-munitie verkopen zal.-

3de En dat wij met gemak door alle deze af-faires geraakt waren, en een lange duuren-de vrede mogte hebben, zou het van groote dienst zijn, veel onkosten beletten, en jalouzij, indien:

Geen bode boodschap verkering nog jongens, om de negotie direct nog indirect aan de naturellen gestuurt word zonder met malkander raad te nemen, en dat geen bode boodschap ver-kering nog jongens om de negotie gezonden word of moet van beijde gezonden worden en zamen de onkosten dragen.-

Ik geloof niet dat daar iemant is, die hier tegen zeggen zal, dat indien alle de fon-tresen en logies op deze cust aan een comp.e hoorde, die zij nu met haar beijde hebben of het niet heel gemakkelijk zou wezen, om de ne-gotie en volk te bedwingen, zoo als men zelven gelieven zou, daarom als wij te zamen span-den, om de negotie en volk onder bedwang te krijgen tot de Intrest van beijde compag.e, zoo moeten wij dezelve mezuren gebruijken, die men gebruijken zou, als men de cust al-leenig had, daarom in het gouverneeren van dit volk moeten wij met hert en sincer-iteit te zamen spannen of het een compagnie was.-

307a Mijn Heer Nuijts, Erwaardigen Heer

1706

Deze voorschr^e is mijn tegenwoordige opinie tot het vast stellen van een vaste vrundschap en een duurende vrede en vrij negotie tusschen de Roijale Africaansche compagnie van Engelant en de Hollandze West-ind^e compagnie dewelk ik hoop N.E. aan mag staan en mag de oorzaek wezen van een profijtelijk negotie voor onze meesters en hoop haar dienaarschip ter custe in liefde en vrundschap hier na mogen leven, hieruijt hoop ik dat wel blijken zal de sincere intentie van

Eerwaardigen Heer — U.E. onderdanigen
cabo Corso Casteel, Sept. — Dienaar

---

fol. 310.

fol 310 d

n° 6. — Extract uijt de Resolutie genomen door den Ed. Heer Pieter Cnuijts Directeur Generaal en Raden nidato Saturni, den 18 December 1706. — post meridiem.

Den Directeur Generaal den Raad geconvoceert hebbende, heeft aan de respective leden van dezelve vertoond de notulen, en onder anderen een brief vanden Engelsche Heer generaal Dabby Thomas, waarbij dezelve aan zijn Edele 150 p^s slaven presenteerd te willen leveren, om 't schip de catharina Cristina spoedig te depecheeren, mits dezelve per eerste occasie wederom aan den voorn^en Heer Dalbij te restitueeren, op welke cordiale aanbiedinge met eenparigheijd van stemmen geresoleert is, dezelve te amplecteeren en verd de Heer Generaal verzoot, op morgen na C. Corso te gaan, om met den Engelsche Heer generaal voornoemt ten meeste voordeele van d' Ed^e compag^e negens 70 mans en 35 vrouwe slaven te contracteeren, en mits dezen ook geauthoriseert van naar de leverantie daar voor acquet te tekenen. —

Aldus gedelibereert bij den Directeur Generaal en Raden over de noord en Zuijdcuste van Africa op 't casteel St George d'Elmina, datum ut supra (was get.) Pieter Cnuijts, Johan Dirk Engelbij. Jo. Brouken, F^s Rempelaer, cl^s Schoonheijt. ———

N°12.- fol. 326-331.

Missive van den Engelschen Heer generaal Talbij Thomas
m' dato 10 Februarij 1707.-

Copie Translaat Cape Coast, den 10 Feb. 1706/7
S. V.

Mijn Heer Generaal

Op de wederkomste vande Heer Hickes, en capt.n Thomas was ik verwachtende een brief vol van vruntschap en goede meijninge tot onderhoud van een goede correspondentie van U.E. te ontfangen, maar zoo ick zie vinde ik mij in deze meening bedrogen.-

U.E.s onderhoud met die Heeren (zoo als zij mij hebben gezeijt), is zoo vijt verschillende van de brief met Uwe hand getekend van 5 coun.t S.V., dat ik mij niet kan inbeelde U.E.s brief te zijn, of van U.E. opgesteld te wezen, maar bij een van U.E. raadgevers, zoo als ik geinformeert ben, dewelke om U.E. te complaceeren, ketgeene daarin zetten, dat haar goed dunkt, of om mijn te affronteeren, t welk ik dog niet agte, maar 't is niet in haar magt, om mij te corrigeeren over mijn brief van 24 vellen, van dewelke ik mij niet behoeve te schamen, maar zij mogten zig wel schamen, om een zaak zoo dikwils te herhalen, en 't welk lachens waardig is.-

Intrinsiek schrijft in Arita

Wat onderwinding hebben die Messieurs van te zeggen, dat ik wel wist dat het Chinese Land met dezelve praerogativen vande Naturellen aan haare natie was gegeven, ik ben bij de gifte niet tegenwoordig geweest, en ik heb 't ook nooijt hooren zeggen, en ik gelove niet dat 'er een natie in de geheele werelt zoo zot zoude wezen haar Land met dezelve praerogativen (zoo als gij 't belieft te noemen) weg te geven aan wie het ook zoude mogen zijn.-

Gij en U.E. Raden moeten weten, dat 't in geen vande Naturellen haar magt is, de vaste goederen of zijn hebbende regten t' ontvreemden tot nadeel van zijn geslagte, t welk zijn Erfgenamen zijn, en in tegendeel (t welk zonder-

1707

Exempel is) heeft den couzijn magt om veder-
Water Loon — neemen, 't geen hem op zodanige wijze is o-
Dalle Flaves — nomen.—
in vat het territoir belangd daarvan heeft
niemant langer te disponeeren als de mate-
rellen willen, en Uwe matie is zoo menig-
fol 33 vo — maal in dat eas van haar geaffronteert,
belegert, ja ook moeten betalen, 't geen zij gua-
-men te eijsschen, mij dunkt dat het tijd was, o-
niet meer van de regte van zulke domeijnen
zoo veel te beroemen, en daarvan de naam
te voeren.— 't is verre van mij, dat ik zoud
weten, het land aan UE. matie toe te behoorde
maar ter contrarie weet ik, zoowel in 't parti-
-culier als door d'onmogelijkheid van UE.
-tentie, dat het niet wezen kan; en ik ben in
staat, om aan te thoonen door documenten
Saccondee — en schriften, dat wij possessie aan Saccondé
hebben gehad, doe gij 'er nog geen en had, en
een van onze articuls met die matie aldaar
luijd klaarlijk en wel expresselijk dat UE. ma-
-tie nooit zoude gepermitteert werden, daar o
daaromtrent een vastigheid te bouwen, alzo
wij alleen de regte eijgenaars van die plaat-
-zen van de rhede zonder tegenspreeken zijn.
Ik verzoeke dat UE. Raad mij de goedheid
gelieft te doen van mij te zeggen, wat tijd
was, wanneer gij ons zoo goedgunstig zijt ge-
-weest, om toe te staan, dat wij aldaar een
fort zouden mogen bouwen aan Saccondé
of eenige andere plaatzen; ik verzekere U
dat het altoos bij mijn tijd niet geweest is, do
dit doet mij herdenken, het quaad onthaal
en tractement, 't welk gij onse matie voordeg
aan Saccondé en andere plaatzen hebt gedaa
maar dit tegenwoordig tot mijn propoost
niet is dienende, zoo zal ik daarvan swijge
Wij hebben meer diergelijke accord met de mate-
-rellen van dit Land gehad, en gij hebt niet
gemangueert, om binnen onze limiten te

bouwen

Bercoe] en ik gelove niet met ons consent Bercoe hebt gij in mijn tijd laten bouwen, ongeagt het accord met de heer generaal La Palma, en hoe kunt UE. zoo roemen op de ijdele titels, die in de lugt sweven, en op onse reflecteer je niet. –
Onze fortres aan Saccondé derft voor 't Uwe niet wijken van sterkte, en sterkte en kragt dragen de beste roem in dit Land, ick geloof, dat ons het regt van 't Land en Rhede toekomt, dog ten minsten zoo veel als UE.. –
32 v° Ick weet alhans met dat wij een Fortrese aldaar door UE. gunstige toelating hebben gebouwd, waar door gij eenige kragt of magt over ons zoud hebben, veel min dat gij zoudet bereghtigt zijn, vande Rhede zoo als 't UE. belieft te disponeeren; ick zegge dat het onze pligt is, om zulke schepen te diffendeeren, dewelke toebehooren aan d' onderdanen van een coning Prince en potentaat, daar wij vrede met hebben, en principael de welke meen naauwe alliantie met haar Majesteit van Engeland zijn en onder ons protexie zijn verzoekende. –
Mons.r Carter is tegenwoordigh hier, en ik wil niet qualijk neemen, 't geen UE. van hem zegt, UE. coopman en de capt.n van UE. cruijser, hebben niet trouwelijk en zoo't behoord in deze affaires onderreegt. –
Portugese schip of Saccondé 't was op woensdag avond den 15 januarij O.S. dat het Borguentijn La N.S Desperance et S.t Antonio, capt.n Domingo Dies, op onze Rhede te Saccondé quam en donderdaags 's morgens quam het gem.e scheepje onder onze Protexie op een musquetschoot na, aan ons fort, en onze coopman stuurde volk aan boord; op dieselve dag schoot UE. coopman een schoot en deed seijn met zijn vlag aan UE barq, om aldaar te komen, en stuurde ook een canoa naar boord, maar alzoo't gemelte barquje swaar geladen en niet in staat was, om dit werk uijt-
-tevoeren

1704

Letter from Dolly Thomas

ging de canoa naar boord van de Cruijsser, die wel drie uuren waters zeewaarts inlag, dewelke aanstonds zijn boot stuurde om de Portugees onder ons fortres weg te halen, maar als hij zag dat van ons volk afgeslagen viert, liet hij zig vergenoegen van te zeggen aan een van ons volk dewelke hollands sprak, dat hij nu de Portugees niet zoude nemen, alzoo hij hem morgen wel zoude krijgen, en alzoo retireerde de boot onder U.E. fortres.— Vrijdag 's morgens ging de boot wederom naar boord van de cruijsser, dewelke op de rhede quam, en zoodigt op de val dat zijn Heeren geen schip van zijn charter zal doen zonder voornemen, om ijts uijt te voeren, vant hij had de Portugees zoo haast niet genomen of hij ging te rug, en U.E. raad schrijft ter contrarie.

fol 328a Onze coopman heeft niet als een schoot geschooten (zoo als hij zegt) bevoorens U.E. schip ten anker ging, om hem te doen verstaan, dat de Portugees onder onze protexie was en hij heeft niet wel gedaan, dat hij het zelve niet heeft geprotegeerd uijt all zijn vermogen, en gelijk als hij hadde konnen doen en U.E. coopman en capt.n van de Cruijsser hebben zig ontzien, om op't schip te schieten, en onder onze protexie weg te nemen, en U.E. capt.n schoot op ons volk en op ons fort, en onze coopman deed gualijk dat hij niet weer om schoot, en ik twijffele niet of deze zaak en dit affront zal in kennisse van onze natie komen, en dan weet ik wel dat Uwe natie dit niet zal goedkeuren.—

Zijn U.E. Raden meer geregtigt voor't Interest van de Engelsche natie te zorgen als ik zelfs? Gij zijt het al evenwel niet, daar ik rekenschap van mijn doen en laten moet aengeven, en het komt U.E. niet toe, om mijn doen voor onregt te keuren, ik neem van niemand nog ik doe niemant quaad, maar ter contrarie protegeer ik gelijk als het mijn pligt is, en zoo ik anders deed, zoo ben ik gereed om rekenschap

aan UE. overheid daar van te geven.—
En als ons doen omtrent de Portugeezen tegens malkanderen vierden geconsidereert, zoo twijffele ik niet dat veele van UE. natie voor zeerovers zouden gehouden verden, omdat zij bij 't nemen vande Portugeezen zoo cruel te verk gaan, en 't welk ten hoogsten straffbaar is, ik zoude UE. nog iets anders daarvan kunnen zeggen, 't welk ik tegenwoordig met stilzwijgen voorbij ga.—
Wat ongereimde gedagten zijn 't een rhede de UE. te noemen, daar wij in 't minste even zoo veel reghts magt op hebben als gij immers kunt pretendeeren, om op UE. vraag te antwoorden, 't is UE. coopman en de capte van UE. cruijser, die de autheurs van dit verk zijn, maar niet onze coopman gelijk als UE. zegt;
UE. raad is van gedagten dat ik mijn brief van de maand Aprill 1704 niet zoude hebben konnen vinden, als hij niet op 24 velle was geschreven geweest, 't is dat ik haar onnoselheijd daardoor bespeur meer dan haar veijsheijd, want hadder ijts in geweest, dat tot de zaak was dienende, UE. zoud mij hebben aanweijsing gedaan, op wat folie en in welke periode het was, maar nu gaat het zoo voor een loopje deur.—
't Grootste respect dat gij mij kunt bewijzen, is dat UE. al mijn doen openbaar ten dage legt, maar gij beneemt mij 't daar door dat gij zegt, nog dingen te weten van mij en Monsr Carter, dewelke gij om redens agterlaat en dit voorwendsel kan UE. coopman geenzints verontschuldigen, dat hij tegens Mr. Carter zoude gezeijd hebben, dat 'er een accord tusschen ons was gemaakt volgens het welke UE. was toegelaten, om schepen onder onze fortressen veo te nemen. 't welk nooit gedaan is, maar 't is ligter gezeijd van een riem papier vol te schrijven als te doen; Mr Carter is maar zoo een korten tijd aan Sacondé geweest, dat ik geloof, zoo al hetgeene hij tegen duijtse en swarte heeft gesproken

Letter Van Dally Naues

was geregistreert het zoude geen riem papier ve-
-len.-
Het gedrag van U.E. natie een tijd herwaarts
als nu nog hier te lande geeft mij veijnig hoop
van een sincère vrundschap onder ons, men maa
veel accorden, zoo als mijn Heer Du Bois zijt
maar zij zijn van geene waarde; wat beweegt
U.E. coopman tot Saccondé van aan de svarte
en andere te zeggen, dat ik de 't Jufferse hado
ontboden, dat ze zouden komen, om haar te
slaan en te ruineeren, en haar te persuadeeren
om daar door onze vijanden te verden, en
ons den oorlog aan te doen, en haar van tijd
tot tijd daardoor op de been te houden met te
zeggen dat de 't Jufferse haar zouden overva
-len, en dat zij op haar hoede kosten zijn daar
manqueerde dan anders niet, als ons maar tot
den oorlog uijt te eijschen, maar alle 't geene vij
daar tegen zeiden, dat kost niet helpen.- Zij
noemden ons schelmen, maar U.E. coopman wa
een eerlijk man, die zeide haar de waarheid, en
fin vij hadden niet meer te zeggen en moeste
wagten tot de tijd haar beeter leerde, want
U.E. coopman vist dezelve door een los alarm al
-le tijd op de been te houden, en hield dit staan
-de zoo lang hij koste.- U.E. opgem.e coopman
deed hij niet alles wat hij kon om de Caboceers van fol 329c
't dorp te beletten, om met ons te negotieeren, en
stuurde al zijn slaven op de groote weg, om se te
ponjaren onder voorgeven dat 'er een van haar
Land U.E. geld schuldig was, en zij bleven daar
tot dat ik meer slaven vond, dewelke haar aan
onze fortresse geleijden.- Toe kost hij haar nog
door svarte zoo laten opmaken, dat vij met die
negotianten niet kosten over weg komen, en dit
passeerde alles in die tijd dat ik U.E. vrundschap
deed, ik zegge niet dat ik een riem papier van
U.E. coopman wil volschrijven, 't is genoeg dat hij
aan ons altijd gedaan heeft als een groote
schelm.- d'Ue Carter (hadde gordonneert) heeft

een brief gezien van UE. coopman, in de welke stond, dat ik dr Flickes en Carter hadde geordonneert, om mij het hoofd van dagais te zenden, of dood of levendig te leveren; zijn dit niet vilaine dingen? maar zoo gij wilt mijn Heer, dr Carter is gereed, om zig tegens UE. coopman te regtvaardigen en in UE. en mijn presentie met hem te confronteeren, daar alle brieven onder haar beijden gewisselt moeten voorden dag komen, en dan zullen wij kunnen oordeelen, wie dat causa movens van alle deze troubelen is. –

Als ik UE. vrage, wijt wat magt dat UE. cruijsser zig meester van onze schepen maakt, om haar pasport te doen toonen, neen 't is met alleen om haar pasport te thonen, 't is dat ze haar doen wijt haar schepen gaan en dezelve visiteeren, en daar hebt gij mij met op geantwoord, en zoo 't waar is gelijk gij zegt, dat hij een commissie van de Heeren Staten generael heeft, waarom doet hij niet alle schepen hetzelve doen, maar addresseert zig alleenig aan vaartuijgen die geen canon hebben; ik gelove niet dat de heeren Staten nog UE. heeren en meesters zullen approbeeren, dat UE. schepen op d'onze jagt maken, en onsvervolgen in een tijd, daar wij oorlog met de France hebben, UE. capte van de cruijsser maakt veel onderscheid onder een Engels schip en onder een van andere natien, en zijn dessein (als hij ze vervolgt) is met als met force haar op de val te doen zetten. gij hebt mij niet geantwoort over 't subject van de swarte soldaten, dewelke gij aan Saccondé liet komen, om de Portugees te helpen nemen, maar hoe heb ik oh een ander antwoort als ordinair kunnen verwagten, ik heb 'er geen lust in, om zoo veel papier te beklad-den, maar UE. moet niet denken, dat door mijn stilsweijgen ik alle deze valsche verdigtselen, dewelke UE. affirmeert, voor waar houde. Als UE. brief hadde geconvenieert met het discours, zoo UE. met de Heer Flickes en capte Thomas

Letter from Dolly Thomas

lebt onderhouden, ik zoude niet meer genood-
zaakt zijn geweest, om zoo veel papier te spillen
maar alzoo zij mij zoo veel occasie geeft, om
te antwoorden, zoo is dit uwe schuld en niet
de mijne.—

Port: Ship

'T spijt mij niet weijnig dat ik UE. verzogt, om 't
Portugees scheepje over te geven, maar zoo ik had
geweeten, in wat staat gij 't schip met zijn coop-
manschappen hebt overgelevert, ik zoude mij
nooijt daar mede hebben gemellert, en daar
ook niet dat mij zoude doen geloven, dat UE.
hetzelve zoudet hebben wij gegeven, als het de
moeijte waardig was geweest om te houden, of
te bewaren en UE. zoud nog meer nog minder
daar voor zijn aansprakelijk geweest.—

Deserters

Ik hebbe UE. laten zien wat groote genegent-
heid ik heb, om een goede correspondentie te on-
derhouden; UE. overleverende alle desateurs
van de tijd af, dat wij van 't accord hebben be-
gonnen te spreeken, en ik heb UE. zoo veel vrund-
schap gedaan als gij immers zoudet konnen
verscheen; ik heb UE. ook de heeren van mijnen
Raad gezonden, om 't veel schrijvens te meijde,
en 'tgeen gij approbeerde, zoo als zij mij zeiden
en dat UE. insgelijkx zoo zoudet doen, maar
zoo gij van meijning verandert, en mij op een
beleedigde manier schrijft, en regtvaardigt de
villaine daden van UE. volk, dan is 't UW
schuld en niet de mijne, als de continuatie
van onze vrundschap word gecorrumpeert, en
verbrooken.— fol 330a

Ik verwachte dat gij mij nooit ijts schreeft, als't
geene ik mij zelfs zoude kunnen toeeijgenen, Ik stop met Reciveren.
dan kan ik UE. verzekeren, dat altijd in trouw
en oprechtigheid ons zouden hebben te verblijden.
'T is niet waar, dat wij een accord hebben ge-
maakt, en hoe kunt UE. zig inbeelden, dat door
een enkele uijtlegging of voorlezen van een
papier, 't welk gij doet, ik mijn toestemming op
zoo een gewichtige zaak zoude geven, ik geloove

dat het UE. nog wel voorstaet, dat ik verschte dat het in 't Engels getranslateert was, om het beter te kunnen verstaan en considereeren. — Jk zeijde ook dat het noodzakelijk was, om nog eenige articulen daar bij te voegen, 't welk UE. niet hebt gedaan, en gij gelt ook niet hebben vergeten, dat gij 'er nog bijvoegde het raisonnabel was, dat ik de Portugeeze protegeerde. — gij hebt de goedheid gehad, om mij deze articulen in een briev toe te zenden, om zoo schielijk 't zelve toe te staan, maar 't is al eenige tijd geleden dat ik UE. zeide d'oorzaak waarom ik tot regt besluijt konde treeden, en dat mijn heeren en meesters over dit poinct in accord met de Uwe waren gereest, en waar van zij mij copie hebben gezonden, maar alzoo 't schip 't ongeluk had van te verden genomen, hes ik 'er na dato niet meer van gehoord, alleen door 't schip Brougton hes verstaan, dat zij alle dagen wagtende waaren (eer hij vertrok) een accord van de Wt-Jnd^e comp^e en als zij hetzelve zouden hebben ontfangen, soude het mij verden toegezonden, en alzoo ik daarvan geadviseert en dat 'er een accord tusschen de beijde comp^n gemaakt is, zoo agte mijn pligt te zijn, om zoo lange te wagten.
Voag, mettemin hebt gij mij altijd gereed gevonden tot hetgeen gij verschte, gelijk als met de deserteurs, en ik hes UE. genoeg doen zien mijn goede intentie om UE. meesters te dienen, haar 150 slaven aandedende om UE. meesters schip te kunnen depecheeren, daar is niet in mijn magt gereest, daar ik ben in gebreken gebleven, om hetzelve tot UE. dienst uijt te voeren, daarom is dese differentie niet mijne schuld, zoo als gij gelieft te zeggen, enfin ik hes alles gedaan, t geen gij van mij hebt begeert, en t geen UE. nooijt kunt zeggen, aan mij gedaan te hebben, wiens is dan de schuld?
Jk heb vergeete om UE. te zeggen dat UE volk onze vlag aan boord van de Portugees als spotteder nijze hebben geskeurd; is dit niet een

1707.

affront ².
Letter Roo Delft Thoms
Yk ben verpligt om U.E. een rekening toe te zenden van 't geene zoo U.E. volk van de cuijssen als zij possessie hadden, hebben genomen, buijten 't geene zoo aan Saccondé aan Land is gegaan, en 't geene U.E. van d'Elmina wederom hebt gezonden, volgens 't zeggen van de capt^n 't schip is ook niet in staat, om in zee te kunnen, hebbende geen compas, geen cabel, geen Cetels en pannen of Cokxgereedschap om haar victualij te kunnen Koken, en zoo ons schijp hem niet een cabel tou hadde geleend, hij zoude zonder twijffel moeten stranden. 't geene bovengem^d affirmeert den capt volgens bijlage hier ingesloten.—
't is een zaak van aangelegentheid, om'er reflexie op te nemen, want 't is niet genoeg, om wederom te geven, 't geene men wil, en dan te zeggen, ik hebbe satisfactie van alles gegeven. Yk zal binnen korten op U.E. schrijven van 17^e cour^t S. N. antwoorden, en ik hoop dat U.E. mij daar den brenger deses niet laten weten, wat den ongelukkigen Portugees te verwagten heeft. 't is mij leed te zien dat het zoo onregtvaardig aan Elmina toegaat, ten reguarde van ons, en ik hoope dat U.E. op een ander reijs wat
fol 331a beter ons zult tracteren, als gij nu gedaan hebt, en dat U.E. oordeel in een beter mag veranderen, dat is de wensch van diegene, die geerne wilde zijn Mijn Heer U.E. gehoorzame Dienaer

---

N° 12.— fol. 332 - 334.

fol 332 G Antwoord van den Dir. Jen. Nuijts op deselve in date 24. Februarij 1707.—
Reply Roo Nuijts
Mijn Heer Generaal
24 Feb 1707 Mijn Heer, Wij vinden ons reijnig vereerd met d'Uwe van 10 Februarij O.S. die ik naar dat deselve getranslateert was, zoo impertinent en reprochabel (maar onder gewoonte) bevinden (en niet wetende dat de onze van 5 dezer zoodeen antwoord meriteert) dat gij deselve veel eer

aan UE. mindere bediendens dan aan ons had
behoren te zenden, en den elke in't toekomende
door ons onbeantwoord zullen werden gelaten,
alzoo 'er niets wezentlijkx in recideert, dan al-
-leen opgehoopt met columnieuse expresien, en
daar wij voorals nu maar op zullen zeggen, dat
wat aanbelangd de contestatien van vrund-
-schap, die ik tegens d'Heer Flickes en capt.n Tho-
-mas op haar aanwegen alhier betuygt hebbe, ver-
-klare ik nevens alle mijne heeren raden nogeen
opreqte ernst te wezen, zonder dat gij UE. behoeft
te verbeelden wij van ons regt zoude behoeven af
-te staan en onse opgen.e brieven van 5 cour.t door
een van haar waar gecomponeert zulkx laat ik
over voor dengeene, die niet in staat zijn van
haar affaires te doen, edog dit is een zaak buijten
ons bestek, die mij veel min ook UE. raaken en
zullen dienvolgens maar voor t varen de Uwe
in ordre te beantwoorden. - Gij zegt dat gij niet
geloven kan een natie in de wereld zoude vee-
-zen, die zijn praerogativen weggeven et.ra, nu
mijn Heer zoo gij dit vast veronderstelt vervalt
UE. zijn brief van 16.e April 1704 aan mijn pre-
-decesseur d'Heer La Palma gezonden, waarin
gij onder andere zegt de coningin.ne van Cgon
-na UE. natie 't geheele Cgonnaze Land met
uijtsluijtinge van andere had opgedragen, bij
gevolge gij UE. zijn eigen zelfs contrarieert, en
dat ook in deze brief, want nimmer van een
schriftelijk accord dat tuschen UE. en de Heer
La Palma zoude gesloten zijn geweest gehoort heb-
-ben, wesvegen wij zooveel regt op Bercoe hebben
als andere natien, en 't was ook om die rede
ik UE. verzogt gij dezelve wilde naar lezen, als
mede hoedanig gij de ruineuse Torrendraijers op
UE. rhede hebt beschermt en alles gedaan, wat
Kost doen, daar gij en tegens ons door de Heer
Flickes een oud accord van 25.e Februarij 1701
toestierde, om 't 7.e articul van 't zelve te ver-
-toonen, daar gij nimmer een poinct van hebt

1707.

Ruppig Remonstrantsch

Saccondee

onderwonden. –

En wat de gemeene rhede van Saccondé belangt die gij ons op een onbehoorlijke wijze zoekt afhandig te maken met dezelve te willen betwisten, zoo verzoek UE. dat gij zijn eijge propositie van accord, die gij aan ons op den 19e September schriftelijk hier aan Elmina hebt overgeleverteert naauwkeurig examineert en naarleest in de welke UE. zelver zegt dat nopende de rhede van de fortressen van Saccondé, commanij en etcra daar onze wederzijdts fortressen zoo na bij elkanderen leggen, niet kunnen weten, wie van ons de rhede toebehoord, weshalven wij remarqueeren, gij zijn eijge papieren en schriften niet resumeert, of dat dit causeert bij diegene welke UE. affaires verrigt, en daar maar wat abrupt overloopt, alhoe wel dit is weder dat ons niet aangaat, maar't alleen tot UE. zijn speculatie demonstreeren. –

Nopende 't geen UE. coopman Carter van't gepasseerde tot Saccondé UE. heeft weten te relateeren, willen wij hier in overslaan, alzoo bespeurd door ons geen waarheijt bij UE. geschreven kan werden en gij onzen Saccondeze coopman toch voor een schelm uijt maakt, weswegen wij hier mede dan van afstappen, als zullende die zaak aan onze heeren principalen renvoijeeren. –

Terwijl den een brief den andere naar zich sleept en't zeer veijnig past aan genereuse zielen elkanderen in derselfs fatsoen te tasten, zoo passeeren wij't meerendeel van UE. zijn schrijven, alzoo't niet is dienende tot het jntrest fol 333 b van beijde d'Ed.e compagnie, want zoo men dagelijkx over pratende en herpraaten willen hacceteeren zoo zullen wij altijd in moeijelijkheijd blijven leven, te meer wijl wij in UE. schrijven niet bespeuren, om een regte vruntschap met ons te willen stabileeren; dierhalven wij met patientie de ordres van onze heeren cla-

-jores deswegen afwagten, en daar wij ons beijde dan wel naar zullen moeten gedragen.-
Dat UE. ons zeer veel dienst met t overleveren van onze deserteurs, nevens hondert en vijff stukx slaven hebt gedaan, erkennen wij hooglijk en zijn van onze zijde ook altijd paraat geweest, om UE. daar gij t verzoogt dienst te doen, en mijn Heer, zoo t UE. zijn commoditeit toelaat, zoo zijn wij in staat, om UE. gemelde getal ten dank jegenwoordig te kunnen restitueeren.-
En nopende t Portugees snaauwtje weten wij niet dat naar ons vaagt, zoodat t zelve kan vertrekken of blijven, zoo als deselfs capt.n t goed-vind, en wij weten ook wel deselfs cargazoen niet vermindert is, maar overgelevert, zoo als wij t ontfangen en UE. laast geschreven hebben; maar wegens t affront vande vlag en weten wij niet, dog zal deswegen informatie innemen dat UE. zegt t hier aan Elmina onregtvaardig toegaat, kunt UE. op zijn eijgen selven appliceeren, alzoo wij ons deswegen wel zullen weten te suijveren, maar niet aan UE. behoeve, wel dan mijn Heer, wij betuijgen UE. voor t laast ons nog duurende sinceere en opregte vrundschaps, en wat weg UE. gelieft m te slaan wij zullen UE. weten te volgen in dat geene t welk aan UE. behaaglijkst zal wezen.-
Eer als ik deze beschuijte kan ik niet voorbij UE. nog te zeggen, dat ik vertrouwe onse brieven door t translateeren haar beste gedaante te komen te verliesen, en t geen in deze laaste bespeurt hebbe, en waardoor er oorzaak verd gegeven van in moeijelijkheijt uijt te beesten; dierwegen ik hertelijk versochte, dat der Hemel een van ons beijde begaaft hadde, wij elkanders Kosten spreken en schrijven en waardoor wij geloven veel moeijte zoude verden voorgekomen, maar nu t zoo niet zijnde moeten wij ons met gedult troosten, inmiddels dat ik als vooren blijve UE. volveerdige vrund en Dienaer (v.g.)
Elmina, 24 Feb. ct.° 1707. S. N. Pieter Kruijts

1707

1

Instructie f. Chefs f. Burg. Thuijgen

N°. 25.- fol. 366- 370.

Instructie voor de respective opperhoofden.-

Zund. den 31 Januarij 1707.

Den Heer Directeur Generael heeft meede aen de respec-tive Leeden van den raad verthoond, en gedemon-streert hoe dat het de noodtsaeckelijckheijt vereijschte, om alle abuijsen en nalatigheijd voor te komen, datter een pariger ordre op de respective comptoiren moeste werden gehouden, soo is naer voorgaende delibe-ratie en examinatie goet gevonden, datter soo-danige Instructie en reglement als hier nae van woord tot woord geinsereert staet aen de respect. opperhoofden sall werden toegesonden en ter hand gestelt, en dat de contraventeurs en over-treders van dien volgens den Inhoude van dien sullen gestraft werden.-

Instructie en Reglement, twelk als opper-commiessen, commiessen, onder commiesen off alle degeene die op eenige forten en logien etcra in dienste van de generale geoctroyeerde West Ind.e comp.e onder het Territoir en Limite van derselver octroij op de custe van affrica, eenige admini-stratie off commando is aen bevoolen, en toe betrouwt exactelijk sullen hebben te ob-serveeren.-

Art. 1.- Erstelijck werd allen den geenen (: nie-mant uijtgesondert :) die commando en administratie op eenige comptoiren van weegen d'Ed.e comp.e sijn toebetrouwt off aenbevoolen, sier-euselijck gerecommandeert, dat in haere residen-tie gelijk hier aen Elmina de publicque en daegelijcxe gebeeden tot God almagtigh gedaen werden, en des sondaghs en donderdaegs den volk een predicaetie uijt het boek van d.e Ome van der Haagen werde voorgelesen, en sal een ijege-lijk die sonder sieckte off noodtsaeckelijckheijd deese Godts dienste komt te versuijmen, telkens naementlijk van 't opperhooft tot de assistente toe vervallen in de boete van een halff Engels

fol 367a

goud, en ten reguarde vande mindere yder reijse een quart Engels, 't welk altoos met de maentpa-pieren aen Elmina sal verden gesonden, om in de armenbos gedaen te verden.-

Cfrt. 2.- Zall een yggelijck met de negros onder sijn fort off logie ressorteerende, als ock met de nabuirige Lantschappen in behoorlijke min en vruntschap leeven, en daerheen zien dat ock de naturellen onder haer alle tijd in een goede her-monie en vruntschap t'samen mogen leben, waer-van sij verck maeckende daeromtrent alle moge-lijcke saqt moedigheijd sal gebruijcken, en waer-door 't respect en authoriteijt vande Ed^{re} comp^{e} en't onsagh van onse natie beeter als door dage-lijcxe oploopentheijd en geweld sall kunnen gecon-serveert verden.-

Cfrt. 3.- Het sall ock tot vegneening van meerder misverstand dienen, dat het opperhooft door (: dis versoqt sijnde :) minsaemheijd sigh bij de naturellen qualificeere op dat alle haer questie van eenigh Belangh voor hem verden gebraqt, dewelke hij met de respective Caboceers sal slissen en decideeren sonder ooijt hooger voor sijn moeijte te moogen eijschen dan een schaeps off de waar-dije van 't selve, off ten vare sij uijt eijgen liberteijt maer ymportantie vande saack het schenck vel-de vergrooten, dogh moet hier op gereflecteert verden, dat de respective opperhooffden geen crimineele zaaken met de Caboceers sullen mo-gen affdoen, maer deselve ('t sij in cas van doodslagh, rebellij off diergelijcke capitale di-licten :) aen ons te kennen geven, om eerstelijk onse ordres en sentement daerover inteharlen, gelijk ock de respective opperhooffden met sub-len vermoogen de debiteuren in dien geen geld hebben tot prompte betaeling aen de crediteuren over te leveren, waardoor somtijts groote ruine comt te ontstaen, de welke de negotie kunnen troebleeren, maar wel op hun versoeck bewaren off onder behoorlijke borgtoqt en tijdstellinge ont-slaen

oock sigh van niemand door geschencken, soo lang de saack in questie hangt, te laeten corrumpeeren direct off indirect van d'eene off ander partheij laeten omkoopen, maer ter contrarie alles sonder aensien van persoon met een opregt gemoet determineeren en bijleggen, om soo niet alleen de suspicie van eijnsijdigheijd en eijgenbaet weg te neemen, maer oock de veragting en verwijdering der negros van onse natie te prevenieeren en voor te comen. —

Artt. 4. — De respective opperhoofden werden meede scherpelijk aenbevoolen, door alle middelen en weegen tegen te gaen, ende desnoots sijnde, metter daet te beletten, dat geene andere natie eenige possessie neeme off voet krijgen, onder het district off Territoir d'E. comp.e competerende, [nogh oock toestaen, dat eenige schepen van vreemde natie sigh van onder onse fortresse met water en brandhout provideeren sonder onse expresse last en ordre, oock soo het quam te gebeuren dat onder hare fortressen off logien, en derselver district eenig volk van Lorrendraijerschepen sigh onderstonden aen landt te comen, het sij oock onder wat pretext off voorwendigh, sullen deselve werden aengehouden sonder veeder naer boord te moogen keeren, maer per eerste occasie off per expresse geboeijt naer Elmina werde opgesonden, sullende deselve soo hierin nalatigh verd bevonden d'eerste reijse verbeuren ses maenden gevangenisse voor de tweede maal een dubbelde boete en voor de derde reijse sall tegen hem soodanigh werden geprocedeert als met het crimen van sijn nalatigheijd en contraventie sall overeencomen, en om alle gelegentheijdt ten dien regarde te prevenieeren, soo dat eenige aenleijdinge van voorgem.e soude konnen strecken, zoo gelaste serieuselijcke allen onsen bedienden geene de minste correspondentie off communicatie sonder groote moet

x
In 1787 cfr. omit [ ] & add " & with Refer to that the Crown or Regency in the inhabitants struck through
fol. 368a
under clear evidence are not objected or otherwise from them."

-saeckelijkheijd; en onse speciale last en beoell
met eenige natie hier te lande, nogh terzee op
haere scheepen te doen en houden, veel minder
met eenige Correndraijer gnllende d'overtree-
-ders vandien deselfde boete als hier boven
gementioneert is verden geconden neert off
naer exigentie van saacken nog met swaer-
-der straff aengesien verden. -]

[Art. 5. — De resp^ve opperhoofden snllen oock
niet bevoegt sijn selff eenige particu-
-liere negotie te doen off drijven direct off indi-
-rect, maer oock sonder reflexie en aensien van
persoon op het kragdadigste weeren ver beletten,
dat hierin niet bij sijne onder hoorige verden
overtreeden, alsoo bij deesen verd verstaen, dat
de soodanige die't selff komen te doen off connivee-
ren van andre verd gedaen, snllen vervallen
sijn (: sonder aen te roeren † 36 art^e van's comp^s
particull brieff, en soodanige placcaten en publi-
-quatie als successivelijck tegen soodanige contra-
-venteurs sijn gedaen en gemaneert:) in een
boete van alle haer verdiende gagie, en daar-
-boven all snlcken somma als men sall oor-
-deelen te behooren, mitsgaders als een eerlosen
overtreeder van deese custe versonden verden,
off wel snlcken swaerder straff als de groot-
-heijd van het feijt sall verdienen. —

Art^e 6. — De resp^ve opperhoofden snllen sigh wel
hebben te vaeten dat de goederen en
coopmanschappen bij haer verdende geadmini-
-streert, niet hooger vernegotieert verden, als
de marck brieff successivelijk sall comen te
dicteeren, opdatt door snlck onregtvaerdig
gewin, in plaets van de negotianten tot ons
te trecken, deselve niet met regtvaerdige
reedenen genootsaeckt verden onse comptoi-
-ren te maijen en haer goud bij andere na-
-tien te doen besteeden en snllen de overtree-
-ders hier van sonder eenige conniventie, in-
-gevolge de daerop gemaneerde placcaten

etra gestraft verden, alsoo door dit middel en misdrijff de negotie t'eenemael soude komen te vervallen en alsoo tot een totale ruin voor d'Ed. comps strecken. –]

Artle 7.– Soo yemand tot een opperhooft van een comptoir word aengesteld off door ordre van de Edle Heer Directeur generael verplaetst mogt verden, sall hij soo haest sijn depeches van wel gemelte heer Directeur generael sal hebben ontfangen, sigh naer sijn toebetrouwte comptoir vervoegen, en all daer naer behooren sijn possessie genomen hebbende des comps packhuijs met sijn effecte overneemen en wel remarqueere hij geen beschaadigde goederen in ontfangst neeme, tensij sijn antecesseur uijt sijn overgenomen restant konde demonstreeren deselve door de ordre van den Directeur Generael alsoo hebben moeten ontfangen als meede de alldaer sijnde ammunitie en treijngoederen etra van alle twelke hij een accuraed restand naer Elmina sal zenden[, en vorders zijn grootste betragting laeten sijn, onde negotie te doen floreeren; en op dat ook de Jurisdictie van elk fortres van de Edle comps ongekrenckt magh blijven en alle saacken in behoorlijke ordre en onderscheijt moogen gedirigeert verden, soo sall een yeglijck sigh wagten van eenige coopmanschappen van wat natuure en soort die ook mogen sijn, geene uijtgesondert, onder een ander fortres van de Edle comps te laeten vernegotieeren off te verhandelen bij poene daerover te vervallen in den fijsch van den advocaet fiscael alwas't met conniventie van de coopman, soo alldaer resideert. –]

Artle 8.– Zullen de respective opperhooffden haere aenbetrouwte fortresen off logien, en 't geene daer aen dependeert in goede en vereijschte ordre houden, sonder yets te laeten vervallen, maer alles successivelijk naer behooren, soo veel mogelijk doen repareeren, met

soodanig als een simpel opperhooft off coopman, maer oock als een braeff commandant in sijn aenbevoole plaets schuldigh is te doen, en sijne onder hebbende volkeren volgens comp^{a} articull-brieff en gemaane de placcaten in behoorlijcke discipline houden. [En waerbij oock aen te merk-ken dat de opperhooffden niet sullen vermoogen eenig vrouw volk bij nacht in hare forten off lo-gien laeten campeeren nogh't selve tollereeren dat door ijmand van haer onderhoorige gedaen word op verbeurte van 3 maenden gagie.]

Artt^{a} 9.- Alle de respective opperhooffden sullen, wanneer sij hare tweemaendige extrac-ten en casa goud opsenden, ons oock telkens daer neven laeten toecomen een netto monsterrolle (: waervan 't formulier hier navolgt:) soodanigh als't guarnisoen sigh op die tijd is bevindende, waerbij oock deselve nogh sullen hebben te petitio-neeren soodanige coopmanschappen, ammunitie en treijns goederen, dewelke sij oordeelen in toe-comende extract benoodight te zijn, en niet den eenen dagh dit den anderen dat ontbreden, en daer door oncosten van casa loon veroorsaec-ken, het zij dan bij extraordinaire voorvall, off bij comste van vreemde negotianten, dewelke goederen gnaemen te requireeren, die sij an-ders niet gewoon waren, op hare plaetse te vernegotieeren, en waervan sij niet mogten ge-provideert weesen.-

Artt^{a} 10.- Een ijgelijk sall ons oock naauwe advertentie doen, soo er jets van be-lang off consequentie mogt comen te passee-ren, en dat soo't noodigh is per expresse, 't sij te lande off per casa, en opdat wij alle tijd konnen weeten waer het cruijsschip sigh is ont-houdende, soo zullen die geene, die't nutgesigt cruijsen telkens als het selve een tijd lang op een cruijstoogt is geweest, ons daervan kennisse doen hebben, en waervan de opperhooffden soo van Elmina als elders sijn leggende wel moeten

reflecteeren alsmede bij komste van vreemde
off onse scheepen ex patria. —
Artt 11. — Zullen alle respective opperhooffden
een pertinent journael off dagelijcx re-
gister moeten houden van all't geene op haer respec-
tive comptoiren sall comen voor te vallen met net-
te en clare gestelde omstandigheeden en daervan
op ult° November met de jaer reeckening ons copie
laeten toecomen, sonder hiervan op peurte van
drie maenden gagie in gebreecken te blijven. —
Artt 12. — En op dat oock verder op alle comptoi-
-ren een goede en eenparige ordre soude
wesen, om alle abuijsen, confusien en ongeregel-
heeden en klagten voor te comen, soo in 't hou-
den van de register der guarnisoenen, 't maecken
van Testamenten, Jnventarissen, en 't geen meer
soude konnen voorvallen, sullen de respective
opperhooffden haer exact na den Jnhoude van
de volgende formulieren hebben te reguleeren. —
Voor eerst sullen alle degeene, die
eenig opper commando hier te lande binnen de
limiten van 's comps octroij aenbevoolen is, een
nett register van 't volk onder haer sorteerende
moeten houden, in 't welke op de linckerzijde
sall moeten gestelt werden, ijders naem, toe-
naem, geboorteplaets en qualiteijt, mitsgaders
voor wat camer, en met wat scheepen hier sijn
aengecomen, oock het jare vandien, dezelfs maen-
delijcke gagie, speciael van welk dant, logie off
fol 370 b scheepen daer bevooren geleegen off gevaren
soude mogen hebben, en soo ter plaetse van
haer residentie geconnen zijn. — "... .. ..."

---

fol. 384

fol 384 b Marck-brieff der coopmanschappen, waarnaer de
respective opperhooffden haarzelver in 't verdebi-
teeren der goederen haar exactelijck sullen hebben
te reguleeren, sonder daar in de minste veran-
deringe te maaken, als bij nader en schrifftelij-
-ke ordres, aldus beraamt bij den Directeur Jene-
-rael

Pieter Nuijts in 't casteel St. George d'Elmina desen 20 januarij 1707 in Guinea. — "... ... ..."

Extracts from letter from Dir. Gen. Pieter Nuijts, Hend.k van Wezel, Johann Direk Ingilbij and ctdr. Schoonheijt to the Assembly of the X., dd. Elmina ult.o dwij 1707. —

(N.J.C. 99, fol. 416.)

fol. 418 - 419.

... Om nu een begin te maken van U Ed gr achtbaar geleerde Missive in ordre te beantwoorden, zoo zullen voor eerst (op het poinct van de conduites en godsdienst, dewelke U E gr.t. zoo christelijk kragtig en op 't uijterste gelieven te recommanderen) zeggen, dat wij niet konnen zien, de conduites, en 't leven van de bedienders zoo slegt en ergerlijk voor tegenwoordig zijn, als het schijnt U Ed gr.t. daar van door quaadsprekende menschen moeten geinformeert wezen; wel is waar, dat wij geloven, bij dezelve bedienders hier zoowel als in 't vaderland eenige menschelijke swakheden resideeren, egter niet, dat hetzelve meriteert de naam van onordentelijk, godloos en gedebaucheert te dragen, wat in voorige tijden, en onder voorgaende directien geschiet is, daar voor konnen wij niet respondeeren, maar wel U Ed gr.t. verzekeren dat er tegenwoordig onder meest alle dezelve zoo ordentelijke, en geregulleerde conduites gehouden werd, als men van goede christenen soude mogen verwagten; en waaromtrent wij alle onze kragten zullen inspannen om hetzelve in dien trant te houden; ten welken eijnde wij geresolveert zijn met den eersten, zoo alhier, als aan de boven en beneden comptoiren te doen renoveeren, de publicatie off waarschouwing door den gewezen Directeur Generaal Joan van Sevenhuijzen, ridato 23e Februarij 1700 hier ter custe geemaneert. —

En aangaande de observantie van den godsdienst, en godsdienstige pligten; dezelve werden —

1704

hier niet alleen des sondags, maar ook dag-
-lijkx des morgens met alle eerbiedigheijd,
stigtelijk gecelebreert, en daartoe bij mang-
-ment van een Predicant geemploijeert een
voorlezer, dan vermits zoodanige ongelett-
-de personen die indruk op de gemoederen
van de menschen niet konnen geven, als wa
een predicant of leeraar, zoo willen hoope
U Ed Gr Ct. bereijts die voorzieninge gehad zij
-len hebben, ons van zoodanig een vroom
stigtelijk in leer en leven, en die wat bejaard
en andere gemeentens met reputatie bedien
-heeft) weder te voorzien, opdat daar door
gods kerke in deze woeste en barbaarse ge
-westen verder mag groijen en aanwassen
en door hem alzoo kraftdadiger een ijgelij
tot de Christelijke pligten en prieux leven
aangezet werden; doch omtrent het oeffene
der sacramenten van 't heijlige nagtmaal
en den doop zullen wij ons met U E Gct. per-
-missie moeten gedragen aan 't geen wij be
fol. 412a -vinden, door den voorsch^e Directeur Generaal
van Sevenhuijzen aan U E Gct. in dato 15 Sept^r
1698 circumstantieel per missive van hier
geadviseert is.—

Edictum & Justitie. En dewijl U Ed Grootgb^re ons mede zoo ernstig
en serieus gelieven te recommandeeren, het
administreeren van de justitie, zoo kunnen
wij U Ed Gr Ct. van onze kant mede wel verze-
-keren, dezelve met alle candeur en oprecht
-heijd zal werden gehandhaaad, en door
ons altoos daar omtrent gehandelt, als wij
naar goeden gemoeden zullen bevinden te
behooren, niet twijffelende, of U Ed^e Gr Ct. zulle
daar in, en in de gehoudene procedeuren al
-toos volkomen genoegen nemen, en onder-
-vinden, wij daaromtrent, en in alles aan
haar Ed Grootgb^re intentie als eerlijke lieden
voldaan zullen hebben.—

Omme nu te voldoen aan U Ed Gr Ct. geeerde

ordres van een nadere, en duijdelijke opening te geven van de Somma van cllk. 60:6:11. doorden Generaal La Palma op een extraordinaire wijs ge-declareert: zoo gaet hier nevens de authentique copij van de cassa reekening, en declaratien gedu-rende de directie van den overledene directeur La Palma als mede 4. resolutien bij den raad ge-nomen tot het doen van eenige spendiën, alles onder cl.o 2, waar uijt wij met twijffelen of U.Ed-Gr.ct. gnllen genoegsaam konnen zien, wat posten denzelve buijten kennis van den raad heeft uijt-gegeven, en zal ik Pieter Cruijts altoos de spen-diën zoo veel mogelijk menageren, en voort-aan geene doen, als met communicatie van den raad, om daar inne aan U.Ed.Gr.ct. ordres te voldoen, gelijk daar over in mijn particuliere aan U.Ed.Gr.dgt.bre nader een schrijvende.—

---

fol. 429 - 430.

De recommandatie die U.E.G.ct. ons verders gelieven te doen van de coningen en Caboceros van alle de Landschappen, mitsgaders de mindere naturellen met alle vriendschap te bejegenen, en te doen bejegenen, om hun alzoo meer en meer te ani-meeren en te encouragieeren tot den handel met de comp.e met praeferentie voor andere Natiën, estimeeren wij heel zeer, als van gelij-ken considereerende den Intrest van U.E.Gr.ct., gnlx op 't hoogst is requireerende; weshalven wij U.Ed.Gr.dgt.bre ook wel konnen verzekeren, op dat punct onze serieuse reflectien nemen en wel gnllen zorge dragen zodanige onordente-lijkheden en kneveleryen, als U.Ed.G.ct. zeggen bij vorige directeurs generaels en andere opper-hoofden gepleegt te zeyn, nojt meer en komen te gebeuren, nemaar dezelve op 't kraghtigst weren, en bij aldien onder hun eenige questien en verschillen mogten komen te ontstaan, en ons die voorgedragen verdende, gnllen dezelve op de beste en gevoegelijkste wijze tragten te

1707

termineeren, en bij te leggen, zoo verre het even-
zonder quetsing van 't ontzag en authoriteit
van U Edt. kan geschieden, en de wetten en
costuijmen der Naturellen zulx zal konnen
toelaten; en aangaande de delicten en ge-
-ten der Naturellen, om die volgens U Edt. ord.
door den fiscaal te laten actioneeren en de
boete volgens de condemnatie in de cas van
compag.e te brengen, daarover zal den Heer
Directeur generaal aparent U Edt. breder on-
-derhouden. —

Suite Cartes

gelijk wij mede zoo veel van ons dependeert,
zullen trachten naar te komen, en te obser-
-veeren U Edt. recommandatie van geenige de
minste particuliere handel te tollereeren, t zij
met Lorrendraijers of andere, en veel min met
Portugeese schepen, of van dezelve eenige go-
fol 430 b. -deren over te nemen, directelijk off indirecte-
-lijk, en bij aldien ons mogte voorkomen dat
eenige, wie hij ook zoude mogen wezen, hier
tegens mogte komen te peccreeren, zullen niet
manqueeren, de sodanige door den fiscaal
te doen calangeeren; het fait den regten ge-
-noeg aan den raad bewezen zijnde, naar
vereijsch en bevinding van zaken sententi-
-eeren, en die sententie zonder eenige de min-
-ste conniventie ten exempel van andere op
het vigoureuste te executeeren, niet twijffele-
-de, off U Edt. zullen altoos onder vinden,
daar ontrent met alleen maar in alle bela-
-gens haar Edt. ordres en intentie met de
uijterste candeur, en volgens eed en pligt,
naer vermogen nagekomen zal wezen. —
Wat nu belangd den slaafschen handel, wij
willen zeer gaarne met U Edt. bekennen, dat
in vorige regeering dezelve zeer slegt en niet
naar behooren is bevorderd, oog wij twijffelen
geenzints, off U Edt. zullen daarvan zeder
beter voldaan zijn door het prompt depe-
-cheeren der schepen, zoo van hier, als van

Fida met hunne behoorlijke ladinge. –

fol. 437 – 442.

437b Wij hebben verders met zeer veel contentement gezien 11 9ct. ons gelieven te permitteeren de nodige reparatien aan de vervallene forten en logien van de compag^e op deze custen te doen, en aan dezelve daar toe met het nodige te provideeren, zoo wel van matrialen als de vereijschte provisie en voorraad, op dat die niet mogen komen te vervallen, nog dat de comp^e bij een opkomend ongeval daar bij geen prejuditie kome te lijden, al het welke voor zoo veel in onze magt is, zullen naarkomen, en daarin wel alle bedenkelijke menagie, en den yntrest van de compag^e bevorderen. – Maar moeten tot ons leedwezen zeggen, wij voor tegenwoordig geenpossibiliteed zijn, om ynlx voor als nog naar behoren te konnen doen, bij manquement van de vereijschte requisiten, matrialen, en arbijts volck, door dien er bijna geen een fort 438a is, zoo beoosten als bewesten Elmina, daar niet al vrij wat aan te repareeren valt, – vant eerstelijk van 't fortres St Antoine tot Axim spreekende; wij zijn genoodzaakt geweest, om de florissante negotie aldaar niet te doen stremmen nog het zelve niet geheel te doen vervallen, daar wel de eerste hand aan te slaan, hebbende de geheele huijsinge en woninge van binnen geheel en al doen vertimmeren en daar toe het verkvolk van hier, zoo mede de vijnige voorraat, die ons van matrialen resteerden moeten emploijeeren, waar mede dat veder in 't korte zodanig in staat hoopen te hebben, dat daarvoor eerst niet meer aan te doen zal vallen. De huijzing of Logie tot Axcober is t'eenemaal vervallen, en dient wel van de grond nieuw opgehaald te worden, dat ook al van 't eerste zal dienen te geschieden, om de goede negotie

1704

die dagelijkx aldaar is.—

Boutry

dlet't fortres Batenstein tot Boutrij is het med
zeer slegt geschapen, overmits de gordijnen
Batterijen van boven tot beneden toe zijn ge-
-scheurt, en uijt malkander gereken, ook d
fondamenten, daar de geheele huijsinge o
moet rusten door den ouderdom zoo swak
dat te duchten staat, zoodaar mede met
den eersten de hand niet aangeslagen ver
het een met het ander zal komen in te storte

fol 431 b

Chama

stan Saccondé, Chama, en commanij zijn d
reparatien mede zeer noodzakelijk, princip
aan Chama, alwaar in de regentijd het zoo
lek en ellendig is, dat de bedienders geen d
minste verblijff plaats hebben, om zig droog t
konnen houden.—

St Jago

't fortres Coenraadsburg op St Jago is vang
-lijken in een slegten staat, en de geheele hui
-zinge van den commandant, corporaal, con
-stapel en soldaten waagt zoo oud, en vervalle
dat men aan 't een met derfft roeren uij
vreese het ander mede in te storten, zoodat
geheel zal dienen van binnen vernieuwt t
worden.—

Elmina

Dit casteel Elmina daar van heeft den over
-leden Directeur La Palma zijn verq alleen
gemaakt, om het zeer aanzienlijk van buijten
te doen zijn, en zorge te dragen dat compag
coopmanschappen in drooge en roijale pakhuij
-zen verden gepreserveert en geplaetst gelijk
deselve in effect ook proper, considerabel, en
tot een luijster van de comp^e zijn, maar val
van binnen mede nog al veel te repareeren,
als aan de palaberzael, secretarij, comptoir
-generael en soldij etra, ook dienden der
nog vel eenige pakhuijzen voor de treijns e
Equipage goederen, gelijk ook winkels voor 't
arbeijds volk te wezen; 't welk dan met derti
zal moeten geschieden.—

Chamé

fol 437 a

Cormantijn

Chamé en Cormantijn zijn in beter staat als

voorsch.e fortressen, edog daar aan dient mede vel eenige reparatie te geschieden.—
Capan is in soo soberen staat als Chama, en daar mede omtrent egaal.—
't fortres de goede hoop tot Bercoe, daarvan is niets te zeggen, alzoo eerst van de grond op nieuw gebouwd zijnde, in lange geen reparatien van noden zal hebben; maar aan Accra zijnde reparatien mede op het hoogste noodzakelijk, uijt al het welke U.E.Gct. vel zullen konnen bespeuren, hoe noodzaakelijk het is U.E.Gct. ons laten toekomen de noodvendigheden, om alles weder in een goeden stant te brengen; weshalven wij U.E.Gct. ootmoedig bidden dat dog de goedheid gelieven te hebben, om op het alderspoedigste te laten toekomen alle soodanige matriaalen, treijns en equipage goederen, als in de annexe petitie onder cº 10 hier nevens gaande staat vermeld, dewelke bekomende wij vermeijnen in staat te zijn, om alle U.E.Gct. forten volkomen te repareeren, en in staat van defentie te brengen, en zonder welk het ons onmogelijk zal zijn, wij verzouken ook met ijder slaafschip te mogen erlangen 5 à 6 koetsmee off steenkoolen, alzoo wij die zeer noodzakelijk voor de smitswinkels hebben, gelijk wij mede zeer nedrig verzouken, soodanige werkliedens en verdere manschap aan ons mag met den eersten gesonden werden, als tot de bezetting en maintien van alle 's comp.s forten zeer noodzakelijk zijn, bestaande hier in voornamentlijk als:

9. assistenten alle jaren
150. soldaten provisioneel, en bij continuatie jaarlijx
80. andere tot supplement van die inmiddels komen te overleijden, en de oude en andere die hun tijd uijtgediend hebben te konnen dismitteeren.—
12. Landmatrosen om binnen Elmina dienst te doen
10. constapels voor de respect.e forten, en dat de
12. chirurgijns chirurgijns van deugtzame medicamentisten mogen geprovideert zijn.

1767

2. scheepstimmerliedens, 4. huijstimmerliedens,
6. Metzelaars, 2. smits
1. coperslager, 1. Zeijlmaker
6. Kuijpers, 1. sloodemaker

nog twee nieuwe vaandels voor de Militie, trommels en eenige trommelvellen, gelieven U Edgt. gepersuadeert te zijn, wij alles met de
fol 440a meeste menage en daar den dienst van de comp^e^ zulx vereijscht, zullen emploijeeren, en dat wij de forten, die de meeste reparatie benoodigen, en ook voor de comp^e^ van de meeste nuttigheijd zijn, en daar de beste negotie is, eerst zullen laten repareeren en in allen deelen derselfs Yntrest op 't uijterste betragten.—

Gelijk wij mede ganssch onderdanig verzouken, dat
Garden spruce het U Edgt. goede gelieffte mag zijn van ons mede met de eerste scheepen te provideeren van zodanige materialen en noodzakelijkheden, tot onderhout en cultivering van den thuijn, als op de nevensgaande memorie cf.^o^ 11 vermeld staet, zoo mede dat wij met de schepen die ordinair in 't naajaar uijt het patria vertrekken, mogen bekomen alderhande soort van fritsche thuijn- en moessaden; want terwijl de voorgaande Directeurs zorge gedragen hebben, van een zeer fraaijen thuijn aan te leggen, en dat die in staat is gebragt, dat alle vaderlandsche groentens daarin voortkomen, waar door niet alleen den tafel van de heer Generaal, maar zelven ook het
fol 440b gasthuijs en 's comp^s^ schepen alhier op de rhede komende, gelijk mede somtijds de verdere bedienden daar van voorzien kan werden, dat in dit dorre climaet tot een groote verquikking en vervarsing komt te wezen, zoo zoude het jammer zijn, dat daar aan niet verders de hand gehouden wierd; te meer dewijl denzelven thuijn door alleës, en wandelingen van oranje en andere boomen bereijds al zeer aangenaam, en de eenigste uijtvlugt en divertissement komt te wezen, om een varsen adem buijten het

casteel te scheppen, en zoo hoopen UEGct. ons dit verzoek mede wel gelieven te accordeeren, en de vrijheijd die gebruijken, pardonneeren. –
De recommandatie die UEGct. ons verder gelieven te doen tot menagie van de oncosten omtrent het branden, en maken van calk, gelden wij zeer wel in agt neemen, dog om die uijt het vaderland te ontbieden, gelijk UEGct. ons gelieven te proponeeren, en in consideratie te geven, dunkt ons dat gelt aan de compe ongelijk meer zou kosten, als hier ten aanzien, den cost, gecoops en onkosten tot aan boord, en de ruijmte die hetzelve in de schepen wegnemen, en vullen zoude; de schulpen komen ons veijnig te staan door dien eerstelijk den Heer Directeur generaal met den coning van Ackron voor 24. Cs gout, en 12. Kn N. Brandewijn geaccordeert heeft, dat wij voor altoos zoo veel schelpen, als wij van tijd tot tijd gelden benoodigen, onverhindert aan het strand van Apam (alwaar dezelve in abondantie te bekomen zijn) gelden mogen halen ten anderen zoo heeft den commis Landman tot Axim op ordre van den generaal zodanige quantiteit schulpen, als hij tot reparatie van 't zelve fort ten hoogste requireerde, tot diccoda ingekogt, en gelt à 4. aam schelpen voor een Engs in goederen, zoodat die maar aan de compe een gulden Hollands komen te staan;
Aan Taccorarij zijn die mede zeer gemakkelijk te bekomen; wat nu aangaat het bezorgen en kappen van 't hout, om de schelpen tot calk te branden, hetzelve zoude ook met zeer veijnig oncosten konnen geschieden, bij aldien de compagnie op de cust van genoeg zame eijgene slaven voorzien was, 't welk nu meest door de naturellen moeten laten bezorgen. De groote oncosten dan die hier op lopen, zijn de canoaloonen, om de schelpen te halen, in brengen, dewelke vanneer de calk uijt het vaderland al vierd gezonden, evenwel niet zouden konnen gemenagieert verden,

1704

ten aanzien die calk niet als met canoas zouden konnen gelost, en naer de respective forten, al waar die benodigt was, gezonden werden, maar wanneer wij hier van de gerequireerde en verzogte jagts zoo mede van 1. à 2. roeijbarken, gelijk hier voren gezegt, voorzien waren, zoude alle de hanling en verzending daarmede konnen geschieden en zulx aan de compagie zeer veijnig komen te kosten.—

Cotton & Indigo

Wat nu aangaat het planten van cattoen en Jndigo, daartoe vinden de grond alhier bequaam, en dat die genoeg zaam voortkomt, waarvan de compagie mettertijd zeer groote voordeelen zoude konnen trekken, maar het manqueert ons alleen aan slaven, om zulx met vrugt voort te zetten.— Den persoon alhier van Curaçao gekomen en die kennisse van 't behandelen van cattoen zoude hebben, heeft aan eenige daar van tot een leermeester gediend, zoo dat zij het kunssien nu zoo wel als hij verstaan, en tot meerder voortzetting dienen wij hier mede nog wel te hebben 3. a 4. cattoen molens, om ze van 't zaad te suijveren.—

fol 442a

Omtrent den Jndigo manqueert ons personen, die zig verstaan op het behoorlijk planten, snijden op zijn tijd kloppen en bewerken etra, ook om aante wijzen, wat backen en andere machines daartoe noodzakelijk zijn, de welke dan mede van Curaçao wel dienen te komen; en uijt Holland die matrialen, die daar toe noodzakelijk zullen wezen.— Alle het welke hebbende ook schepen of jagts om 3. à 400. slaven van Fida herwaarts te brengen, ook de cargasoenen, om die aldaar te konnen inhandelen.—

---

fol. 442 - 446.

fol 442b

Sugar cane

Wat nu belangd het planten van suijkerried op deze cust, waarvan UEdct. de nodige Jnformatie vanous desidereeren te hebben, daarop gelieven haar Edgct. te weten, dat wij considereeren het

op diversche plaatzen zoude konnen voortgezet werden als eerstelijk
In de rivier Cobre off Octobre leggende een mijl benesten Oct.m. —
Fol 443a Ook in de rivier van Boutrij, en vel voornamentlijk in de rivier Bossumpra tot Chama. welke rieviere principaal in de regentijd zoo sterk afloopen, dat molens daardoor zouden konnen gaan, zonder daartoe veel slaven te emploijeeren; inde-zelve rivier van Chama leggen 2. eijlanden, de-welke eerst noodzakelijk zouden moeten in possessie genomen werden, en aldaar 2. reduijten opgeworpen, om de Inwoonders aldaar in toom te houden, dat vermits niet zeer gepoprleert, veelgemakkelijk en met veijnig moeijten zoude konnen geschieden; derhalven wij dit mede considereeren een poinct, die vel zijn speculatie meriteert, doch bevorens dit in't werk te stellen, off dat de comp.e daar van eenige vrugten zoude konnen trekken, zal der al vrij wat tijd en geld toe nodig zijn, om daar van een net calculatie te maken, en notitie te geven, wat tot het opregten van een geheel suijkerwerk, zoo van menschen, matrialen, ketels als andersints nodig zoude wezen, zulx is ons niet vel mogelijk, als niemant hier ter ceste wezende, die daar van de regte kennisse is hebbende, maar wij vertrouwen U.E.Gt. dien aangaande de Fol 443b beste Informatie zullen konnen bekomen bij de Edele Heeren van de Surinaamse sociteit, en andere Heeren in Holland, die bereijds hunne plantagien in Suriname zijn hebbende alleen konnen wij U.E.Gt. maar zeggen, op de voorschr.e plaatzen den grond zeer bequaam is tot het planten van riet, en dat de negers hier daarvan de kennisse vel hebben, maar niet om den suijker te winnen, zoodat indien U.E.Gt. resolveeren dit werk voort te zetten, het ook vel nodig zoude wezen. behalven de nodige ketels, en matrialen tot het opregten van molens als andersints ook

te zenden eenige blanken, die zulx op Suriname of elders bij der hand hebben gehad, en daar en boven een commis van experientie, om de directie daar van te hebben, in alles naar behoren te dirigeeren; vorders zouden daartoe op Fida of Angola de nodige slaven moeten ingehandelt werden, t'welk zoude konnen geschieden door 't schip dat de matrialen als anderzints hierop de custe draagte. –

Cottan

Omtrent de cattoen hebben wij U Edt. (vergeten te zeggen, het wel nodig is U Edt. ons mede zend provisioneel 100. stucke ruw leeden zijnde Breemerlinnen of vel Poolsche rollen, zoo mede quantiteit bindgaren tot het maken van de zakken tot de cattoen, als mede een soort van parsen, gelijk de volparsen, die de schepen, die ordinair op Spanjen varen, mede nemen, om de cattoen balen in de schepen te traven en persen, om de scheepsruijmte te winnen, dat wij beter oordeelen, als die in vaten te doen, t'welk in de schepen als al te volumineus te veel plaats wegneemt, ja zelven de balen, zoo die niet daar in geparst werden. –

Relations with other Europ: Nations

Dat eene goede Intelligentie met andere natien op deze custe veel tot 't welvaren en Intrest van de generale compag.e kan contribueeren, en daarom van U Edt. aan ons op 't hoogste gerecommandeert, werd aldus van ons mede zodanig aangemerkt, en hier omme is het ook onse hoogste betragtinge altijd geweest, met dezelve en wel principaal de Engelsche (als onder die wel de voornaamste) te leven in alle goede confederatie; maar hoe veijnig dat wij daarin reusseeren, en reets onse voorzaten gevordert zijn geweest, vertrouwe U Edt. des niet onkundig, en door de Heer Generael Pieter Nuijts ook van 't gunt 't zedert desselfs laatst tot 14 martij jongst, tusschen ons en haar voorgevallen is, breeder zal genotificeert werden, agtervolgens de daar van genomene resolutie annex onder N.o 2 bij de Hieo van de Heer Generaal overgaande. –

Voor 't overige kunnen wij er dit bijvoegen, dat gelijk de Heer Generaal aan U.E.Gct. bij Missive van 17 April over Engeland per het Engels scheepjen de Windhond, onder couvert van eenen dhr. Daniel van Rijssen tot London genotificeert hadde, hij van voornemen was, om de Africaensche Galey op primo Maij de reijze ad patriam te doen aanneemen, de Heeren Engelsche, die meer als eenmaal een tentame hebben gedaan, om 't riff van Ante of Taccorary in possessie te nemen, het zelve volgens bekomene Missive van den adsist.te commandant van Boutrij Robert Norré, in dato 16. April in 't dagregister geregistreert, nu verder traagende te ondernemen; dog bij ons zodanige resolutie op den 19.de genomen zijnde, als U.E.Gct. nevens deze onder dN.o 12 verd gesuppediteert, zoo zijn wij daardoor genoodzaakt geweest, niet alleen 't voorschr.e schip de Africaansche Galey, maar ook de slaaphaalder de coning van Portugal, welke volkomen gereed was, om zijne reijze per Tida dien nagt voort te zetten, te moeten ophouden, en dezelve geadsisteert met de cruijser de Carolus Secundus na derwaarts te zenden; gelijk ook den oppercommies J. vanden Brouken, nevens een genoegzaam getal militie, om zoo den Heer Galey verder iets feijtelijks tegens onse possessie aan Saconde, of Taccorary zoude willen ondernemen, geweld met geweld te keeren: dog alles zodanig afgelopen zijnde, als uijt de nevensgaande bijlagen onder dN.o 13 breeder door U.E.Gct. kan verden begrepen; waaraan wij ons in deze refereeren, zoo zijn echter niet veijnig oncosten daar opgelopen, en die wij (salve meliore) oordeelen door de Engelsche natie aan U.E.Gct. zoude moeten verden vergoed, zijnde na onze calculatie zooveel als uijt de nevensgaande reekening onder dN.o 14 U.E.Gct. verd gesuppediteert, enfin E.d.Gct. hoedat wij ons ook signaleeren, om met de voorschr.e Natie in een goede overeenkomst te leven, zoo is dog alles tevergeefs, en daar

zij eenige occasie zien, om onzen handel 't zij onder schijn van vruntschap off publico gevell te ondermijnen, geen moeite zal haar te groot zijn; zoodat met korte woorden gezegt, meer moeijte met haar, als met openbare vijanden hebben. —

En derhalven kunnen U Ed. verzekert wezen, dat het van ons departement zal blijven alle praecautien te gebruijken, die noodig zullen zijn om tegen haar aanslagen ons securr te stellen en wij nemen ten dezen opzigte de vrijheid van U Ed. nogmaals de noodzakelijkheijd der voldoe-ninge onzer petitien, zoovan manschap, materi-len als anders te herhalen, want d'E. comp.ie for-ten aan Jacconde', Commanij, en Accra leggen alle onder het bereijk vandie der Engelsche, en daarom voor alle oppresien 't meeste bloot. —

Blaauw en Baars fol 445 Met d'andere natien als Brandenburgsche, en Deense leven nog altijd in een onverschillende vruntschap, en valt ten dezen opzigte veijnig te adviseeren, als dat de laatste over omtrent twee maanden een schip hebben gehad, 't geene met slaven na St Romas zal vertrekken, van-neer dezelve zal bekomen hebben, dog daar-van is de tijd onzeker. —

Port: Schip Door 't geene d'Engelsche dan reets aan Taccorary gedaen hebben, en verder tragten te ondernemen 't schip de coning van Portugal van zijne reijze na Fida voor eenige tijd zijnde versteeken, komt alhier op den 1e en 2e Maij een canoa met brieven van Fida zoovanden commies A. Pantzer, als wel principael vande couing zelve, de inhout vande eerste dicteerde, dat hij het schip de Philippus Johannes hadde gedepecheert met een getal van 410. pc slaven, en de laatste dat indien wij den handel aan Fida gants en al voor ons met vilde gemineert zien, wij der-zelven commies A. Pantzer vandaar zoude moe-ten ligten, wijl dezelve door zijne ongehoorde brutaliteiten zoo tegen de naturellen als tegen

de coning en capt.^n zig zodanig gehaat heeft ge-
-maakt, gelijk hetzelve breder bij voorschr.^e co-
-ning zijne missives in het dagregister op de voor-
-schr.^e datum geregistreert komt te blijken, zoo-
-dat wij den Hemel dankte het voorschr.^e schip de
coning van Portugal nog niet en was vertrokken,
wijl het te beduchten zoude zijn geweest, of het
voorschr.^e schip wel ooijt zijn gerequireerde aan-
-tal slaven zoude bekoomen hebben; maar
wetende wat considerable som na zodanig schip
haar Ed.gct. van onderhoud komt te staan, heb-
-ben ook niet gemanqueert, aanstonds over dit
chapiter zodanig een resolutie te nemen als
U.E.gct. onder d.^o N.º 15 wend gesuppediteert, en ver-
-volgens den oppercommies Y. v. d. Broucke onder
zodanige ordres en Instructien op den 12. dito
met hetzelve schip na derwaarts gezonden, als
wij oordeelde met het meeste Interest van U.E.gct.
was convenieerende; ondertusschen dato den
25.^e April alhier ook bekouden quam te arri-
-veeren 't schip de Zonne door de camer claze,
mede tot den slavenhandel aan Fida gequi-
-peert, en 't welke wij na zig van alles wat tot
die reijze gerequireert is zal geprovideert zijn,
mede op 't spoedigste na derwaarts zullen la-
-ten afgaan, dog alzoo 't zelve schip volgens
gexhibeerde attestatie en hier annex onder
d.^o N.º 16 't ongeluk heeft gehad, van zijn boot
door storm aff te kappen, zoo zullen wij genood-
-zaakt zijn, om de eerste resolutie, om die van d'
Africaansche Galeij aan de cruijsser de Carolus
Secundus over te geven, te altereeren, en aan
dit schip over te geven, wijl buijten dien met in
staat is, om zijn benodigt water et.^a aan Fida
te laden, waar door zeer veele ongelegentheden
zouden kunnen ontstaan, en dienhalven ver-
-trouwe U.E.gct. dit ons doen zullen approbee-
-ren.-

1/62

fol. 454 - 461.

fol 454 d

№ 2.— Generale oncosten, gevallen op de Goutcuste van Guinea sedert p^mo Junij tot ultimo Julij 1702.—

[2 words]

		dlk.O.	E.	dlk.O.	E
2/m	Costgelt aan de respective guarnisoenen	23.	7.	3¼	
	Dito aan de coning en veltoverste van Acron	—	3.	—	
2/m	Gagie aan't guarnisoen aan Elmina en St^e Jago m^t cluij verst^e.	7.	6.	13.	
	Gagie aan 3 persoonen aan Cormantijn	—	6.	—	
	Ordonnantien der soldijen	3.	6.	3.	
	Incoop van 121. lb. tand à 8. st^e.	—	1.	3.	
	Dito van Medicamenten	—	5.	8.	
	Dito van Hoenders	—	3.	9.	
	Dito van een neegenschipper canoa	—	2	10.	
	Dito van twee groote canoas	—	3.	8.	
	Dito van diverse vivres	—	4.	11.	
	Dito van 30. K. milhio	—	1.	14.	
	voor't malen van de goutkist	—	—	8.	
	voor't veerombrengen van 3 weggelopen slaven	—	—	4.	
	voor extra arbeijtsloon	—	—	2.	
	voor Const. verstr. aan de Fant^e voor hun kermis	—		7.	
	aan dito voor het affsnijden van haar milhio	—	—	2.	
	aan dito voor vaterhalen en schoon-maken der neegen	—	—	13.	
	't lossen van de goederen uijt den drent aan Accra	—	—	3.	
	't aan boort brengen van een neegen-schippers canoa	—	—	2.	
	oncosten gem^t in't visenteeren van Mouré en Cormantijn	1.	1.	2.	
	aan Chinase voor haar const^e op mijn intrede	—	6.	—	
2/3 p^r	slaaplakens aan clr. en overledene	—	1.	7.	
	Canoa en roeijloon	1.	4.	6¼	
	't huijshouden van de Heer Generael	—	2.	8.	
					43.6.2½

Transportere 43.6.2½

1702

P.r Transport 43. 6. 2½

Generale onkosten gevallen op de goutcuste van guinea sedert p.mo Aug. tot Ult.mo Sept. 1702. – [2 weeks].

		Mk. O. E.	Mk. O. E.
2/m	– Costgelt aan de guarnisoenen	22.–.9.	
2/m	– gagie als booven	13.3.14.	
	Ordonnantien der soldijen	–.7.13½	
	Jncoop van medicamenten	–.1.15.	
	d.o van een Jugte vell	–.–.4.	
	d.o van een canoa	–.1.–.	
	d.o van 256000 p.s struijken milio à 1. E. = 1000	2.–.–.	
	d.o van verversing voor de scheepen d'Orent en Beschermer	–.4.–.	
	d.o van vaerkens en schaapen voor d.o	–.3.3.	
	d.o van booter, ham en gerookt vlees	–.2.8.	
	d.o van ½ aam olij de Palm	–.1.8.	
	d.o van hoenders	–.1.–.	
	d.o voor 't geene dat geroofd is door de rinedoors bij versending van goet nae de comptoiren, best.d in 10. slaaplakens en halve guineer	–.1.8.	
2 p.s	scheepsgifften aan Fantijnse	2.1.–.	
	oncosten gedaan in 't visenteeren van de comptoiren Commanij Chama en de revieren	2.–.–.	
	aan de heeren Cleijtens en Bartels voor mijn intreede aan de Cless.s van de per, negotie, militaire en treijns volkeren etc.a	–.1.12. 1.1.–.	
18 p.s	slaaplakens aan cl.r en oveel.	–.1.2.	
	canoa en roeijloon	3.2.6¼	
	't huijshouden van de Heer Generael	–.4.8.	49.5.14.

Generale onkosten, gevallen op de goutcuste van Guinea sedert p.mo Oct. tot Ult.mo Nov. 1702. – [2 weeks].

2/m	– costgelt aan de guarnisoenen	24.1.7½	
	ordonnantien der soldijen	–.7.3.	
	Jncoop van 3 vaten meel	–.3.–.	
	Transporteren	24.11.10½	92.11.16½

	Mk. O. E.	Mk. O. E.
Per Transport	24. 11. 10½	92. 11. 16½
dito van een elffscheppers canoa	1. 2. –.	
dito van 't schip de Victoria	5. 2. 12.	
dito van 3½ aamen wijn	–. 3. 12.	
dito van een hoed met pluijmen aan de vorst Zaaij gesonden	–. 1. –.	
dito van een goutlakens paar à fl. 36. aan d°	1. 1. –.	
dito van een kelder gedisteleerde vateen	1. –.	
aan 2 negros nae Akanij	–. –. 7.	
100. bb. bospolver p^r^ consz. aan Cormantijn	–. 3. –.	
't lossen van de J. Jacoba aan Accra	–. 3.	
't roeijen van 't schuitop den berg Ancober	1. –.	
3 e. roodlaken aan capt^n^ Affini aan dessine	–. –. 12.	
18 K^ns^ nederl. Brandewijn aan dito	–. –. 6¾	
aan de negros van 's Accondé vereert	–. 1. ¾.	
verv. voor den Agent, Beschermer, Pijnenburg en Neptunis	–. 7. 9.	
oncosten op 't maken van 't cont^r^ aan Ancober	–. 6. –.	
aan de swarte sloeproeijers	–. 1. –.	
aan de maakelaars en capt^n^ aan 4 x in 5 laakens paanen met gout gebordeurt	–. 5. –.	
aan vrouw van dito	–. 2. –.	
voor 't naaijen van paanen	–. –. 4.	
aan d'Adomse coning Aldo tot voorts^g^ van de negotie	–. 4. –.	
aan Jumeerze Caboc^rs^ verzoekende aldaar een fort te moogen hebben en een prince vlagge	–. 1. –.	
aan Commanij'ze, 't Jnffers'en d'Akaniste Lantschappe voor 't passeeren naar Agsiente, en tot beveijlinge der passen	1. 2. –.	
16 p^rs^ slaaplakens aan Akr. en overledene	1. –.	
canoa en roeijloon	4. 3. 15¼	
't huijshouden van de heer generael	–. 6. –.	44. 5. 12
Transporteren		138. 1. 13½

4558

1702-03

Per Transport 138. 1. 13½

Generale onkosten gevallen op de goutcuste van Guinea sedert primo December 1702 tot ultimo januarij 1703.—

[2 inserts]

2/m	costgelt	23. 1. 9 1/4
2/m	gagie	12. —. 2.
	ordonnantien der soldijen	2. 4. 7.
	Jncoop van 96 k. milhio à 1. 6.	—. 6. —.
	d° van 48 hoenders	—. —. 10.
	d° van 3 halffaamen wijn en andere proviſien etra	—. 6. —.
	d° van 1/4 booter	—. 1. 12.
	d° van compt^rs schoeften	—. —. 3½
2 p^s	ijzere staaven aande Fantijnze voor't roz^e van haar milhio	—. —. 4.
	't lossen van 't jagt opmeer	—. —. 9.
	't aan boort brengen van hout aan chama	—. 1. 14.
	onkosten door de heer Fiscael en opper-Koopman voor haar reijse naar elmina tot beslissen van daar gerese ongel^os	1. 4. —.
	aan chinase caboc^rs en sold^ten die met de heeren sijn geweest	2. 6. —.
	Nieuw Jaars gifften aan mes^rs van de per en negotie	—. 2. —.
	d° aan militaire hieren op St Jago	—. 1. 8.
	d° aan chinase caboceers	—. 1. —.
	d° aan sold^ten en jonge manschap	—. 4. —.
	aan die van Junnor^e voor assistentie in't reclameeren der gevangene	—. 6. —.
	aan caboc^rs Accafinni ges^eu en kooste-lijke zeij de paan en voor sijn hoere	—. 1. 8.
	aan 't Jufferz^e en Accanisten, om vrij doortogt voor d'Jnquiraze te ver-schroeren	—. 6. —.
17 p^s	slaaplaken aan elle. en overledene	—. 1. 1.
	't binden der boeken	—. 1. —.
	canoa en roeijloon	3. 5. 11 3/4 50. 7. 3½

Transportere 189. 1. —.

1703

	dlk. o. c.	dlk. o. c.
Per Transport		189. 1. –.

Generale onkosten van de maanden Febr. en Maart 1703.

[2 words]

2/m – costgelt	23. 6. 1½	
ordonnantien der soldijen	4. 6. 15	
Jncoop van 3 vatespeck	–. 3. –.	
d° van 3 K. olijff olie	–. 2. 4.	
d° van wit Broot	–. 1. 4.	
d° van 30 k. milhio à 1. E.	–. 1. 14.	
d° van 1600 lb. reijst à ½ st.	–. 1. 4.	
d° van 130 Hoenders	–. 2. 5.	
d° van 64000 struijken milhio 16: t/1000	–. 4. –.	
arbeijts loon van 50 balcken uijt het Boutrouse bos te halen	–. 2. 8.	
fol: 456a t aan boort brengen van 3 ladinge branthout aan Chama	–. 2. 12½	
16. p^s slaaplakens aan dr. en overleedene	–. 1. –.	
canoa en roeijloon	3. 6. 5½	35. 1. 9½

Generale onkosten, gevallen op de gouteuste van Guinea sedert

[2 words]

p^mo April tot u^mo Maij 1703. –

2/m costgelt aan guarnisoenen	22. 1. 7.	
2/m – gagie aan dito	11. 1. 3.	
ordonnantien der soldijen	1. 3. 12.	
Jncoop van div^e provisie voor de tavel	7. 6.	
d° van 3 stukken zijde stoff tot paa-nen	–. 2. 12.	
d° van een fluweele paan	–. 2. 8.	
d° van een anker voor de J. Jacoba van een engels conings capitain	–. 1. 8.	
d° van 70 Hoenders	–. 1. –.	
d° van een elfscheppers canoa	–. 2. 8.	
d° van 100. K. milhio à 1. E.	–. 6. 4.	
aan div. cab^ns en opperhoofden van Aquamboe vereert m^r coopm^n	2. 1. 9½	
aan d'Kronse veltoverste vereert 2 gr. en 2 kl. perpetuanen	–. –. 12.	
Transportere	36. 27. 89½	224. 2. 9½

1703.

		dlK.O.C.	dlK.O.C.
	Per Transport	36.27.89½	224.2.9½
	aan den coning van Aquamboe verëert voor 't beweren van 't contract met hem gemaakt in coopm^e 23^en	1.-.-	
	costgelt aan sloep en canoa roeijers	-.5.-	
	aan een melat voor een brief n. Accra	-.-.2.	
	aan Coning van Commanij voor 't weder-brengen van 6 weggelope slaven	-.1.8.	
2. p^c	perpetuanen – onder meerder quantiteit coopmanschappen na ctr^m,		
3. "	slaaplakens — en Commanij gesonden en is dit door de Limedoors gestolen	-.-.13.	
	voor gout sackies	-.-.4.	
50. lb.	bospoeier aan Cormantijn per cors. voor ½ jaar	-.1.8.	
	't aan boort brengen van 2 ladinge branthout in de Kept^e aan Clama	-.1.8.	
19. p^c	slaaplakens aan dlr. en overledene	-.1.3.	
	aan een capt^e van een Engels oorlog-schip voor de dienst aan d'J. Ja-coba gedaan die sonder anker drifftig was geraakt	-.4.-	
	canoa en roeijboon	4.-.3¼.	
4/m –	huijshouding van de Heer generael	1.-.-	48.-.10¾

generale onkosten, gevallen o/o de goutcuste van guinea sedert primo Junij tot ult^mo July c^t 1703.—

[2 mds]

2/m –	costgelt aan 't guarnisoen	23.-.12¾	
	aan ordonnantien der soldij	1.-.2.	
	Jncoop voor 80 hoenders voor de tafel	-.1.4.	
	d^o aan een vijfschepps canoa	-.-.14.	
	d^o van twee d^o 11 d^o canoas	-.7.-	
	Jnkoop van 2 vierendeels booter	-.3.8.	
	d^o van ham rookvlees, rijn, d^o	1.4.8.	
	op de reijse van de heer generael de heer fiscael en de heer Pollnae Cabo cors onkosten gevallen	-.1.-	
	Transportere	25.16.48¾	272.3.5¼

1702

		Mk. O. E.	Mk. O. E.
	Per Transport	25. 16. 48¾	272. 3. 5
	aan de diijnze soldaten welcke met de Heer generaal naar ct x im zijn gereest, als aan diverse grooten deser landen, om haar te disponeeren tot onse assistentie in cas van vijandlijke landinge		3. 6. 8.
	In t huijsh.n van de heer Generaal en Heer Fiscael op ct x im		—. 3. —.
	aan de sieke slaaven		—. —. 3.
	de swarte 8 mits		—. —. 4.
	maaken van gereetschappen tot het planten van cattoen		—. —. 1.
4 d.n	meten aande Fantijnse voor t snijen v. milhio		—. —. 2.
1. p.e	ijzere staaff tot het maaken van gereetschap tot het planten v. cattoen		—. —. 1½
	de bedienders van Brandenb. terwijl gemelde heer generael aldaar is geweest, om een contract met voorn. comp.e te maaken		—. 3. 8.
	canoa en roeijloonen		1. 7. 15.
	aan t huijshouden		—. 6. 8.
17 p.e	slaaplakens aan dr. en overleedene door generaal opgegeven		1. 1. —. 35. —. 4

Generale onkosten, gevallen op de goutcuste van Guinea sedert [1 maal] p.mo Aug. tot ult.mo Sept. 1703. —

2/m	costgelt aan t guarnisoen		23. 4. 4½
2/m	gagie aan dito		10. 7. 12.
	ordonnantie der soldije		7. 3. 13½
	Incoop van 80000 struijk milhio à 1½ E. t 1000		—. 7. 8.
	d.o van 80 hoenders		—. 1. —.
	aan een affgesant na Offra		—. 4. —.
	aan Pieter Pasop op de reijze na t Juffer		—. 2. —.
3	scheepsgiften aan de Fantijnse		3. 1. 8.
	voor t rosaren der weege aan d.o		—. —. 8.
4	potten olij de Palm aande Christina		—. —. 6.
	aan de Cormantijnse vereert		—. —. 13.
	Transportere	47. 1. 9.	307. 3. 9½

1703-04

		Mk. G. G.	Mk. G. G.
	Per Transport	47. 1. 9.	307. 3. 9½
47a	't aan boort brengen van eenige artillerij	-. -. 13½	
	50 lb. Bospolver per cons^z.	-. 1. 8.	
	't aan boort brengen van eenige goederen van de Valck en clrent	-. -. 14.	
	't repareeren van 's comp^s fortaan com^e manij	-. -. 3.	
	aan capt^n Ceccafinni voor 't doen van 't effectueeren van 't france fort aan clsiné	1. 5. -.	
	aan de coning van groot clrdra om de negotie aldaar te stabileeren	2. 3. -.	
9/m	costgelt aan de coning van groot Ommanij	1. 1. -.	
	canoa en roeijloon	4. 4. 10½	
19 p^s	slaaplaken aan de m^rs en overledene als jongebore kinderen	-. 1. 3.	57. 3. 13.

Generale oncosten gevallen op de goutcuste van Guinea sedert p^mo
[2 vels] Oct. tot ult^mo November a^o 1703. –

2/m	costgeld aan 't guarnisoen	23. 7. 4½.	
	ordonnantien der soldijen	-. 6. 13.	
	Ingecoop van een canoa	-. 1. 12.	
	d^o van 31 K. millio à 1½ C.	-. 3. -.	
	d^o van 3 aamen olij de Palm à 1 O.	-. 3. -.	
	d^o van 2 vate meel	-. 1. 14.	
	aan 't volck op de boot	-. -. 3.	
3. p^s	ijzere staaven aan Fantijnse	-. -. 5.	
	't maaken van een goutkist	-. 1. -.	
8. d^rs	prince messen aan de Fantijnse	-. -. 2½	
	aan heer Generaels dienaer	-. 1. -.	
22. p^s	slaaplakens aan clr. en overledene	-. 1. 6.	
	aan canoa en roeijloon	3. 4. 6¾	30. -. 2¾

Voor de Heer Generael opgegeven voor extraordinaire onkosten 34. 4. 3.

Generale onkosten gevallen op de goutcuste van Guinea, sedert p^mo
[2 vels] December 1703 tot ult^mo Jan. 1704.

Transportere 429. 3. 12¼.

1703-04 dlk.O.E. dlk.O.E.

Per Transport 429.3.1.

2/m – costgelt aan de guarnisoenen 22.7.12.
2/m – gagie aan d° 8.-.1.
costgelt aan verscheide Portugeesen 2.2.½.
Buijtgelt aan 't volck van de Carolus
voor 't opbrengen van een Portugees 3.3.13½
ordonnantien der soldijen -.5.2.
2/m – gagie aan 't volck op de Neptunis
in Junij 1703 verstreckt, en is die
tijt vergeten te passeeren -.3.12.
Incoop van zout en alij -.-.12.
d° van een koebeest tot verversing van
't volck op de Carolus -.2.-.
Fol 457 b
Incoop van een vlag voor Cleera -.1.11.
d° van een negenscheppers canoa -.2.12½
d° van 50 K^s milhio à 1½ C. -.4.11.
d° van 208 hoenders -.2.12.
d° van provisie voor de tavel 1.6.14.
d° van 2 p^t vlees -.4.-.
onkosten gevallen in 't visenteeren
van de beneden comptoiren -.7.5.
50. lb. Bospoluer voor Consz. aan Cormantijn 1.8.
5. p^s ijzere staaven soo aan Cormantijn
als Cleera p^t Consz. -.-.8½
2. p^s. Haarl. Lijnwaat } voor vaterhaelen
6. k. Brandewijn } aan Cormantijn -.11.
voor bergloon van de boot -.-.9.
aan d'Opzanze vereert -.1.-.
't maken van capmessen -.-.4.
div. nieuwe Jaarsgiften 2.-.-.
18. p^s slaaplakens aan clr. en overleedene 1.2.
canoa en roeijloon 4.3.½.
't huijshouden van de heer generael
4/m . . 1.4.- 51.4.1½

1704 Generale Onkosten, gevallen op de
[2 maals] goutcuste van Guinea sedert p^mo
Februarij tot ult^mo dlaart 1704.-

2/m – costgelt aan de guarnisoenen 22.4.-

Transportere 22.4.- 480.7.13½

1704

		dlk. G. G.	dlk. G. G.
	Ter Transport	22. 4. –	480. 7. 13 3/4
2/m –	gagie aan d:era	1. 5. 1.	
	aan 4 perzoonen aldaer verstrekt	2. 2. –	
	ordonnantien der soldijen	4. –. –	
	Incoop van koebeesten en schaepen voor de Carolus en d'Elmina	2. 1. 3.	
	d:o van 524 pt vlees	–. 4. 1½	
	d:o van een vlag	–. 1. –	
	't maken en gaeren van d:o	–. –. 8.	
	't binden van de boeken	–. 1. –	
	't aan boort brengen v. limoenzap	–. –. 3.	
2. pt	scheepsgiften aan Fantijnsze	2. 1. –	
	't affhalen van goederen uijt Opmeer aan d:era	–. 1. 4.	
20. pt	slaaplakens aan Mrs. en overledene	–. 1. 4.	
	canoa en roeijloon	3. 2. 7½	
	't huijshouden van de Heer generael	–. 1. 10¼	39. 2. 10¼

fol 465a

Generale onkosten gevallen op de goutcuste van Guinea sedert p:mo April tot ultimo maij 1704. –

2/m –	costgelt aan de guarnisoenen	21. 6. 2.	
2/m –	gagie aan dito	10. 3. 10.	
2/m –	d:o aan 't volck op de Valck	1. 1. 13.	
	aan corporaal vithoft verstrekt op sijn gagie	–. 2. –.	
	ordonnantien der soldijen	3. 4. 15 3/4	
	Incoop van provisie	–. 6. –.	
300 lt	zout aan dito	–. –. 8.	
	van een Scheepers canoa	–. 1. 2.	
	't maaken van vlaggen	–. –. 12.	
	aan een affgesant nae Accany	–. –. 3.	
	't veerbrengen v. een veggelope slaad	–. –. 4.	
7 pt	ijzere staaven pt consz. aan dncobeë	–. 11½	
56 k.	Brandewijn pt vereering aan vasas, oldoms en andere	–. 1. 5.	
	canoa en roeijloon	1. 6. 8¼	
22. pt	slaaplakens aan Mrs en overleedene	–. 1. 6.	
	't huijshouden vande Hr Generael	1. –. –.	41. 8. 4½
	Transportere		561. 7. 12½

1704

MK. O.E. MK. O.E.
561.7.12

Eer Transport

Generale Onkosten, gevallen op de kuste van Guinea 't seedert p^mo Junij tot ult^mo Julij 1704.

[2 werds]

2/m -	costgelt	21.3.11½
	ordonnantien der soldijen	-.3.2½
	ingecoop van 84 hoenders	-.1.4.
	door de Heer Pole in oncosten geb^t voor sijn reijse na Axim	-.2.-.
	't weerbrengen voor 2 weggelopen slaven	8.
	't schoon maken van Fantijnse negen	-.-.4¾
	't passeren der chilkio aan Fant.^se	-.-.2
	aan Fant^se voor haar Kermis	-.-.7¼
20 lb.	bospoer aan de komst van de Heer Fiscael aan Cormantijn verschoten	-.9¾
	't lossen van coopmanschap aen Bercoe	-.-.5½
4. p^ces	Kostelijke panen aand' opperhoofden van d'Inquira tot voortzetting van negotie tot volg. resolutie van Raat	1.-.-.
4. p^ces	swarte hoeden met roode linten en gout carelsell	-.2.-.
1. p^ces	schoon verguet spiegel met een gedam^t pant	-.2.8.
12. e.	rood laaken voor 4 panen aan minder hoofden	-.2.4.
½ ms.	cloet coraal aan dito	-.2.8.
4. ank.	Brandewijn	-.1.8.
	cabricten, hoenders en andere mont-kost bij haer verteert	-.4.-.
	aan Akimsze coopluij voor deselo regale, aan haar als haar principale	2.6.12
fol 458	aan de connigine van Ctgonna vereert tot voortzettnig van de negotie aan Bercoe:	
½ ms.	fijn coraal	-.2.8.
1. p^ces	zijde paan met goude bloemen	-.2.-.
2. ank.	Brandewijn	-.-.12.
	Transportere	28.5.35¼

		Mk.	O.	G.	Mk.	O.	G.
	Per Transport	28.	5.	35/4	561.	7.	12/2
	aan Cusiguou, eerste Caboceer van Cloonna tot d° vereert :						
1. p^ce	zijde paan met goude bloemen			–		2.	–
1. "	fijne snaphaan			–		1.	–
2. Ak.	Brandewijn			–		–	12.
	aan Coning van Cloonamboe tot voortzetting van negotie aan dcra :						
1. p^ce	rotting met een goude Knoop			–		2.	8.
1. "	fijne snaphaan			–		1.	–
1. "	Koebeest aan Carolus tot verversing			2.	–		
	canoa en roeijloon			4.	5.	6/2	
21. "	slaaplakens p^ce Conss.			–		1.	5.
	t huijshouden vande Heer Generael			–	3.	14/4	35. 3. 1.
	Generale Onkosten, gevallen op de Custe van Guinea sedert p^mo Aug. tot Ult^mo September 1704. –						
2/m –	costgelt aande guarnisoen			25.	1.	1/6	
2/m –	gagie aan dito			8.	7.	13.	
	ordonnantie der soldije			4.	3.	8/2	
	canoas en roeijloon			3.	7.	19.	
	twee scheepsgiften aan Fantijnsze			2.	1.	–	
6 K^n	Brandewijn aan dito			–	–	2/4	
	van 't onderhouden van een Enter-loper capt^ce			–	6.	–	
	voor 't marlen van een gouthist			–	–	8.	
	voor lossen van coopmanschap op de Buijten comptoire			–	3.	2.	
	voor laaden van water en brant-hout aan Chama			–	3.	3.	
	aan een neger vereert voor't adver-teeren van de komste der Francen tot dncober			–	1.	–	
	voor't opbrengen van de Barque d'Driffioen.			–	1.	14.	
231. lb.	bospolver verschoten aan dcra wegens de fransze aldaer			–	6.	14.	
5300. p^ce	yanez ingeroept voor de slaaven			1.	1.	15.	
	Transportere	43.	10.	98 11/12	597.	21	3/2

1704. dlk. O. E. dlk. O. E.

3er Transport 43. 10. 98 1/2 597. 2. 13 1/2

1 – nieuwe 11 scheepers canoa –. 3. 8.
aan Jncoop voor 2 vierendeels
- booter voor d' Heer Generael –. 4. –.
d° van twee vleskelder met ged°
wateren voor d° –. 5. –.
d° van hammen, roockvlees, kaasen,
wijn en bier extra 't zedert het
aanwesen van de Heer generael
alhier successievelijk ingekogten
nog niet is gedeclareert –. 7. –
fol. 458 2. p^r Koebeesten aan de carolus op zijn ver-
- treck ad Patriam –. 4. 8.
23. p^r slaaplakens per consz. op de Buijten-
- comptoiren –. 1. 7.
op de Cabes van een roeijer –. 1. 8.
aan de commanisze tot condolentie
van haar overleden coning Tekiankan 1. 4. –.
voor een nieuwe goude Kroon aan
desen succedeerende koning
Tekki Cloddico 1. 2. 8.
voor een goutlakensz paan van 15 Ellen
met zijde voeringe aan dito –. 6. –.
voor een d° paan van 12 Ellen
aan de broeder van dito coning –. 4. –.
aan Takkararisze voor 't besorgen
van schelpen, om kalck te maken
tot voortgang van 't nieuw Bouw-
- werck 3. 6. 2.
aan allijnze van dien 2. 1. 14.
aan Cxi'nsze voor 't besorgen van
balcken en plancken tot dien 2. 4. –.
aan Chamaaze voor 't continueel be-
- sorgen van calckhout 3. –. –.
diverse vereering aan de timmer-
- luij, smits, metselaers, Klipsteen-
- houwers en d° brekers, als ook de
slaaven, die daaraan werken van
dien 3. –. –.
d° aan verscheijde, die 't hout, schul-
- pen en Kalck van de buijten-
comptoiren haelen 1. 4. 8

Transportere 44. 2. 1 1/2 597. 2. 13 1/2

	Mk. O. E.	Mk. O. E.
Per Transport	74. 2. 1 11/12	597. 2. 13 1/2
voor 't huijshouden van de Heer Generael	4. –.	74. 6. 1 11/12

Generale Onkosten van de Maanden October en November 1704. –

[2 werks]

2/m	Costgelt aande guarnisoens	25. 7. 2.
	gagie aan 't volck op 't jagt de Valck	1. – .13.
	Ordonnanties der soldijen	2. 2. 3.
	canoa en roeijloon	5. 2. 15/4
	ijncoop van 140 K^en zout voord. slaven	–. –. 8.
	d^o van 7560 K^en ellikio	1. 2. 6.
	d^o van 3 elffscheppers canoas	1. 2. 6.
	d^o van een sloep	–. –. 8.
	voor 't maken van vlaggen	–. –. 14.
	voor garen tot d^o	–. –. 9/2
	aan Fidaasze Kimadoors	–. –. 8.
	aan eenige ctkinne Neegers	–. –. 8.
	voor 't weerbrengen van een weggelope slavin	–. –. 4.
	op de vojage van de Heer fiscael en d' H^r Fole na ctxinn	–. 5. –.
	p^r verteert aldaar	–. 5. –.
	voor 't laden van Calck hout aan Chamā	1. 7/4
	voor 't vaeter brengen aan 't jagt Elmina t'ctcra	–. –. 7.
100 lb.	bospoluer voor jaarl^e consz. aan cormantijn	–. 4. –.
20 "	dito verschoten op 't vertreck van de Heer fiscael	–. –. 12 3/4
	p^r dito heer vertr. aldaer	–. –. 14
64 K^en	N. Brandewijn aan Fantijnse om haar te animeeren tot onse assistentie tegen de Fransozen	–. 1. 8.
	voor speijs aande slaaven voor haar vert. na Curasau	–. –. 5.
	spend. op de croning van de coning van Commanij	–. 4. –.
22. p^r	slaaplakens p^r consz. op de buitencomp^t	–. 1. 6.
	't huijshouden van de Heer Generael	–. 4. –. 41. 2. 4 3/4
	Transportere	713. 2. 20 2/12

1704-05

dlk.O.C. dlk.O.C.

Per Transport 713.2.20½

Generale Onkosten, gevallen
op de goutcuste van Guinea
seedert p^mo Decemb^r 1704 tot
[2 maeden]. ultimo januarij 1705.–

2/m– costgelt aan 't guarnisoen 28.6.5.
2/m– gagie aan dito 11.2.13.
ordonnantie der soldijen 8.4.3¾
Ingcoop van de Mariänen 6.–.–.
d^o van 3 negen scheppers canoas –.7.4.
d^o van een 7 dito –.2.4.
d^o van een 5 dito –.1.8.
d^o van zout –.–.4.
diverse Nieuwe Jaars gifften 2.–.–.
arbeijts loon aan een metselaer –.2.4.
't rosaren van Milhio aan Fantynze –.–.4¾
aan de scherprechter voor 't doen
van Executie van 2 mördenaars –.8.
't binden van boeken –.1.–.
25 p^ce slaaplakens aan cl^ns en overledene 1.9.
canoa en roeijloon 5.6.9½
2 jaar vasch loon –.6.–.
Huijshouden vande heer Generael –.6.–. 66.–.13.

1705

Generale Onkosten, gevallen op
de custe van Guinea sedert
[9 maeden]. p^mo Febr. tot ult^mo Maart 1705.–

Costgelt der guarnisoens 14.6.2.
Ingcoop van rieten tot d'charra-
-ge canoos –.–.5.
aan Cormantijn verstreckt op hun
reeckening –.6.8.
Ingcoop van 1 seven scheppers canoai 1.12.
14000 K^ce chilhio à 1½ E. 70 K^ce 2.2.12.
140 " dito à 2 E. 70 K^ce –.2.8.
Onkosten gedaan voor 47 mans,
dewelke genomen geweest zijn van
de Fransen met het schip genoemt
de Margreta Christina en tot Texij
aan Lant geset –.3.4.
Transporteren

1705

MK.O.E. MK.O.E.

Cer Transport 18.7.3. 779. H. 1/6.

f. 460a

96. K^n Brandewijn aan de Naturellen
onder 't fort van Cormantijn omons
te adisteeren tegens d^o fort —.2.4.
aan d'Angonnase deselve te be-
-vreedigen —.4.—.

25. lb. Bospoeier voor de Wel Edele comp^s schee-
-pen, als oock op de Komste vande
Heer Generael alsdaar verschoten
aan Chama —.—.12.
voor 't loosen en laden van de comp^es
scheepen op de Buijten comptoiren. 3. 2 1/2
voor 't laeden van kalck, brantkout
en waeter in de schepen tot Chama 5. 3 3/4
1 v^t meel ingekoogt voor des Heer generael^s
huijshouding —.1.—.
canoa en roeijloon 1.—.13.
24 p^s slaaplakens tot consz. op de Buijte-
comptoiren —.1.8. 22.1.14 1/2

Generale Onkosten, gevallen op
de Custe van Guinea vedert p^mo
[2 maeds] aprill tot ultimo Maij 1705.—

2/m — costgelt aan de respective Equam-soenen 24.—.2 1/2.
2/m — gagie aan dito en schepen 17.5.1.
aan Amoe over 't maken van
palliabres met etgonna —.2.—.
deie expresse naer Fida —.—.12.
Jncoop van 17000 slaaplakens 55.—.—.
d^o vandiverse coopmanschappen 19.1.2/4
voor soo veel op den Jncoop vande
barcq de twee cloven is te kort
gestelt —.2.—.
Jncoop van diverse provisien voor
d'Heer generael 5.2.11.
d^o door de Heer Pol en Rade-
-macher in absentie v. deze 2.—.—.
d^o van olie de Palm —,28— —.1.2.
d^o van 2 K. zout —.—.4.

Gramporteren 122.13.34 3/4 801.5.15 4/6

1705

		cMk. O.E.	cMk. O.E.
	Per Transport	122. 13. 34 3/4	801. 5. 15 1/2
	ordonnantien der soldijen	3. — . 11 1/2	
16. p.c	slaaplakens p.c. consz.	— . 1. — .	
	't Huijshouden van de Heer Generael 't zedert ult.mo Jan. tot ult. Maij 1705	4. 5. 4 1/2	
	d.o van de Heeren Raden voorn.t	— . 7. 7 3/4	
	canoa en roeijloon	3. 2. 3 1/4	135. 7. 13 3/4

fol. 460 r.

generale onkosten van de [2 maande] maanden Junij en Julij A.o 1705.

2/m —	Costgelt aan de rep.e guarnisoenen en vier maanden aan die van Elmina, Cormantijn en Zacconde	41. 6. 11.
2/m —	gagie extra aen de guarnisoenen van Elmina en ordin.e aen Cormantijn	7. 1. 2.
	ordonnantien van ziekgelt et.a	2. 3. 10 3/4.
24. p.c	slaaplakens aen de patienten	— . 1. 8.
52. K.en	Nederl. Brandewijn aan de Cormantijnse ten tijde de Fantijnse de passen hadden geslooten	— . 1. 3 1/2.
3. p.c	ijzere staaven aan de Fantijnse voor het rosaren derwaerts	— . 4 3/4.
2. "	Expresse slaaven nae Fida met brieven alsmede canoa en roeijloonen	7. 2. 1.
	Ingecoop van 53. p.c prince zaijen à	2. 2. 2.
	d.o van 12 d.o laken à 3 ellen 7/8	— . 2. 4.
	d.o van 143 p.c kleijne perpetuanen à 14 pb.	2. 4. 6 3/4.
	d.o van bospoeier 662 lb. per 30	2. 3. 13 1/4
	d.o van 50 d.o canneesen à 4 p.E.	1. 4. 8.
	d.o van 79 lb. vlees à 8 lb. 1 E.	— . — . 10.
	d.o van 34 3/4 Kisjes milhio à 1/2 E.	— . 3. 4.
	d.o van 140 K.en zout à dito	— . — . 4.
	d.o van 512 olij de Palm à 12 E.	— . 3. — .
	d.o van 8815 K.en gort à 1/2 E. 70 k.	1. 5. 1.
	d.o van 4940 " milhio à 1/2 E.	— . 6. 9
	d.o van 897 lb olij de Palm à 12 E.	— . 2. 5 1/4
	Transportere	65. 48. 10 8/4	937. 5. 13 5/12

1705

	dlk. d. e.	dlk. d. e.
Per Transport	65. 48. 108½	937. 5. 13 5/12
d° van 2057 lb. greijn à 1. E. 100. lb.	— . 1. 4½.	
d° van 967 rollen tobacq à 8. E.	60. 3. 8.	
d° van 1670 gl. armringen à 16 p E.	— . 6. 8.	
d° van 84 lb. allerh. guispell à 8 p E.	— . — . 10.	
d° van 18570 K. gort à 1½ E.	3. 3. 3.	
d° van 900 lb. stockvisch à 2½ E. p^r c^to	— . 1. 6½.	
d° van 4 p. otten olij de Palm	— . — . 12.	
d° van 16 vaten met ijser beslag	— . 1. 8.	
d° van een anker wegende 750 lb.	— . 2. — .	
't Huijshouden van de heer generael	1. 1. 4.	
Jncoop van 5 groote canoas	2. 7. 8.	141. 1. 11¼

zal 461a

Generale onkosten, gevallen op de goutcuste van Guinea sedert 2mo dito tot ult^mo Sept. 1705. —

[2 maands].

2/m —	costgelt aan de guarnisoenen	28. 1. 6.
2/m —	gagie aan dito	8. 2. 4.
	canoa-en roeijloon	5. — . 7¼
21. p^s	slaaplakens aan de clr.	— . 1. 5.
	— 't marlen van de goutkist	— . — . 8.
158 lb.	bospolver p^r consz. aan d'Houré en Cormantijn	— . 4. 12.
24. "	dito op d'Annemaboese verschoten	— . 11¾
2. —	scheepsgifften aan de Fantijnsze 2	1. — .
	Jncoop van provisie voor de Africaanse Galij	— . 1. 7½
d°	van dito voor de Christina	— . 3. 14.
d°	van dito voor de heer generael	— . 7. 8.
d°	voor 5 aamen olij de Palm	— . 2. 8.
d°	van 1 vijff scheppers canoa	— . 1. — .
d°	van 1 elff — " — dito	— . 3. 4.
d°	van olij voor de wagt	— . — . 2.
	voor 't naaijen van goutzakjes	— . — . 1½
	Jncoop van ½ aam Limoenzap	— . — . 14.
	't Huijshouden van de Heer generael	1. 7. 6.
	ordonnantien der soldijen	8. 7. 12 58. — . 3.

Transportere 1136. 7. 11 2/3

1705

cllK.O.E. cllK.O.E.

1136.7.4 2/3

Per Transport.

Generale onkosten, gevallen op de goutcuste van Guinea sedert pmo October tot ultmo November 1705. — [2 maals]

2/m	-	costgelt aan de guarnisoenen	31.3.2.	
2/m	-	gagie aan dat van Zacconde	-.1.9.	
2/m	-	dito aan 't volck van d. Crent	2.6.9.	
2/m	-	dito aan dito vande W. Caen	-.7.10.	
2/m	-	dito aan dito v. d twee chirurgijnen	.6.1.	
15. pcs		slaaplakens aen patienten	-.-.15.	
		Jncoop van 9 schepperscanoa	-.2.12.	
		dto van 1 canoa v. d. Christina	-.-.10.	
		dto van verversing voor dito	3.4.11.	
		dto van dito voor Pijnenburg	-.6.6.	
		dto voor Jammes voor d. Crent	-.-.9.	
		dto van koenders voor d. V. Caen	-.-.7.	
25 lb.		Boopoloer per Conoz.	-.-.12.	
3. pcs		Zaijen aan de coning van Saboe voor een Kermisgifte	-.3.-.	
48. kan		N. Brandewijn aan de coning van Saboe voor dito	-.1.2.	
		aan de coning van Crudron voor vereeringe	-.3.-.	
		voor't transporteeren van coopmanschappen nae en slaven v. Ponny	1.1.4.	
		voor't naaijen van een nieuwe vlag	-.4.	
		canoa en roeijloon	5.-.9½.	
		de tafel van de Hr Generaal	-.6.4¾	
		dito van de Heer oppercoopm. presidt	-.2.8.	
		ordonnantien der soldijen	5.-.13½	
		Jncoop van 24 kisjes slaaplakens à 2.0.	6.-.-.	
		dto van smeekolen	1.-.-.	
		dto van verversing voor de chirurgijnen aenen	-.3.10.	
		dto van 32 Zaijen à 14. E.	3.4.-.	65.4.8¾
			Monteert	1202.4.4 5/12

fol 461 b

Geextraheert uijt verscheijde oncostboeken, berustende ten comptoire Generaal ni't Casteel St Jeorge d'Elmina, desen ultmo April 1707.— bij mij

P. Engelgraaff Robberts als
P. Boekhouder generaal

fol. 463 - 464.

Generale Cassa.

Debet

				elk. G.	G.	
1702						
Maert	ult^mo	aan't restant sode Ed^e Heer Dir. Gen. Wilhelm de la Palma heeft overgenomen	427.	—	15 5/8	
Meij	d^o	aan de verhandeling	111.	6.	12 1/4	
July	d^o	aan d^o	101.	6.	2 1/2	
Septbr	d^o	aan d^o	200.	3.	4.	
Novbr	d^o	aan d^o	198.	6.	1 3/4	
	d^o	aan't gene den vorst Zaay opreekening send		—.	3.	—.
	d^o	aan vercoogte plunje, en leguide goud van overledenen v. dezen jare	52.	7.	4 3/4	
1703						
Jan.	ult^mo	aan de verhandeling^h	169.	5.	5 1/2	
Maert	d^o	aan d^o	95.	4.	8 1/4	
Meij	d^o	aan d^o	123.	—.	11.	
July	d^o	aan d^o	115.	—.	1 1/2	
Septbr	d^o	aan d^o	219.	6.	12 1/4	
Novembr	d^o	aan d^o	130.	7.	7 1/2.	
	d^o	aan vercoogte goederen, en leguide goud van overledenen v.d. jare	38.	5.	—	
1704						
Jan.	ult^mo	aan de verhandeling^h	180.	—.	7 1/2	
	d^o	aan't Lorrendraijer scheepje de Hendrina	9.	4.	—.	
Maert	d^o	aan de verhandeling	99.	2.	10 1/4	
Meij	d^o	aan d^o	71.	7.	15 3/4	
July	d^o	aan d^o	214.	2.	9 1/4	
Septbr	d^o	aan d^o	134.	6.	12 3/4	
Novembr	d^o	aan d^o	162.	5	— 1/2	
	d^o	aan so veel den oppercoopman Bardett opreekening van zijn te-Koutcomst heeft voldaan	3.	—.	—.	
	d^o	aan vercoogte goederen en liquide gout van dezen jare overledenen	44.	—.	15 1/2	
1705						
Jan.	ult^mo	aan de verhandeling	130.	6.	6.	
Maert	d^o	aan d^o	31.	2.	4.	
Meij	d^o	aan d^o	139.	—.	14 3/4	
July	d^o	aan d^o	156.	7.	14 3/4	

Transportere

				dlk.	st.	Pn.
(1705)		Per Transport				
Septbr.	d°	aan	d°	70.	3.	9¼
	d°	aan 6. stoelen en twee casketten		1.	6.	—
	d°	aan soveel d'Ed. Heer La Palma van den boekhouder der soldije heeft ontfangen gehad op reekening van dezen jare verkoopte goederen, en ligende gout van overledenen, volgens quitantie		31.	7.	2.
	d°	aan 14000 slaaplakens, welke in de generale oncosten van ultimo mayj passado waren gebracht, en nu in coopmanschap werden betaalt		55.	—	—
	d°	aan de barcq de 2 Moriaanen ingevolgen als boven		6.	2.	—
Novembr.	ult.mo	aan de verhandeling		70.	7.	3¼
			Monteert	3600.	1.	4⅜

fol 463 b

Generale cassa

Credit

			dlk.	st.	Pn.
1702					
Mayj	ult.mo	Per 2/m oncosten	31.	7.	14¼
	d°	Per vereering aan de groote officieers van clavientyn	2.	—	8.
	d°	Per de Tyger ad patriam	348.	3.	7.
	d°	Per de Carolus als boven	158.	4.	6⅝
Julij	ult.mo	Per 2/m oncosten	43.	6.	2½
Septbr.	ult.mo	Per dito	49.	5.	14¾
Novembr.	ult.mo	Per dito	44.	5.	12¼
	d°	Per oncosten synde ordonnantien der soldyen wegens aengelt van overledenen van dezen jare	2.	1.	14.
	d°	Per ⅓ in de gevalle confiscatie voor de Heer en Meester Johan Radermacher is dlk 6. 5. 15.	2.	1.	15.
	d°	Per 't gene voor 't gasthuys hier wert affgesz. tot onderhoud der benodigde sieken belopende netto ⅓ in de confiscatie voor de armen v. dezen jare	2.	—	
1703					
Jan.	ult.mo	Per 2/m oncosten	50.	7.	3½
Maert	ult.mo	Per d°	35.	1.	9¼

Transportere

Per Transport

(1703)

Mej	ult^mo	Per dito	48. – .10¾
	d^o	Per de fiscael 1/3 in de confiscatie van 3 perpetuanen, en 3 ank brandewijn	–. –. 12½
July	ult^mo	Per 2/m oncosten	35. –. 4¼
7bre	ult^mo	Per d^o	57. 3. 13.
	d^o	Per den Tijger ad Patriam	090. –. –.
	d^o	Per den Arend als boven	213. 4. 11⅓
9bre	ult^mo	Per 2/m oncosten	30. –. 2¾
	d^o	Per extraordinaire oncosten gevallen 't zedert den 16 Mej 1702 tot ult^mo novemb^r 1703 op de custe van Guinea tot voortsetting van de negotie, soo op de goudcuste, slaavenhandel, als ommelandse togten van bogt en rivieren, als van verscheijde gesandschappen, 't maken van contracten, en verbonden tot florisantie van de negotie, verstreckte costgelden voor de dencomende negotianten, so aan de Jnquiraze, Akimsze, Akanisten de geheele cust langs van cabo d'apellonia tot aan Accra, Etrdra, Popo, en Fida, als mede secrete correspondentie op alle sorten van vreemde Natien, als Engelsze, Deensze, en Fransze	34. 4. 3.
1704			
Jan.	ult^mo	Per 2/m oncosten	51. 4. 1½
	d^o	Per so veel de Heer Bardet op sijn administratie van 't comptoir Accra te sedert komt	12. 2. 11½
Maert	ult^mo	Per 2/m oncosten	39. 2. 10½
Maij	ult^mo	Per d^o	41. 5. 4½
July	ult^mo	Per d^o	35. 3. 1.
7bre	ult^mo	Per d^o	74. 6. 1¾
	d^o	Per de Carolus Secundus ad patriam	500. –. –.
Novemb^r	ult^mo	Per de te kort komst van den commies J. Doutreler op 't comptoir Zaccondé	6. 6. 15½
1705		Per 2/m oncosten	41. 2. 4¾
Jan.	ult^mo	Per 2/m oncosten	66. –. 13.
Maert	ult^mo	Per d^o	22. 1. 14¼
Mej	ult^mo	Per d^o	135. 7. 13¾

Transportere

(1705)

		Per Transport	
Julij	Ult^mo	Per 2/m oncosten	141. 1. 12¼
Septbr	ult^mo	Per d^o	58. –. 3.
	d^o	Per de Africaanse Galey	351. 6. –.
Nov.	ult^mo	Per so veel de E^e Heer Generael Pieter Nuijts van de respective comptoiren heeft ontfangen	5. 2. 10½
	d^o	Per 2/m oncosten	65. 4. 8¾
	d^o	Per Saldo deeses so veel de Ed^e Heer generael voorn^t heeft overgenomen	69. 7. 1.
		Monteert	3600. 1. 4¾

---

fol. 496 – 501.

App. (13) fol 496

N^o (13). – Dag verhaal van 't voornaamste my is voorgevallen door de quaade aardigheijt van Dalbij aan Saccondé van 22 April tot ult^mo dito. –

Dolle Heeren en Taccorary.

Donderdag, 21 April –

Compare with the Brainy

ontfing des avonds mijn depeches van de Heer Generaal, om mij naar Chama om den commies Lieftinck af te halen, en verder na Saccondé te begeven en door onwilligheijd van Rimadoors was genoodzaekt tot half twaalf in de nagt aan Elmina te blijven als wanneer den vertrokken, en quam des nagts tot een mijl beneden Chama. –

Vrijdag 22 dito. –

Met het opgaan van den dag ontdekte de groote canoa van de Engelsche met Dalbij, Heesen Flick even voor mij, dog volgens ordre mij na den commies Lieftinck begevende, hadde zij occasie, om voor mij aan Saccondé te zijn, vertoonde aan gemelde Commies de ordre met woorden, die mij met een bevend Ligchaam zeijde, niet in staat te zijn, om aan de gem^e ordre te voldoen, omdat zijn fort moeste bewaren, om zoo hij zeijde de Jufferse afkomen, tot welken eijnde hem den commandant van Elmina voorstelde, volgens Instructie, wanneer verder hem excuseerde, om fol 497 zijne swakheijd, wel ziende niet anders als talmen sonder effect te wagten hadde; ordoneer dito

Commandant met mij te gaan naar Saccondé, bij de clippen van Aberwarij komende, quamen mij eenige Mijnse negers tegemoet, welke verhaalde, zij met Dalbij eenige schooten hadden verwisselt, en dat gem^e Dalbij haar had laten afvragen, of zij 't op hem hadden, waarop zij zoude geantwoord hebben van ja.—

Dan Saccondé komende vont't schip de Dalbij voor de baaij, alwaar mijn ordre aan de Stierman communiceerde, alzoo de capt^n ten dien eijnde hem naar Coster had begeven; dit verricht hebbende begaf mij na land, alwaar verstond de Engelsche Heeren met haar bij hebbend volck omtrent vierhondert man sterk haar naar Taccorarij hadden begeven, 't geen aan de Heer Generaal hebbe geco^mmuniceert./ stelde op alles ordre en't geen manqueerde verzogt van de schepen/ quamen ook de Mijnse negers aan met een groote menigte, en deelde metten eenig kruijt en cogels uijt.— Van welke Dalbij door de zijne aanstonds wierd geinformeert.—

Ca de middag quamen de Engelsche met groote spoed weder terug, waarom besloot, een vreeshaar bevangen had, en niet na zijn genoegen was uijtgevallen/— Die in zijn canoos met konden quamen met de roode blaauwe en geele standaart te Land/ en de resteerende met de Heer Dalbij per cano/ en zoo vanneer ni't fort waaren aanstonds zijn stukken op ons fort liet baren, gelijk ik ook op het hare liet doen, van gedagte zijnde, zij ook zoude schieten.—

Het Engelsche schip onder zeijl gaande/ gaf aan onse scheepen ordre hem te observeeren, 't geen geen nett wierd geobserveert.— Kreeg bericht d'Antese ook in aantogt waren, dog kwam haar niet te vernemen.— Omtrent drij uuren sond de Heer Dalbij mij een bode toe met verzoek, om op mijn gesondheijd te mogen drinken, 't geen aan hem stelde; zond daarop ten tweede maal om znex onder het schieten te verwagten, 't geen aan haar

als voren stelde, op het welke nadat de bode rapport had gedaan, de Heer Talbij seven schoten liet doen; liet daarop het scherp aftrekken en sond een jongen van Talbij en liet hem zeggen, ik op zijn gezondheijd dronk, en liet gelijk seven schooten doen, om hem dezelve eere aan te doen. Wierd mij inmiddels bericht d'Engelsche aan Taccorarij door de naturellen rejuijs hadden geleden en zij haar voor ons hadden gedeclareert met belofte, van daar niet te willen volherden; — 't geen aan de Heer Generael hebbe gecommuniceert Saturdag 23 April. —

Zond met den dag al ons volk naar Taccorarij, en selfs volgde, latende al de cabociers van haar roepen, die eerst lieten zegge zij bevreest waren van eenig quaad te zullen ontmoeten, alzoo zij hadden gehoord de Antise in aantogt waren, waarop haar weder liet roepen, en verzekerde zij vrij van schade zoude zijn, zo zij kwamen; zond ook aan gen^e Antise, zij haar geen molest zoude aandoen voor nader ordre. Omtrent elff uuren deet den Engelsman seven schoten, om dat na gissinge met honderd man wierd versterkt, waaronder twee met scherp, d'een voorbij de vlag, en d'ander voorbij de poort van 't fort, waarop mons^r Paau een uur daar na gelijke seven schoten heeft laten doen, vijff zonder en twee met scharp op gelijke wijs als d'Engelsche hadden gedaan, waarop mij verder van eenig kruijt provideerde, omdat bedugt was, zij ons aan Taccorarij zoude komen aantasten, alwaar zij met veel courage door de negros wierden afgewagt, tot drie uuren zoo in 't wagten van de Taccorarische, Antese als Engelsche ben ten drie uuren wederkeert, laten ons volk noch een weijnig toeven, ging dan aan de Taley, om een weijnig te spijzen, inmiddels quam onze magt ook aan, mede brengende al de Taccorarische en Antise Negros, die mij zoo gesamentlijk van 't strand ophaalde

fol. 498a

makende zamen na gissinge een getal van duij-
zent menschen uijt, t geen door de Engelsche vierd
aangezien, die ook op haar verkregen magt stond
scheenen te zijn, en maakten van weerkanten on-
der het brinkaren haar verscheijde coegels gujd,
egter zonder schade. Gelaste dan alle Caboceers,
alzoo den avond begon te vallen op de Engelsche
beweginge goede agt te geven, en de aanstaan-
de morgen bij mij te komen, liet alzoo den trom
van de Galej had medegebraqt / na ordre tot spijt
der Engelsche den taptoe slaan.-
Sondag den 24 April.-
In de morgen quam ons volk in de baaij om te
visen, waarop door de Engelsche met zeven blan-
ken vierd onderstaan, het touw van 't net af te
snijden op pretext gen touw over haar baaij
was getrokken, waarop den commandant met 4
blanken na strand tot defentie van de onze zond
en de Engelsche zulx ziende naar haar fort
confuijs ben geretireert; ons volk ten tweedemael
het net verpende, verstond haar weder te keeren
met een verdubbelde magt, zond dan nog vier
man, om de Engelsche in haar voornemen te
verijdelen, vanneer den Engelsche coopman
Vis toetrad, en vraagden, wat ons volk daar
deden, waarop onze antwoorden, om haar bru-
taliteit wat in te teugelen, en zoo Dalbij wat vil-
de ondernemen gelijk door Vis vierd betuijgd,
hij Heer Dalbij aan Saccondé met was gekomen,
om te brinkaren, wij hem niet schuldig zoude
blijven.- En zoo hij den vrede soqt wij t zel-
ve zoude doen, waarop hij Vis naar Dalbij ging
die over de muur zijn volk toe riep de onze dood
te slaan; Vis wederkeerende zeijde Dalbij mij
had doen groeten, vanneer den Engelsen coop-
man zijn degen trekkende, dog kreeg van Vis
ordre degelve weder op te steeken, waarop de
Engelsche negros alle in de wapenen afquamen
in allen schijn of zij het alles zoude verstonden
hebben; waarop van onze kant mede alles in

de vapenen deed komen, en haar op alles paraat te houden, doch geen aanval te doen, voordat de Engelsche eerst begonden; stonden zoo omtrent twee uuren in de wapenen jegens malkander.—

D' Engelsche namen het pleijzier om haar stukken op ons af te passen, meijnende zij als doen een attacque zoude gedaan hebben, waarom het schip de Galey ordonneerde, in de baaij te
fol 499a komen, om ons fort in nood te konnen bijstand doen, 't geen zoodra verricht wierd, als de andre quam; dit d' Engelsche ziende wierd van haar kant verzogt, om over wederzijde af te trekken, 't geen geschiede.—

Sond de Paau naar den Ridder Talbij, om te vragen wat in den zin had, dat hij op gisteren na de vlag en fort geschoten had, die hier van ignorant scheen te zijn, en ook zou gebleven hebben, zoodoor zijn eijge volk niet overtuijgd waren geworden; voor protesteerde zijn ordre daar toe niet was geweest, en dat hij verder de heer generaal off oppercoopman hier was afwagten de.— Maakte ook de palabres met de Antise en die van Taccorarij, die een parieglijk verklaarden, de plaats in questie ons en niemant anders was toebehoorende; ook nooijt zouden dulden een andere natie aldaar possessie nemen, 't geen zij met het eeten van haar coutisie hebben bekraftigt, 't geen aan de Heer generael adviseerde.—

Maandag 25 April—

In de morgen quamen de Taccorarische bij mij, die ik de presenten van de Heer Generael ontfangen hadde, overgalf, en 't geen nog manqueerde bij leijde onder bedrijginge zoo zij na dezen meer van ons kwamen af te vijken geen genade meer te wagten hadden, waarop nogmaal alle goede trouwe beloofden.—

Wierd op een leelijke wijze van de Cliinze Negers aangesproken om geld, 't geen zij zeggen dat

de Heer Generaal haar verzekert hadde, ik voor
499b haar hadde mede genomen, dreijgden anders te
willen vertrekken, alzoo zij zeijden de knap haar
quam te ontbreeken, waarop haar fictualij uijt
de schepen hebbe gepresenteert, maar kreeg ten
antwoord, zij gond wilden hebben.-
Vs de middag vierden de hoofden van ons volk
door jan Cabes verzoogt een samenspraak met
hem te willen houden, waar toe zij permissie
bij mij quamen verzoeken, t'geen consenteerde,
waar in Dalbij zijn belangen en begeerte tot
Taccorarij voorgedragen vierd, waarop ten
antwoord kreeg, zij Cntesse hem Dalbij in zijn
voornemen tegen zoude gaan, en hem dat
nooijt tollereeren zoude, t'geen hem door twee
Taccorarische in't kort vierd aangediend, en
scheijden daarop tot morgen.-
Dingsdag 26 April.-
Omtrent de middag zond Dalbij Vis bij mij, om
reden af te vragen, waarom zijn canoas en
negers waren gepanjaart, en aangehouden vier-
den, waarop antwoorde mij het panjaren on-
bewust was, en zoo negros op negros quamen te
roven, ons niet raakte, vroeg hem waarom
Dalbij met zulke quade werken noq voort-
ging, waar met anders antwoorde, als dat hij
wel wenschte te weten, wie daarvan d' eerste
oorzaak was? t'geen hem belaste Dalbij te
vragen als hem genoeg bekend, en was ook
met zulken alteratie bevangen, hij niet in
staat was te konnen spreken, vertrok zoo ve-
der terug, kort daarop kwam de Cntadonse
Caboceer Codja, die door de slaven hadde la-
ten afhalen, die hem t'eenemael met ons ver-
klaarde, en beloofde de Engelsche in haar quaad
2 I 500a voornemen te zullen tegen gaan zoo lang hij
leefde.- Ook kwamen de Cntesse en
Taccorarische bij mij, om te zien, wie de Engel-
sche in haar Land zoude geroepen hebben,
en vierden tot dien eijnde alle die aan de

Engelsche kant tot nogtoe waren mede geroepen om op morgen gezamentlijk een eijnde van dit geweld te maken.-

Zond Dalbij door Jan Cabes aan Pieter, hij op morgen in de riviet geerne vilde vissen, verzoekende hem geen quaad mogt geschieden of geweld ontstaan, waarop hem liet antwoorden ons volk dat selfs zoude gaan doen.-

Woensdag 27 dpril.-

In de morgen was ons volk daartoe vroeg verwagtende, maar laat komende waren de Engelsche even voor haar weg, en omdat zij eerst daar waren, hebben ons volk terug gehouden, omdat die plaats gemeen zijnde haar geen oorzaak te geven tot klagte, 't geen zoo ons volk daar eerst waren geweest van haar zou afgewagt hebben.-

Met de middag maakte de gezamentlijke Cantesse de palabres, gaven d' Engelsche ongelijk en verklaarden Accoord zij eijgen aan ons te zijn, en te zullen blijven, voor ons te willen beschermen, en nooijt te tollereeren andere natien aldaar verblijf zoude houden, 't geen zij Dalbij alzoo aandiende, die evenwel verzogt met sloep en canoas oesters te mogen halen, 't geen hem mede vierd gerefuseert, als met ordre van onze Generael.- fol 500 b

Begon als doen de Negros te verzoeken, om malkander geen moleit aan te doen, en van hier te vertrekken, op dat hem in 't gaan of zijn volk geen leed mogt geschiede, waarop zijn verdrage de Cijnze na Chama zoude afzakken, tot zijn volk weg was, die als doen begonden te embarqueeren.-

Donderdag 28 dpril.-

Werd de vlagge door de Engelsche genomen weder geeijscht, 't geen door d' Engelsche vierd geconsenteert, gaf aan onze Negros op haar aanhouden het goud dat de Heer Generaal mij hadde toegezonden, zoo als bij specificatie

blijkt.- Waarop de Cluijnze en Jabise na Chama zijn vertrokken, en Dalbij met zijn meestervolk aan 't boord van haar schepen; de rest namen de weg te lande, quam den Equipage meester de Haan, commies Verweij en Bolcooel hier aan, vertrok Coster na Chama, en de Galej van voor de Baraij.-

Vrijdag 29 dito.-

gingen gesamentlijk na Taccorary met de Antese negros, om een plaats te verkiesen tot bouwen en stelden vast het daar te zullen begrijpen daar 't fort voor dezen heeft gestaan.

f 501a Saturdag 30 dpril.-

Kreeg van de Heer Generael ordre om te vertrekken, 't geen aan onze twee scheepen ook communiceerde, en vertrok naar Chama, om den commies Lieftink nog te spreken, van waar des avonds na Coster ging en tot midder nagt vertoefde.-

Sondag, 1mo Meij.-

Quam omtrent tien uuren hier aan Elmina eijnde alzoo mijn reijs daar niet rouwig over was.-

(oppercommies v. d. Broucke.)

---

dfo (13).- fol. 506.

f 506 Vrijdagh, 22 dpril 1707.-

Wij ondergeschrevene verklaren bij deesen goed gevonden te hebben al de canoas, welke van de Engelse compe dit casteel voorbij paseeren, te arresteeren, uijt reedenen dat deese morgen twee van des Ed. compe slaven door indisputable ordre vanden Engelsen generael Dalbij Thomas moordadiglijk op de wegh van ampeni sijn gemassacreert en omgebragt, haar meede hebbende brieven ontnomen, die van ons naer Commanij gingen, en alsoo dit periculum in mora is, soo sijn wij genoodsaeckt desweegen exactelijk en naauwkeurige Informatie te neemen, zullende onse verrigtinge bij d'erste Raatsvergaderinge open leggen, en van alles verant-

Friday, 22 June 1707
Also the Kings of Sabe Caimans or Fidji came of their own accord to offer us some cows
in help us of and Six Dollar of and Terrace we found Good to accept of same the other
the city Commissioners this being as all with it the right consent of the Council [illegible]

1707 -voordinge doen.-
Aldus gearresteert en geresolveert op 't Casteel
St George d'Elmina, datum ut supra (v.g.)
Pieter Muijts, Hendrik van Wesel, Johan Dirk
Engilbij, In kennisse van mij Jn Chagenius

---

fol. 514.

N° 14.- „ Account of the cost of the expedition
to Taccorarij.- Total clk. 2. 0. ÷, 6. 2. -

---

fol. 540-541.

Extract from letter from Factor J. Landman at Acim
to the Assembly of the X., dd. Fort St Anthonij, Acim
ultimo April 1707.-
(Lect. 23 Sept.) (W.I.C. 99, fol. 540.)

for 540 l.

Edele Groot agtbare Heeren
Den Edelen Heer Directeur Generaal Pieter Muijts
heeft de goedheijt gehadt, van mij in een zij-
-ner brieven te communiceeren, dat het UEgct.
heeft behaagt, reflexie op mijn persoon te he-
-men; met mij in derselver jllustre vergade-
-ringe te confirmeeren als commies, en mijn
Persoon verders aan de Edele Heer generaal
favorabel te recommandeeren, voor welke
ongemeene gunste ik mij ten hoogsten verplicht
agte UEgct. op het allernedrigste bij dezen te
bedanken; met ootmoedige beede, UEgct.
sig volkomen verseekert gelieve te houden, dat
ik altoos sal continueeren, om alles in 't werk
te stellen wat mij mogelijk is, om UEgct. nego-
-tie en Jntrest hier ter Kuste te bevorderen, en
meer en meer te doen recroiseeren.
't is nu bij de veertien jaaren, dat ik de Eer
hebbe gehadt van UEgct. in verscheijde qualiteijten te dienen, en agt jaaren dat ik door
UEgct. in derselver Jllustre vergadering tot Com-
-mies ben geavanceert; doch seedert omtrent
anderhalv jaar heb ik het geluk gehad, en na
veel moeijte, arbeijd en zware spenduen door
mij selfs bekostigt, de occasie gevonden, om

Uegct. negotie hier aan ctxim en ctnkober, in-
-dien niet volmaakt, ten minsten eenigsints con-
-siderabel te maken; want den oorlog van
ctsjantijn en ctuwainé tegen die van d'In-
-kira voor een groot gedeelte gecesseert en ge-
-determineert zijnde, hebbe ik aanstonts alle
kragten ingespannen, om de passagien op die
respective Landschappen te openen en veijlig
voor de gaende en komende negotianten te
maken, t geen te voren staende dien oorlog
ondoenelijk was, welke onderneming mij als
geseegt is, soodanig is gelukt, als bij mijn op-
-gesondene maendelijkse Extracten en cassa-
-goud sal blijken, en waar aan mij met alle
onderdanigheijt versoeke te moge gedragen. —
En bij aldien ik van soodanige courante coop-
-manschappen continueel vare geprovideert ge-
-weest, als de naturellen telkens quamen te
requireeren, en waar van het fijne geweer als
t voornaemste van is, soo soude ik in staat
zijn geweest, van in plaatze van 50 marken
door den ander, successivelijk hondert marken
goud en meer in joder Extract in de cas van
Uegct. te konnen faurneeren; dog alsoo die
gerequireerde koopmanschappen aan d'Elmina
met in voorraad waren, soo hebbe door dit
gebrek met het grootste hertreer en droefheijt
des werlds de negotianten met haar goud-
beursen (die door haar meesters tot soodanige
koopmanschappen varen gedestineert en mede
gegeven) moeten laten vertrekken, gelijk als
mijn successive Missivens aan den Edele Heer
Directeur generaal Pieter Ruijts geschreven sullen
konnen bevestigen. —

De naturellen, in sonderheijt hier omtrent seer
geneijgt zijnde tot het pleegen van particulie-
-ren handel met Lorrendraijers en andere veem-
-de scheepen, bemerkende het gebrek van sooda-
-nige courante coopmanschappen, weeten sig
daar seer wel van te bedienen met haar goud

endat vande negotianten bij vreemde natie en
aan boert van voornoemde scheepen in 't pas-
-seeren te besteeden, tot groote prejuditie van
UEGct. Jntrest en negotie, 't geen ik soo veel mij
immers mogelijk is tragte te beletten; gelijck nu
in de maend 9vember laastleeden aan Ceijlon
is voorgevallen als des Edele compagnies swar-
-te makelaers op particuliere handel aan't
boord van een schip attrapeerende ik haar
door 't scheepsvolk al haar goud liet afne-
-men en prijs maken, 't geen deze fraudateurs
soo ter harten namen, dat zij plegtig lijk on-
-der malkander sweeren, mij in recompens of
een verraderlijke wijse het leeven te snellen
benemen. - En indien ik hier niet tijdig
agter was gekomen, en mijn klagten daarover
aanden Edele Heer Directeur Generael Vuijts ha-
-de geregt (die mij aanstonts onderstant dee-
-de) soo soude dit haar execrabel voornemen
seekerlijk geeffectueert zijn geworden. Dier-
-gelijke voorval is mij dan 9ctober in 't jaar
1705 onder de Directie vanden overledene Heer
Directeur Generael de la Palma nogeens veder
-varen; soodat ik nooijt geschroomt hebbe, om
het Jntrest van UEGct. voor te staen en te be-
-hertigen, niet alleen met mijn goed maar
selfs met het grootste gevaar van mijn leeven
en vaar in ik tot den eijnde sal continueeren
Alle het welke nevens mijn lange jarige dienste,
ik hope dat bij UEGct. in consideratie sal genoo-
-men en geapprobeert verden, en mij UEdGct.
genegentheden soo verre snellen waardig maken,
dat UEGct. goedgunstelijk mij snellen gelieven
te favoriseeren, tot de qualiteijt van opper-
-coomies, waartoe ik UEGct. op het alleree-
-rbiedigste ben versoekende. -

№ 9.

Brieven en Papieren
van
Guinea
aande
Vergaderinge der Thiener

Beginnende met den 9-Sept. 1707.
endinge 9 March 1709.

(W.I.C 700.)

[folio]

[1 - -]

1707

Extracts from Letter from Dir. Gen. Pieter Nuijts to the Assembly of the X., dd. Elmina, 9th September 1707.
(Lect. in X. 7th Nov. 1708.) (W.I.C. 100. fol. 3)

fol. 3 - 4

fol 3c

Reliwm cargo.

Myne onderdaenige laeste aen U Ed^le Groot Agtb^re is geweest onder dato 25 Maij jongstleeden en zulx met het schip de Africaensche Galey ten geleijde van 300 Mk^n goudt, 25238 lb. tanden, 7150 lb cree-vell, 14 aem lemoensap etc^a, welke hoopen godt allmagtigh tot U Ed^le Gr. Agtb^re zall hebben over-gebragt, gaende de Duplicate van opgem^d onse laeste neevens dersells beijlagen onder Lit^a A. hierbij, en vaer aen mij met zeer veel respect ge-draage; 't zeedert zijn hier goede loff succesivelijck

fol 4a

komen te arriveeren de scheepen 't Casteel d'Elmina op den 5de passado, d'Eva Maria op den 8te de Stadt Amsterdam den 12^en en laestelijck de twee Bnijs-scheepjes Vaterlandt en Soetendall op den 20^en d^o, met welke scheepen mij eerst hebben ontfangen U Ed^le Gr. Agtb^re hoogh geerde Missive van 17 November 1706 aen mij en raaden geaddresseert, gelijck de-zelve ook door haer E.E. is geresumeert en met deeze occasie beantwoordt verdt; dierhalve zall deeze maer alleen dienen om U Ed^le Gr. At. dat geene te notificeeren, 't welck sustineere van mijn particulier departement te weezen.-

De Galeye

Onder welke ons well 't alder aengenaemst voorkomt 't neemen van een Lorrendraijer scheepje hier ter custe, (eijndelijck door 't Cruijs schip de Carolus 2^dus) dies tijdts genaemt de Jonge Willem Schipper Daniel Ander-driesze waerdigh volgens taxatie f. 36325: 4: gequi-peert tot Vlissingen doorden bejaemden Guineese handelaer Leendert van Zonsbeeck, bij gevolge het de maeker van 't Jagt scheepje 't Casteel d'Elmina is 't geen ons ook heelt bevogen de opgenoemde preijs te hernoemen 't Casteel St^e Jago en vaer maede mij d'Eer hebben U Ed^le Gr. Agtb^re te felicciteeren, in hoope godt allmagtigh ons met meerder diergelijke zeege-ningen zall begenadigen.-

fol 4c

Voor mijn particulier te respondeeren, soo moet ick seggen dat vell gewenst hadde U Ed^le gr. d^gt^re ordre omtrent den Caboceer Jan Cabes wat eerder hadt mogen erlangen, alsoo dezelve doorden Engelschen Heer Generael Talbij daemaels sterck aengezogt zij de zigh weeder in derzelver dienst heeft begeven alhoewell wij niet kunnen zien schoon d' Engelsche hem maendelijx een marck goudt soo aen gagie als costgeldt geeven, zij door hem soo veel tomen te profiteeren, en 't geen naer onze gedagten ook d'eerste steen des aenstoots tusschen hem en haer zall zijn, inzonderheijdt als den Ridder Talbij zijn handen met d'andere naturellen watt wij mer zall krijgen, als wanneer wij die occasie vell zullen weeten waer te neemen, om hem in U. Ed^le gr. d^gt. interest over te brengen.—

fol. 5b

D'ordres welke U Ed^le gr. d^gt^re omtrent 't rechargeeren van 't hier zijnde packhuijs aen Elmina en de resp^e buijten comptoiren soo heijlzaem gelieven te geeven, zoude ick nu alreets promptelijk hebben geobserveert, ten waere dat dezelve naer 't resumeeren van U Ed^le gr. d^gt^re opgem^e brieven overde geheele Custe (: ick en weet niet door wie :) waeren rugtbaer geworden, enterwijl ick omtrent het hier zijnde packhuijs aen Elmina vel verzeekert waer dat 't conform met de restante was, als zijnde voor de komste van voorn^e gaarneerde scheepen genoeghzaem beedigh, soo hebbe bij mij (: onder goedvinden van U Ed^le gr. d^gt^re :) gresolveert omtrent het visiteeren der buijten-comptoiren soo lang te simuleeren tot en tijd deeze gegevene bevelen eenigzints vergeeten zullen zijn, om soo doende d' heeren paaden welker interest meede daeronder is begreepen, mij andermael met zullen kunnen voorkomen. Wat aenbelangt 't persen van Lamoensap tot Saccondee zoude soo vell daer als op andere plaatzen geen vell opneemen bij aldien wij van een goede quantiteijt Tidaeze manslaaven ge-

-provideert waeren daerse nu maer in de 20 aen van saccondeé hebben gekreegen, want 't geen werck voer blanke is. —

---

fol. 12 - 13.

U Ed^le grocgtb^re ynllen in ons daghregister sub data 23^en d^o vinden genoteerdt hoe dat den onder coo- -ning van commanij met de resp^e Jufferze cabo- -ceers ons hebben laeten versoecken, vij haer langh geduurden oorlogh en miverstant met de coo- -ningen van commanij, Fetu en Saboe wilde assopieeren, en alzoo de drie laestgenaemde coo -nige ynlx insgelijex van overlang all aen ons hebben verzoght, zoo hebben vij well kunnen goed- -vinden van in haer verzoeck te accordeeren, en indien ick 't geluck hebbe van 't zelve te determi- -neeren, zoo beloove U Ed^le gr. ct. derzelver goudt negotie tot in den top te doen reijzen en waerto ick hoope god allmagtigh zijn zeegen zall verleenen, want all overlang naer deeze occa -sie gevenst hebbe, om niet allen 't ynterest van d' Ed^le compag^e naer waerde te kunnen beherti- -gen maer den Engelschen heer Ridder Dalbij te doen zien hij der Guineese staat-kunde magh onervaeren is, 't geen naer mijn gedagten de Roya -le comp^es cass oock well gewaer zall werden, want hij weerde met den coning van Saboe heeft gemaekt zonder de minste voorwaerde te bedingen, en die vij vertrouwen met veel langer zall duuren als 't schieten van zijn penningen. —

Jan Cabes Coning of Jumany, en Jeffer Cabes v Coning of Comany Fetu & Saboe

Depêches fm Profe

fol 13a

Extracts from letter from Dir. Gen. Pieter Ruijts and coun- -cillors Hend van Wesel, A. Schoonheijt, J. van Asperen, and A. Engelgraaff Robberts, to the Assembly of the X., dd. d'Elmina 11^en Sept. 1707. —

(Lett. m X. 7^en Nov. 1708) (W.I.C. 100. fol. 51)

fol. 59.

Wij sien verders met seer veel plaisir het U Edt. vel- -gevallig was ons gedrag omtrent de Engelsche Natie soo in opsigte van den Caboceer Jon Cabes, als het

werck van Taccorarij, ende wij twijffelen derhalven
ook geensints off U.E. Gr. Act. sullen van gelijcken op
-probeeren, ons laaste verrichtinge omtrent hetselve
werck, en dat wij hun van daer hebben doen dele-
-gieeren met schande en tot hun groot disrespect
onder de naturellen en vermits wij over dat land
altoos met hun souden moeten twisten, so lang
daar geen sterckte hebben, en dat de Naturellen
aldaer ook een logie begeerde, om hun te konnen
maintineren, en niet subject te wesen dan van
d'eene en dan van d'ander gepamiaert te verde-
Logie Oudt de Taccorary so hebben eijndelijck daer een huijs gebouwt van
boven met een plat waerop 6. stucken canon ge-
-pland, en waer door nu 't eenmael buijten
vrees sijn van een nieuwe entreprise van haer
te verwagten, behalvende men nu ook noijt ver-
-legen om schelpen te wesen, alsoo nu meester
van dat strand, en schijnt dese post daerenbo-
-ven nog van groot voordeel van U.E. Gr. Act. te ver-
-den, alsoo de negotie daer door breeckt, en
bereijts al een raijsonnabel verhandeling gehad
hebben, ook beginnen de naturellen nu al-
-daer mede een crom te bouwen, en ecclesia
aldaer te stabileeren, waardoor hetselve metter
-tijd van groot voordeel soude konnen verden
gelijk wij U.E. Gr. Act. ook wel konnen verseckeren, wij
een geduerig vakent oogh houden op de beve-
-ginge van de Engelsche en dat wanneer sij hun
fortresen komen te verstercken, in prejuditie van
de generale compe wij mede in geen gebreecken
Engelsch Fort de Commenij sullen blijven, haer te contramineren; sij heb-
-ben vast voorgenomen haer fortres tot Commo-
-nij met een breede gordijn waerde kant van
U.E. Gr. Act. fortres te verstercken, en daartoe de ma-
fol. 596 -terialen behalven de calck al bijeen, en ver-
-trouwen het al geschiet sou sijn, indien haer de
entreprisen op Taccorarij niet misluckt was;
weshalven wij ook de nodige requisiten aldaer
mede al bijeen gebraagt hebben, omsodra wij
maar beginnen te bouwen, het van gelijken

naar de kant van haer fortres te doen; voorden rest konnen wij U.E.gr.ct. wel verseckeren alles met behoorlijck beleijt en voorsichtigheijt geschiet, sodanig dat wij vel gerust sijn, sij noijt eenige regtmatige redenen van offensie off ongenoegen sullen konnen nemen, want traghten haer op alle manier te obligeeren, en met den Generaal Dalbij in een vertrouwde vriendschap te leven. — Wat van Cabes aengaet, denselven is so aende Engelsche verknoogt, en veet hij haer (behalven een merck gouds, die hij maandelijcx so voor gagie als kostgelt van haar treckt) so wel te meicken, en in d'een en anders affaires in te wickelen, dat wij met hem voor als nog niets ten goeden voor U.E.gr.ct. sullen konnen uijtvercken; dog dat sou in 't korten wel een anderen keer konnen nemen, vanneer wij ons naer tijds gelegenthijt sullen weten te voegen, en overwegen wat tot meeste nuttigheijt, en naere Intrest van de comp.e dienstig sal wesen omtrent de protexie der Deensche gouverneur van U.E.gr.ct. schepen op haar rhede, verlaten ons geensints, alsoo deselve daar niet komen en alleenig geschiet is aan het schip de Guiniero Februarij 1706; wanneer Letselve van Accra vertrocken sijnde, en door franssche schepen gejaagt verdende, en U.E.gr.ct. rhede niet konnende bereijlen, genoodsaeckt was sig onder 't Deensch fort te retireeren, en aldaer oock geprotegeert wierd, indiengelijke occagie is het goet en noodsakelijck, en buijten noodsackelijckhijt, sullen 't denselven oock niet vergen, waerop U.E. gr.ct. sig konnen verlaten. —

Cabes

Denes & Accra

---

fol. 60-61.

fol. 60

Mede sien wij gaarne U.E.gr.ct. sig vel lieten gevallen den opbouw van de fortresse de goede Hoop tot Bercoe, sullende U.E.gr.ct. naderhand vel onderwonden hebben, Letselve niet alleen noodsackelijck, omdat de Engelsche ons anders aldaer een grooten Brill op de neus geset soude hebben,

Bercoe Fort

1707

maer ook dat het geworden is een van de beste comptoiren van de cust, ten aensien van den groten handel aldaer, so in slaven als goet gout, so als U Edgt. uijt de pampieren met de offricaensche galleij gesonden, en nu vorders in desse occasie overgedende vel nader sullen konnen bycoogen. — fol 61a En wat belangt de comptoiren tot Sacconde en Boutruj wij vinden deselve van al te groten belang, om die te ligten, want behalven dat 'er maer een geringe besetting legt, en bij gevolge tot weinig last van de compe, so isser de negotie somtijts van importantie, behalven dat het drucken en passen van linneensap, vanneer maer compagnies slaven varen de oncosten buijten de negotie dubbelt goet kan maecken, alsoo aldaer so wel als aen Taccorarij so veel geperst kan worden, als alle U Edgt. retour schepen tot supplement van hunne volle ladinge sullen konnen innemen. —

Extract from letter from Dir. Gen. Pieter Nuijts to the Assembly of the X., dd. Elmina, 3rd December 1707.
(Lect. in X. 8te Nov. 1708.) (W.I.C. 100. fol. 117.)

fol. 118-119.

fol. 118 c. Intusschen heeft 't gevall ook gewilt dat 't Cruijschip de Eva Maria op de hoogte van Cabo Tres Puntas een frans schip rencontreerde, neevens een portugeese barquentijn, welke drie dagen van te voren van gene franse schip was genomen, en door capte Broerse van de fransman wierdt afgesneeden, vervolgens alhier op den 20 October door hem is opgebragt, bij welke occasie meergene capte ons relateerde, dat soohij van 60 koppen in plaats van 36 man was versien geweest, hij seekerlijck 't vijandelijck schip dat 70 man ophadt (: volgens rapport van de franse stierman en 6 matroosen, die in de genoemde barcq waeren gevonden :) sonde hebben geattagneert, en alsoo vij daegs te voren hier diep zee een schip hadden sien passeren, soo wierdt

Franse schip
Portug. schip

fol. 119a

bij ons en raaden goetgedaght 't Cruijsschip met 24 koppen zoo uijt dit sobere ja geringe guarnisoen, als meede van 't casteel S.t Jago, en de Cuijs Vaterlandt te laeten versterken (: weshalven de messieurs van de pen en negotie militaire dienste moesten waerneemen, om de vijandt met alle spoet te laeten vervolgen, gelijck hij ook 't zelve daegs daeraen teegens den avond op de beneeden cust aen troff, houdende 's maghts bij hem tot den dagh aenbrack als wanneer Capt.n Broersse hetselve met alle klockmoedigheijdt en beleijdt attaqueerde, vegtende met elckanderen 10 glasen lang hartneckig tot dat 't agter schip van de Fransman in de brandt raeckte en kort daeraen in de lugt sprong, sonder datter iets van de lading kost gesalveert verden, dann alleen den capt.n, Lieutenant en 23 gemeene persoonen, die capt.n Broersse aen Fida, alzoo hij reets met deese attaque tot voor Popo was afgesackt, aen landt heeft gesett; de resteerende blanke als 37 France 11 Portugeese en 6 Swarte zijn met 't opspringen van 't genoemde schip verongeluckt; in deeze rencontre heeft ons voorn.d Cruijsschip 2 dooden en 8 gequetsten bekoomen, smertende ons middelerweijl dat deese victorie niet profitabelder voor d' Edele Maatschappije is geweest, aengemerckt de opgebraghte en geplunderde Barcq, maer volgens taxatie fl. 7481. hollandts gelt waerdigh is, en waervan de volkeren van de Cruijsser mogelijck noch buijtgelt zullen pretendeeren, en daer vij Ult.o op cloth.re per naeste van zullen schrijven, hoedaenigh ick en raaden zulex vinden te behooren, althoos 't vaertuijgh is een nieuwe nagel van ijzer hout gemaeckt, daer de worm niet kan inkomen, en is zeer bequaem om alhier ter custe de gerequireerde dienst te doen.

1707

Extracts from letter from Dir. Gen. Pieter Nuijts and councillors van Wesel Landman, van Asperen de Engelgraaff, to the assembly of the X., dd. castle St. George del Elmina, 2nd ~~October~~ December 1707.
(N.J.C. 100. fol. 136)

fol. 138 - 139.

fol. 138a

Het Jagtschip de Eva Maria, die wij aenstonts naer sijn arrivement alhier uijt het vaderland, en ontlossing van desselfs cargasoenen op een cruijstocht naar de bovenkust hadden gesonden, quam den 20. October smorgens ten 8. uuren hier weder ter Reede, medebrengende een nieuwen en wel beseijlden Berguentijn, dat drij dagen van een fransch schip was genomen geweest, en door hem weder hernomen hebbende; ondat so onsterck van manschap den franschman (die 16. stucken en in de 70. koppen ophad) niet derven vervolgen, alschoon maer een gemeen seijlder was, en vermits wij desen franschman daags te voren hier voorbij sagen passeren die gee, en de genegentlijt die bij capt.n Broerse bespeurden, om daerop nog een raem te doen, wanneer maar met 20. man konde versterckt werden, so resolveerden wij de besetting van dit Casteel en St.e Jago, hoe swack hetselve ook was, alsmede eenig volck van den Cuijs Soeten-daal en trainspersonen te nemen, tesamen 24. man sterck en die onder commando van den sergeant Selst aanstonts naar boort te senden, alle het welker so prompt geeffectueert wierd, dat het schip 's middags ten 11. uuren alweder onder 't zeijl ging, en ten 12. uuren al uijt het gesigt was: ondertusschen lieten door de Mes.r van de pen de nagt wagt houden en sonde doen en nomineerden aenstonts 2. commisarissen, om aen boord bij het lossen van den Berguentijn te assisteren, en andere 2. om alhier in de packhuijsen bij den ontfang der goederen en openen der casen en vaten present te weren, om alle fraudes voor te Komen, doch vonden den aep

fol. 139 d

French ship in Sudward Coast

door de franschen daaruijt al geligt was, sijnde
daer mét anders ruijtgekomen als 49. st. slaven, so
mans, vrouwen, jongens als meijssiens, meest alle
macwen, 489. lb. Bospolver, 180. lb. groote Boesine,
240. lb. verschijde guispelcoraal, 685. lb. suijker, 17. va
Kilduijvel, 3. vaten vleesch, partij canave en 38. stuck
vaten met water, alle welke goederen sowel als
den barquentijn ten dienste van de generale comp^e
geconfisqueert sijn, en tesamen op f. 7481.9.-. Hol-
landsche waerde getaxeert, dat nogal een soet vis-
sien komt te wesen, te meer de canave in dees
schaersen tijd seer wel te pas gekomen tot spijs
van de slaven, de vatenvaten seer noodsakelijck tot
het depescheren van de Carolus gelijck hiervoren be-
reijts aengevaert, en den barquentijn, sijnde maer
2. jaren oud, en van sterck ijserhout getimmert
van de grootste noodsakelijkheijt, om hierop de
cust geemployeert te worden, te meer mét meer als
4. voet diep gaet; wij hebben desen barquentijn
binnen de revier gehaalt, om van binnen en buij-
ten ter deeg schoon te maacken, alwaar wij hem
snellen moeten laten leggen ende daarvan dienst
te konnen hebben tot allerstond de verwagte verdende
scheepen uijt het vaderland snellen weten gearri-
veert, om daaruijt eenig volcq te ligten, om op
hetselve te konnen worden geemployeert; op 4. Novem
ber quamen hier van Tida per canoa te rever-
teeren den oppercommies G. vanden Broucke en den
commies Pantzer, hebbende den eersten het geluck
gehad geen scheepen van vreemder natien aldaer
te rencontreeren, waardoor de scheepen den Coning
van Portugal en de Son, spoedige depeches hebben
bekomen, als sijnde den eersten op 24. July van-
daer vertrocken met een armasson van 536. kop-
pen, en de Son op 2. September met 557. koppen sla-
ven, de Heere gave deselve spoedig op Curaçao aen
den merct mogen komen; den oppercommis schoon-
heijt was aldaer g'arriveert met schip de stad Am-
sterdam, dan vermits aldaer 2. Engelsche scheepen
en 6. Portugese gekomen waren, en dagelijx noq

1704

meer Engelsche verwagt wierden, so was hij in be-
-kommering van aan't selve geen promte depe-
-ches te sullen kunnen geven. —

---

fol. 140.

fol 140a

gedurende desen tijd van 20. October bleven tusschen hoopen vreese, wegens den Eva Maria tot den 13. November, als vanneer een expresse van Ceera vanden commis Haring beguamen met tijdingh en brieven van capt.n Broersse de dato 10. Octo-
-ber als dat met het schip de Eva voordat fort
-ten ancker was gekomen en berigt dat hij van-
-deren daags naar sijn vertreck van hier het fran
-sche schip in sijn gesigt kreeg en 't selve op 22. Oc-
-tober 's morgens met den dagh omtrent Popo vi-
-goureuselijk attacqueerde en met minder courage
-gieux ontfangen wierd, twelk 9. glasen agter-
-een seer vehement duerde, als vanneer den fran
-man den brand in sijn agterschip beguam en
vervolgens kort daeraen met volcq en al in de
lugt sprong, sonder dat daarvan iets het alder-
-minste heeft konnen geborgen worden, als al-
-leenig 25. ellendige menschen, daeronder den
capt.n Chorue genaemt, en sijn Luijtenant, welken
fol 140 b seer swaer gequest, en oock een Coord van den
Eva Maria overleden is; het schip was genaemt
t'hercules van Calantes door Mr. Chabot gequipeert,
en hadden vel gewenscht in plaats van dit on-
-geluck, dat het hadden mogen veroveren, alsoo
den capt.n aen Fida gesegt (alwaer capt.n Broe
-sse het opgevischte volcq aen land en in handen
van den franschen coopman aldaar gesteld heeft)
dat sijn lading f. 351.000.- frans gelt gecost had,
behalven noch al de goederen uijt den Portugesen
Barcquentin geligt, nu dat met hebbende Kon-
-nen off mogen weten, hebben noch al peden God
Almachtig te dancken, te meer wij in dese actie
met meer als 2. dooden en 8. gequetsten bekomen
hebben, snllende hetselve nu aande depeches
van't schip Amsterdam niet kinderlijck konnen

Ligt bij een brandt schip en bordt schip "Eva" off Popo.

Konnen sijn, en is hierdoor met wijnig de aloude glorie en respect van U.Edgr.ct. onder de naturellen herstelt, en Reputatie aen de Hollanders toegebragt, en wel voornamentlijck aen Fida, alwaer de franschen met wijnig de Rode montados gespeelt en aen den Fidasen coning geinduseert als off wij vasalen van Franckrijck waren, so dat wij blijde sijn dees actie so dicht bij Fida is geschiet, vadoor de franschen met wijnig den mond gestopt

---

Extract from letter from Dir. Jen. Pieter Nuijts, to the clsseemblij of the X., dtd. Elmina, 14th Februarij 1708. – Duplicaat (W.I.C. 100. fol. 146.)

fol 147 – 149.

fol 147 b

Op den ÷ courte zijn er 3 vijandlijken francheschepen aan Acora geweest, en de welke van daar naar Fida zijn gezeijlt, nevens een Portugeese bark die door haar op de boven cust is genomen. – Men heeft hier ter custen ook gedepulgeert geladat 11. francen oorlogscheepen op de boven custe waarens maar 't selve is in rook verdweenen, egter soo sulx tegens onsen verwagting waar mogt bevonden werden, soo sou 't volk van de Roa Maria ons seer vel te staaden comen perwijl wij in dit jaar all veele dooden hier ter custe tot U.Edgr.clgtbre baar navigting hebben gehad. – Sedert onsen opgem. laatsten is den oppercommies Schoonheijd van Fida gereverteert dewelke ons relateerde, hij 't schip de Stad Amsterdam van voor Fida op den 18. November a°. passado met 560. p.s d'Jndios naar Rio Surinamen had gedepecheert, soodat wij verhoopen 't selve voorden ontfangst deses mede a costij sal sijn aangeland. –

fol 149 a

De buijs Vaterland is op den 5. December a°. pass°. van hier vertrokken maer de boogt, en inwelijks sullen wij in 't begin van de aanstaande maend de buijs Soetendal naar de Benin stieren, van alle 't welke wij U.Edgr.clgtbre per naasten het goed succes van haren handel verhoopen te mellen

adviseeren.—

Trade in Gds Coast

De saaken hier te lande in 't generaal zijn voor tegenswoordig redelijk en den handel soude voor U Edgr clgtbre seer voordeelig wesen, soo wij van polver, Mrs brandewijn, schapesmeer, en cleine perpetuanen geprovideert waaren, maar terwijl wij daar niets van per rest hebben, soo moeten wij dagelijks sien en hooren de coopluijden bij onse naburen d'Engelse haar goud zaan brengen, en die haar ook van alles kunnen gerieven, vermits sij een swaar aanvoer van coopmanschappen met 5 haare scheepen hebben gehregen, tgeen onsen handel doet stremmen aangemerkt wij deselve maar met een weijnig snaphanen, carbijns, en 800 Ps zaaijen, die er noq P rest sijn met omtrent 10000 slaaplaken moeten voortsetten, hier uijt sullen U Edgr clgtb' wel kunnen afnemen onse respective pakhuijsen genoegsaam (except eenig Angols en bogts cargasoenen:) leedig zijn en wij met reden naar de verwagte verdende scheepen verlangen, om eenmaal U Edgr clgtbre te kunnen doen persuaderen dat er niets soo essentiel is als een promptitude in 't voldoen der successive petities, ten eijnde de swaare onkosten, welke d'E. compe hier ter custe heeft, daar uijt niet alleen mogen gerekent werden, maar een capitaal daar boven komen te jouisseeren, en ik ook in beeter staat werden gesteld van aan U Edgr clgtbre haar goede verwagting te kunnen voldoen van considerable somme over te maaken, tgeene voor als nogdoor continueel gebrek van goederen door mij niet heeft connen geeffectueert werden, soo als U Edgr clgtbre in't breeder bij den overgesondene brieven van mijen raden met voarnoemde prijs-scheepje als de Carolus Secundus gelieven te beoogen en op hoedanige wijse de negotien heeft en noq floreert; ook schijnt sig toe dat deselve binnen korten noq meerder sal aangroeijen, aangemerkt 't Lantschap Fantijn de Jufferse met den

fol. 484

onderconing van Commanij, de landschappen Cabesterra, Saboe, Fetue en Commanij totaliter hebben verslagen, en gerunineert, nevens derselver opperhoofden meest alle gemassacreert, en vaarvan wij Ed. Agtbre per naasten occasien breeder sullen onderhouden; inmiddels hebben wij niet ondienstig geacht Edgr. Agtbre de twee laatst overgesondene petities hier onder in caracters bij Edle T. te suppediteeren met ootmoedig versoek een gunstiger reflectie op deselve te nemen en spoedig herwaarts stieren op dat Edgr. Agtbre van dese custe haar Intresten soo wel als onse nabuuren mogen comen te profiteeren, want de Engelse natie haar goud negotien met alle kraght soo als noch nimmer tot dº hebben gedaan, soeken door te dringen. ~

Extracts from letter from Dir. Jen. Pieter Nuijts, to the Assembly of the X., dd. Elmina, 13rd April 1708. — (Lect. in Amsterdam, 27th Sept.) (W.I.C. 100., fol. 154.]

fol. 154 - 161.

Uijt mijnne opgemelde twee laeste brieven sullen Ed. Agtbre ter loops genoteert vinden hoedat ik de respective fortressen benesten Elmina gelegen een sonde gaen opneemen, om de Engelse natie in haer quade menes te stuijten, en den heer Ridder Talbij Thomas andermael te doen remarqueeren, wij sijn heijmelijke laagen zeer wel visten te ontdecken. — Waerom Edgr. Agtbre desvegen een net detail te doen en in sonderheijt den quaden aert van desen opgemten heer Ridder te demonstreeren van op hoedanige wijse hij alle middelen andermael in't werck heeft traghten te stellen van't geleedene affront in de voorledene jare aen Saccoray beloopen qomte revengeeren, ten welcken eijnde hij doorsijn diënaers bij den Assianteense Coning Zaay, nevens de Fulferze Caboceers heeft laeten aenhonden zij hem dog met magt van volck wilde adsisteeren, om onse vastigheijt met geweld te occupeeren, en verdistrueeren, reijders hem aldaer in

een vreedige possessie te maintineeren, ende
clntase naturelle omdat sij ons in den voorleede
jare met alle hare magt tegens hem hebben ge-
adsisteert gehadt, tot totaliter te ruineeren;
edog deeze sijne versoecke sijn hem even als alle
sijne andere onderneeminge in roock verdweene
vant de goede intelligentie, die wij met den
clsionteense coning, die t'Jnfferje caboceers
onderhouden heeft genoegsaem te veege bij hae
gebragt sij t'selve hem cordaet hebben affgeslaeg
des niettemin heeft deese moeijelijke Ridder me
fol 55 kunnen off willen susten, maer op den 13. en 14.
Februarij deeses jaers ontfinge wij schrijvens van
Expliek stellingen bij onse coopman tot Saccondé dat de Engelse haer
Fort de fortres met een sware batterije naer de kant van
Saccondee onse versterckte, en van waer sij om een geringe
en sie upon oorsaeck vijandelijk in ons fortres schooten, soo
Dutch Fort als U Ed Gr. 6chtbre in mijn dagverhael op genoem
de datum gelieve naer te leesen, nevens de verkla
ringe daertoe relatieff, welcke in deese occasie b
de brieff van mij en raden overgaet, hierover
Complaint to dee ik die eijgenste dag nog mijn beklag per
Dolly Khan missive aen de opgenoemde Ridder met herteley
ke betuijginge van onse nog opregte vrintschap
dog soo wij andermael soo sensible door de
sijne vierden gehoont, ons van die middelen
soude bedienen, welke wij van god almagtigh,
ende natuur tot maintenue en respect van
haer Hoogmoogende en U Ed: Gr 6chtbre hebben ont
fangen, om deselfs quaedaerdige desseijnen
Meeting of te vereijdelen. intusschen braogt ik daegs daer
Council aen deese saeck ter deliberatie van raaden
16 Feb. bij dewelcke soodanigh besluijt weerd genomen
[N.D.K. p 110] als U Ed: Gr. 6chtbre bij de brieff van mij, en raa
den snellen beoogen, ingevolge van t geresol
veerde soo vertrock den 15. Februarij naer de
Sluijts kaer middag per commanij, en daer wij 's avonts
to Dunkerard noch aenquamen, vervolgens name wij inspect
van 't packhuijs (ook ontfinge wij aldaer een
Comparey seer brutael antwoord van den opgenoemde

Fol 156a

Chama

Riedden, als bij ons dagregister staet genoteert, en 't gene aldaer tot reparatie benoodigt was, dienvoegen wij naer de middagh p.r Chama ver-trocken, doch in passant t' Engelse fortres van com-manij op de noodinge van 't opperhooft aen doen de, soo remarqueeren wij seer wel zij alle de ver-eijschte materialen all bij den andere hadden versamelt om haer lang voorneemen verckstellig te maecken, van de gordijnen van haer fortres naer d' kant van 't onse soodanig te verdubbelen dat 'er met fatsoen een gladde laagh van 8. à 10. stucken, ses-off agtponders snellen op kunnen leggen, 't geen mij bewoog de noodige ordres aen den commies van der Sluijs te geven, om een quan-titeijt steen en calck te versamelen, om inge-lijcx ons fort naer 't haere te verdubbelen; met den avond aen Chama comende vertoeffde wij aldaer twee daegen, maer den 18.e vertrocken

Saccondee

wij van daer naer Saccondée, alwaer wij de gepasseerde saacken bevonden als den commies Chagenius ons had geschreeven ja 't Engelse opper-hooft bij occasie bij ons de visite quam geven pro-neerde publicq bij onse vasale van onder ons fortres op de minste pretensie maer soude laeten haelen, 't zij met goetheijt off gewelt, ten velcken eijnde zij haer batterije soude versterckeren, 't geen ick maer all te wel tot mijn leetwesen bevoghde wandt daer wij vier kleijne stuckjes hebbe, die

fol 156b

naer haer fortres flanckeren, hebben sij er veer-tien capable stucken naer onse vastigheijt, soo-dat wij in cas van repture daer altoos soude te kort schieten, dienvoegen daerin de noodige ordres stelde, soo als in 't vervolg van dese op zijn plaets sal noteeren; van hier vertrocken naer

Taccorary

Taccorarij, daer wij den 20 dito een batterije om teegens 't huijs aen te maecken, affstaecken met

Battery G de Cuijt en G de Vlaye

recommandatie aende daer sijnde naturelle zijons in deesen opbouw moeten adsisteeren, en ook de negotie in allen deelen behertigen, 't-geen zij ons gesamentlijck beloffde, edog Edele

- gr. achtbre heeren permitteert mij dat hier omtrent
mijn gedachten suppediteere aengemerckt de
verbolsel van fortressen costelijcker voesterkin
- deren voord'E. compe sijn, maer dat wij om
Reasons for fort de Scarpe possessie aen Taccorarij te maintineeren velg
- noodsaeckt sijn geworden te moeten bouwen, a
- gemerckt soo de Engelse aldaer voet hadde en
een vastigheijt hadde becomen, beijde onse for
- tressen van Boutrij en Saconde' genoegsaem a
met alleen van elkanderen geslooten soude
sijn, maer oock een doodelijck praeck aen der
- selver negotie / die daer omheen wij redelijck is
konnen te leijden, behalven dat wij althoos ooc
gefrustereert soude weesen van eenige oesters
- schelpen om kalck te konnen branden tot 't
repareeren vanderselver respective fortressen te
konnen becomen, en daer onse heer predeceseeur
fol. 157a snelcken excessive somme gouts voor hebben gede
- clareert, waerom van gevallen ben, 't beter voor
des E.e compe Interessen is wij Taccorarij voore
met alle cloeckmoedigheijt moeten maintinee
- ren, en aenhouden; dog Saconde' sall nu een
Abandon met of Saconde recommended doodelijcke post voor ons weesen, en 't geen wij zeer
wel soude konnen missen, dierhalven ick mij
verpligt vinde 't selve aen U Edgr achtbre hoog
- weijse consideratie over laten, en daer maer al
- leen bij te noteeren de eenigste beweegredenen
die 'er soude weesen, om 't aen te houden pa
- mentlijk dat de Engelse natie onder de naturel
- len snellen difulgeeren, sij er ons vandaen heb
- ben geboent, 't geen somtijts indruck op deselve
soude neemen mi dis reputatie van haer Hoog
Hog wijs to be employed thus - moogende, mitsgaders U Edge gr. achtbre om een
persoon à twee meer in derselver dienst te hebben
om de vlagge, en 't respect van de natie opte
- houden.—

Boutry En om deeze mi ordre te vervorderen, soo arri
- veerde mij den 21e de aen Boutrij, daer wij daer
daeraen met de Antase naturellen aboucheer
- de,
welke ons andermael van derselver ge-

-trouwigheijt versekerde, dierhalven wij onse reijse op den 23. d° per Axim voortsetten, doch in pas-sant deede wij 't kleijne Brandenburgerfortje Akko-da aen, en op de uijtnoodinge van den Branden-burger heer generaal La Meij, ingelijcx haar hooft-fortres groot Fredrixburgh, daer wij den 24. dito aenlande, en soodanigh vierden ontfangen, als bij ons dagh verhael staet genoteert, nevens ons vertreck van daer op den 25e dito, en quamen te-gens den avond nog aen ons fort Axim, daer wij met alle plaudissement van de naturelle vierden gerecipieert; wat onse verrichtinge aldaer is geweest gelieve U Ed: Gr. Achtbre in ons dagh-verhael onder d° 26, 27, 28, 29, Februarij, 1, 2 en 3 Maert naer te leesen, en speciael 29. voorn:, hoedanigh onse voorige heeren praedecessеurs de Axcoberse naturellen hebben belooft, daer een vastigheijt te sullen bouwen. 't geen nu elff ja-ren heeft geduurt, alleen heeft onse laeste heer praedecesseur aldaer eenig canon geplant, en daer zij haer beschermingе sustineeren in cas van reptuire niet onder te sullen konnen hebben, dienvoegen zij uijtdruckelijk te kennen gaaven, dat soowij haer andermael quamen uijt te-stellen ons aldaer niet langer begeerden, en ook een vreemde natie soude inroepen. 't geen ons bevoog de oppercommies Landman de noo-dige ordres te geven, ingevolge de resolutie van 21. December 1706 van mijn en raaden overdat subject genomen, van een begin te maecken, want U Ed: Gr. Achtbre gelieven een considerатie te neemen, dat soo wij deese menschen ander-maal quamen uijt te stellen, 't een discredit aen ons parool, waer van onse natie de re-duta beste naem boven de andere hebben, soude geven, behalven dat soo zij den Engelsen Ridder Dalbij daer eens possessie verguude, wij ons fort van Axim wel soude moogen aban-donneeren, daer de negotie 't seedert twee jaren all te florisant toe is geweest, en ook als nog is,

Vrijheijt der Trouwigheijt verleend

Axim

Insichten eijsch tot lang vernieuwt Fort te Axim te stellen, en daer eijsch tot plaetsinhe te mueten neemen

Mins. Col. 21-12-1706 P. 62].

Advijs eijsch tot factorij te Axim

1708.

Florissant state de Prins

want voor mijn oogen vijfftien marcken gouw hebbe moeten sien laten loopen, door gebreck van goederen, buijten 't goud dat den opper-commies Landman weeder heeft moeten ge-ven voor goederen, welke hij verdoopt hadt van Elmina noch te zullen erlangen, waermij U Ed^e Gr. dchtb^re wel zullen affmeeten, alsdee een sware negotie is, ook hebbe die twee compto-rien 't gepasseerde jaer 250 dlk. 6 o. 12¼ C. in comp^s cas gebraegt, en 't geen noch wel eens soo veel soude hebben gerendeert, bij aldien vij den oppercommies Landman zijne successive petitien hadden kunnen voldoen, oberhalven ick wel derve seggen dat deese geringe opbouw nimmer aen U Ed^e Gr. dchtb^re zullen mishagen off eenige nadeel aen de Edele comp^e, maer ter contrarie ook voordeel konnen toevoegen aengemerckt de landschappen St Jumore, Cabo-kroe, Jgwira alle aen de Cinkoberge zijn ver-knogt, en t' haer versoeck insgelijcx all over veele jaren heeft geweest, en waerop zij ook ge-zamentlijk de novo den eed van getrouwig-heijt aen d' Edele comp^e hebben affgelegt, en de negotie op 't hertelijckst aldaer te zullen doen illustreeren. —

fol 158.

Jn ons opgenoemde dag verhael zullen U Ed Gr. dchtb^re sub d^o 27^e en ult^mo d^o ook vinden genoo-teert de overcomste van eenige Brandenburger Cabo-ceers, en welke vij insgelijx den eedt van getrouwig-heijt hebbe affgenomen, maer hiervomtrent vinde ick mijn ten dienbaerste verpligt van deese soo genaemde Brandenburgers

Generael opset upon.

Royale Pruijsen comp^e een omstandigh verhael aen U Ed Gr. dchtb^re te moeten doen, als hebbende in seven jare geen een schip van haer comp^e vernomen en waerdoor derselver finantien seer verarmt is, ae-gemerckt zij haer guarnisoen en 's maendelijx cost-penningen moeten voldoen en 't geen zij vel eenige jaren uijt de winsten der incoopen van Louren-draijers goederen hebben kunnen bereeckenen maer op primo Januarij 1707 heeft alle hare volck

beginnen te rebelleeren, en haer opperhooft soo goet als gedwongen haer lang verdiende gagie t'sedert eenige jaren herwaerts te moeten betalen, en waerdoor derselver cassa van tweehondert ctlk. goud tot op 100. ctlk. is gesmolten, 't geen niet lang tegen sall kunnen houden overmits desselfs heer generael toe aldaer ben geweest mijn selven heeft gecommu-niceert, hij alle halff jaren sijn volckeren hare volle soldije moest voldoen, en voorts dat hij all viermael om zijn demissie hadt geschreeven met expresies, dat soo zij hem dit jaer geen successeur stierden, hij alsdan eyter soude 't huijs comen, en 't redement overlaten aen een van zijn mindere, gelijk ik ook vastelijk geloove hij zal doen, nade-maal sijn E. sedert die tijt lam aen handen, en voeten is geworden, soodat vertrouwe hij maer naer een goede occasie van een Lorrendraijer vragt, en soo dese van hier vertreckt, en binnen korte geen van hare scheepen opdagen, zal het voor die natie hier ter custe seer slegt uijtsien, edog om haer nog meerder te benauwen, soo heb ick onder U Ed.e Gr. dcht.e haer vel neemen nogtans voorgenomen, ons cruijsschip actueel tusschen Cabo Apolonia en Cabo Tres puntas te laten cruijsen, ten eijnde zij geen de minste occasie sullen konnen hebben van daar eenige goederen uijt te konnen koopen, bij gevolge geen progressen maecken, maer van de boven staen-de en resteerende hondert marcken te sullen moe-ten afsteecken en eijndelijk haer soo drucken, van binnen een à twee jaaren te doen delogeeren, en U Ed.e Gr. dcht.e occasie geven van die drie vastig-heeden voor een civiele prijs in derselver handen over te leveren, en om dit des te spoediger te doen maecken nevens alle ruineuse landelaars soo van Lorrendraijers, Portugeesen, en Engelse thien Percento scheepen, wi de uijterste verleegentheijt te helpen brengen, soo soude 't seer dienstig weesen, wij de Brandenburgse waterplaets, daer alle deese ouwije scheepen haer voorsien, met omsig-tigheijt en in secretesse in possessie van een

conduit met drie soldaten beset namen, en vaer-
van ick versekert ben, de opdragte aen N Ed^e Gr. Ach.
te sullen leveren, van dien Caboceer aen wien des
is toebehoorende, en nu reets onderons fort aen
Ch^m is Komen sijn domicilium neemen; hier-
door sullen met alleen de octroij dieven, en re-
dere onvrije handelaers ontrieffit weesen, maer
ook genoodtsaeckt werden van haer waterwoon-
aen heel op de reijstcust te moeten inneemen
off aen 't enzelfe fort Dickjes Cove, off Simpa, en
van waer wij deselve te weeten op deeze twee la-
te plaetse haer althoos doorense cruijssers bin-
nen een etmael à twee Kannen laeten ligten, te
gevolge die schaede aen N Ed^e Gr. Achtb^e haer ha-
del niet toebrengen, als nu doen, aengemerck
sij haer selver ook nimmer aen 't Brandenburg
fort sullen Konnen ophouden, maer 't tegendeel
moeten voorbij loopen, en het soo tot een install
brengen alle 't welcke van mijn pligt hebbe ge-
acht N Ed^e Gr. Achtb^re in haer hoog wijse overweeg-
ge te laeten, en soo deselve plausibel genoeg
bevinden, mij dit in secreetesse toe te vertrouwen
want soo den Brandenburger off den Ridder
Dalbij daer de snuff van quamen te krijgen,
soude 't selve veel werck mit hebben, door dien
de scheepen van de roijale Engelse comp^e inge-
lijx haer daer van water provideeren.—
Naer dat wij dan de principaelste affaires aen
Ch^m hadde verrigt, en de overige in handen van
den oppercoopman Landman (overmits onse pre-
sentie aen Elmina vierdt gerequireert) gestelt,
soo vertrocken wij den 11. Maert van daer naer 't
schip de Eva Maria, 't geen wij op de hoogte van
Accoda aentroffen, en van daer tot voor Boutri
en Zaccondé affsacken, alwaer wij de twee me-
talen stucken sesponders aen landt setten, me
ordre aen den commies Magenius, hij deselve na
de kant van de Engelse sonde hebben te stellen,
enderwijl soogten wij naer den overleeden schipper
Hendrik Brousse sijn contant gouldt op de

N.B. Ste deze
blaus were
nogt opgevond.
Vide Letter Book
Σ 28-11-08
: Wit Boek:
Cor: I. p 146]

informatie dat hij de Ed. comp. niet ter goeder trouwe
haadt gedient, soo ten opsichte van de opgebragte bar-
quentijn als een Portugees scheepie beneeden Rio
Volta gerchergeert. en waer omtrent ik soo wel slaeg-
de dat ik vijfftien marcken, en seven once gout
agterhaelde; als breeder bij de resolutie van mijen
raeden sub d. 17. maert ende sententie daerover
gestaegen, en in deze occasie overgaende snellen
te zien weesen; vervolgens arriveerde ik op den 6.
maert weeder alhier met blijdschap aen Elmina.-
Jn mijne onderdanige laeste van 14. Februarij Lebb
Ed. Gr. dcht 16. genooteert, dat de Fantijnse, Juffers
neevens den Commanjse onderconing, de lantschap-
pen Fetue, Saboe, en Cabesterra hadden verslaegen
maer om daervan een kleijn detail te doen, soo
snellen Ed. Gr. dcht 16. in ons dagverhael sub dato
6. December brengen, de eerste invalle in opgenoem-
de landschappen / voorts wij op den 8. dito naer
Mouree sijn gegaen, om weegens de vlugtelingen
met de overwinnaers te tracteeren, dog in pasant
Kreegen wij daer over oock een brief van dien onrustige
Ridder Dalbij, dog gaven hem soodanige ant-
woordt dat hij dien avond nog schreev dat soo
hij geweeten haadt wij persoonelijk naer Mouree
soude sijn gegaen, om desweegens met soude moeije-
lijk gevallen hebben, egter liet hij niet na om
onse alle gnaede officies in deese saecke toe te-
brengen, ten eijnde wij met de Fantijnse in een
verwijderinge soude moogen geraecken, maer Ed.
Gr. dcht 16. een teijdige voorsigtigheijt en den aert
der naturelle wat beeter kennende als hij, heeft
ons deese donckere volck over 't hooft doen drij-
ven, want soo draei wij 't noodige aen Mouree
om tot een vergelijk met de Fantijnse te komen
haadde begonnen, soo lieten wij den oppercommies
Landman aldaer, om die affaires verders aff-
te handelen, gelijck deselve dan ter weederzijde
vergenoeginge is gedetermineert, als bij rapport
dat ik, en meergem. oppercommies daervan
den raaden sub dato 27 Januarij hebben gedaen.

naader consteert, en waer aen mij in deesen ge-
-draegen, alleen daerbij voegende dat de pas-
-gies der coopl[ie]den, uijt 't land hier naer El-
-mina genoegsaem open sijn, vant vij daeg-
-lijx hier negotianten uijt Assiantijn krijgen
soo met goudt, tanden als slaven, maer door
de boven staende onlusten is aen Mouree, en
Cormantijn negotie loos; behalven dit zoo deren
de Fantijnze nog wel seven marco voor scheeps-
-giften van onse natie pretendeeren, daer wij
maer drie schuldig zijn, en ook lange sullen
wagten, eer wij die haer betalen, waer van in
't vervolg van deese nog iets sullen seggen,
de negotie aen Apam, en Bercoe sijn insgelijx
maer tamelijk, alhoewel eenige soorti[men]ten
van goederen ook ons hebben gemanqueert, soo
-dat daer van weijnig te melden is. —
Accra heeft redelijk gefloreert, en 't sou seer consi-
-derabel sijn geweest, soo wij den commies Haerin-
sijne successive petitien hadde kunnen voldoen

---

fol. 161 – 165.

Den Tandhandel is seer florisant, soo als N Ed[e] Gr
Achtb[re] bij 't nu overgaende restour, en 't restant da
hier ter custe blijft tot nader occasie gelieven naer
te speuren, behalven dat wij met de Bnijs Waterland
nog twaelff à vijftien duijsent £B. op sijn minste
in toekomende maend verwagten, maer om N Ed[e]
Gr. Achtb[re] hier van een beeter jdée te doen geven, soo
hebben met ondienstig geagt, daer van onder N° 2
een reeckening der winsten, welke 't jagt d'Elmina
mi die 5 maenden heeft bevaaren, te suppedi-
-teeren, en daer bij in derselver hoog wijse consi-
-deratien te laten, om deesen handel kragtdadi-
-ger voort te zetten, ten dien eijnde drie à vier wel
bezeijlde (alsoo bevinden de Bnijs scheepies slegte
zeijlders zijn, en lange reijse maecken) en bequa-
-me jagtscheepjes als 't Casteel St[e] Jago, off een wei-
-nig groter van soort naer herwaarts gelieve
te stieren, om alle drie maenden naer den

anderen soo een voyagie door de boogt Angola
et.ca te gaen doen, en nader derselver arri'vement
tzij adrectuur ad patria, off over Curaçaao
met slaven te laeten retourneeren, bij welke handel
ik niet en twijffel, off d' Ed.le comp.e sullen conside-
rable voordeelen bevaren, alsoo ik hier ter custe
verneeme, de tanden in Europa op een seer looge
prijs sijn, maer aengemerckt ik volgens 't in'arti
cul mijner Instructien alleenig voor de marck
brieu moet respondeeren, soo bidden U Ed.e Gr. Achtb.re
ook seer ootmoedigh dat tog van die goetheijt
gelieven te weesen, mij met alle scheepen en prijs
courant van coopmanschappen, welke soo op de
goud, slaven als tand custe getrocken werden, te
moogen erlangen, nevens de monture van t-
geene de retour waren koomen te rendeeren, waer
door althoos in staet sall sijn mijn calcula des
te beeter te kunnen maeken, overmits de prijse
succesivelijck op en neergaen, daer men hem
hier niet netto kan na regnleeren, in sonderheijt
die lange jaren hier ter custe heeft gewest.—
U Ed.e Gr. Achtb.re derselver drie capitalen hooftne-
gotien voorgedraagen hebben, soo gaen wij in 't
vervolg over tot derselver twee buijsscheepies Wa-
terland, en Zoetendael, zijnde d' eerste op den 5.e
December een ommelantje togt met den commis
Rosmaelen gaen doen, en die wij soo als hier voo-
ren geseegt hebbe in toekomende maent verwagte
de tweede legt vaerdig om met den commis
Doutreleau per de Berijn te vertrecken.—
Onder 't vervaerdigen van deesen comt ander-
mael dien moeijelijke draack, ik mijne den
Ridder Dalbij ons importuneeren met 't dorp van
dmpeni eerst te laten verbranden, en op den 29.e
passado liet hij er sijn standaert waaijen. t geen
mij en de presente leeden van den raad bevoog
als zijnde genoeg saem onder 't bereijck van
ons canon, de dinase volckeren onder 't com-
mando van Pieter Pasop 's nagts derwaerts
te zenden, dog d' Engelse hadden het haasepad

1708

(alsoo sij er de smeff van kreegen) gecoosen;
derwende nw met stijve kaaken nog wel negee-
ren daer geen vlagh van haer heeft gewaaijt
schoon wijsemeest alle hier hebben beoogt, en ick
kan U Ed.e Grchtb.te wel verseckeren, dat soo sij
ons andermael komt te attacqueeren, wij hem
zoodanig snellen laeten beknellen, dat hij
gewaer sall werden van de successive, en on-
regtmatige procedueren, waerdoor U Ed.e Gr-
chtb.te op groote oncosten verden gejaegt,
in toekomende te desisteeren, alsoo ick nu
staet ben van binnen veertien daegen op de
bovencust van Axim, tot hier aen Elmina to
twaelff à veerthien duijsent gewapende negro
bij den anderen te snellen kunnen leveren.—
Deese dusverre vervaerdigt hebbende zoo komt
Schipping alhier op den 30.en passado Godt loff te arri-
veeren 't Ed.e comp.e schip de Justitia schipper
fol 63a Daniel Marchze voor reeckening van de Ed.e
camer Zeeland, welke ons de aengename teijdingh
goode zij danck meede bragt, 't schip de Affrikaense
Galeij behouden in Texel was gearriveert, en 't Jagt
St.t Jago in een van de havens van Engelandt is,
ook de slaven scheepen de Beurs van Amsterdam,
Catharina Christina, en Phillipus Johannes insgelijx
in salvoo varen, edog aen de andere zijde tot
smerdt, en leetweesen 't schip de Marouw verseijlt
was, maer drie honderd en sestig slaven gesalveert,
en aen Jsekepe gelevert in plaets van aen Curaçao,
vrijders dat hij in Zeelant had gehoort, er twee sla-
ven scheepen van wegens d'E.e praesidiale Camer
Amsterdam naer herwaerts varen uijtgeloopen,
neevens 't schip de Loosdregt, waerop den fiscael
vrijbergen sig bevond, welke drie scheepen wij onder
goodes hulpe dagelijx hier met de uijterste ver-
langen tegemoet sien, alsoo de packhuijsen all-
omme leedig zijn, en wij 't aen strand comen
goud voor onse oogen moeten zien vertrecken.
Op 't rapport van meergemelde capiteijn dat er
met hem een Lorrendraijer scheepje van thien

stucken en twintig man, uijt gerust door Leender van Sonsbeeck met hem nder herwaerts is komen zeijlen, soo hebbe wij 't jagt d'Elmina naer boven opseen cruijstoogt gestiert, en hoope wij andermael dien octroij dieff snllen beknellen.—

Deese goed gelievende sall U Ed= gr. Achtbre= werder overgebragt met 't schip de Eva Maria schipper Thomas Jansz= zeeraed, in dewelke wij conform U Ed= gr. Achtbre= ordres sub d= 25= July 1706 aen mij en raaden gegeven tweehondert en vijfftig marken goud, sestien duijsent ponden Tanden, vier duijsent lbs. crevelles, twaelff duijsent lbs. vas, en sestien aem olij d'Palm hebbe geladen, als bij cognossement aen ijder van de Ed= respective caemers in deesen overgaende, en generale carga onder N= 3 gelieve te boogen, en bij N= 4 't reste rende goud, dat hier alsop de buijten comptoire nog in voorraed blijft leggen, van 't welke tweehondert en vijfftig marcken met 't jagt Elmina soo'er geen contrarie ordres van U Ed= gr. Achtbre= comen staet te volgen, en 't overige sall tot U Edgr. Achtbre= nadere dispositie hier moeten verblijven alhoewel wij verhoopen, dat'er nog in dit najaer door U Ed= gr. Ct. een schip, 't zij de Affricaense galley, off een ander sall werden gesonden om 't affte halen, en in soodanige gevall vertrouwe wij dat alsdan op zijn minste nog wel vijff à sesthondert marquen snllen kunnen remitteeren, behalven de andere retourvaren.—

D'boecken der negotie en soldije gaen insgelijx met deesen boodem over, nevens de inventarisen leijste der overleedenen repatrieerende, en vacante bedieningen onder N= 5, edog soo er een erreur in de soldije boecken mogte gevonden werden, sullen U Ed= gr. Achtbre= niet als een onagtsaemheijt gelieven te neemen, maer wel aen de fatalitejt der subbite sterffte en continueele sieckten, die een ijder in dit saijsoen heeft, en nog ondergaet, 't geen ons ook buijten staet sall stellen, soo'er geen goede schribente met de verwagtende scheepen aen-

-landen, de boecken soo schielijk in duplijcq pre:
't jaght d'Elmina U Ed:e Gr. dchtbre te kunnen stie
-ren, 't schip d'Justitia leijt insgelijx vaerdig om
binnen een dag à twee per Frida te vertrecken
als breeder bij de brieff van mij en raaden ge-
-lieven te zien, en welke dispositie desweegen ge-
-nomen zijn.-

Wat in deesen quartieren verders is gepasseert,
Bille of Loading te. sullen U Ed:e Gr dchtbre in ons dagregister vinden
opgeslooten, terwijl ik bij 't arrivement vanalle
U Ed:e Gr. dchtbre scheepen hier ter custe Kome te
remarqueeren, dat ze continueel volladen sijn
dog 't minst voorde Ce compe goederen aenbre
-gen, en waer omtrent ik mij van concientie we
-gen verpligt agte U Ed:e Gr. dchtbre te moeten
voordragen (gelijk ik mij d'eer gegeven hebbe,
snecx all in den voorleeden jaare insgelijx aen
de Graisidiale Camer Amsterdam over 't subject
van 't schip de Coning van Portugael gedaen te
hebben) dat er omtrent U Ed:e Gr dchtbre min-
fol 1642 -dere bedienders, welke de goederen branden,
en de scheepen affladen, niet ter goeder trouwe
moet werden gehandelt, en mijns oordeels Ed:e
-Gr. dchtbre heeren, behoirde een ijder, 't zij van
wat qualiteijt deselve ook is, een netto leijst
te hebben, hoe veel een ijder persoon voor zijn
hooft mogt meede neemen, en van 't welke den
advo:e fiscael alhier een copie moest hebben,
om 'er sig niet alleen naer te gedraegen, maer
dat meerder bevonden viert aen te haelen,
bovendien sou 't ook van de uijterste noodsaek-
-kelijck sijn, dat de goederen die voor deese en
geene persoonen naer herwaerts met U Ed:e Gr.-
-dchtbre permissie werden gesonden, eerst behoor-
-lijk in U Ed:e Gr. dchtbre haer packhuijsen gere-
-chercheert moesten werden, soo vel cisten als
kasen, wijn, bier, booter etra en ick bidde
U Ed:e Gr. dchtbre een begin daer van te neemen,
ja all was 't mijn eijgen goederen t'alder eerst,
ick twijffele niet, off 't selve sall van een goed'

effect zijn, in sonderheijt soo 't in secretesse verdt verricht, inmiddels salle ick van mijn kant alhier alle devoiren door de verwacht verdende fiscael laeten aenwenden, die doenlijck zijn, dog nu heb ick God beeter't niemandt daer toe, die de verrijste bequaemheijt bezit, off ick diende alles wel selven te doen, soo als hier vooren hebbe genooteert, hoe dat 't gout van den overledene schipper Broesse hebben waergeseurt, en aengehaelt, edog bij aldien U Ed.e Gr. Achtb.re scheepen in 't toecomende eenige plaetz over hebben, en onse successive petitien voldaen moogte weesen, soo gelieve deselve maer voornamentlijk met brandewijn, en palver te vullen, alsoo die goederen altoos hier ter custe ten minste met een capitael winste voor U Ed.e Gr. Achtb.re haer reeckening kunnen verden affgezett, en wij des te beter dockaen de Vantijnse haer eijsch sullen kunnen voldoen, want zij dog van ijder schip, 't zij volladen, off met de waerde van een marcq gout pretendeeren. Eer ick desse eijndigen, soo vinde noch dienstig U Ed.e Gr. Achtb.re te moeten voordraegen de oppercommies Schoonheijt en Landman, nevens den boeckhouder Engelgraeff met de commiessen Haring en Dautreleau de laeste als hebbende de jaren zijner jongelingsschap affgeleyt, en hem van sijn agterstallige geacquiteert, dienvolgen niet kan affweesen hem nevens de meergenoemde personen en U Ed.e Gr. Achtb.re favorable gedagten te recommandeeren, als hebbende onder vonden, zij de E.e comp.e met veel getrouwigheijt dienen, alsmede den secretaris Reijendorp, die wij om sijn merite tot dusverre op U Ed.e Gr. Achtb.re hebben verreeven.—

Een levendige teijger per deese boodem sende voor U Ed.e Gr. Achtb.re hier nevens, smertende mij seer geen andere rariteijten als nog hebbe kunnen becomen, alhoewel daer toe alomme last gegeven.

1708

Extracts from letter from Dir. Gen. Pieter Nuijts and councillors H. van Wesel, Jan Landman, H. Haring, A. Engelgraeff, to the assembly of the X., dd. Elmina 22nd April 1708. (W.I.C. 100. fol. 203)

fol. 204 - 209.

fol 204a

U Ed: Gr: achtbre: gelden bij onse missive van 14 Septbr: prt: gemelde prijsscheepje 't Casteel St: Jago onder genoteert, hoedat wij goed gevonden hadden, 't scheepje d'Eva Maria op 1mo Februarij met een retour van clk: 250. goudt en andere retour-vaaren ad patriam te depescheeren, als meede 't jagtscheepje 't Casteel d'Elmina als het zelve van zijn omlandtsche togt zoude gereventeert weesen met even dergelijken goudkist neevens desselfs genegotieerde retour vaaren, ter oorzaeke wij die zeekere verwagtinge hadden 't nieuwe cruijsscheepje hier omtrent die tijd soo haer Ed: Gr: achtbre: d'heeren bewindt hebberen ter praesidiale camer Amsterdam bij derselver jongste missive mb dato 22e: aprill a: pass: stipuleeren, zoude opdaegen, dogh wij hebben deese resolutie moeten alteereren, gelijck U Ed: Gr: achtbre: in 't neevens gaende register der resolutien sub dto: 2e: Januarij deeses jaers gelieven te zien, en waeren nu juijst op 't arrivement van de Justitia bezigh, om gemelt schip d'Eva Maria in staat te stellen van te kunnen vertrecken, en zijne retour vaaren aen boordt te brengen; alsoo 't jagtscheepje 't Casteel d'Elmina op den 11e: Maart van zijn omlantsche reijse met den commies van der Venne en schipper Thomas Jansze: Teeraet gaem te retourneeren, hebbende in de tijd van vijff maenden genegotieert 23231. lb. Standen, 2736. lb. Creoell, 9810. lb. vasch etra: dogh hebben dezelve veel van haer scheepsvolck in Rio calebaar en Gabon verlooren, ja datter als eer pest op 't schip heeft gerequeert, gelijck oock den commies van der Venne geheel lamm en ziecke hier aen landt is gekomen, en terwijl oock ondertusschen den schipper van d'Eva Maria Hendrick Broerse alhier is overleeden, soo hebben wij 't zelve scheepje

fol 204b

aen schipper Thomas Jansz Zeeraet toebetrouwt, en
in desselffs plaats den opper stuurman van d'Eva
Maria Jan Jerritze tot schipper op 't jagt Elmina
aengestelt, en dewelke wij op den 2e deser, om een
cruijstogt te doen naar booven hebben gezonden,
alzoo ons meergem. schipper Daniel Merckze rela-
teerde, er een nieuwe Lorrendraijer door Leendert
van Zonsbeeck uijtgerust met hem was uijtgezeijlt,
gemonteert met 10. stuckjes canon en 18. à 20. man,
ter welker oorzaeke wij hem met ses man militie
uijt dit casteel hebben laeten versterken, om zoo
moogelijck denselven voor een goede prijs op te bren-
gen; doch als 't cruijs scheepje Loosdregt hier zall
gearriveert zijn, zullen wij 't zelve op 1mo Junij
meede direct ad patriam met een goud cistvan
cllk. 250, 16000. lb. O. tanden, 4000. lb. Crevell en ra.
verzenden, ten waere U Ed. Gr. Agtbre ons bij de
nu verwagte verdende brieven, anders quaemen
te ordineeren, 't geen wij alsdann, met alle promp-
titude zullen verckstelligh maeken. —
U Ed. Gr. Agtbre gelieven uijt de bijgaende attes-
-tatie onder Lra B te zien, hoedat d'Engelsche
natie zigh nu verder met ontzien, onder wat pre-
-text zij maer kunnen, ons op allerhande wijze
te affronteeren, ja vijandlijck te bejegenen en op
onse forten te schieten, doch zij vachten zigh
egter zulx aen goodaenige plaetsen te onderneem-
-men, daer wij in staat zijn, om haer 't hooft we-
-derom te kunnen bieden, zoo haest den commies
Chagenius, die thans de comptoiren van Saccondee
en Taccararij administreert aen zijn Ed. den heer
directeur generael kenniss van zulke odieuse af-
-faire hadt gegeeven, en 't selve nauwkeurigh dien-
-de onderzogt te worden, wie van beijden causa mo-
-vens was geweest, zoo hebben zijn Ed. de moeijte
met ontzien, van zelffsten in persoon derwaerts
te gaen, als ook het werck aen Taccararij te be-
-zigtigen, en 't ook met langer Koste uijtgestelt
weeden U Ed. Gr. Agtbre ordres omtrent 't recher-
-geeren van de respective comptoiren te executee-
-ren.

1708

't geen dann bij geen beeter occasie en onder beeter praetext koste geschieden, zijnde zijn Edle vergeselt met den boeckhouder generaal Abraham Engelgraeff en den commies Jacobus D'outreleau; laetende 't gouverno van dit Casteel en de respective beneeden comptoiren aen den heer oppercoopman Henrico van Wes

– Wij refereeren ons dienaengaende aen opgem. attestaties als meede aen de resolutie sub dto 15e Fe-
Mun: Col: 15 Febr 1708. -bruarij mit bijgaende register der notulen waa-
-in U Edle gr. Act. gelieven te zien wat middelen bij
[N.O.K. p 110] ons zijn aengewent, om de domijnen en 't respect van U Edle gr. Agtbre te maintineeren, geleijck wij ons meede gedraegen aen 't particulier rapport
zoo zijn Ed. omtrent die affaires aen U Edle gr. ctg-
fol 206a -bre zall komen te doen, inmiddels U Ed. gr. Act. Korte-
-lijck zeggen hoe dat hij zigh veeder op den 29e pass.
Ampenie reeft durven onderstaen, om ons dorp Ampenie in de brandt te laeten steecken, en zijn vlagh alldaer te laeten waijen, waerop bij ons vierd goedgevonden de scheepen d'Coa Maria en Elmina die hier ter
rheede laegen, neevens Pieter Pasop met de volkeren van den commanije ondercooninga en Elminaese manschap derwaerts te stieren, met ordre, om bij rencontre alle Engelsche te massacreeren, geleijck U Edle gr. ctgbre bij resolutie sub dato 29e maart mit 't neevensgaende register gelieven te beoogen, edoch bij de komste van ons volck waeren ze alle gevlugt en wij zien, dat 't ons geen ander doel tel-
-lens verdt beneegelegt, als om d'Ed. compage op swaere onkosten te jaegen, en die wij well genoot-
-saeckt zijn te doen, om de domijnen van Haar Hoog Mogende en U Edle gr. ctgbre teegens deese
guerellieuse natie te maintineeren. dogh van alle
Taccorary deese onluisten is Taccorarij d'oorsaeck, doordien wij dat affront niet kan verdraegen, dat wij hem daer soo generelis van daen gedreeven hebben, en
desweegen ook den Brandenburger generaal d'
heer Hendrik dannij heeft aengezett, om eenige pre-
-tensies op die plaats te fingeeren en te bende te
fol 206b brengen, geleijck U Edle gr. Agtbre uijt deneefs

Aanwijsingen Protest &c. - Protest Saccadan Mis: Col: 16 Sept 1704

ongefondeert protest sub dato 16e September 1704 in 't bijgaende boeck der notulen gelieven te zien, 't geen hij door zijn raaden en cooplujden aen ons heeft laeten overleeveren, en wat antwoordt hem op 't selve door ons is toegevoegt geworden; nog Kortelijx is ons gerelateert, dat se haere kragten te geleijck snellen inspannen, van alldaer mee- [DK p 95] - de possessie te neemen, of ons daer van daen te verdrijven, 't geen evenwell soo gemackelijck niet in zijn werck sall gaen, alzoo alle de hooftluij- den van geheel Anta, Abocroe en Yowira bij 't aen weesen van den heer Directeur Generael zigh op nieuw wederom door eedt en pligt aen ons verbonden, ja selffs de voornaemste Caboceros en hooftluijden, die zigh tot dato onder de Bran- denburger fortressen hebben opgehouden, aen die in onder ons fort zijn komen woonen, en door zijn Edle neevens den opper commies Landman zijn ontfangen; edoogh gelieven U Ed.le Gr. Ct. te Saccondee Fort gelooven, dat 't ons seer smert tot dato de mid- delen niet hebben gehadt om onse fortress aen Sacqondee in behoorlijke staet van defensie te kunnen stellen, als de reparaties van alle andere comptoiren, die meest alle seer desolaet uijtzien uijt gebreck van materialen en arbeijts volck niet kunnen bij der handt neemen; en hoe vell wij bij ons gefondereert hebben, 't comptoir Saccondee fol 107a soo groote negotie niet en heeft, soo brengt 't den eenen maent doorden anderen gerekent nogh al eenigh goudt in de cas, en 't selve sonde zijn onkosten rijkelijck met 't persen van Camoensap kunnen goetmaeken, als wij de versogte slaeven snel- ler hebben bekomen, uijt welke en de volgende re- Redenen Abandonneeren nog niet accordeert - denen wij niet hebben kunnen goedvinden van 't selve te demolieeren, en te abandonneeren, alzoo wij dien Engelschen Ridder in zijn superbiteijt souden sterken, en zij ook de naturellen souden diets maken, wij teegens haer magt niet kosten bestaen, en alzoo alle de naturellen op de bovencust van die questies soo daer nu een tijdlang geduurende zijn

voorgevallen, goede kennisse hebben, soude zulx
all eenigzints soo schijnen, en 't respect en aenzien
van onse natie onder de inboorlingen daer door
gekrenckt verden; weshalven wij 't onder U Ed^le^
Agtb^re^ goedvinden nogh een tijd langh zullen
aenzien, en ondertusschen alles doen, 't geen ons
mogelijck is, om onse rustbreekende buuren in
haere quaede desijnen te stuijten, en ons voor-
-all op zulke plaatzen daer onze fortressen bij
de haere leggen, zullen zoecken vast te maken. —
Immers ons is bekent, en 't blijckt dat zij aen cleer
en commanij daer onse fortressen sufficant genoeg
zijn, niet eens in gedachten durven neemen van
diergelijke te doen, maer saccondee is de plaats
daer men 't zoeckt te breeken, en dat alleen, om
-dat se weten, wij tot dato all daer niet in staat
fol. 207b zijn geweest van haer fortressen eenige schade
toe te kunnen voegen, en wij hebben bij ondervin-
-ding dat haer nooit pretexte ontbreeken, van zulx
feijtelijckheeden te bedekken, all zouden zij oock 't
geen de geheele verelt bekent is liegen, en
't geen men niemandt anders als dien onverdra-
-gelijken Engelschen Ridder kan imputeeren. —
Trade Wat nu den staat van de negotie hier ter custe aen-
-langt, kunnen wij U Ed^le^ Gr. Agtb^re^ seggen, dat
deselve nogh florisant is, soo in goudt als tand
en wij verwachten maer alleenigh de op reijs zijn-
-de scheepen; met welke wij hoopen U E Grot. ons soo
well zullen hebben geprovideert, dat wij 't achter-
-stallige van de successive gesondene petitiën,
sonder U Ed^le^ Grot. nadeel en praejuditie zullen
kunnen inwachten, althans d'Ed^le^ Camer Zee-
-landt heeft ons bij provisie per 't schip de Justi-
-tia weeder in staat gestelt, om bij 't geringe
restant geweer eenigh cruijt te kunnen verkoo-
-pen, waeraen wij een tijd langh groot gebreck
hebben gehadt, gelijck oock de dengevoerde slaep-
-laeckens per 't selve schip meede op zijn regte tijd
zijn aengebracht, alsoo er wijnigh goedts meer
resteerde; wij hebben aenstondts met 't Jagt

d'Elmina dat (alreets gezeegt:) op zijn cruijs-
-togt nae boven ging de respective comptoiren
bevesten Elmina van de nieuwe vrugt geprovideer
waerbij den heer Directeur generael, die circulaire
ordre heeft gevoegt, om zoo wel den goudt als
slaevenhandel met alle kragt te pousseeren, ten
eijnde vrij 't schip de Justitia, 't geen een getall
van 800 koppen slaeven requireert, een goede vul-
-ledinge op zijn vertreck zoude kunnen geeven. —
Wij hebben 't zeedert 't vertreck van 't schip de Caro-
-lus 2^dus met kunnen goedvinden den slaeven-
-handel hier ter custe te continueeren, ter oorsae-
-ke alhier zoodaenigen schaersen tijd is geweest,
dat zelffs de bedienders en vrije naturellen voor
goudt pas aen haer kost hebben kunnen geraeken,
ja dat er ontallige negros van honger en dorst heb-
-ben moeten sterven. — D'oorsaeck daervan is dat
eijndelijck de Fantijnse door veele giften en gaeven
door den Ridder Dalbij aengeport, zijn opgetrok-
-ken, en de Saboese en Fetuze Landtschappen als
den ouden cooning van Commanij hebben verslaegen
waerdoor alle inlandtsche vrugten hier omtrent
zijn geruineert, en veele vlugtelingen zijn bezett ge-
-weest, dat bij geen verss water hebben kunnen ko-
-men, gelijck N:Ed:e gr.A. fortres aen dcouree in de
landstreecke van Saboe leggende, eenige duij-
-sende naturellen voor haer vijande beschermt
heeft; den heer Directeur generael heeft de moeyte
gelieven te neemen, van zelffs in persoon neevens
den opper commies Jan Landman derwaerts te
gaen, om de zaeken van de Saboese en Fetuze vlug
-telingen met den Braffo van Fantijn te beslissen,
en N:Eget. belangen daer onder te bevorderen, ge-
-lijck N:Ed:e gr.A. uijt neevens gaende contract Lit.
X. met de dhoureze onderhoorige aengegaen
gelieven te zien, dat ze zigh nu voor enkele va-
-sallen van haer Hoog dhoogende en N:Ed:e gr.A.
hebben verklaert, zonder bijt meer onder de
jurisdictie of gehoorsaemheijdt van eenen Saboesen
cooning te willen of zullen staen; naer volltoying

1708

van opgem^te contract hebben zijn Ed^le de zaeken onder gouverno van den oppercommies Landtman gelaeten, dewelke deselve tot onser aller genoegen, en gelijck het met 't respect van onse natie was conveniereende, heeft affgedaen en bijgeleght, gelijck U Ed^le Gr. dgtb^re onder resolutie sub dato 27te Januarij 1708 in 't meergem^d register der resolutien gelieven te beoogen. —

Hs in: Cab 27 Jan. 1708. (H.B.K. p 108)

Doch indien wij 't geluck hadden gehadt in die tijdt 't schip de Justitia, neevens de Amsterdamse slaeve scheepen hier te hebben, wij zouden in staat geweest zijn, U Ed^le Gr. dgtb^re goet koop aen een groote quantitijt slaeven te helpen, en alle gaer in de tijd van een maent hebben kunnen depecheeren, U Ed^le Gr. dgtb^re zouden als dan wel zoo veel bij dien oorlogh hebben geprofiteert, als hij den Ridder Dalbij gelts gekost heeft om denselven te berocken. 't voordeel zoo hij daervan heeft getrocken, bestaet in eenige affgehouwene koppen, beckendeelen, en kinnebacken van negus want de Pantijnze zeer roofgierigh en haer eijgen meester weeten zelffs haer veltoverste en officiers van de verdreege buijt mis te deijlen, verre daervan daen dat zij die hem zouden komen offereeren; 't is althans bekent, dat dien oorlog aen de Royaele Engelsche comp^e een groot capitael heeft gekost, en 't geen gem^e Ridders zijn meede agenten en raaden heer hoogsten misprijsen, off nu gem^e Ridder zijnen verdreegenen buijt voor liquide gaud aen zijn heeren en meesters zall kunnen bereekenen, zall hij zelffs moeten onderwinden

fol 209a

Engelsch 10 % ten ch Pantijnze

Niemant heeft er goet van gehadt als eenige Engelsche 10 p^r c^to scheepen, die doemaels aen Annemabae in laedingh lagen, en voor een geringe prijs aen goede slaeven zijn geraeckt, en dit zoo spoedigh dat se in tijd van een maent alle vegh waeren. De Pantijnze Landtaerdt nu naer den roofgreetigh en opgeblaesen geworden zijnde, zijn door gem^e Ridders verder aenstooken, landwaert in getrocken, om de Cabes Terraze te verslaegen, en als dann naer

Pantijnze. Dorp mit Cabes Terraz & Fort

verrichting 't Akimse landt te ruineeren, dogh wij
gelooven haer de laest genoemde soo veel te doen zullen
geven, dat se 't rooven vell zullen vergeeten, soo ze
niet zelver tot rooff verden gemaeckt, vant soo ver
re van haer landtschap affgeweeken zijnde, en
de neederlaegh krijgende, zonder dat nogh hondt
van teregt geraeken, en waerlijck 't zoude een ge-
wenschte zaeck weesen, in dien deeze landaert ter
eenemael uijtgeroeijt was, vant op deese gekeele
custe, nijt en buijt geen quaetaerdiger en brutae-
ler naturellen zijn t'geen U Ed^le Gr. ct. schoonen
fortress aen Cormantijn meede moet bevinden, al-
zoo derselver negotie niet eens de onkosten tot on-
derhouding van 't guarnisoen kan opbrengen, en
dagelijx en allarm zijn, om vandat canallje ge
molesteert te verden, egter wij 't bij U Ed^le Gr. dogt-
br^e niet zouden kunnen verantwoorden, haer on-
verschaemte pretensien van scheepsgiften, die zij
naer derselver eijgen goed dunken zoo hoogh als
se zelffs willen sommeeren te volldoen, en indien
men schoon, al het geene zij begeerden volldeede,
zouden deselve daerdoor nogh een graet erger
verden, en zigh zelffsten flatteren, men voor
haer bevreest was, en weeten alzoo geen beeter
middel voor dat volckje, als derselver brutali-
teijt met rigeur te bejegenen, alzoo dogh 't landt
voll oorlogh, en alldaer geen negotie te verwag-
ten is. –

fol 209 b
Fortuin
extensive
daring to
Ships 5 f 5

---

fol. 211 – 214.

fol 211a

Wij hebben hier vooren U Ed^le Gr dogt br^e all genoteert,
hoe verleegen wij zijn, dat wij de reparatie van
onse fortressen niet kunnen bij der handt nee-
men nijt gebreck van materialen en arbijtsvolck,
vant elcks well 't noodsaekelijckste schijnt, ja
zelffs aen ons hooftcasteel alhier vreesen wij de
geheele gordijn nae de zeekant zall invallen, eg-
ter kunnen wij niets daeraen doen, alzoo
maer een metselaer hier hebben en geen werck-
slaeven en calck. –

1768.

Op St Jago diende vell nootzaekelijck nogh een reegenback gemaeckt te verden, en booven dat zijner batterijen en een gordijn geborsten, waer-van wij 't nootzaekelijckste nogh met naauwer noot hebben kunnen laeten repareeren, 't resteerende moet blijven tot er volck en materiaelen komen.—

Commanij moet 't dack van 't woon- en packhuijs affgenomen en een plat daerop gemaeckt verden, alzoo 't zelve allegaer is verott en vergaen, gelijck 't oock nootzaekelijck is, 't naer de kant van d'Engelsche fortress beeten gefortificeert verden. Chama is 't geheele huijs oudt en vervallen, en geen drooge plaats, waer d'effecten van de Edele compag^e kunnen verden geborgen, en den coopman zijn verblijff kan neemen, weshalven den commies Lieftinck een presenning hebben noten toe zenden, om deselve daeronder te conserveeren, terwijl zulx met een klijnigheijdt niet te verhelpen is, maer moet geheel vernieuwt verden.

fol 211 b

Saccondee is elendigh gestelt, alzoo 't canon zoo op 't platt staat met duven loosen, off 't geheele huijs zoude instorten, weshalven een metselaer en timmerman derwaerts hebben gesonden, om 't zelve wat te onderstutten, en zoo veel mogelijck is, te repareeren.—

Boutrij vereijscht insgelijcks de hoogste nootsaekelijckheijdt dat gerepareert werd, weshalven den Heer Directeur generael bij desselffs aenveren alldaer de nodige ordres aenden commies Bollwael heeft gegeeven, van balken en planken alldaer te laeten zaagen en kappen, om bij arrivement van trainsvolkeren tot reparatie van desselffs, als andere fortressen geemploijeert te kunnen verden. Cleyn heeft den oppercommies Landman zooverre gebragt met veel moeijte, dat 't nu haest in staet zoude geraeken, maer alzoo de schelpen onder 't Brandenburger fortress Cleocoda hebben moeten koopen, en teegenswoordigh geen occasie hebben, om se af te haelen, en 't p^r canoa te kostelijck valt,

zoo heeft den heer generael bij zijn aenzijn all-
-daer nevens geni[te] heer Landman goedgevon-
-den, dat werck zoolangh te laeten stille staen
en intusschen de verckluijden naer Amcober te
zenden, om den opbouw van die fortress te begin
-nen, alzoo de naturellen alldaer over 't lange
uijtstellen van onse belofte ongeduldigh begas-
-ten te worden, te meer uijl zij zigh zelffs geof-
-fereert, om schelpen tot calck ende daertoe be
-noodigde steene te zullen fourneeren; en
Mouree heeft den oppercommies Ingilbij mi zoo-
-daenigen staat gelaten, dat men well kan zien
hij met heeft gemeriteert zoodaenigen fortress te
commandeeren, want mi plaats de handt daeraen
te houden, t'geen met een kleijnigheijdt mi tijdts
hadde kunnen worden gedaen, zoo heeft hij t'zelve
zoodaenigh laeten vervallen datter met als met
magt van volck en matriaelen kan aen begonnen
worden, doogh alzoo t'gewelffte waer 't geheele ge-
-bouw opruist, gebarsten is zullen wij zorgedraegen
t'selve mi tijdts werd bewaert, tot dat men in
staat zall zijn van 't geheele werck te renoveeren
Cornantijn is nogh in reedelijken staat.—
Daeren teegen is aen dpam t'geheele huijs inge-
-vallen, zoodat wij alles hebben moeten staen lae
-ten, om 't selve weder te herstellen, doogh hebben
meede maer een metselaer en een timmerman
derwaerts kunnen zenden, waerbij wij eenige
slaeven gevoegt, daer ze zigh meede moeten be-
-helpen.—
cten Bercoe zijn de batterijen veer in gevallen,
doordien den equipagie Meester de Haan met
geen verstandt de fondamente heeft laeten leg
-gen, en den allbeschick Nicolaes Du Bois, zonder
t'selve met verstandt naer te zien, hem in zijn
quaet beleijt geimiteert; wij hebben meede all-
-daer all overlang een swarte metselaer met
eenige slaeven gezonden, die selve weeder zall
op metselen, en waerover nu den oppercommies
schoonheijdt zijn oge laet gaen, datt 't met attente

1708

verde gemaeckt, hoewell 't zeer langzaem in
fol 212 b zijn werck gaet, alzoo wij de calck van elpam
(die ze daer zelffs van nooden hebben :) moeten
derwaerts zenden, en aen die baserelle (?) Negers
de schelpen moeten betaelen. —
Acra diende meede vell noatzaekelijck ver-
-maeckt te werden, alzoode batterijen te laegh,
en de gordijnen en batterijen met veijnigh moe
-te tot booven aen de schietgaeten kunnen ver-
-hoogt werden, en 't geen ook als 't nootzakelijck
-ste eerst gedaen is, znllen wi 't werck stellen,
alzoo den commies Haering vel steene kan jou
-weeren, maer de calck znlle wij per occasie
van 't een of ander schip derwaerts moeten la
-ten brengen. —
Alfin Ed^le gr. A. Heeren, 't is soo verre gekomen da
de bruggen voor dit casteel en Ste Jago zijn in-
-gevallen en wij schroomen om de goederen in 't
lossen van de scheepen daerover te laeten ber
-gen, uijt vreese, de slaeven met kassen en va
-ten daeroverheen in de graght znllen vallen, eg
-ter ishet niet te verhelpen, alzoo geen eenen
planck in 't geheele casteel hebben, om daer toe
te kunnen employeeren; wij hebben vell ee
smiolt, dogh deese inlandtsche Koolen zijn
niet bequaem, om znlck swaer Ijser werck
daer meede te kunnen maeken, en die nogh
maer zeer schraal kunnen krijgen, booven
dit alles werde wij dagelijx met continueele
petities van de respective buijten comptoiren
opgehoopt, alzoo meest all 't canon op de re-
-spective fortressen soodaenigh van rollpaer-
-den en affuijten is voorzien, dat de opper-
-hoofden 't canon niet durven laeten lossbran-
-den, alzoode meeste onder de voet vallen en
alzoo moeten blijven leggen; de geweer Kassen
fol 213a moet we employeeren tot doot kisten, en 't geweer
loss in de packhuijsen zetten, behalven dat de-
-selve door de meenigvuldige sterfte en 't geen
't schip de Carolus is benoodigt geweest, soodanu

zijn geworden dat er geen meer per rest zijn.
Uijt alle welke motiven wij U Ed: Gr. Agtb^re zeer
ootmoedigh versoecken, deselve dogh niet ge-
lieven te manqueeren, alle onse voorgaende
petitien van materiaelen, treijns behoeften en
werckvolck te volldoen, maer ook deese nee-
vens gaende petitie daer nogh bij te voegen, al
-zoo 't ons te zeer smert wij voor ons oogen moe
-ten zien, alles in soo desolaeten staet geraeckt
zonder eenige hulpe daeraen bij te konnen
brengen.-
Wij hebben meede goedgevonden 't duplicaat
van de petitie p^r 't schip de Carolus 2^dus hier
-neevens te zenden, en daer ook nogh een
naedere onder cachet van d' Ed^le compag^e bij te
-voegen, niet twijffelende off U Ed^le zullen desel
-ve corcaet en zoo spoedigh als mogelijck is
volldoen, gelijck wij in die zeekere verwagting
leeven; U Ed: Gr. Agtb^re zullen ook die petitie me
't preijs scheepje 't Casteel St. Jago geapprobeert en
tot volldoening van deselve goetgunstiglijck ge-
-resolveert hebben, dat deselve met promptitude
magh overgesonden werden, 't geen U Ed^le Gr. Agt
-b^re respective bedienders hier ter custe zall en-
-courageeren, om de negotie met alle kragt voor
te zetten, alzoo wij met opregtigheijdt U Ed^le Gr. Agt
-b^re waeren interest zoeken, en niets meer wen-
-schen als dat U Ed^le Gr. Agtb^re vergenoeging
in ons doen en laeten mogen neemen.-
U Ed^le Gr. Agtb^re gelieven uijt de lijste der overlee
-denen per deese overgaende te zien, wat bedroef
-te tijden en saijsoenen wij hier voor teegens voor
-digh beleeven, en hoe veel bedienders in zoo
korten tijdt door de doot zijn weghgeruckt, en
indien wij de duplicate pampieren, als ook de
boeken met in tijdts hadden begorgt, wij zouden
niet in staat zijn geweest U Ed^le Gr. Agtb^re die te
hebben kunnen fourneeren, gelijck U Ed^le Gr. Agtb^re
ook zullen gelieven te excuseeren, dat wij de
duplicaete van de boeken p^r occasie van 't jagt

1768

d'Elmina niet kunnen senden, alzoo het een onmogelijke saeck is, terwijl wij geen penningsters hebben, en de ondercommiesen op de secretarij moeten employeeren, verhalen U Ed.e Gr. dagtb.e zeer instandigh versoecken, dezelve op de aenschrijving van den heer Directeur Generaal sub d.o 10 dezer deses jaers p.r 't Engelsch comp.e scheepje de Britton galeij over Engelandt gunstig reflexie gelieven te neemen, en ons p.r d'eerste scheepen met 20. à 24. adsistenten, waer onder goede penningsters, provideeren, ten eijnde wij in staat mogen kunnen zijn U Ed.e Gr. dagtb.e de noodige pampieren te kunnen fourneeren, dogh hoopen U Ed.e Gr. dagtb.e ons voor teegenswoordige met ten spoedigsten dulden, soo 't niet alles met de behoorlijke promptitude bij U Ede Gr. dagtb.e mogte werden bevonden, alzoo 'er noch veele boedels niet geliquideert waren, als der boeckhouder der soldije, Abraham Calkoen neevens soo veele andere sijn hooft is komen neder te leggen. —

fol 214a

---

fol. 216.

fol 216a

personeel

En terwijl nu oock 't comptoir Cormantijn mit het repatrieeren van den oppercommies Jacobus van den Broucke komt te vacceren, soo sonde het volgens ordening den oppercoopman Jan Landman sijn beurt gevallen hebben, om 't selve over te neemen, dogh hebben wij bevonden sulx met 't interest van d' Ed.e compag.e niet en was convenieerende, alzoo wij U Ed.e Gr. dagtb.e in alle onse successive brieven hebben te kennen gegeeven, met wat moeijte, sijver en kosten hij aen Cr.m de negotie gedirigeerde heeft doen floreeren, en bij alle daer omtrent leggende landtschappen bekent en benimt is, oock de naturellen aen Cncobers bij komste van een nieuwe coopman sigh aensponts van de Cr.mmers souden zacken aff te scheuren, om meede een coopman op

haer eijgen handt te hebben, en 't zoude alsdann zeer apparent zijn, dat beijde comptoiren geruineert waeren, want zoo dicht bij elckander leggende en onder twee diverse opperhoofden staende, zouden er dagelijx groote questies en verschillen reijsen, daerse nu onder gouverno van een opperhooft met elckander in minne en vruendtschap leven.—
1 466 En dierhalven veel eerder hebben kunnen besluijten, om 't comptoir Cormantijn door een ondercommies commandant te laeten administreeren, terwijl er geleijck als booven gezegt de negotie geheel doot is, en waer over den opper commies Adriaen Schoon-
-heijdt als daer dichte bij leggende meede inspectie zall neemen.—
(Eind of Letter)

Enc App. B. fol. 223- 226.

Wij ondergeschreevene Hendrick van Staveren adsis-
-tent, Casper Fonken corporael, Jan Hendrick Vagel, en Pieter Weseling soldaeten, alle in dienst van de generaele geoctroijeerde Nederlandsche West ind.e comp.e, en in 't fort Orangie tot Sacconde beschrij-
-den, verclaeren ter requisitie van den commies Jan Ellagenius meede in opgemelte dienst, hoe waer is, eerstelijk zij twee eerste attestanten dat op den vijffden deser lopende maent, alhier in 't fort is binnen gebraght een commanije neger, die over schult en dievery door den neger Jatta off Jae, was gearresteert, van welcke hij soo van schult en drie bendos twee pees en ½ Engelse goud was pretendeerende, en waer omtrent hij Jato, hem commies voorn.t instantelijk hadde versocht de nodige adsistentie te willen verleenen, en 't geen den requirant hem beloofde; bij aldien sijn pre-
-tensie met de regtmatigheijt overeenquam, dogh dat hij daerover al voorens de andere partij meede eerst soude moeten gehoor verleenen; ins-
-gelijx verclaeren zij twee eerste attestanten, dat ontrent drie dagen daerna, een neger ge-
-naempt Acciinne Cdje, alhier in 't fort is geko-
-mene de welcke voorgaff van negen den Caboceer

Negotiation note-
-rende de Engelse
fol 223
Clavius aen
Sacconde

1708

Jan Cabes, aen hem commies te zijn gesonden, mit versoeck voorsch^re Palaberen ten spoedighsten te willen assopieeren, 't geen hij Requirant de anderen daaghs volgens ten overstaen van de Saccondese Caboseers en den Engelse coopmans jonge, Guansan genaempt, met een algemeen genoegen van wederzijds parteije, op twee oncen aght Eng^se goud heeft affgemaeckt, en welcke voors^re twee oncen agt Eng^se goud hem commies op den 13^en deser des avonts ontrent halff vijff ueren door den gen^te Cleeinne Clase in eijgen persoon is betaelt geworden, en daerop de bovengemelde neger ook aenstonts van zijn arrest wierde ontslaegen.-

Wijders verclaeren zij twee eerste attestanten, dat daer opgemelde Cleeinne Clase aen hem commies versocht, dat hij de goedhijt gelieffde te hebben van den neger Cffer, dewelcke aen Jan Cabes seeps goud schuldig was, en 't geen Jan Cabes laest, wanneer met de Engelse coopman Walter alhier aen Sacconde was, in 't Engelse fortres aen hem commies hadde versocht, en ook belooft had sijn betalinge te sullen doen erlangen, nu mede voor hem wilde besorgen, en aen sijn gelt helpen, opwelck versoeck hij commies ook aenstonts zijn dienaer Pieter in 't crom heeft gesonden, om gemelde neger Cffer te roepen, en om hem in presentie van Cleeinne Clase daerop te hooren, en eer den gemelde Cffer nogh in 't fort was, soo ginck de genaemde Cleeinne Clase naer 't Engelse fortres, aen hem commies seggende aenstonts te sullen wederkomen, wanneer ondertusschen den neger Cffer bij hem quam, en hij commies sonder uijtstel aenstonts sijn jongen Klaas nae gemelte Cleeinne Clase sondt, om hem te roepen, en te seggen dat de neger Cffer in 't fort gekomen was, dewelke wederkomende met een neger, die uijt naem van gem^te Cleeinne Clase was gesonden, met mondeling rapport, dat Cleeinne Clase bij den Engelsen coopman geroepen was, en hem in zijn

Socio 44

fol 224a

plaats had gesonden, om hem commies te ver-
-soecken, dat hij den neger Offer aen hem vil-
-den overgeeven, om mede na Commanij te gaen
en hem aen Jan Cabes ter hand te stellen, op
welck rapport hij commies gem^{de} neger Offer liet
affvraegen, off hij daertoe genegen was, devel-
-cke antwoorden, snlx gaerne te willen doen, waer-
-op hij commies den neger, velcke uijt naem van
gem^{de} Cleeinne Cobse was gesonden, aenstonts de-
-pecheerde met rapport aen Cleeinne Cobse, dat
hij commies tevreden was, en dat hij den neger
Offer soude laeten volgen, mits dat hij Cleeinne
Cobse hem commies het ordinaire loon van
een cabriet soude betaelen, met welcke boodt-
-schaps den voornaemde neger vertrock, sonder
na die tijdt wederom te zijn gekomen.—
Laetstelijk verclaeren zij attestanten gesamentlijk
opdien selfden dag, zijnde den derthienden
Februarij des avonts ten vijff uren, gesien te
hebben, dat alhier in 't crom na gissinge 25. à
30. Engelse slaeven wel versien met brave knod-
-sen zijn gekomen, de eene kaes uijt en de andere
in loopende, sonder te weten wat derselve vilden
ondernemen, wanneer zij attestanten gehoort
hebben, dat den commies daerop ordonneerde
de bomba met zijn slaeven, alsmede zijn jon-
-gen sond, om de rieinadoors en vischers aen te
seggen, dat zij haer in staet souden stellen,
om bij aldien d'Engelse slaeven eenige feijte-
-lijkheden wilden ondernemen; snlcx met alle
kragt tragten te beletten, en middervijle hem
tweede attestant insgelijx ordonneerende het
canon klaer te maecken, en met kogels te voor-
-sien.—
Ook verclaeren zij attestanten gesamentlijk me-
-de gehoort te hebben, dat hij commies zijn die-
-naer Pieter in het Crom sond, met last onder
Engelse coopmans jongen Quansana te vrae-
-gen, wat hij met alle die slaeven hier in 't
crom vilden uijtregten, deselcke kort daerna

1400

Sacadas

retourneerde, den commies rapport bragt, dat
zij een neger Affer soghten, dewelcke den Jan
Cabes ses pees goud schuldigh was, en daer hij
gemelde Pieter seijde opgeantwoort te hebben
dat hij commies gemelde neger Affer voor Jan
Cabes, al bereijts in 't fort gebannen had, om
volgens sijn versoeck aen hem commies gedaen
zijn betalinge te doen erlangen, en dat den
Engelsen coopman jongen Quansan zijn bij heb-
bende slaeven daerop haddde geordonneert
haer stil te houden en in die trobel naer 't
Engelse fortres vas gegaen, om het selve zijn
patroon aen te dienen, en dat in een moment
daerna de Engelse Bomba, met nogh meer
-der slaven in 't crom was gekomen, dewelcke
hij Pieter seijde affgevraagt te hebben, wat zij
dogh wilden ondernemen, hem geantwoort
had, den Engelsen coopman hem hadde geordon
-neert evenvel eenige negers perspors uijt het
crom te haelen; ondertussen verclaerden zij att
-stanten gesien te hebben, dat de Engelse slae
-ven met veghten en slaen tegen 's comps
slaeven de overhand krijgende, drie à vier
negers panjaerden, en vervolgens het crom in
de brand staecken, en wederom met deselve
fol 225a na't Engelse fort gingen, waerop hij commies aen
-stonts hem tweede attestant ordonneerden, met
canon daer onder te schieten, en 't gheen hij tweede
adtestant ook met twee schooten heeft gedaen,
sonder noghtans hen attestanten bekent, ije-
-mant geraeckt te hebbens en dat den Engelse
coopman op de eerste schoot sijn vlagh bij liet
maecken, en een kogel voorbij het fort schoot, en
de tweede insgelijx met een schoot beantwoorde,
sonder datter die tijd van weerkanten meer
wierd geschooten.-
ook verclaeren zij twee eerste attestanten dat
na alles weder was gestilt, hij commies zijn
jongen Claes naer den Engelsen coopman sond
om hem aen te seggen, dat hij commies belan
-gende

desselffs exorbitanten inbreuk en notoire invasie aen den Ed.ten heer Directeur generael soude klaghigh vallen, en dat hij derhalven sig soude prepareeren, om 't selve aen den Ridder Dalbij Thomas te communiceeren en hem in staat te stellen, om daerover aen den Ed.ten heer Directeur generael behoorlijke satisfactie te geven, alsoo dese importante affaires van hem commies nog van den Engelsen coopman zijn departement met was, om van de pegtmatigheijt te kunnen oordeelen, en 't selve te decideren, vanneer gemelte jongen Claes reverteerde, verclaeren zij twee eerste attestanten gehoort te hebben, deselve tot rapport braght, dat den Engelsen coopman geen questie tegen hem commies en hadde, en dat hij zijn slaeven in 't Crom had gesonden op versoeck van Jan Cabes, alsoo deselve een comps dienaer was, om sijn betaling van ses pees goud, die hij van den neger Cffer was competerende te doen erlangen, en belangende het in brand steecken van het Crom, snex was alleenigh geschiet uijt oorsaeck dat veele van sijn slaeven swaere gnesuren hadde bekomen, en dat hij van al het gepleeghde aen den Ridder Dalbij Thomas mede kennis soude geven,

eijntelijk verclaeren zij attestanten gesamentlijk dat des anderen daags, zijnde den 14.en Februarij des morgens ontrent 8 ueren den Engelsen coopman een canon cogel op dit fortres heeft geschooten, en veijnigh gescheelt heeft off soude door den commies zijn kamer vengster gevloogen hebben, waer op hij commies aenstonts hem tweede attestant naer t Engelse fortres sond, met last om den coopman aldaer aff te vraegen, wat reden hem moveerde, om een cogel op 't E. comps fortres te schieten, en off hij wel wist, wat quade gevolgen daeruijt souden komen te resulteren, waerop hij tweede attestant verclaerden, al het selve aen den Engelsen coopman in dier voegen door een soldaet

1708

Saccadee

welke goet Hollants sprak, heeft doen trans-
-lateeren en affvraegen, daer den Engelsen
coopman staende op de Batterij met een lont
-stock in de hand, hem tweede attestant door
gemelde soldaat antwoorden, dat hij hem
commies tot rapport soude brengen, dat hij de
neger Offer aen hem aenstonts soude hebben
over te geven, off dat hij bij weijgeringe met al
sijn canon dit fortres wilden onder de voet schie
-ten, en alex om revenge te nemen, dat hij
commies daaghs te voren op sijn slaeven ge-
-schooten had, en die soo dapper had laeten
affrossen, en dat hij sijn verschoote bospoeijer
en koogels wilde betaelt hebben, en dat hij niet
soude mangueren om hem aenstonts daer
rapport te brengen, waerop hij tweede attestant
verklaerde, voor de tweedemael door hem com-
-mies naer den Engelse coopman te sijn geson-
-den, om hem aen te seggen, dat vermits hij com
-mies den neger Offer niet voor hem selffs ma
den Caboceer Jan Cabes had gearresteert, hem
denselven wel wilden overleveren en dat hij
middernijlen konde voorsigtigh weesen, dat
sijn saecken van geen enger natuur en kwam
te worden, waerop hij tweede attestant verclae
-den tot antwoort te hebben bekomen van den
Engelsen coopman, dat hij commies den ne-
-ger Offer als dan soude senden, t welck zij
attestanten gesamentlijk verclaeren, hij com-
-mies ook aenstonts heeft gedaen.-
Gevende voor redenen van wetenschap dat zij
attestanten nitgeene zij voor haer privé ver-
-klaeren, ompen- en present sijn geweest, en
fol 526a alles sodanigh voor haer eijgen oren gehoort en
met haer oogen gesien te hebben, sijnde ten allen
tijden bereijt dese te onderteeckenen, en met solem
-neele Eede te bevestigen.-
dactum nitfort Oranjie tot Saccondé den 18 Februarij
1708, en was onderschr.n Hendrick van Staveren,
Casper Funcke, Johan Hen.k Chagell, Pieter Veselingh

fol. 227 - 228.

Op huijden den 9e Appril 1708, ——

compareerden voor mij Christiaen Gerhard Beindorpff commies ter secretarie, in dienst van de Generaele geoctroyeerde Vederlandsche West Ind.e comp.e ter presentie van de naergenoemde getuijgen Abraham Engelgraeff, boeckhoudergeneraal, en Jacobus Doutreleau, commies bij de in dienst als voren, derelcke ten behouven van die geene, die het selve eenigh sints souden mogen aengaen, hoe waer is, dat zij deposanten op den ... Februarij met den Ed.e heer Directeur generael aen Zaco in die zijnde omme aldaer mede het comptoir te rechergeren, als wanneer sijn Edele den Engelsen coopman M.r Drillbij door deselffs dienaer liet versoecken, om het middagh maal met zijn Edele in ons fort te komen houden, dat onder andere discoursen den voorn.e Engelschen coopman heeft begonnen op te haelen wegens de affaires tusschen hem, en den commies Chagenius voorgevallen, seggende dat dienselven de saecke soo als die gepasseert, mette reghten aen den heer generael hadde geschreven, waerop den voorn.e Chagenius de geheele affaires verhaelende, en soo als hij aen den heer generael hadt geschreven, vragende aen de dienaers van den selven coopman, en aen een persoon van de Engelse Militie, die den Engelsen coopman hadden medegebracht, om dat de Nederduijtse taal verstondt, off alle het selve, 't geen hij verhaelt was, niet soodanigh was geschiet, waerop deselve antwoorden, dat meer alles de waerheijt was, dat daerop den Ed.e heer generael hem Engelse coopman tegemoet voerden, dat het jmmers gebruijckt, en oock niet redelijck was, dat men onder den anderen sijn fortres teegen de will van de coopman de negers van daen panjaerden, en in deese nogh veel meer, derijle reets onse coopman de neger in heghtenis hadt, dat sijn Ed.e ook niet gelooffde dat de heer Talbij, wanneer zij meer gnamen te doen, wel op souden neemen,

fol 229 vo

1/08

Secundo

en dat onse coopman gevolgelijck gelijk hadt gehadt, dat onder sijn slaeven schoot, maer dat het behoorlijck, en alomme praeticabel was, dat wanneer iemandt pretensie op een neger onder een anders fortres ressorteerende hadt, denselven daervan aen den coopman aldaer kennis gaff en versoght, om hem aen sijn aghter vesen te doen geraecken; waerop den Engelse coopman met een groote snberbiteijt repliceerde, dat hij sou, en wilde de negers, als die aen hem off iemand vande sijne schuldig waeren, onder ons van daen panjaerden, sonder snlcx onse coopman te willen vraegen, dat d'heer generael konde doen wat hij wilden, dat hem daer niet aen gelegen lagh, maer dat hij in diergelijke occasien weder soude doen als reets gedaen hadt, dewijl sijn fortres sterck genough was.- gevende voor redenen van wetenschap dat aen hij en present sijn geweest, waerdoor snlcx wel sijn wetende, waerom bereijts sijn deese (desnoodts) naer met eeden te stercken.-
dccordat ann sio principali C.G. Beindorpff.
commies ter secretarie.

fol 228 b

't welck aldus passeerde in 't casteel St Georgie d'Elmina, ter presentie vande mesrs Abraham Warnsinck, ondercommies, en jan Du Fresne, adsistent als getuijgen, ende was onderteekend Alm Engelgraeff, J. D'outreleau, quod fidem attestor C.G. Beindorpf, commies ter secretarie, Abm Warnsinck, Jn Du Fresne. —

---

fol. 229 - 230.

fol 229 b

Agreement with Ahanee

(Copy)
Nader Accoord gemaeckt door den Edele Heer Directeur generael Pieter Nuijts uijt name en de van wegen haer Hoogchoogh. d'Heeren staten generael der vereenigde Nederlanden, mitsgaders derselver generale octroijeerde West Indische compie, ter eenre,
en de respective Hoofflnijden, Caboceers en Ingesetene van Chouree, ter andere zijde. —

1.— Betuÿgen zÿ Clouweeze Ingesetene, dat hoewel zÿ althoots zeedert de Hollanders aldaer possessie hebben genomen als vassalen van haer hoogchoog. die Heeren staten generael en derselver generaele geoctroÿeerde West Ind.e comp.e zÿn gereeckent geweest, zÿ egter vrÿ meer onder de subjectie van den Saboesen coning hebben moeten staen; moetende bÿsonder op sondag haer gevangen visch (met welke zÿ zig principael generen, aen hem coning voor tol opofferen, behalven dat zÿ zeer dickwils om geringe beuselinge, sware amendes aen meergem.e coning hebben moeten opbrengen, tgeen haer althoos zeer heeft verdruckt en verarmt.—

Landschap Kuing of Sabal gedeelt

En dewÿl gemelde Saboese coning nu met zÿn volk in den oorlog (welcke de Fantÿnse teegen hem hebben gemoveert) is verslaegen, zoo betuÿgen zÿ Clouweeze Ingesetene bÿ deese de noood, dat zÿ niet meer twee heeren kunnen noch willende dienen, haer selver als regte vassalen en onderdanen nu en althoos komen onderverpen aen haer Hoogchoog. Heeren staten generael der vereenigde Nederlanden en derselver generaele geoctroÿeerde West Ind.e comp.e, beloovende aen deselve alle gepretendeerde getrouwigheÿt zonder aen ÿmand anders afhangelÿk off subject te zÿn, schoon 'er all weeder een successeur in opgem.te Saboesen coning zÿn plaetse vierde gesteldt.—

fol 130 a

2.— Ingeval het mogt comen te gebeuren, dat zÿ bÿ successie van een andere Saboese coning, van denzelven gepersuadeert vierden, om gelÿk voordeesen haer weederom aen derselver gehoorsaemheÿt te onderverpen, beloven zÿ Clouweese geensints daer na te zullen luÿsteren, maer en teegen den Edele Heer directeur generael voorn.t voor hem en zÿne successeurs haer rigoreuselÿk te zullen beschermen teegen allen, het geene gem.te Saboesen coning off ÿmand anders teegen haer vilde onderneemen.—

1708

3.— Alle zaecken van questie den clouree voo-vallende, sullen door den aldaer zijnde oppercommies, off commandeerent opperhooft gedecideert verden, zonder eenige derselve meer aen den Saboesen coning te renvoijeeren, gelijk in voorige tijd all meerde is geschiet, edoch mi-dien deselve swaer van belang waren, en ge-voeglijck sulcx niet konnende geschieden, sal de saeck gebracht verden voor den Edele Heer Directeur generael aen Elmina en voor nieman anders om aldaer gedecideert te verden.—
Aldus gedaen en geaccoordeert op 't fort Nassou tot clouree ten overstaen van den heer Johan Landman en Jan Bagman, dezen 10. Dec 1707
(vas get.) Pieter Nuijts, dit is 't x merck van capt.n Jantje, dit is 't x merck van Jndiba, dit is 't x merck van Jancan, dit is 't x merck van Amoni, dit is 't merck x van Agrie, dit is 't X merck van Obbo, dit is 't x merck van Brabbo dit is 't x merck van Agrie Cuutji, dit is 't x merc van Assia, dit is 't x merck van Akka, dit is 't x merck van Brammoe, dit is't x merck van Jan Cabes van clouree, dit is 't x merck van Jmpo, dit is 't x merck van den Praffo Jouw, als ge-tuijgen Jan Landman, Johan Bagman; Jn kennisse van mij Jr. Chagenius, commies ter secretarie.—

Extract from letter from Chief factor President Henrico van Vesel to the Assembly of the X., dd. Castle St. George d'Elmina, 10th November 1708. (V.J.C. 100, fol. 295)

fol. 295.

fol. 294 b

Duplicaat. L.ra N.

Edele groot Agtbaare Heeren Mijn Heeren

Death of D.G. Pieter Nuijts

Terwijl het den Almagtigen goed behaagt heeft onzen Directeur generaal Pieter Nuijts naa een gedurende en uijt teerende siekte van omtrent tien weeken, op 26 September laastleeden dezer verelt te doen over-leijden, soo hebbe van mijn pligt geagt U Ed.e Gr.-Agtbr.e bij dezen mi't particulier te komen op-

26 Sept 1708

-nagten, en mijn dienst te praesenteeren, om den overleedene in zijn qualiteit te mogen succedeeren; met twijffelende off U:Edgt. zullen dezelve genegentheijt voor mij geconserveert hebben, die ik bespeurt hebbe in mijn eerste sollicitatie, wanneer het geluk had door U Ed:e gr. dogtb. met een generale toestemming als haar Ed:e gr. dogtb. dienaar aangestelt te werden tot opperkoopman dezer kuste, om alhier aan Elmina te resideeren.—

Extracts from duplicate, unsigned letter (which the index states was from the Chief Factor President, and some councillors) to the assembly of the X., dd. Elmina, 11th November 1708. (W.I.C. 100, fol. 297)

fol. 299-301.

fol 299 b
W.I.Co. claims
Accanie
Fetu a
Commany
Portugese
English

Ontrent de oude praetensien soo d'Ed:e compagnie noq competeeren van de landschappen Accanmé, Fétu, en Commanij, waarvan de elucidatie hebben ontfangen, zullen wij alle devoiren aanwenden, om bij occasie de voldoeninge daarvan te erlangen. gelijk wij mede U Ed:e gr. dogtb:e orares ontrent de Portugeese natie stiptelijk zullen naarkomen, en de distinctie wegens hare commissies wel observeeren. — Ook zouden wij gaarne met de Engelsche natie in een goede intelligentie willen leven; dog alsoo dit een point is, 't geen van ons niet alleen, fol 300 a maar ook van den Ridder dalbij dependeert, soo kunnen wij U Ed:e gr. dogtb. beveelen met verder te-gemoet komen, als 't Jntrest van d'Ed:e comp:e en 't respect van dezelve kan lijden; althans voor Desertors tegenwoordig zijn wij soo verre van vriendschap verwijdert, dat de soldaten gins en weer deserteerden, en ook aan beide zijden werden aangehouden; wij hebben daarop de renovatie van vaarschouwinge laten publiceeren zonder dat wij eenig ander redres daar laten publiceeren, aan voeten toe te brengen; de oorspronk van de-Amperi ze onheijlen is eijgentlijk 't werk van Ampenie, waarvan wij U. Ed:e gr. dogtb. bij onze laaste hebben kennisse gegeven, en op dezelve tijd twee van deselfs

matroosen alhier zijn komen overlopen, dewelke bij
ons zijn gearresteert, en waar van den Directeur
generaal den Ridder Dalbij aanstonds per missive
kennisse gaff, met presentatie van dezelve op
zijn ordre over te leveren, doch alzoo op eenen
denselven dag den Directeur generaal over 't
werk van Campenie een zeer choccante en impe-
tinente brief van hem ontfing, zoo wiert hem
dezelve in gelijke termen beantwoort, doch dese
ordre over bovengenoemde presentatie nog blij-
vende tardeeren, viert bij ons goedgevonden de-
zelve per missive nogeens aan hem te doen, en
waar mede den Commies Abraham van der Sluijs
derwaarts stierden, doch hij onze welmeenende
aanbiedinge contumaceerende, vilde de brief
niet opbreeken en lezen, soodat denzelve ook
zonder antwoord wederkeerde, gelijk U Ed^e Gr.
clagtb^re de omstandigheijt der zaaken breeder bij
't dagverhaal van den Directeur generaal zullen
vinden geëlargeert, en zijn de saaken alzoo
nog in statu quo. –
Nijt alle 't welke U Ed^e Gr. clagtb. dan zonneklaar
kunnen beoogen, hoe zeer wij mesnageeren, om
aan die natie eenige reeden van ongenoegen te
geeven, en wij kunnen U Ed^e Gr. clagtb^re verzeekeren
dat den Ridder Dalbij nooijt regtmatige rede-
nen zal kunnen vinden, om over ons te klagen
Lol 300 b Dangaande nu de domestique saaken wegens de
logie aan Fida, hebben wij U Ed^e Gr clagtb^re in onze
Fida laaste per d'Roa Maria omstandig gerapporteert
hoe dezelve voor tegenswoordig gelegen zijn,
en als de commissarissen Landman en Engelgraeff
zullen zijn geretourneert, zoo zal ons niets kun-
nen verhinderen, om aan U Ed Gr clagtb. ordres
met alle gehoorzaamheit te voldoen. –
Slave trade En betreffende de slaaven zoo hier ter Kuste wer-
den ingehandelt, waar over U Ed^e Gr. clagtb. infor-
matie requireeren, off dezelve met veel ouder
en slegter zijn als die, welke aan d'Adra verder
gevonden, zoo zullen U Ed^e Gr. clagtb. daar op dienen

dat de slaven, welke hier ter kuste verden genego-
-tieert, uijt de agterleggende landschappen werden
gebragt, off ook vel door de strand negers onder
elkander verkogt, en verden bij ons geene hier ge-
-accepteert, als die gaaff en flux van lijff en
leeden zijn, zonder een grijs hair op haar hoofd te
hebben, off een tand uijt te vegen, zijnde door-
-gaans fluxe en veldgedresseerde negros, gelijk U
-Ed:e Gr. dagtb. zullen hebben verstaan, dat het
armasoen slaaven met het schip de Catharina
Christina van hier over Curacao verzonden, van
zeer goede valide is geweest, zonder in conseque-
-tie te trecken de laading slaaven, zoo Vou-
-ter Reijnierse hier van daan heeft gevoert, alsoo
denzelve met alleen geen verstand heeft ge-
-had, om de slaaven binnen scheeps boord wel
te handelen, ne maar ook indien men den Rid-
-der Dalbij mag gelooven, ter quader trouwe
daar mede gehandelt, en de beste slaaven tee-
-gens Macroene aan d' Engelsche 10 pr c:te scheepen
verwisselt, en vaar in ons niet vijnig confirmeert
hij 't brand ijzer op onze ordre aan den com-
-mies Haring niet heeft willen overgeeven, maar
naderhand hetzelve aan den ondercommies
Belcamp heeft ter hand gestelt. —
Voog aangaande de slaaven zoo met het Jagt
de vakende craan voor U Ed:e Gr. dagtb:re generale
reekening derwaarts zijn gezonden, moeten wij
bekennen dat dezelve wat slegt zijn geweest,
fol 201a egter zullen U Ed:e Gr. dagtb:re daar bij gelieven te
considereeren dat er veijnig van dat armasoen
alhier zijn ingehandelt, maar alle gaar of voor't
meerendeel zijn geweest slaaven, zoo bij de reckenings
van de hier opgebragte portugeese scheepen daar-
-uijt zijn geligt, en ter voordeele van U Ed:e Gr. dagtb:re
geconfisqueert, behalven dat deselve tot den
bestenden tijdt van 't vertrek i dagelijxe werk hier
bij dit casteel hebben moeten waarneemen, en
dier halven zoo exquis met hebben kunnen weesen,
als derselke voor de respective slaaven scheepen

hier ter custe verden genegotieert, gelijk wij seeker-lijk meenen dat wij 't vaare yntrest van d'E. comp^e^ zoude benadeelen indien den gemelden handel hier ter custe die /: teegens woordigh zo florisant :/ niet met ons uijtterste vermoogen guaemen te pousseeren, en alschoon wij geheele scheepen daar meede aflaeden, dunkt ons egter dat de depeches van de respective slaeven scheepen niet veijnig verder gefaciliteert, als wij deselve een brave uijtzettinge van hier cunnen meede-geven. —

Fort ot Pradelur afgeroeid.

Wij vinden ons verpligt U Ed Gr. dgg eerbiedigh te bedanken voor de toestemminge jo deselve aan ons teegens 't bouwen van een fort aan Cincober gelieven te doen, en leeve in

Tegenwoordig

die hoope dat U Ed Gr dgtb. ook 't geen aan Tacca-rarie hebben gedaan goetgunstiglijk sullen approbeeren, alsoo den opbouw veijnig of niet heeft gekost, en wij daaren boven genoodsaekt waaren, groote spendue teegens de maintenue van die plaats te doen. —

fol 301 b

En waardoor alle deese costen ende verdre En-trepriesen van de Engelsche op die plaats zijn te boven gekoomen. — gelijk wij U Ed Gr. dgtb^e^ bidden deselve die gedagten bij alle onse on-derneeminge van ons gelieven op te vatten, dat wij anders geen oogmerk hebben, als het vaare yntrest van de Edele compag^e^ met hert en siel te helpen bevorderen, egter sullen U Ed^e^ Gr. dgtb^e^ ordres daar ontrent en in 't toekomende met alle respect observeeren. —

---

fol. 308-310.

fol 308 b

Wij neemen de vrijheijt om U Ed Gr. dgtb^e^ in-dagtigh te maaken, 't geen wij in den beginne ten opzigten van de Engelsche natie hebben gesprooken, en dat de soldaaten gints en weer deserteerden, en ook aangehouden wierden, waar-door het dan is comen te gebeuren, dat 'er al eenige van ons zijn gedeserteert, als drie uijt dit casteel, een matroos van 't schijp Oldrikem,

Desertues

een van Chouree en de een van Cormantijn, welke
laaste een Engelsman met namen Thomas Allin
die in den jaare 1706 tot ons aan Chouree was
comen overloopen, dog alsoo op den 25 Junij wee-
derom twee nieuwe gasten op de gewoonlijke pa-
rade manqueerden, zoo stierde wij eenige ge-
wapende negros op de wegh van Cabo Corso, die
deselve agter haelden en binnen dit casteel
terugh braghten, die wij haar proces lieten mae-
ken, en ingevolge van derselver sententie met
den doodt gestraft vierden, alle 't geene U Ed-
gte dgtbre uijt de overgaende processtucken na-
der zal blijken. - Wij quamen ook niet son-
der ongenoegen onder de hant te overstaen, den
Ridder Dalbij Thomas, sinistre aanlockselen gebruijkte
om U Ed. gte dgtbre bedienders uijt derselver dienste te
trecken, belovende aan die geene, te weeten naturellen
een bende goudt, die zo een deserteur binnen haar
casteel conduiseerde, en daar en boven aan onse mi-
litaire door secrete spions hadt laeten induceeren,
wij niet geauthoriseert waaren, eenige capitale delic-
ten met de doot te straffen, 't geen die arme maar
al te laat gewaar vierden, dog alsoo den voorenge-
noemden Engelsman niet alleen 's comps fortres aan
Cormantijn hadde bekommen, ne maar ook van
sijn mackers eenige oncen goudt gestoolen, en mee-
de genoomen, zoo vierdt bij ons in secretese besloten
een extraordinaire praemie van ses oncen goudt
op deselfs lijff te setten gelijk den directeur gene-
raal het aan soodanige negros onder 't fortres
Annemabo hadden besteed, van welkers genegent-
heijt en goede intentie hij niet en hoefde te twijffe-
len, zijnde alleen ons oogmerk, omalle onse
militaire van zneken fait te abhorreeren, en
dat zij zigh zelfs onder de Jurisdictie van de
Engelse niet seeker costen houden, om niet van
ons te agterhaelt te verden, alsmeede om den
Ridder Dalbij te doen zien, hoeverre sijn magt
zig selffs over sijn onderhoorigen naturellen ex-
tendeerde. -

Den gemelde Engelman dan naer de tijdt van ach
dagen bij hellen en claaren dagh onder 't fort
van Chinemabo wegh gevoert en op den 2 Julij wee-
derom in ons fortres Cormantijn gebragt, waar op
wij onze commandeur met eenige soldaaten der
waarts stuirden, om meden gen.te delinquant
binnen dit Casteel te brengen, dog alsoo den on-
der commies Panneel aan Cormantijn ons advi
seerde, dat hem wert gerapporteert, den Ridde
Talbij alles wat in zijn magt was vilde aanwen
den, om ons gen.te delinquant in 't passeeren van
Cabo Corso te ontveldigen, zoo vierd bij ons besloten
noch eenige gewaapende canoas bij haar te voegen
op dat zij tegens een aanval bestaand koosten
zijn, gelijk U Ed.e Gr.te dagtb.e sub d.o 4 Julij in 't neven
gaande register der resolutien zullen vinden
opgeslooten, en welke convoij hem op den 5.e d.o
binnen dit casteel bragten.—
Wij zouden voortgegaan hebben, om deesen Thoma
Ellingh naar zijn meriten te straffen, gelijk ook
den advocaat fiscael bereijts bezigh was zijn pro
ces te formeeren, wanneer ons op den 6 Julij van
den Ridder Talbij Thomas door desselfs opper
chirurgijn Laurens Grijno en eenen Timothus Fis
zoodanig protest vierd bekandigt, als U Ed Gr dagtb
in 't overgaande boek der natulen gelieve te be-
oogen, dog hoe dis applicabel en ongefondeert
het ook was, om zijn saaken daar door te konnen
justifi'ceeren, zoo vilde wij all weeder een genoeg-
zaeme preuve geeven van onse vreedelieventheijt
en dat wij nooijt extreme middelen gebruijken, om
ons reegt te maintineeren, indien wij snel door sag
te en bequame weegen konnen verkrijgen, zoo
als U Ed Gr.te dagtb. uijt ons antwoordt t gen op gem.
protest hebben laaten affgaen in 't gen.te register
gelieven te sien; wij bidden U Ed.e Gr.te dagtb. deselve
de toegeventheijdt en geduld gelieven te hebben,
van daar in voort te gaen en van dag tot dag
te beschouwen, hoe wij t eijndelijk door minnelijke
en amicable brieven zoo verre hebben gebragt,

dat hij sig van soo veel banden van overtuijging verstrickt siende, niet anders daaruijt conde ontvinden, als door het treffen van sulken naauwen verbondt als u Ed: Gr: cloth. hierbij in't origineel zeer onderdanig suppediteert. wij hoopen onse aengevende ijver u Ed: Gr: cloth. mag aangenaem vallen, en verschen, het dan de kant van d'Engelsche natie met soogoede intentie en fondament, als bij ons magh gelegt en gegrond vest zijn, als wanneer hetzelve langer sal duuren, en dat 't Jntrest vand' Ed: comp: daardoor mag vermenigvuldight werden. —

---

fol. 313 – 314.

....

fol. 313 b

Voor den heer Directeur generael opden 26: d° s'voormiddaghs de klocke omtrent half elff uren uijt dit tijdelijke leeven te ontbinden, en in zijn eenwigh coningrijck over te neemen, naardat zijn Edele wel eenige thien weken zeer hadde gesukkelt, en gedurende zijn cranck gehouden, twee daegen voor deselfs afsterven heeft den E. laeten afvaardigen drie origineele Jnstrumenten van een beslooten testament, en versogt dat het hier ter custe niet mogte geopent, maar beslooten naer 't vaderlandt gesonden werden, gelijk wij u Ed: Gr: cloth. een origineel hier nevens zenden en de noch resteerend twee bij occasie van schepen sullen laeten volgen; op deselfs overleijden is ons eerste werck geweest, omme deselfs cisten en casten en cranck etca., als meede de goudtkist van d'Ed: comp: ter praesentie van ons door den secretaris te laaten verseegelen, waarop ook aanstonts de extraordinaire raaden hebben opontboden, omme met den anderen te helpen delibereeren, wat bij sulcke voorvallen hoorde te werden gedaan; wij hebben het lighaam opden 29 d° daaraan volgende ter aarde gebracht met soodanige konneurs als met deselfs caracter was conveniërende, waarbij den Engelsche Heer generaal Talbij Thomas met deselfs eerste

fol. 314 a

1708

agent present, die wij per Missive versogten om den overleedenen de laetsten eer te bewijsen, gelijk U Ed.e Gr.e claarb. uijt t nevensgaende dagh register zullen kunnen beoogen wat omstandigheeden daarbij verder sijn voorgevallen; verders zijn wij getreeden, omme de saaken van de directie te regnleeren, opdat het ynterest van d'Ed.e comp.e met moogte verden geneegligeert, en waar on- trent wij goedgevonden hebben, den heer opper- coopman Henrico van Vrese als president aan te stellen, onder soodanigh provisionneel reglemen als wij U Ed.e Gr.e claarb. hier nevens suppediteeren omme met ende benevens d'heer Livinius van Vrijberg fre adv.t fiscaal ende Heer Schoonheijt t opper commies de directie waar te nemen tot U Ed.e Gr. claarb. nader dispositie daar ontrent sullen erlangen, gelijk U Ed Gr. claarb.e uijt de gen neree de resolutie sullen kunnen beoogen, wat hier seedert de doot van d'Heer generaal Zal.r is voor- gevallen, derselfs liquide goudt als dat van d'E. comp.e alsoo het onder den anderen ver- mengt was, is in onsaller presentie ontseegelt e, fol 314 B naargevoogen, waar van de cassa reeckening hier nevens gaat, hoe veel d'Ed. comp.e daar van is competeerende, dog cunnen ontgent deselfs boedel geen detaille doen, alsoo er nog geen dingen zijn geliquideert, wij hebben U Ed Gr.t claarb.re ook per den Loos- draijer Planken, die van Cabo Corso op den 4 October is vertrokken, van de dood van de heer generaal en provisionneele reglement van de directie per Missive kennisse gedaan, waarvan het duplicaat hier nevens gaat, alsoo wij oordeelen de noodsakelijk heijt vereijst.—

op fac. Henrico van Wesel opper coop. pres. Raaden. To act. fiscaal Livinius & Schoonheyt

---

1709

Extracts from letter from Chief & factor, President, Hendrico van Vrsel, to the assembly of the X., dd. Elmina 9th March 1709.— (N.N.C. 100. fol. 427)

fol. 427.

fol 427 B Per Het Ed. comp.a pegat de Loosdregt, capt.n Luis Du Prés, het welck 12 November van het gepasseerde Jaer van

hier vertrocken, en onder Godes segen voor dato deser in salvo verkoope, hebbe mij deere gegeven van aen U Edgt. laast te schrijven volgens bijgaande copij, en mijn nedrigen dienst gepresenteert, om door U Edgt. gunste en faveuren den overleden Generaal Huijts in die qualitijt te mogen succedeeren. — U Edgt. sullen uijt denselven, alsmede uijt mijn dagregister en verdere daar nevens gesondene pampieren, genoegsaam hebben konnen sien, hoedanig de doenmaals present sijnde Raden voorgenomen hadden, mijn het Presidentschap niet te accordeeren, als op sekere articulen bij hun beraemt, en de welke doenmaals maar hebbe ingewilligt, om hun te overtuijgen, en twist, tweedraght ook ruzie te eviteeren, niet anders uijt deselve konnende beduijten, off den raad had mijn alleenig den fiscaal en den oppercommis Schoonhijt toegevoucht, om in saaken van belang met hun rugspraak te houden en niet genoodsaeckt te weren, telkens ten Kosten van de compe den Raad opte ontbieden. —

C. Fol. 453 - 454.

453 6

Provisioneel Reglement voorden opper coopman Praesident den Heer Henrico van Weesel, hoedaanigh de directie pro interim sal gereghleert en gemanieert verden. —

Artt. 1. — Den Heer oppercoopman Henrico van Weesel sal in de vergadering van Raaden praesident sijn, de saaken, soo aldaar sullen verden verhandelt in gemelde vergadering proponeren. —

Artt. 2. — Sal gemr Heer oppercoopman alle dagelijckse affaires waarneemen, en alle brieven soo van de respective comptoiren als van andere plaatsen koomende, sullen meede aen de twee eerste raden als den heer advocaat Fiscaal en d'heer Adriaan Schoonheijdt geaddresseert verden, dogh den Heer Praesident sal deselve eerst vermogen te openen en dan die aen haer Edgt. communiceeren. —

Art. 3.— gelijck ook geene van voorsz. brieven van eenige belangen of consequentie door den Heer Praesident alleen sullen mogen beantwoort maar als die sijn geschreeven de oude voorgem. twe Heeren Raaden meede sullen verden onderteeke of in derselver absentie van den secretaris.—

Art. 4.— Dat ook den Heer Praesident sonder Ken-nisse van voorn.e Heeren Raaden geen verandering in eenige dingen sal mogen mae-ken, en wel specialijck ten respecte van de mili daar ontrent geen nieuwe ordres te geeven of in fol 454a te voeren, tenzij met Kennisse ofte goed vinden van voorn.e Heeren Raaden, maar alles met voorsz. Heeren ten besten van de E.e comp.e te over-leggen en te resolveeren.—

Art. 5.— Oock indien den Heer Praesident a deese articulen niet geliefde te defer-ren, en ex propria autoritate een meerder maa als deese instructie meede brengt, vilde gebru-cken, dat gem.e Heeren Raaden alsdan sullen bevoegt en geregtigt sijn den Raad te convoceeren en sodaanige resolutie te neemen, als daar ontrent sullen noodigh oordeelen te behooren.—

Art. 6.— Zal de directie in dier voegen verden gemanieert tot dalter nadere beveelen daar ontrent vande illustre vergadering der Thienen ex patria sal gekoomen sijn.—

Art. 7.— En heeft den Heer oppercoopman Praesident belooft op den eedt aen den E. comp.e gedaan deese voorsz. articulen te onderhouden, ten velcken oirkonde hij deesen meede heeft onderteijckent.—

Aldus gearresteert ter vergaadering van de Raaden over de Noordt en Zuijdkuste van Africa in 't Ca-steel S.t George d'Elmina deesen 1.mo October 1708.

(was get.) L. v. Vrijberghe de Vlieuvelande, Adriaan Schoonheijdt, Hieronymus Haring, J. D'outreleau, Jan de Paauw; in kennisse van mij C.G. Bein-dorpf secretaris.

Ick ondergeschreeve verklaare bij deese mijne onderteij-kening heijligljck te sullen naerkomen en achtervolgen deese voorenstaande articu-len, op de welcke de respective Heeren Raaden goedgevonden hebben aen mijn het Praesidi-um pro interim toetevertrouwen, dat aller stondt, datter naadere dispositiën van onse tod^le Heeren en Meesters mijt het vaderlandt sullen ingekomen sijn, —
Actum in der Raadkamer van het Casteel St^e George d'Elmina, datum als voorens. (was get.) Henrico van Vaesel
Accordat cum suo principali
C.G. Beindorpf. secretaris.
L.S. Ter ordonnantie van deselve (en was get.)
C.G. Beindorpf commis ter secretarije.

"(Note. The above letter has also a number of reports and papers, as appendices, relating to Chr. Panther's journey to Akrdra, to establish a Lodge at Akppa)."
[also about his van Wenks dispute with fiscal Lawrence van Huybergh + Chief Boulle Adriaan van Schoonbeyk]

N90

N° 10

Brieven en Papieren
van
Guinea
aan de
Vergaderinge van de Thienen

beg. 31e dag. 1709
eynd. 15e dag. 1712

W. I. C. 101.

Archief der Nederl. bezittingen
ter Kuste van Guinea

Invent. N° 61.

[illegible]

[illegible]

W.J.C.101. (1709/12) Vol.10.

1709

Extracts from letter from Dir. Jen. Adriaan Schoonheijt to the Assembly of the X., dd. Elmina 31ste augusti 1709.-

(W.J.C.101., fol. 1.)

fol. 7 - 8.

Derwijl het lamoensap zo geringh in 't vaderlandt heeft gerendeert, zo agten niet nodigh UEGr.dgtbre meer daervan over te zenden, hoe vell dat wij vellzorgel gnllen dragen zo er in 't toekomende weder geperst vordt dat hetzelve goedt en leverbaer zall zijn, en wij hebben daer ook geen slaeven voor ingekoght, maer is hetzelve van de oude slaeven die aen clouree zijn bijtijde van d'Heer Ingilij geperst geworden, en nopende de culture van Indigo, zuijkers en Cattoen hebben wij UEd:Gr.dgtbre in de brieven van de raaden pte de Loosdregt versonden en in deese occasie pte dupl. overgaende omstandigh geadviseert, hoe wij meenen hetzelve te kunnen bestaen; 't zeedert hebbe wij nogh aen den zuijkers commies eenige van de den Fida ingehandelde slaeven toegevoegt, en die daer meede aen de rievier van Boutrij een plaats heeft verkoren, om me van de zuijkers planterij een proef te neemen, dogh in wat staat en hoe verre het tegenwoordigh geavanceert is, gnllen UEd:Gr.dgtbre uijt het nevensgaende rapport gelieven aff te meeten; wat mij aengaet Ed:Gr.dgtbre Heeren in dien ik mijn consideraties over ongevraeijnst magh zeggen, zo weese ik dat de Ed:compage door dit werck hoe langer hoe dieper in groote onkosten zall vallen, en daer nooijt iets weder voor jouisseeren, en het dierhalven mijnes dunkens beeter was in tijts uijt te scheijen, eer dat de Ed:compage groote onkosten omtrent het inkoopen van de gereedschappen hebben gedaen, als meede zo veel houdt vaeren tot een Kockhuijs meulen en watter verder aen dependeert, behalven dat de Engelsche van onsen arbeijt jalours in tijts wijle als het reisseerde een stok in 't wiel gnllen zoeken te steeken; also zij meede twee fortresen in 't Anteese land hebben, en dat wij het terrain of

den

1709

den omtreck van de plantagie zo verre niet kunnen extendeeren, of wij zullen den eenen hier en den anderen daer in de wegh weesen, en zo er een oorlogh in 't landt komt, zo soude het zeekerlijk gevaer loopen van tot de grond gedestrueert te worden.— Dogh omtrent den Indiogo is het geheel anders gelegen, en dewelke gemackelijk hier omheen d'Elmina bij geheele velden kan verder geplant, maer daertoe manqueeren ons experte menschen, zo blanke als eenige swarte die dat verstaen, nevens de daertoe behoorende matrialen en wanneer U Ed^le gr^chtb^re ons die gelieven te beschicken, het zall mij het grootste plaisier zijn, indien ik een van allen magh reuseeren, ook indien U Ed^le Gr^chtb^re plantsoenen van coffij boonen gelieven te senden, zo zullen daermeede een proeff van neemen.— Terwijl den olij de palm in 't vaderlandt zo slegt rendeert zullen wij U Ed^le Gr. chtb^re die niet meer zenden, maer tot consumptie voor de slaeven gebruijken.—

---

fol. 9.

Wij hebben ook gesien dat onsen praedecesseur zal^re U Ed^le Gr chtb^re eenige consideratien heeft voorgeslagen omtrent het in bezitt neemen van de Brandenburger waterplaets, dogh naer dat ick mij daernde genoegsaem hebbe geinformeert, zo moet U Ed^le Gr^chtb^re daerop dienen dat hetselve niet in 't werck gestelt kan worden, of moesten deselve met gewelt van de Brandenburger compag^e afgedwingen, en kan ook daer en boven niet zien wat voordeelen d'Ed. comp^e daerdoor soude genieten, also wij deselve niet van noden hebben, alleenigh soude het weesen omme de Lovendraijers en Portugeesen te priveeren dat deselve alldaer geen water quaemen te haelen, en aengaende het Koopen van de Brandenburger forteressen is hier well eens ter custe gesparqeert dat den Ridder Dalbij die well van intentie was geweest te koopen, van den geweenen Brandenburger

Generael

generael Hendrick Lachey, dogh of zulex Leeft konnen geschieden, gelooven wij niet, also zijn coonigl.e Majesteijt van Pruijssen nu wederom eenen Franse Lange voor generael, met een geheel nieuwe bezettingh naer Lerwaerts Leeft gesonden, dewelke de oude bedienders alle gaer uijt den dienst ontslagen en gedimiteert heeft, en also wij voor teegenwoordigh in een goede vruntschap met die natie leeven, zo zoude het onses dunkens heel onnodigh zijn eenige Broulierie met deselve te maeken, alsoo deselve zeekerlijk bij haere principaele daerover zouden klagtigh vallen, en waerbij zigh den Ridder Dalby ook aenstonts zoude weeten te voegen, zodat het zekerlijk het beste zall zijn daervan aff te zien, also het teegenwoordigh een geheel ander aensien met die compagnie heeft, als ten tijde wanneer onsen praedecesseur zijne considerations daerover aen U Ed.e Gr. dogtbre heeft gegeeven.-

fol 11 - 13.

fol 11a

Question of strandwaer

En terwijl U Ed.e Gr. dogtbre mij so serieuselijk recommanderen ende versoeken, dat in goeden gemoede en onse beste kennisse bij eerste occasie aen U Ed.e Gr. dogtbre exactelijk zoude adviseeren ende berigten, wat messagie ende waerinne bestaende ten besten en meesten voordeele van de compagnie op deese custe geformeert, gepractiseert ende geintroduceert zoude kunnen werden, 't zij om eenige bedieningen alhier geheel en all te mortificeeren en ook andere in gagie tractementen of emolumenten considerabel te retrencheeren, zo vinde mij gantz nederigh verpligt U Ed.e Gr. dogtbre daerop te dienen dat deselve goed gunstigh gelieven te considereeren dat op dit moment nu eerst in de directie Komende deselve door van Wesel in zo desolaten staat is gebragt dat alle goede ordonnantien onder de voet zijn geraekt, en dierhalven mijn handen seer vol heb met alles te regulleeren en op zijn ordre te brengen als meede dit schip zo schielick als mogelijk is te depecheeren, zodat bij deese occasie 't zelve niet

niet hebbe kunnen werkstelligh maken, maer ge-
-lieft het Godt ick zall bij't vertreck van d'Eva
Maria U Ed^e Gr. dogtb^re als een eerlijk man daer
van dienen, zonder ietwes anders darin te be-
-trachten als het waere Interest van de compag^e.-
Alleen moet U Ed^e Gr. dogtb^re berigten hoedat wij
goed gevonden hebben, alhier voor reekening
van d'E. compag^e de zout negotie in te voeren,
't geen aen eleva door den opperc commies Haa-
-ringh voor coopmanschappen à 1. Engels het Kisje
werd ingekoght en met de onkosten om aen boord
te brengen circa op een en een halff Engels goud
komt te loopen, 't geen door een van onse Bnijs-
-scheepjes laeten afhaelen en het welke hier aen
Elmina aen de inlandtsche Adjanteense en an-
-dere volkeren teegens vier Engels goed goud het
Kisje wederom werd verkoght, welke coopmanschap
-pen zeer goede winsten aen de compagn^e zall toe-
-brengen, also de naturellen ons darin niet
veel hinder konnen doen, als hebbende geen vae
-tuijgen waermeede zij een quantiteijt herwaerts
zouden kunnen voeren, en met canoas het haer
te kostelijk valt, zo dat wij hoopen door deese win
-ste nogh all eenige onkosten gnllen kunnen
gestopt werden, want het zelve zeer getrocken is,
en also de Engelsche meede geen vaertuijgen heb
-ben, om het selve van Elera op te voeren, zo hoopen
daer door alle negotianten meede aen ons te trec
-ken.- Jn het overige bidde ick dat U Ed^e Gr-
-dogtb^re dat goede vertrouwen op mij gelieven te ver-
-pen dat ick onvervijlijk in deselver belangen
zall arbeijden en dat ick ook hoope U Ed^e Gr dogt-
-b^re metter tijds middelen aen de handt te geven,
waer door de compag^e merkelijk gesoulageert zall
kunnen werden.- Jck zall ook niet in ge-
-breeke blijven bij arrivement van scheepen nau-
-we reflexie te laeten neemen off er eenige onge-
-permitteerde goederen in deselve zigh mogten be-
-vinden, en deselve volgens U Ed^e Gr. dogtb^re beveelen
laeten confisqueeren, dogh hebbe bij't schip de

Eva

Eva Maria niets anders gevonden als het geene volgens de versoekschriften van U Ed^e Gr. dogtb^re was geconsenteert. — U Ed^e Gr. dogtb^re Hoogh geëerde Missive aen mijnen predecesseur zal. geaddresseert in zo verre beantwoordt hebbende, zo vinde mij vereert met derselver altijt venerable Missive aen mij in 't particulier geaddresseert in d^e 's Gravenhage den 9^en April deses jaers, waerin mij eerst te voren komt U Ed^e Gr. dogtb^re hooge gunste t.mijwaerts, en dat deselve hebben gelieven te resolveeren mij tot de dignitejt van directeur generaal te verheffen, waervoor ick alle de dage mijnes levens aen U Ed^e Gr. dogtb^re door waere dienste en opregte trouwe sall verknogt blijven, godt biddende dat hij mij sterckte, kragt en zeegen will verleenen, opdat ik mijt all mijn vermogen mijn talent daertoe magh aenwenden, dat de vervallene zaaken om de compag^e mogen herstelt en de commercie en negotie weder om als in oude tijden floreeren mogen, en waervan ik hoope dat U Ed^e Gr. dogtb^re in 't korte de effecten sullen zien. — Jck hebbe mij ook volgens U Ed^e Gr. dogtb^re ordre voor't montant van de commissie van haer Hoog Mogende hierop de boeken behoorlik doen belasten. —

Als wij gekomen zijn tot d'ordres van U Ed^e Gr. — dogtb^re aenbelangende het verzenden van de Africaensche Galey ad patriam, zo zien daeruijt dat U Ed^e Gr. dogtb^re aen mij particulierlik ordonneeren, gem^e Africaensche galey met een somma van 400. dlk^re goud behalven desselffs retour vaeren te laeten repatrieeren, dogh also dit een post van groote aengelegentheijdt is zo hebbe deze ordre op zijn tijdt ter deliberatie van raaden gebragt, en derselve mi bedenken gegeeven, terwijl U Ed^e Gr. dogtb^re niet hebben kunnen weeten, dat door den geweenen oppercoopman van Wesel met twee jagten als comantijn en Akra een somma van 170. dlk^re behalven een considerable quantiteijt O. tanden

is

1709

is geremitteert, of men in 't verzenden van gem.e somme niets hier van behoorde te retrancheeren te meer veijl het teegen het winter zaisoen aen gaet, waer omtrent bij ons goedgevonden is 't gewentigt maken gaudt minder te verzenden, in consideratie dat als dan egter met drie Jagten elk ± 500. gaudt volgens de voorige ordres van U Ed.e Gr. dgtb.re ons zulx met twee Jagts te doen, zullen geremitteert zijn, en wij ook niet voor vast weeten off de casa van de compag.e in die tusschen tijdt wederom zo verre zall accresceeren, dat d'Eva Maria met het ordinair retour zoude kunnen verden affgeladen, en ook het restant van 6. tonden etra teegens woordigh met de Cheribaensche Galeij zullen overgaen; alsmeede een partheij bedorve Coskruijt, want hetzelve hier teenemael onverkoopbaer is, en hoe langer het leijd, hoe meerder het verliest, also de vaeten meest alle daervan verrott en vergaen zijn, en het ten eenemael invendibel is geworden; daerom hebben het vanden dienst van d'E. compag.e geoordeelt, 't zelve naer 't vaderlandt te zenden, vermits wij verstaen, dat 't zelve Kruijt in 't patria teegens een stuijver 't lb. kan goedgemaekt verden, hoopende dat U Ed.e Gr.-dgtb.re dit ons doen zullen approbeeren.-

---

Extract from letter from Dir. Jan Cleriaan Schoonheijt and councillors Jan Landman & H. Haring, to the assemblij of the X., dd. Elmina 30.ste August 1709.-

(W.I.C. 101. fol. 49.)

fol. 57 - 60.

Wij hebben aenstonts de commissie van haer Hoog-Moogende en U Ed.e Gr. dgtb.re baeten publiceeren en heeft zijn Ed.e naer 't overgesondene formulier den Eedt in onse handen affgelegt, en daerover met groote bleijdschap van alle de bedienders ge-congratuleert geworden, zo als de formalia en wat daer omtrent voorgevallen bij 't daghregister van den Heer Directeur generael in d.o 13 Julij staen ge-

fol. 58a

genoteert.— Naer dat wij nu U Ed: Gr. dogtbre
Kortelijk hebben genoteert het principaelste t'zeedert
het vertreck van de Loosdregt gepasseert, zo vin-
den ons verr Eert met U Ed: Gr. dogtbre hoogh ge-
-Eerde in dº 28 november des voorledenen jaers,
als meede resolutie de dato 24 November in Haer
Ed Gr dogtbre Illustre vergaderingh genomen, gead-
-dresseert aen den directeur generael Nuijts en raa-
-den, en omme daerop in ordre en distinctie
te dienen, Komen ons eerst te vooren U Ed: Gr dogtbre
hooghgeeerde ordres bij Missive in dº 28 November
1708 vervatt, weegens het depescheeren van de res-
-pective Jagts en haveel retouren aen goudt wij
voort aen in deselve gallen affladen; waer-
-naer wij ons in't toekomende met alle gehoor-
-saembeijt gallen gedragen, dogh also U Ed: Gr.
-dogtbre deese ordres bij particuliere Missive aen
den Directeur generaal voor deese reijse hebben
gelieven te altereeren, zo gallen wij in gebreke
blijven, omme deselve stiptelijk te agtervolgen.—
Concernerende den barquentijn Mouree Kunnen wij
U Ed: Gr dogtbre zeggen, dat ons hier ter custe zeer
veele diensten doet met het transporteeren van
coopmanschappen naer de respective comptoiren,
dogh kunnen daermeede de boven en bene-
-custe met genoegsaem bedienen, zo dat wij som-
-teijts nogh all genoodtsaekt zijn eanaas te moeten
employeeren, also deselve zeer lange reijsen doet,
en somtijts in de tijdt van twee maenden nauw-
-lijx een reijse naer Cheribon of elders doen kan, en
wij gallen niet in gebreek blijven zo veel mogelijk
is de handt daeraen te houden dat deselve
niet verwaerlost zall worden.—
Terwijl het U Ed: Gr dogtbre goed gedacht heeft de
behandelinge der zaaken omtrent het verlaten
van Taccondée aen onse directie bevoolen te laa-
-ten, zoo hebbe wij naer rijpe en serieuse delibera-
-tie niet kunnen resolveeren, omme deese post te
abandonneeren en terwijl er zeedert die tijdt
door de vigilantie van den commies Bontier die
daer

1709

daer bemint is de negotie wederom merkelijk is aengegroeijt, en nogh goede hoop hebben t'zelve meer en meer zall verbeteren, also de ontosten van 't gem: comptoir zeer geringh, en het die nogh rijkelijk kan opbaeren, gelijk wij ook geedert de rectificatie van 't Engelsche contract (: t geen U Ed: Gr: Agtb:re onder de resolutien in d:o 11 Julij 1708 gelieven naer te sien, alsoo 't eene originel met du Pré weggeraekt is :) geen verschillen met die natie hebben gehadt, en gelieven U Ed: Gr: Agtb:re gepersuadeert te blijven dat van onse kandt alles zullen contribueeren, wat de rust en eendracht tusschen beijde Natien kan bevestigen, dogh wij twijffelen zeer of wij zulx van de Engelsche kant mogen hopen, also ons de conduites van den Heer generael Talbij Thomas meer als te well bekent zijn, en wij wel kunnen bespeuren dat terwijl de Directie deser Custe niet naer zijn wensch is uijtgevallen wij zall poogen een stock in t veil te steeken, waerfol 59a teegen wij U Ed: Gr. Agtb:re ook zeer nederigh kunnen verseekeren dat wij onse uijterste devoiren zullen aenwenden om hem met alle omsigtigheijdt en praecautie te preveniieren. –

Resolutiens fr Gouds

Wij hebben verder met zeer veel blijdschap gesien U Ed: Gr Agtbaere goed gevonden hebben onse noghresteerende petitien met een somma van f. 262661. 10. stvrs te volldoen, waervoor wij U Ed Gr Agtb:re zeer onderdaenigh bedanken, en daerbij zeer nedrigh versoeken, dat alle het geene zo onder deese somma mogte gedestineert zijn tot inkoop van Goudtse en Breemer zaaijen, en geweer dat U Ed: Gr. Agtb:re het zelve gelieven te alteereren, en in plaetse van deese sortementen, het monstant vandien suppleeren in schaepe smeer, kijne blauwe en groene perpetuanen, welke zeer courrant zijn, daer en teegens de zaaijen het verderff veel meerder onderworpen en met aenden mann willen, gelijk wij ook de petitie door den geweesenen opper coopman van Wesel met de Loosbreeft gedaen reitereeren except het geweer,

also

also wij nogh booven het gepetitioneerde zoveel zaaijen en geweer uijt de Enterloper de Maria hebben bekomen, t'geen veel beeter is als het onse en nogh minder geld kost, zodat wij voor eerst daervan niet benodigt zijn, behalven dat wij tot ons zeer gevoeligh leedwesen U Ed: Gr. Agtbre moeten demonstreeren de slegte gesteltheijdt van het geweer pte de scheepen Aldrichem en de Stadt Amsterdam aengesonden, waervan wij veele in de packhuijsen moeten laeten blijven berusten zonder datter van verkoopt kan werden, waervan de laeden en kolven allegaer bij vijff à ses stucken aen den anderen zijn gelejmt, dat deselve in 't uijt neemen vande casen van elkander vallen, also hier in de warmte geen gelejmt goed kan hegten, waervan wij zoveel mogelijk hebben laeten repareeren, en ook 436 stux die hier niet hebben kunnen verholpen werden pte de Loosdregt weder terugh gesonden, op dat haer Ed: Gr. Agtbre haer redress aen diegeene mogen konnen zoeken, die de leverantie daervan heeft gedaen, gelijk oock derom onder het geweer met de Stadt Amsterdam capte Juriaen Zaas dengevoert 41 stux snaphaenen en 70 pte carbijns op zodaenigen manier zijn beschadigt gevonden, als meede 83 stux zaaijen verrott en gantsch beschadigt, en met de Eva Maria 21 stux zaaijen gantsch verrott, spruijtende zulx daeruijt dat de zaaijen uijt de verse komende niet genoegsaem zijn gedroogt geweest, en nu in zulken veller winter ingeschiept, zodaenigh zijn bedorven geworden, gelijk wij daerover volgens U Ed: Gr. Agtbre ordre aen de praesidiale Camer Amsterdam omstandigh verslagh doen, en de documenteele beweijsen en attestaties daerbij suppediteeren.-

Wij zien meede uijt U Ed: Gr Agtbre hoogh geerde missive dat deselve het regulieren van de marchbrief aenden Heer Directeur Generael alleen demandeeren, waerbij wij niet voorbij kunnen U Ed: Gr Agtbre te verseekeren, datter nooijt eenige

raeden

paaden zijn geweest die het selve in dispuijt Hebben soecken te trecken, als den oppercoopman van Wesel die onlx teegen d'Hre generael Muijts zal= heeft dienen moveeren, geleijk hij well in meer dingen heeft gedaen, en waer door hij niet anders als zijn eijgen voordeel heeft soecken te beoogen, doch Hd. grchtbre gelieven gepersuadeert te blijven dat wij ons nooijt daarmeede onlen commaculeeren, maer ter contrarie tegen die geene deselke U Ed. Le grchtbre ordre daarin mogten overtreeden, volgens den tenneur van deselve procedeeren. - Aengaande de petitien van ammuntie matrialen en treijns benoefden vinden wij ons genoodsaekt U Ed. grchtbre noghmaels op t onderdaenigste te versoeken, dat doch van de gepetitioneerde houdtwaeren, steen timmermans en metselaers gereedschappen niets gelieven te decourteeren, ter oorsake van de slegte gesteltheijdt, varin derselver respective fortressen sigh bevinden, en wij voor teegenswoordig genoegsaem van ambachts volck voorsien zijn, maer geen gereedtschap genoeg hebben, omme deselve behoorlijk te kunnen employeeren, behalven dat wij dan n ook niet in staat zijn, omme de slaeven de ambachten te kunnen doen leeren, en hoewell hetzelve geen dingen van groote onkosten en belangen zijn, so maeken ons die hier meermaelen seer verleegen, geleijk wij U Ed. grchtbre in den jaere 1705 meede hebben toegesonden twee stucken metaele canon die verlopen waeren, om verg ooten te verden, maer wij hebben die noch niet wederom ontfangen en terwijl door de meenigvuldige sterffte van de baasen de boeken van ammonitie, matrialen, en treijns behoefden in confusie zijn geraekt, dat men het nette restant daaruijt met kan weeten, so onlen U Ed. grchtbre bij komste van den aengestelden Equipagie meester Roeloff Wenniman in behoorlijke forma daer van dienen, en wanneer wij ook in staat onlen zijn de petitien vanden treijn regnlierder te formeeren, also tot dato deeses noch niemand in dat em-

-ploij

-ploÿ gehadt hebben die sigh desten regter heeft verstaen, of zijn schielick vande sloot daar heen gerukt geworden. —

1710.

Extracts from (duplicate) letter from Dir. Jen. Adriaan Schoonheÿt to the Assembly of the X., dd. Elmina, 28th Februarij 1710. (W.I.C. 101. fol. 141.)

fol. 141 – 142.

Met respect is mijne laeste onderdanige gedateert 31 Aug^{us} a^{o} passato, overgegaen in't schip d'Africaense Galeij schipper Ren Bording, den welke hoope met de daerbij gevoegde retouren godt Allmagtig tot Ll^{den} Grootachtb^{re} in salvo sall overgebragt hebben, sijnde deese de eerste geweest in onse aengevangene directie, gaende egter bij ontstentenis (: dat godt verhoede :) de duplicaten van deselve hier veder nevens. — Seedert is hier met d'Engelse natie niets van belangh voorgevallen, hebbende ik altoos geduirende mijne directie met anders getracht, als om met den Ridder Dalbij in een goede harmonie te accordeeren, en hebbe ik ook ondervonden dat het beter is, met die man brieve wiselingh te onderhouden, als geduirigh malkander de visite te geeven, want hij in sijn omgangh seer insupportabel is, waerdoor dan anders niet als questies en moeijlijkheeden te verwagten sijn, alle t'welke en ook mijn conduites in deesen gehouden bij mijn dagregister in deese occasie overgaende, breeder sal te vinden sijn, alleenlijk wilde hij mij wel persuadeeren, om me nevens hem aen te spannen, om t'landschap Cabes terra (: t'welk met een oorlogh door de Fantijnse en andere aangrensende volkeren gedreijgt werd, en eer deese nogh affgevaerdigt is, het mogelijk daer nogh toe comen sall :) te secondeeren, en eenig gout te spendeeren om de Fantijnse in haer voorneemens te verijdelen, maer wij hebben hem moderaet geantwoort, dat onse Compag^{e} een negotieerend lichaem is, dier halven soveel mogelijk den oorlog

-log te vermeijden, en snlx op sijn beloop te laeten
waerdoor wij voor seeker vertrouwen dat soo van-
-neer dit landtschap 't ondergebragt is, een voor-
-spoedige en florisanten negotie den onse compa-
-toiren en principaal aen Comantijn Mouré
en Elmina door de Akkamisten, die altoos in
voorige tijden vermaert sijn geweest, voor goede
handelaers te verkoopen hebben, 't welk hij Tidde
voor soo verre sijn brieff aen mij geschreven in
dagregister onder dato 27 November te sien be-
-leefdelick heeft beantwoort doo aen de andere
cant hebben nijt verscheijde rapporten, dat hij
snlx seer qualijk neemt, meenende dat hij soo
een gauw en vernuftigh man sijnde, en nu soo
lang in deese geweesten als generaal gepreguen-
-teert hebbende, dat ik behoorde tot sijn sentimen
overte vallen, maer wij snllen ons hier over vijnigh
bekreunen, als maer bij ons selfs verseekert sijn
dat wij 't generaele Jntrest van d'Ed^le compag^ie
in allen deelen observeeren, want derff ik het
seggen, soo heeft de Roijaele Engelsche compag^e
't gevoel tot haer schaade genoeg van sijne gehou
dene directie hier te lande.-

Brandenburgers

Dans
á Acra

Met de Brandenburger en Deense natie leven tot
nogh toe in een gewenste harmonie, alleenlick
dat voor vijnigh dagen ons huijsscheepje Water
-landt aen Acra in ladingh leggende om sout
in te neemen, den schipper van 't selve heeft der-
-ven resolveeren op eijgen authoriteijt een Portu-
-gees barquenteijn, die op de Deensche reede lagh,
vijandelijk aen te tasten, doch den Deenen gou-
-verneur heeft hem met sijn canon van 't fort
soodanigh gehavent, dat hij twee schooten onder
water kreeg, waerdoor de huijs bijnae in gevaer
is geweest om te sinken, en vaerover gem^d Deen-
-sche gouverneur nu eenige pretensie heeft ge-
-maakt, doch snlx hebben op de gevoeglickste wij-
-se met hem gedetermineert, als sijnde verder
niets voorgevallen 't welk noteerens waerdigh is.-

Ondertusschen heeft het gevall gewilt, dat Captn Thomas van Seeratt met het schip d'Eva Maria een Portugeesch schip genaemt de Ste Joseph dog nu hernoemt Africa, op de hoogte van Axim heeft genomen, nadat 't selve veel 14 dagen in handen der France had geweest, dogh alsoo de meeste en beste goederen door den Franssen capt^n Jean Thomé daer uijt sijn geligt, hebben anders niet als omtrent 600. rollen portugeese taback nevenseen wijnigh polver, coraal en ijsere staaven daerin gevonden, alles blijkende bij de documenten in deese occassie overgaende, 't is egter een redelijk goed schip, 't welk goed hebben gevonden met deliberatie van Raaden met slaven over Curaçao te senden, in consideratie het selve hier op de custe niet dienstigh is om te navigeeren, als gaende te diep om in de bogt te handelen, ten anderen sijn wij hier nogh genoeg geprovideert van vaartuijgen om de bogt te behandelen, snellende U Ed^e Gr. Acht^bre cunnen sien uijt ons daeregister, dat wij 't jagt Axim eerst naer de bogt Calbarij st^ra en naderhandt de Cuijs Soetendaell naer Rio Benijn hebben gedespecheert, om den landhandel met craagt voort te setten, waervan wij p^r naeste het gewenschte succes aen U Ed^e Gr. Acht^bre hoopen te snellen schrijven; dogh hoedanigh den gem^te Cuijs Soetendaell in 't afreijlen naer Fida door den gedagten franssen capt^n Ellons^r Thomas is genomen geweest, en naderhant door de Intrigues van onsen oppercommies Abraham Engelgraaff en den commies Jan de Pauw cost- en schaadeloos is gerelaxeert, snellen U Ed^e Gr. Acht^bre vinden geregistreert in ons dagverhael onder d^e primo Januarij deeses Jaars uijt den brieff van den oppercommies Abraham Engelgraaff voornoemd, waeraen wij ons snellen gedragen. —

Voorts dient het vertreck van 't schip d'Africaense Galeij op primo September des voorleedenen Jaars

is

Lyco

is de negotie over de gantsche Custe all vrij redelick geweest, in sonderheijt op de comptoiren Elmina, Axim, Sncober, Accra, en Apam, daer wij een considerable cass van Ckk^re 500 gout, behalven d'ingehandelde O-Tanden, slaeven Ck^s hebben bij gefourneert, seijnde tot noghtoe een groot Debit geweest in 't cruijt, 't welk goede winste geeft, indien wij van schapesmeer, kleijne blauwe en groene ook groote perpetuanen alsmede van tapsels en nicaneesen voorsien waeren geweest, twijffele ik niet off de cass sou grooter sijn, dog wij hoopen dat U Ed^le Grchtbre^ ons van die coopmanschappen bij onse successive petitiës gedaen, met de eerste scheepen sullen provideeren. —

Den Cruijsser d'Eoa Maria heeft tot verscheijde reijse eenige Portugeese opgebragt, waeruijt een parthij slaeven hebben laeten ligten, die wij vast gestelt hadden, met 't schip Africa over Curaçao te versenden, dogh 't ongeluk heeft gewilt, datse meest alle hier aen Elmina sijn wegh gestorven, wegens de groote sterffte die onder de slaven is geweest, kunnen anders geen reeden geven, als dat deselve desen cast, die we hier hebben ongewent sijn, en ook een geheele andere aart van slaven als die wij gewoon sijn hier ter custe in te handelen, en hoedanigh wij deselve ook hebben laeten queeken en coesteren soo sijn 'er egter well bij de 200. stux wegh gestorven, ten anderen hebben onder vonden, dat het slaevegatt, 't welk hier aen Elmina is, seer ongesond voor de slaeven moet sijn, omdat de menschen doordien er geen ruijmte genoeg is, op de bloote steenen, en onder den blauwen hemel moeten leggen, 't welk de meeste doet creveeren; daerom hebben nu een nieuwe cassie buijten dit casteel aen de voet van den Bergh St^e Jago gepractiseert, die soodra voltoijt seer veel gemaek aen de slaeven sal toebrengen, en waerin deselve beeter bij 't leeven sullen cunnen gecon-

— serveert

-serveert verden; gelijk wij meede een nieuwe moelje, die hier gants vervallen was, weder ten naesten bij hebben laeten uijttrecken tot soo verre d'oude moelie is geweest, vant het gatt van de re-vier soo droog begon te verden, dat 'er ter nauwer noot een cleijne canoa in off uijt kon comen, laet staen een buijs off ander vaartuijgh om deselve schoon te maeken, en 't welk voor jegenwoordig weer soo verre is gebetered, dat met hoogh water bequaemelijk een buijs off jagt kan ingebraght verden om te calfaeten, en schoon te maeken; wij hoopen dat U Ed^e grchgt^e dit ons doen sul-len approbeeren.—

Jk moet U Ed^e grchgt^e oock met smerte voordragen de slegte gesteltheijt van alle de fortresse in 't generael dewelke overall meest in soodanige staat sijn, dat de coopluijden klagen, dat deselve nogh 't een off andere teijdt sullen instorten; wij hebben met de wijnige matriaelen, die wij hier gehadt hebben, soo veel mogelick voorsieninge laeten doen, en wij leven in hoope, dat we met de eerste scheepen pro-visie van clinker steenen deelen en balken etra sullen becomen, om me meerder uijt te cunnen reghten; en het is seer noodsaekelijk Ed^e grchgt^e Hebben, dat derselver fortressen in behoorlijke staet van defensie verden gestelt, om me in cas van noodt en rupture daer in gerust te cunnen sijn; gelijk ons oock in onse affaires seer obsteeren, het groot gebreck van victualie en mondt cost, om me de navigeerende Jagten, Buij-sen en barcq, die alle nogh in veesen sijn, te voorsien, de schippers comen dagelijx bij mij haere noot clagen, dog wij moeten haer van de handt wijsen, en geven haer costgelt, 't welk voor een zeeman onmogelijk is daervan te be-staen, alsoo sij dagelijcx aen landt haer cost met cunnen coopen, off dienden well altoos vrugteloos hierop de reede te blijven leggen, daer geen voordeel in steekt, en loe ik nog 't jagt Ekxim en de Buijs Soetendael na de bogt

en

1710

en de Benijn hebbe gesonden, is soo sober als dien wij hebben beijde de molens hier in staat laaten brengen, om de rogge te maelen, waervan wij een goede quantitijt brood hebben laeten backen, 't welk seer veel geholpen heeft; dogh de rogge door dien hier lange gelegen heeft, is soodanigh van de miet en calander opgegeten, dat hij bijnae niet meer kan gemaelen werden, dog wij hoopen dat met de eerste scheepen, die wij alle dagen met patientie tegemoet sien, voorsieninge van alles sullen becomen.—

't schip d'Eva Maria quam op den 11e passato hier ter reede, geaccompagneert sijnde met een Enterlooper preijs dewelke capt.n Seeratt op de hoogte van Cormantijn, sonder slagh off stoot heeft verovert; 't scheepje was genaemt de Vijff gesusters en gevoert door den schipper Marinus Dringe uijtgerust tot Zirckzee door den coopman Nicolaes Hollaer, sijnde hetselve waerdigh volgens taxatie f. 10071:12:—:, en terwijl voor als nog van vaertuijgen om de boogt te behandelen genoeg voorsien sijn, hebben met de raaden geresolveert 't selve hoe eer hoe liever met een retour van ckk.n 250. gout en 10000. lb O-Tanden na 't patria te senden, te meer om dat wij nogh een redelike cass in voorraet blijven behouden om met het schip d'Eva Maria tegens de maena van April, off wanneer de nieuwe cruijsser hier sall gecomen sijn, te remitteren de somme van ckk.n 300. gout, en verdere retour vaeren, die alsdan in voorraed sullen bevonden werden, gelijk wij bereijts hier vooren hebben gemelt, dat bij ons vastgestelt is dat de france prijs Africa over Curaçao met slaeven souden gesonden werden, hebben als doen den opperstuurman van 't schip d'Eva Maria Pieter Roos genaamt als schipper op 't selve schip gestelt, dogh om dit jagt, nu chouré herdoopt, met een bequaem subject als schipper te voorsien, hebben wij hier ter custe niemant cunnen vinden, daer wij 't

selve

gevoeglijk conden aenvertrouwen, versoalven wij genoodsaekt sijn geworden onse gedagten te laeten gaen op den schipper Marinus Dringe, die het selve te vooren heeft gevoert, en die door ons en Raaden (: nadat alvooren den behoorlijken Eedt in onse handen haolt afgelegt :) daer toe is aengestelt. – Wij willen hoopen dat gem^e Dringe 't selve met godes hulpe behouden tot U Ed^le Gr achtb^re sall overbrengen, ende wijlen dat in hoope leeven dat U Ed^le Gr achtb^re ons sullen perdonneeren dat dusdanigen aenstellingh hebben gedaen, als hebbende ons de noot daer toe gedrongen, gelijk de raaden U Ed^le Gr achtb^re hier over breeder sullen onderhouden. –

fol. 146a

Extracts from (duplicate) letter from Dir. Gen. Adriaan Schoonheijt and councillors Johan Dirk Engelbij, Jan Landman and H Haring to the assembly of the X., dd. Elmina, 1st^no February 1710. (W.I.C. 101., fol. 163.)

fol. 164 – 166.

fol. 164a .. En alsoo wij daerop in onse voorgem^e laeste omstandigh in antwoort hebben gedient, soo sullen U Ed^le Gr. Achtb^re alleen over het gepasseerde hier ter custe 't zeedert 't vertreck van gem^t schip de Africaanse Galey als het verdere nodige deese directie concerneerende onderhouden. –

Engelsch

Omme het selve in ordre voor te dragen komt ons eerst voor de Engelsche natie, met dewelke wij 't zeedert geene differentie van belangh hebben gehadt en het contract bij tijden vande heer generael Huijts sal^re met die natie aengegaen tot dato deeser nogh ongebrenkt is gebleeven, 't schip d'Ova Maria capt^n Thomas Zeeratt op sijn cruijstogt sijnde rencontreerde aff en aen Cabo Apolonia op den 6^e Octovember a^o passato twee scheepen, welke hij gingh verkennen, en bevondt dat het een engels schip was, benevens een Portugees, dewelke onder protexie van den Engelsmann schuijlde, waarop gem^e capt^n Zeeratt den Portugees vanden Engelsman deed opeijschen, en dreijgde bij manquement van relaxatie hem met geweld soodae comen haelen, alsoo

Port: Ship geduitte Op Engels Ship

fol. 164b

hij

bij de cruijsser vande Hollandsche compagie was, den Engelsen capte namens Brethouwer antwoorde dat hij een compagie schip was en ordre hadde om hem te defendeeren, waarop sij bij elkander ten anker quamen. capte Zeeratt verwoegde sig aenstonts naar boort vanden gene Engelsman en vraegde hem off, door wiens ordre hij de Portugees pretendeerde, dewelke hem tot antwoort gaff uijt orare van den Generael Dalbij, capte Zeeratt begeerde de ordre alsmeede sijn commissie en Instructie van de compag te sien, doch den Engelsman hem geen pampieren willende thoonen, besloot daeruijt dat een 10 pe ct schip moest sijn, waerop hem nogmaels waerschouwde omme de Portugees te relaxeeren, en met een naer boort vertreckende ging onder seijl en naderde de Portugees, dewelke een schoot met scherps op d' Roa Maria deed, waarop hem Zeeratt drie schooten gaff, waerdoor een d' Engelsen die op de Portugees waren vier dood geschooten, enterde voorts den Portugees en sond denselven op den 10 November alhier ter reede, en alsoo den Heer Directeur generael vreesde dat den Ridder Dalbij dit mogelijk tot een pretext mogte gebruijken, dat het contract daer door soude werden geleedert, soo quam sijn Edele hem voor, om sigh eerst over deese saeke per missive bij hem te beclagen, wegens het onrechtmatigh onderneemen vanden gedachten Engelsman, doch hij heeft hem hetselve niet aengetroken maer gaff tot antwoort dat den Engelsman niet onder sijn commando stondt, en gantsch geen ordre van hem hadt om de Portugees te protegeeren, gelijck Ed. Gr. Agtbre in 't dagh register van den Directeur generael in datis 10. 11. en 12. November deese affaire omstandiger cunnen besoogen.-

Verders kunnen wij Ed. Grechtbre nogmaels verseekeren, dat het aen onse goede Intentie niet en ontbreeckt, omme met die natie in een goede Intelligentie en harmonie te leeven, en 't is met de grootste omsichtigheijt, dat wij het nogh soo gaende houden, want het ontbreekt hem nooijt aen pretex-

-ten

fol 165a

Batta Rijs Pots en Pots Rijs. Rhijns de up Batta Rijs

-ten, om onregtmatige Klaghten voor te brengen, en selffs indien hij maer een ander gevoelen in landts saeken off oorlogen hebben, hij soude het selff voor een verbreeking vande gemaekte contracten uijt-roepen, alsoo hij oordeelt dat ijder een in sijn sentiment moet vallen; weshalven wij anders niet cunnen doen, als hem van onse Kandt alle blijken van vrunt schaps te doen voor so verre het respect van haer Hoog Mogende en W.Ed.le Gr. Acht.bre Jntrest daer toe plaats geeft, waerdoor hij buijten staat sall werden gehouden om eenige regtmatige Klaghten over ons te konnen doen.-

De franse hebben 't sedert hier seer sterck gena-vigeert, en meest alle met scheepen van 36, 40 à 50. stucken canon, soodat onse vaartuijgen seer dickwils hebben gevaer geloopen, om vanderselve genomen te werden, gelijk sij groote conquesten op de Engelsche hier ter custe hebben gedaen, vier En-gelsche 10.pt.c.to scheepen benevens een Enterloper voor soo verre wij weeten genomen, onthouden haer meest op de boven cust aen Rio Sester off daer om-trent, omme de Engelsche off Hollandtsche schee-pen welke de cust langs seijlen te altrapeeren, dogh hooren doorgaens vande genomene dat seer veele sieken op haere scheepen hebben; wij cunnen W Ed.le Gr Acht.bre well verseekeren, dat indien wij een schip van 30 à 36 stucken canon en naer ad-venant met manschap versien hier ter custe hadden geladt off nogh mogten hebben, het soude sijn reijse well dobbelt hebben cunnen goed mae-ken; capt.n Zeeratt op de boven custe sijn cruijstogt en negotie waarneemende Kreegh op den 6 octobre twee scheepen in 't gesigt, waarop hij jagt maekte, en eijndelik deselve bij nacht agterhaelde, synde het eene een franse caper van 24 stucken, genaemt de grauin van Choiseriel, capt.n jan Tomas, en den anderen een Portugeese preijs, gen.t S.t Joseph door gem.n caper op de boven custe genomen, gemonteert met 20 stucken canon 19 franse en 7 portugeese gevangene, tusschen welke beijde scheepen capt.n

Zeeratt

Seeratt bij nacht verviel; den caper hebbende loose seggen, dat d' Peerl hier ter reede was, en d'Eva Maria voor deselve aansiende, verliet sijn prae en vervolgde sijn reijse naer Tida, waerop capt Seeratt het selve sonder slagh off stoot heeft geemporteert, en den 10 October hier ter rheede gebragt, verdende het selve gecommandeert vanden seconde capt^n van gem^d caper Bertrand de la Bruij als capt^n en een luijtenant, hebbende niet anders bij sig als copie van de commissie vanden capt^n jan Thomas met een geteekende acte daerop in dorso gestelt en door gem. Thomas geteekent, hebbende den gem. Thomas volgens seggen van de officieren daeruijt geligt ellk^e 20 goudt en verdere fijne stoffe, so dat deselfs ladingh niet anders heeft uijtgeleevert als 598 rolle portugese taback, eenigh cruijt en victualie so als U Ed^e gelieven te sien uijt hier annexe processtucken onder cl^e 2 gelieven te sien; 't schip is Hernoem Africa, langh 88 voeten, vaert volgens taxatie f. 9546.--.--, leegt en sterk.- Vanneer dit schip genomen en hier ter rheede gebragt was, lagh het jagt Arim alhier seijlreede, omme sijne bootse voijagie te aenvaerden gelijk het selve ook den 17^e October van hier is vertrocken, waermeede wij waren te raede geworden de france officiers naer Tida te senden, omme den den directeur alldaer overgeleevert te verden, welke officieren alldaer gecomen sijnde haeren capt^n ter presentie van andere france captijns die daer in handelingh lagen, verweeten dat hij was gaen loopen voor een schip, 't geen naauwlijx de helft van sijn portuur was, en sijn prijs niet geconserveert noq gesecondeert.-

fol. 166

---

fol. 168 – 169.

fol 168a

Op de Portugeesche Matie heeft het schip de Eva Maria noq all eenige conquesten gedaen en vier portugeese scheepen alhier opgebragt, waeruijt veele slaeven hebben geligt, doch deselve sijn meest alle hier wegh gestorven, hoewell de-

selve

deselve beeter als sijt hier gepractiseert is, hebben laeten gueeken en op passen, weetende geen andere reeden daervan te geeven, als dat het alle te maal boevencust slaeven sijn, die omtrent 't Cabo Lahoe verden gehandelt, dewelke de Portugeesche en Engelsche voor een geringe prijs daer cunnen becomen, dogh bij haer soodanige sterffte meede veelmaelen subject sijn, sodat wanneer schoon een drievierde of 4/5 daervan comen te sterven, sij nogtans haar reeckening daerbij weeten te vinden, en hoevell wij veele ingehandelde slaeven hier binnen dit casteel hebben gehadt, welke hier ter custe sijn genegotieert, soo is egter de sterffte alleen onder de portugeese slaeven geweest, dogh terwijl het slaeven logement 1686
binnen deesen casteele grooten stanck verwecht, en daarbij so kleijn en nauw is dat deselve 's nagts meest onder den blauwen hemel op de steene moeten slaepen, waardoor wij hebben gemarqueert, veele slaeven siek en suchtigh verden, soo hebben onder aen de voet van den Bergh St Jago een slaeve huijs laeten aenleggen digt aen de pievier waerin deselve veel commoder sullen kunnen bewaert verden en 't geen seer groote soulaes aen de slaeven sall toebrengen.-

Banda
Met de Deensche natie hebben geen differentie t'seedert gehadt als dat den schipper van de Huijs Soetendael tegenswoordig nogh aen Ocra in lading leggende om sout in te neemen, sigh heeft durven onderstaen een portugeese barquenteijn die onder de Deense reede ten anker quam, te willen emporteeren, waerop den gouverneur van 't Deensche fort met scherps op hem heeft geschooten, en twee schooten onder water gegeven, t'welke differentie door d'heer Directeur generael tot kennisse van ons is gebracht en waer omtrent goed gevonden hebben, 1689
om den gem^r Deenschen gouverneur satisfactie te geeven, als meede de vergoedingh te doen voor een ancker, 't welk hij ten tijde van de directie van de heer generael de la Palma aen een van onse schepen heeft bijgezett. -

1710

gelijk wij ook met de cooninghlijke Pruijsische comp: geen saeken van belangh hebben verhandelt, e den generael van deselve als sijnde korteljex voor 't vertrek van cApricaense galeij eerst in 't landt gecomen, ons geen grooten affbreuk in de negotie doet, alsoo denselven vat nauw besett omde neg tianten met spenduen aen te haelen, en heeft oc 't seedert geen Enterlopers gehadt, omme eenqua titeijt van cargasoenen op te doen, waerdoor de negotie noghh all aen de comptoiren cAxim en cA cober blijfft continueeren.—

---

fol. 170 - 172.

fol 170 Wij en cunnen niet gevinden, omme met den
Slave Kust slaven handel hier ter custe te continueeren, voor
en Gold Coast so langh dergeen vaderlandtsche scheepen hier sijn
met dewelke wij deselve cunnen versenden, doch
wanneer die hier ter custe g'arriveert sijn, oor
deelen seer noodigh omme dien handel meedere
kragt voort te setten, t'geen de scheepen in haere
depeches aen Fida seer veel sall faciliteeren.—
Gold Coast De Ogut negotie is seedert het vertreck van meer
gem^t schip de cApricaense galeij hier ter custe
fol 171a noghh meer en meer geaccresceert soodat geresol
veert hebben, 't schip de Eva cMaria wanneer sijn
verlosser sal gekomen sijn, behalven het geene pe
desen overgaat met een retour van cMk^r 300.
gouds en de in voorraet sijnde O. tanden naer 't
vaderlant te versenden, blijvende de negotie m
all continueeren, principael aen de comptoiren
cAncober, cAxim, Elmina, cApam, Bercoe, cAccra,
seijnde het grootste debiet in cruijt, perpetuanen,
schapesmeer en slaeplakens, hoopende dat de
noch verwacht verdende scheepen haest mogen op
dagen, omme het restant vom onse petities aen
Tuyk Coste te brengen.— Wij hebben U Ed^le Gr. dagtbre^ be
reijts genoteert dat het jagt cAxim op den 14 Octobe
sijne boogtse reijse was gaen verworderen, vanwae
het selve binnen korten wederom tegemoet sien,
hoopende hetselve een braeo retour van tanden

sall

sall meede brengen, als oock den Cuijs Soetendall
uijt Rio Benijn seijnde hier ter custe onderluyschen
meede goede quantiteijt tanden genegotieert,
waerdoor wij beder in staet sijn gestelt, ommeᵖᵗ
d'Eva Maria een goede parthij te kunnen versen-
den.- Captⁿ Seerat op de bovencust sijn cuijstoght
1716 waernemende vierd omtrent Assine twee groote
scheepen gewaer, dewelke gingh verkennen, maer
Fransse Schip off Assine alsoo het fransse waeren, en op hem affquaemen,
hadde hij met veel moeijte om haer te ontcomen,
dogh onder seijl sijnde vierd een scheepje onder
de wall gewaer, t welk op t gesigt van de Eva Maria
meede alles bij sette om hem te ontloopen, dogh
vervolgde hij het tot onder Carmantijn, wanneer
de nacht aanbrak, houdende hetselve egter de ge-
heele nacht bij hem, wanneer hij 's morgens haer toe-
-rieep dat sij souden streijken voor de compagᵉ, waer
-op hetselve sigh sonder slagh off stoot overgaff,
en den 11 Januarij door hem hier ter reede wierd
Capt. Wolfgang Schip Eland en Capitaen gebracht, seijnde het scheepie de vijff gesusters, schip-
-per Marinus Dringe, geequipeert bij Nicolaes Hob-
-laerd tot Zierikzee, een snell en well geseijlt
scheepje, gemonteert met 10. stucken canon en 27
man, affgelaeden met een goedt gesorteert car-
-gasoen uijtgeseijlt den 22 September, en 10. Decem-
-ber alhier op de custe g'arriveert, hebbende nog
niet meer als ᵐˡˡᵉ 18. 0. 6. gout genegotieert en om-
fol 132a -trent de 7000. lb. Tanden, alle welke goederen en
schip ten profijte van d'Edᵉ compagᵉ sijn geson-
-fisqueert, soals Mˢ Edᵉ Gedachtᵉ onder de hier an-
-nexe process Stucken, facturas en Cargasoen boek
nader sal cunnen blijken.-
Wij geven ons d'Eer Mˢ Edᵉ Gedachtᵉ met deesen
verbreegenen seegen gantsch gehoorsaem te felici-
-teeren, en veruchen dat Godt Almagtigh de Edᵉ
compagᵉ door verdere voorspoedige progressen will
ondersteunen, dat de groote schaede welke deselve
in deesen oorlogh heeft geleeden, eenigsints gesou-
-lageert moge werden.-

1710

fol. 176.

fol 176a

Terwijl ook de negotie buijten onse verwagtingh meer en meer alle dagen begint te vermeerderen en 'er groote treck in sommige soorte van cargasoenen is, soo hebben op 't sluyten van deesen nog geresolveert een nieuwe petitie te formeeren, de welke U Ed^e Gr clcht^bre seer nederigh versoeken, dat met het restant van onse voorgaende meede illico mogen werden volldaen, alsmeede de hier nevens gaende petities van victualie, materiaelen en treijns behoefden, waervan vij de noodsaekelijkheijt U Ed^e Gr clcht^bre genoegsaem bij onse successive missives hebben gedemonstreert, hoopende dat U Ed^e Gr clcht^bre niets daervan sullen retrencheeren, en wij kunnen U Ed^e Gr clcht^bre verseekeren dat wij daarop nauwe reflexie sullen neemen, dat alle het geene so niet ten dienste en gebruijk van de scheepen werd geemploijeert in goeden goude en met goede vinste aen U Ed^e Gr clcht^bre sal gerembourseert werden. —

fol 176b

Extract from letter from Vir. Jen. clstriaan Schoonbeijt to the assembly of the X., dd. Elmina, 19 April 1710.

(W.I.C. 101. fol. 187)

fol. 189.

fol 189a

Dutch Planters at Fantijn

Jk hebbe U Ed^e Gr. clcht^bre bij mijne onderdaenige laeste geadverteert hoe dat den ridder Dalbij mij well wilde persuadeeren om met hem aen te spannen tegens de Landtschap Fantijn, en onder het vervaerdigen van deese ontfangen van hem de hier nevens gaende articulen, waerop bij resumptie van mij en raaden goet gevonden is, hem de annexe consideratien* daerover toe te senden, en hoe well hij seekerlijk vertrouwt om ons tot het patificeeren vande gem^e articulen te beweegen, soo kunnen wij egter niet resolveeren om ons verder als deese consideratie strecken met hem in te laeten, waarop de antwoort van hem in 't korte tegemoetsien, sijnde verders 't seedert onse gem^e laeste omtrent vreemde natie niets voorgevallen.

* Vide. Min: of Col: Notebook I p 130. s.d. 4 April 1710

Extracts from letter from Vr. Jan. Adriaan Schoonheijt to the assembly of the X. dd. Elmina, 6 June 1710.-

(W.I.C. 101. fol. 218.)

fol. 218-220.

'Tzeedert hebben de scheepen Bosbeek en Carolus 2des 't fortuijn gehadt, op haer eerste cruijstoogt te rencontreeren het Lovrendraijerscheepje de Americaensche Galeij, 't welk sij aff en aen Cabo d'spalonia sonder slagh off stoot hebben vermeestert, en den 6dagij alhier behouden ter Rheede gebracht, sijnde 't selve gemonteert met 14 stucken canon en 30 mann, meest tot den greijn en tandhandel geequipeert bij den coopman Cornelis Christiaense tot Middelburgh, en gevoert bij schipper Jacobus van der Beeke, waerdigh volgenstaxatie f. 26733.- soals U Ed^le Grachtb^re uijt de hier annexe processtucken, facturas, cargasoen- en verkoopboek sall kunnen blijken.-

En terwijl wij thans vaertuijgen genoeg hier ter custe hebben, om den tandhandel en dienste heer ter custe, waer te neemen, so is bij mij en raaden goedgevonden 't selve direct ad patriam te depescheeren, terwijl 't nogh in een goed saisoen is.- 't scheepje is bij ons benoemt 't Jagt d'spam en hebben daerop voor schipper geemploijeert Reijk Hagerop, geweesen opperstuurman op de cruijser Bosbeek, sullende U Ed^le Grachtb^re uijt de hier annexe resolutie nader consteeren wat de verdere beweegredenen sijn geweest, om 't selve so spoedigh te laeten vertrecken; 't principaelste is gebreck van ankerstouwen en victualie, want het hier nu seedert acht dagen so quaden zee en weer heeft gemaekt dat niet sonder redenen hebben gevreest, het selve nogh teegen de wall soude dendrijven, terwijl met meer als twee ankers heeft gehadt, waervan een gebroken, en de touwen ook in stucken sijn gesprongen, en afgeweijlt.-

Wij hebben het selve afgeladen met een retour van ebk^re 100. goudt 15000. lb D. tanden, 9000. lb. creeck, 24500. lb. peijst en 36700. lb. greijn, nevens eenigh bedorven cruijten besy. geweer, soals U Ed^le Grachtb^re

uijt

Copie Lettres Heeft Heijl ♥ Wild Cuiser ff Soccurdes

wijt de hier bij gevoegde generaele carga gelieven te
beoogen, hoopende dat den Allmogenden godt
dit alles bij U Ed.te Gr. Achtb.re behouden sall laten ar
-landen. — 't Zeedert hadden wij de voor
-gem.e scheepen Bosbeek, schipper Claes Louw en o
Carolus 2.dus, schipper Jacob Brouwn vederom op
een tweede cruijstoot gedepecheert, dewelke aen
Saccondee haer anker geworpen hebbende, om
alldaer eenige coopmanschappen voor dat comp
-toir te lossen, op haer sagen affkomen een
groot schip met een Prince vlagh, 't geen de gem
schippers voor een vijandelijk schip erkenden;
aenstonts haer ankers ligten en hem te keer gis
-gen, verdende de cruijsser Bosbeek mit de eerste
fol 296 laege aen sijn rondhoudt beschadigt, en de Carol
aen 3 stucken canon die onder valbvielen, waer
-op de Carolus bij de wind stack, en de Cruijsser
Bosbeek hem over die boegh met konnende volgen
quaem 's anderen daegs hier behouden ter rhee
-de, dog de fransman 't schip de Carolus vervol
-gende, waerop 's nagts en 'sanderen daegs see
in zee hadden hooren schieten, dog ten niet an
-ders als dat hij aen den fransman tot een buijt
soude geworden sijn, dogh is hij den fransman
op een miraculeuse wijse geechapeert en naer
hem thien dagen vermist hadden vederom
van beneden op, hier ter rheede gekomen. —
Wij hebben van vederseijts officieren verklaering
en informatie genomen hoe deese affarie sig
mit der daet heeft toegedragen, en welk de rede
-nen van haere separatie sijn geweest, also haer
Instructie dicteerde, om bij elkanden te blijven,
welke verklaeringen U Ed.e Gr. Achtb.re hier onder
suppediteeren, waeruijt alsmede bij mijn parti
-culier daghregister de omstandigheeden van
deese saek mader sall te vinden sijn, en waer
-aen mij Kortheijts halven versoeke te mogen ge
-dragen. — Den Cruijsser Bosbeek hebben
aenstonts vederom sijne depeches gegeeven, om
sijn cruijstocht te verbarderen, en de Carolus

staat

staat hem immediaet te volgen, also wij tijdingh hebben dat den Lorrendraijer Pieter Adriaense met meer andere op de boven cust is gearriveert, wenschende dat deselve met goede conquesten mogen retourneeren, en de Edle compagie in alle ondernee-mingen voorspoedigh gemaekt werden. —

fol. 220a

Terwijl 't tegenwoordigh in 't quaeste van de teijdt, en de wegen door den continueelen regen voor de negotianten niet passabel sijn, so kunnen van de negotie hier ter custe niet anders seggen als dat deselve naer den teijdt en 't saisoen nogh all redelijk is, dogh twijffelen niet wanneer het quaede weer wat begint te ceseeren dat de coop-luijden met meerder kragt wederom snellen door-dringen, verhalven wij nogh persisteeren bij onse gedaene petities, dat deselve met de eerste Equipagie mogen werden volldaen, alsmeede de victualie en treijns behoefden voor de custe. —

---

fol. 220 - 221.

fol 220b

Omtrent vreemde Naties is hier niet gepasseert, als dat er een Engels oorlogh schijp van 40 stucken ca-non hier ter custe is gearriveert, verdende ons gerapporteert dat er nogh een van 36 stucken op de boven cust soude weesen om de custe hier van de franse te suijveren, levende wij met d'heer Dalbij en andere gouverneurs in een goede vrund-schap.

Engl. oorl. schip arriveert

fol 221a

1711

Extracts from letter from the "Heeren der Directie", L. Haring, E. Hoevenaar, etc. Engelgraaff Robertz, in dato 21 June 1711.-

(index entry)

(g. 61.)

(Note: The original letter is missing from W.I.C. 101. —
The following extracts are made from the (unsigned) minute of the letter in letter book, Guinea 61.)

Talke van de ch. p 45 Hs

---

p. 151 - 152.

p. 151

Om in alle Eerbiedigheid met een omstandig berigt te konnen beandwoorden, U Edle grootachtbre twee ge-eerde Missives van de .... aan Directeur ge-neraal en Raaden deezer Kuste gezamentlijk, en aan

1711

aan den Heer Directeur Generaal in het particulier geschreeven, en ons met het schip d' Eva Maria wel ter hand gekoomen, zo vinden wij ons onder reverentie verpligt, alvoorens dat wij een aanvang maaken tot elucidatie van de poincten in dezelve gementioneert U Ed.e Gr. dchtb.re tot meerder opheldering van dien, en ontwijkinge van redites voor eerst te moeten vertoonen de jegenwoordige toestand der directie deezer kuste, waar omtrent het den Almagtigen goedgedagt heeft, eene groote verandering te baaren; want alzo door deszelvs bestieringe een dangereuse en pestilentiale ziekte deeze geheele kuste besmet houd, waardoor niet alleen de mindere dienaaren der Ed.e comp.e binnen zeer wijnig tijds menigvuldig zijn weggerukt, maar ook de meendere hun hoofden hebben ter neergelegt, zo heeft het ook de goedelijke voorzienigheid behaagd den Ed.e heer Directeur Generaal Adriaan Schoonheid zijn tijdelijke leeven met het eeuwige te doen verwisselen op den 15. Maart deezes Jaars, en dewijl den opperkoopman Johan Dirk Ingilbij, nevens den oppercommies Jan Landman wijnig bevooren waaren overleeden (als is blijkende bij de lijste van het soldije comptoir in deezen aan U Ed.e Groot dchtbre geaddresseert) en dat mits dien de oppercommies Hieronimus Haring de oudste in rang was, en de kust in deeze gevaarlijke en bedroefde tijden niet als tot groot naadeel der Illustre comp.e zonder een bekwaam opperhoofd konde gelaaten verden zo hadden wij bij resolutie van 26 Maart goedgevonden, den voorsz. Hieronimus Haring als oppercoopman president tot nader approbatie van U Ed.e Grootdchtbre voor te stellen, in zodaaniger wijze als den overleden heer Generaal Nuijts die bedieninge te vooren bekleed hadde; maar nademaal ons opden .... door capt.n Thomas Geeratt, voerende het Ed. comp.s schip de Eva Maria, vierd ter hand gesteld U Ed. Grootdchtbre / Intentie en resolutie

Death of D.G. Adriaan Schoonheid on 15 March 1711

Hieronimus Haring appointed Gov. General on 26 March 1711

p. 152

in

in d° 24 October 1710, noopende de Directie hier te lande, bij afwijgheid of onverwagte thuijskomste van een Directeur Generaal, namentlijk dat in zulken geval den oppercoopman aan Elmina, in dertijd als Praesident, nevens den Fiscaal en oudste opperkommies in rang, de regeeringe met haar drien gezamentlijk zullen aanvaarden, zo hebben wij in prompte en eerbiedige voldoening der voorgemelde beveelen van H Ed° Grootgl6re de eerstgenoemde aanstellinge gealtereerd, en bij resolutie en publicatie van 31° ellaart, de directie herstelt in handen van den geene, die H E° grootgl6re daartoe hebben gelieven te despicieeren, als namentlijk in den oppercoopman, zijnde Hieronimus Haring, den Fiscaal Fredrik Hoevenaar, en den oppercommies Abraham Engelgraaff Robbertsz., met welke aanstellinge wij door schuldige gehoorzaamheid, verhoopen volkomen de Intentie en ordre van H Ed° grootgl6re omtrent dit stuk te hebben opgevolgt, gelijk wij ons geen meerder vergenoeging konnen toevoegen, als met alle sinceriteijt de beveelen van onze Illustre Heeren en Meesters punctueelijk naar te koomen.—

En dewijl den oppercommies Engelgraaff aan Fida zijn vast verblijf was houdende, hebben wij bij resolutie van den 3° elprile 1711 geresolveert, het jagtschip d'Eva Maria derwaarts te zenden, om op het allerspoedigste voors. oppercommies van daar te haalen, en herwaarts te transporteeren, te meer, daar de beneden comptoiren van koopmanschappen moesten worden voorzien, t welk bij dezelve gelegenheid gemakkelijk konde geschieden, gelijk dan ook dezelve vervolgens ten einde als hier boven gemeld op den 20° Maij aan Elmina is gearriveerd.—

---

fo. 156 – 158.

Wij zijn al lange van hetzelve sentiment geweest, daar H Ed° Grootgl6re zig tegenwoordig in bevinden, van ons den slaavenhandel om de continuele sterfte en groote duurte op de goudkuste te

inter-

interdiceeren, maar nademaal dit een poinct van
grooter ontslag en meerder aangelegenheid is, en
dat U Ed^e Gr clogt^re gelieven te gebieden, onze aan-
merkingen m^r deezen reguarde te eerde te brengen,
zo vinden wij ons verschuldigt in eerbiedige obe-
dientie vandien, U Ed^e Gr. clogt^re te moeten ver-
toonen, dat de Engelze natie hier ter kuste naast
ons de magtigste zijnde, en bij gevolge de Edele
comp^e het meeste naadeel konnende toebrengen,
wanneer wij den inhandel der slaaven op de gou-
kust geheel en al koomen afftesnijden, zig geen
geringe gelegenheid aan hand zal gegeeven zien,
om voor haar comp^e een goudmijn uit te delven
want behalven dat de vreemde natien hier wijnig
slaaven vandaan haalen, zo zal consequentelijk die
geheelen handel voor de Engelze natie alleenig
p 157 open staan en de naturellen met haare slaaven
belemmerd zijnde, geen andere weg open ziende om
dezelve af te zetten, snellen haar die voor geringe
prijs aanbieden, waardoor het buiten allen twijfel
zal koomen te gebeuren, dat de Engelzen met al-
leen een mans slaaff voor 5 en 6 pees snellen kon-
nen inkoopen, en dezelver scheepen daar mede voordee-
lige en spoedige depeches doen hebben, maar dat
zij ook de naturellen daar door als in dwang sne-
len krijgen, om bij aldien zij haare slaaven willen
kwijt raaken, ook met hun contant goud bij haar
ter markt te moeten koomen, zodanig, dat de
zenuwen der commercie geheel en al daar haare
vil gebonden zouden zijn, waardoor U Ed^e Groot-
clogt^re zonneklaar konnen bespeuren hoedanigen
afbreuk de negotie der Illustre comp^e daar mede
zoude lijden. Dog eer ten zien wij nog wel een mid-
del open, om U Ed^e grootclogt^re beveelen hierom-
trent op te volgen, en evenwel den slaaven handel
op de goudkuste met geheel af te snijden; snel-
zoude gevoeglijk zonder eenige praejuditie der
Illustre comp^e konnen geschieden, in die tijd, van-
neer derzelver respective slaaven scheepen aan
elmina moeten vertoeven met het opzetten van

baar

baarwatervaten, of bezig met het inladen van hun benoodigt brandhout, en konden dezelve dan zonder eenige moeiten of kosten in het afzakken naar Fida de ingehandelde slaaven aan de beneden comptoiren afhaalen, en die van de boven comptoiren aan Elmina inneemen, en zoude in zodaanigen geval onder approbatie van U Ed gr ctgt bre dien handel met het geheele Jaar door gedreeven, maar aan de consideratien der Directie alhier (onder submissie) dienen gedeferreerd te worden.-

Remarque

Het schijnd ons, onder behoorlijke Eerbied eenigzints verwonderlijk dat U Ed gr ctgt bre met bevremdinge gelieven te reflecteeren op de petitie in d° 28 Februarij 1710, die wij van 150 soldaaten hebben gedaan, daar de forten met zo geringe manschap tegenwoordig voorzien zijn, dat de swarten zelf de posten moeten bezetten, en de wagt houden, zodat er op sommige fortresen met meer als 2 a 3 man leggen, om dezelve te bewaaren, ja selfs is Elmina met geen meerder militie als 15 of 16 man voorzien, gelijk U Ed gr ctgt bre uit de neevensgaande lijste van het soldij comptoir gelieven te revideeren, en waar omtrent wij verhoopen dat U Ed gr ctgt bre deeze petitie uit dien hoofde met ex super abundantia, maar als necessair zullen gelieven aan te merken.-

De verklaaringen, die U Ed gr ctgt bre ons gelieven te ordonneeren onder solemneelen Eede voortaan te doen beleggen om vervolgens in zodanigen form aan U Ed gr ctgt bre te worden gerenvoyeert, konnen onmogelijk in't generaal zodanigen restrictie onderworpen zijn, want door dien het veelmaalen komt te gebeuren, dat er op de buijten comptoiren met meer als een à twee bedienden, buiten de militie present zijn, zo kan in geringe gelegenheden imand den behoorlijken Eed in forma niet worden afgeoordeerd, en zoude men in alle voorvallen zodanige menschen continueel aan Elmina doen koomen; welke zoude het canoa loon van de Ed comp re met oneindige

onkosten

onkosten verzwaaren ; edogh vanneer de zaaken van Importantie, ofte eenige aengelegenheid zullen bevonden werden zo zullen wij met alle vl bezorgen, dat U Ed: Grootachtbre ge Eerde ordres en in deezen voorgeschreeven, naar behooren werden geeffectueerd. —

p. 158 Wij konnen ligtelijk bevroeden, dat de kosten omtrend de Tafel aan U Ed: Grootachtbre eenigsints hoog schijnen voor te koomen, maar wij zijn onkundig dat de zelve excessiver in deeze als in voorige tijden aan de Illustre comps zijn gedeclareerd en de wij aldien U Ed: Grootachtbre zo wel, als wij geinformeert waaren hoe penibel ende tot wat duure prijs hier te ceuste eenige proviand te bekoomen is, zo twijffelen wij niet, of U Ed: Gr: achtb. zouden omtrent deeze zaak eenige moderatie gelieven te gebruiken, maar op dat wij wederom U Ed Grootachtb. onze oprechte intentie om het voordeel der Ed. comps in alle manieren te bevartigen konnen betuigen, zo neemen wij de vrijheid U Ed Grootachtb. te verzekeren dat wij ons omtrent de Tafel zo menagieus zullen gedraagen, als ten tijde van eenig Directeur Generaal is geschied, en om de espargnes van U Ed: Grootachtbre noch meerder uit te vorschen, zo verzoeken en bidden wij U Ed. Grootachtbre zeer instantelijk, dat met de aankoomende scheepen eenige leven middelen naar herwaarts moogen gezonden werden, door dien het anderzints ten eenemaal onmoogelijk is, te konnen subsisteeren door de excessiven inkoop van victualie uit handen de respective schippers en stuurlieden : op zulke zoude de onkosten, die wij nu aande Ed: comps in reekening moeten brengen, zeer veel soulageeren ; wij durven U Ed: Grootachtbre assureeren dat uit die hoope voortaan geenige dranken meer in reekening voor de Ed: comps zullen gebraagt werden, laatende de zorge en de kosten van dien aan elk in 't besonder aanbevoolen, maar verzoeken dan wederom, dat tot eenig soulagement van hetzelve, wij de permissie moo

gen

gen hebben van eenige dranken etra uit het vaderland te moogen doen koomen, na de maal hier met ves te bekoomen is, en wij tot ons innerlijk leedweezen bespeurt hebben, hoe in dit deplorabel en jammerlijk zaizoen veele menschen van enkel gebrek zijn vergaan, door 't lang retourdement der scheepen. —

---

p. 159 – 161.

p. 159 Wij snellen ons met alle obedientie houden aan de eenstige recommandatien van U Ed^e groot edgtbre, om in het toekoomende geen de minste meubilen of effecten voor reekening van de Ed^e comp^e in te koopen, maar dat snex door den heer van Weezel is geschied, heeft ons bedunkens tot geen ander inzigt gestrekt, als om de Tafel van den Directeur generaal van zijn bekoeftig heden te verzorgen, hetgeen doch volgens usantie op de eene of te andere wijze geschied; en wat de meubilen betreft, snex heeft zijn oogmerk gehad op de respective Raaden, wanneer die bij eenig voorval van de buiten comptoiren aan Elmina moeten opkoomen, en in haar canoas met geen bed noch bulster of te ander huisraad konnen belast zijn, daar in voorgaande tijden zodanige goederen door den opperkoopman aan Elmina vierden besorgt, 't geen den heer van Weezel te veel kosten, en te zwaaren last, om in zijn privé gedraagen te worden, geoordeeld heeft. —

Debt of King of Commany

De schuld van den Koning van Commanie aan de Ed^e comp^e hebben wij bevonden te bedraagen 2. ckk. 6. 0 daar U Ed^e groot edgtbre alleen van maar 2. ckk. gelieven mentie te maaken, en kan ook niet voldaan worden, maar door dien den voorschreven coning zijn tegenwoordig in een oorlog teegens de 't Fufferze vind ingewikkeld, en nevens de Abrambaeze vlugtende is, en daar enboven noch door de Engelze voor een somma van 65 benden word aangesprooken, zo verzoeken dat U Ed^e groot edgtbre hier omtrent eenig ge-

His war with Ashra

-duld

-dueld gelieven te hebben; wanneer de affaires van den coning van Commanie wat hersteld zijn, wel voldaan verden.—

En wat de Kettinq conte de terra betreft, daar omtrent konnen wij U Ed: Grootachtb^re zeggen dat de voorsche. Kettinq is gegeeven aan den generaal Nuits als een pand en verzekeringe voor den persoon van Aduammo, namentlijk dat hij niet van ons vegelugten, maar zig onder het casteel aan Elmina zoude ophouden, ende ter nederzetten, gelijk denzelven ook volbraqt heeft maar naderhand door de vervolginq en kwellingen der cliinze negers gedwongen is geworden, zig naa de Laboeze te retireeren, met dewelke hij zig in den oorlog tegens de Engelze en Fantijnse heeft ingewikkeld, en aldaar verslaagen is, es doordien wij noch in de boeken van de Ed: comp^e noch in de particuliere schuldboeken der Generaals ietwes vinden gementioneerd, dat bewijzen kan, dat de voorsch^e Kettinq als schuld, of als pand voor schuld aan de Ed: comp^e is competeerende, ende naturellen ons vexeeren, om dezelve wederom te krijgen, zo verzoeken wij zeer nedrig dat U Ed: Grootachtb^re omtrent liqt gelieven te geeven, hoe deeze Kettinq aan de Ed: comp^e verschuldigd komt, op dat wij alsdan met reqt dezelve als een schuld, U Ed: Grootachtb^re compleeerende, moogen inhouden, of dat U Ed groot achtb^re sanderdaags gelieven te authorizeeren, om dezelve te restitueeren aan die bevonden zal verden daar toe gereqtigt te zijn.—

Dat den Generaal Schoonheid met het zenden van limoensap heeft gesupercedeerd, is uit geen ander inziqt geschied, als dat altoos, uit wat reden is onbekend, het limoensap bedorven is overgekomen maar dewijle U Ed: Groot achtb. intentie niet en is, dat daar mede zal stil gestaan verden, zullen wij de behoorlijke voorzorge daaromtrent laaten neemen, en daarvan bij alle gelegenheeden de gerequireerde kwantitijt aan U Ed: groot achtb^re

ren—

de Wars d Saboe opzigt de Engelse e Fantijns

fo. 160

renvoyeeren. Gelijk wij bij deeze gelegenheid de Eere genieten U Ed^e grootachtb^re 18. aamen limoensap te addresseeren, en welke wij met een twijfelen, of zal de vereischte hoedanigheid bezitten, alzo die op het comptoir, en in prezentie van den Heer Glaring geperst is.—

Wij moeten ons leedweezen nogmaals confirmeeren, de absolute onmogelijkheid van zuiker ried, Indigo, ofte eenige andere werken hier te lande tot haar behoorlijke progressen te zien koomen, overmits het gezag der Ed^e comp^e niet verder als derzelver geschut is strekkende, daar het terrain tot zodanige voortzeekinge wat meerder uitgestrektheid vereischt, behalven nog dat de wraadaardigheid der negers, en noch meerder de jalousie der Engelschen de lang verwagte inzaamelinge dier vrugten in eene nagt met een gloed van vuur konnen vernietigen, de beplante akkers verwoesten, de slaaven wegrooven, en diergelijke meer, buiten dat de slaaven aan zo een strict bedwang niet willen gebonden zijn, of zij zouden haar, wanneer maar een buiten ordinair, of buiten haar gewoonlijk dagverk met ietwes meerder belast vierden, altoos fugitief maaken, gelijk als daarvan voorbeelden genoeg te berde zijn te brengen, nu noch onlangs in diegeene, welke met het kruisschip Bosbeek van Fida zijn gebragt, en van dewelke der bereids meer als twaalff verden vermist, boven diegeene, die hier en daar mits de daar toe gestelde praemie betaalende tot gelük zijn wedergekregen; wij oordeelen dat degeenen, welk U Ed grootachtb^re met deeze onderrigtingen hebben vorderhouden, haar speculatie hebben gehad, om maar tijd uit te winnen, ophoop dat nooit hier iets van zoude ondernoomen verden, want het nooit zal konnen begreepen werden, om dit in praktijk te brengen, zo lang U Ed^e grootachtb^re dit land niet in volkoomen eigendom bezitten en dit is mede niet te practiseeren.—

Om welke redenen ook geen oorzaak konnen be-

— spaaren,

-speeren, van den commies La Leine, die van geen
nuttigheid voor de Ed^e comp^e in andere affaires
weezen kan, en door zijne langduurige ziekte
genoegzaam buiten staat, op zijn verzoek aanom
bij geschrifte gedaan, deselffs demissie te ver-
-geren; wij houden de slaaven tot de zuikerpla-
-tinge verordonneerd, nu aan Boutry bezig me
het kappen van balken, en zaagen van planke
tot de onderhoudinge der fortressen, tgeen ve
van zo veel nuttigheid als haar voorgaande
vrugteloozen arbeid voor de Illustre comp^e zal
verstrekken. —

Remis for Cos

Omtrent de distributie der presenten, die U Ed^e
-groot Agtb^re ons voor eenigen grooten alhier zu
-len gelieven te laaten toekoomen, zal vel re-
-guard genoomen verden dat de verdeelinge
daarvan geschiede op zodanige plaatzen, daa
het de meeste vrugt voor de Ed^e comp^e kan laa
-pen, maar wij en konnen niet bemerken dat
die profitable uitwerkingen zullen baaren
anders als omtrent eenige aanzoekingen, ofte
in het maaken van verbonden met voornaame
negers; want omtrent de negotie kan nietwes voo
-deeliger effecten produceeren, als de prompte
voldoeninge der petitien in courante coopman-
-schappen, dewijl niemand zijn goud uit consi-
-deratie van een simpele gift zal besteden aan
incourante goederen, daar hij die van beter allo
bij de vreemde natien, of aan boord van de sche
-pen met grooter winst kan magtig verden. —

p. 161

Dat U Ed^e Groot Agtb^re van ons requireeren, dat
wij exactelijk zouden opgeeven, hoe en in welker
wijzen de meeste menagie voor de Ed^e comp^e
hier ter kuste geintroduceerd en ole gepraetiseerd
zoude konnen verden, daarop moeten wij onder
reverentie U Ed^e Groot Agtb^re te gemoed voeren,
dat wij ignoreeren, waarin dezelve anderzints
zoude bestaan, dan dat goede ordres verden
gegeeven, en opzigt gehouden, dat alles op de
ordentelijkste wijze gebruikt word; dat een ide

zijn

zijn redelijke pligt betragt, en de negotie met alle vigeur tot de meeste avantagie der Ed^re comp^re mag werden gepourseert; En dat U Ed^re Grootclgtb^re dog wel gelieven te apprendeeren, hoe noodzaakelijk het is, dat het geene hier komt te mancqueeren zo aen vivres, ankerstouwen &^a ten meesten prijze moet werden ingekoopt, daar het in tegendeel door U Ed^re Grootclgtb^re scheepen aangevoerd, geenige onkosten hier ter Kuste maakt, wat een considerabel geld hebben de Kruissers aan ingekogte victualie, zo ook de Cruijs ende barcq, weggenoomen, t'geen met 2/3 minder uit Europa had konnen gevoerd werden, en zo als dit plaats heeft ten opzigte van de victualie Ed. grootclgtb^re heeren, gelieft te gelooven, zo ook omtrent alle zaaken; en daar omtrent moeten wij met alleen dit in alle onderdanigheid aan U Ed^re Grootclgtb^re suppediteeren; maar instantelijk verzoeken haar Edele gelieve dog eens te letten wat meenigvuldige verzoeken bij de heeren generaals in der tijd zijn gedaan; en omtrent het canoa en roeiloon, zo moeten wij op dit gval U Ed^re Gr. clgtb^re verzeekeren, dat het een volkomene onmogelijkheid is, die onkosten te willen menageeren, zo vanneer men anderzints de comptoiren van goederen zal provideeren, op dat ze de negotie konnen voortzetten; en dat de scheepen, zoo slaafhaalders als Kruissers, en boatvaarders hun goederen konnen losen en laden, van water en brandhout verzorgt werden, en wat dien aangaande meer mag zijn; wij zwijgen nog de transporten van perzoonen en goederen, die bij oponthoud hier aan Elmina, off bij verwisseling op andere comptoiren werden gerequireerd; U Ed^re Grootclgtb^re gelieven mogelijk zig te erinneren, dat wij tot voorkominge en uitwinninge derzelver onkosten, nogh meenigmaal de Ed^re comp^ts scheepen met koopmanschappen naar de boven en beneden Kust afzenden, op dat dogh het canoa loon zo menigvuldig niet mogt opklimmen,

1711

-klimmen, dog Ed. Grootachtbre Heeren, hoe meer de negotie hier ter Kuste floreerd, hoe meer de on- -kosten ook koomen aan te groeijen, en wel voor- -namentlijk in 't canoa en roeijloon, want zonder Ketzelve en konnen geen transporten gedaan werden; verder Ed: grootachtbre heeren, dit zij in alle Eerbied gesprooken, zner nagelaaten verder de zoude al te groote messagie meenigmaal tot al te grooten naadeel werden geexerceerd-

---

p. 163 - 164.

p. 163

1674

Wij hebben met allen ijver de oude papieren van den Jaare 1674 doorgezogt, om te zien off 'er iet- -wes van het scheepje de witte Haas en deszelvs In- -lading was op te speuren, maar nietves anders dien aangaande konnen ontdekken, als dat het- -zelve scheepje tusschen den 26. en 27. maij 1674 na- -vens den Directeur generaal Dirk Wilree in com- -pagnie van het schip de Eendragt van hier naar Curaçao met een lading O. Tand was gezeijld, maar off Ketzelve goud off andere retourwaaren heeft in gehad, is ons onmogelijk na te vorschen, doordien het dag register van den Dir. Gen. Dirk Wilree komt te eindigen met den 20. maij 1674, en dat het dagregister van den provisioneelen Gene- -raal Johan Root eerst een aanvang is neemend met den 27e maij deszelven Jaars, zijnde den dag van het vertrek van opgemelde scheepje, zodat in die tussen tijd van zeven dagen, als wanneer het voorschr. scheepje zijn retour carga- -zoen moet ingenoomen hebben, gansch geen aanteekeninge schijnen gehouden, en bij gevolge niet te vinden zijn, blijkende Ketzelve bij de twee extracten authenticq, int voorn. dagre- -gister getrokken, en bij deezen aan Ned: Groot- -achtbre onder Dto .... overgaande; alleenlijk- -ben wij op het comptoir generaal in het groot- -boek van den Jaare 1674 gevonden het carga- -zoen O. tand, welk met het scheepje de witte Haas naar Curaçao verzonden is, waarvan

Ned.

Check of de schip "Witte Haas" en de Schuitenmaak zij

[Corr: I p 154]

U Ed. grogtb^re insgelijkx extract authenticq onder Dra .... konnen bevoogen; maar alzo mischien aen Curaçao zoude konnen gevonden werden, off voorn. scheepje eenig houd voor de Ed^re comp^re als anderzints heeft ingehad, zo hebben wij per het
..164 schip den Honard aan den gouverneur Abraham Bek per missive kennisse gegeeven, van alle het geene U Ed^re grogtb^re hier omtrent zijn requireerende, en zo daar ietwes van was uit te vorschen, dat zijn Ed^re op het spoedigste znex met de bescheiden op dat stuk relatieff aan U Ed^re grogtb^re zoude gelieven te adviseeren, znex dat wij hoopen U Ed^re Gr. grogtb^re hieromtrent de verwachtinge en noodige documenten zullen magtig werden; gaande de copie van voorsz. missive hier neevens onder Dra .... . —

Insverre met nedrig gehoorzaamheid in antwoord op U Ed^re grootgrogtb^re hooggemelde missiven gedient hebbende, zullen wij met toelaatinge van U Ed^re grootgrogtb^re eens overgaan tot het detail der jegenwoordige toestand hier te lande, waar omtrent ons eerst in ordre voorkomt de negotie, dewelke wij aan U Ed^re grogtb^re konnen betuygen in den redelijke staat over de geheele Kuste te zijn, en wenschen dat dezelve ten voordeele der Illustre comp^re meer en meer mag accresceeren, waartoe wij met verschuldigder iver alle onze devoiren zullen inspannen en verkstellig maaken; alleen is de commercie aan Ax^in een weinig gestremt door den opgereezen oorlog tusschen de apperijs, zijnde de comptoir makelaars aldaar en de Brandenburgse naturellen, t'geene den Heer generael Schoonhoud al getragt heeft te assopieeren; maar znex met meester is konnen werden, en werd jegenwoordig het Brandenburger fort en crom, van de Ax^inse negers ingeslooten, en als volkoomen belegerd gehouden; en word de negotie insgelijx eenigzints aan Elmina getroubleerd door de querelles en oorlogstwistingen tusschen de

Ax^in
Ben Elmina
Ste Apperijs
(Fante-Nederlanders
de Axim) en
de Brandenburgers

t'Jufferze

1711

Elmina
Wm Fetu
't Jffers end
Abe Tettie King
of Commany with
the Abambey

't Jufferze en Abetettie der Commanischen Koning gerassocieerd met de Abramboeze, doch wij verhoopen, en twijfelen niet, of dezelve oorlog zal van een korten adem weezen, en geen schaade van eenig gevolg aan de negotie konnen toebrengen, want is de communicatie of passagie voor de kooplieden uit het land tot de handeling aan het eene fortres gesloten, zo veel te veeldriger komt dezelve naar het andere toe te vloeijen, en kan geen ander naadeel aan dezelve toebrengen als dat aan het eene wijniger als naa gewoonte ontfangen werd wederom aan het andere nimeder quantitijt wierd ingehandeld, gelijk het comptoir Sacconde jegenwoordig boven alle de andere hier ter Kuste floreerd. —

SEE 1 Pg 5

De constitutie der fortressen konnen wij U Ed. Grogchtb. niet anders als in een middelmaatige staat voordraagen, en het geene aan dezelve bouwvallig is, off eenige reparatie van nooden heeft, doen wij zo spoedig als mogelijk is herstellen, gelijk wij ons hier aan Elmina met het afbreeken en herbouwen der kerke, die plotzeling dreede neder te storten, in bezigheid bevinden, doch naadien hier weinig trainvolkeren zijn, alswe zende het grootste gedeelte door de zwaare sterfte verlast, en dat het ons door U Ed. Grogchtb. verbod, om met den slaavenhandel voo te gaan, aan slaaven tot den arbeid komt te ontbreeken, zo en kunnen de noodige en vereischte reparatien met de behoorlijke promptitude, als wel gerequireerd werd, niet geeffectueerd werden, weshalven wij innerlijk wenschen, dat U Ed. Gr. chtb. de goedheid gelieven te gebruiken, van ons bij eerst koomende scheepen met eenig trains- en arbeidsvolk tot de behoorlijke noodzaakelijkheeden te voorzien. —

---

p. 165 - 166.

p 165

Wij Konnen niet voorbij gaan, hier en passant aan te voeren de sterke vaart der franssche

Natie

Natie hier ter kuste, waar door al vrij wat schee-
pen werden veroverd, gelijk ook U Ed^e grootclogt
-b^re Buisschip d' Eendraagt, Koomende uit de bogt
met een retour van zo veel tand, crevel en
wasch, als deselvs marktbrieff geimporteerd heeft
het ongeval heeft aangetroffen, van door de
franschen op de hoogte van Cabo d'esmrade op
den .... genoomen te worden, (: wij bidden God
almagtig d' Illustre comp^e voor dergelijke kam-
pen gunstig te willen bewaaren :) en dewijl de
franschen met eenige Engelze gevangens belem-
mert waaren, zo hebben zij goedgevonden, om
aan voorschr. Engelze onze genoomen Buijs tot
transport van haar in eygendom te geeven, on-
der voorwaarde, dat zij ons volk met haar moes-
ten overvoeren, gelijk bij haar ook is volbragt,
en Kwaamen mitsdien de Buijs op den .... ter
rhede van Cabo Corso ter anker, doch dewijl wij
hier van vaartuijgen om langs de kust te zi-
len ontbloot waaren, alzo de Buijs Waterland
door gebrek van ankers en touwen, kort naa
het vertrek van 't jagt Capam tegens de klippen
aan stukken is gestooten, zo was bij den gene-
raal Schoonheijd goedgedagt om voorsz. Buijs
vande Engelze aff te koopen, te meer daar de-
zelve zijn 6. die voor een redelijke prijs van
zelfs kwaamen aan te bieden, gelijk dan ook
vervolgens de koop tegens 5. mk. goud is klaar-
gemaakt, en de Buijs ons wederom als eigen
toegezonden; wij willen verhoopen, dat N Ed^e
-grootclogt^re znlx om de noodzaackelijkheid
dangenaam, en van derzelver approbatie
zal weezen; naderhand is de Buijs de Een-
draagt wederom door den generaal Schoonheid
onder opzigt van den stuurman commandant
Jurriaen Valkenaar en ondercommies Abra-
ham Facquelis van Eijk op den 9. Februarij deeses
Jaars naar de Calbarie gezonden; wij hoopen
dat dezelve met een braaff retour voor de
Illustre comp^e ter zijner tijd alhier mag opdaa-
gen.-

Ook

Ook is de Buijs Zoetendaal gedestineerd om na het vertrek der kruijsscheepen de Bosbeek en de Iva Maria een tochje naar de Benijn te doen, onder opziet van den commies Robbert Norré.— Ook is de Barco Chouré op den .... met een lading brandhout van Chama koomende door deszelvs ouderdom, en dat overal lek en verrot was, en in gevaar van in volle zee te zinken met volle zeilen tot conservatie van't volkhouwerk en lading genooddrukt geweest het tegen brand te zetten.—

Brander Cargas Bach. 4 Pûl de Lange Broed de Bercoe

U Ed.e groot Cgtb.re zullen ook uit opgemelde chive van den Gen. Schoonheid onder D.o .... gezien hebben het vertrek van den Brander Burger Generael de Lange met het Lovrendraijer scheepje, gecommandeert door capt.n C. Planke, dog is deselve aangebragt, en in ons fort aldaar ter aarde besteld.— Oord van voorschr. scheepje kon daarnae komen te overlijden, en is het lijk aan Bercoe te land —

p. 166 Heavy mortality among seamen

Nademaal U Ed.e groot Cgtb.re uit de voorgaande berigtingen zullen aangemerkt hebben de zwaare sterfte, waarmede God almagtig deese kuste heeft believen te bezoeken, en dat hier groot gebrek aan medicamenten tot soulagement der arme zieke en ellendige menschen geweest is, en noch is, en in geen 4 jaaren tijds hier daar van metwes door d'Illustre comp.e is aangevoerd, zo bidden wij zeer instantelijk dat U Ed.e groot Cgtb.re dog in serieuse opmerkinge gelieven te neemen den ellendigen toestand der zieke en zugtige bedienders, en dat men hier metwes daartoe dienstig kan bekoomen, en dat mits dien U Ed.e groot Cgtb.re uit voorschr. serieuse consideratien, en uit commiseratie van onzen jammerlijken staat, dog eenmaal deese kuste met een gunstige toezendinge van een bekwaame medicament Kist gelieven te provideeren, waarvoor wij alle U Ed.e groot Cgtb.re met een innerlijke en extensise nederig zullen dankbaar blijven.—

Op

Copy

Op den 6e Maart deezes Jaars kwam alhier (God zij gedankt) behouden te arriveeren U Ed Gr Achtbre Kruisschip de Africaansche Galey voor de Ed Prae-sidiale Kamer Amsterdam, schipper Rijk Hagerop, en op den 23e daaraan volgende het schip de Johanna Magtelt, schipper Jan Claaze Kist, voor de Ed Kamer Hoorn gedestineerd om een armazoen slaaven naar Angola, gelijk ook volgens op den 29e d. het Kruisschip d'Ioa Maria, capte Thomas Zeeratt, voor de Ed Camer Zeeland, en op den 1e April het schip den Honard, schipper Jacob Verhoeven, voor d'Edele Kamer Maaze, gedestineert naer Fida, insgelijx in salvo alhier ter reede is aange-land. - Met alle welke schepen ons jodanige car-gajoenen voor deeze kuste zijn overhandigt als der-zelver facturas vaaren uitwijzende, alleen met deezen uitzondering dat in het schip den Honard 10000. pc slaaplakens meer bevonden zijn, als op de factura van het zelve bekend stonden, zodat wij gelooven zulks per abuis agtergebleeven te zijn; wij hebben ook met dezelve de Eere gehad van U Ed groot Achtbre geeerde Missiven waar van wij in den aanvange deezer hebben vermeld, als mede de geagte Missiven der respectijve kameren, zo als aan dezelve zijn medegegeeven op haar successive aankomste te ontfangen; insgelijx zijn alhier be-houden aangekoomen alle jodanige bedienden als U Ed Gr Achtbre hebben goedgevonden voor deeze kuste in dienst te neemen, en met voorsz. schepen naar herwaarts te zenden; doch is van dezelve be-reids al het grootste gedeelte gesmolten, gelijk aan U Ed groot Achtbre uit de lijste van het sol-dije comptoir genoegzaam consteeren zal. -

Past. Ship Twelle op. Ed Ulrecht

In het affzakken der voorsz. scheepen van de boven-kust naar Elmina is door het schip den Honard, om-trent Cabo Apollonia naar een zeegt van 5. slaa-ven, veroverd en vervolgens op den 1e April al-hier opgebragt een Portugees scheepje, gemonteert met 22. stukken, en 6. cassen, en bemand met 30. à 40. koppen, doch dewijle wij geen magt noch autho-risatie in handen, om het zelve te confisqueeren, zo

1711.

zo hebben wij naar voorgaande uitleginge van zodanige contrabanden, als U Ed^e grootachtb^re bij de bekedigde factura van het generaal comptoir onder L^ra . . . . ten vollen consteeren zal, gezamenlijk goedgevonden, hetzelve te bargeeren, en aan de Portugeezen daarop navigeerende te restitueeren; Wij verzoeken zeer ernstig, dat U Ed^e grootachtb^re ons gelieven te begunstigen met derzelver ordres, hoedanig wij ons naderhand in zodanigen geval van resistentie en tegenweer, omtrent de Portugeezen zullen hebben te gedraagen, dewijl wij met geen Instructie dit poinct betreffende gemunieerd en zijn. —

Op den 20^e April is vervolgens van hier vertrocken het schip de Johanna Magtelt naar dezelvs gedestineerde handelplaats Angola, gelijk ook op den 8^e Junij daar aan volgende het schip den Honard voor de Edele Kamer Maaze van hier naar Vida gezeild is, den Almoogende verleene haar beide eene voorspoedige en behoude reize, en geeve dat zij met een gezeegend retour ter gedestineerde plaats moogen opdaagen. —

(W.I.C. 101. fol. 289)

fol. 289.

Fol 289 b

Extract uit het Dagregister gehouden bij den Ed^e heer Directeur Generaal over de Noord en Zuidcuste van Africa, Joan Root.

Brain 27 Maij 1674 bij D^r. Root

Zondag, den 27 Maij 1674. —

's nagts omtrent ten elff uuren vertrekt van hier in comp^e van het schip de Eendracht p^r het schip de witte Haas den Directeur generaal Dirk Wilree, hebbende bevoorens aan mij alle des Ed^e comp^s coopmanschappen, vivres en ammunitie van oorlog, equipagie, treijn en handelgoederen, provisie voor de Tafel, slaaven en slavinnen, agtervolgens den inhoud van de boeken op primo Januarij bevonden, overgelevert en getransporteert, mitsgaders alle zoodanige documenten en papieren, en t'geen

de

de Ed^{e} comp^{e} verder zoude moogen betreffen, in conformite als 't Ed^{e} dagt^{e} in 't breede bij de boeken en lijsten daarvan gemaakt, en de bij mij ondertekend, zullen gelieven te besoogen, ende om desselfs aanstaande vertrek zo veel moogelijken te verhaasten, overmits op vrijdag laastleden den 25 deezer bij het aldaar leggende schip nog drij cloeke Engelsche scheepen, daaronder een continx schip voor Cabo Cors ten anker zijn gekoomen, zo heeft zijn gemelte Wel Ed^{e}, vraangezien den H. Sondag, en om de Engelschen geen tijd te geeven, om haar belemmerde scheepen op te ruimen, ende claar te maaken, bedugt zijnde als off ze als dan wel mogten onderneemen de scheepen de Eendraagt van de claage, en het voorsz. schip de witte Haas, op Damina rhede leggende, te besluiten, geresolveerd ons in presentie van het gansche garnizoen, zo militaire als trainvolk, met de behoorlijke solemnitijten voor te stellen; naa dat bevoorens den behoorlijken Eed ter vergaderinge van de meergemelte zijn Ed^{e} en raaden deezer kuste volgens de commissie van haare Hoogmoogende de heeren Staaten generaal der vereenigde Nederlanden, en de Ed^{e} heeren bewindhebberen van de generaale geoctrojeerde Westjndische comp^{e} hadden affgeleidt. —

Naar gedane collatie is deze, voorzo veel het geextraheerde aangaat, met desselfs origineele bevonden te accordeeren in het casteel St^{e} George d'Elmina. —
Desen 5^{e} Junij 1711. bij mij
R. van Naersen
commies ter secretarije

Extracts from copij letter from Dir. Jan. Cadriaan Schoonheijt to Presidiale Chamber, Amsterdam, dd. Elmina 26 Februarij 1711. — (W.I.C. 101, fol. 297.)

fol. 298 - 299.

De franse voor jegenwoordig vaare soo sterk hier op

1711

Nieuwe Bark Hoffe in Suriname Capt

op de kust, niet alleen om slaven, maar ook met kapers uijt de Westindies, soodat zij en onnoemelijke schade aan de Engelsz gedaan hebben; sij hebbe ons Bruijsscheepie d'Eendragt mede aan Cabo Mesurade verovert, en t'selve na geplundert te hebbe, leedig aan Engels capt.n William Courtna gegeven, van wien t'selve met deliberatie van Raden voor .... Marque Goud weder hebbe gerantsoeneert, in considératie, t'zelve nog nieuw en kragt en sterk zijnde, d'Ed.e compe daar van nog veel dienst conde hebbe, en hebbe het selve andermaal op den 9.e deser met deselve schipper Jurriaan Valkenaar, en den supercargo Abram Jacquelis van Rijk, na de kooght gesonden hopende dat gelukkiger zal zijn als de vorige voijagie.—

Tussk Texel

Den Bruijs Soetendaal op den 5.e November 1709 onder t'opsigt van den stuurman commandant Lipke Egberts, en den commies Jan Schoonhijd als supercargo na de Benijn gedepescheert, hadde anders met gedagt, of jouw almede genomen zijn geweest, offvel een ander ongeluk belopen hebben, doch is op den 16.e passato behoude alhier ter reede gecomen, na een toogt van 14 maanden, zijnde door onkunde van de stuurluijden toe gecomen, dat tot 3 malen te laag vervalle zijn geweest, en duijsent wonder dat er noch een man van teregt is gecomen, desselfs handel is considerabel geweest, bedragende 20000. lb. O.s tanden; gem.e Bruijs leegt tegenswoordig hier in de rievier om verdubbelt te werden en hoopen hem (soo t'god gelieve) soo dra de schepen uijt patria opdagen, met welke wij victualie, materialen, etra. verwagten weder een d.e toogt na de Benin te laten doen.—

fol 298

Den Bruijs Waterland is al in t'voorleden Jaar door gebrek van ankers en touwen kort na t'vertrek van t'jagt Apam hier tegen de clippe geraakt, en blijft de barcq Mouree nog in staat, om branthout, balken en planken van Boutrij en Chama aff te haalen.—

De

Overlijden

De sterfte die wij dese lopende maand gehad en nogh hebbe, hier alleen aan Elmina is uijtterma-ten; in 14. dage zijn hier overleden successivelijk na den andere, den oppercoopman Jngelbij, deselfs undercommies Evert Brugman en magasijn m.r Pieter van der Horst, benevens de undercommies der secretarije Chicolaas van Vlierden, behalve meer dan 20. andere minder persoone vande militaire en treijns volkeren, en legt het gantse fort vol siecke, kunnende niet meer als met 4. soldate en 3. rond-gangers of adelborste eene post besetten, daarom bidde dog dat op onse vorige instante versoeke van militie en treijns volk mag gereflecteert werden, als mede van Chirurgijns en medicamenten, vant het anders onmogelijk is, dat hier jmant lang in dit land can huijshouden, gelijk U.E.g.ct. met verschuldige Eerbiedigheijt te binne brengen, doe dat hier in geen vier jaren bijna geen goede me-dicament kist is gesonden, god almagtigh hoope sal onse kleijne hoop die nog overig is, ter velstand van N.Ed.Gr. Cogtb.re conserveere; wij hebbe goed gevon-den oppercommies Hieronimus Haring, die berijts bij't afsterve van den oppercommies Jan Land-man tot 't comptoir Elmina in gevolge zijn rang was gequalificeert, in de plaats vanden opper-coopman Jngelbij alhier laten succedeeren, om me te voldoen aan de ordres van N.Ed.e Gr.ct. over dat subject gegeve, en zijn nu verkelijk besig, om me de pakhuijse ende magasijnen in behoor-lijke ordere naar te laten sien, waarmede hier dagelijks de handen vol hebben, wij hope met de cruijser Bosbeek N.Edl.e overtuure van alles te sullen geven. —

Brandenburgers

De blanke en naturellen aan 't Brandenburgse Fortres groot Fredriksburg hadde in de maand December kunne generaal, eene Frans de Lange, die omtrent voor 2 jaren daar was aangecomen, op een calandesaire en schelmagtige wijse (van-neer hij in zijn kluijn was gegaan) daaruijt ge-ligt, en m't land vervoert, drijgende hem te willen

Kidnapping of Fritz Hans de Lange by pirates

mana-

massakreeren, als zij wel eens aan een Jan de Vischer over eenige jaren hadde gedaan, dogh of ze in haar conscientie sig bevaart, of maar gesoogt hebbe, om sig van hem maar te ontslaan hebben hem jegens wil en dank op een Engels scheep geset, en quam daar mede eve voor nieuwe jaar aan Cabo Corso te arriveere, 't welk occagie heeft gegeven, dat ik persoonelijk daar ben geweest bij den Engelse Heer generaal Dalbij Thomas alwaar op 't versoek en klagten van gemelden Brandenburgse generael, wij ons dese saak hebbe aangetrokke, en bij de een van onse Raden, als gedeputeerde naa groot Vredrikesburg afgesonden ten eijnde een accomodement te bewerken, dat gemelte Heer generaal de Lange, daar weder in possessie mogt gestelt worden, dogh heeft dese deputatie maar onkoste en tevergeefs, en van geen vrugt geweest, en hebbe zoo blanke als swarten aldaar eenparig geconsenteert, dat zij niet meer met hem te doen will hebben, voorgevende dat hij generaal sodanig uijttermaten gierig was, dat hij twee blanken genoegraam van honger hadde doen sterve en andere sake meer, gelijk snelx uijt een schriftelijk rapport van den opper-commies Haringh op zijn wederoomst overgegeven breder zal conne gesien worden, 't welk 1e eerste naar 't vaderland gesonden zal worden.—

Eijndelijk quam hier op gisteren den Zeuwse Enteloper capt[n] Thomas Blanken voor Cabo Corso ter Rhede, met welke gem[d] generaal de Lange geresolveert was mede over te gaan, soodat mede van zijn geselschap ontslagen raaken, en heb ik in haaste goed gedagt, dese aan U Ed[e] Gr. af te zenden, in hope dat met behoude arrivement U Ed[e] Gr. dogtbre de nodige dispositie hier omtrent snelx cunnen neemen.—

1712

Extract from letter from Dir. Jan. Hieronimus Haring to the assembly of the X., dd. Elmina 15 maij 1712. —
W.I.C. 101, fol. 338)

fol. 340 – 341.

fol 340 r

Op den 8e april deses jaars, gelijk in het dagregister onder die datum te zien is, vierd mij mede schrijvens ter hand gestelt, van den oppercommies Butler, gedagteekent Axim den 3e dito, adviseerende, dat aldaar twee Engelze oorlogscheepen ter reede gekomen waren, waar van het kleinst met 40 stukken gemonteert was, dat de gemelde twee schepen aan Cabo Lahoe wel 5 uuren slaags geweest hadden tegens drie Fransche scheepen, het eene met 60, en het andere met 40 stukken voorzien; maar van het derde geen verslag doende, is mij naderhand door de capteins der Engelsche oorlogschepen berigt, dat het derde Fransche scheepje een prijs van haar was, en omtrent de 20. stukken ophebbende, zijnde na hunne beduidinge van zodanigen maakzel als de Bosbeek, God verhoede dat zulx hetzelve wesen mag; alhoewel volgens rapporten van Enterloper scheepen de Bosbeek in de maand van Februarij al in gereedheid zoude gelegen hebben, om naar deze kust te stevenen; ik verhope dat U Ed.e Gr. dagtbre een grondiger en voordeliger zekerheid van hetzelve bewust zullen wesen. —

Gio Bloem, Resident van Rijs en Fiscaal Rijs te C. Lahoe

fol 341 v

Eindelijk de eere genoten hebbende in de missive van Raden, U Ed.e Gr. dagtbre reverentelijk mijne dankzeggingen aan te bieden, wegens mijne favorable aandelling tot Directeur Generaal dezer kuste, verzoeke nederig bij deze, dat het U Ed.e Gr. dagtbre behagen mag mijne commissie in opgemelde qualiteit voor den jare 1713 gunstig te prolongeeren. —

Haring opper D.S.

Op den 10e dezer is mij door den oppercommies Butler berigt, dat de Aximze en Ancoberze onder geleide van den Paap opperrij, tegens kunne wijanden wederom in het veld getrokken zijnde,

zijnde, geheel Ignira verslagen hadden, en den
opperste aandrijver, en aanleider van den
ganschen oorlog tegens de Brandenburger na
-tureller doen sneuvelen, het geene dienzelven
Guechka is van wien in de ampele nevensgaan-
de Missive, door mijen Raden aan U Ed^e Gr.-
fol 341 b -dgtbre^ geaddresseert melding gedaan word
-zoodat wij verhopen dit tot een grondslag strek-
-ken zal, om een voordeelig uiteinde van dez
langduurigen oorlog te bekomen, en om U Ed.
-Gr. dgtbre^ weerspannige en rebellige onder-
-danen in hunne behoorlijke pligt te doen keer
-en, en dezelve haar begane misslagen voor
-ogen houdende, te doen bekijden die straffbaa
-dig te weesen, en dat zij dierhalven in alle
billijkheid zodanigen amende zullen vol-
-doen, als eenigzints de zware onkosten kon-
-nen soulageeren, welke zij ons gedwongen
hebben voor reekening van U Ed^e Gr dgtbre^ in
dezen oorlog te moeten uitschieten. —

Extracts from letter from Dir. Gen. H. Haring, Fiscal H. Haevenaar and councillors A. Engelgraaff, J. d'Outrelon and A. Snoeck, to the assembly of the X., dd. Elmina 15 Maij 1712. (J. 61.)

(Note. The original letter is missing from W.I.C. 101. — The following extracts are made from the minute of the letter in Letter-book, Guinea 61.)

---

p. 171.

p. 171 Den 12^e dezer deeses Jaars ons begunstigende met
de behoudene en gewenste aankomste hier ter rhe
-de van het schip de Clara, schipper Jan Joritsz
Strijdt, voorde Ed^e Camer Vlooringen, vonden
wij ons vereict met U Ed^e Gr dgtbre^ dissive van
5 December 1711, uijt dewelke wij met de aange-
-naamste vergenoeginge kwamen te bespeuren,
de dispositie, die U Ed^e Gr dgtbre^ welgevallig is
geweest te neemen, ontrent de regeeringe over

der-

derselver domeinen in deesen gewesten, in de verheffinge van den Heer Hieronimus Haaring, om als Directeur Generaal het bewind over dezelve te voeren, alsmeede de aanstellinge van den Heer Abraham Engelgraaff tot opperkoopman aan Elmina, en verder alle zodanige avancementen omtrent de mindere bedienden, als U Ed: Gr. Achtbre: wel hebben gelieven goed te vinden.- In dit geval konnen wij niet als met de grootste malatigheijd voorbijgaan, U Ed: Gr. Achtbre: deswegen onse eerstige en innerlijke dankbaarheeden met een ongeveijnsde Erkentenisse op te offeren, in die vaste hoope, en vertrouwe, dat door de beproefde ervarentheijd en voorsichtige bestieringe, soo van den heer Directeur Generaal, als d'andere hooge bedienden de zaken op deeze kuste zodanig zullen worden gemanieert en gehandhaaft, dat U Ed: Gr. Achtbre: geen reeden mogen vinden, om zig deser aanmerkelijke verkiesinge te beklagen, maar dat in tegendeel een voordeelinge uijtkomste de verwachtinge van U Ed: Gr. Achtb. beantwoordende, als een toets zal verstrikken, om openlijk te bevaarheeden, dat wij nietsder vereld geneigder beharti-gen, als alleen het welvaaren onser aanzienelijker Heeren en meesters.-

In opvolginge van U Ed: Gr. Achtbre: altoos geagte beveelen bij hooggemelde Missive gestatueert, heeft den heer Hieronimus Haring als Directeur generaal den Ed conform het formulier bij den overleeden heer generaal Schoonheijd gepresteerd, in handen van Raden affgelegt, zoo als U Ed: Gr. Achtbre: omstandiger gelieven te besoogen bij de resolutie van dato 16e Maart deses Jaars.

---

fo. 172-176.

fo. 172 En nademaal ons uijt meergemelde Missive gebleeken is, dat door het spoedig vertrek van het schijp de Clara, wij van U Ed: Gr. Achtbre: nadre bevelen tot de aankomste van jonger scheepen

Ge-

gepustreert zullen blijven, en aan ons dienvolgens
met vel verder is overgelaten, ten antwoorde
op U Ed gr dagtb^re Missive van 5 December te kon-
-nen toevoegen, zoo bidden wij met het uijterst
verlangen dien tijdt verbeidende dat U Ed gr.
-dagtb^re ons vergunnen den toestand der zaken
op deze Kuste te mogen ontleeden, in dierwaage
als dezelve zig tegenwoordig zijn bevindende.-
Alwaar ons dan als een principium, en vel het
hooft poinct van deeze Missive te vooren komt,
de nog duurende oorlogh, met alleen die in
het Algemein langs de geheele goudKuste van
Cabo Appollonia aff, tot aan Akra onder de
Naturellen graseert, maar die geene bijzonder-
lijk in de welke wij gezamentlijk met de Heeren
Engelsche een eijgen aandeel hebbende, ons ook
gevaeligst vinden ingewikkelt, en om welke tot
in zijn hart ader voor U Ed^e Gr dagtb^re open te-
-leggen, en in sijn selfs gedaante te vertoonen
wij met eerbiedige toelatinge van U Ed^e Gr.-
-dagtb. genootzaakt zijn, die een wijnig van
hooger tijd te moeten afleijden.-

Ten dien verstande gelieven U Ed^e gr dagtb^re zig
te erinneren het geval van den heer Frans de
Lange, generaal der Brandenburger, welke
door een verfoeijelijke muijterije van zijn on-
-derhoorige blanken, en swarten op soo teijl-
-loose wijze wierd opgeligt, en van sijn qualis-
-teijt verstooten dat hij zig gepaast bevond,
naar op een wonderbaare manier hare af-
-schouwelijke moedwil ontkomen te sijn, deselfs
toevlugt te neemen tot de hulpe van de En-
-gelze en Hollandse generaals, en door derzel-
-ver bemiddelinge een weg te baanen, langs de-
-welke hij weder tot sijn voorige en gereghtigde
staat soude konnen opstijgen, gelijk dan die
beijde heeren, inziende de nadeelinge gevol-
-gen, en het sensibel ongelijk alle Europianen
door soo strafwaardige handelinge aange-
-daan, als meede de voet die aan deese heijden
-sche Natie

Natie gegeven wierd, om vanneer zij zig door
een voorzigtig opperhoofd zouden ingeteugeld
zien, dezelve na haar eijgen en ongebreijdeelt
welgevallen aan te stellen, offwel van zijn magt
te ontblooten, ook door een cristelijk mededoogen
aan desselfs persoon en qualitijt verschuldigt,
p. 173 alles hebben in het werk gestelt wat volgens plig
en billikheijd van trouwe en opregte bontgenooten te
verwagten stond, om sijn E. weder in het bewind als
Directeur generaal over de domeinen der branden-
burgse comp.e te plaatzen, doch alle derselver leijd-
zame aanwendingen ten dien opsigte vrugteloos
zijnde uijtgevallen, en daar door niet duijsterlijk
gebleeken welsende, dat door de zamenspanning-
ge en schandelijke collusie van den constapel in
het Brandenburger Fort Groot Fredriksburg Har-
men Stokhoff, en den swarten maakelaar Jan
Connie dese ongevallen gesprooten waaren, uijt
welkers quade Influentie noq meerder desarters
stonde voort te komen, heeft den Generaal schoon-
heijd goed gevonden, andere middelen tot af-
weering van deeze dreijgende ramper bij der
hand te vatten, namentlijk hierin bestaande,
Cahier 1 dat de opperrijs, onderhoorige laboccers van U Ed.e
Fo 15 en gr. ctb. aan d.e Jan al van later tijd een pre-
tentie op Jan Connie te goed hebbende, weegens
zeeker vrouwspersoon, volgens 's lands wijse met
gemelde constapel Stokhoff in den egt verbon-
den, en welke zij beweerende, die haar wettige
slavin te zijn, van Jan Connie hadden doen af-
eijschen, doq nietwes daar omtrent door ree-
den noq minjaamheijd konnen obtineeren, zig
1710 eindelijk in den Jare 1710 addresseerde aan ge-
melde heer generaal schoonheid, toestemminge
versoekende om van gen.e Connie door de wape-
nen te mogen vorderen, t'geene hij met ont-
sag aan de regtmatigheid van hunne minnelij-
ke voorslaagen te weigeren, hetgeen zijn Ed.e in
goede harmonie met den Heer de Lange leevende
en geen reedenen van misnoegen aan zijn Ed.e

op

1712

of dezelfs onderhoorige geven willende, ook door verkeerde rapporten van die gene, welke sijn Ed.e naar waarheid tegenstelde berigtingen behoorden te brengen; altoos tot dien tijd toe, aan haar hadde afgeslaagen, maar nu door ervarenisse beeter onderrigt van de malitieuse sustenue, en voorneemen vanden voorsz. makkaar Connie, heeft het sijn Ed.e oirbaar bevonden, op den 2 januarij 1711 ordres te schrijven aan den onder commis Heermans tot ct.sim, om aan den paap Clpperij, vanneer klaarlijk sou consteeren dat sij in haar pretensie ten laste van Connie bevoegt waren, kennisse te geven, dat hem toegelaten wierd, door de vapenen te eijschen, t geene hem ten onregte wierd onthouden; waarnijt dan is gevolgt, dat hare gefurdeerde zaak hun ook soo verre heeft gesecondeert dat sij door kragtiger middelen, als een bloot pedeneeringe derselver tegenstreever Connie tot onder de Muuren van het Brandenburger fortres constringeerde, niet alleen ter bekentenisse dat hij quaad aardiglijk in deeze zaak bleef tergiverseeren, maar daar en boven tot solemneele verbintenisse van haar vergeldinge weegens het ongelijk, en geleeden schaaden te zullen ter hand stellen; waartoe dan ook door de sinstre mediatie van Jueckka, opperhoofd van het Jquiraze landschap, al bereids eenige paarden aan de Clperrijs waren overgeleevert; zijnde dit dien zelfden oorlog, waarvan wij in onze onderdanige laasten van 21.e Junij des voorleede Jaars de Eere hebben gehad U.E. Gedagte melding te doen, met bijvoeginge, dat wij als doen verhoopten dezelve binnen korte geeindigt te zullen zien, gelijk dan ook daaromtrent onze gedagten niet ijdel zouden geoordeelt hebben, indien van de zijde der Brandenburger naturellen haar gepasseerde woord was opgevolgt geweest, maar dat zij snlcx tot een ander oogmerk deeden, heeft de uijtkomste klaarlijk

Priest Appuij 4 Aksim

Gue Aka Hd duijs 4 Jquiraze

p 174

met

met de waarheid bekragtigt ; want drie dagen
naar de geslote vrede tusschen de Opperrijs en Jan
Connie, weezende de Duinse afgetrokken, hare
magt verdeelt, en van den anderen gescheiden,
heeft gemelde Connie zig niet ontzien, haar een-
slags te overvallen, te vuur en te swaard vervol-
gende alle die hij maar voorgaff munne zijde
te begunstigen, tot zoo verre dat zelffs onder U Ed
gr. Oogstbre fortresen, en die der Engelschen com-
pagnie de onderhoorige naturellen vierden aan-
getast, gedood, en weggevoert, en hunne woonin-
gen door het vuur vernielt waredende daaren
booven de sterktens van U Ed Gr Oogstbre en die
der Engelsche van dien verwaande Brandenburg
se maakelaar gedreigt, gelijk wij aan onze kant
daarvan dagelijkze klaagten ontvingen, door
de opperhoofden van Duinkerken en Boutrij ; het gunt
ons eijndelijk, naar alle poogingen gedaan te heb-
ben, welke mogelijk waren, om deese onredelijke
en onlijdelijke vijandlijkheeden van Connie, en
eenige zelvs van U Ed Gr Oogstbre weerspannige
onderdaanen, in der minne bij te leggen, met
zonder de uijterste noodzakelijkheid deed be-
sluijten, van gelijken de wapenen op te vatten,
en geweld met geweld te keeren, t geene wij una-
nimiter, en zoo met gereitereerde mondelinge
als schriftelijke verbintenissen, neevens de heeren
agenten der Koijale Engelsche compagnie gezа-
mentlijker hand, volgens onze pligt en vermo-
gen getraagt hebben, kragtdadig uijt te voeren,
ten welken eijnde den heer Directeur generaal
Haaring, en de heer Engelsche agent James Phipps
bij naarden tijt van agt maanden zoo aan
Duinkerken, Dixcove, als Boutrij, altoos persoonelijk
waren, en zig der moeijte getroosten tot aan-
maedinge hunner volkeren, alle gevaren en
ongemakken neevens haar ten vollen uijt te staan
edog de uijtkomste, welke op alle menschelijke
voorneemens, hoe gereegtigt deselve ook mogen wee-
zen, niet altoos naar wensch en komt te suc-
ceederen, heeft

Conny
alleen de
Franse onder
de Britse
& Engelse Forts
& Posten.
Brandy, en
bouwen

1712

heeft tot nogtoe alle onze onderneemingen en
- gelukkiglijk verzelt, alhoewel zijonse vapene
in den beginnen scheen te willen begunstigen
wanneer wij den vermeetele Brandenburgze
makelaar altoos vlugtende op de hielen waren
tot dat naar het voorval van de veroveringe
van het Brandenburgse Fort Dorothea tot de
- coda, op den 23e September des voorleden jaa
door de tomeloose drift van onse, en de En-
- gelze troepen, die met geen menschelijke reeden
noch voorhoede daarvan konden afgekeert wa
- den, ons leeger geheel en al beginnende te ver
- loopen, de Brandenburgze neegers zoo verre
meesters in het veld gebleeven zijn, tot dat wij
met de heeren Engelsche uijt menigvuldige in
- sigten weeder een nieuwe magt van oorlogs-
- troepen met geld hebbende omgekogt, en om
- trent Octobr in het veld gebragt, weederom
op den 23e January deeres jaars het ongeluk on
- dergaan moesten, van ons door den vijand
uijt het veld geslagen te zien, bij welke gelegen
- heijd U Ed: Agtb. logie op den berg van Octo
- ber door dezelve is afgebrant, en ganschelijk
vernielt.-

Den vijand egter vermoeijt, en door den honger ge
- dwongen, zijne belliqueuse actien met den ban
- bouw te verwisselen, houd zig tegenwoordig stil
gelijk aan onze zijde, om verdere onkosten voor
- te komen, mede met veel word uijtgevoert; en
zijn de zaken tot huijden in zodanigen weegen
dat aan wederzijden geen openbare oorlogh
gevoert wordende, men bij verasschingen met
kleine parthijen elkander alle afbreuk tragt te
doen, zonder egter het gevaar van talrijker mag
onderworpen te zijn.-

Tot uijtvoeringe van dese zware oorlogh zijn wij
nevens de heeren Engelsche genecessiteert geweest,
ook zwaare onkosten te moeten dragen, indien
wij anderzints met geheel in het onderspit gera-
- ken wilden, ten welken opzigte de spendien

aan

aan onze kant alleen geleeden, monteeren de somma van zeventvijfftig charquen, drie oncen en een Engels goud, gelijk U Ed: Grchtbre: uyt ons naukeurigen van post tot post verantwoord gelieven te vinden in de daar van overgelegde reeckeninge in de resolutie van 15e Februarij 1712, vijdloopig ingevoegt.-

En opdat wij dezen brieff met tot een gantsch voluminen van oorloogs twistingen mogen uytrekken, daar de zelve circumstantieelder, en in haar geheel met alles wat zij daar omtrent heeft toegedragen, afzonderlijk beschreven zijn, zoo bidden wij, dat U Ed: Grchtbre: goedgunstelijk gelieven toe te staan, ons te refereeren aan het relaas*, 't geene van alle voorvallen der zeer oorloog een vijdluftig narvé vervattende, wij de vrijheid neemen aan U Ed: Grchtb: met alle de documenten daartoe relatieff, hier nevens te laten overgaen.- Niet tegenstaande dit alles, derven wij U Ed: Grchtbre: echter verzeekeren, dat geen openbaare vreede door ons met haar zal worden aangegaan, off zij zullen hunne misdrijven eerst met zodanige boete affwisschen, die magtig weesen zal de meeste, zo niet alle gedane onkosten wederom in de kas van U Ed: Grchtbre: te brengen.-

Hier mede van deze stoff wijkende, en tot een luculenter overtredende, konnen wij niet anders betuygen, als dat de negotie nog weynig afbreuk uyt dien hoofden heeft onderworpen geweest; schoon langs de geheele kuste (: gelijk in den aanvangh deges door ons is aangeroert :) den oorlog der Onboorlingen onder elkander, de wegen voor de negotianten onveylig maakt; en alhoewel wij nog een aanzienelijk capitaal buyten dit retour van omtrent de 1000. Mk. goud, en 30. à 40000. Rb. Oostenden, hier ter kuste blijven overhouden, zo zoude het zelve nog al vrij aanzienlijker weesen, indien wij altoos van de vereischte coop-

-man-

* vide de copia separatim inclusa (bij de hand)

1712.

-manschappen geprovideert vaaren; want U Ed
-grachtbre gelieven zig te persuadeeren, dat in-
-dien de zodanige op zijn tijd hier altoos wier-
den aangevoert, de regte springader in dezelve
gelegen zoude zijn, om U Ed:gr:chtbre van een
fraaije goudwist te konnen verzorgen, en nog
komt het ons aanmerkelijk te vooren, dat wij-
den meesten tijd van courante goederen ont-
-bloot weesende, evenwel een favorable nego-
-tie blijven aan de hand houden, gelijk als nu
tegenwoordig, daar de coopmanschappen met
p 176 het schip de Clara overgezonden, bevooren dat
het zelve hier van de reede vertrok, al verdebi-
-teert en in goud veranderd zijn geweest, zodat
wij nu zonder de minste goederen, die getrokken
zijn, moeten blijven zitten, en dagelijks de pe-
-titien der buijten comptoiren onvoldoenlijk zie
herwaards komen, ons alleenlijk met die hoope
vlijende, dat U Ed:gr:chtbre luijt aanmerkin
-ge van onze onderdanige aanschrijvinge van
21 Junij 1711 over ditzelve ontwerp eenige seri-
-euse reflectien bereids daarop genomen zullen
hebben, om onze ernstige verwachtinge ten dien
opzigte met de eerste aankomende scheepen,
door een gewenschte aanzendinge van de ite-
-tive gepetitioneerde coopmanschappen gun-
-stig te voldoen. —

Ffda hode gelijk de goudnegotie zeedert onze meer gemelde
laatste zeer nadeeliger stremminge is onder-
-worpen, blijft de slavenhandel aan Fida ook
Slave Trade at Fida hetzelve weesen behouden, schijnende eenderter
voordeele te willen aangroeijen, als met scha-
-den aff te neemen, zoo als uijt de handelin-
-ge der scheepen den Honard, schipper Jacob
Verhoeven, en de Aldrichem, schipper Cornelis van
de Veeteringe nader zal af te meeten zijn, als
weesende het eerste van derwaarts vertrokken
den 19e Augusti 1711, met een armasoen sla-
-ven van 726. koppen, waaronder 31. doden, en
heeft schipper Hagerop met de Valley op een

Kruijs-

Kruijstoogt naar beneeden zijnde, hetzelve den 26e September aan Cabo Lopez de Gonzalvos ontmoet, bezig zijnde met water haalen, omtrent ses weeken van Fida gezeijlt, en als doen volgens rapport ophebbende 50. à 60. dooden, en het laaste te weeten de Adriehem, nadat op den 7e October 1711 hier bekouden was ter reede gekomen, en den 2e December daaraan volgende naar Fida gezeijlt, is mede met een merkelijk aantal van 608. p.e slaven, waaronder niet meer als drie dooden, op den 20e February 1712. naar Curaçao gestreevent; het schip de Clara hebben wij ook op den 4e April gedepescheert, nadat hier een maand hadde vertoeft, om zig te prepareeren, om zijne reijse naar Fida te vervorderen, verkoopende dat hetzelve met alzoo voordeeligen aantal naar Suriname mag vertrekken, alhoewel verscheijde zoo Engelsche als Fransse scheepen tegenwoordig aldaar in handelinge leggen, die hem lichtelijk in de negotie konnen hinderlijk weezen.—

Fida

De Landhandel in de boogt, en Benijn gedreeven wordende, scheijnt meede niet te verergeren, alzoo de Huijs d'Eendragt met den ondercommies van Eijck, op den 10e July 1711. uijt de boogt is gekeert, met een ladinge van 14.000. lb. tand, 1800. lb. crevel, 6800. lb. vasch, en 24 aam olije de palm, hebbende vijff maanden met dit reijsje doorgebragt, gelijk meede den commies Norré, welke wij met de Huijs Soetendaal op den 23e July 1711 naar de Benijn gezonden hadden, op den 13e February dezes jaars alhier bekouden is gerevoteert met een retour van 16165 lb. tanden, 5478. lb. crevell, en 3959. lb. vasch.—

---

p. 183.

p. 10

Wegens de constitutie der fortresen hier te lande valt met veel voordeeligs uijt te meeten, als hebbende

1716

Stoc. L. Bots

-bende den toestand derzelver in onze voorgaar-
de aan U Ed.e Gr. clgtb. genoegzaam voorgedra-
-gen, waar niet wes anders konnen bijvoegen,
als dat zij zig zeer deplorabel bevinden, en
dagelijks van erger tot erger vervallen, om't we-
-ke voor te komen, wij buijten vermogen zijn
ietwes werkstellig te maken, als het uijterste
gebrek aan arbeids-volk, ende daar toe beno-
-digde materialen hebbende.—

Insulaire
Vuurd

Vademaal in den aanvang dezes door ons ge-
-meld is, dat de negotie hier redelijk florisant
was, en noch favorabeler weesen zoude, in
aldien wij volkomen van courante coopma-
-schappen geprovideert waren; daar wij ons
tegenwoordig van ontbloot bevinden, zoo heb-
-ben wij goed gevonden met de vereijschte
onderdanigheid een nieuwe petitie te for-
-meeren, en dezelve aan U Ed.e Gr. clgtb.e voorte
-dragen, gelijk U Ed.e Gr. clgtb.e die onder de
letters C. C. gelieven aan te merken, zijnde de-
-zelve zodanig als hujdendaags hier tot de
commercie gerequireert word.— Waar nevens
wij gevoegt hebben de Benjnse en Bogtse car-
-gasoenen tot den zandhandel vereijscht, als
meede de trainsgoederen, en materialen, die
wij tot eenige herstellinge der vervallene for-
-tresen, en onderhoudinge van dezelve, mits-
-gaders de hier navigeerende scheepen als an-
-ders ten uijterste benodigt zijn, en verder
zodanige comptoir behoeften, als bij dezelve pe-
-titie nader staan uijtgedrukt, weshalven wij
de vrijheijdt neemen U Ed.e Gr. clgtb.e op het
serieuste te imploreeren, deeze gem.de petitie
en het restant van onze voorgaande, dog op
het spoedigste en successivelijk te voldoen, zon-
-der ietwes van dezelve te retrancheeren, al
-zoo de coopmanschappen U Ed.e Gr. clgtb.e de
verwagte retouren zullen konnen opbrengen, en
de trainsmaterialen, mitsgaders de comptoir-
behoefte niet nodeloos verspilt, maar ten meest

avantagie

avantagie van U Ed: Gr clgtb^re geemployeert staan te worden. –

Extracts from letter from Dir. Jen. H. Haaring, Fiscal Fredrik Hoevenaar, and councillors Engelgraaff Robbertsz., and A. Snaeck, to the assembly of the X., dd. Elmina 15 August 1712. W.I.C. 101. fol. 492-495.

fol. 492 –

fol 492 r. .. En wijl tot nogh van U Ed: Groot clgtb^re geen schrijvens is aangecoomen, daar wij anders op souden moeten respondeeren, soo sullen wij in deezen geenige saaken te noteeren hebben, dan die wij 't zedert (onze gehoorsaame aan U Ed: Groot clgtb^re d'eer gehad hebben te subpediteren) zijn gepasseert, welke ook in wijnig zaaken bestaan, de voornaemste zijn de nogh continueerende Brandenburgze troebelen, en dan het geene de algemeene oeroerte, en oorloge der naturellen conserneert, als mede de navigatie en commercie, soo te water als te lande. –

Zburg wars met de wilden

Het eerste aangaande moeten wij tot ons leedwesen seggen dat buyten onse hope en verwachtinge geen nader pase tot vreede, off tot een goed verdragh zijn gedaan, maar wel souw men ter contrarij konnen seggen, dat de parthijschappen veel grooter waren, hoewel reets met bijsonders aan weerkanten is mij uijtgereet, als dat den Brandenburgse generaal de brieven en roeijers passeerende zijn fortres begind aan te haalen, dezelve te ontzegelen, en leesen, en dan naar Axim off naar Elmina sendt daar ze geaddresseert zijn en behooren, behalve de Rimadoors, die hij gearresteert houd, en waarover door ons al diversze maalen is geschreeven (soo als U Ed: Groot clgtb^re uijt de gehoudene dagregisters de origineele copia sullen konnen zien; waar aen wij ons verzoeke te moogen gedraagen) gaarne hadden wij het anders geschickt, en tot een goed eijnde gebragt, maar het miserstandt, off

fol 493 v.

quaad-

gnaadwilligheijd die den pruijssisen generaal op dese custe tegens de nederlandsche maatschappije heeft, beroovt ons selvs van d'middelen die eerst als praeleminaire behoorde voorgaan, dat is een goede intelligentie tusschen ons, om daar door middelen te beraamen, die het crediet van de Ed^e compagnie aan weerszijde soo min als mogelijk sal connen kwetsen, en mitsdien de verbitterheeden der natuellen wegte nemen off haar constringeren sig van de wapenen te onthouden, edoch in plaats van dit, soo sullen U Ed^e groot Cogtb^e uijt het gehoudene dagregister, waarin de brieven (soo die door de generaal N. Du Bois den oppercommies Wm Bntler en ons zijn over en weder gewisselt) staan geinsereert, ervaren konnen, hoe en in wat voegen den heer Du Bois ons voorschrijfft, 's comp^s ondendaanen van het allerswaartste crimen te excuseeren, en die welke ons sonder redenen daartoe gegeven te hebben, den oorlog aengedaan en mi veel moeijten en costen geworpen niet meer te gedenken, off anders sal dien heer volgens zijn schrijven genootsaakt weesen, hen de saaken als eijgen aan te nemen, al even off dit reets niet geschiet was. —

U Ed^e groot Cogtb^e verhoope wij dat ons sal verexcuseeren, dat wij geen verdere extensi van deeze saaken doen, om niet te langewijlig te weesen, en U Ed^e Grootcogtb^e te vermoeijen met saaken meermaale gereitereert, en onder dato 2. en 6. Augustij mi het dagverhaal ten breede geinsereert, hoe verre deze saaken mogh loopen sullen, is ons niet kennelijk, en sal wanneer wij eenigsints op 't crediet van U Ed groot cogtb^e regardeeren, het grilligh humeur van dien generaal een spel zijn, om zijn mislijke caprice te doen bestaan, en om alles met verscheijde glosen te regtvaardigen, en volgens zijn aard te woelen. —

Blung bij. Du Bois

Conserneerende de al om her woedende land-
-schappen moeten wij U Ed^e groot Agtb^re seggen,
dat volgens onze getuignisse, en soo wel als
de oude manuscripten aanleijdinge geven,
om het gepasseerde hier ter custe naar te speu-
-ren, nergens diergelijke te vinden zijn, want
men heeden het allergeringste plaatsje met bij
Lol 493 b -ten den oorlogh can noemen, en dat wel van
soo veel nadruk, dat de geheele goudkuste in
tweën is verdeelt, houdende ieder gedeelte
zijn partij, t'geen met anders als ruineus voor
de negotie can weesen, soo wanneer het tot een
hoofd treffen comt, en een van beijde verd ge-
-slaagen, want Asjantijn het voornaamste
Ashanti alied
de Ouwin,
Wassa,
Agowa
Akanni
Fetu, Saboe,
Fantijn &
Akron (!)
en mogten
drive de
Cabeeer
Commanré
uit 't Juffer
uit zijn land
en magtigste landschap daar een Hoofd be-
-heert, heeft in zijn belangen getrokken Ou-
-wier, Wassa, Agouwasse, Abramboe, Akanni,
Fetu, Saboe, Fantijn en Akron, om den cabo-
-ceer Commanmoré van 't Juffer uijt zijn land
te drijven, een heerlijke onderneeminge, en die
van veele onze praedecesseurs altoos is gewenst
en met smart gewagt, wijl daardoor die klij-
-ne magten, die haar met rooven ophouden
verden gefruijkt, en vrije passage aan de
negotianten gegeven, waarvoor t' onmogelijk
was gerustlijk te negotieeren en te reijsen.
Deegen Commanmoré is dan verdreven en gere-
-tireert naar Cabes terra, behalven eenige vrou-
-wen, welke hier lijff bergingе hebben gesogt; -
de Cabes terras ouwe vijanden van de Fan-
-tijnse en Akanniste, en verbonden met Akim
een groot magtig volk, stellen sig heeden
schraps, om de andere partije te ontfangen, waar
bij nogh comt de Dinkiraase, die ruijm een
jaar geleeden, haar onder de gehoorsaem-
-heijd van Asjantijn hebben ontrokken, en
naar Akim met al wat haar lief was ge-
-vlugt, vermeerderende het getal niet alleen,
maar (als zijnde goede oorlogslieden) brengen
groot gewigt aan dit gedeelte, daar sig dan
Beeftyns divisie
uit Ashanti &
Fetu &
Akim

de

Agona jaar Akim

de clognage voor 't last noch bij begeven, en andere landen Akim tributair. en heer bij ons niet bekent. — Wij konnen onze vensen kwalijk aan de een off ander cant doen overslaan, wat partij ons meeste Interest soude weesen, dat thriomfeerde, want wort ctijant verslaagen, soo sijn de beste en maghtigste negotianten voor de boovencuste gemineert, en al de klijne roovers snllen weeder uijthaar hoolen coomen, om de weegen te ontvrijligen, en ons om kostelijke giften en gaauen kwellen, en wil het geval, dat de Akinze het te kwaad krijgen, soo staat de voornaemste goudmijn stil, en de cloguambaeze snllen dat ontzag, 't geen zij nog eenigsints voor dat landschap over hebben, niet meer gevoelen, en de geheele benedencust dwingen ten principaale aan Akra, in plaats van met goud, door balsjes off Caurits te negotieeren, houdende het goud in haar land, soo als wij dat in vier en een half jaar met veel reflexie tot Akra hebben ondervonden. 't best was dan, wijl sij alle dit gevaar siende, en zekerlijk naarden swaarij van deze groote lighaamen veel klijne (door deze snelle beweginge) snllen mede sleepen, tot een goed verdrag kwaamen, maar dit is niet te denken, eer souw het konnen gebeuren, dat zij, die talmaghtig in den aard zijn, (en veel door superstitieuse voorvitkinge de beste tijd verzuijmen, als houdende sig door sotte reflexie op) gwaamen aan weerskanten te versmelten, welk veelmaal onder dese landaarden gebeurt, soo als wij daarvan in deze laaste troebelen met de Brandenburgze naturellen schadelijke preuves hebben gehad. De negotie konnen wij niet zeggen, dat daarom in 't geheel gestremt is, hoewel er wijnig goud werd ontfangen, maar eer dienen wij te gissoleelen, dat het gaat soo 't behoirt, om dat door de geringe quantiteijt der goederen niet

Akim e Aquambo

Fol. 494 a

Tegde

meer

meer zouw konnen verden ontfangen, als vaaren de reegen vrij en vrijlig; U Ed^e Grootachtb^re^ gelieve deeze onze redelijke remarque in goede aanmerkinge te nemen, want het sal altoos een sekere onmoogelijkheijd blijven, een goede goudkist te konnen fourneeren, daarde effecten te veeten goederen koomen te mangueeren, de oncosten zijn en blijven egter degelve, daarom wanneer er minst en voordeel sal verden gedaan, moet het door overwigt van handel gesogt en gevonden verden. — U Ed^e^ Grootachtb^re^ nemen met haar believen in consideratie, vanneer deeze bovengroerde troebelen eens met goed succes een eijnde sal hebben genoomen, soo als niet sal mangueren ten langsten binnen twee à drie maanden buijten het hoofd treffen, waarvan hier vooren gemeld, en de negotie weder her leeft, als nu vier maanden voorleeden is geweest dat het ons 't allergrootste chagrijn des waerelts zal moeten zijn, de negotianten met haar gout aan de Engelse thien percent scheepen, en Zeeuse Lorrendraaijers te zien besteeden, vijl hier genige goederen meer per rest snellen weesen. —

Fida Van Fida kreegen wij schrijvens op 5 Junij en 20 julij in 't dagregister geregistreert vanden commis de Paauw, dat daar den handel bijzonder slegt was, en een getal van 6, 7, à 8. schepen, soo Engelze, prance, als portugeze, daar continueel ter Reede laagen, soo dat die slaaven daar door tot soo een hooge prijs zijn gesteijgert, als in meinigte tijd is geweest, en daardoor hem commies onmooglijk, daartegens te connen manten; het schijp de Clara was daar nog op den ult^mo^ julij ter Reede, en had niet meer dan 100. koppen slaaven aan boord; — behalven deze onvoordoomentlijke verhinderingh klaagde den commies ook over het cargasoen als zijnde naar proportie te vijnig baesjes onder het zelve, en de serpetten meest

incouwant

f 4944

mi courrant, alsoo de teekeningh mi geen ruijten zijnals wel beloorde.— De slaaven op zijn versoek van hier gesonden, om zijn negotie te faciliteeren, alsoo daar doen courant waaren bevindt hij Heeden te cort, om preferentie voor andere natien te hebben, maar aangemerkt mij hem het restant van al't geen hier per rest was, hebben toegesonden, soo heeft dat niet anders connen veeren, mijl dezelve met langer sijn geweest.— Wij ontzetteden ons met verwondernigh, als hebbende anders geen gedaogten, off dat schijp had de reijze vandaar voortgezet, maar contrarij bevindende, resolveerden wij het galjoot Elmina naar Fida te verzenden, met zoo veel slaaven als wij binnen twee weeken over de geheele custe konnen negotieeren, gelijk wij daartoe ook onze ordres haa de respective comptoiren versonden, maar het ongeluk van de stremminge der negotie hier te lande annex aan de swevende troubles, en het getal van seeven Engelze 10 percento scheepen voor Annemaboe die voor een man 60. Engels gout betaalen, heeft gewildt, dat geen een eenige is genegotieerd geworden en wij ook dan bij gevolge van dat voornemen daar door verhindert zijn.—

In onze laaste van den 15e Mej deeges Jaars hadden wij al'eer onder andere met veel Eerbied U Edle groot clotbre te communiceeren, hoe dat wij de snaauw St. Jago op den 10. Mej naar Fida hadden versonden, ten eijnde om van daar aff te haalen het volk dat door de France met de Eva Maria genoomen (en den commies aldaar belemmerde) dezelve is naderhant hier op den 5 Junij wel comen te arriveeren, met het meeste gedeelte van't volk behalve eenige die onder de France dienst hebben genomen, en mijl mij geen vaartuijgen hier present hadde, daar wij dat volk op sonde hebben konnen plaatzen, soo is bij ons gere-

-solveert, die als soldaaten aanteneemen, uijt
considerati hier booven gemeldt, en meteen
dat de guarnisoenen bijzonder swak zijn, en
alle landen in de wapenen, eenige derselver
die continueel ziek zijn geweest; de capt.n
opperstuijtman en jongens gaan per dezen bo-
-den over, het volk was ellendig uijtgeschut en
gantsch naakt, waarom wij uijt den ambosch
haar hebben doen coopen, ieder twee hemden,
camisool en broeken, als considereerende noot-
-saeklijk besteet te zijn.-
Het goed oogmerk dat wij hadden, en meenden
ook soo te sullen beantwoort sien, en den in-
-coop van de Eva met de lading off de Eva
off de lading wel te snellen connen geschieden,
is egter niet gereüsseert, wijl de France het schip
met slaaven wilden versenden, soo als zij ook
hebben gedaan, in de plaats derselver send ons
den commies de Paauw 355. groote Engelze goe-
-ne perpetuaanen, tegens 4 Engelse Incoops, daar
-op zal connen geadvanceert worden omtrent
1/2 capitaal wijl de goederen hier tegens ses
stux p.r bende worden vercoogt.-
Wij hebben aanstonts op het retourneeren van de
Swaauw in consideratie genoomen, om dezelve
een Benijnze voijagie te laaten doen, waar-
-toe wij dan den schipper Roeloff Wenman ordre
gaaven, sig tot dien togt te prepareeren, gelijk
ook geschiede, maar wij hebben soo veel talms
en moeijten gehadt met alles aan dat vaar-
-tuijgh te repareeren, dat men soo spoedig die
reijze niet heeft connen beginnen, egter is de-
-zelve op den 6 Julij van hier vertrokken en
daarop als koopman off commies om den han-
-del te doen; den secretaris van Waerssen, vel-
-le daarom instantlijk verzogt, alzoo hij seijde
onmoogelijk in die qualiteijt te konnen bestaan,
de laading bestaat in 88. ellk.n 2. 0. 6. 6. gout,
uijtgerekent en gecalculeert naar de waarde
hier ter kuste; wij verhoopen dat den hemel

laar

haar een goede en behouden reijze sal verleenen, met veel voordeel voor N Ed: groot Agtbre: Maatschappije. –
Het galjoot Elmina heeden op een togt met Kooren nae Axim, sal op de reede comste aan Chama in passant een lading calk laaden, om hier aan de Kerk gebruijkt te werden; dit vaartuijg als het beste bequaam om de goederen van consideratie naar de comptoiren te transporteeren, en om calk en hout aan te voeren, sullen wij tot U Ed groot Agtbre: nader ordre daartoe houden. –
Tot ons innigste leedweesen moeten wij N Ed: Gr: Agtbre: ook bekent maaken, dat de Buijs de Eendraagt hier nogh in de rivier legt, en vergaan wijl het ons onmoogelijk is, die bij manquement van planken, spijkers, pik, teer en timmerlieden te connen bequaam maaken, om in zee te brengen, soo dat wij niet anders te gemoete zien, als dat daar gesloopt sal moeten werden. –

---

fo. 495 b

Wij hebben de Eer van aan U Ed: Groot Agtbre: te remitteeren per dit schip de Bosbeek (dogter) volgens onze laasten aan N Ed: groot Agtbre: met veel Eerbied geschreven, een retour van 300. Mk –.–. goud, 25000. ponden O. tanden, en 10000. ponden crevel, sodanigh verdeelt voor ieder eamer in het particulier, als de cargaas en cognossementen koomen aan te wijsen. –
Onze bede is den Hemel wil het zelue gelieden, en in behouden haven tot U Ed: Groot Agtbre: over sturen, en beneevens dien U Ed: Gr: Agtbre: en haare persoonen en familie goedgunstelijk beschermen; wij blijven met de meeste agting

D

15 66
4 40

№ 10

Brieven en Papieren
van de kust van
Guinea
aan Amsterdam

beg. den 10 April 1743 en
eyndt. den 25 July 1748.

W.I.C. 489

[oud].

N=10

Brieven en Papieren van de kuste van Guinea aan Amsterdam
Beginnende den 10 April 1743 en eyndigende den 25 July 1748.

W.J.C. 489.

1743

Letter from Dr. Gen. Jacob de Petersen To Cl.e Amsterdam, dd.o
(Lect. in X. 15 Sept. 1744.) Elmina 15 Februarij 1743.

Sabas
a
Kuari

Ick heb de Eere hier neevens aan UWEgct. onder N.o 1 te senden een Resolutie bij mij en Raaden genoomen, reegens seeckere voorgevallene troubles voor 't fort Nassauw tot Mouré, tussen desselffs commandant Hendrick van Abloude en de onderhoorige Naturellen aldaar, en onder N.o 2 een volgende Resolutie, inhoudende de reedenen, die mij en Raaden bewoogen hebben geladt, om op aanschrijvens van gecommitteerdens Pieter Barthelomeus Verschuuren en george Hendrick Borgers, het schip de Catharina galey na voorschreeve plaats te expedieeren, en capt.n Graan beneevens den vaandrig Jan Pomein met de noodige Instructie te voorsien, omme waare het moogelijck en op de gevoeglijckste wijze doenlijck, tot stilstand te brengen de meergemelde Revolteerende naturellen, die zig niet en hadden ontsien hun commandant voornoemt Hendrick van Abloude te mishandelen, en andere ongerijmtheeden meer te perpetreeren, hetwelcke, offschoon alles niet volcoomen na genoegen is uijtgevallen, egter van dat goed succes is geweest, dat het langs de geheele kust vrij wat respect aan de naturellen heeft ingebaasemt, en dat ook de voorschreeve onderhoorige van Mouré, na dat eenige van haar in de actie zijn gesneuvelt, deterschap in 't vervolg belooft hebben, hun onder commandant Hendrick van Abloude weederom aangenoomen, ende volgens de berigten, die ick daarvan heb, zig thans als gesubordineerde onderdaanen gedraagen, zijnde het een geluck geweest, dat het voorschreeve geval gebeurt is in een tijd, dat hier een schip van de respective Maatschappij in gereetheijt lagh, om op de expeditie te kunne verden gezonden, wijl ick anders bij gebreck van vermoogen alle deeze ongerijmtheeden en geperpetreerde delicten met goede oogen soude hebben moeten aansien, en dat ynlex daaren boven tot een seer kwaad voorbeelt soude gestrekt hebben aan de onderhoorige naturellen van alle de andere comptoiren, die ick bespeurt heb geladt, dat gedurende deselve expeditie niet wijnig attent zijn geweest, om te seen hoeff die saack soude afloopen, en die ick mij vlij, dat zigh

thans

1742

thans sullen stil houden uijt vreese dat aan haar gelex ook
ni kas van eenige opstand off ongehoorsaam heijt soude noo-
-gen overkoomen. — Nijders becoome NWE- Ontvangen
-Oct. ook hier neevens onder N°3 het relaas van voorschreeve 8 Dec.
gecom mitteerdens Pieter Bartholomeus Verschuuren ende
Hendrick Borgers en onder N°4 het gehoudene journaal
van capt.n Graan en den vaandrig Jan Romein, mits-
gaders onder N°5 het relaas van den vaandrig Arnoldus
van Schaick, die toevallig hijck en na becoomene per-
-missie om den commandant voornoemt Hendrick van
Abkoude te gaan besoecken ni die saack is ingewickelt ge-
-raackt gevonden, en uijt welke twee relaasen en dagre-
-gister NWEGct. sullen kunnen becoogen, hoe het voorschreeve
geval jigh heefft toegedragen, ende de verdere omstandig-
-heeden daar toe relatif, mits gaders de gehoudene con-
-duiten van mij en Raden, de welcke ick wensch dat NWEGct
jig om de gallegeerde redenen, en ten aanzien, dat nlex
de expeditie van gemelde schip niet en heefft verdraagt,
moogen laaten volgevallen. — Laastelijck gedraage
mij aan hetgene capt.n Graan na behouden arrivement in't
vaderland aan NWEGct mondeling zal kunnen confirmee-
-ren. —

Enc. 1 Jovis 22 November A°1742.

Is door den heere Directeur Generaal Ed.e Jacob de Petersen
aande respective heeden van den Raad voorgedragen, dat
volgens zeekere berigten op gisteren den 21 deeser eenige
moeijelijk heeden zoude zijn ontstaan tuschen den comman-
-dant van't fort Nassouw tot Mouré, Hendrick van Abkoude,
ende de onderhoorige naturellen aldaar, en dat nijders
door deselve naturellen, volgens missive van den 21 voorij.
van den vaandrig Arnoldus van Schaick ni't na toegaan
van Cabo Corso naa Mouré op zijn persoon zoude zijn
gelost drie schooten, waarvan de eene volgens deselve mis-
-sive beneeden zijn liglaam was geloogen, waarop door
den Raad in overweeging zijnde genoomen geworden, dat
dit zaaken zijn van de uijterste quade gevolgen, so hierin
niet ten spoedigsten worde voorsien; soo is't dat den
Raad naa rijpe deleberatie heeft gecommitteert ende ge-
-authoriseert den Ed.e heer Pieter Bartholomeus Verschuu-
-ren, Raad; ende den heer Equipagiemeester George Hendrik

Borgers, om me sig te vervoegen aan 't voorsz. fort Nassauw tot Mouré, ten eijnde om me de voorsz. zaak te onderzoeken, ende verders, omme soodanige mesures te neemen, als gem. heeren gecommitteerdens soo om het gesag van de geoctr. West Ind.e Maatschappij te maintineeren, als om alle verdere dangereuse gevolgen voor te koomen, zullen vermijnen te behooren. –

Enc. 2 Martis 27 November 1742.

Is in judicio geleesen de missive geschreeven van de heeren gecommitteerdens Pieter Barthol.s Vrolieeren en George Hend.k Borgers, gedateert aan Mouré, den 26 November 1742, inhoudende dat de onderhorige naturellen de twee canoas, dewelcke hier van Amina met een sergeant en eenige manschap en de noodige vivres en ammonitie van oorlogh voor het fort Nassauw na Mouré tot secours waren afgevaerdigt, waeren terugh gedreeven, gelijk ook bij de terugkomst van deselve gebleecken is, en vijders dat de voorsz. naturellen, onaengesien de ernstige aanmaninge van de heeren gecommitteerdens, om zigh als behoorlijke onderdanen te onderwerpen, zig hadden halsstarrig getoont alle goede voorslagen van de hand geweesen en niet alleen geweijgert de boosvigten, die hun commandant geslagen, gepanjaart en mishandelt hadden, goedwillig over te leeveren, maar onbeschaemdelijk gesegt en staande gehouden, dat zij alle schuldig waren, en dat overzulks de gem. naturellen de zaak niet anders wilden afmaken, als met een present. – Dat al verders deselve naturellen zig niet hadden ontzien, om van des Ed. comp.s slaven te panjaaren, drie à vier duijsent stuijken Milio, ende dus deselve van hun leevensonderhoud hadde beroofd, mitsgaders dat zij quamen afteswijden alle toevoer van leevens middelen ente beletten, dat geene van deselve aan de heeren gecommitteerdens en de verdere bedienders in het fort tot hun noodig onderhout vierde gesuppediteert. – Al hetwelke door den Directeur Generaal en de present zijnde leeden van den Raedt in overweegen zijnde genoomen, is goed gevonden ende geresolveert, om het schip de Catharina Galeij, gevoert bij capt.n Andries Graen, voorzien met de noodige vivres en ammonitie van oorlogh,

voor

1742

voor het fort Vassauw aan Clouré, hoe eer, hoe liever van hier te expedieeren, ten eijnde om aldaer soo haest beneeden en beoosten het fort aan de wal te ankeren, als immers doenlijk weezen sal, en soo eenige difficulteijt mogte ontmoeten, omme de gedestineerde manschap mitsgaders de vivres en beloeftens voor het voorgr. fort veijlig te kunnen doen aan de wal brengen met zijn geschut van boord de baan te beveijligen ende verders het zij met voorsz. heeren gecommitteerdens ofte met de vaandrigh Jan Romein, die zig aan boord zal bevinden, soodanige mesures te neemen, als tot soutien van het gesag der Ed.e Generaale Vest Ind.e Maatschappij en om alle quade exempelen voorte coomen, zal geoordeelt werden te behooren. -

Enclosure

Enc. 3 Relaas, gedaan maken, en met alle submissie geexhibeert aan den WEdGestr. Heer clW.e Jacob D Petersen, Directeur generaal over de Noorde en Zuijd custe van Africa, benevens d. E.E. heeren Raaden van dien bij en de van wegen Pieter Bartholomeus Verschuuren en George Hendrik Borgers als door dezelve gecommitteerd geweest zijnde na het Nederlands fort tot Clouree, ten fine omme daar met relatie tot de verschillen tusschen den aldaar leggende commandant Hendrik van clBkouvde, en de onderhorige van 't zelve fortes soodanige middelen te beraamen als met de meeste Intrest en honneur der E. Vest Indische Maatschappij soude conveniëeren, in gevolgen de schriftelijke commissie daarvan op den 22 November dezes jaars aan de gecommitteerdens voornoemt verleend.

1742. den 22 November. Na dat wij de Eere gehad hadden, van WEdGestr. ons afscheit genomen te hebben, zijn wij in een groote canoa gegaan, en ons naa Clouree begeeven, alwaar wij des avonds om half agt uuren aangequaamen. —

23.e d.o 's morgens om agt uuren sonden wij onse dienaar, om de grandes van 't crom binnen te roepen, waarop zij lieten weten, dat zij komen zoude, dog zij ten tien uren nog niet gekoomen zijnde, sonden andermaal,

waarop

waarop zij ~~laten weten~~, dat al weeder eenig uijtstel versogten, en om elf uren nog eens gesonden hebbende versogten zij zo lange uijtstel tot de koning van Seboe gekoomen mogt zijn, waaronder zij bekoorden, en dat zij niet in staat waren, om palaber te maaken, alzoo zij maar vissers waaren, en bang om in 't fortres te koomen, dit versoek hebben wij hun toegestaan.-

24 d°. 's morgens om half negen uuren arriveerden in dit krom den bovengem. koning van Seboe, die na dat hij het voorgevallene van de roms nivoonders gehoort had, binne quam, en met ons sprak, seggende dat zij Mouresse over hunne begaane misdaat bang waaren om binnen te koomen, en dat zij hem als zijne onderdanen zijnde, tot middelaar hadden versogt, waarop wij met hem vervolgens in gesprek quamen, en tot slot afeijschten twaalf van de grootste belhaamels, om na verdienst van hun begaane misdaat gestraft te werden of anders dat wij sonder aansien van personen, hun eenpariq aan een kant soude helpen, waarop hij om twaalf uuren vertrocken is, en belooft heeft met de krom regers te sullen spreeken, en ons op morgen om agt uuren verslag te sullen doen, biddende ons op 't onderdanigst nog geen vijandelijk leeden te beginnen.-

Schreuven dien dag aan Zijn Edelheit:

Wel Ed Agtb Gestr. Heer, Eergisteren avond zijn wij hier wel aangeland, en binnen het fortres gekoomen, alwaar wij verwaandrig van Schaik vonden.

Gisteren hebben wij verscheide maalen de krom regers binnen laten roepen, doq door haar groote bangheit hebben zij niet derven verschijnen, maar versogten, wij soo lange geduld wilde hebben dat de koning van Seboe quam, zij daaronder koorden en dat die met ons de palaber soude afmaaken.- Dit hebben wij hun tot overtuijging toegestaan en gewagt tot heden morgen, van neen zijn. coning, die ons geen onredelijk man toeschijnt, uijt de matte en van Seboe quam, deweeke kort daarna binnen komende, met ons in gespret raakte, naar veel over en weder spreekens eijschten wij ten laatsten twaalf van de grootste belhaamels, om na verdiensten gestraft te werden; hier scheen hij over aange-

-daar, en betuijgde de Moureese seer qualijk gehandelt
hadden, dog versogt wij geen vijandelijkheeden soude be-
-ginnen, maar dat wij met haar soude gaan spreeken, en
op morgen vroeg weeder binnen koomen; dat hebben wij
ook wel willen inwilligen, om te zien of zij door zagt-
-heit tot hunne pligt konde gebragt werden, egter soo
wij morgen geen voldoenend antwoord bekoomen, sullen
wij en de slaaven en vinadoors op uijt senden, omme
soo veel te ponjaaren, als wij kunnen krijgen. —
Hopen UWEdGestr. in onse tot nog toe aangewende de-
voiren genoegen zal gelieven te neemen, en verseekert te
zijn, dat wij met alle opregtheit zijn. —
Den 25 November schreven aan zijn Edeheid
Wel Ed agtb Gestr Heer, Gistren avond was aan
UWEdGestr. onse gehoorsaame baasten, zeedert hebben
wij deesen morgen alles aangewend, wat doenlijk was
om door onse slaven eenige binnen te krijgen, dog die
vonden hun alle gewaapent met snaphaanen en kouvers,
en het jan hagel blijft onwillig, om binnen te koomen,
omme nu met het geschut daaronder te speelen, vinden
wij (onder correctie) so slegt en alles wat tot de am-
-munitie behoord dat het ons toescheijnt, soo er meede
geschooten verd, dat de affuijten ten ersten sullen
van den andre vallen, en wij dan geheel weerloos zijn,
handgeweer is hier geen meer dan vijff, die de soldaa-
-ten hebben, ook is er niet meer als 200 lb. bospolver
en 36 gevulde covedoesen. — Soo wij nu ons speenen
dag beroofde van onse vaapenen, soo zijn wij met bequaam, om
de baaij of eenige volken, die tot ons te lande koomen, te be-
-schermen. — Dierhalven neemen wij de vrijheijd, om UWEd-
-Agtb. voor te draagen, of het niet best was, om er maar in
eens af te zijn en de geheele kust aan dit volkje (: daar de
compe dog geen voordeel vom heeft :) en exempel te toonen,
en een of tweehondert gevaapende chinase negers te senden,
en geven hun geheel aan den roofover. —
Den 26 November Ontfingen wij drie missives van zijn Edel-
-heit, dato 25 covrant en heeden. —
Mijn Heeren, Wij hebben UWE missives vanden
24 dezer wel ontfangen en UWEd. gehoudene conduite tot
dusverre approberende, sullen wij verders te gemoed zien
of

of de behoorlijke satisfactie door de naturellen sal wesen verleent, met vrijwillig ten minste twaalf van de ergste belhamels, en mijte maakers, die hunne commandant Hendrik van Ab Lauvde op een gants onbetaamelijke wijse hebben mishandelt, als gevangen, over te leveren, of anders dat een dergelijke getal door NWEd. sal wesen gepanjaard, om naar herwaarts op te senden, N Eol nogmaals recommanderende, en qualificerende, om me in gevolgen de resolutie van den Raad in cas van onwilligheid soodanige middelen van contrainte te gebruijken, als NWEd. dienstig sullen oordeelen, om een exempel te statueren, aangesien dat soo het de onderhorige naturellen onder de forte sal gepermitteerd wesen hunne commandanten na hunne caprices bij de kop te vatten, te slaan en te mishandelen, de kust voor ons en andere natien sal onbewoonbaar werden, en kunt NWEd. desnoods zijnde, sig met de resolutie van den Raad en mijne speciaale ordre alom me verantwoorden. —

Waarmeede etc. —

Mijn Heeren, Morgenogtent den 26 sal met het kricken vandendag van hier vertrecken na Chouré een canoa met een onderofficier en agt man soldaten, voorsien met geweer benevens vivres en ammunitie van oorlog, moetende NWEd. sorg dragen, dat de landing veijlig zij, op dat eene en ander behouden mag arriveeren, tot NWEds. narigt. — Waarmeede etc.

Mijn Heeren, Jacop, die hier nevens gaat, en uijt zijn selve zijn dienst gepresenteerd heeft, gaat met eenige Minase neegers om NWEds. ordre op te volgen. Waarmeede etc.

Schreven in antwoord op dezelve:

WelEdclgtb. Gestr. Heer, Wij vonden ons huijden morgen vertert met NWEd clgtb Gestr. twee aangenaamen van gistren, en hebben bij continuatie met verlangen na de canoas uijtgesien, die omtrend dese namiddag ten drie uuren in gezigt gekomen zijnde, door eenige kleine canoas die altoos sig onder den berg aan de strand, daar wij haar niets doen konnen op houden en door veele die uijt de baaij van't Engels fortie Akorne quaamen, alwaar de Chouree sig voor een groot gedeelte op houden, terug gesonden zijn, sonder dat wij eenige bijstandt hun konde doen,

of

of door die blanken, die daar in waaren, eenige tegenweer gedaan is, soodat wij van het eene en 't anderen verstee-ken.- Desen namiddag arriveerden ook den cli- bijstaande
-naase afgesant en Petje met NWEdAG. missives van heeden, of Resolutie
dog Jacon bevond sig daar niet bij, die wij in het eerst ge-
-sonden hebben, omme de oude nogmaals aan te manen,
om binnen te comen, en sig te onderwerpen, dog zij hebben
dit geheel van de hand geweesen, als ook om twaalf van
de grootste boosvigten over te leveren, seggende dat sij
daar alle schuldig aan zijn, en de palaber met een pre-
-sent willen afmaaken.- Door de schraalheid
van Milio, die alhier in 't fort is, hebben wij de slaaven,
die hier bij het fort behooren vernomen of er geen te be-
-koomen was, die ons seide drie à vier duijsent van hun
eijgen hadden, en deselve gaarne wilde leveren, waarop
wij haar ordre gaven, om dezelve binnen te haalen, dog
toen zij ter plaatse quaamen, daar zij se geborgen had-
-den, bevonden zij, dat de Mouresse dezelve alle gepan-
-jaard hadden en ons dus van alle toevoer beroven.-
Wij verlangen verder naar NWEdAG. ordre en antwoord
en sijn met diep nedrig respect etc.

Den 28 November ontlingen een Missive van zijn Edel-
-heijt dato 27 dezes:

Mijn Heeren, Hier nevens de resolutie leden door
ons en de present leden van den Raad genoomen, waar-
-uijt U Ed. sullen konnen bevoogen, dat wij het schip Catha-
-rina galey, gevoerd door capt.n Andries Graan, verselt
van den vaandrig Jan Romijn, en eenige manschap tot
secoers van het fort Nassouw tot Mouree, en om U Ed. com-
-missie met dis te meerder kragt te kunnen uijtvoeren,
hebben afgevaardigt, en daar benevens aan U Ed. toe-
-gezonden, soo veel victes, ammunitie van oorlog en
trains goederen, als op ingeleggende factuura gespecifi-
-ceert staan, en deselve dan ook aan de val zullen ver-
-den gebragt, soodra geoordeelt werd, de baaij en passa-
-gie veijlig te weesen, ten welken eijnde het fort en ook het
schip de noodige diligentie sullen moeten aanwenden.
Wij persisteeren wijders bij onse eerste voornemen,
dat namentlijk de palaber door geen present moet ver-
-den afgemaakt, maar de Bekamels soo veel en weesen

mogten

mogten overgeleevert, om me daarmeede naar goedvinden te handelen, ten welken einde MWEd. het zij door list het zij door middelen van constrainte, alle moogelijke deligentie snellen moeten aanvenden, aangesien anders de lust van onse natie geheel zal onbevoorbaar verden. — Den commandant Hendrik van Akkouvde beoind sig op gem. schip, om de zaaken afgeloopen zijnde, en znlx noodig geoordeelt verdende, door NEd. te verden geinstalleerd. Voorts gaat er met gem. schip een dienaar meede van den heer oppercoopman, om uijt mijnen naam aan de Tantijnen te doen weeten, dat sesig snellen gelieven stil te houden en met onse onderdanen niet te bemoeijen, edog soo MWEd. oordeelt, dat deselve dienaar met veijlig dese sijne commissie soude kunnen verrigten, kunnen NEd: hem terug senden. —

De vaandraager van Schaik sijn bij onderrigt, dat bij de Tantijnen in geen goed odeur is, en gevolglijk sal hij met de eerste veijlige en favorable gelegentheid moeten terug koomen, of zig aan boord van voorzr. schip begeeven, ten einde daardoor alle redene van suspicie bij gem. Tantijne verd weggenomen. Waarmeede NEd. nogmaals de zaaken op het ernstige te hebben gerecommandeert verblijven.

Den 28 November na Chouree als volgt:

1200 tb	bospolver	2 tb	spijkers tot wissers
4 pc	boek cardoes papier	3 pc	krassers sonder stocken
6 "	" patroon "	20	handboeijens
4 strenge	zeil garen	20	voet " —
6 "	lont	2	topaarden voor 6 tb stucken
1	Haamer	1	d° " 3 " d°
1	bel tot vissers	2	d° " 2 " d°

Factuura van victes, deselke door ordre van den NEd. Gestr. Heer Directeur Generaal dW Jacob de Petersen zijn verzonden na 't comptoir Chouree:

900 tb	vleesch	54 pc	zack Erwten
304 "	spek	800 "	Jammes
3000 "	rijst	30 "	Kisten Milrio

Schreven in antwoord: NEA Gestr. Heer,

Deser morgen vonden sij ons vereerd met MWolGestr. aangenaame van gisteren, met alle die daarin gementio-

1742

neerde bijlaagen, wij zijn verheugt over het besluyt, dat UWEdelgtsGestr. heeft gelieven te neemen, wij zullen in De distantie van Duins
geen gebreeken blijven, soodraa het schip onder de val komt, om alle onse kragten aan te spannen, om deze muyt swagtige onderdaanen naar hunne verdienste te betaalen, en soo bij de kop krijgen als mogelijk zal zijn.

Wij zullen den dieënaar dien UWEdelgtsGestr. naar Vantijn gelieft te zenden, bij eene seeure gelegentheid per een Vranse boot dien hier dagelijks afen aanvaren, naar Dunemaboe verzenden, vant de landzijde werd weeder door de neglisanse geslooten gehouden. — Wij zijn ons vleijende, dat er een groote canoa bij het schip zal zijn, om de vivres etc. aan de val te konne brengen, vant de scheepsboot kan zo na niet aan de val koomen, of men heeft een canoa tot behulp van doen. — In hoop en zijnde, dat alles naar UWEdelg. goede intentie zal uytvallen, soo nemen wij ons met alle ootmoed.

De neglisanse [Bruwas

Den 28 November ontfingen een missive van zijn Edelheijd dato 27 dezes. —

Mijn Heeren, Wij hebben volgens gerugten, die er gesparseerd worden, goedgevonden UEd. nader kennis te geven, dat er een geen landing zal werden gedaan aan Mouree, voor en al eer UEd. een canoa aanboord senden, of zulx niet gevoeglijk kunnende geschieden, de vlag van 't fort tot een seeker teeken, om geen volk te sacrefieeren, geheel tot twee differente reijsen doen neerhaalen, en wederom opleissen, hebbende de vaandrig Jan Romijn en capt.r Andries Graan last, om in alles soldaat- en zeemanschaap te gebruijken, tot dat zij occagie zullen hebben, om met UEd. mondeling te confereeren en de nodige mesures te neemen, om het gezag der Ed. West Indische maatschappie te mainteneeren. — Waar meede etc.

Den 28 November schreven aan capt.r Graan en vaandrig Romijn: Mijn Heeren,

So immediaat ontfangen wij uijn Edelheits missive van gistren, waarin zijn VEd. ons meld, dat er geen landinge door UEd. zal werden gedaan, voor UEd. een canoa van ons ontfangt, of soo zulx niet kan geschieden,

de

de vlag tweemaal strijken en ophaalen, welke laasten wij doen sullen, also wij het eerste niet doen kunnen, de- -wijl wij geen canoas hebben, en het veerbarstig volkje die agter de clippen na de zeekant verborgen hebben.

Dierhalven versoeken wij U Ed. met het schip soo kort onder de val te houden als doenlijk is, opdat U Ed. de landzijde met U Ed. canon kunt bereijken, en als dan U Ed. bood met gewaapend volk en eenige goederen na de baaij zend, wij sullen van hier alles aanwenden wat moogelijk is, omde bood en alle die daar in zijn te decken en te beschermen, dog soo U Ed. geen groote ca- -noa heeft, om de vivres, ammunitie etc. aande val te senden, soo zal het alles bezwaarlijk zijn, want de bood kan tot de strand niet koomen. —

Om te saamen een mondgesprek te houden sal ni de eerste dag of twee niet lucken, om U Ed. aan geen ge- -vaar bloot te stellen, maar wij sullen U Ed. den vaan- -drig van Schaik sien toe te senden, dien U Ed. van alles mondelings sal kunnen onderhouden. — Waarmede etc.

Arriveerden 's Ed. comp^s schip de Catarina Galey al- -hier ter Reede. — Schreeven aan den capt^n Graan en vaan- -drig Romijn. —

Mijn Heeren,

Wij vernen U Ed. welkom ten anker, desmorgen hadde wij de Eer aan U Ed. over Cabo Corso te schrijven, welke wij hoopen U Ed. ter hand sal zijn gekoomen. — Wij versoeken U Ed. aan- -stal sal gelieven te maaken, om eenige goederen en man- -schap na Serraante te senden, om me te sien, of wij het aom de val kunnen krijgen, de meeste tegenstant gelooven wij zal uijt het bos koomen, also het vee daar het meeste na toe geloopen is, gelieft de canoa te gebruijken, omdat die op strand kan gehaalt en soo de goederen het best gelost kunne werden. — Wij hebben al tweemaal het sein ge- -daan, dat ons door zijn Edelheijt gesalueert is. —

In verwachtinge van U Ed. aangenaam antwoord, so blij- -ven wij etc.

Den 24 November schreeven aan den capt^n Graan en vaandrig Romijn. —

Mijn Heeren,

De nevenleggende hadden wij gedagt, wanneer de bood aan land was gekoomen aan U Ed. te senden. —

Ons verzoek is dog op het vriendelijkst, dog wat hooger en na-

naderbij opte koomen, om dat Ed. met Wd. geschut langs, en dwars door het crom kunt schieten, en soo de landing helpen bevorderen, wij snellen soodra er maar een snaphaan gelost word de geheele laag daarin verpen, doet ook soo van Ed. schip en wij twijffelen niet of die boosvogten snellen als stof verstuijven.-

Wij kennen van hier geen een neeger sien, dewijl zij onder en agter de potten verborgen leggen, daar Ed. van de zeezijde en alles uijt hunne kinderlagen kunnen verdrijven, en wij alsdan hun de rest kunne geven. —

Des morgens hebben wij ten overvloede nog een jonge aan land gezonden, en laten vragen, of zij nog vilde binnen komen en de palaber maaken, dog gaaven ten antwoord, dat zij niet wilde en dat zij alles zoude vermoorden, wat aan de val quam, ja al hadden wij nog een schip, wij vilden niet zijken; siet eens wat veerbarstig volkje dat is.- Wij kunnen nog eben twee dagen met de provisie voor de slaven en jongens toeschieten, dog wij hoopen, dat het niet tot het uijterste zal koomen, maar dat wij vroeger een cansje snellen waagen.-

Wij zijn etc. —

Den 30 d°.- Begonnen wij sterk van 't portres als ook van 't schip op de weerspannelinge te schieten, hetwelk van snik een goed succes was, dat wij aan drie zijden het crom in de brand schooten, en hun aan alle zijde uijt hunne schuijlhoeke verdreeven. —

Den 1mo December. schreeven wij aanden capt. Graan en vaandrig Romijn.- Edlijn Heeren,

Ik hoopen Ed. ome twee brieven over dinnemaboe snik ontfangen hebben, soo dient dat wij Ed. dog op het minnelijkste versoeken, ten spoedigste met het hoogste vaater (: vant dan kunnen de soesselle agter de kotzen aan de boozijde sig niet op houden :) te landen, laat het volk dog zoo bresaagtig niet zijn, vant geloove niet, dat er 50 knapen met snaphaanen zijn, en wat kan daar meede gedaan werden, vant zij zijn hier en daar verspreit, en uijt de natuur beroest.-

Gistren namiddag soo het volmaakt goed geweest zijn, om te landen, vant doen moesten zij door de brand uijt hun schuijlhoeken vlieghen, en daar zijn verscheij-

D'Asiatische Revolutie

den daar onse jongens verminkt. – Mijn Heeren, onse prooisie is ten eijnden, dierhalven gelieven daaraan te denken, want wij hebben voor de dertig slaven en jongens binnen, die des daags maar een weijnig millio hebben gelad, en een vel met veel yoer meede helpen verkeren en waaken; solver is nu ook haast ten eijnde, dierhalven gelieven op het eene en t andere agt te slaan. –

Na het schrijven dezes ontfangen U Ed. aangenamen van heden, dog U Ed. schrijft niet of onse briefven te regt gekoomen zijn. Want aangaat het dreijgen der rebellen dat dient men voor windtmakerie aan te neemen. – Zijd verseekert, dat wij soo igt geen palaber sullen maaken, of wij sullen eerst van alles versien zijn. – U Ed. gesmut eegt te loog aan, want meer als twee derden vliegen over t krom en sortres, daar zijn ook twee kooges tegens het huijs gegaan. – Wij kunnen geen briefven voor zijn edelheijd weg krijgen, dierhalven verzoeken wij U Ed., zijn Wel Ed. vanalles gelieft advertentie te geven. Handgranaten sullen wij gebruijken van neer wij enige vijanden onder het fort verneemen, maar onse op te klippen te brengen, daar is de sterkste man niet capabel toe. – Soo het vaoften eenelijk na een canoa en rimadoors is, soo wenschen wij dat die spoedigh mag opkoomen pant wij verlangen om palaber en prooisie binnen te krijgen. –

Ontfangen een Missive van capt.n Graan en vaandrig Ronijn dato 9.no December 1742:

Mijn Heeren Vercamuren en Borgers,

Alzoo de rebellen ons gistren lieten weeten, dat soodraa een blanke aan de wal quam, zij deselve zoude de kop afkappen en ons weder terug zenden; en also wij van canoas en rimadoors onbedeelt zijn, om te konne landen, soo versoeke U Ed. vooreerst met de rebellen geen palaber maakt, voor en al eer wij toestaan, dat er volk en vivres in t fortres komt, aangaande het landen is voor ons onmogelijk, also het volk rijg onder de klippen zijn ophoudende, en wij met het geswut haar geen schaade kunnen toebrengen, en wij met ons schip niet nader aan de wal kunnen koomen, hebben van de nagt een brief van zijn Edelheit ontfangen,

ende

en de mesures, die wij tot dus verre genoomen hebbende volhoomen is approbeerende, en verders rigoreus zijn, indien sij niet willen tot gedoorsaam leid koomen te vandelen a governo. - Disturbance at Kraué

soo N.Ed. daar met granaaten van wegaan, soo dat N.Ed. vest. van ons kant sal niet in gebreeken blijven, en onse meening is het oom nog verder te verdistrueeren, soodra wij een canoa met pinadoors van Cormantijn ontfangen hebben, soo willen wij landen, dewelke wij cito ontboode hebben.

Waarmeede etc.

Den 2 December zijnde sondag is er bij ons en van het schip geen een schoot gedaan. -

Den 3 d.o - Ontfingen een missive van de heer oppercoopman van Cabo Corso van heeden. -

Mijn Heeren, Alsoo de Mouree regers aan den capt.n Graan en vaandrig Romijn gepresenteert hebben, om aan twee of drie van het Mouree sortes passagie naar Cabo Corso te willen geven, om daar met de heeren agenten de verschillen afte maaken, soo heeft zijn N.Ed. dato. gistr. den heer Directeur Generaal mij gelieve na Cabo Corso te commiteeren, om daar Ed. te versoeken, een dienaar na de Mouree regers te senden, en aan haar te seggen, dat wij sij gepresenteert hadden van de palaber aan Cabo Corso afte maken, sij aan N.E. en de vaandrig van schaik de weg open naar herwaarts soude laaten, en de sij dan met N.Ed. eenige afgesondene soude senden, om soo het mogelijk was de verschillen te vereffenen. - In hoopen dat mijn poging nietoegeteloos sullen zijn, maar dat ik het geluk zal hebben van N.Ed. spoedig hier te mogen sien en te beklijgen. -

Den 3 December schreven aan den capt.n Graan en vaandrigh Romijn. - Mijn Heeren.

Daar het afvaardige van onse canoa met een carabelle, soo komt de dienaar van de heeren Engelse agenten met een missive van den heer oppercoopman, die aan Cabo Corso sig bevind, welken hier ingeloosten gaat, waar uijt N.Ed. den inhout kunt sien; N.E. gelieven nu soo lang met schieten op te houden tot nader ordre en adviseerijens, de agenten sullen een canoa tot mijn heer Verschuurens ende vaandragers af-

afhaling zenden, dog wij zullen niet eerder vertrekken, voor alhier levens middelen in het fort zijn etc.

Ontfingen een brief in antwoord van den capte en vaandrager:

Edele Heeren Vrienden en Borgers, Soo op moment W:Ed. missive ontfangen met die van d'Heer oppercoopman, die hier nevens weeder terug zenden, en daaruyt den inhoud wijt bespeurt, dog alsoo W:Ed. de gesteltheid van 't fort bevreest zijt, soo zult W:Ed. beter weeten als wij wat te doen sal zijn maar om alle drie uyt het fort te gaan is alte gevaarlijk voor het fortres; twee soude kunnen gaan. — daarst dog vooral geen palaber voor en al eer dat er vivres in het fort komt, 't zij op de eene of de andere manier; wij hebben daar soo een cano met vivres en kruijt gesonden, maar moeten tot ons leed weesen weeder terug koomen W:Ed. moesten met schroot op de rebellen geschooten hebben; sijt verseekert, dat wij canoas hadden de rebellen niet souden ontvien, maar deer marseeren, het koste dat het koste, het zijn immers niet meer als uyt vlugten van de rebellen, vandt als zij gezind waaren, om de palaber bij te leggen, sijt dan verseekert, dat sij camijnjo soude geven, om vivres in 't fort te krijgen, en als dan alles niet helpen wil, en sij prefers alles naar haar sin willen hebben, dan zullen wij evenwel toetasten in Godsnaam, dat valt datvalt, daarom maakt met de palaber soo veel spoet als mogelijk is, en geeft dog geen comp, alsoo het eer en welzijn van de comp: daaraan hangt, laten wij toonen meester te zijn, en met de rebellen, sijt verseekert mijn Heeren, dat wij gisteren aan zijn Edelheit versogt hebben, om adsistentie van canoas en rimadoors, en sodra wij die krijgen niets zullen ontvien en tot spijt vande rebellen landen en haar sodanig straffen, dat andere onderlorige daarvoor zullen schricken, en beven, wij hebben W:Ed: briefen over en weeraboe door Corantijn zijn jongen ontfangen en gisteren met de onze aan zijn Edelheit gesonden, wij zijn in hopen van triumph met een waare agting.—

Den 3 December schreven aan den Heer oppercoopman.

Wel Ed Agte. Heer, W:Ed. aangenamen van heden van Cabo Corso, is ons heden geworden, soo als de boode

en

en canoa aanquam, en om te landen, leb Wed. missive na boord gezonden en sal alles sien te doen wat Wed. aan ons gelieft te melden, dog daar moet eerst provisie in 't fortres zijn voor wij een stilstant konne maaken, want heeden word onse laatste brood gegeeten, en willen als dan de canoa van de heeren agenten tot onse afhalinge op morgen verwagten, dierhalve gelieve daar ten uijterste op te staan, dat er eerst provisie binnen komt, want het palaber maaken kan wel eenige dagen aanloopen en de negers kunnen sig van alle zijde providerren en verversen, het geene sustineeren aan ons niet verhindert moet werden. - Wij versoeken etc.

P.S. Mijn Heer, Soo de Moureese geen proviant etc. willen binnen laaten, koomen, soodient er ten eersten een kondert Minase negers naar herwaards gezonden te werden, want het volk van het schip derft niet landen, ons volk murmureert en heeft na deese dag niet meer, soodat men hier van gebrek moet creveren. - Daar zijn meer dan 36 swarten binnen. -

Schreven aanden capt^r en vaandrig

Mijn Heeren, Den Iwen van heden is ons vel geworden, en dient daar op kortelijks in antwoord, dat wij met de rebellen soo verre niet konnen avanceeren, dat wij proviant binnen setomen, dierhalven gelieven Wed. op morgen ogtent alle Wed. poginge in 't werk te stellen omme te landen, en ons te hulp te koomen, het schieten der rebellen is vaarlijk maar keffen en sij derven niet te voorschijn koomen. - Tot Wed. nariqt wij schieten meest met schroot. - Wed^s beloften en moet is ons seer aangenaam, dog laat ze niet te spaade koomen, want alles is nu op. -

Den 4 December ontfingen een missive van den heer opperkoopman,

Mijn Heeren,

Op gisteren avond ontfangen Wed. Missive, en doen daarop in antwoord, dat hier neevens een canoa gaat tot afhalinge van Wed. en de heer van Schaik, de heeren van Cabo Corso souden wel daar provisie mede gezonden hebben, dog de Moureese veijgerde vonduijt soo lange Wed. in het fort bent, dat sij geen de minste provisie inlaten binnen koomen, dog als Wed. daar uijt bent,

dat

dat dan de Heeren van Cabo Corso beeens middelen komen senden, doch niets van het schip, verhalven mijns oordeels best is, dat WEd. sig naar Kerraardo begeven, konnende WEd. degeenen, die in't fort Elijoen, verseekeren, dat de Heeren van Cabo Corso, en ik op het voort van Eer willen besorgen, dat er van daag beeens middelen genoeg zullen zijn. —
Het is impossibel, om eenige magt van negers bij de hand te kunnen krijgen, om het fort te ontzetten, en willen dierhalven vel genoodsaakt zijn, om tot deese resolutie te koomen, siende anders geen kans, om WEd. nog eenig mensch in't fort te kunnen redden, daar anders nog hoop is, om het tot een goed einde te kunnen brengen. —
Ik verwagte dierhalven WEd. spoedig resolveeren sal van hier te koomen, om het daar zijnde volk soo veel te spoediger van alles te komen provideeren. —
P.S. elijn dienaar Tutoe vagt met WEd. Heer, vijl die sal benoodigt hebben, om de palaber afte maaken.
Den 1 December: Vertrokken van elmoree den boekhouder Generaal Verschuuren en vaandrig van Schaik, en arriveerden dien selven dag aan Cabo Corso van waar des namiddags gem. vaandrig van Schaik naar Elmina vertrock, om zijn Edelheid mondeling verslag te doen. — Tot dieverre de elmoreese affaires te saamen gedaan hebbende, so hoopen vij WEd agtb. Gest. en EE. in onse gedaane verrigtinge genoegen sullen gelieven te neemen. —
UWEd. Agtbe EEs onderdanige dienaaren, (was geb.)
P. B. Verschuuren, H. Borgers. —

1744

Engelse

Hr. Jacob de Pieterse, Raad, Opperhoofd Cabo Corso Castle — Brief aan Heer Directeur Generaal en de Raaden ter Cust in Elmina

Letter from D.G. Jacob de Pieterse and councillors Luijt van Rijk, Raens, Jan van Voorst, Verschueren, Likma and N. Ll. vander Hoot de Geeter, to Chr. Amsterdam dd. Elmina 1 May 1744
(lect in X. 18/9 1744)

Wij hebben de Eere UWEd. Agtbe Heeren reevens wbe Lre A te zenden de resolutie genomen bij Directeur Generaal en de present gesweest zijnde leeden van den Raad, inhoudende bedreijginge van seekere Heer capt. William Bois, com mandeerende een oorlogschip van zijn koninglijke Majesteit van Groot Britagne, genaamt de Greyhont, omme twee Franse scheepen, genaamt de Diamant en de Adme

1744

-raal, de eerste gevoert door capt^n Henrij Rosal van Rochelle, en het andere door capt^n Richard Mullard van Bourdeaux op de Rheede van Elmina ten anker leggende, van dezelve Rheede te zullen verjaagen, zoo dezelve Franse capt^ns na te doene instantien met goedheijd niet en wilde ver-
-trekken, mitsgaders snb L^ra B een beedigde verkla-
-ring van de scheepsofficieren, en een matroos van 's Ed. comp^s schip de Maria Zaly, gevoert bij capt^n Christiaan Veltz, uijt welke NWEG^t. zullen gelieven te beoogen dat meergemelde Heer capt^n William Bois, dezelve zijn bedreijginge heeft ge-effectueert gehad, en dat onaangezien de minzaame waarschouwinge, omme meergemelde twee Franse scheepen ongemoleesteert te laaten, en het gedaane protest van Directeur Generaal en de present geweest zijnde leeden van den Raad, vervat in voorz^r. reso-
-lutie snb L^ra A, bij Heer capt^n William Bois heeft Konne goedvinden, om meergemelde twee Franse sche-
pen met geweld van de Rheede van Elmina te doen bogseeren en zee kiezen. — Wij hebben wijders de
Eere NWEG^t. te berigten, dat onzes weetens de ordres door het Edel Mogende collegie ter Admiraliteit in Engeland, aan den Heer capt^n William Bois verleent in generale termen van geen anderen inhoud waaren, als dat aan meergemelde Heer capt^n wierd gelast, omme alle de Franse scheepen, die zijn Ed. langs de kust van Africa tusschen Cabo Tres Puntes en Rio Volta zwam aan te-
treffen met geweld te doen vertrekken, zoo dezelve daartoe met goedheijd niet en wilde resolveeren; en zijn onder verbeetering van begrip (: zoo als den Directeur generaal te vergeefs den meergemelde Heer capt^n heeft trachten te doen begrijpen:) dat het een zaak is, die geen de minste tegenspraak leijd, dat in voorsz^r. generale ordres niet en is vervat de facultteit, om onderdaanen van een geallieerde natie, de Rheede van een ander onderling geallieerde natie te mogen verbieden, en dat tusschen het regt van jurisdictie van Rhee, baaij off haaven geen ander onderscheijd is, als dat een haaven de hooge overigheijd beoreijd voor dierge-
-lijke insultes als thans ter Rheede van Elmina, en dus op den drempel van het gebied van haar Hoogh Mogende,

— en dat

en dat
van NWEgt. zijn zeeleegt, zullende capt.r Veltz en andere zeelieden desnoods zijnde NWEgt. mondeling komen confirmeeren, dat de scheepen op de Rheede van Elmina doorgaans zoo ten anker leggen, dat zonder de minste difficulteit en zonder dat met het geschut van 't casteel komen verden gesecondeert, inand die zig de sterkste bevind, zoodanig schip of scheepen kan inde grond schieten, off na zijn velgevallen van de Rhee affbeelgeeren; hier komt bij tot NWEgt. mariot, dat labo Tres Puntes legt beneeden het fortres Frederiksburg aan Hollandia, en gevolgelijk ook beneeden het fortres St Anthonij te Axim, en dat overzulks na de sustenue van meergemelde capt.r Villiam Bois, de Franse Koopvaardijscheepen onbelemmert hunne handel zoude moogen drijoen aan Axim en Hollandia voornoemd, dat beijde Hollandse forten zijn en zijn Ed. en alle andere Engelse oorloogs capiteijns ingevolge de ordres van het Edelmoogende colleegie ter Admiraliteit in Engeland, het vermoogen zoude hebben, omme de Franse Koopvaardijscheepen te verjaagen van alle de andere Hollandse Rheeden beneeden labo Tres Puntes, en zelfs van die van het hoofdcasteel St George d'Elmina, daar de generaliteits vlag vaayjd zoo lang, en zoo meenigmaal als een oorlogschip van zijn koninglijke Majesteit van Groot-Brittagne op de Hollandse Rheede ten anker legt, dat een interpretatie is, dien wij onder verbeetering niet en gelooven, dat imand, die het minste begrip van zaaken heeft, zal konnen toestemmen, en dat zulks ook nooit de meeninge zal geweest zijn van Haar Edelmoogende de Heeren van de Admiraliteit in Engeland. —

Wij komen wijders niet wel met stilzwijgen voorbij gaan, dat de ondergeschreevene den Directeur Generaal en de Raaden Henrik Raems, en Pieter Bartholomeus Verschuuren met de uijterste surprise gehoort hebben, dat meergemelde capt.r William Bois met den Directeur Generaal, daags voor dat het geval is komen te gebeuren, over de zaak in questie debateerende, zig heeft laaten ontvallen, dat als zijn Ed. de Franse Koopvaardij-

— scheepen

scheepen van de Engelse Rheeders verjoeg, en op de Hollandse Rheeders ongemolesteert liet, de Hollandse natie dan alleen de negotie soude hebben, en met geen minder verwondering van den onder commis Juriaan Groen (; als blijkt bij het neevensgaande certificaat mb 2ra C:) dat een van de hoofd agenten het voorschreeve geval kwam aan te merken als een heroïque actie, en de naturellen tragt mi te doezemen, dat het gezag van de Hollandse natie bij die van de Engelse mi geen vergelijking kwam, mit teegenstaande onder reverentie gezegt, de regeering vande respective Engelse natie hier ter ruste is gedemandeert aan drie agenten, die ieder op hun beurt een maand regeeren, en geen regt van dood of leeven hebben, ten zij zij bij geval een capiteijn van zijn Koninglijke chajesteit van Groot Britagne, om een Krijgsraad te konnen formeeren met zijn schip op hunne Rheede bevind, waarom het ons dan te harder valt (; aan onze zijden nooit reeden van misnoegen gegeeven hebbende:) dieragelijke klijnig heeden te moeten verdragen. —

Wat nijders de zaak ten principaale aanbelangt, daar omtrent zullen MWEgct.s zoodanige mesures gelieven te neemen, als na deselfs hooge wijsheijd zullen vermeijnen te behooren, zijnde het onder reverentie gezegt een constante waarheijd, dat zoo hier inne na behooren mit en werde voorzien, zoo vel een mipraktie mi het gezag van de Hollandse natie, dat naauwlijks is opgebeurt, als mi de commercie de zenuwe van onze Repnbliq, hier ter kusten te vreezen is. — Waarmeede...

Copij letter from D.G. J. de Petersen, dd° Elmina 2 April 1744.

Hoog geagte Heeren,

Ik heb mit willen afsijn MWel Ed.s kennisse te geeven, dat op den 30.n van de gepasseerde maand Maart st.s. alhier aan Elmina is ten ancker gekoomen een van de Franse scheepen, die over eenige dagen op ordre van den Wel Ed. gestr. heere F. Holbeune, capt.n mi dienst van zijn Koninglijke chajesteit van Engeland, commandeerende het oorlog schip Argijle de rheede van Cinnamaboe heeft moeten verlaaten, en dat mit teegenstaande ik aan den capt.n van het gem. Franse

schip

schip op sijn versoek gepermitteert hebbe gehad, omme sijn slaaven bij de Hollandse Natie te moogen inhandelen eeoen en in dievoegen als NWEd: permitteeren, dat de capt:ns van de Franse scheepen op deese geweste navigerende hunne slaaven inhandelen aan Cabo Corso, en onder de forten onder het gebied vande respective Engelse Natie sorteerende; hij capt:n egter heeft kunnen goedvinden, om op de gerugten, dat het voorz:e Engels oorlogschip bereijts was vertrokken, van sentiment te veranderen, en geresoleert heeft om weederom sijne reijse na Annamaboe voort te setten, ten eijnde om aldaar het restant van sijn slaaven in te handelen, sonder dat al, wat ik aan meergem: capt:n heb voorgehouden gehad, en onder andere dat NWEd: met dominium hadden aan Annamaboe, bij hem eenige de minste ingang heeft kunnen vinden tot NWEds: navigt.-
Voorts hebbe de Eere NWEd: te berigten, dat ik geinformeert ben geworden, dat meergem: Franse capt:n onaangesien sijn aangegaan contract met het opperhoofd van Cormantijn, om aan hem seeker getal slaaven te leeveren, sig na de Rheede van Annamaboe had begeeven, en aldaar leggende sig verkeerdelijk heeft willen bedienen van de protectie van de Hollandse Natie, en dat om mes in 't vervolg voor te koomen bij deese gelegendheijd aan meergem: opperhoofd van Cormantijn heb aangeschreeven, dat hij voortaan geene contracten met de capt:ns van de Franse scheepen sal hebben aantegaan, als op conditie ende voorwaarde, dat deselve met hunne scheepen ten anker mellen moeten blijven leggen op de Hollandse Rheede van Cormantijn voorn:t, en geen slaaven mellen vermoogen in te handelen van de onderhoorige naturellen van Annamaboe, dat ik meen in deese conjuncturen van tijd het eenige ende voornaamste middel te zijn, omme soo veel in mijn vermoogen is, deselve naturellen de pas af te snijden van aan de Engelse en Hollandse Natie, die gehouden sijn considerabele onkosten te draagen, in 't vervolg geen meerder nadeel toe te brengen.
En waar en teegens ik mij dan ook vlij dat de respective Engelse Natie onverhindert den handel mellen laaten doen aan de capt:ns van de Franse schee-

-pen, die van tijd tot tijd op de Hollandse Reede van Cormantijn mogte verden bevonden en met het opperhoofd aldaar een contract hebben aangegaan van den in-houd als hier vooren vermeld.-

---

Letter from D. G. Jacob de Petersen to Ch^r Amsterdam, dd. Elmina 8 Julij 1744.- (lect. in X. 26 April 1746)

Ed. Gr Agte Heeren,

Ick heb de Eere UWEgct. te communiceeren, dat eeven na het vertrek van 't schip de Maria Galej, gevoert bij capt^n Christiaan Velts, met welke bodem de klagten ten lasten den heere capt^n Villiam Boys, voerende het oorlogschip van sijn Kon. Majesteijt van Groot Brittanje, genaamt de Greijhound, over het violeere van de jurisdictie, sijn overgegaan; de heeren van de Engelse natie, onder schein van vriendschap, ende soo het mij onder reverentie ende correctie van beeter te-vooren komt, om aan de ongehoorde behandelingen van meergem. heer Villiam Boys een glimp te geeven, hebben kunnen goedvinden, de Hollandse natie, sonder eenig fundament ofte bewijs agter na te betigten, ofte quasi door een neeger te doen betigten, dat van het Hoofd-casteel Elmina aan de Franse, die sig met bevilliging van de naturellen aan Amanaboe onthouden, een instrument was gesonden geworden, om me de stucken Kanon, die daar vermagelt waaren, koste maaken, en dat van het Hollandse fort van Cormantijn, aan desselve Franse, off de naturellen aldaar, koogels soude sijn gefourneert geworden, met dewelke sij op 't voorsz. Engels oorlogschip soude hebben geschooten gelaad, alle het-welke UWEgct. uijt de hier neevensgaande correspondentie sullen kunnen bevogen, mitsgaders dat naa gedaane sommatie, ende versoek, om de beloorlijke bewijsen te produceeren, geen beschuldiger te vinden is geweest, en meergem. heer Villiam Boys, benevens de heeren agenten van de Engelse Africaanse comp^ie ende wel in sonderheijd den heere David Crichton, die soo als bij desselve correspondentie blijkt, onder schein van vriendschap, de hoofd rol gespeelt heeft (de intriges ontdekt sijnde) met de parteij met wijnig verleegen sijn, en uijtvluchten soeken, daar ik onder correctie

oor-

oordeele, dat beijden, die publique bedieninge bekleeden, sig niet meede en behoorde te bekelpen, dienende sijders tot NWEgct. naricht, dat den ondercommis Jurriaan Groen, die gecommitteerde in de saak geweest is, en de Engelse taale in de grond verstaat, mij geseegt heeft gehad, dat ten tijde als hij het eerste exploit gedaan heeft, den heer David Creighton voorn.t, ten dier tijd van verbeelding weesende, dat ik de saak tot soo verre niet souw hebben gepousseert, aan zijn E. heeft geseegt gehad, dat het wel kon weesen, dat de voorsz. klaagten ten lasten de Hollandse natie al bereijts waaren versonden, Ketwelke mij des te meerheeft aangespoort, om met de eerst voorkomende geleegentheijd aan NWEgct. toetesenden de voorsz. correspondentie en documenten, om in cas van voorkoomende klaagten ten lasten de Hollandse natie te kunnen aantoonen, dat de voorsz. beschuldigingen sijn vals, en onvaaragtigh.

Vervolgens in overweeginge genoomen hebbende gehad, dat gem. heer capt.n William Boijs (: die egter voorsichtiger had behooren te weesen :) als een vreemdeling in deese geweesten sijnde, hieromtrent de minste schuld heeft, en dat de voorn. heeren elgenten, na een nijm drie jaarige bestendige, en mutueele vriendschap geduurende mijn verblijf alhier, eenige reedenen moesten hebben, om op het seggen van een heijden offreeger, dewelke ik geinformeert ben, en mogelijk t'eeniger tijd sal kunnen bewijen, dat haar sijgen onderdaan is, de Hollandse natie te beschuldigen, met saaken die van de aldernijterste gevolgen hadden kunnen weesen, als it in gebreeken had gebleeven, van behoorlijk ondersoek te doen, om het contrarie te kunnen aantoonen, soo hebbe begreepen, dat het nergens anders aan haaperen kan, en die heeren geen andere reedenen kunnen hebben, als ondat ik gewijgert heb gehad te agquiesceeren, en te willen doen ratificeeren seeker contract op den 30 Juny in den jaare 1708 tussen de Engelse en Hollandse natie geslooten, en seedert tot mijn komste alhier, door sommige van mijne respective praedecesseeren gerati-ficeert, en door de meeste, soo met alle, als een formeel tractaat onderhouden, en welk contract, dat ik de Eere

Heb

Heb hier nevens aan Mwlgct. toe te senden mij beloudens Mwlgct. correctie is voorengekoomen niet anders te be-helsen, als een illusie van de respective Engelse natie, om mejg meester te maaken van het regt, dat de Hol-landse natie op de Brasilianaanen heeft, off ten minsten deelgenooten van de voorregten, ingevolge de traetaaten tusen sijn Koninglijke Majesteijt van Portugaal ende Haar Hoog Mogende de heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlande, geemaneert, houdende de overige artieulen van voorsz. convention off contract niet an-ders in als het geen de natuur selfs wijst, en het regt der volkeren dicteert, dat de eene natie aan de andere sonder eenig voorbeding nimmer en behoorde te weij-geren, gelijk ik ook op mijn woord van Eer kan betuij-gen, dat ik nooijt aan de respective Engelse Natie ge-weijgert heb te accordeeren al het geen hun Edmo mij van tijd tot tijd in alle billijkheijd hebben versogt ge-had, in soo verre selfs van aan hun Edmo met de be-ginne van mijn komst alhier drie duijsent pond kruijt te leenen, dewelke soo als bij de overgesondene boeken consteert, dat de Engelse Africaanse compie tot dato deeses teegens mijne verwagtinge, en onaangesien de versogte restitutie, nog aan de Hollandse Octroijeerde Maatschappij verschuldigt is, en welke quantiteijt van drie duijsent pond kruijt ik niet en ignoreer, dat offschoon dewelve ten tijde als aan de voorn. heeren agen-ten sijn verstrekt geworden, voor een tijd wel konnen werden gemist, ik in mijn privé wal moeten op leggen ende betaalen, soo Mwlgct. mijne gehoudene condu-iten hier omtrent onverhoopt quaamen te disappro-beeren. — Ick hebbe wijders de Eere Mwlgct. te berigten, dat de respective maatschappij maar mijnig, off geen kruijt per rest heeft, en dat ik in die onseeker-heijd, daar ik mij in bevind, gewijgert heb 't mijne met een ongelimiteerd avans te verkoopen, aan de voorsz. heeren Agenten van de Engelse Africaanse compie, de-welke bereijts, soo als hun Edmo mij hebben laaten weeten, de declaratie van oorlog, tusen England en Vrankrijk ontfangen hebben, en maar alleen op versoek overga-daan heb een quantiteijt van 1500 pond aan den

heere

Heere capt^{n} William Boys voorn^{t}, met dat oogmerk en om geen andere redenen, dat mij met t'eeniger tijd soude kunnen verdenken geinputeert, dat ik op de Engelse natie soude hebben willen vergelden het ongelijk en het affront, dat voorsz. heer William Boys in sijn privé, sonder dat ik het heb kunnen beletten, aan de Hollandse natie, ende de vlag van de Generaliteijt heeft aangedaan, waar van NWEGct^{s} een omstandig bericht bekoomen hebben per den bodem de charia galey, gevoert door capt^{n} Christiaan Vetty, die op den eersten van de gepasseerde maand Meij van hier vertrocken is, en ik wensch, dat onder Gods seegen voor den ontfangst deeses behouden sal weesen gearriveert.

Voorts dient tot NWEGct^{s} naricht, dat het dit jaar so ongemeen sterck gereegent heeft, dat oude bedienden sig niet kunnen te binne brengen, sulcks ooijt te vooren te hebben bij gevoont, en dat gelucksaligh de gerepareerde forten, soo ver als ik deselve in staat heb kunnen doen brengen, daardoor maar weijnig schaaden geleeden hebben en maar alleen tot op de grond toe is ingestort, de Portugeese kerk, waar bij blijkt, dat dat brosche gebouw niet en is waardig geweest, dat den Equipagie meester J. H. Bergers daar ooijt glaase raamen voor uijt de provincie van Zeeland heeft ontbooden gehad, en met den opbouw van welk gebouw ick sal vaeten tot NWEGct. nader aanschrijvens, hebbende in soo verre mijn cut bereijkt, dat het vervallene credit van de Hollandre natie, soo ick de rapporten gelooven mag, bij de Brasilianen ten vollen is herstelt, ende gevestigt, en soo ik bespeur, den ijver van die vrienden voor de godsdienst soo sterck niet als de Historie-schreijvers melden. —

Ick sie eijndelijk met een ongemeen verlangen tegemoet het schip, dat voor de Camer Zeelandt staat uijt te koomen, mitsgaders tijdinge van de teegenwoordige gestelt heijd in Europa, om ons daarna bij voorkoomende gelegendheijd te kunnen richten, zijnde de nouvelles, die hier door de Engelse oorlogs- en andere coopvaardij-schepen van tijd tot tijd gespargeert werden, soo verschillende, dat op deselve weijnig staat te maa-

ken is, en is de laaste tijding, dien ik heb uijt de mond van voorm. Heer capt.re William Boijs, dewelke daags voordat sijn E. de twee Franse scheepen vande Hollandse Reede afbouwgende, het middagmaal bij mij hield, en over tafel sittende seijde, dat Engeland en Holland in dit tegenwoordigt niet anders konnen worden aangemerckt als man en vrouw, waarop sijn Ed.te (: de bedrijginge hereijts gedaan hebbende, om ingevolge sijn ordres de voorsz. Franse scheepen van de Reede te willen doen vertrecken :) tegemoet voerde, dat het bedroefde huijshoudens waaren, daar de man de vrouw mishandelde, en kijnig heeden aandeed; en dat dergelijke belandelingen hun oorspronk hebben uijt een pure jalousie over den coophandel, is onnodig aan NWEdgt. te deduceeren, en om hetwelke soo veel als het mogelijk is te beletten. - Ick hoop en versoek dat NWEdgt. de noodige mesures willen gelieven te neemen en gepersuadeert gelieven te weesen, dat ick de belangen van de maatschappij, ende de Interest en 't welweesen van de Hollandse Natie, niet en sal uijt het oog verliesen. -

---

1745

Letter from D.G. J. de Petersen and council to Chr. Amsterdam, dd. Elmina 1 Julij 1745. -
(lect. in X. 27 April 1746.)

Lecke

Mijn Heeren, Wij hebben collegialiter geresumeert de missive van den 6 November 1744, waarvan copia hier neevens mb Lra A door den Directeur Generaal en twee present sijnde leeden van den Raad, aan NWEg. - Complaints of Zeland. Van Endens Ships
Agtbr. op het sujet van de gedaane klagten aan haar Hoog Moogende, van diverse backlouders en reeders van scheepen, navigerende met hoog gedagte haar Hoog Moog.e commissie op de kuste van Africa soo in de provincie van Holland als die van Zeeland woonende, geschreeven ende geaddresseert, en ons aan voorsz. missive ten vollen gedraagende, vervolgens geleesen ende geexamineert, NWEgt. veel geerde missives van 18 en 28 Februarij, mitsgaders 13 Maart 1744, waarop door ons Directeur Generaal en Raaden sodanig is gedisponeert geworden als NWEgt. willen ge-

gelieven te besogen nijt neevens gaande resolutie van den 11 November 1744, snb Lra B, en de circulaire missive van 28 November 1744, geschreeven aan de gouverneurs en commandanten op de buijten forten snb Lra C, bekoomende MWEgA. hier nevens ook ingevolge deselve resolutie van 11 November 1744 de schriftelijke belangens van de gouverneurs van Chama en Axim, Jan van Voorst en Nicolaas Mathias van der Hoot de Geeter, snb Lra D, aan welke schrifftelijke belangens off rapporten wij ons insgelijks, voor soo verre de saak ten principaale betreft, koomen te gedraagen. –

Wij stemmen wijders geerne toe dat de voorsz. boekhouders ende Reeders naar luijd den inhoud van het eerste articul van het nader reglement gearresteert bij haar Hoog choog Ed den 6 October 1734 volkoomen scheijnen gelijk te hebben, maar laaten het daaren teegens aan MWEgA. wijs oordeel over off een coopman bestaan kan, als hij bij de komste van scheepen op de Reeders en onder de forten, met goede oogen moet aansien, dat de naturellen, die sijn onderhoorige sijn, met de producten van de effecten door sodanigen koopman aan haar bevoorens op credit, en op tijd te betaalen, verstreckt, ende geborgt, onbelemmert eenen handel koomen te drijven, waartoe sij sonder het voorsz. verleende credit onmoogelijk soude in staat sijn. –

En off de sodaanige cooplieden, die tot maintien van de negotie, en om bij de komste van scheepen eenige slaaven tot de leverantie in gereedheijd te hebben, op credit goederen en coopmanschappen hebben uijtgeborgt, ende verstreckt, het regt niet en hebben, ende behouden, om me haare debiteuren, de termijn van tijd verscheenen sijnde, tot de betaalinge te constringeeren, en off sulx doende, met sig van derselver persoonen, off naa 's lands sijse van haar vrienden meester te maaken, en die in hegtenis te setten tot tijd en wijlen de debiteur off debiteuren hun agterwesen sal off willen hebben voldaan, wel kan geconsidereert off met regt gesogt werden, dat den inhoud van het octroij aan de Maatschappij, en van

de

de nader reglementen op den particuliere handel door haar Hoog Mogende verleent, veel overtreeden, buyten ende behalven dat wij onder reverentie verseekert sijn, dat als de schippers, die soo ligtveerdiglijk geswooren, ende geklaagt hebben, ende deese onse regtbank souden vellige reederen voorbijgaande, ons de pas hebben affgesneeden, omme redres te maaken, soo al een abuijs aan de comptoiren Chama en Akim mogte veesen begaan, eens nader gehoord ende geexamineert sijnde, in presentie van luijden, die neutraal sijn op t Chapieter, ende die de intrinseeque gesteldheijd van deese Kust, en vanden handel verstinden, Mr Wigt. soude moeten overtuijgt weesen, dat de berg van een muijs verlost is, en dat er vrij wat animositeijt heeft ondergeloopen, hebbende sommige van de schippers, die de verklaaringe gegeeven hebben, meer als eens, en soo meenig maal men haar bij forme van discours op het voorsz. Chapiter heeft onderlouden gehad, getuijgt, ende geavoueert (ende gelijk ook de waaragtige waarheijd is:) dat als de slaafscheepen op hunne komste onder de forten geen slaaven in gereedheijd vonden, sij dikwils in geen thien maanden soo veel slaaven van de naturellen soude kunnen opt te hebben kunnen in handelen, als nu meerendeels in drie à vier weeken aan haar sijn gefourneert geworden, het welke immers bij de reeders en boekhouders van sodanige scheepen daadde behooren in aanmerking te worden genoomen, mitsgaders, dat daar door de risico van sterfte te van slaaven oneijndig vermindert werd, en de onkosten van maandgelden als andersints gespaart. Dat ook de scheepen, die op de goud- en tandhandel sijn geequipeert misgelijks hunne restanten, die som tijds 15, 16 tot 20.000.- fl. toe bedragen, aan de naturellen in geen jaar en dag soude hebben kunnen afsetten, en de daar van nu alhoos sijn afgeholpen, en in een dag off agt geexpedieert, ende dat daarenbooven de schippers alhoos genoodsaakt soude sijn geweest, omme hunne ineouvante goederen, die meerendeels een derde van't restant uijtmaaken, weeder-

om

-om terug te vaeren, ende van welke restanten wij haar om den handel voort te setten, ende de onderdaanen van den Staat op deese gewesten navigeerende na ons vermoogen te animeeren, bij continuatie, ende voor tijd tot tijd hebben affgeholpen. -

Wij hebben laastelijk gesien, ende geexamineert de periode, die NWEgt. bij meergem. Missive van 13 Maart 1744 ons hebben gelieven aan te schrijven, ende de resom mandatie daar beneevens soo aan ons, als aan de mindere bedienders gegeeven, waar op wij ons de Eere geeven aan NWEgt. te rescribeeren, dat wij ons gedraagen aan hetgeene wij bij Missive van den 1 Meij 1744 per den bodem de Maria Maley, capiteijn Christiaan Velts, op het sujet van den slaven handel het geluck hebben gehad aan de Illustre vergaderingh van Heeren te schrijven, ende NWEgt. te verseekeren, dat buijten den Eed, dewelke alle eerbijke luijden binnen de paalen van de vet verbind, het teegens de Interest van de Maatschappij, en van ons selve soude weesen, door versuijm van de recognitie na behooren op te geeven, offte te betaalen NWEgt sodanig ongenoegen te geeven, dat ons de permissie vanden slaavenhandel weederom vierde ontnoomen, ende dat wij gevolglijk de noodige sorge sullen draagen, omme de mindere bedienders daar toe te houden, dat sij, soo vel als wij 't getal van de verhandelde slaaven getrouwelijk opgeeven, ende de recognitie aande Maatschappeij voldoen; dienende tot NWEgt. naricht, dat het ons onder verbetering voorkomt, dat het beeter sal weesen de mindere bedienders eens 's jaars offalle ses maanden sij onder Eeden suijveren vom geen recognitie van de verhandelde slaaven te hebben verweegen, als om bij kunne maandpapieren haar een certificaat te doen opsenden van de capt.ns vande scheepen, daar sij meede mogte koomen te handelen, omme redenen dat als sommige bedienders geen ortodox certificaat quaamen op te senden, sij bij het presteeren van den Eed, off notoir soude moeten valsch weeren, off door de mand vallende van hunne bedieninge weeden affgeset, en voor altoos ongeluckig blijven, waarinne door een kundig regter altoos kan weeden voorsien,

met

met aan de sodanige bedienders alvoorens het presteeren van den Eed, de kragt van dien behoorlijk voor te houden, en dus voorgekoomen, dat onkundige bedienders in materie van Religie sig door het doen van een valschen Eed den toorn Gods niet op den hals en haalen, off om een beuselling te hebben verweegen, sig ongeluckig maaken, inllende wij hier inne soo veel het moogelijk is de noodige voorsieninge gebruijken, en alomme sorge dragen, dat aan den Keijser gegeeven werd, dat des Keijsers is; waarop wij NWEdA. naader aanschrijvens en positive ordres inllen afwagten.-

---

Lpa. II

Amin, 20 November 1744.

Aan den WEdGeste. Heer Dir. Gen. dr. J. de Pelersen, benevens d' E.E. Heeren Raaden etc.

Ingevalge en nivolderingh van NWEdts Resolutie dato 11 November 1744, concerneerende de klagte bij diverse coopluijde en boekhouders van scheepen teegens de verkeerde behandeling aan haar E. schippers, navigeerende op deese kuste over de bedienders van de compagnie aan haar Hoog dlog. gedaan, en door de EdA. Heeren Majores ter Praesidiale kamer Amsterdam, bij dlissive gedateert 18 en 28 Febrwarij, mitsgaders 13 dlaart 1744 aan Directeur generaal en aan den Raaden deeser kuste geaddresseert.- Welke voorsz. klagten principaal waaren teegen den oppercommis Jan van Voorst, en mij.- Westhalve NWEdt. geresolveert hadde dat copia van voorsz. missivens van hooggemelde heere dlajores en van de verklaaringe daar benevens aan ons in handen zouden werden gesteld, ten eijnde omme teegen voorsz. klagten onse belangens in te brengen, en te dienen van schriftelijk berigt.

Over inlex NWEdt. repliceeren, dat voorsz. verklaaringe geexamineert heb, en meest van een en deselve inhoud vinde, ende principaalste periodes daarop uijtkoomen, en de aanwang neemen, dat de naturelle door een commissaris off soldaat, en eenige caffers verkindert werden, met de gaande en koomende scheepen vrijelijk te moogen negotieeren en handelen.-

Ten welke reguarde alvoorens versoecken NWEdt. in

con-

consideratie gelieve te neemen, dat zeedert eenige
jaare herwaards de onderdaanen van 't fort St. An-
thonij tot Axim zigh niet ontsien hebben, de verschul-
digde gehoorzaamheijd, dewelke zij als onderdaanen
van de respective Maatschappij subject zijn, genoegzaam
te ontrecken. - Overmits voorn. onderdaa-
nen publicq met alle aankoomende scheepen, 't zij van
de Engelse off Franse natie, negotieerden en handeldree-
ven: 't goud, tand en slaaven, dè de naturelle na-
mentlijk de negotiante uijt het land braghten, om vervol-
gens in 't fort na ouder gewoonte te verhandelen, na
boord van voorn. scheepen der vreemde Naties te voeren.

Na alvooren met circumventie voorz. marca-
doors en lands volkeren kunne vaare affhandigt te
maaken, om daar voor te geeven wat haar goed vondt,
't gunt direct strijdig was teegen 't gezag en authori-
teijt, 't welk de respective Maatschappij over hunne
onderdaanen competeert, dat kennelijk is, soo verre
heeft gegaan, dat 't fort St. Anthonij van alle handel
ontbloot en een doode post genoegzaam voor de res-
pective Maatschappij was, en de onderdaanen vande
compagnie den handel dreeven tot eijndelijk NWCt.
oordeele gnlx de onderdaanen van Axim diende te
worden belet, gemerkt het tot merkelijke praejuditie
van de Maatschappij strekte.

't Welk de reeden was, dat in 't vriendelijke met de
heer Frederik Lihné vierd overeen gekoomen, zijn E.
't fort St. Anthonij teegen 't fort Orange verwisselde.

Aangezien gemustineert vierd door zijn E. conti-
nueele indisporitie de onderdaanen vande Maat-
schappij aan Axim zigh al te veel vrijheijd aan-
maatigde, vel principaal met het dryven van onge-
permitteerde handel met de Engelse en Franse natie.
Ten dien fine NWCt. behaagde om mij 't commando
van 't fort St. Anthonij optedraage, 't welk op den 13
Maart 's jaars 1742 aan vaarde. -

En in overweeging van 't voorsz. immediaat alle
deligentie aangewendt, de ongehoorsaame comps. onder-
daanen hun in directe handel te stuijten, tenwelken
eijnde een vagthuijs aan strand, versien met een
mi-

militair en eenige kaffers doen oprigten, geconsidereert
't fort St. Anthonij tot dien een vaaterplaats is, daar
bij continuatie (in vreedens tijd:) scheepen van de Engelse
en Franse natie ter Rheede leggen, om haar van
vaater en brandhout te provideeren, aldus de natu-
relle gepermitteert zijnde vrijelijk met de gaande en
koomende scheepen handel te drijven, t'opperhoofd al-
daar geen progresse ter waereld voor zijne Heere en
Meesters zou kunnen maaken; gemerkt yder kopslaaf
dewelke de inlander aan schip off scheepen van andere
natien ter sluijk verkoopt, de respective Maatschappij
8. ℔. goud in de recognitie verkort, dewelke door 't opper-
hoofd verhandelt werdende aan de Maatschappij verd
goed gedaan en betaalt, 't gunt immers thans de
eenigste revenue zijn, die de E.G.A. Heere chajores ten
reguarde der onkosten van hun Edele Gr. Agtbr. be-
diendens genieten. — Dat schijnt de schippers van
de Nederlandse Natie op deze kusta navigeerende, aan-
gemerkt hebben, meergemelde wagthuijs eenelijk ge-
stigt was, om haar de handel met de naturelle te
verhinderen. — Egter seer wel bekent in den
jaare 1742 en in de beginnen 's jaars 1743 de Franse Natie
wel principaal hier ter lande soo considerabel hebbe genavi-
geert, dat ten minste ses France scheepen teegens een Hollandse
zigh vertoonde. — Derhalve continueel 't fort St. An-
thonij gelijk gezegt is, een vaaterplaats te zijn op deselfs
Rheede scheepen van vreemde natiés vond, t'gund de Neder-
landse schippers selfs zullen moeten avoueeren. —
Nijt dien hoofde 't gestelde opperhoofd vande comp.ie niet
behoorde te verden geinputeerdt, desselvs onderdaanen
verhindert, met sodanige scheepen van andre natiés handel
te drijven, daartoe bevoegt zijnde, 't welk mij dact gelo-
ven, de naturelle heeft bevoogen, de schippers van de
Nederlandse Natie te vertellen, hun de negotie met de
gaande en koomende scheepen beset vierd, sonder dat
voorz. schippers zigh ooyt bij het opperhoofd geinformeert
hebbe, ten welke misigte voorn. wagthuijs aan strand
gesteld was, vanneer hun de reeden sou zijn gedemon-
streert, en nu enkel verklaaring geeven, op 't blooten
zeggen van de neegers, die nijt hoofde voorsz. haar

handel

handel met de andre Naties gestuijt zijnde, aan de schippers wat wijs gemaakt hebbe.
En voorn. schippers niet reguardeeren off kunne aan-thoonen, dat door de gementionneerde Caffers jets het al-dergeringste aan Ctxim van haar scheeps volk, off vel vande naturelle is ontnoomen, dat mi een op- off uijt de bodem van haar als met commissie van Haar Hoog-mog. voorsien zijnde gevogt vas. — Nijt al't welke evidentelijk consteert, het vel meer als een voor oor-deel kan verden aangemerkt, als uijt reëele redenen van Klaagten te vallen. — Zulx kantastelijk onder-vinde, soodra overweege, dat meest alle degeene, de-velke verklaaringe beleegt hebben, haar restante van goedere aan de bedienders vande compagnie Vlico op hun komste aangeboden en verkogt hebbe, sonder dat voorsz. schippers die van Ctxim direct zijn overgestoken capabel zijn aan te thoonen eenige goederen overge-houde te hebben, om aan de Naturelle te verkoopen. —
Ten anderen mij seer vervondert schipper David Jol, en deselfs opperstuurman Maarten Stam verklaa-ren kunnen ondervonden te hebben, dat de negotie haar aan Ctxim seer verhindert vas, terwijl voorn. schipper David Jol, deselvs evengemelde opperstuur-man Maarten Stam met zijn bood van Caap La Voe zijnde ruijm 50 mijlen boven Ctxim - vooraff heeft ge-zonde, om mij te versoeken geen slaaven aan een ander te verkoopen, en zijn mankeerende aantal te bejorgen. — Vesthalve schipper Jol aan Ctxim met desselfs schip gearriveert zijnde, sonder eenig tijd verlies de restante van goederen mi't fort heeft gezonden, ten eijnde om daar voorde slaaven te ontfangen. —
Nu geeve ik het in consideratie velke betekenis aan diergelijke verklaaringe moet geeven, als de essenti-eele vaarheijd zijnde, schipper David Jol geen stuijver goed gehad heeft, om aan de naturelle te verkoopen aangezien hij op zijn komste aan Ctxim immediaat alles aan mij heeft gecedeert en verkogt. —
Wijders met geen minder vervondering uijt meerge-melde verklaaring bespeuren, dat actueel nidienst houden een bood van de groote als een poon schuijt,

of-

(:afschoon die bevoording niet verstaa:), edog geloove gemeent verd, de Ed. comp^{s} lands bood 'tgoed Succes', die den heer Dir. Generaal op mijne vertoogen en gedaane instanties heeft gelieven te vergunnen, om voor eenige tijd aan de booven kust te employeeren, ten fine om de Portugese natie aan laap Aploria Cuiené en Basan door een vaartuijg van de respective Maatschappij te belet-ten, anker aan voorsz. plaatse te laaten vallen, om de occasie te beneemen, de tabac aande natu-relle te verkoopen, t'welk voor eerst tot merkelijke prae-juditie der respective Maatschappij strekt, als voorsz. natie hun handel aldaar met de naturelle drijven, en in cas van de negotie ten uijterste nadeelig aan t'fort St Anthonij.— Welke voorsz. bood egter aldaar niet langer als 4 à 5 maande, na mijn onthoude ter voorsz. plaatse heeft dargebragt, en na Elmina geretourneert.— Belangende de Klijne bood, die schipper Ridder verklaart daar nog bij-gekoomen was, heeft principaal gedient, om de bood 'tgoed Succes' off de bedienders van de compamie daar-op gesteld, van victualie, waater, hout en andre noodwendig heeden aan te voeren.—
't Zij verre voorsz. boods geschikt vaaren, de Hollandse natie in't bijonder, ja selfs niet de Engelse off France eenige hinder off letsel in de negotie toe te brengen, t'welk civiel geconsidereert werdende, ook volstrect on-moogelijk is, een bood in zee leggende de naturelle eenige verhindering in't drijven haare handel te doen, als voorsz. naturelle aldaar de subordinatie niet subject zijnde.— Eijndelijk moet met leet-weesen betuijgen de lichtvaardigheijd van Gidion de Bonropos Jacob van Stellen, mitgaanders Jan Cornel mij ter herte gaat, en grieft, gemerkt in hunne verklaring die N.B. de eerste geweest zijn, expressie uijt-gedrukt vinde, die nooijt iemand met een vrij ge-weeten kan bevaarheede, derhaloe twee der voorsz. deposanten, namentlijk Gidion de Bonropos en Jacob van Stelle considereeren door passie; de eerste teegen mij ende tweede teegen de heer Jan van Voorst, mets ontwaaraghtige positive onder praesentatie van Eeden

Hebbe

Lebbe
ter veeder doen stellen, edog onder die verbloeming 't
van de negers gehoort te hebben: derhalve voor mijn
aandeel betuijgen, Gidion de Bonrepos de princi-
-paalste reede daar toe beweegen, aangezien hij mij
in plaats van kelders met brandewijn, dezelve gevult
met waater getraagt heeft te verkoopen, om aldus
zijn beurs op een indirecte wijs te vullen, daar schip-
-per Marinus Witsen van Vlissinge in Zeelandt getuij-
-genis der waarheijt (:s noods zijnde:) van geeven moet,
als ter zelver tijd present weesende, over sulx om zaar
indirecte behandeling te verschoonen, de bedienders van
de maatschappij dus danige blaam traagte aan te-
-wijsen. — Welk diergelijke geval de
heer van Voorst met Jacob van Stelle insgelijks is be-
-jeegent. Waarmede koop aan de intentie van
MWEd. voldaan te hebben etc. (:was getekend:)
Chx in 20 November 1744. — N. ll van der Koot de Geter.

L^ra II

Chama, 11te December 1744. —

Deductie, gedaan maake, en aan den Veld-
Agtb. Gestr. Heer cl^r Jacob De Petersen, Directeur
Generaal, mitsgaaders de verdere Ed. Agtb. Hee-
-ren Raaden over de Noord- en Zuijdkuste
van Africa, overgegeeven door den oppercom-
-mies en Raad derselver kuste Jan van Voorst
ter veederlegging van drie attestaties teegens
hem ingebraagt. —

Omme te voldoen aan MWEd. beveelens volgens des
-selfs genoomene resolutie van 11 November 1744 zal-
den ondergeschreeve aanvankelijk beginnen met de
attestatie van schipper Jan Ridder voerende het
schip de Surinaamse Galey, waarin ne hij onder an-
-dere regt. „ door mij aan Chama seer belemmert
„ te zijn tot het drijven van zijn negotie met bijvoe-
„-ging, dat volgens het seggen van de inwoonders dee-
„-ser landstreek de gem. gouverneur en opperhooft be-
„-let dat de inwoonders tot het drijven van negotie
„ aan boord van de schepen koomen. "
Ter veederlegging van dien, neemt den ondergeschree-
-vene de vrijheijt zigh kortsleijds taloen te gedragen

aan

aan de beedigde verklaaring door twee van des Ed. comp.
bedienders hier annex waarmyt ten volle het contra-
rie komt te blyken, bygten en behaloe dat het te bedis-
puteeren zouden zeeren, off de koopluyde en opperhoofde vande
comptoiren de magt meten hebben, off ten minste bekoorden te
hebben, om hun onderhoorige den handel met de schippers te be-
-letten, om reedenen dat deselve onderhoorige syn strandree-
-gers, en geen coopluyden, die by continuatie, en jaar in jaar
uyt de voordeelen genieten van de coopluyden en opperhoofde,
die sy den handel aanbrengen, en waarna dan ook de-
-selvde opperhoofde hun reekening maaken; teegens de konste
van een vryhandelschip off andre scheepen, daar het hun
onder beneficie van de te betaalene recognitie gepermit-
teert is, meede te moogen handelen, laatende den onder-
-geschreevene het aan NWEd. vrij oordeel voer off jmand
in de waereld so stapel sot souw geoonden worden, die op
koop van een aanstaande handel onkosten en spenduen
soude doen, de slaaven de kost geeven en de risico van
steroen loopen, als hem by de konste van een schip de magt
benoomen wierd, om by preferentie voor syn onderhoorige
de effecten te verkoopen, daar deselve onderhoorige de
voordeelen (: off costumens, so als hier de benaaming is :) al
bereyds van genooten hebben, en of daar en booven NWEd.
met my niet wel snllen willen toestem men. dat al wierd
by de konste van de scheepen aande schippers volkoome
vryheyd gegeeven, om met de onderhoorige van de forten
naa welgevallen te moogen handelen, sy somtyds niet
wel ses weeken souden leggen, om op syn best een mark
goud te ontfangen, en een slaaffschip wel ses maande
en langer, om een restant van 40 à 50 slaaven in te han-
-delen, daar nu de vrienden in 8 off 10 daagen veeltyds
geholpen werden, de respective reederye gevolglyk soo veel
minder onkosten hebben, en minder risico loopen van de
sterften van de slaaven, op alhet welke niet teegenstaande
het wel het principaalste artieul is, de respective reederyen
van de scheepen op deesen gewesten navigeerende en de
schippers van deselve, geen de minste reflectie schynen ge-
-slaagen te hebben.- Verders segt den attestant:
„Dat door t' beletten dat de inwoonders geen negotie met
„de aankoomende scheepen dryven, de gem. inwoonders

ge-

„genoodsaakt werden, om hun coopmanschappen, E ij slaa-
„ven off tanden, aan dezelve gouverneur en opperhoofd
„te verkoopen, voor sodanige prijs als ’t hem believen
„voor te geeven. –

Welke calumnieuse suppositie geen de min-
ste reflectie meriteerende sal den ondergeschreevene
hier opmaar eenvoudig repliceeren, dat den attestant
betoont in deese saak vijnig onderrinding van de
kust negotie te hebben en NWel Edelachtbaar heedens te
wel de costumes van de commercie bevrest bent, dan
dat mij daar breed over soude uijt laaten, en
papier vuijl maaken, om deese onwaarheeden te
contravieeren. –

Vindende mij niet te min verpligt met de
vinger aan te

„te voeren, en te seggen dat de gefixeerde prijs van slaaven
en tanden te wel bekent is, en een ijder weet wat men on-
der alle des Ed. comp^s forteresse aan de naturellen betaalt
en dat geen de minste dwang daaromtrent plaats kan
hebben, omdat soo de inwoonders met de prijs, welke men
voor haar slaaven off tandt gewoon is te geeven, niet
te vreeden zijn, de ondervinding dagelijks aantoont, en
leert, dat sij naar een ander fort off handelplaats gaan,
en onne gedaane onkosten en moeijten na de consump-
tie van eenige flessen brandewijn daaren boven met
een groet betaalen.

Nog belaagt het den attestant te verklaaren, dat hij
„gereest is aan Chama, om met den gouverneur aldaar
„te negotieeren, wanneer voorn. gouverneur besprak, dat
„hij attestant met geen neegers moest negotieeren, als
„hij met hem in accoord was, t geen hij beloofde, en den
„gouverneur zijde gij hebt het al gedaan, hem tegelijk
„vragende off hij sijn goed eens wilde zien, dat hij voor
„de gelogte slaaven had gegeeven, waarop den attes-
„tant ja geantwoord hebbende, soo vertoonde gem.
„gouverneur aan hem eenige goederen, die hij attes-
„tant had gegeeven, des gepasseerden nagts voor twee
„slaaven, waarmeede een neger aan boord was ge-
„koomen, tot hem attestant seggende, zie daar, dat

heb

„ heb ik de neegre van nagt laaten afneemen, die met Uw
„ heeft genegotieert, en daar sit hij in de boeijen, presenteerende
„ de gem. gouverneur aan hem attestant om voorsz. neegre
„ als slaaff voor sijn misdaat te verkoopen"; alle het welke
„ geschied is in presentie van den tweeden stem derkeust
de Edelen heer Raems. — Waarop dient, dat het wel
kan weesen, dat den ondergesz. met voorschreeven attes-
tant over de negotie in onderhandeling weesende, gesegt
heeft gehad, als N:Ed. met mij het accoord treft, so en
moet N:Ed.e met de naturellen in mijn praejuditie
geen handel drijven. — Waaruijt sonne klaar consteert,
dat het verbod aan den onderhoorige naturellen, om
niet aan boord van de scheepen te moogen gaan, im-
mers soo streng niet en is off geweest is, als den attestant
voorgeeft, en hij beneevens andre deposanten sig ver-
beeld hebben, aangezien als die ordres daar waaren
en die strikt heijd dagelijks geoeffent wierd sodanige een
beding niet noodig was, en dat daarenboven als de
baatsugt van de cooplijden en opperhoofden van de
comptoiren soo verging als het de deposanten behaagt
heeft te verklaaren, niemand van haar eenig beding
sou maaken met de schippers, maar onder de hand
doen vigileeren, om de onderhoorige naturellen op hun-
ne sluijkhandel te betrappen, en daar over na 's lands
gebruijk mulcteeren, en laat den ondergeschreeven het
aan UWEd. penetrant oordeel over off zodanig een
beding om met de naturellen niet te handelen, wel
soo verre buijten den saak sou weesen als voorsz. attes-
tant sustineert, dewijl wel een enkelde reijs ondervonden
heb, dat sonder soodanig accoord aan te gaan, de
schippers hunne besten en convantste goederen, die sij
nog overig hadde, quamen te verkoopen aan de neegers
dewelke NB. meerendeels debiteuren vande opperhoofde
van de comptoire sijn, en gevolglijk den handel drijven
met effecten bij anticipatie op crediet genooten, en om-
me daarvoor slaaven en andre effecten te leeveren
aan een opperhoofd, die met risico heeft uijtgeborgt,
ende niet aan de schippers welkers komst onseeker is,
waaruijt notoir voortvloeijt, en gelijk meerendeels
gebeurt, dat gem. schippers de cooplieden dan met

Ruime

hunne uÿtgeschoote goed kastig koomen te vallen en
smeeken, dat men haar tog uÿt vriendschap shalve en
uÿt consideratie sÿ op hun vertrek leggen daaraff willen
helpen, en meer andere diergelÿke basiesses, dewelke
soo beneevens alle de andere behandelinge van den
attestant en de verdere deposanten ten naauwkeurigste
ondersoght vierden, de ondergesz. heedene heeft sig te
flatteeren, dat de respective reeders van de scheepen van
voorsz. deposanten de oogen souden verden geopent,
en de ondergeschreevene beneevens de andere bedienders
vande Maatschappÿ, die ten onregten sÿn beschuldigt
gewouden, ten vollen gejustificeert. –
En aanbelangende dat den ondergeschreevene de
aangehaalde goederen, die den attestant des nagts
voor slaaven hadde betaalt, aan den attestant heeft
vertoont gehad en aangebooden den neger, die de
slaaff verkoght had, voor slaaff te verkoopen, ontkent den
ondergeschreevene niet, dat soo gepasseert kan sÿn, son
der sig echter te kunnen herinneren de voorde visie-
ring met den attestant in substantie gelouden. –
Laatende het den ondergeschreevene aan NWEd. Comsi-
deratie over, off tusschen seggen en doen geen groot
verschil is, en off desnoods sÿnde den ondergeschree-
vene daar toe geen regt hadden, vermits de negers,
die aan boord waaren geweest, ende bÿ nagt den han-
del met den attestant gedreeven hadden, waaren uÿt-
eÿgenen van den ondergeschreevene, en dewelke so als
de geheele waereld sal moeten affirmeeren, dat om
geen quaad exempel aan andere te geeven, geen
sagter straf kon verden opgelegt, als om maar voor
een tÿd in de boeÿen te werden geslooten en quasie
gedreÿgt, om als slaaff na de colonie te sullen verden
versonden. –
Voorts verklaarde den attestant:
„Dat daar het beletten, dat den gouverneurs en opper-
„koopde de negers geen vrÿheÿd geeven van aan boord
„te koomen negotieeren, bÿ fl. 30. – voor ÿder slaaff
„meer moet betaalen als anders aan de negers."
Welke beschuldiging van selfs vervalt en hoe men de-
selven ook souden willen verklaaren, niets reëels en
bekelst als NWEd. gelieven te overweegen te neemen.

Eerstelÿk

Eerstelijk, dat de schippers niet eer onder de forten koomen negotieeren, als na dat sij hunne handel op de boovenkust bereijds gedaan hebben, en om hunne restanten af te gelden, soo als gewoonlijk het voorgeeven is. –
Ten tweede, dat het de schippers vrij staat te handelen met wie het hun lust, ende niet meer te betaalen voor een slaaf, als het haar goed dunkt. –
Ten derden, dat geen van de schippers op deese gewesten navigeerende, snellen kunnen getuijgen, dat sij sij hunne Konste sig ooijt hebbe geadresseert aan de negers off naturellen, en aan deselve eenige propositie van negotie gedaan, maar altoos, so als natuurlijk is, aan de opperhoofde van de comptoiren, met versoek om met haar een accoord van negotié aan te gaan, en haar hun restant slaaven te besorgen en van haare restanten af te helpen, mits gaaders van de pacoutiekje off sluijkgoederen, die NWCA's niet en ignoreeren, en niemant die den handel van deese kust bekent is, sal kunnen loogenen, dat sonder merkelijke praejuditie van de rheederijen van de scheepen door de schippers kunnen werden aangevoert, buijten en behalve dat het de schippers vrij staat te handelen waar, ende als vooren geregt, met wie het haar lust, sonder geloude te veesen hunnen handel te doen aan Elx in off Clama, dat de twee comptoire sijn, daar in de verklaaring van gewaagt werd. –
Vervolgens overgaande tot de verklaaringe van de schippers Gidion de Bonrepeau, Jacob van Stellen ende Jan Connell op den 2 October 1743 voor de notaris Marselis de Smidt, ende getuijgen tot Vlissinge in de provincie van Zeeland verleeden ende gepasseert, gelieve NWCA. te remarqueeren, dat deselve niets anders en behelst als in generaale termen, dat namentlijk: „De twee eerste attestanten op hunne gedaane rijse hebben ondervonden, dat hun de negotié aan Elx in en Clama door de gouverneurs der twee plaatsen N. Nl. van der Voot de geeter en Jan van Voorst zeer is belemmert." En voorts dat gem. attestanten van de mvoonders hadde hooren zeggen: „Dat gem. gouverneurs beletten, dat dezelve mvoonders tot het drijven van negotie aan boord van de scheepen

met

niet moogen koomen, maar dat deselve genoodzaakt worden, om hun coopmanschappen 't sij slaaven off tanden aan gem. gouverneurs te verkoopen voor soodanige prijs als het hun behaagt daar voor te geeven, en bij aldien de voorn. gouverneurs maar weeten, dat ijmand der inwoonders een slaaff heeft, sij die laaten weghaalen met geweld, daar voorgeevende soo veel sij willen, hebbende de inwoonderen selfs geen vrijheijd, om koenderen off vis ter verversing aan boord te brengen, en vameer de inwoonders met eenige coopmanschappen in hunne canoos werden betrapt moeten sij aan de gouverneurs een boete betaalen off werden gevangen gehouden tot de boeten betaalt is."

En vervolgens dat den tweede attestant verklaart gehoord te hebben: „Dat de gouverneur van Chama gedreijgt heeft, om na het voorbeeld van den heer de Geeter aan Akim, bij nagt een canoa te stelen houden, tuinen het strant en de scheepen, om te beletten, dat de inwoonders met de scheepen geen negotie kunnen doen, en dat op die vijsen de gouverneurs de negotie met dwang na hun trekken, en sij attestanten en andere capt^ns aan hun genaaden overgeeven moeten." Alle welke privoole beschuldigingen genoegzaam van deselfde inhoud vellende als de verklaaringe van schipper Jan Ridder, die ten lasten van den ondergeschreevene is geproduceert geworden, refereert den ondergeschreeve, om NWCt. attentie niet op te houden, sig aan het hier voore gededucteerde met relatie tot deselfde materie en laat aan NWCt. vijs en penetrant oordeel over off het geen reflectie en verdient, dat de deposanten in de provintien van Holland en Zeeland, heemel en aarde bewegen oer de onbetaamelijke behandelinge van de ondergeschreevene, sonder dat ijmand van de deposanten iets essentieels bewijst of dat ooijt een van deselve sig aan het hoofdkasteel heeft geaddresseert, om redres te versoeken, en maintién van de praerogativen, die sij sustinneren, dat hun volgens den octroije sijn competeerende, en die den ondergeschreevene nog niet en sijn gebleeken van die natuur te weesen, dat

de

de schippers het gebied soude hebben over de onderdaanen van de forten, gedurende den tijt, dat sij met hun schepen op de Rheede leggen, ende de opperhoofde die onder reverentie gesegt niet verpligt zijn voor niet te dienen, en aan de Edle Maatschappij de recognitie betaalen, van hunne discretie moeten afhangen. en off indien de naturellen soo door den ondergeschreevene waaren mishandelt geworden, als de attestanten voorgeeven niet notoir al over lang (: des noglans neen:) moeijelijkheeden tussen den ondergeschreevene ende zijne onderhoorige soude sijn ontstaan, off dat deselve onderhoorige sig soude hebben geadresseert aan de Heer Directeur Generaal, en aan zijn Edelgtb. over de waarde behandelinge van de ondergeschreevene geklagt, aangesien dit de weg is, die NWEd. niet en ignoreeren, dat de onderhoorige gedurende deese vreedsaame regeeringe meer als eens hebbe misslaagen, en ook nooijt ongetroost en sonder dat haare saaken na behooren zijn ondersogt geworden en aan partijen is regt gedaan van de Land geweesen. off vervolgens ook geen reflectie en verdient, dat meede ten lasten van den ondergeschreeve komt te verklaaren, gidion de Bonrepeau, deselke den ondergeschreeve onder Eeden praesenteert te verklaaren niet te kennen off ooijt met hem aan Chama te hebben gehandelt, en off het gedeponeerde van schipper Jacob van Stellen voorts wel anders kan worden aangemerkt als een puure vraakzugt, als NWEd. gelieve te gelooven, gelijk de waaragtige waarheijd is, ende des noods zijnde met attestatien soude kunne worden bewesen, dat voorsz. schipper van Stellen de voorgaande reijs meer dan 40 à 50 slaaven van de naturellen aan Chama heeft ingehandelt tot een hooger prijs als hij ter dier tijd aan den ondergeschreeve voor een slaaff betaalde, ende dat ik ter dier tijd met voorsz. schipper Jacob van Stellen over den ontfangst van coopmanschappen eenig verschil heb gehad; deselke mij NB. wilde opdringen bedorve polfer voor goed, gewaaterde brandewijn voor suijver, en aaneengenaaijde lappen voor heele paanen te ontfangen.—

Laastelijk

Laastelijk treedende tot de verklaaringe van de schippers Anthonij Beevers. ende Jacobus de Nijssen, op den 6 Novem-ber 1743 voor de notaris Marselis de Smidt ende getuij-gen tot Vlissinge in de provintie Zeelandt verleeden ende gepasseert, snellen MWEA. bevinden, dat deselve van deselfde inhoud is als de voorige, en niet anders en komt te behelsen als klaghten in generaale terme en van hooren-zeggen van de neegers; vesthalve den ondergeschreeve om in geen redites te vervallen, en MWEA. met geen verdere tedieuse uijtbrijdinge opte houden, sig refereert aan het hier voore gededuceerde, waarbij evidentelijk consteert als meede bij den inhoud van alle de voorsz. geproduceerde verklaaringe, soo MWEA. de moeijte soude ville neemen deselve te leesen en te examineeren, dat het een opgestemt verzij schijnt, en dat de schippers maar alleen verklaart hebben ten gevallen van baatsugtige Rheeders, die den onder-geschreeven veel voorspoed in hunnen handel vernt en reedene heeft om te geloove, dat soo oojt uijt haar moeders keuken en in andere gewesten geweest waaren, daar sij t onderspijd hadden onderwonden, ende alij de Palm geproeft, sij van een gants ander be-grip soude sijn, ende deese regtbank voorbijgaande, op soo een losse baat niet aan haar Hoog Moogende geklaagt hebben en met so veel animositeijd ge-ageerd teegens de sodanige die hun, nog hunne schippers nooijt reedenen van misnoegen gegeeven hebben, ende de eergierigheijd alleen na deese gewesten gedreeven heeft:- Waarmeede den ondergeschreevene sustineert aan MWEA. intentie en beoeelen te hebben voldaan. (:was getekent:) Clama Ntō December 1744. Jan van Voorst

1746

Letter from Directeur generaal J. de Petersen to Chr Amsterdam, dd. Elmina 1 April 1746.-

(lect in X. 21/8 1747.)

Duplicaat.

Ick heb de Eere hier nevens aan MWEgA. snb Lra D toe-gesenden een transaat van een reekening, die de heeren agenten vande Engelse Africaanse compagnie mij hebben toegesonden gehad, in conformiteijt van welke reekening de-

1746

RAC's claim for confiscation of cotton of ship "Bonetta" in Suriname

deselve Engelse Africaanse compie, ingevolge de missive van gem. Heeren agenten sub Do A. van de Ed: Generaale geoctr. Nederl. West Ind. Maatschappij komt te vorderen eene somma van f. 3042 : 12 : 8, veegens de verovering van seeker Engels Africaans compe schip de Bonneta genaamt opgebraqt aan het hoofdkasteel St. George d'Elmina in den jaare 1728, onder de regeeringe van wijlen den Heer Dir. Gen: Robbert Norré, als blijkt bij de hier neevens gaande resolutie ter dier tijd bij Directeur Generaal en Raaden genoomen sub Do A.

Ende gemerkt bij alle de verdere hier neevens gaande documenten niet en consteert, dat de saaken ter dier tijd finaal zijn affgedaan geworden, en dat voorsz. Heeren Agenten geen de minste elucidatie hebben kunnen geeven, off eenige wettige reedene bij brengen, waarom met het invorderen van meergem. schuld soo lang is getardeert geworden, soo hebbe naar rijpe deliberatie derenthalven den Raad genoomen, de hier neevens gaande Resolutie sub Do H, waarmijt NWEgct. sullen gelieven te beoogen, dat bij provisie copia van deselve Resolutie aan de voorsz. Heeren Agenten is gesonden geworden, en dat den Raad, ten aansien, dat het geen judicieele materie is, de vrijheijd heeft genoomen, de saak om reedenen in deselve Resolutie vervat, aan NWEgct. te removeeren, met gedienstig versoek van aan Directeur Generaal en Raaden wel te willen aanschrijven, hoedanig sig hieromtrent ~~dat~~ sullen hebben te gedragen, en off de geeijste som sal werden voldaan, off te gereproccleert, ten welken eijnde tot NWEgct. elucidatie hier neevens voergaan alle sodanige documenten ende papieren, als tot de saak in questie zijn relatieff, en de welke hierneevens gaande leijste gespecificeert zijn, dienende tot NWEgct. speculatie, ende advertentie, dat meergem. Heeren Agenten van de Engelse Africaanse compie, alvoorens met dee verouderde pretensie voorden dag te koomen, hebben betaalt gehad alle het geene de Engelse Africaanse compagnie voor genoatene bespolver in de begimne van mijne directie, en andere kleijnigheeden van tijd tot tijd aan de Hollandse Maatschappij is schuldig geweest, en dat den geweesene heer Dir. Gen: Jan

Pranger, woonagtig tot Amsterdam, de eenigste is, dien ik geloof, dat UWEgt. omtrent de voorsz. saak eenige elucidatie soude kunne geeven, aangezien dat sijn Edle: in den jaare 1728, ende ten tijde als de voornaamste questien tussen de Engelse en Hollandse natien sijn voorgevallen, sigh aan het Hoofdkasteel Elmina heeft bevonden gehad, en als lid van den Raad alle de resolutien ten dien tijd meede genomen ende eijgenhandig onderteekent. —

Bra H. Amartis den 22 Maart 1746.

Is in judicio geleesen eene Missive gedateert 12 Februarij 1746 O.S. door de respective heeren Agenten van de Royale Engelse Africaanse compagnie, geschreeven aan den Directeur Generaal Mr Jacob de Petersen, inhoudende versoek uijt den naame van de Edele koninklijke Engelse Africaanse compie, om betaalinge van het saldo van seekere reekeninge van den jaare 1728, ten laste van de Hollandse West Ind: Maatschappij geformeert, bedraagende gemelde saldo eene somma van 9 Mark 4 Ons, 1 Engels, en 4/5 takoe, off in Engelse specie gereekent ponden sterlings 304:5:4, het welke gereduceert in Hollands courant geld komt te beloopen fl. 3042:12:8. —

Nog geleesen het andwoord van meergemelde Directeur Generaal op gemelde Missive, gedateert 23 Februarij 1746, O.S., inhoudende versoek aan de respective Engelse heeren Agenten, om me te moogen weeten, off ooijt te vooren de praedecesseuren van hem Directeur Generaal om de betaalinge van het saldo van voorsz. reekening waaren aangesprooken geweest, ende soo jaa, om welke redenen die saaken niet en waaren afgedaan geworden, off te soo neen, dat hij Directeur Generaal sonder redenen van offensie te geeven versogt te moogen weeten, waarom dat men bij naa een vierde van een Eeuw gewagt had met de eerste instantie te doen, om de betalinge van het saldo van voorn. reekeninge.

Op welke voorgemelde Missive de voorn: respective heeren Engelse Agenten bij Missive van 13 Februarij 1746 O.S. hebben goedgevonden te rescribeeren, dat hun

Edelens

Edelens geen de minste elucidatie konden geeven concer-
-neerende deselve reekening in questie. –
Vervolgens geexamineert sijnde geworden de voorschreeve
reekening, ende gelet dat de pretensie van het meerge-
-melde saldo was spruytende uyt hoofde van ont-
-staane moeyelijkheeden van teyd tot teyd tussen de
respective Engelse en Hollandse Natien, soo als eviden-
-telijk consteert bij diverse resolutien ter dier teyd bij
Directeur Generaal en Raaden van de Hollandse na-
-tie genoomen, ende wel speciaal bij seeker protest
op den 16 Februarij 1728 door Directeur Generaal en
Raaden aan de respective heeren Engelse Agenten ter
dier teyd gedaan exployteeren, inhoudende diverse
Klaghten over de ongehoorde behandelinge van de re-
-spective Engelse Natie, ende welke behandelingen,
als strijdig teegens het regt der volkeren, dan ook
souden hebben aanleyding gegeeven, dat meergem.
Dir. Gen.l en Raaden, als blijkt bij resolutie van 21
April 1728 bij forme van repraesalje, ende tot ver-
-goedinge en reparatie van geleedene schaaden en
affronten hadden doen neemen en aan het Hoofdkasteel
Elmina opbrengen het Engelse africaanse comp.e schip
de Bonnetta. –
Uitsgaders nog gelet dat
bij resolutie van 30 Januarij in den jaare 1729 con-
-steerde, dat door den heere capt.n John Smitt, gevoerd
hebbende gelad het oorlogschip van sijn Koninklijke
Majesteyt van Groot Brittannien, genaamt de Saphire,
was opgeeyst geworden het voorz. Engelse Africaanse
schip de Bonnetta, ende deselfs ladinge, ende aan-
-geboden alle middelen aan te wenden, omme de
verschillen tussen meergemelde twee compagnien
te vereffenen, ende de vriendschap te vernieuwen. –
Dat ook door Directeur Generaal en Raaden was
goedgevonden de goederen uyt het gemelde schip de
Bonnetta geligt, te restitueeren, en als gecommitteer-
-dens te benoemen den oppercommies Jacob de La
Planque, ende den commies John Everhard Blitters-
-dorp, omme sigh te vervoegen aan boord van het
voorsz. Engels oorlogschip de Saphire, omme waar
het mogelijk de verschillen te beslissen, ende de vriend-
-schap

-schap te vernieuwen. — Op welke minsaame aanbiedinge van den heere John Smitt aan de sijde van de respective Engelse Natie, en de heijlsaame dispositie van de heeren Dir. Gen^le en Raaden aan de sijde van de Hollandse Natie, bij voorschreeve reekening komt te constteeren, dat wel eenige mutueele restitutien sijn geschied, maar niet dat volgens behoorlijk rapport van voorsz. gecommitteerdens off eenig ander document, het sij in de Engelse off Hollandse taale geschreeven, de saaken ter dier tijd finaal waaren affgedaan. — Alle het welke bij Dir. Gen^le en Raaden in overweeginge sijnde genoomen geworden is naar rijpe deliberatie goedgevonden, ende verstaan, dat copia van de voorsz. reekening ende van de verdere documenten ende papieren tot de saak in questie relatieff, aan haar Edele Agtb. de heeren bewindhebberen van de generale octr. Vest^jnd. comp^ie der vereenigde Nederlanden, souden werden gesonden, en aan haar Edele Agtb^ld bij missive versogt, om me bij missive aan Dir. Gen^le en Raaden te willen aanschrijven, hoedanig sig hierontrent sullen hebben te gedraagen, aangesien het saaken sijn van dewelke Dir. Gen^le en Raaden volkoomen sijn ignorant, ende waaromtrent als voorengeseegt, de respective heeren Engelse Agenten geen de minste elucidatie hebben kunnen geeven, ende dat gevolglijk aan de respective heeren Engelse Agenten copia van deese onse resolutie sal werden gesonden, en hun Edelens bij missive versogt, van de saak te willen soo lang in statu quo laaten, tot dat haar Edele Agtb^ld de heeren bewindhebberen van de Ed^le generaale octr. Vest^jnd^e comp^ie der Vereenigde Nederlanden het nodige met relatie tot de voorsz. materie sullen hebben gerescribeert, en Directeur Generaal en Raaden met derselver positive ordres genuncieert.

Geresolveert, St George d'Elmina (:was geteekent:) Jacob de Pattesen, Huijbt van Rijk, H. Raems, Jan van Voorst, P. B. Verscheuren, N. el. van der Noot de Geeter

1746

Letter from Dir. Gen.l J. de Petersen to Chr. Amsterdam, dd.
Elmina 15 November 1746.-
(lect. in X. 30 dec. 1747.)

Yk Hebbe de Eere gehad bij Missive van 30 November 1745 aan NWEGct. te melden, dat ten aanzien dat de veegen geslooten waaren, ik niet en heb kunnen verzenden de presente van het pijtuig en 't vindraer, die NWEGct. met de bodem de Catharina galey, capt.n Christiaan Velty aan den Koning van Assiantijn met naame Pockoe hebben gesonden gehad, en in een tweede Missive van den 20ste dagj 1746, dat zeedert het verbod van den slaven handel den handel ende negotie alhier merkelijk vervallen was, ende nog dagelijks verviel, zonder Koop van beetersclap, om dat de bedienders de lust en het vermogen benoomen was, omme den handel voort te zetten, ende leevendig te houden, dat van dat fatsoense gevolg is geweest, dat voorsz. presenten tot dato deezes nog niet en hebben kunnen verden verzonden, ende dat de communicatie met meergem. Koning van Assiantijn, die landwaart in woond, ten eenemaal is afgesneeden. —

Present of carriage of air gun to King Pockoe & Orkanta Rom 10 p.c.

(Vervolgens neeme de vrijheijd mij te gedraage aan de Missive, die bij deese occasie door Directeur Generaal en Raaden aan de Praesidiale Kamer Zeeland is aangeschreeven, ende daar van tot NWEGct. speculatie hier neevens mij te sluijten een copij vaarbij blijkt hoedanig dat het met den handel hier gesteld is, ende de waare oorsaak van dien, mitsgaders als men reflecteert op de gevolgen die reets uijt het verbod van den slaven handel zijn voortgevloeijt, en nog staan voort te vloeijen, dat de soodanige baatzugtige Kooplieden, als sig verbeeld hebben gehad, dat de weereld voor haar alleen geschapen was, ende de maatschappij van een wettige recognitie, ende bedienders van degelve, die van de negotie niet bestaan kunnen, van hun eenigste Kostwinning beroofd hebben, sig zelfs een kuijl hebben gegraaven, die het mij voorkomt, dat zo ligt niet te dempen en zal weesen, en het welke de voorz. Koplieden, hoe sterk ook haar vooroordeel weesen mag, op de terugkomste van het grootste gedeelte van

Loose of Restocking Ships.

haar

haar scheepen zullen gewaar worden, ten aanzien dat dezelve scheepen die voor deesen onder de comptoire gehalpen vierde, ende hun restanten afzetten, nu strooteloos aande naturellen gerenvoyeert werden, welke naturellen tot UWEGcht naarigt, niet meer voor de goederen en koopmanschappen aan de schippers van de vrijhandel scheepen betaalen, als voor deesen de bedienDens van de chaatschappij betaald hebben, ende niet meer en koopen als zij even benodigt zijn, daar integendeel dezelve bedienDens voordat haar de handen in den handel zijn gebonden geworden, sonder onderscheijd het geheele restant van de scheepen afkoopte, ende dus niet veijnig contribueerde tot het debiet van de manufacturen van de onderdanen van den Staat, dat ik onder reverentie mijne de ziel ende het welweesen van de Republicq te zijn, en waar omme onder verbeetering oordeele, dat de voorszr. cooplieden voorsigtiger soude hebben gedaan, omme soo praecipitant niet te ageeren, en sonder de bedienDens hun belangen afte vragten, soo sterk op hun letterlijk regt te staan. — Vaarmeede ....

1741

Duplicate letter from Dir. Gen.l Jan van Voorst to Chr. Amsterdam, dd.o Elmina 21 December 1747.—
(Lect. mi X. 1. Oct. 1749.)

Zeedert dat ik d'Eere had van aan UWEGcht mijne laaste aftezenden, in dato 2 October is geen verandering of verbeetering in de negotie alhier ten kuste voorgevallen, derhalven zal eenig seggen, dat ik thans een reedelijk getal slaaven in voorraat hebbe, om de bodem de Maria Galeij te expedieeren, was hij maar van zijne Kruijs- en negotie togt geretourneert, welk retardement door de continueele stilte en verlijding van stroomen moet veroorzaakt werden, alzo tijding hebben vande maand October, dat hij schipper Eling aan Curisco was, en dat gem. bodem ook een partijtje slaaven hadden ingekogt, en vermits de tijd reeds lange verstreeken is, welke aan den schipper is gesteld, om zig veeder aan dit Hooftcasteel te moeten vervoegen, zo leeven in hoope dat de contrarie winden en stroomen

hem

kem niet verder moogen ophouden, ten eynde de expe-
-ditie te kunnen doen voortgaan.—
NWEGct. bodem de Catharina Galij hebben om reederen
zo als NWEGct uijt enclosa resolutie gelieve te beoo-
-gen naar bereeden gezonden, terwijl dien tijd nog
geen genoegzaam getal slaaven in voorraat hadden
en alzo de ordres gem. schipper meedegegeven zijn, ten
alderspoedigste te retourneeren, vaartoe het saisoen
des jaars thans favorabel is, zoo is mijne verschinge
dat in middels de slaaven handel wat mag toene-
-men, om in staat te zijn van dien bodem insgelijks
naar Curacao te kunnen doen oversteeken.—
NWEGct. gelieven zo goed te zijn van de enclosa
resolutie in aanmerking te neemen, alzoo mij ver-
-pligt vinde jnlex aan NEGct. voor te draagen, hoe dienstig
en noognodig het zoude zijn altoos een of twee van NWEgct. schee-
-pen ter kusten zig bevonden, ten eynde de intrigues der hee-
-ren Engelse te leur te stellen, en NWEgct. regt omtrent den
vaart der Portugeese scheepen te maintineeren, zo dat ik in
alle needrigheyd smeeken hier over NWEgct. consideratie te
laaten gaan, terwijle het denkelijk is zo het bevuste Portu-
-geese scheepje vrij dobbelt, dat jnlex van veele andre zal
gevolgt werden, te meer als de kust ontbloot is van schee-
-pen de staatschappije toebehoorende, en dus in een gebrek
beval koomen die voornaame tak, waardoor ik in staat
werde gesteld, om nog eenigsints de swaare onkosten, die
NWEgct. hier ter kuste zijt hebbende te soulageeren.—
Het vrijhandelschip de Neptunus, gevoert geweest zijnde door
schipper Jan Harmensz, is na dat hij drie maanden van
Annamaboe was vertrocken, met zijn slaaven door con-
-trarie winden en stroom en gebrek aan victuren op den 29e
November aan Chama geretourneert, met intentie van zig
op nieuw van victualie te voorzien, doch daar ij daagen
geleegen hebbende, is inprevoist bevonden, dat in een
nagt bij een swaar onweer 5½ voet waater in't schip
is gekoomen, welk zodanig toenam, niet tegenstaan-
-de het continueele pompen, dat des anderen daags
het waater reets ⅓ in de boove kamer was gekoomen, zo-
-dat den schipper om assistentie heeft versoogt, ten eynde
hij zijne nog resteerende koopmanschappen, slaaven en

verdere

Port. ship

verdere swaare materiaalen aan de wal mogt lossen om vas het doenlijk de plaats der leckagie te vinden, waartoe aan hem alle assistentie is verleend; vermits het niet mooglijk vas een diergelijk groot schip aan Chama leedig te maaken, zo is dien bodem naar herwaards gekoomen, zijnde men thans nog werkelijk beezig, om de scheeps materiaalen aan de wal te brengen, en alsdan het schip te kunnen keengen, dog in zo verre de leckagie ~~groot~~ bestaat door een verotting van den Eijken huijd, en dat men drie groot verotte plaatsen 6 voet boven de kiel heeft bevonden, zo twijffele het scheepsvolk hetzelven te zullen kunnen redden.—

Woensdag den 1e November 1747.—

Den Heer Directeur generaal de respective leeden van den Raad hebbende doen vergaderen heeft aan haar Ed.e meede gedeelt, zeekere Missive aan zijn Edelheijdt geschreeven door den ondercommis Bonoust, commandant van Boutrij ni dato 10 October 1747, welke inhoud zag op een twee mast Portugees scheepje, welke ter rheede van Dixcove onder den Engelse vlag vas ten anker gekoomen en dat hij ondercommis op het bekoomene rapport een wagt na ditto scheepje had gezonden, om het anker te doen ligten en naar Almina te zeijlen, dog dat den persoon door hem afgezonden niet gepermitteert vierd aan boord van 't scheepje te koomen, alzo de aan boord zijnde volkeren hem drijgde ni de grond te schieten etc. als breeder ni de voorn. Missive vervat.—

Verders communiceerd zijn Edelheijt, dat zeedert dien tijt en wel op den 13 pass.o ter rheede van Laap Corse vas geankert het gem. scheepje, die volgens alle rapporte een Portugees vas, gelaaden met tobak, en gedestineerd na de beneede kust, voorsiende zig ten dien eijnde van het benoodigde als cano rimadoors etc.a.— Derhalve gaf den heer Directeur generaal in overweeging: vermits het bevuste scheepje op een clandestine wijse het koo/t casteel vas voorbij gezeijlt, en dus gevioleert de betaaling der gewoonlijke costumes aan de Ed. Maatschappij; wat men ni deeze omstandigheede tot maintien van het ge-

gezag der maatschappij en precautionneeren van meer-
-dierlijke fraudes van de Portugese natie zoude in
t werk stellen.- Waarover raisonlijk
gedelibereerd zijnde, wierd goed gevonden en gereso-
-veert, om door den bodem de Catharina Galij het
voornoemde scheepje, als het van onder het cortres van
Caap Corse zoude zijn weggezeijlt, dem te doen raget-
-ten, omme door oculaire inspectie de vaare gestelt-
-nis van dat scheepje te onderzoeken, of het in waar-
-heijd een Portugees vaartuijg uijt de Brazil of el-
-ders van daar koomende is, en bevindende het zelve
zulx te weezen, door geweld zijo daar meester van
te maaken, en naar het zelven ontmanselt te hebben,
ilico daarmeede naar Elmina te retourneeren, om-
-me daarteegens te werden geprocedeert als na
regten.- Aldus geresolveert ende gear-
-resteerd in t Hoofdkasteel St. George d'Elmina (w.g.)
Jan van Voorst, Huijbt van Rijk, H. Raems, P. B. Ver-
-schueren, B. Cajmans, Cassandra, H. v. Abkouwde
Dzoon;

12.30

E

N° 11

Brieven en Papieren
van
Guinea
aan de Kamer Amsterdam

beg. den 6 July 1748
en eijnd. den 26 May 1755.

[1451 - 1455]

W.I.C. 490

[sealed]

UNIVERSITY OF GHANA LIBRARY

N° 11

W.I.C. 490

Extract D.G. Jan van Voorst to Chr Amsterdam W.I.C. dd° D'Elmina 9 April 1751. (lect. in X. 11 Sept. 1753.)

Nijt het Asiantijnse landschap is niets met seekerheijd te melden, alzoo mijne afgezondene (derwaarts) nog niet zijn gereturneerd; hun lang verblijff aldaar doet mij vreese, dat het geene men thans spargeert (dien landaard onder den andere seedert de dood van de koorin Pokoe gantsch in oneenigheijd leeft:) eenigsints met de waarheijd overeenkoomende moet zijn; is znlx inderdaat ook soo, dan staat het te vreesen, den handel voor lange geheel stille zal blijven staan, en den Wassase koning Intuffer meer en meer daardoor onhandel baarder verde, om naar eenige bemiddeling het oor te leenen; ieto naaders verneemende zal niet in gebreeke blijven, znlx aan UWEdGstgtb. te communiceeren.-

---

Extract D.G. J. van Voorst and councillors to Chr Amsterdam W.I.C. dd° D'Elmina 12 Maij 1751. (lect. in X 11 Sept. 1753)

Wij gnllen ons exact gedraage aan UWEgt. beveelens, concerneerende de ingehandelde en in voorraad zittende slaaven, en alle devoir aanwenden, om deselve ter hoogste prijse te verdebiteeren, en sorge draagende, dat alle de geene, welke nog daagelijks gnllen verden ingekoopt, ten meeste voordeele van UWEgt. aan de man geraaken, edog den handel is en blijft in soo een deplorable toestant, dat geen sterveling exempel van diergelijke omstandigheijd weet bij te brengen, voorziende wij tot onser innerlijke smerte nog geen favorabeler verandering soo lange den Asiantijnse landaard de waapenen teegens haaren veeder partij den Wassase koning niet opneemen.- Op het door UWEgt. gerequireerd artieul van te verde geinformeerd naar de reedenen en oorsaak van de vermindering in de recognitie van de Portugeese handelaars seedert 3 à 4 jaaren en wat voorsieninge daarteegen niet vervolg met goede apparentie van succes konde werden in't werk gesteld. Hebbe wij de Eere met onder-

UNIVERSITY OF GHANA LIBRARY

daanigheyd aan UWEgeft. te repliceeren, dat Letons voor-
komt, dat zeedert eenige jaaren meer als het ordinaire
nomber van 12 scheepen uijt de Bahia alhier te lande
hebbe vertold, gelijk bij de boeken van dien tijd kan
koomen te blijke, except in den jaare 1749, als vanneer
eene geheele vloot door gebrek aan tobak veegens de
excessive droogte in de Brasiel heeft moeten vertoe-
ven, en dus de gewoonlijke toerbeurt van drie scheepen,
welke van drie maande tot drie maande naar de
Kust vertrekken, is agtergebleeven, zijnde egter nog in
de gepasseerde jaaren, waar van UWEgeft. gelieve mentie
te maaken, een getal van 757 rollen meerder recognitie
ingekoomen, als in voorige tijd over een dergelijk ge-
tal van jaaren, dog het is te hoopen dat nu met de aan-
koust van een nieuwe vice roij in de Brasiel, de vaard
dier natie eenigsints zal vermeerderen, alsoo daar
reets preuves van zijn, dat eenige particuliere rheeders
uijt Bahia (: buijten de Cabalisten party van de rhee-
derij der 12 scheepen jaarlijks:) permissie hebbe gekree-
gen, om me op deese kust te mooge koome slaaven han-
delen; komt het nu te gebeuren, dat die geprivilegeerde
Cabaale partij, welke zeedert lange jaaren met goedvinde
van 't Hoff en de geintresseerde in den tabackhandel tot
Lisbon is nigregt, op haar remonstratien, welke zij dies-
aangaande aan het Hoff van Portugal hebbe gedaan
geen ingang vinde, en dat den slaavenhandel voor
yder inwoonder uijt de Brasil gepermitteerd werd, soo
als den teegens voordige heer vice Roij het in train soekt
te brengen, soo is het te vertrouwe, dat de vaard uijt de
Bahia daaglijks meer en meer sal toeneme. - Edog
van Pharnambuco en Paraiba is snlx niet te voor-
zien, alsoo door de slegtheijd van de tabacks, die van
daar werd aangevoerd, en alhier van de naturelle
niet als bij gebrek van Bahia werd geconsumeerd,
schaade op schaadens werd bevaaren, en dus de lust
aan de rheeders geheel sal werde benoome, om meer-
der scheepjes aan te zenden, als die uijt de Bahia de
vrije permissie kunnen erlangen van buijten het nom-
ber scheepe eenige herwaarts te zenden. -
Verseekerende UWEgeft., dat die natie niet meer kan

werde

verde geanimeerd tot het voortzette kunner handel als zeedert een gerujme tijd is in agt genoomen, en wij verde-nen hebben van te gelooven, zij omtrent de behandeling aan 't Hoofd casteel genooten, volkoomen vergenoeging hebben.— Wij kunne bij deese gelegenthijd niet geen stelswijgen voorbij gaan, HWEgct. aan te toonen de hooge noodsaakelijkheijd, indien den handel open en vrij werd, om een kruijs scheepje van jaar tot jaar langs de kust te moogen houden tot een verseekerende toe-zigt, dat alle vrije Neederlandse en Americaanse han-delaars reevens die der Portugeese natie, behoorlyk kunne lasten aan de maatschappij hebbe betaald en koome voldoen.— Want zonder een kruijser der maat-schappij is het te vreese, dat veele fraudes znlle geschieden, welke boodem zoude kunne strekke ter aanvoeringe van benoodigde koopmanschappen en vivres ter betaaling der kostpenningen, om me vervolgens als kruijser te em-ploijeere, en naar verblijf van eenige maande hier te lande aan HWEgct. te verden geconvoijeerd met producte van de recognitie reevens de boeken, en kust-papieren van 't verloopene jaar onder die bepaaling, dathet HWEgct. behaage mag de expeditie dier scheep-jes soodaanig te derigeeren, dat den een door den anderen vervangen verd i en dus de kust niet ont-bloot raakt van een zoo hoognoodig meubel, daar wij in de teegens voordige tijds omstandigheijd met ge-stuijfte handen moeten aanschouwen, dat alle molest door de Engelse handelaars aande veerloose Portugeese scheepen tot affront der Hollandse natie verd in 't werk gesteld, zijnde niet zonder grond te presumeeren eenige dier natie kunne handel aan de beneede kust drijve zonder aan dit Hoofdcasteel te hebben vertolt, als kennisse hebbende geene scheepen der maatschappij te luste zij bevinde, welke haar eenig beletsel zeedert een gerujme tijt hebbe kunne toebrengen.—

Extract Duplicaat

D.G.J. van Voorst to Cl. Amsterdam W.I.C. dd° D'Elmina 20 Augustus 1751.— (lect. in X. 12 Sept. 1753)

De origineele lijst derselve boeken en pampieren hebbe d'Eere hier reevens aan HWEgct. te senden, met reedri

-ge beede, dat de boeken voor de andere respect^e Kaameren
in de cas leggende aan haar W^EGcft. de heeren bewind-
-hebberen moogen worden besorgt.— Onder deese
papieren sijn meede overgaande alle de correspondentien
en documenten, conserneerende de aangevangene hosti-
-liteijten en derselver voortgang van de bedienders der Engelse Royale Africaanse compagnie, op ende teegens W^EGcft. getrouwe onderdaanen in 't landschap van Cinta gepleegd, uijt welke hoofde door mij en Raaden is goed-
-gevonden, soodanige middelen bij de hand te moeten neemen, ter maintain van 't gezag der Hollandse Natie, en het goed en billik regt van de generaale geoctroijeerde Nederlandse West Indiese compagnie, als meede ter afweering van eene gepremediteerde usurpatie door den Engelse gouverneur, de Heer John Robberts, in t voor-
-schreevene district van de goudkust, als W^EGcft. om-
-standig sal kunnen blijken uijt de gehoudene correspon-
-dentien in 't breede geconcheerd in 't boek geteekent L. ct., waaruijt soo ik vertrouwe genoeg aan W^EGcft. sal consteeren de gehoude directie gedurende deese oneenigheijd door W^EGcft. bedienders en alle de mid-
-delen, welke in 't werk sijn gesteld, om dien turbulente Engelsman soo veel als het gezag der Natie konde bijden tot aanqueeking der vriendschap en uijt de weg ruijming der questie te animeeren, en toe te geeven; ja ten overvloed de maat aan hem ter geneege bijlegging van 't verschil soo vol toe te meeten door den train van sijne vreemde procedures te hebben gevolgt, (: opdat alle reedene van quaade verdenking aan Hollandse zijde ons oordeels soude weg genoomen zijn :) als sulx in 't breede uijt het vervolg der correspondentie en 't journaal in de bijeenkomst aan Saccondé gehouden, zijnde het boek geteekent L. D. kan koomen te blijken. Edog alle deese onvermoeijde poogingen zijn ter mijner smerte vruchteloos afgeloopen door de onoversettelijke hoog-
-moed van gemelde Heer Robberts, weshalven door mij en Raaden eijndelijk is besloten, te neeme soodanige resolutie onder dato primo Junij, als d'Eere Hebbe gehad in mijne laaste van 13^e Augusti aan W^EGcft te offreeren, waaraan mij bij deese gedraagen.—

Aufa
Disfolt

En

En terwijle ik bedugt ben, dat de hoogwigtige beesigheeden van HWEdt. niet willen permitteeren, het leesen van soo veel boeken en papieren strekkelijk tot de saak in questie en het daarinne gepasseerde, soo hebbe ik den oppercommis en Raad Mr. Jacob Cedo Pacot verzogt eene korte opheldering vande geheele affaire in geschrifte te stellen, ten eijnde aan HWEdt. eene Idee van de questie te doen erlangen, het welke d'Eere hebbe hier ingesloote aan HWEdt. toete senden, niet twijffelende off sal voldoende sijn, alsoo sijn Ed. de saak na waarheijd en het gepasseerde heeft afgeschetst. -

Vinde egter niet ongevoeglijk HWEdt. boven dien te advviseeren, dat het voornaamste crom off dorp Bossva genaamt, en onder het Edele companies fortres Batensteijn tot Boutrij behoorende, waarover de heeren Engelse soeke te praedomineeren, endat de heer Robberts vijandelijk heeft doen overvallen, is geleegen aan 't strant oostvaarts van 't Engelse fort tot Dixcove, agter een rivier, velke de natuurlijke scheijding van 't Engelsch en Hollandse territoir maakt, het welke voor lange jaaren altoos een twistappel voor de heeren Engelse is geweest, niet soo seer om 't voordeel, velke dat dorp komt te geeven, als vel om den koning van 't geheele Antase Land, velke daar zijn residentie houd, tot hun vasal te maaken, en dus te jouisseeren van de oppermagt in't Antase land, meede over ende van weegens de commoditeijt, die de baaij van het dorp aan sig heeft eener gemakkelijke landingplaats ter vervoering der koutwaaren, velke van de rivier daar neevens geleegen gekaald, gehapt ende gesaagd werden, ten dienste van de kust. -

Het tweede in questie zijn de Krom, doch van soo veel belang niet, genaamt Atjouva, legt meede aan strant beveste voengemelde Engelse fort van Dixcove, agter een riviertje, dat ook de scheyding der territorie maakt, en dus onder het Hollandse fortres Dorothea tot Accoda sorteerd. -

De andere in dispuit sijnde kromme off dorpen leggen landwaarts en zijn van soo veel aangelegentheijd niet, dat het de moeijte waardig is HWEdt. attentie daarmeede op te houden: egter soodanig ge-

-constitueerd, en aan Hollandse onderdaanen toe be-
-hoorende, dat de heeren Engelse daarop geen de minste
regt van eijgendom kunnen aantoonen; zij begeeren
het egter op het dorp Adouana en bevijen ons uijt roofde van
seeker cartabel, waarvan copia te vinden is in de papieren gete-
kent Lit: G, N:o 7, dat sij aan een der bewoonders hebbe gegeeven,
hoe belaggelijk onse nu is, kan een ijder oordeele die lands ge-
bruijke kundig is, terwijle een neeger zig selve wel kan verpan-
den aan een ander, maar niet een land van een derde,
waarin hij woonagtig is, daar neevens afstaan, sonder goed-
vinde vanden eijgenaar.-
Den Antase Kooning met zijne landsgrooten hebben het aan
de Engelse soo bange gemaakt, dat zij nog in Kun fort tot Dix-
-cove als opgesloten zijn, egter is dien stijfhoofdige heer Robberts
onversettelijk gebleeven tot zijn aflossing uijt den dienst van
de Africaanse compagnie, synde seedert ruijm een maand
het commandement over 't Hooftcasteel van Cabo-Corse en
de Engelse besitting op de goudkust weeder gechangeert, en de
heer Thomas Melvil aan 't hoofd der directie gesteld onder
den titul van president vanden Raad, hooftagent en te-
saurier in naam van de gemagtigde vergadering der
Engelse compagnie cooplieden handelende op Africa.-
Thomas Melvil in plaats van J. Roberts als CCo.

Of deesen heer nu met een reedelijke ziel begaaft sal
zijn, om de verschillen in 't minnelijke te assupiceren, als
wel zijn predecesseur de heer Robberts, daarvan hebbe tot
nog geen preuves, doch ik versoeke NWEGct. verseekert te
ville slijen, dat niets sal versuijmt werden, wat voor-
deelig sal kunnen zijn tot de herstelling der eenigheijd,
voor soo verre 't gesag van NWEGct. daarbij niet werd
verklijnst.
Kunnen bij deese geleegenthijd
niet wel met stilswijgen voorbij gaan, een waaragtige
schets te geeven van de Engelse Directie hier te lande en
hoe seedert 4 jaaren de Cabo Corse regeering vijfmaal is
gechangeerd, sonder dat een dezelver opperhoofde aan
vien de Directie toevertrouwt was overleeden is, en dat
nu seedert twee jaaren deselve in handen is geweest van
drie differente en expres daartoe uijt Europa aange-
sonde heeren, als eene Richard Stolvel, onder den titel
van gouverneur (: welke thans als een Lorrendraijer
in een bood langs de kust swerft :) die 9 maande na-
De Portugese changes in the English direction at CCo.

dien tijd wierd afgelost door John Robberts onder den titul van president van den Raad en gouverneur; deese is nu ook ontslaage (: houdende zijn Residentie present in 't dorp van Cabo Corse:) en heeft gemelde heer Melvil tot sijn successeur gekreegen. –

Nijt welk vervaard huijshoude niet difficil sal zijn om opte maken de onmoogelijkheijd van een vriendelijke samenleeving met de Engelse Natie hier te lande te kunnen onderhouden, en voorsien ik sijnig beeterschap, omdat den handel op Affrica open gesteld is in Engeland, waardoor een yder sig onder hunne faite kan needersetten factorije opslaan en handel drijven met den Inlander, sonder eenige lasten, gelijk reets in het dorp van Cabo Corse wierd in train gebragt door soodaanige Europiaanen, welke den compe dienst met deese verandering hebbe gequiteerd; beginnen zij nu ynlx ook aan hunne bovencomptoire, waar aan niet te twijffelen is, soo ruineeren sij den handel totaalen en sullen boovendien dan tragten door de Hollandse matte veegen hunne goederen den Inlanders te verkoopen, waardoor voorseeker daagelijx niets als troubles en verwijderinge tussen de beijden Natien kunnen voorvallen. –

Verkoope het beste, terwijle ik de vriendschap als het waare Intrest der beijde partijen aanmerke, en daar naar tragt. maar alle de omstandigheeden en intrigues van die Natie toonen, dat zij den Hollander den boet dwars willen seten, om dus door den tijd geheel meester te verden van iets, daar sijlie te lande het minste van beeitten. –

J. G. J. van Voorst to Cl. Amsterdam W.I.C., dd: D'Elmina 17 November 1751. – (leet in X. 12 Sept 1753)

Hebbe d'Eere WelGest. te berigten, dat nu vier daagen geleeden mijne afgesondene uijt het Assiantijnse landschap zijn geretourneerd, meede brengende eene vaste belofte en verseekering onder eene eedsveering van den nieuwe koning Quinsie, dat hij en zijne landaard geresolveerd zijn, in de tijd van vier maanden dat teegens April aanstaande soude moeten zijn, te sullen opstaan, om teegens zijne veederpartije den Wassase, Dinkraase en Akime koningen slag te leeveren, ende

King of Ashanti Quinsie

Weigen

veegen soo als voorheen langs de boovenkust comptoiren te openen, ten eynde zijne handel als ten tyden van zijnen voorvaar, den koning Pokoe, te kunnen dryven, rapporteerende onsen dienaar verder, dat de langduurige siekte van den overleedene koning Pokoe, en daar na zijn dood hindernis heeft toegebragt, dat het voorneemen van denzelven tot nog is agter veegen gebleeven, en dat seedert de verdeeltheijd over de successie soodaanig massacre en tweedraagt alsdaar is voorgevallen, gelijk de Ere hebbe gehad NWEGCT. presumptivelijk te berigten in mijne dissieve van 9 April laastleeden, dat men niet als op zijn eigen vijligheijd bedagt heeft kunnen zijn, dog dat nu Quissie voorsz. door het totale verslaan van den caboscier Darkon met alle zijne afkoomelinge (: zijnde hij meededinger tot de heerschappije van koning Pokoe geweest :) in het geruste besit van regeering was geraakt, en tegenswoordig daar door volkoomen in staat, om zijn weederpartij onder de ooge te kunnen zien, zijnde in presentie van mijn afgesante door den koning Quissie de vreede geslooten met het magtige landschap Yamma agter Cussiantyn gelegen, welke seedert seeven jaaren, dat den koning Intiffer de veegen heeft geslooten, onder een verbond heeft gestaan met den Wassare koning, en dus de Cussiantyne als tussen twee vuuren van oorlog heeft gehoude en benaauwt.—

Dood of King Pokoe

King Quissie defeats & kills Chief Darkon

King Quissie concludes peace with Jamma

Nijt welke omstandigheeden en uijt de beweegingen die vandeese zijde der Wassase seedert eenige weeken verd bespeurt, geene ongefondeerde hoope en verwagting hebbe, (: want aan de over magt der Cussiantijnse volkeren is niet te twijffelen :), dat eens het gewenste eynde vandeese troubles sal geboore worden; derhalven hebbe niet kunnen nalaaten NWEGCT. te moeten voor oogen stellen, en herhaaling te doen van de miserable toestand van 's Edele compe packhuijsen, door het gebreek aan koopmanschappen, nu soo een geruijme tijd geleeden want voor de gehele kust geen goederen van de maatschappije per rest zijn, waarmeede eenige handel kan verden gedreeven, als het den Almagtige behaagt, dat in de sluijting der veegen een favorable verandering komt voor te vallen.—

Ik smeeke derhalve needrig

NWEGCT.

NWEGct. mij off mijn successeur niets verder in verlee-
-genheid gelieve te laaten, maar in staat te stellen, om
bij zoo een lang gewenste veranderinge eenig voordeel
voor NWEGct. te kunnen bevorderen, ten welken eynde de
goederen op mijne petitie onder 9 April met vermeer-
-dering van 3à 4000 tls. Spaanse nepten, en vermin-
-dering van de helft van 't schaape smeer vel het meeste
gevraagt zullen zijn, en het courantste debiet ontmoe-
-ten, zoo in slaaven, goud als tand. –

P.S. Hebbe ook het plaisir NWEGct. te communiceeren,
dat de troubles met de Engelse natie in 't Antase Land,
waarover d'Eer hebbe gehad NWEGct. te schrijven in mijn
brief van 20 dugusten, door eene geteekende conventie
met den capt.n Richard Howe, commandeerende zijn
Majesteyts schip La Gloire, tot eene stilstand zijn ge-
-bragt, van welk gepasseerde aan NWEGct. met eerst-
-volgende Nederlantse occasie hoope berigt te geven,
als niet paadsaam geoordeelt hebbende met deese ge-
-leegentheijd, zijnde het Engels Koonings schip de Swan-
-sloep, verder melding daarover te doen. –

Extract

Fiscal C.G. van Dadelbeek to Chr. Amsterdam W.I.C., dd.o Elmina
16 September 1751. (lect in X. 12 Sept. 1753.)

De negotie aenbelangende, is en blijft langs de
ganschc kust in een slegten staet, houdende de Vas-
-sase volkeren bij continuatie overal de wegen voor de
Ashantijnen zoo digt geslooten, dat er van de laatge-
-noemde geen marcadoors aen strand kunnen komen,
zoodat die wijnige negotie, die er nu en dan nog eens
onder de comptoiren is, alleenlijk met de strand en
wijnig mallevaerts in wonende negers word gedreven.
uijt genomen aen Accra, daer somtijds, dog ook selden
nog al een klijne doortogt komt, dog langs verre en
moeijelijke wegen, en met gevaeren meesten tijds ver-
-gesellschapt, zoo dat dit de Ashantijnen ook nog doed
afschrikken; in Fanti hier tot dus verre nog geen
hoop van beterschap in sien; dan de gerugten versprij-
-den zig nu hoe langer hoe meerder, dat de Fantijnen
uijt eijge bewegingen de Wassase (met wien zij een jara-

-ment van vriendschap hebben gedronken / zullen versoeken, om de wegen te openen, of anders indien zij daer niet naer willen luijsteren, hun uijt een streeksland zullen doen delogeeren, langs welke de Chinantijnen agter Annamaboe onverhindert aen strand zouden kunnen komen negotieeren. 't waere te wenschen, dat zulks waer magte zijn en een gewenscht succes hebben! Zonder twijffel zoude d' Edele Maetschappij weer beeter beginnen te floreeren; egter zulks is zeker, dat er een groote meenigte Fantijnen aen Caep Cors reets zijn, onder Engelsen Agent dit voor te stellen, men verwagt hun hier ook in 't kort, de tijd zal ons doen sien of 't waer is of niet. -

---

1752

D.G. J. van Voorst to Chr. Amsterdam W.I.C., dd° Elmina 8 March 1752. - (leet in X. 12 Sept. 1753.)

De tijdsomstandigheeden, waarinne thans de cust bedreigd word door een besetting neeming der Franse Natie hier te lande geeft oorsaak, dat ik niet kan nalaaten deze aan HWEgct. ter schuldige communicatie ten spoedigste afte zenden, ter gelegentheijd van 't vertrek van een Engels Koninkschip, veshalven de Eere hebbe aan HWEgct. te berigten, hoe dat seedert de geslote vreede de Engelse Natie, zoo door hun oorlog; als handel-scheepen hebbe kunnen goedvinden alle de Franse handelaars van de kreede van Annemaboe niet alleenig, maar in het district, daar kunne en de Hollandse fortresen zijn gelegen te verjaagen, als van Caap Apolonia af, tot de rivier Rio Volta toe, ende haar lieden te beletten eenige de minsten handel in de voorsz. ommetrek van 60 mijlen te verrigten, strekkende hare vervolging soo rigoureus, dat veele Franse scheepen voor een Hollands fortres geankerd leggende, sig op verschijning der Engelse genoodsaakt hebben bevonden, wilde zij niet geweldig daar van daan gejaagd zijn, het anker te moeten ligten, en na beneeden afte-zacken. -

Wat regt de voorsz. Natie nu tot soo een behandeling heeft, is mij nooyt regt te voren gekomen, noch veel min eenige van HWEgct. beveelens, omme de Franse Natie te beletten, het

anker

Fransch schip Diesten 6 maste a settement on Cape

anker onder de vlag van den Staat hier te lande te mo-
-gen verpen, in tijd van vreede.-
Deze geweldige verdrijving der Franse Natie heeft dan
aanlyding gegeven tot klagten aan het Hoff van
Vrankryk, soo dat zijn Majesteit heeft kunnen goed-
-vinden gepasseerde jaar in de maand February
twee zijner schepen, gemonteerd met 70 en 60 stucken
canon, onder het commando van de Chevalier de
Glandevais, na deze kust af te zenden, om zigh van
't voorvallende exact te informeeren, en te onder-
-soeken, off het niet mooglyk en was, eenige ver-
-bondschap met het landschap Tantjin (vaaronder
Anemaboe is sorteerende) aan te gaan, ten eynde
hunne Natie een vrijen toegang en handel tot voor-
-schreeven steede van Anemaboe konde hebben, sonder
dat de Engelse haar daarin eenige verhinderinge
mogte toebrengen, sondeerende dien Chevalier verder
bij den Koning van Anemaboe, (dat een der grootste
schenke van de aan strand woonende volkeren is)
off sij geneegenheijd soude hebben, om van zijne Natie
het bouwen van een vastigheijd aldaar te permitte-
-ren, dat hij Koning te dier tijd geheel in het openbaar
van de hand wees, uytende zig in deezer voegen, dat
land behoord den Engelsman en den Hollander,
en die dienen wij, dog willen die dat aan U Natie
permitteeren, Tantjin zal daar ook genoegen in nee-
-men, maar onder de hand (soo als nu zijn schelm-
-stucken hebbe ontdekt, en de uytkomst leerd:) toe-
-segging deed, als deze en geene presenten vierden
aangesonden, hij zijn best soude doen, om de verdere
Tantjinse grooten over te halen in het toestemmen
van het versoek van den Chevalier de Glandevais, waar-
-op dien heer na een verblijff van 6 à 8 dagen na
europa is vertrokken.-
Verders van deze zake niets meer verneemende, als
uyt de nouvelles van Europa, waarinne gevaag ge-
-maakt vond, van een Entreprise der Fransen op
Anemaboe, derhalven was ik waaksaam, off onder
de Tantjinse volkeren eenige beweeging ten voor-
-deele van de Fransen wierd in 't werk gestelt;

dog

doch neen, alles bleeff stille, en men sprak van geen Fransen tot dat ter mijner surprise op den 12 passato voorbij dit hoofdcasteel komen te passeeren drij Franse Koning-scheepen, gecommandeerd door Mr. Perrie de Salvor, gemonteerd met 64, 56 en 18 stucken geschut, welke direct na Anemaboe seylen en aldaar met de Fantijnse landaart in onderhandeling raken, over het etablisseeren van een vastigheyd, waarinne dese Franse commandant soo verre (door excessive presenten) is gevorderd geworden, dat een acte van overeenkomst is geslooten, waarbij het aan de Franse natie sal gepermitteerd worden, om een vastigheyd te bouwen (op hun relour uijt Vrankrijk, dat binnen 6 à 8 maanden bepaald is, (want materiaale hadden de scheepen deze rijse niet meedegebragt) een canonschoot van het dorp Anemaboe na de kant van het dorp Atja genaamdt, hetwelke is geleegen een klijn half uurtje beneste het Ed. comp.e fortres Amsterdam tot Cormantijn.

En alsoo de reede van Anemaboe en die van het dorp Atja (tussen welke het aan de Franssen volgens contract gepermitteerd soude zijn, om te bouwen) als onder een behooren en door de Engelse natie het regt van eygendom) verd gepretendeert, en geoeffend, uijt hoofden zij voorheenen vastig leeden aldaar te landen hebben gehad en nog de overblijfsels van het fortres aan Anemaboe zijn te zien, soo heeft men egter (niet tegenstaande de komst van vijff Koning scheepen ter reede van Anemaboe expresselijk tot stuijting van 't dessein der Franssen uijt Engeland aldaar gearriveerd, nevens soo veele moeytens door de heeren Engelse capiteinen beneffens de Cabo Coue directien, en alle mijne aangevende pouvoiren, die onbondige neeger natie niet kunnen beweegen van hunne conventien aff te zien, maar ter contrair hebben zij lieden tot meerder bevestiging van trouwe, 5 negers tot vaarborge aan boord van de heer Franssen commandant gesonden, welke daarmede op den 28 passato na Europa is geseijld. — En in soo verre in deze onbetamentlijke onderkruijpingen en omsetting der neegers door de Franse natie, en dat vel in een district van de goudkust, waar dat niet als de Hollandse en Engelse natie het regt van eygendom) ruijm

een

een Eeuw zijn hebbende, van zeer dangereuse gevolgen voor de bijde Natien zal zijn, soo de desseinen der Franssen ten nijtvoer werden gebragt, in de bestende tijd van 6 à 8 maanden, ja de geheele ruine van den slaven-handel na sig sal sleepen, doordien de Franssen in hunne colonien nijm een derde meer voor hunne slaven kunnen maken, als deselve in een der Hollandse off Engelse colonien kunnen werden verkogt, en voor snlx de prijse hier ter kuste soodanig augmenteeren sullen, dat aan de geheele menigte der benneeden comptoiren eenigen handel door de bijde respective Natien sal kunnen werden gedaan.—

Ik leve dan in die vierige hoope en verwagtinge, dat het NWEgct. behagen sal, om mij ten spoedigste metn-WEgct. beveelen te vereeren en in staat te stellen van deze soo ruineuse slag voor de commercie der Hollandse Natie met ende benneffens de Engelse te kunnen afkeeren, en teegen gaan, vant alle mijne wapenen in den deernis waardigen staat, waarinne voor het teegenswoordige de Hollandse besettinge en zeemagt in dit gevest bestaan, zijn eeniglijk voorden van bedrijginge aan de naturellen, welke mogelijk nog wel van eenig effect soude zijn, Konde ik deselve met presenten en spendues vergesellen, maar helaas de pakhuijsen zijn ledig, en ben door het groot verschot van effecten ten dienste der Edele Maatschappije buijten staat meerder te avanceeren.—

Vergeefd mij goedgunstig lijk WEgct. deze vrijmoedige expressie, vant de noot en omstandigheeden verpligten mij de suijvere waarheijd NWEgct. te moeten voor oogen stellen, om niet in vervolg aan verwijting van nalatigheijd in pligt g'exponeert te vegen.—

Tot NWEgct. speculatie hebbe d'Eere hier nevens te senden copia der brieven van den oncommis Volgank, commandant van het Fortres Amsterdam tot Comantijn, betrekkelijk op het voorgevallene aan Annemaboe.—

1751

D.G. J. van Voorst to Chr. Amsterdam W.I.C. dd. Elmina
31 December 1751. (lect. in X - 12 Sept. 1753.)

WEO A. Heeren, Mijn Heeren

Hebbe d'Eere gehad mijne Missive van 20 Augustus perden wijen Landelaar Claas Pietersen aan NWEgct. toe te zenden alle de papieren concerneerende de gemoeverde troubles der Engelse natie aan NWEgct. onderdanen in 't landschap van Anta, en daar nevens aan NWEgct. te communiceeren, hoe dat den eersten agent en gouverneur der Cabo Corse directie John Robberts was afgelost door eenen Heer Thomas Melvil, met welke ik soude tragten, indien het immers moogelijk was, de gereesene oneenigheeden mijder minne te assupieeren, doch ben mijn verwagting en hope bedrogen geweest. alsso dien Heer daartoe geen de geringste middelen heeft gelieven aan de hand te breeden, maar mi allen deelen de quade en usurpative directien van zijn predecessenr zoeke te regtvaardigen, als een en Ketseloe duelvit hebbende, om bezitting te erlangen over een district land, waarvan zij Heeren Engelse geen de minste Bewijsen van eygendom kunnen te voorschijn brengen, als dat sij lieden door hunne slaven mi de Corschen daar omstreeks hout hebben doen kappen, zijnde over sulx deze affaires sleepende gebleeven tot de komst van twee Engelse Konings scheepen, als wanneer op het onverwagtste voor boven dit casteel regt voor het dorp ten anker quamen de bijgemelde scheepen, sendende den commandant dierselve aan mij af seekere Missive, welker inhoud en het verdere daarinne gepasseerde d'Eere hebbe aan NWEgct. te offereeren, in bijgaande copia correspondentie, waar aan de vrijheijd gebruijke mij te refereeren. —

Anta Dispute

T. Melvil succeeds the difficulties of his predecessor J. Roberts

arrival of the British Squadron "the Phoenix Captn Thomas Graves" bringing with him

Tot de uijtgave der 25 Engelse neegers gevangene van den Antase Konink door mij aan den Heer capt.r Hove ter hand gesteld, onder de acte van cautie eener equivalent, hebbe nodig geoordeeld te moeten voorgaan, eensdeels om te prevenieeren, dat door die turbulente natie, nu zij de overmagt ter zee zijn hebbende, geen meerder hostiliteiten wierd in 't werk gesteld, en ten anderen omdat de kasten van

onder-

onderhoud van soo veel neegers daardoor inmiddels wierd gemenageerd. –
Na welke bekomene acte van borgtogd ben ik nevens de respective present sijnde leeden van den Raad verder getreeden tot het sluyten van eene conventie ter ophouding van alle moeijelijkheijd tot tijd en wijle over deze affaires NWEgCt. decisie en goedvinden zal zijn ingekomen; dat wij tot deze uijtstap hebben moeten treeden, heeft sijne gefondeerde redenen als NWEgCt. gelieve in overweginge te neemen, dat de heeren van de teegenwoordige nieuwe Cabo Corse directie nog den heer capt.n Richard Howe niet bevoegd off geauthoriseerd sijn gevest vande oude en gedisolveerde Africaanse compagnie, om deze gereesene oneenigheden finaal af te maken, nog eenig jugement over het misdrijf hunner bedienders te doen, en over welx aan de Hollandse natie nog hare onderdanen soo cruël en onbetamelijk bejegend door den vorigen gouverneur Jan Robbets eenige de minste satisfactie voor geleeden schaden te doen erlangen. –
Wat aangaat de gehoudene directie in deze gereezene troubles van den beginne tot den tijd der Saccondeese bijeenkomst, daar van sijn de omstandige journale, copia correspondentien, ende beeedigde verklaringe en papieren aan NWEgCt. geoffereerdt en toegesonden nevens mijne bovengemelde dimissie van 20 dito Augustus, gevende daarinne tot meerder verlichting aan NWEgCt. een omschrijving vande dorpen en districten, waarover de Engelse natie soekt te predomineeren, en also de teegenwoordige heer Presidente en Raaden der Cabo Corse directie meede persisteeren op het regt van eijgendom van het dorp Atjong va, beveste kun fort aan Dixcove agter de rivier Embou geleegen, en onder dicoda sorteerende, omme daar door de in 't land leggende dorpen agter voorschreven Atjongva, als Tje en Adouna onder hare possessie te krijgen, seppende nog waarde die vriendelijke heeren niets meerder van de oorspronkelijke en door hun Dixcovse opperhooft Nassauw Senior, valse en opgeraapte neegers ver-

1651.

-chil weegens het steelen van 't kistje vanden Ingelsen neeger Amakoe, nog van hare gepretendeerde eijgendom op het onder Boutrij sorteerende crom Bosva, oostwaards van het Engelse fort aan Dixcove, dat aldereerst vijandelijk door hun predecesseur John Robberts is vervallen, en de eerste en grootste oorsaak neevens de valse beschuldiging van 't steelen van 't bevuste kisje tot deese troubles heeft gegeeven) soo hebbe d'Eere aan NWEgt. bij dese tot meerder opheldering van 't onbetwistbaar regt der Hollandse natie op het voorsz. district en hunne bevoonders voor te dragen, als den inhoud mijner laaste Missive.-

Eerstelijk dat de Hollandse Natie de eerste possessie houders sijn geweest daar ter plaatse en alvoorens den Brandenburger (laat staan de Engelse Natie, vant die eerst 9 jaren na dien tijd aan 't dorp Infuma, nu Dixcove, hebben beginne te bouwen:) in 't besit van 't district van 't Antase land eenige domicilium hebben gehad, het welke blijkt uijt het protest vanden Directeur Generaal Thomas Ernsthuijsen, in den jare 1684 gedaan, aan de bedienders van den heere Kurvorst van Brandenburg, doenzij aan 't vlek off dorp Cdecoda possessie hebben soeken te neemen, steunende het regt, waarop gemelde Directeur generael bouwde uijt hoofde van seekre acte met de inwoonders dier landstreek in den jare 1656 aangegaan met den Directeur generaal Johan Valkenburgh.-

Den heer Kurvorst van Brandenburg het possessij regt in den jare 1689 aan cdecoda eijndelijk als souverain door NWEgt. ordres bekomen hebbende, heeft selve om sijn gesag verder uijt te breijden een vlag laten vaijen aan 't dorp Infuma, nu Dixcoove, egter hebbe de Engelse Natie in den jare 1691 door intrigues en presenten bij den dier tijd in leven sijnde Anta's Koning Badoe Bonsoa soo veel te weeg weeten te brengen, dat den generaal van den Brandenburger dat vlek Infuma heeft verlaten, wel meestendeel ook om reedenen van den schelmsen aard der bevoonders vandien bergh, sijnde eerst eenige tijd daarna een begin gemaakt

met

met het bouwen van een Engels fort aldaar, hetwelk volkomen overeenkomt met het verhaal van den teegenwoordigen Koning van Anta Enteer genaamd, in het document N°18 te vinden onder de papieren aan NWIGA. gesonden. –

De Engelse in possessie zijnde geraakt van 't vlek Infuma, off Dixcove, geleegen tussen de rivier Embou west waarts en den rivier van Bonva oostwaarts, soo is aan haar dien tijd geen meer land afgestaan, als den omtrek van dien berg, en het bosch daar agter geleegen, volgens getuijgenisse van evengemelden Koning uijt voorsch. papieren, dat ook seer waarschijnelijk is, en moet zijn omdat den Brandenburger possessie bleeff houden aan Accoda, en het omleggende land, van welk vlek Accoda de stugters afkomstigh zijn van het nu in questie zijnde crom Atjongva, dat tot meerder preuves agter een riviertje is leggende, welke de scheijding van Engels en Brandenburgs territoir heeft gemaakt volgens het getuijgenisse van veele oude neegers, en het waarachtige verhaal van den neeger Akamansan in 't papier geteekend N°14. – En alsoo het getuijgenisse van slaven, waarmede die heeren hun regt soeken te staven, tegens slaven kan gegaliseerd verden, soo is het gedicteerd verhaal van d'Hollandse Saccondeese Bomba aan Hollandia geboren mede in't gemelde papier N°14 te vinden, eener suffisanter preuve, als wel hetgeene dat de heeren Engelsche in de bijeenkomst aan Saccondé hebben bijgebragt door verhaal hunner Donkoos slaaven. –

Want eens voor onderstellende het dorp Atjongva was dien tijd mede door den Antase koning aan de Engelse afgestaan, soo souden sij heeren Engelsche eenige blijk moeten toonen van dien afstand etc. dat de opperhoofden van gemelde dorp off vlek ooyt ofte ooyt eedoord hebben off afstammelingen van Dixcoovse familien waren geweest, daar sij meede verkeegen sijn, en niet kunnen doen, als nu sedert eenige vijftig jaren door versterf van de oude familien, wanneer een cousin van hun Dixcoovse Caboceer Bossu sig aldaar heeft neergesett, die insgelijx van vaders sijde nog van Accoda

Her

Founders of Atjongva came from Accra

UNIVERSITY OF GHANA LIBRARY

herkomstig is, ter contrarij word door de Hollandse Natie bewesen, dat sligters en bewoonders van Atjongva sijn geweest van over oude tijden afkomstig van Cecoda, ende crommen off dorpen in 't bosch van gem. Atjongva geleegen gestigt en bewoond hebben, en behoorende sijn aan gemelde Cecodase stammen volgens getuijge-
-nisse van alle oude naturellen, vant hoe is het over-
-een te brengen, dat de door de Engelse gepretendeerde crommen Tije en Adoussa genaamd naar lieden souden behooren, en onder Dixcoove sorteeren, daar het Malle crom van de thans nog in leven sijnde cabo-
-cier Entamma Coffij (: welke aan Cecoda domici-
-liem is houdende:) geleegen is verder en meerder na Dixcoovse sijde als de twee gemelde dorpen Tije en Adoussa, die tussen beide sijn leggende, en over sulx nader aan Cecoda. — Dat nu de Hollandse Natie in het selve regt en eijgendom onder-
-maal is hersteld, soo als sij voor besittingneeming hier ter lande der Brandenburger was, en in alsodanig land, dat door den Brandenburger was beseeten, blijkt uijt het regt van coop door NWEgct. in den jare 1717, en het regt van oorlog in 't verslaan van den usur-
-pateur Jan Conrij in den jare 1724.-

Verdende sulx duijdelijk in sekere Missive van de Heeren bevind hebbberen ter kamere Amsterdam ge-
-meld, aan den Directeur Generaal, onder dato den 6 January 1721 „ hier nevens de authentique copia van „de acte van cessie van sijn Koninklijke Majesteit van „Pruijssen soo van de fortressen Groot Fredricksburg als „van de andre forten en domainen op de kust van Africa „aan deze compagnie gedaan en overgegeeven, waar-
„-aan NWEd. sig in allen gevallen sulx nodig sijnde „weegens het regt en eijgendom van de compagnie sulx „kunnen bedienen. —

Sijn hope sijnde dat het voorenstaande over den eijgendom van de vlecken en dorpen Atjongva, Tije en Adoussa, ge-
-voegd bij de verclaringen der naturellen nevens het gededuceerde door den oppercommies en Raad Mr Jacob Cedo Bacot in sijn Memorie rapportio, reets aan NWEgct. toegesonden, voldoende en suffisant genoeg

tal

1e Kram Tije en Adoussa.

Dolk van hare eginde de Burg daraan by juste in 1714

sal weten, om het gepretendeerde regt der Engelse, enkel gestaafd op getuijgenisse van een partij dorkoos slaven tekiet te doen, zoo is egter nogh nodig aan NWEgct. te moeten meededeelen, dat de gemelde natie wel een genuijmentijd kunne benoodigt heeden als hout en kalksteen van het dorp en bosch van Atjongva hebben laten halen, dog snlx is geschied uijt navolgende oorsaak:
Eerstelijk door een vriendelijke toelating der Hollandse natie ten aansien van de mutueele vriendschap. Ten andere omdat de Hollandsche natie op veel makkelijker plaats als Atjongva het benodigde hout en kraalsteen tot branden van kalk kan magtig werden.- Ten derde is de landingplaats aldaar seer met klippen beset, waardoor telkens groote haverijen aan de canoas, welke daar af- en aanvaren komt voor te vallen.-
Welke gunstige vergunning van Hollandsche zijde door haar heeren Engelsche nooijt is misbruijkt geworden, nog sig hebben aangenatigd van soo veel geweld op de bewoonders dier landstreek te voeren, als nu door het reets gemelde Dixcoovse opperhoofdt Nassauw senior is gepleegd aanden Hollandsche neeger dwinjakkie en de bewoonders van 't cromeldousa, omstandiger te sien in het aan NWEgct. gesondene papier ct:4.-
Dat de Engelse nu door geen vreedige besitting zig deze plaatse kunnen toeeijgenen, zal aan NWEgct. uijt het volgende blijken: Terwijle de Hollandse natie altoos benoodigd synde gebruijk van het territoir genomen hebben gelijk uijt nog een jonge preuve is te sien, doen tot meerder spoed van den opbouw van een batterij aan het fortres Batestein tot boutrij in den jare 1743 craalsteen van Atjongva is gehaald, soo als bij vele bekend is en den makelaar onder gemelde fortres sorteerende onder Eedsweering verclaard in het meergem. papier Nº 14.

Dat nu de bewoonders van het meergem. vlek Atjongva wel overtuijgd syn geweest, dat onder de jurisdictie van dedoda sorteerde, is mede klaar

en

1751

en volkomen uyt de mi leggende attestatie Lit. 3 onder Eeden gedaan te sien, waarbij altoos de daar weesende rinaadoors op het eerste ontbod sijn verscheenen, om 't werk voor 't Hollandse opperhoofd aan Accoda te verrigten; buyten en behalven betalen de vijn-, de palmdragers, en verkopers nog Eeden den tijd de gewoonlijke Sondags tol aan de bevoonders van Accoda. — Ik soude NEgct. het hiermede kunnen laten beusten in de verweering van het regt der Hollandse Natie op het krom Cijongva was het niet, dat die vriendhoudende Natie sig soekt ten nutte te maken seekere affaires in den jare 1739 aldaar ter plaatse voorgevallen, bedienende sig ten dien eijnde van het antwoord door den Directeur Generaal de Bordes in sijne Missive van 18 Maart 1739 aan de Cabo Corse Directeurs op hare voorgevende klagten geschreven, welke de Eere hebbe hier ingesloten aan NWEgct. toe te senden, zijnde het document Lit. C met en benevens de correspondentie van den onder commies Coijmans dier tijd commandant aan Accoda. — Waar agter ik hebbe gevoegd tot NWEgct. speculatie, hoe en in wat sin mijns oordeels het antwoord van den Directeur Generaal moet verden aangenomen, soo aan het Accodase opperhoofd als aan de heeren agenten der Royale Africaanse compagnie. — Voor 't overige is mijn nedrige smeekinge aan NWEgct. deze gepeesene oneenigheijd in serieuse overweeginge te willen neemen, en te considereeren, dat als de vreedelievend heijd van NWEgct. al mogt goedvinden aan de Engelse Natie eenige toegevendheijd te bewijsen, dat zij niet sullen aflaten, om van tijd tot tijd door nieuwe moeijelijkheeden meerder possessie hier en daar te erlangen, gelijk daar reeds een klaar bewijs van is, hoe den afgeseten gouverneur P. Stockvel met ervoon sig heeft heengeset gehad aen Caap Apolonia, even boven 't fortres St. Anthonij tot Axim, van waar ik egter het geluk nog heb gehad, dog niet sonder moeijelijkheijd en spendues, hem van daar te doen delogeren, want nu den

open

open handel van die natie is in train gebragt op
deze kuste, soo sweven de Engelse blanke met hunne
boots en barken soodanig op en neder tot ruine
des handels, dat het ongelooflijk is, seekende boeven-
dien een yder sig maar hier off daar ter reder
te setten, om soo wel te land als te water hunne tor-
pendragerijen voort te setten. —
Het voorengemelde eene waaragtige omschrijving
door ondervinding synde van de innerlijke tugt
der Engelsche ter verklyning van 't gevaq der Hol-
landse natie hier te lande, soo sal NWEgcht. niet
ophouden met aan NWEgcht. voor te dragen alle de
chicanes en onderkruijpingen, welke die heeren
in 't werk stellen, om de Hollandse onderdanen
tot sig te trecken, maar aan NWEgcht. verseekeringe
doen, dat van myne kant alle reedelykheyd plaats
sal werden gegeven tot voorkooming van nieuwe
moeyelyke geeden. —

1752 Dir. Gen.l van Voorst and councillors to Chr. Amsterdam W.I.C.;
d.d. Elmina 26 March 1752. —

Wy hebben d'Eere gehad ons vereerd te vinden den
3 January laatstleeden met NWEgcht. geeerbiedigste
Missive van 27 April Anno Passato ter geleyde
Liburo 5.16 van een copia resolutie van haar Hoog Mogende on-
der dato 10 July 1750, waarby het NWEgcht. behaag-
de te inquireeren, ons advis en consideratien op
wat voet de liberale gifte in gevolge voorz. Reso-
lutie geoeglykst op deze onderhoorige kuste zoude
kunnen werden geintroduceerd, en op welken voet
dezelve met de meeste promptitude zoude kunnen
geïnnet en geheeven worden. —
Waarop wy in gehoorsaamst antwoord de vryheyt
gebruyken NWEgcht. mede te deelen, dat het een
volstrekte onmogelykheyd is een diergelyke belasting
op de onderdanen sonden staat onder hunne
fortressen sorteerende in train te brengen, aange-
zien de ondervinding geleert heeft, dat de natu-
rellen noyt als te buur en te waard te beweegen
zyn geweest, om in eenige hunner eygen lands-

schulden deel te neemen, en dat het een onoeederspreekelijke waarheijt is, indien men ooijt iets diergelijks van haar zal trachten te verderven, nij tot wederspannigheijt zullen uijtbarsten, en een inlandsen oorlog te voorsien is, want al wat edelmoedig en redelijk genaamd kan worden, is bij een neeger verbannen welke uijt eijgen baatzugt en vuijl gewin, niet ontziet zijn bloedverwant, ja kind (liever als te hulpe te komen) dikwils van 't land als slaaff te verkoopen off jaren en dagen in de boeijen gekluijstert te laten zitten.—

Waaruijt NWEdGt. sult gelieven afte neemen de vare geschapenheijd omtrent dit stuk aangaande de naturellen als onderdanen; want blanken zijn er niet buijten des Ed. comps bediendens.—

Is nu aan de andere zijde de Intentie van haar Hoogchagende, om de liberale gifte betrekkelijk te maken op het geringe lichaam vandes Ed. comps bediendens hier ter kuste, daaromtrent vertoonde eerbiedigheijt, dat NWEdGt. voortuijgende bevijsen zullen hebben omtrent haren elendigen en deernisvaardigen staat, waer van eenige derselver negotiaire bediendens door eene continueerende dreming van negotie (veroorsaakt door het sluijten der weegen eener inlandse troubles van ruijm 8 jaren) maar zoo veel hebben bij den anderen kunnen krijgen, als tot hun leevensonderhoud en bijna tot fatoen ten schaarsten en hoogsten nodig hebbengehad, daar veel andere, waarin men egter nogal eenig vertrouwen had insolvente boedels bij hun overlijden (gelijk als bij de kustboeken blijkt:) hebben nagelaten, en de resteerende penmisten, beloopende een tiende van 't geheele corps der Europianen, in NWEd gedogte dienste (want van militaire en trainsvolken, die vijffsesde gedeelte van de blanke hier te lande uijtmaken, is het onnodig eenige mentie te doen:) verpligt zijn geweest hunne verdiende gage bij hun kostgeld van tijd tot tijd op te neemen, om hunne nootdruft te gemoet te komen, en niet van honger en kommer te vergaan.— Ziet hier NEdGt., in welke armoedige en gans medelijdens waar-

-dige toestand des Ed. compagnies bedienden zig thans bevinden, waardoor wij voor God en in geruste gemoede aan NWEgct. kunnen getuigen, en zijn ampts halve ook verpligt NWEgct. voor te dragen, dat buijten het dan nog overige zeer gering getal van personen, waaronder nog eenige zullen zijn, die de liberale gifte reets in Europa hebben betaald, dewelke ten koste van hun dierbaarste schatter gesontheijt en met NWEgct gunstig permissie in dit verzengde deel des werelds eenige effecten bestaande in coopmanschappen en meubilen hebben geprospereerd, niemand in staat zig zal bevinden, om aan de heilsame oogmerken van haar Hoog ehogende te kunnen voldoen, vermits er geen prijs off waarde bijna op iets te stellen is wegens armoede van negers en blanken en bederf van alle handel. - Het voorenstaande een waarachtige staat en omschrijvinge zijnde van de onderdanen van haar Hoog ehogende en der bediendens in dienste van NWEgct. hier te lande, zoo hebben wij diesaangaande niet meerder te vargeeren, als aan NWEgct. te betuijgen, dat ons niets meerder ter harte gaan dan als de welvaard van land en kerk, en dat wij gaarne daartoe het onze als onderdaanen bereijd en verpligt zijn te contribueeren, maar nedrig smeke 't gealligeerde alvorens in gunstige consideratie mag werden genomen. - Waarmeede ...

Fiscal van Dadelbeek to Cl:dam W. J.C., dd: 14 April 1752. - (Lect: in X. 12 Sept. 1753.)

Mits dezen hebbe d'Eer NWEgct. op 't nedrigste te melden, dat op den 20st daart laestleeden door capt:n Pieter de Moor, voerende 't vrije slaevenhandel schip „Heliskerken van Vlissingen", alhier ter Reede is opgebragt zeker Portugeesch driemast schip, gelaeden met tabak, genaemt de Jeucharia Joseph en St. Anna, gevoerd bij capt:n Antonio Joseph Esteves, komende van de Bahia uijt de Brazil, 't welke op den 9e derzelver maend daart, omtrent 5 uuren

Pak ship boarded

ni den agtermiddag, door den voorn.ᵉ Pieter de Moor, al zeijlende op de hoogte van Jacque Jacque, vas genomen en gearresteerd, om redenen breder ten processe gededuceert, welkers papieren en bewijsen specterende tot hun lieder proces voor den Raed deser kuste geentameert met derzelver definitive sententie mede d'Eer Lebbe, NW Edct. hier neevens te zenden, verlopende, dat dezelve NW Edct. gunstige approbatie zal verlangen. -

Raad van Cuj Cabo Corsolijs et Cinamabo

D'Engelsche en Fransche konings-schepen zijn een wijnig tijds geleden hier wakker onrustig geweest, en hebben malkander braeff in t vaerwaater gezeten omtrent Cinamaboe, omtrent t midden van Februarij deses jaers zag men aldaer komen drie Fransche konings schepen, te Brest uijtgerust, genaemt Le Lis van 64 stukken, capt.ᵉ Du Perier Salvert, L'Alleijon van 54 d.ᵒ, capt.ᵉ De La Giroardiere, en L'Anemone van 12 d.ᵒ, capt.ᵉ Sané, alle sterk en vol bemandt, inhebbende voorheerlijke presenten van hun Koningh, soo men zegd, voor Jan Courantier en Caboceers aldaer, en een considerabel quantiteijt van brandewijn, t welk mede een seer bequaem middel is, om de neegers als meteen sijde draet in de belangen over te haelen; zij onderhielden de negers met de grootste beloften der vereld tot een voorspoedigen handel met hun Natie, enom hen zulks te verzekeren, overhandigden zij alsdoen de medegebragte presenten, versoekende vrijheijd en plaets, om daer een fortres te mogen bouwen, t geene hen van de caboceers wierd toegestaen, hen teffens een bequaeme plaets aanwijsende, om te kunnen bouwen; zekerlijk zouden zij t verkstellig gemaekt hebben, waere t niet, dat op t onverwagste alhier, geen agt daegen naar hunne komste aen Cinamaboe, vier Engelsche konings schepen diep zee quaemen, dewelke van Sierra Leone af langs de kust waeren gezeijld, om de Franschen te recognosceeren, haestende maer even aen Caep Cors t anker vallen, (mogelijk om te verneemen, hoe de meergem. Franschen met hun werkje stonden) vervolgens mede zonder vertoeven naer Cinamaboe afzakten; deze, die om

Zoo

zoo te spreken als uijt de lugt opaemen vallen, braeken de onderhandelingen der Franschen met de negers af, en vereijdelden tot dus verre hun onderneemen werk, men zegd ook, dat d'Engelschen den Franschen de Rhee verboden, en veten lieten, zij zonder vertoeven van daer zouden vertrekken; daerom schen verzogten nog drie daegen te mogen blijven, d'Engelschen zeijden, dat zij hun daer niet konden tollereeren, dat in cas van weijgering zij ordre hadden om te slaen, de Franschen daer toe geen ordre hebbende, vertrokken, vordende hun drie negers, zijnde caboceers soons, tot gijselaers medegegeven, om den konings van hun consent en verkinderinge der Engelschen verslag te doen. - De naemen der Engelsche konings schepen varen L'Assistance van 50 stukken, capt.n Buckle, Le St. Albans van 60 d.a, capt.n Bijron, La Sphinx van 24 d.a capt.n Wheeler, en Badger van 16 das capt.n Stale; twee daegen naer 't vertrek der Franschen quam mede aldaer L'Assurance van 44 stucken, capt.n Daniel, zijnde een Engelsche Kustbewaerder. - De Engelschen nu verzekert zijnde van 't vertrek der Franschen, zijn 14 daegen daer naer mede naer Europa gekeert, laetende de L'Assurance, capt.n Daniel, aldaer. -

---

Extract

D.g. v. Voorst to Chr. Amsterdam VJ.C. dd.a Elmina 22 Sept. 1752. - (lect in X. 22 Sept. 1753.)

Dood of King Intuffer of Wassa (Sept 1752)

Den dood van den Wassase Koning Intuffer sedert drie weeken, doet mij een goeden uijtslag voorstellen, alzoo men mij reets Heft laten presenieeren de caboceer off opperhoofden van sints zijn, dezaek van verschil tussen haar en Assiantijn, ter mijner arbitratie te stellen, zijnde ter mijner leedweegen tot nog geen gevolg gekomen op de belofte van den Assiantijnsen koning ter opening der negotieweegen, gelijk de Here Hebbe gelast NWEgt. in mijne vorige Missiven te melden. -

---

1753
Extract

D.G. van Voorst to Chr Amsterdam W.I.C., ddo Mina 17 Maij 1753. – (Lect. in X. 10 Aug. 1756.)

Omtrend den toestand des handels vinde mij buijten staat iets met zeekerheid aangaande een favorable verandering te melden; de wispelturige lejd en veranderlijke sentimenten der naturellen, zijn de oorsaak, alle mijne poogingen ter opening der weegen nog verijdelen, blijvende de negotie langs de boeykust geheel gesloten, en schijnd den Cusiantyjnsen landaard zedert de dood van haren groten Komink Pokoe (groot noeme ik hem, omdat men op zijn woord en belofte konde staat maken, dat iets seldsaams in een neger is) zig wijnig aan gelegen te laten leggen ofte bekreunen, om boven door te komen negotieeren, verkiezende zij lieden liever hunne benoodigtheeden door eenen groten omweg en veel leevensgevaar aan de benedekust te gaan inhandelen, dan met magt van wapenen hare veederpartije de wet te stellen. – Den egter sedert het overlijden van de Wassaase Komink Intuffer, met zijn opvolger en gecombineerde landschappen vereengekomen, om andermaal den Cusiantyjnsen Komink eene vriendlijke overeenkomst totteen vergelijk aan te bieden, ten welken eijnde mijne afgesondene reets eene gerujmen tijd geleeden na Cusiantyn zijn heen getrokken. – Wat den uijtslag van deze ambassade zal zijn, moet den tijd leermeester wesen, waaromtrend hope nader verslag aan NWEgct. te zullen doen. –

Mij zonder NWEgct. lettre sedert een gerujmen tijd bevindende, soo hebbe bij deze met veele stoffe ter largeeringe, dan wel om NWEgct. te melden, hoe mij in de lijfteste verleegendheid hebbe bevonden in de priverino van NWEgct. antwoord, op mijne missive van den Schaart Chmo passato door de veeder herwaarts komst van twee France Koningschepen ter bestender tijd aan dunemaboe, soo als d'Ere hebbe gehad in voorn. missive NWEgct. Kennisse te geeven. – Deselve aldaar eenige dagen geankerolt zijnde geweest, en den commandant weder in eene naauwer onder-

Dood v. de "Groote" Koning v. Ashanti Pokoe

Van Voorst wordt gezonden (om behalf v. de Effers Factoor) to Acadee (a fetiche place)

Heeft de Engelse Factorije te Anamaboe

-handeling met de naturellen zijnde getreeden, soo
arriveerde ter mijner overgrote vergenoeging aan
Cabo Corse 4 Engelsche Koninkscheepen, welke direct
na Annemaboe afsakte, ende twee France haanen
verpligte, om het anker te ligten, edog heeft hun
verblijf aldaar die uijtwerking weeder gehad dat
andermaal ostagiers van de kant der naturellen
aan haar zijn ter hand gesteld, tot blijk hunner
ware genejgdheijd, omme vergunning te geven ter
bouwing van een vastigheijd aldaer, zijnde de
heeren France verbrokken onder belofte, dat zij het
aanstaande voorjaar met meerder magt ter vol-
doening van haar dessein en de intentie der negers
zullen retourneeren. -
Laast Engelse forte te Annamaboe

De heeren Engelse zijn
werkelijk besig ter aanlegging van een nieuw fort
aan Annemaboe, dog zulx sal geensints verhin-
deren, indien de France Natie met meerder magt
retourneeren zij kunne desseinen ten uijtvoer ma-
ken brengen, alzoo de strant naturellen door buij-
tensporige spendues en presenten zijn verblind ge-
worden. - Waarom me niet als door
een overmagt en eene beteugeling der Annema-
boese negers die puineerende slag der negotie
voor Hollandse en Engelse Natie tegens kan ge-
gaan werden, het welk den heer Cabo Corse-gouver-
neur mede voorziende mij meer als eens versogt
heeft, om gecombineerd dien doodelijken slag
te keeren, edog hebbe mij in geene verbintenisse
kunnen ingageeren, als zijnde van NWIGcA. be-
veele tot heeden nog ontbloot. -
Hopa dezelve haast te zullen ontfangen, omme in
soo een swaarwigtige omstandigheid niets te doen
als dat NWIGcA. behagelijk mag zijn. -

1754

D.G. cl. cll. v. d Voot de Dietere to Cho dunstendam W.I.C.
dd° 1st August 1754. - (lect in X. 11 Aug. 1756)

Mijn Heeren.

Ter occasie dat het Engels Koningsschip de Jason, capt^n
Clerque, van hier over America de reijs na Engeland
stond aan te nemen, hebbe ik met willen afzijn

d'Eere

1754

d'Eere te hebben MWEgct. redelijk te communiceeren, dat nademaal ik op den 28ste April jongstleeden met een N.O. wind uijt Texeré in zee geloopen ben, den 12 July nevens mijn huijsgesin als mede alle d'Ed. comps bedienden zonder eenige dooden op de reijs gehad te hebben, in goede welstand op het Hooftcasteel St. George met 't schip de Jonge Isaac" arriveerde, aldaar anker geworpen hebbende, door twee heeren uijt den Raad Valkmar en Ulson aan boord van wegenden heer D. G. van Voorst, over mijn arrivement wierd gecomplimenteerd. - Daags daaraan volgende, zijnde den 13e, mij met de sloep van het voorsz. schip na land begeven hebbende, wierd door voorn. heer D. Generaal nevens de hooge en laage bedienden met de gewoonlijke solemniteiten gerecipieerdt. -
En na wijnig tijd vertoevens in 't casteel onder 't verrigten van wedersijdse plegtigheeden, communiceerde sijn Edele mij de g'Eerde ordres welke zijn Edele van de Illustre vergadering van Thienen hadde bekomen, ten eijnde op mijn arrivement de Directie en Regeering dezer custe over te geven; edog nademaal voornoemd heer betuijgde bijsonder aangenaam te zijn, de Keuse op mij als derselver successeur gevallen was, versogt sijn Edele alvorens een vriendelijke maaltijd met den anderen te doen en tot des anderen daags met het executeeren der voorszr. ordres te supercedeeren, om welk genoegen aan sijn Edele te beneemen, geene redenen gevonden heb. - Dienvolgens den 14de den Raad geconvoceert ende vergadert zijnde, wierd lectuur van voorszr. gerespecteerde aanschrijvens der Illustre vergadering gedaan, als mede mijne commissie van haar Hoogchlogende de heeren Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden en der g. g. Nederl. W. J. comps van denselven lande geexhibeerd, en de gewoonlijke solemniteiten verrigt zijnde hebbe de Directie en het Bevind der zaaken op mij genomen, t'welk MWEgct. nader uijt de resolutie op dat chapiter genomen, zal komen te constateeren, en gebruijke de vrijheid mits dien om de Kortheid des tijds en de meenigvuldige occupatien, waarinne mij tegenswoordig bevinde, aan deselve eerbiedig

DS. v.d. Kad de Politie ommeen gaccumuleerde 14 July 1754

mij

mij te refereeren.- Wijders het generale bewijs van de Ed. comp.ie effecten hier te lande door het invaeten van d'Extracten en Restanten der respective buijten comptoiren tot huijden niet opgemaakt ende vervaardigt, kan desweegens d'Ere niet hebben NWEGct. naricht te geven.- Als eenigliik, dat ik met bijonder leetwezen terloops geinformeerdt verde, de restanten van d'Ed. comp.ie coopmanschappen aan Elmina soodanig gering sijn, dat deselve geen 4000 gnldens (exept een post van een grote 10.000 ponden boeyes) soude komen te bedragen, insgelijks is op de respective buijtencomptoiren genoegsaam niets per restant.-
Een anderen geene liquide in de comp.ie caste benevens een zeer geringe quantiteit van olifants tanden.-
Nijt alle t welke NWEGct. gelieve te vervroeden in voedanige gesteldheid het hier vinde.- Daaren boven de goederen en coopmanschappen, benevens de vivres die met t schip de jonge Isaac sijn aangevoerd niet sufisant en toereijkende, omme de kostgelden aan de guarnisoenen en de comp.ie verkslaven, alsmede t nodige onderhoud, en meilleuratie der respective casteelen en fortressen voor een rond jaar te suppleeren.- En overmits op de recognities en tiendens der Portugeesen blijkt sijnig staat is te maken (daaruijt anders een groot gedeelte der voorsij. kostgelden en onkosten te vinden en betaald kunnen verden:) aangesien sedert den 25 October des voorl. jaars tot huijden niet meer als 4 scheepen van de Bahia, en een van Pernambouco aan t Hoofdcasteel Elmina sijn gevaest, en kan off mag NWEGct. niet verbergen de ongelegendheid, waarin derselver besitting hier te lande bij sterfgevallen ofte andre toevallen soude kunnen geraken.-
Want de bedienders in het generaal sijn door de langwijlige stilstand van negotie als uijtgedroogt en arm, en de Directie dat God genadiglijk verhoede, in landen vallende van imand, die geen vermogen ofte credit hadde, soude het waaragtig perijkel loopen, dat de guarnisoenen niet en soude verden betaald, en de wijteriste onlejlen voor d'Ed.e maatschappij daaruijt komen te resorteeren.-

Pott. Ships recognitie

Welaloen Ed.G.ct.
Heeren,

Heeren, dat ik bidde te geloven, dat derselver dienaars en onderdanen als moedeloos zijn, en zeer vijnig van selve, door het stilstaan der negotie hun bestaan kunnen vinden. – Ja ik betuijge oprechtelijk, indien ik geen oogetuijge van voorsz. deplorable toestand was, mij onmogelijk soude kunnen verbeelden, dat in een tijd van 7 à 8 jaren, dat ik mij in Europa hebbe gehouden, sulk eene verandering in een land soude kunnen werden gevonden, dat thans niet anders is als een steril lighaam of een doot Element, ten minsten hier aan Elmina, waar nevens de respective commandanten bevesten Elmina jammerlijk klagen. –

De eenigste comptoiren die beoosten Elmina nog wat negotie hebben, is Accra en Apam, schoon de slavenhandelten eenemaal is bedurven, en tot een excessive prijs zijn geaugmenteerdt; daar men te vooren, voor vijf oneen goederen en coopmanschappen een mans-slaaf kogt, word thans 9 à 10 ℔ in de fortresen voor betaald en dus de vrouwenslaven na rato. – Daaren boven zijn de stuksgoederen, als bl. ½ Guinees en inl. chitsen en limenaven etc.ª bij de naturellen in sulk een geringen prijs, dat geinformeerd werde in het Cantijnse land diverse goederen, soo goedkoop als in den vaderlande soude kunnen werden gekogt.

Bij de allereerste gelegendheijd, dat een Hollands schip van hier vertrekt, hope d'Ere te hebben, een distinct verhaal te doen van de goederen, waaruijt het verval der negotie op deze custe komt te defluieeren. – Ondertusen bidde ootmoedig NWEgct. gelieve verseekerd te zijn, dat ik geene moeijte of arbeid sal sparen, om onder afwagting van de Godlijke hulpe en bijstand den handel en negotie wederom op te beuren, ook de voorige zaaken kragten te herstellen. – Eijndelijk leve in die vurige hope en verwagting NWEgct. ingevolge derselver geëerde resolutie bekaagd sullen hebben, de twee kljne compª scheepjes in plaatse van de lands boots, om op deze custe te kljoen aan mij bereids toegesonden te hebben, te meer wijl hier maar een lands boot voerig is, ten anderen absoluijt van de uijterste noodsakelijkheid is een paar welbezeijlde vaartuijgen hier op de custe te

hebben,

hebben, om de Portugeesen te observeeren, (aangezien meer als ooijt geschapen staat bij manquement van voorsz. vaartuijgen d'Ed. Maat schappij in de importante tak van tabacq negotie benevens derselver tiende zeer zoude verden geprejudiceert. - dangesien dat de Engelse natie alle intrigues in't werk stellen, om zig daarvan meester te maken, daar van geinformeerd ben diverse exempelen en voorbeelden binnen korte te zijn geweest, dat ook bij de eerste gelegendheid MWEGcht. nader sope te illustreeren en in tussen alle debigentien en devoiren zal doen, om voorsz. quade practijken en nadeelige desseinen van opgem. natie te verijdelen. -

---

Direct.r Gen.l van der Noot de Pietere to Ct.A.dam W.J.C. dd.o dina 25 Sept. 1754. - (lect.m X. 21 Aug.t 1756.)

Mijne nedrige is geweest in dato den 1.ste Aug. jongstleden overgaande per het Engels koningschip de Jason capt.n Clerque, over America, welkers duplicat enclosa deese verseld, en vaar aan d'Eere Hebbe mij in soo verre te refereeren. - Ter occasie, dat nu het vrijhandel schip de Maria Geertruij galeij, gevoerd bij den capt.n Hermanus Vermout van Rotterdam de reijze van hier na Surinamen aanneemd, hebbe ingevolge mijne belofte niet in gebreeke mogen blijven, MWEGcht. openinge van het verval der handels tax deese custe te geven. - Waar van bij het aanvaarden der Directie de vereijste informatien getraagt hebbe te bekoomen, dienvolgens circulaire aan de respective opperhoofden en commandanten der buijten comptoiren hebben afgesonden, en daarbij soodanige aanschrijvens gedaan, als MWEdgcht. uijt het bijgaande document D.a A gelieve te soogen. En de wijle alle de berigten op dat chapiter bekoomen MWEGcht.s attentie zoude fatigueeren, soo is het dat conform voengem. berigten, bijgaande Memorie hebbe geconcipieert, aan welke kortheids halven d'Eere hebbe, mij eerbiedigh te refereeren, zijnde het Document L.a B. - Met beede MWEGcht. in voorn.e Memorie twee loofpoincten gelieve te remargueren: Eerstelijk de stilstand van

1754

van de negotie langs de bovenkust, veroorzaakt door de sweevende verschillen tussen de Koningen van Cha-
-tiantijn en Wassa :- Ten tweede zeekere vrij-
-heeden door de Engelse natie aan blank en swart op deze cust verleendt. - Belangende de swee- Ad vnds
-vende verschillen tussen de koningen van Chaiantijn Concerns te
en Wassa, flatteere mij door tijd en vlijt wel uijt de Pitkauli
wegh te zullen ruijmen en beijde Africaanse vorsten & Wassa
te assopieeren, daartoe verbouwe bereids de nodige maatregulen te hebben genoomen, en in het laast van de vorige maand Augustus na de landschap-
-pen Chaiantijn en Wassa afgesanten gedepecheert, benevens soodanige regaalen en presenten, als niet twijf-
-fele off zullen bovengemelde Koningen en hare lands-
-groten aangenaam zijn. - Ik hope het aande verwagtinge mag beantwoorden, en mijne geringe poginge door Godt Almagtig geseegend zullen werden, omme het genoegen te erlangen UWE-
-Gct. met een goeden uijtslag van deze verdrietige oneenigheeden, die soo pernitieus voor d'Ed. Maat-
-schappije sedert eenige jaren herwaarts zijn geweest te felicieteeren. - Edoogh EdGcA. Heeren, ten opzigte van meergem. vrijheeden door de Engelse The English
natie dan hare onderdanen verleend, vinde mij vrij Free Traders
meer besvaart, aangesien er geene apparentie is hier te lande eenig redres te obtineeren, vijl aan mij werd gesuppediteerd, de heer Melvil, zijnde den Engelse hoofdagent, off Generaal aan Caap Cors, de autheur soude zijn, dat de Engelse onderdanen (con-
-trarie de oude costumes en praktijken deser lande) voorn. permissie door het Illustre Parlement van Engeland is verleend geworden, offschoon de respectioe Engelse natie, die neutraal is, thans wel begrijpt de bal misgeslagen te zijn, en geensints aan hunne verwagtinge beantwoordt. - Want ik bidde UWEGcA. gelieve te remarqueeren, dat zulx een pointet van de uijterste importantie voor d'Ed. Maatschappij is, aangesien zeer apparent soude wesen, soodra de verschillen tussen de Koningen van Chaiantijn en Wassa mogte zijn geassoupisseert (daardoor den

handel

handel op de boevenkust zoude herleeven) de particu-
-liere Engelse Kooplieden zig op de boevenkust onder de
Engelse fortressen zullen plaatsen, de negotianten
die met haar goud, olifants tanden en slaven
uijt het land afkomen door presenten corrumpee-
-ren, de markt bederven, en alzoo na haar trecken,
plukkende eijndelijk de vrugten van de moeijtens
en kostens, die NWEgct. dienaaren (: zegge it:) tot
het openen der weegen hebben besteedt. -
Inderdaad EdGcte Heeren, het zal eene sackeuse ontmoe-
-tinge voor deselfs opperhoofden en commandanten
zijn, en hoe is het mogelijk, dat iemand, die niet ten
eenemalen ongevoelig is, met goede oogen zal konnen
aansien, dat een ander komt maijen, daar hij niet
gezaaijd en heeft. Derhalven loseer NWE-
-gct. dienaaren alle deligentie mogten aanwenden
tot cultiveering der vriendschap met de respective
Engelse Natie, is het egter uijt het voorsz te vreesen,
onvermijdelijke onlusten zullen komen te ontstaan,
te meer dewijle NWEdGcte. dienaars buijten staat
zullen geraken, preuves tunner vigelantie te toonen,
dat luijden van candeur en ambitie vel het aange-
-naamste is, en ter contrarie genoodzaakt, indien
ingevolge haar eed en pligt den keijzer gevende,
dat des keijzers is, stil te zitten. - Aangesien NWEgct.
seer civiel gelieve te considereeren, inmers volstrect
ondoenlijk zoude zijn, tegen de zneke te konnen nego-
-tieeren die vrij van alle belastinge zijn, ook geen
onkosten hebben te draagen, in vergelijking van de
minsten der commandanten op de forten en comp-
-toiren van NWEgct. — Het zal ook evi-
-dent consteeren, van welke nadeelige uijtwerking
voorsz. vrijheeden aan de Engelse onderdaren ver-
-leend voor d'Ed. Maatschappij bereids is geweest,
indien NWEgct. gelieve te remarcqueeren, dat sce-
-dert door den Raad ter deser custe de vrije negotie
is opengesteld, en aldus in de tijd van twee jaren
over de geheele custe niet meer sijn ingehandelt als
een geringe quantiteit van 1383 slaven, conform
ingeslote specifique lijst, Dr C. -

JK

Ik betuijge, Ed Gr Agtb. Heeren, het mij geen meer plaisier zoude weesen, als dat ik de voorleen vercreegene experientie in de negotie ter deeser custe d'Ed. Maatschappije ten nutte zoude kunnen maken, en dat genoegen te procureeren de slavenhandel in dien florisanten staat te herstellen, als deselve onder de Directie van den heer de Petersen is geweest, om capabel te zijn, jaarlijx een aansienlijk retour in goud en olifantstanden als een recognitie van verhandelde slaven in de cas van de Edele Maatschappij over te maken, daartoe ik egter onaangesien meergem. inconvenientien alle kragten zal inspannen, blijvende mij ten dien opzigte eenigsins overig, indien (overkoopt) geene alteratie in veelgem. permissie aan d'Engelse onderdanen ter deser custe verleend, mogte zijn te verwagten. - Dat als ik het geluk heb meester van de Brasiliaanse tabak te konnen blijven, de Engelse in de negotie soo veel doenlijk het hoofd zal bieden, dienvolgens Ed Agt. Heeren ten uijterste tot dat eijnde vaartuijgen verden gerequireerdt, overmits evengem. particuliere kooplieden zig niet ontzien, wanneer een Portugees schip op de Elminaase Rheede legt, om thienden aan d'Ed. Maatschappije te betalen met haare vaartuijgen gemonteerd van Caap Corse en Annemaboe te koomen, en even buijten de Rheede een Ketting off Kring van haare vaartuijgen formeeren, dat het een onmogelijkheid is, sodanig Portugees schip, het zij nagt off dag, hare handen te ontkomen, welke ook zoodra hij voor Elmina anker ligt, en desels reijze na beneeden wil verorderen, door gem. Engelse scheepen verdt aan boord geklampt en met off tegens den zin van den capt.ne geforceerd werd, soo veel tabak uijt te geven, als het de Engelse natie goed dunkt. -
En indien onse wagters, die ordinair aan boord sijn tot het schip Accra is geparreerd, haar snelste kragten te verhinderen, deerlijk mishandelen, dat meer alseens zoude zijn voorgevallen. - Sonder dat er van onsentweegen, bij manquement van vaartuijgen iets kan verden ondernoomen, veel min dat de nodige voor-

-sieninge tegens voorn. vixatie en extercie kunnen verden gedaan. –

Memorie, betreffende het verval des handels en commercie op de Kuste van Guinea. –

Vel Edele groot Agtbare Heeren,

Nademaal in mijne eerbiedigste over America in dato 1 Augustus l. l. gedepecheert d'Eere Laadde te melden, bij nader occazie de oorzaak van het verval des handels ter deeser custe NWEgt. voor te draagen, gebruijke de vrijheijt in geevolge van dien in deese NWEgt. nedrig te berigten. –

Dat alhoewel de sweevende verschillen, seedert eenige jaaren herwaarts, tusschen den coning van Asiantijn en van Wassa daar van wel de grootste oorzaak zijn, vijl door haar twist de Asiantijnse volkeren geene passagie door t Wassase land na strand kunnen bekoomen, ten eijnde aldaar kunne handel te drijven en te gelijk de Wassase verden belet, om door het Asiantijnse land te passeeren en in andre landen te verkoopen die goederen en coopmanschappen, welke zij voor deese aan de forten en scheepen quamen in te handelen, so is znlx nogtans van t gemelde verval de eenigste reden niet, vant dewijle het Wassase land sig maar meest langs de boven kust van Axim tot Elmina uijtstrekt, so kan de bovengem. oorzaak in geekeren opzigte niet te brengen zijn tot het verval des handels aan de beneden cust, daar nu en dan de Asiantijnse volkeren uijt het land haare slaven nogh komen verkoopen, alwaar deselve egter teegen een prijs van de neegers verden ingehandelt, waarvan voor deesen nooijt en is gehoort en dus voornaamentlijk in de Hollandse forten veijnig off geene slaven verden te koop gebragt. –

Asiantijn & Wassa

English free traders

En omme daar van eenig ligt te geven Ed Gr dgts. Heeren, so dient dat znlx ten deelen veroorsaakt verd door dien (volgens de informatien aan mij gemplitteerd) seedert eenige veijnige jaaren het Parlement van Engelandt den vrijen handel op deese Kuste aan een yegelijk Engels onderdaan heeft toegestaan, sonder

eenige

eenige de minste belastinge, door welke permissie immediaat zig eenige particuliere als cooplieden hieven daar onder de forten, en in de regerijen op de benedenkust aan het strand met ter voor-hebben ter neergezet, enden handel gedreven (niet alleen daar, maar oock met verscheijde vaartuijgen op andere plaatse).

Het welke vandat gevolg is, dat gelijk yder bij zijn negotie vat traegt te vinnen den eenen tegen den anderen de prijsen der slaven opjaagt ten eijnde de meeste negotie te hebben, t welke meer en meer toeneemd na mate zig meer particuliere cooplieden ter custe bevinden, in zo verre zelfs dat men drie oncen sijnde de waardije van houdert twintig guldens op deese kust, en reeel op f. 60.- hollands gelt kan gerekend werden (doordien 6 to per c to op de goederen en coopmanschappen volgens Vaderlandse inkoops prijs in de slaven handel daarop werd geavanceert) door de scheepen voor de slaven meerder ziet betalen als oyt te vooren gehoordt is off geschiet; want dewijle de veelheijt van cooplieden na t sijstema vanden handel hier ter custe de veelheijt van negers negotianten in t land o/te van de slaven niet kan vermeerderen, so volgt rotoir dat dezelve den handel voor de forten en scheepen verslegten moeten en de prijsen der slaven van tijd tot tijd verhoogen, zo voor haar eijgen zelven als voor de scheepen en fortresen, waarbij nog als een voornaam articul komt, dat meenigte van negers, zo wel door die vrije cooplieden, als door de schippers in haaren dienst gebruijkt worden, ten eijnde haar den handel aan te brengen, welke negers binne korte tijden kundig geworden zijnde, voor haar eijgen zelve negotieeren en dus mede de prijsen der slaven tot een exorbitante hoogte doen monteeren, in zo verre zelfs dat het Fantijnse landt, dat vel het volkrijkste hier aan strand is, veijnig inwoonders heeft, dewelke zig met dien handel niet traegten te generen.-

Het zal dierhalven ligt te begrijpen zijn, hierdoor de prijsen der slaven considerabel moeten augmenteeren, en wel verre daarvan daan, dat de vrijheijd van den handel, die het Parlement van Engelandt

aan

aan de cooplieden op haar verzoek aan een zÿgelÿk heeft toegestaan, de negotie voordeeliger zoude doen zÿn, maar ter contrarÿ voor de scheepen verergerte, veel nadeel is, dewÿle het onwedersprekelÿk is, dat wat veranderingen ook in Europa in de zaaken van den handel hier ter custe mogte werden gemaakt, nog het minste niet toedoen kan tot het vermeerderen van slaven hier in 't land gelÿk znlx tot nog toe is gebleeken, want off schoon mogelÿk ÿder van die particuliere cooplieden, wat negotie hebben, het egter niet veel meer is, als voorleen die weÿnige die alstoen vaaren gehad hebben en dat znlx alleen maar hier dit onderscheÿt aanbrengt, dat de slaven als vooren geseegt is, teegens malkander opgejaagd en door de scheepen duurder betaald moeten werden.

Daar uÿt dan ook natuurlÿk voortspruÿt, dat evengeen. scheepen voor haar inhebbende carga-coopmanschappen haar voorgestelde armassen slaven hier ter custe niet in staat zÿn in te koopen; per exempel een schip in Europa ter inhandeling van 200 slaven geequipeert en uÿtgerust, sal teegenswoordig op sÿn hoogst in staat sÿn 150 slaven in te handelen, het geene dan eerst zÿn opzigt heeft op de reederÿen in Europa, die door de geringe quantiteÿt slaven, die zÿ voor haare uÿtgesondene goederen en coopmanschappen krÿgen geexponeerd zÿn aan groote schade.

Ten tweede ook ten uÿttersten radeelig voor de colonien in America, dewÿle aldaar uÿt dien hoofde minder slaven worden aangevoert, daardoor de slaven notoir aldaar duurder en de planters meerder komen te kosten, behalven dat voorsz. colonien en planters door de geringen aanvoer haar landen bezwaarlÿk konnen bearbeÿden, en met der tÿd de gevonde producten komen te manqueren.—

Ten anderen door de excessive prÿs, die voorsz. neger negocianten thans door de slaven in de forten en scheepen weeten te bedingen, en de groote quantiteÿt van goederen, die zÿ voor een slaaf daardoor bekoomen, de coopmanschappen hier ter custe

van

van den inlander zelfs, zo goedkoop als in Europa voor goud konnen werden gekogt, dienvolgens den geheelen handel op de kuste verd geruineerd ende bedorven.

Daaruijt klaar komt te consteeren niemant (van meergem. permissie aan de Engelse onderdaanen verkent) komt te jouisseeren, als eenigliijk de neger-negotianten aan het strand woonende, die ten kosten van de heeren cooplieden in Europa, en de geinteresseerdens van de colonien in America, inlen werden rijk gemaakt.- Het was derhalven wel te wenschen dat voor het algemeene welweesen der beijde respective natien eenige voorsieninge gebruijkt, en vat verandering konde gemaakt werden in die vrijheijd als gezegt is, dewelke aan blank en swart is toegestaan.- Te meer terwijl bij de evengem. natien genoegsaam de eenigste sijn, die deese custe occupeeren, aangesien in de distantie van 60 mijlen langs het strand namentlijk van Caap Apolonia tot Rio de Volta, eenigliijk het Deense casteel groot Christiaansburg in het landschap Aquamboe aan Accra verd gevonden, ende overige plaatsen in evengem. distantie door de respective Engelse en Hollandse natien met hunne casteelen en fortressen zijn bezet, ja zelfs zo na aan den anderen grenzen, dat men hier ter custe wel genootsaakt is een egale voet in het stuk der negotie met den Inlander te houden.- Derhalven Edgeachtb. Heeren heb ik niet mogen afzijn mij met voorsz. narreé te acquiteeren, in hoope van derselver attentie te sullen meriteeren, terwijle de Eere hebbe met de uijterste hoog achting mij selve te mogen noemen

Vel Egt. Heeren, Uw Egt.

gehoorsaamen en gehouwen dienaer

Mina, den 25e September 1754. N. Cl. van der Noot, de Jietere.

1755

Extract D. G. v. d. Noot de Gietere to Chr. Amsterdam W.I.C., dd° Mina 15 Januarij 1755. – (leet m X. 11 Aug. 1756.)

Ter occasij dat den oud Directeur Generaal Jan van Voorst met het Vrijhandel schip, gevoerd bij schipper Bovel van hier ingevolge derselver bekoomene demissij repatrieerd, is 't mij wel leet NWlgeb. attentie op nieuws met de bevuste Engelse en Hantaase affaires te moeten incommoderen. –

Antw. Koning Inkir

dangezien den Koninck van Hanta Inkir is opgekomen, om me vergoeding van d'Ed. Maatschappije te vorderen, wegens de kosten en schadens, die gemelde Koninck opteld, geduurende voorz. questie of troubles gehad, ende geleeden te hebben. – Ten meer tervijle evengem. Koninck aan mijn predecesseur van Voorst heeft ter hand gesteld 25 Engelse Krijgsgevangenen, om in dit Hoofdcasteel te verden bewaard tot tijd en vijle de respective Engelse Natie vergoeding van 't voorz. kosten en schaden quamen te doen; edog voorn. onsen predecesseur heeft goed kunnen vinden, buijten kennis en weeten van hem Hantaase Koninck gemelde Krijgsgevangenen aan d'Heer capt. Richard Howe, commandeerende het schip de Glorie van zijne Koninklijke Majesteit van Groot-Britannien uijt te wisselen, om me reedenen in zeekere Resolutie, dato 4 Nov. 1754 (niderselve Missive 11t° December daaraan volgende aan NWlgeb. geaddreseerd) genarreerdt.

Eoter eenigen korten tijd na voorn. uijtwisseling de heer van Voorst den meergem. Hantaasen Koninck heeft doen aanzeggen, dat zijn Ed. voorz. Krijgsgevangenen onder zeekere acte uijtgeviseld hadde, en ses maanden na dato de decisie van deze affaire uijt Europa wagten en zoodra zijn Ed. derwegens aanschrijvens ontfingh de Hantaase Koninck zoude consenteeren en tevreeden stellen, en dewijl er nu al ruijm drie jaren verlopen zijn, en bij Koninck van tijd tot tijd was uijtgesteld geworden, versogt hij deze affaire voor het vertrek vanden heer van Voorst van deze cust mogt verden afgedaan, want indien hij wederom na zijn landt retourneerden, zonder eenige voldoening te erlangen en mits om deselfs dooden

te

te begraven te genieten, dat hij dan ook niet langer
vilde instaan voor de gevolgen, die daar uijt soude
komen te resulteeren, tervijle zijne onderdanen zeer
te onvreeden soude zijn en direct naar verhaal gode
respective Engelse Natie soude zoeken, waaruijt onver-
-mijdelijke onlusten de nood voor beide de respective
natien soude zijn te vaaten. –
Dienvolgens Edgte dgtb. Heeren, bij mij in overweging
genoomen zijnde derzelver g'eerde Resolutie van
den 11 December 1753, waarmede UWEgt. belaagd
hebbe voor mijn vertrek uijt Holland tot mijn narigt
in dese affaire te municeeren, en ingevolge derzelver
Intentie en ter obedientie der hooge Beveelens liever
getraagt de goede harmonie en intelligentie tussen
beijde de natien aan te queeken als op nieuw in de
uijterste verwarring en moeijelijkheeden gewikkeld te
worden. – Principaal in een affaire, die in den
aanvang is verbrot, aangezien de heele zaak de comp.
niet betrof, en thans daar in gewikkeld zijnde, niet
als pernitieuse gevolgen en onkostens voor d'Ed. Maat-
-schappije soude kunnen veroorsaaken. –
Ten anderen beijds veele kosten zijn gedaan aan-
gezien gereflecteerd heb den 10 juny 1751 aan den
Hegenwoordigen oppercommis en Raad van Credo
Bacot 13 Mk. 2 ℔ 15 ½ ℔ benevens eene quantiteit
kruijt, loot en snaphanen voor reekening vand'Ed.
comp.ie is betaald geworden, welke tot maintenue der
Hantaase varen uijtgegeven. – Over sulx in
aanmerking van t voorsz. van advis was de belan-
gen van d' Ed. comp.ie te bevorderen en dese verdrietige
en pernitieuse Historie hier te lande ten einde te
brengen. – Edog alvorens finaal te concludeeren
aan de heer Engelse hoofdagent off Generaal Melvil
versogt off sijn Ed. de goedheid geliefde te hebben
mij te informeeren, off sijn Ed. ook aanschrijvens
dienvolgens uijt Europa hadde bekomen, en mij ge-
antwoord geen schrijvens concerneerende de Hantaase
affaires te hebben ontfangen, ook niet geloofden die
zaken in Europa afgedaan waren, en dewijle dezelve
onder mijne Directie niet waren gepasseerd, hebbe
ik

ik nodig geoordeelt, de advisen vanden Raad deser custe in te neemen, welke gesamentlijk van gevoelen waren, aan den Koninck van Kanta eenige vergoeding diende te werden gedaan, waaromme de vrijheijd gebruijke copia van opgem. schriftelijke advisen tot NWEGCt. speculatie, en omme gealligeerde redenen hier nevens te volgen. —

Tervijle conform opgem. advisen met den Koninck van Kanta na veele instantien eijndelijk bevoegen gekomen voor reekening vande compie tot begraving zijner dooden in den oorlog bekomen, aan hem uijt te reijken de somma van ses Bendos ofte een Mark vier oncen, en nog eenige presenten die te samen agt bendos off twee marken koomen te bedragen, waarmede ten desen opsigte opgemelde zaak een eijnde heeft genoomen. —

In hope mijne verrichtinge door NWEGCt. approbatie mag werden geapplodiceert. — Inmiddels neeme de vrijheid mij seer eerbiedig te refereeren aan mijne vorige waarin onder andere d'Eere hadde NWEGCt. te melden, dat door de correspondenten vanden Heer van Voorst in den vaderlande 46 Mk. 1 ℔ 2/16 ofte ℔ 14765 : 3/2 st. te veel van de Ed. chaatschappije was ontfangen, dienvolgens opgemelde somma in de cassa vande compie moest werden gerestitueerd, waaromme niet hebbe willen afsijn bij deze gelegendheid NWEGCt. de rekening courant te presenteeren, soo als de zelve van den Heer van Voorst op het groot handelboek der Ed. compie is geloten. — Het saldo ter beloop van 34 Mk. 3 ℔. 4/4 ℔. is door zijn Ed. voldaan, en de cassa van d'Ed. chaatschappije daar voor gerediteerdt.